Zwolle

Jaarstukken 2014

Jaarverslag en Jaarrekening

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1
Leeswijzer 3
A. Jaarverslag 4
Kerngegevens 5
Algemene beschouwing 6
Financieel verslag 7
Beleidsparagrafen 18
Beleidsparagraaf 1 Bestuur en dienstverlening 19
Beleidsparagraaf 2 Sociaal Domein 21
Beleidsparagraaf 3 Participatie 23
Beleidsparagraaf 4 Duurzaamheid 24
Beleidsparagraaf 5 Bezuinigingen 25
Beleidsparagraaf 6 Investeringsprogramma 27
Programmaverantwoording 31
De stad 32
Programma 1 Volkshuisvesting 33
Programma 2 Economie 39
Programma 3 Bereikbaarheid en mobiliteit 46
Programma 4 Groene leefomgeving en milieu 56
Programma 5 Ruimte en cultuurhistorie 67
De wijken 75
Programma 6 Leefbaarheid en welzijn 76
Programma 7 Onderwijs en jeugd 82
Programma 8 Veiligheid 90
Programma 9 Integraal beheer openbare ruimte 95
De mensen 104
Programma 10 Sociaal economische zelfredzaamheid 105
Programma 11 Bijstandverlening en armoedebestrijding 110
Programma 12 Cultuur 116
Programma 13 Sport 121
Programma 14 Gezondheid en zorg 128
De organisatie 141
Programma 15 Raad en raadsgriffie 142
Programma 16 Bestuur en dienstverlening 146
Programma 17A Exploitatie gronden 155
Programma 17B Vastgoedmanagement 160
Programma 18 Financiering en algemene dekkingsmiddelen 164

Verplichte paragrafen 169
Paragraaf 1 Kapitaalgoederen 170
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 176
Paragraaf 3 Verbonden partijen 185
Paragraaf 4 Lokale heffingen 194
Paragraaf 5 Financiering 196
Paragraaf 6 Grondbeleid 200
Paragraaf 7 Bedrijfsvoering 203
B. Jaarrekening 207
1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 208
2 Balans met toelichting 211
2.1 Balansontwikkeling 212
2.2 Balans 214
2.3 Balanstoelichting 216
3 Programmarekening met toelichting 226
3.1 Programmarekening over begrotingsjaar 2014 227
3.1 Programmarekening over begrotingsjaar 2014 227
3.2 Toelichting op programmarekening 230
3.3 Belangrijkste verschillen in de staat van baten en lasten 231
3.4 Incidentele baten en lasten 233
3.5 Overzicht van reserves 236
3.6 Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves 238
3.7 Onvoorzien 239
3.8 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen 240
3.9 Analyse begroting (on)rechtmatigheid 241
3.10a SISA Bijlage 244
3.10b IMG Bijlage - IIO Bijlage 247
4 Controleverklaring 248
Bijlagen 250
Lijst van afkortingen 250

Leeswijzer

De jaarstukken 2014 bestaan uit de volgende onderdelen:
Deel A: het jaarverslag, dat bestaat uit de algemene beschouwing, het financieel verslag, de beleids- en verplichte paragrafen en de programmaverantwoordingen.
Deel B: de jaarrekening met de balans en de programmarekening
Het derde onderdeel is het bijlagenboek, waarin diverse financiële specificaties zijn opgenomen.

De jaarstukken 2014 volgen de programma- indeling van de begroting 2014. Daarom treft u een andere programma-indeling aan als die van de begroting 2015. Met ingang van de begroting 2015 wordt een andere programma-indeling gehanteerd. In het kader van het project “sturend vermogen” van de beleidscyclus is in overleg met het afstemmingscomité de verantwoording rond de investeringskredieten gewijzigd. OOk is een eerste stap gezet in het digitaliseren.
In onderstaand schema is de positie van de jaarrekening in de beleidscyclus aangegeven.
Ook is een eerste stap gezet in het digitaliseren van de jaarrekening. Naast de gebruikelijke PDF van de jaarrekening is op de site van Zwolle ook een versie van de jaarrekening te vinden die "doorklikbaar" is.

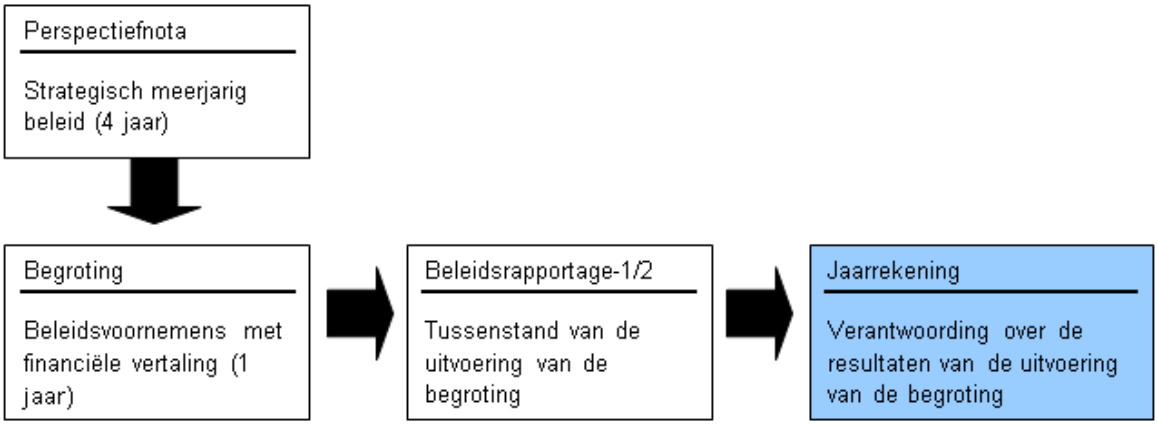

Kengetallen zijn te vinden op http://www.zwolle.nl/beleid/staat-van-zwolle
De voortgang rond de grote projecten is te vinden op http://bit.ly/PnCQSY

A. Jaarverslag

Kerngegevens

Kerngegevens			Zwolle	G-27*)
	jan'14	jan'15	in %	in %
Sociale structuur				
0 t/m 14 jaar	23.184	23.253	19	16
15 t/m 34 jaar	33.882	33.878	27	28
35 t/m 64 jaar	48.571	48.838	39	40
65 jaar e.o.	17.578	17.981	15	16
totaal	**123.215**	**123.950**	**100**	**100**
autochtonen	103.656	104.135	84	75
allochtonen	19.559	19.815	16	25
totaal	**123.215**	**123.950**	**100**	**100**
alleenstaand	17.645	18.060	34	44
1-ouderhuishouden	3.097	3.215	6	7
2 phh. zonder kinderen	15.173	15.230	29	26
overige huishoudens met kinderen	15.135	15.116	28	23
overige huishoudens zonder kinderen	1.400	1.432	3	1
totaal	**52.450**	**53.053**	**100**	**100**
% huishoudens onder 105% van het sociaal minimum			8,8	11,6
% van de bevolking (15-64) arbeidsongeschikt (WIA/WAO/WAZ/Wajong)			7,8	8,0
% van de bevolking (15-64) in de bijstand (WWB)			3,3	4,3
% personen met heel jaar inkomen met een midden of hoog inkomen			62	58
Fysieke structuur				
oppervlakte (ha)	11.936	11.936		
woonruimten	54.581	55.058		
% huurwoningen			48	49
% koopwoningen			52	51
Economische structuur				
aantal bedrijfsvestigingen (april 2014)	7.969			
aantal banen (april 2014)	88.791			
netto arbeidsparticipatie (werkzame beroepsbevolking in % van 15-64 jarigen)			69	65
% niet-werkende werkzoekenden in de potentiële beroepsbevolking			7,7	9,0
netto oppervlakte bedrijventerreinen (ha)	566			
v.v.o. kantorenvoorraad in m2 (per 1-1-2013)	780.500			
Kwaliteit van bestuur				
opkomstpercentage gemeenteraadsverkiezingen 2014			58,2	48,9
*) tot de G-27-gemeenten behoren:				
Alkmaar, Almelo, Amersfoort, Arnhem, Breda, Deventer, Dordrecht, Eindhoven, Emmen, Enschede, Groningen,				
Haarlem, Heerlen, Helmond, Hengelo, Den Bosch, Leeuwarden, Leiden, Lelystad,				
Maastricht, Nijmegen, Schiedam, Sittard-Geleen, Tilburg, Venlo, Zaanstad en Zwolle				

Algemene beschouwing

Het verslagjaar 2014 stond in het teken van verandering, bijvoorbeeld in het sociaal domein en licht herstel van de economie en woningmarkt.
Na de tot stand koming van het coalitieakkoord zijn wij op diverse manieren met de stad in gesprek gegaan om de ambities en bezuinigingstaakstelling nader vorm te geven in agenda's die gelijktijdig met deze jaarrekening in de PPN 2015-2019 worden gepresenteerd.
De veranderende rol van de overheid is daarbij leidraad. Wij sluiten daarbij aan bij de beweging en energie in de maatschappij en zijn gericht op het bundelen van krachten. Een duidelijk format voor de samenwerking met partners in de stad is er niet. Deze verschilt per opgave en per wijk. Binnen het programma "Initiatiefrijk Zwolle" geven wij mogelijkheden om initiatieven uit de stad op te pakken en te faciliteren, wat ook een aanpassing van de werkwijze van bestuur en organisatie vraagt. Bij de begroting 2015 hebben wij het stadsontwikkelfonds ingesteld om dergelijke initiatieven ook financieel te kunnen ondersteunen. Met "passende regels" werken wij aan het wegwerken van overbodige obstakels.

In 2014 is de grootste aandacht uitgegaan naar het sociaal domein. De transitie van de Wmo, de participatiewet en wet jeugdzorg per 1 januari 2015 wierp zijn schaduwen vooruit. Belangrijkste mijlpaal was dat de sociale wijkteams per die datum operationeel konden worden.
Met partners in de stad en regio geven wij nader vorm aan de gewenste transformatie, waarbij nog een grote financiële uitdaging te wachten ligt.

In 2014 is een licht economisch herstel geconstateerd. Wij prijzen ons gelukkig dat de economische structuur en positie van de regio in Nederlandse verhoudingen sterk blijkt te zijn en goede kansen blijft bieden. Diverse bedrijven toonden in 2014 interesse om zich in Zwolle te vestigen, zoals Wehkamp.nl Royal Haskoning /DHV en Ikea. Daarnaast kreeg Zwolle in 2014 de prijs voor de MKB vriendelijkste stad in Nederland.
Het aantal mensen dat een beroep doet op inkomensondersteuning is echter nog steeds hoog. Ook op dit terrein benutten we steeds meer de kracht van Zwolle om mensen naar werk te begeleiden. Van alle mensen die in 2014 uitstroomden naar werk was bijna 57 procent nog geen half jaar afhankelijk van de bijstand.

Goede bereikbaarheid blijft onverminderd een belangrijke pijler waarop het economisch functioneren van de stad op rust. Met het gereed komen van de Ceintuurbaan, de vorderingen bij de Hasselterweg en het aanpakken van de doorstroomassen is de hoofdinfrastructuur op orde. Teneinde dit ook voor de toekomst veilig te stellen hebben wij de bereikbaarheidsverklaring met het ministerie van I en M ondertekend om het programma Beter Benutten een vervolg te geven.
De fiets neemt een belangrijke plaats in bij ons mobiliteitsbeleid. Dat Zwolle tot fietsstad 2014is uitgeroepen ondersteunt dit.

De binnenstad blijft een belangrijk gezichtsbepalend element. Momenteel hebben binnensteden het om tal van redenen moeilijk om koopkracht te binden. Met de komst van Zara en retailer op de Melkmarkt zal de binnenstad een verdere impuls krijgen. Ook de samenwerking met de ondernemers is erop gericht de uitstraling en mede daardoor de trekkracht van de binnenstad te verbeteren. Goede voorbeelden zijn de Oude Vismarkt/Koningsplein en het Gasthuisplein.

Een licht herstel heeft zich in 2014 ook op de woningmarkt voorgedaan. Het aantal opgeleverde woningen was hoger dan verwacht. Speciale aandacht hebben we besteed aan de huisvesting van lagere inkomensgroepen. Samen met de woningcorporaties werken wij aan een versnellingsactie teneinde extra sociale huurwoningen binnen de bestaande stad te realiseren. Tevens ontwikkelen we een betaalbaarheidsagenda met als doel voor de laagste inkomens groepen in de stad het wonen betaalbaar te krijgen en te houden.

Ruimtelijk vraagt het water steeds meer aandacht. In 2014 zijn de deltabeslissingen genomen. Het rijk heeft daarmee de richting bepaald voor toekomstig peilbeheer en waterniveau van de IJssel en de waterveiligheid. Belangrijk hierbij is de relatie tussen ruimtelijk beleid en de delta/klimaatopgaven teneinde de stad en regio deltaproof te maken. Zowel binnen Kraanbolwerk en Stadshagen is dit actueel.

Genoemde veranderingen vinden plaats in een tijd van minder financiële armslag. Dit zegt het nodige over de energie en de veerkracht van de stad. Het jaar 2014 sluiten we af met een positief resultaat van € 3,0 mln. Vanwege een stelselwijziging schrijft het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor dat ultimo 2014 de voorziening ten aanzien van de swap niet langer nodig is. De huidige voorziening van € 2,0 mln. is daardoor vrijgevallen en rechtstreeks ten gunste van het eigen vermogen (de Algemene Reserve) geplaatst. Deze mutatie staat los van het positief resultaat van € 3,0 mln.
De eerste Beleidsrapportage 2014 gaf een negatief saldo van € 2,6 mln. en in de tweede Beleidsrapportage 2014 is een positief resultaat van € 2,3 mln. behaald. Ten opzichte van de oorspronkelijke vastgestelde begroting 2014 is er dus sprake van een voordelig resultaat van € 2,7 mln.
De belangrijkste componenten van het positief resultaat van € 2,7 mln. zijn:

- Uitgestelde plannen + € 0.8 mln. (onderwijshuisvesting, bezuinigingsoperatie)
- Minder werk dan ingeschat + € 0.6 mln. (bij grote ruimingen, maatschappelijke opvang en verslavingszorg en leges)
- Verschil tussen inkomsten met wat ingeschat was + € 1,1 mln. (veiligheidsregio, sociale werkvoorziening, bijstand en armoedebestrijding)
- Diverse onderwerpen – € 0.5 mln. (pensioenvoorziening, grondexploitatie, onttrekking algemene concernreserve)

Het positief resultaat van € 3,0 mln. is als resultaat 2014 op de balans verwerkt

Financieel verslag

Omvang en samenstelling uitkomsten jaarrekening 2014

Het voordelige gerealiseerde resultaat bedraagt € 3.004.000 ten opzichte van de laatst gewijzigde begroting 2014.
In de cijfers van de laatst gewijzigde begroting zijn de uitkomsten van de Beleidsrapportages 2014 al verwerkt, evenals de per saldo neutrale budgettaire gevolgen van de nadien t/m raad van 15 december genomen raadsbesluiten. Het in de gewijzigde begroting verwerkte resultaat van de eerste Beleidsrapportage 2014 was € 2,3 mln. negatief en de tweede € 2,3 mln. positief.
Ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014 is er dus ook sprake van een voordelig resultaat van € 3,0 mln.

Onderstaand gaan wij kort in op de samenstelling van het voordelig resultaat van de jaarrekening ad € 3,0 mln. vanuit de volgende invalshoeken:
* uitsplitsing resultaat: resultaat vóór en na bestemming (mutatie eigen vermogen)
* specificatie resultaten per pijler

Resultaat vóór en na bestemming

Het feitelijke resultaat van de jaarrekening 2014 komt overeen met de mutatie in het eigen vermogen in het boekjaar.	bedragen x € 1.000
Saldo eigen vermogen per 31-12-2014 (inclusief resultaat 2014)	€ 126.120
Saldo eigen vermogen per 1-1-2014 (inclusief resultaat bestemming 2013) *)	€ 133.053
Resultaat voor bestemming 2014 (saldo van baten en lasten)	-/- € 6.933
Stelselwijziging BBV reserves afval en riolering ==> voorziening ultimo 2014	€ 9.857
In de exploitatie zijn resultaatbestemmingen verwerkt volgens bestaand beleid: het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves bedraagt	€ 80
Per saldo een voordelig resultaat inclusief toegestane verrekeningen met reserves	**€ 3.004**

*) € 133.053 is inclusief € 1.998 vrijval voorziening SWAP 2013 t.g.v. de algemene concernreserve a.g.v. stelselwijziging BBV.

Specificatie resultaat naar pijler
De samenstelling van de concernuitkomst 2014 blijkt uit onderstaand overzicht:
+ meevallende uitkomst rekening 2014 t.o.v. laatst gewijzigde begroting 2014
- tegenvallende uitkomst rekening 2014 t.o.v. laatst gewijzigde begroting 2014

Pijler	bedragen x€.1000
De stad	-/- € 10.157
De wijken	-/- € 62.843
De mensen	-/- € 79.500
De organisatie	€ 155.504
Concernuitkomst resultaat	**€ 3.004**

Belangrijkste verschillen in de staat van baten en lasten
Voor een uitvoerige toelichting op de verschillen tussen de rekening en de laatst gewijzigde begroting verwijzen wij naar de verantwoording per programma. Hierin worden ook de verschillen voor en na resultaatbestemming toegelicht en wordt ook nader ingegaan op het structurele dan wel incidentele karakter van ontstane verschillen. Wij volstaan op deze plek met vermelding van de belangrijkste verschillen (verschillen op productniveau > € 200.000) waarbij uitgegaan is van het gerealiseerde resultaat, dus in deze verschillen zijn de onttrekkingen aan c.q. stortingen in de diverse reserves al meegenomen. Aansluitend volgt een summiere toelichting met de bedoeling om op hoofdlijnen een beeld te krijgen van de belangrijkste verschillen.

Verschillen op productniveau > € 200.000 (Bedragen x € 1.000)

	Voordelig verschil	Nadelig verschil
Pijler De Stad	-	-
Pijler De Wijken		
Onderwijshuisvestingsbeleid	€ 475	
Integrale veiligheid	€ 1.567	
Gras en water		-/-€ 375
Pijler De Mensen		
Sociale werkvoorziening		-/-€ 472
Algemene bijstand	€ 594	
Armoedebestrijding	€ 243	
Podiumkunsten		-/-€ 236
Huishoudelijke hulp	€ 436	
Maatsch. Opvang/verslavingsbel	€ 339	
Pijler De Organisatie		
Burgemeester en wethouders		-/-€ 544
Onderst. bestuurlijk proces	€ 261	
Bouw		-/-€ 322
Voorbereidingsprojecten		-/-€ 2.275
Af te sluiten projecten		-/-€ 1.656
Reserve verrekeningen	€ 3.924	
Bel. OZB, precario, toeristenbel		-/-€ 220
Overige financiering		-/-€ 345
Renteverrekeningen reserves	€ 416	
Stelposten		-/-€ 524
Onvoorziene uitgaven inc/str	€ 337	

Toelichting op hoofdlijnen van de belangrijkste verschillen

Onderwijshuisvestingsbeleid + 475
Het verschil is met name tot stand gekomen door uitgestelde plannen met betrekking tot nieuwe schoolgebouwen. Wegens deze uitgestelde plannen is het budget van 350.000 voor het verwijderen van noodlokalen nog niet besteed.

Integrale veiligheid + 1.567
In 2014 vonden er geen grote ruimingen plaats welke ten laste kwamen van de Gemeente Zwolle, dus voordeel op post opruimen explosieven (€ 507.000). Daarbij is de verwachting dat Veiligheidsregio 2014 positief zal afsluiten met een voordeel van 854.000.

Gras en water - 375
Het verschil komt met name tot stand door een langlopende claim. De rechter heeft eind 2014 onverwachts een uitspraak gedaan over een claim welke betrekking heeft op het project baggeren 'Zwolse wateren'. Bij Berap-2 is besloten de gereserveerde middelen vrij te laten vallen en het risico, dat de claim alsnog zou worden toegekend in de risicoparagraaf op te nemen. Nu tot daadwerkelijke uitkering is overgegaan komt het nadeel ten laste van de algemene middelen.

Sociale werkvoorziening -472
De extra lasten worden met name veroorzaakt door de bijdrage aan de Wezo voor het resultaat op inkoop en resultaat op de bedrijfsvoering. De extra baten worden met name veroorzaakt door bijstelling van de rijksbijdrage sociale werkvoorziening.

Algemene Bijstand +594
Het voordeel ontstaat vanwege een hogere rijksbijdrage dan bij de tweede berap verwacht. In oktober is de definitieve rijksbijdrage bekend geworden deze bleek hoger te zijn dan begroot.

Armoedebestrijding +243
Als gevolg van een herberekening van de afrekening van de collectieve zorgverzekering van oude jaren door Achmea ontstaat een incidenteel voordeel. De afrekening van oude jaren is voordelig voor de gemeente Zwolle en Achmea heeft de teveel betaalde premie over 2012/2013 terug betaald.

Podiumkunsten -236
In verband met een wijziging in de verantwoording van de subsidie. In berap 2 is vijf maanden correctie vermeld, terwijl dat zes maanden moet zijn.

Huishoudelijke hulp +436
De afwijking in de lasten en baten betref hogere inkomsten voor eigen bijdrage en lagere uitgaven voor WMO verstrekkingen.

Maatsch. opvang/verslavingsbel +339
Het voordeel ontstaat vanwege minder uitgaven voor nazorg ex gedetineerd en huisvesting bijzondere doelgroepen, het stopzetten van het project Tactory en het daarmee terugontvangen van het beschikbaar gestelde voorschot voor dit project.

Burgemeester en Wethouders -544
Door een behoorlijke verlaging van de gehanteerde rekenrente ontstaat er een tekort in de voorziening. Er zal hierdoor een extra bedrag van € 595.000 gestort moeten worden in de pensioenvoorziening.

Onderst. bestuurlijk proces +261
De budgetten die beschikbaar zijn gesteld t.b.v. de bezuinigingsoperatie, na aftrek van de gemaakte kosten in 2014, deels doorgeschoven, via de reserve NUTW, naar het jaar 2015 .

Bouw -322
De leges vallen t.o.v. de Berap 2 tegen doordat er enkele bezwaarschriftprocedures zijn afgerond waardoor leges gedeeltelijk afgeboekt dienden te worden. Ook het aantal vergunningen bleef iets achter.

Voorbereidingsprojecten -2.275
Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting van programma 17A Exploitatie gronden.

Af te sluiten projecten -1.656
Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting van programma 17A Exploitatie gronden.

Reserve verrekeningen +3.924
Betreft een hogere onttrekking aan de algemene concernreserve dan geraamd i.v.m. het in de vorige posten genoemde resultaat Vastgoed

Belasting, OZB, precario, toeristenbel -220
Het nadeel wordt veroorzaakt doordat in enkele bezwaarprocedures uitspraak is gedaan of de verwachting is dat n.a.v. recente jurisprudentie meerjarig de WOZ waarde verlaagd dient te worden van enkele grote objecten. Het belastingjaar 2014 laat een voordeel zien.

Overige financiering -345
Renteverrekeningen reserves +416
Het per saldo voordelig verschil ad € 71.000 betreft het treasuryresultaat.

Stelposten -524
Het nadeel op de stelposten wordt grotendeels gecompenseerd door voordelen op andere programma's. De onder de baten genoemde € 162.000 betreft een eenmalig tekort op de bedrijfsvoeringbezuiniging en wordt gedekt via het implementatiebudget (programma 16). Onder de lastenkant is een bijdrage in de kosten van de waterschapverkiezingen geraamd, deze kosten worden in 2015 gemaakt (zie ook programma 16).

Onvoorziene uitgaven (inc/str) +337
Het beroep op de post onvoorzien (begroot op € 0,5 mln.) is beperkt gebleven tot ruim € 0,1 mln. (voor een specificatie verwijzen wij naar het afzonderlijk overzicht in paragraaf 3.5).

Uitkomsten Meerjaren Prognose Vastgoed
In deze paragraaf wordt een samenvattend overzicht gegeven van de financiële positie van het grondbedrijf.

Resumé	Exploitatieresultaat per 31-12-2014			Gunstiger, neutraal of ongunstiger
	MPV 2015	MPV 2014	verschil	
Resultaat grondexploitaties	-41.000.000	-38.900.000	-2.100.000	gunstiger
Reserve Vastgoed:				
- stand reserves	1.700.000	5.600.000	-3.900.000	gunstiger
- stand voorzieningen	26.300.000	23.600.000	2.700.000	ongunstiger
- stand bestemmingsreserve	8.075.688	4.100.000	3.975.688	ongunstiger
Risico's vastgoedontwikkelingen	**27.400.000**	**24.900.000**	**2.500.000**	**ongunstiger**

Resultaat grondexploitaties
Het resultaat van de grondexploitaties is met € 2,1 mln. verbeterd tot een positief resultaat van € 41,0 mln.. Dit wordt met name veroorzaakt door de grondexploitatie Hessenpoort die € 4,3 mln. gunstiger is geworden en de grondexploitaties Kraanbolwerk en Kamperpoort die respectievelijk met € 1,2 mln. en € 1,3 mln. zijn verslechtert.

Reserve, voorziening en bestemmingsreserve Vastgoed

Reserves en voorzieningen	MPV 2015	MPV 2014
reserve vastgoed (lopende rekening	-1.656.208	-5.573.775
voorziening vastgoed (geoormerkt geld tekortplannen)	26.266.038	23.641.614
bestemmingsreserve Nniegg	8.075.688	7.864.380

De stand van de reserve Vastgoed per 31-12-2014 is € 3,9 mln. negatief, bestaande uit het resultaat van de lopende rekening ad € 1,7 mln. negatief en het ophogen van de voorzieningen met € 2,2 mln. negatief. Aan de voorziening vastgoed van € 23,6 mln. is 4% rente toegevoegd.De reserve is het afgelopen jaar met € 1,2 mln. toegenomen en afgenomen met € 3,3 mln.
De toename is vooral het gevolg van het afsluiten van een drietal grondexploitaties, het resultaat van de erfpacht en verhuurde gronden en de verkoop van een pand. De afname betreft vooral het resultaat van de Nniegg, de afwikkeling van een verkoop en de voorbereidingskredieten. Het resultaat van de MPV 2015, op basis van het saldo op 31-12-2014, stortingen en onttrekkingen is € 1,7 mln. negatief. Het tekort wordt onttrokken uit de concernreserve. Het resultaat van de bestemmingsreserve Nniegg (€ 0,2 mln. negatief) is verrekend met het jaarresultaat reserve Vastgoed en maakt daar dan ook onderdeel vanuit.
De belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten zijn:

- afsluiten van projecten, totaal resultaat is € 0,5 mln. positief;
- exploitatieresultaat van de Nniegg, € 2,2 mln. negatief;
- grondprijzen, voorziening van totaal € 5,0 mln. en een stimuleringsreserves van € 1,9 mln.

Voorziening Vastgoed
De voorziening Vastgoed is bedoeld voor de zogenaamde tekortplannen en de afwaardering van de Nniegg-gronden. Per 1 januari 2014 was een voorziening gevormd van € 23,6 mln..
Aan de voorziening vastgoed wordt jaarlijks de rente toegevoegd, in 2014 in totaal € 0,35 mln.
De volgende grote wijzigingen hebben plaatsgevonden waardoor een verhoging van de voorziening noodzakelijk is:

In exploitatie genomen gronden	Exploitatieresultaat per 31-12-2014		Gunstiger, neutraal of ongunstiger
	MPV 2015	Verschil	
Woningbouw:			
Kraanbolwerk	1.277.868	1.224.487	ongunstiger
Bagijneweide	381.059	-145.773	gunstiger
Stadshagen I en II	3.153.481	655.648	ongunstiger
Dorpsvisie Wythmen	316.022	316.022	ongunstiger
Kamperpoort	651.378	1.268.429	ongunstiger

Rekening houdend met o.a. bovenstaande wijzigingen is de benodigde voorziening per 31 december 2014 per saldo gestegen met € 2,6 mln. tot een totaal van € 26,3 mln. Een bedrag van € 2,6 mln. is gestort in de voorziening vastgoed en als nadelig resultaat gepresenteerd in de staat van Baten & Lasten.

Bestemmingsreserve Nnieg-gronden
De jaarlijkse exploitatielasten worden gedekt uit de bestemmingsreserve exploitatie gronden.
Sinds de introductie van het instrument is de hoogte van deze reserve ieder jaar opnieuw bepaald aan de hand van het jaarlijkse exploitatieresultaat. Vorig jaar was de bestemmingsreserve € 7,9 mln. Het exploitatieresultaat van de Nniegg-gronden bedraagt dit jaar € 8,1 mln. over de komende 4 jaar. Dit bedrag is gereserveerd in de bestemmingsreserve exploitatie gronden.
De omvang van de voorziening is verhoogd door het vervallen van een huurcontract vanaf 2017.

Risico's
Met het exploiteren van (bouw) grond zijn niet alleen grote bedragen gemoeid, er zijn ook risico's aan verbonden. Zeker gelet op de lange looptijden, de relatief hoge boekwaarden van de lopende exploitaties, geprognosticeerde omzetten en hoge nog te genereren opbrengsten moet rekening gehouden worden met een reëel bedrijfsrisico.
De regels omtrent de risicosystematiek en het bijbehorende niveau van het weerstandsvermogen zijn vastgelegd in de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2011 – 2014. In het overzicht hieronder zijn de gewogen risico's van de MPV 2015 weergegeven.

Risico's	MPV 2015	MPV 2014
Economische risico's	5.886.532	4.437.293
Projectgebonden risico's (rood)	14.532.834	14.134.000
Projectgebonden risico's (oranje en groen)	6.969.281	6.321.836
Specifieke risico's	-	-
Totaal risicobedrag	**27.388.647**	**24.893.129**

De € 4,9 mln. aan risico's (projectgebonden en economische risico's) die specifiek op de positieve grondexploitatie Hessenpoort van toepassing zijn, moeten in bovenstaande tabel in mindering worden gebracht. Deze risico's worden binnen het project opgevangen. Verder is het programma-risico, conform de besluitvorming bij de Nota van Uitgangspunten, ad € 1,6 mln. toegevoegd aan de economische risico's. In de tabel hieronder zijn de gecorrigeerde gewogen risico's inzichtelijk gemaakt.

De projectgebonden risico's van de projecten Stadshagen, Kamperpoort, Kraanbolwerk en Oude Mars zijn nog steeds groot te noemen, waarvan er, uitgezonderd de Oude Mars, sprake is van een negatief exploitatieresultaat. Deze risico's maken voor ca. 75% deel uit van alle projectgebonden risico's.

Risico's	
Economische risico's	5.886.532
Economische risico's Hessenpoort (gewogen)	-2.289.629
Projectgebonden risico's (rood) 75%	14.532.834
Projectgebonden risico's (oranje) 50%	5.690.757
Projectgebonden risico's (groen) 25%	1.278.524
Projectgebonden risico's Hessenpoort (gewogen)	-2.641.642
Totaal risicobedrag	**22.457.377**

Het risicoprofiel waarmee het weerstandsvermogen wordt berekend is € 2,4 mln. lager dan bij de MPV 2014.

Weerstandsvermogen
De hoogte van de risico's en de grootte van het weerstandsvermogen hangen nauw met elkaar samen.
Het berekende weerstandsvermogen in de MPV 2015 is 31,0%. Dit betekent dat 31,0% van de risico's gedekt kunnen worden uit de aanwezige middelen.

- **Weerstandsvermogen:** De verhouding tussen de aanwezige en vereiste weerstandscapaciteit
- **Vereiste weerstandscapaciteit:** Het risicobedrag dat periodiek bepaald wordt op basis van een inventarisatie en financiële vertaling van risico's
- **Aanwezige weerstandscapaciteit:** Het vrij besteedbare geld dat de gemeente gereserveerd en beschikbaar heeft om tegenvallers op te vangen

In de tabel hieronder is een financiële weergave gegeven van bovenstaande begrippen.

Aanwezige weerstandscapaciteit		Weerstandsvermogen
reserve vastgoed na verrekening voorzieningen	-3.931.332	
storting concern naar reserve vastgoed	-	
weerstandsreserve vastgoedrisico's (concern)	10.900.000	
Totaal aanwezige weerstandscapaciteit	**6.968.668**	
Vereiste weerstandscapaciteit		31%
Economische risico's	5.886.532	
Economische risico's Hessenpoort (gewogen)	-2.289.629	
Projectgebonden risico's (rood) 75%	14.532.834	
Projectgebonden risico's (oranje) 50%	5.690.757	
Projectgebonden risico's (groen) 25%	1.278.524	
Projectgebonden risico's Hessenpoort (gewogen)	-2.641.642	
Totaal risicobedrag	**22.457.377**	

Schuldontwikkeling kengetallen	2014	2013
Debt – ratio	76,02%	77,25%
(Mate waarin bezit is gefinancierd met schulden) Netto-schuld in relatie tot inkomsten	97,06%	80,51%
Netto-schuld per inwoner	€ 3.049,64	€ 3.301,06
Uitleenquote	14,72%	13,40%
(Verstrekte leningen in relatie tot inkomsten) Netto-schuldquote -/- 0,9 * uitleenquote	83,81%	68,45%
Voorraadquote	28,27%	24,36%
(Voorraden in relatie tot inkomsten) Bruto gevestigde schuld ofwel EMU-schuld	€ 374.904	€ 393.938
(Som van vaste en vlottende schuld) Benuttingspercentage EMU – referentiewaarde	-121,57%	-152,12%
Renterisiconorm (In Wet-FIDO voorgeschreven norm betreffende herfinanciering; mag maximaal 20 % zijn	0,00%	12,27%

Ontwikkelingen reserves en voorzieningen
Per 31 december 2014 zijn de totaalstanden van de reserves en voorzieningen als volgt gespecificeerd per eenheid.

Eenheid bedragen x€1 mln.	Weerstand- en risicoreserves	Overige reserves	Voorzieningen
Advies & faciliteiten		1,8	0,4
Concernstaf	28,4	11,3	1,1
Expertisecentrum		3,6	10,1
Ontwikkeling		73,8	0,0
Publiekszaken		1,7	
Raad(sgriffie)		0,0	0,1
Sociale zaken		2,5	
Eindstanden 2014	**28,4**	**94,7**	**11,7**
Eindstanden 2013	**19,9**	**111,9**	**5,3**
Af-/toename in 2014	**8,5**	**-17,2**	**6,4**

In het bijlagenboek is voor elke reserve en voorziening afzonderlijk aangegeven welke mutaties in 2014 hebben plaatsgevonden.

A. Weerstand- en risicoreserves: algemene concernreserve
In 2014 zijn de weerstandsreserves WWB en WMO opgeheven en toegevoegd aan de algemene concernreserve, zodat beter inzicht ontstaat in het beschikbare weerstandsvermogen.
In verband met de decentralisaties in het sociaal domein is er met ingang van 2015 voor de eerste drie jaar een aparte risicoreserve sociaal domein gevormd, de overige risico's worden afgedekt via de algemene concernreserve.

Reserves kunnen worden omschreven als eigen vermogen zonder of met een aangegeven bestemming.
Ontbreekt een bestemming, dan spreken we van algemene reserves. De algemene reserve heeft het karakter van "weerstandsvermogen" dat is bedoeld voor het opvangen van calamiteiten, rekeningstekorten of meer algemeen voor slechte tijden.
Per eind 2014 hebben wij € 28,4 mln. als weerstandsvermogen in de algemene concern reserve, waarvan € 7 mln. voor vastgoed en € 15,3 mln. voor algemene risico's, 3,6 mln. voor bestedingsbesluiten en 2,5 mln. vrije ruimte die bij de PPN kan worden betrokken om – indien nodig - het weerstandsvermogen aan te vullen.

In de weerstandsparagraaf wordt de functie en normering van de algemene concernreserve nader uiteengezet. Ten aanzien van de algemene reserve geldt als basisafspraak een normatieve omvang van € 10 mln. Met dit bedrag moet wel minimaal 50% en maximaal 100% van het in de risicomatrix berekende netto risicobedrag kunnen worden afgedekt. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risico's in deze rekening.
Bij de behandeling van de begroting in 2015 vindt besluitvorming plaats over het waar te nemen surplus ten opzichte van het normbedrag.

De stijging van het weerstandsvermogen in 2014 met € 8,8 mln. wordt met name veroorzaakt door het afboeken van de swapvoorziening € 2 mln., de verrekening van het rekeningresultaat 2013 (€-0,8 mln.); besluiten begrotingsbehandeling 2014 (€7 mln); voordeel I-deel WWB (€ 6 mln.); resultaat 2e Beleidsrapportage 2014 (€ 2,3 mln.); resultaat 1e beleidsrapportage (€-2,6 mln), Werken aan minder bijstand (€ -0,8 mln.), programma sociaal domein (€-0,7 mln.) en resultaat MPV/Vastgoed (€ -3,97mln).

B. Bestemmingsreserves
Een groot deel van het gereserveerd eigen vermogen heeft op basis van besluitvorming een bepaalde bestemming gekregen. We spreken dan van bestemmingsreserves. Per eind 2014 beschikken we in totaal over 60 bestemmingsreserves met een totaalstand van € 94,8 mln. Binnen het totaal van bestemmingsreserves zijn diverse groepen te onderkennen: risicoreservering voor specifieke taken, reserveringen gekoppeld aan het kostendekkingsbeginsel, reservering voor lopende exploitatiekosten (kapitaallasten/exploitatie, onderhoud, rechtspositionele verplichtingen, bedrijfsvoering) en overige bestemmingsreserves.

Onderstaand geven we een korte toelichting op de verschillen > € 1,0 mln. tussen de eindstanden 2014 en 2013.

Reserve incidentele bestedingen (- € 4,6 mln.)
De daling met € 4,6 mln. is het saldo van € 1,8 mln. aan toevoegingen en € 6,4 mln. aan onttrekkingen . De toevoeging betreft met name Kasschuif ICT reserve. De onttrekkingen zijn het gevolg van de (meerjarige) incidentele bestedingsbesluiten die de raad in de afgelopen jaren (via perspectiefnota of begroting heeft genomen). De grootste onttrekking heeft betrekking op de toevoeging aan de reserve Stadsontwikkelfonds (5 mln). Opmerking bij de onttrekkingen is dat dit niets zegt over de daadwerkelijke besteding in 2014. De daadwerkelijke besteding loopt via de programma's.

Reserve Stadsontwikkelfonds (+ € 5 mln.)
Bij de begrotingsbehandeling 2015 is besloten een afzonderlijke reserve stadsontwikkelfonds in te stellen. De toevoeging van € 5 mln. komt uit de hiervoor binnen de reserve incidentele bestedingen geparkeerde middelen.

Reserve Parkeren (+ € 0,3 mln.)
Doel van deze reserve is het dekken van de investerings- en exploitatielasten van het parkeren in het centrumgebied van Zwolle alsmede het flankerend beleid.
De reserve is in 2014 met € 0,3 mln. toegenomen tot € 5,7 mln. Dit is de resultante van de storting van het voordelig Exploitatiesaldo bijprogramma 3 met betrekking tot het onderdeel parkeren – exploitatie EC (€ 2,6 mln.), het parkeerbeleid Ontwikkeling (waaronder tevens de reguliere afdracht aan de algemene middelen) -€ 1,0 mln. en de reguliere investeringsuitgaven – € 1,3 mln.

Reserve Hoofdinfrastructuur Stadshagen (- € 5,2 mln.)
Doel van deze reserve is bundeling van alle middelen voor de aanleg van de hoofdinfrastructuur Stadshagen.
In 2014 bedroegen de bestedingen aan de hoofdinfrastructuur van Stadshagen € 5,2 mln.
Het saldo van deze reserve sluit daarmee eind 2014 op € 5,8 mln.

Reserve Decentralisatiefonds stadsvernieuwing (- € 3,1 mln.)
Het restant van de rijksbijdragen ISV 1, ISV2, GSB 3 en de decentralisatie-uitkering zijn de aflopen paar jaren in deze reserve gestort. In 2014 is de laatste rijksbijdrage (+ € 1,1 mln) via de decentralisatie-uitkering ontvangen en in de reserve gestort. Er is in 2014 € 4,2 aan de reserve onttrokken. Hiervan heeft een bedrag ad. € 1,5 mln betrekking op de binnenstad, een bedrag ad. € 1,5 mln op het project Visie ondergrond en € 0,4 mln. op Diezerpoort. De overige € 0,8 heeft betrekking op kleinere projecten.

Reserve Gebiedsbeheersplan (+ € 6,9 mln.)
Het Gebiedsbeheerplan Zwolle Centraal heeft als doel de bijdrage van de ondergrond in het centrumgebied aan de duurzame ontwikkeling van Zwolle te maximaliseren. Zwolle doet dit door samen met haar ondergrondpartners (provincie Overijssel en waterschap Groot Salland) de knelpunten als gevolg van de aanwezigheid van grondwaterverontreinigingen weg te nemen, efficiënt gebruik te maken van de beschikbare ondergrondse ruimte en beschikbare (financiële) middelen voor het beheer van de ondergrond efficiënt te benutten. De inkomsten die hiervoor beschikbaar zijn dan wel binnenkomen, worden in de reserve 'Gebiedsbeheerplan Zwolle Centraal' gestort. De jaarlijkse uitvoeringskosten worden gedekt uit deze reserve.
In 2014 is er € 7,4 mln in de reserve gestort. Deze storting bestaat uit € 4,0 mln aan bijdragen uit gemeentelijke projecten, € 2,7 mln bijdrage van de provincie en € 0,7 mln bijdragen derden. Voor de uitvoeringskosten is in 2014 € 0,5 mln uit de reserve onttrokken

Reserveringen nog uit te voeren werken
De stand van deze reserves bedragen eind 2014 € 19,3 mln. De eindstand 2013 was € 22,8 mln. De reserves zijn dus met € 3,5 mln. afgenomen. Iedere eenheid beschikt over een reserve nog uit te voeren werken waarin nog niet bestede restanten van toegekende (hoofdzakelijk) eenmalige budgetten en kredieten worden gereserveerd, althans voor zover de doelen waarvoor het geld is toegekend nog actueel zijn. Zoals gebruikelijk worden deze reserves in het kader van de begrotingsopstelling jaarlijks doorgelicht.

Conform de toezegging bij de behandeling van de jaarrekening 2007 tonen wij onderstaand het meerjarige verloop van deze reserves en gaan wij aansluitend nader in op omvang en samenstelling van de in de jaarrekening 2014 verwerkte reserveringen nog uit te voeren werken.

Omvang en samenstelling verwerkte reserveringen nog uit te voeren werken in de jaarrekening 2014
In de werkafspraken voor de jaarrekening 2014 is een reserveringskader vastgelegd dat aangeeft in welke situaties voor niet bestede gelden in 2014 direct in de jaarrekening een reservering mag worden verwerkt. Het reserveringskader is opgenomen in het bijlagenboek (bijlage reservemutaties).
In de bijlage reservemutaties geven wij een gespecificeerd inzicht in de omvang en samenstelling van de in de jaarrekening verwerkte reserveringen voor nog uit te voeren werken.
In totaal gaat het daarbij om reserveringen tot een bedrag van € 7,2 mln. (ter vergelijking: in de rekening 2013 was het € 9,9 mln.), als volgt te specificeren:
€ 1,5 mln. aangegane verplichtingen waarvoor per 31/12/2014 de prestatie nog moest worden geleverd (balanstechnisch geen reserve maar een overlopende post onder schulden);
€ 3,7 mln. reservering van (deels) nog niet bestede door de raad afzonderlijk voor specifieke bestedingsdoelen toegekende **eenmalige** budgetten;
€ 2 mln. reservering van (deels) niet bestede structurele budgetten in verband met per 31/12/2014 nog intern uitstaande going concern opdrachten; d.w.z. uitstaande interne orders die spoedig na afloop van het jaar worden uitgevoerd.

C. Voorzieningen
Een voorziening is bedrijfseconomisch gezien geen eigen vermogen. Het geld in de voorzieningen is bedoeld om te kunnen voldoen aan (toekomstige) financiële verplichtingen.
De onderhoudsfondsen zijn gerubriceerd onder de reserves en nog niet bestede gelden van derden worden via overlopende posten op de balans verwerkt. Een aantal voorzieningen – met name voor afboeking van dubieuze vorderingen en verwachte verliezen op grondexploitaties – worden aan de activakant van de balans op de betreffende posten direct in mindering gebracht.

Eind 2014 resteren er nog 8 voorzieningen met een totaalstand van € 11,7 mln. Dat is € 6,4 mln. hoger dan de eindstand 2013.

De 3 grootste voorzieningen zijn de de voorziening Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (€ 1 mln.) en de als gevolg van een stelselwijziging BBV dit jaar ingestelde voorzieningen afval (€ 5,1 mln.) en riolering (€ 4,7).
I.v.m. de stelselwijziging BBV is de voorziening derivaten (€ 2 mln.) overgeheveld naar de algemene concernreserve.

Samenvatting restant kredieten

(bedragen x € 1.000)	Begin saldo	nieuwe kredieten	Besteding	Afgesloten	Restant krediet 31-12-2014
Volkshuisvesting	4.396	228	368		4.256
Economie	2.915	526	674	-39	2.806
Bereikbaarheid en mobiliteit	71.823	808	12.964	-2	59.669
Groene leefomgeving en milieu	11.138	1.169	6.036	27	6.244
Ruimte en cultuurhistorie	10.331	109.310	8.307	56	111.278
Leefbaarheid en welzijn	490	784	156	330	788
Onderwijs en Jeugd	23.572	-954	3.317	1.232	18.069
Veiligheid	294	-294			-
Integraal beheer openbare ruimte	2.378	4.393	2.514	17	4.240
Sociaal economische zelfredzaamheid		100	48		52
Cultuur	114	36	65		85
Sport	1.079	183	645		617
Gezondheid en zorg	1.901	2.464	2.608	93	1.664
Bestuur en dienstverlening	10.275	4.888	7.043	150	7.970
Vastgoedmanagement	7.432	10.672	4.108		13.996
Totaal	**148.138**	**134.313**	**48.853**	**1.864**	**231.734**
Dekking restant kredieten 2014:					
bijdrage derden	77.614				
t.l.v. reserves en voorzieningen	46.881				
t.l.v. exploitatierekening	107.239				
	231.734				

Specificatie restantkredieten > € 1 mln. :	
Volkshuisvesting	
Trapjeswoningen Holtenbroek	3,5
Economie	
Duurz. versterking Voorst	1,6
Bereikbaarheid en mobiliteit	
Regiotram Zwolle/ Toekomst Kamperlijn	10,7
Doorstr. openbaar vervoer (lange termijn)	7,5
Hoofd Infrastructuur Stadshagen	7,1
Herontwikkeling Shell-terrein	1,6
Ceintuurbaan fasen 3-4-5	1,2
Katwolderplein parkeeracc.	25,4
Fietsenstalling Bankenlocatie	2,0
Groene leefomgeving en milieu	
Geluidssanering	2,1
Ruimte en cultuurhistorie	
Spoorzone Fase 2	1,2
Spoorzone Uitvoering	95,3
Binnenstad	2,6
Diezerpoort fysiek	2,1
Gebiedsontwikkeling Ijssel-Vechtdelta	2,0
Onderwijs en jeugd	
openbaar basisonderwijs	5,2
bijzonder basisonderwijs	11,6
Intergraal beheer openbare ruimte	
Ombouw verlichting naar LED	2,2
Bestuur en dienstverlening	
ICT projecten (MPI)	1,0
Het Nieuwe werken	3,1
Stadskantoor verv./upgrade installaties	1,4
Vastgoedmanagement	
Nieuwbouw Het Anker	3,2
Stadkamer, aank. en verb	7,9
Burg.Drijbers.11-13, verbouw	1,5

Volkshuisvesting
Trapjeswoningen Holterbroek 3,5 mln.
De ontwikkeling van de muziekwijk heeft vertraging opgelopen. Naar verwachting kan het project eind 2015 worden afgerond. Voor de herontwikkeling van het totale gebied ontvangt SWZ een subsidie. Deze wordt betaald na juridische levering van de openbare ruimte.

Economie

Duurzame versterking Voorst 1,6 mln.

Het project bevat een pakket aan maatregelen die van 2010 t/m 2015 worden uitgevoerd. Dit betreffen werkzaamheden in de openbare ruimte: verwijdering spoorlijn Voorst, aanpassing wegprofielen, fietspaden, bewegwijzering, geluidzonebeheersplan, groenvoorzieningen. Zoveel mogelijk wordt werk met werk gemaakt door aan te sluiten op planningen van stedelijke projecten.

Bereikbaarheid en mobiliteit

- Regiotram Zwolle-Kampen 10,7 mln.
  Als gevolg van het niet gunnen van het vervoer op de Kamperlijn door de provincie is de voorbereiding stopgezet, in afwachting van een vervolgbesluit over de Kamperlijn.
  Mogelijk heeft dit consequenties voor de inmiddels ontvangen subsidietoezeggingen.
- Doorstr. openbaar vervoer (lange termijn) 7,5 mln.
  De realisatie van de Katerdijk is afgerond in 2014. Het DO van de Pannenkoekendijk met de centrumhalte is vastgesteld en het VO voor de Willemskade is vastgesteld. Roelenweg: de herinrichting is uitgevoerd en vrijwel gereed (m.u.v. groeninplant)
- Hoofd Infrastructuur Stadshagen 7,1 mln.
  De voorbereidende werkzaamheden en realisatie tweede fase Hasselterweg (project) zijn gereed. Afhankelijk van de juridische procedure met betrekking tot een onteigening wordt dit naar verwachting eind 2015 opgeleverd. De werkzaamheden aan de tunnel bij de Boxem zijn gestart in 2012 en de tunnel is medio 2014 opgeleverd.
- Herontwikkeling Shell-terrein 1,6 mln.
  De uitvoering van de kruising Blaloweg/Katwolderweg is o.a. vertraagd door de beroepsprocedure tegen het bestemmingsplan Hornbach. In mei zal de Raad van State uitspraak doen. De realisatie van de kruising hangt van de uitspraak van de Raad van State en de samenloop met de andere infrastructurele opgaven in het kader van HOV-assen.
- Ceintuurbaan 1,2 mln.
  Het project Ceintuurbaan bevindt zich in de laatste fase, momenteel worden nog enkele kleine deelprojecten gerealiseerd. Medio 2015 worden deze opgeleverd.
- Katwolderplein 25,4 mln.
  Op 1 juli 2013 is door de gemeenteraad ingestemd met de nieuwe planopzet voor het Katwolderplein en werd gestart met het ontwerpproces. Naar verwachting kan het ontwerp op VO-niveau eind 1e / begin 2e kwartaal 2014 worden afgerond. Een gewijzigde projectopzet zal incl. de effecten voor het bestaande krediet en de reserve parkeren aan de raad worden voorgelegd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar ‘beleidsparagraaf 5 Investeringsprogramma’ van deze jaarrekening.
- Fietsenstalling Bankenlocatie 2,0 mln.
  De geplande ondergrondse fietsenstalling in de Bankenlocatie wordt niet gerealiseerd vanwege het te verwachten beperkte gebruik, de geringe capaciteit en de hoge kosten. Besloten is om de benodigde capaciteit voor fietsparkeren in de omgeving van de Bankenlocatie te realiseren. Hier vindt momenteel een studie naar plaats.

Groene leefomgeving en milieu

Geluidssanering 2,1mln.

Een deel van het krediet (1,5 mln) is bestemd voor de geluidsanering Mimosastraat. Hiervoor heeft het Rijk een bijdrage toegekend. Doordat er nu wijzigingen gaan plaats vinden in verband met de Spoorzone is besloten de maatregelen mee te nemen in de Spoorzone. Het restant ad 0,6 mln is bestemd voor Actieplan geluid 2013-2018. Dit bedrag is in 2013 in de Raad beschikbaar gesteld.

Ruimte en cultuurhistorie

- Spoorzone Fase 2 1,2 mln.
  Dit deel van het totale project Spoorzone is, op het onderdeel reizigerstunnel na, afgesloten.
- Spoorzone Uitvoering 95,3 mln.
  Dit onderdeel van het project Spoorzone is met het raadsbesluit in 2013 in uitvoering genomen. In 2014 is hier nog een krediet van 6,6 mln. voor de reizigerstunnel bijgekomen.
- Binnenstad 2,6 mln.
  Het herontwikkelen van de Bankenlocatie Melkmarkt is vertraagd. Reden is dat contractvorming langer heeft geduurd. Inmiddels is het project in volle gang.Het afronden van ontwerp voor het Gasthuisplein en voorbereiden van de uitvoering is vertraagd. Visievorming heeft langer geduurd dan voorzien.
- Diezerpoort fysiek 2,1 mln.
  In de Diezerpoort wordt gewerkt vanuit het principe van natuurlijke wijkvernieuwing met als uitgangspunt aan te sluiten bij de dynamiek en ontwikkelkracht van de wijk. Door de corporaties wordt woningverbetering gerealiseerd door een combinatie van renovatie, sloop en nieuwbouw met behoud van het specifieke karakter en kracht van de wijk zoals ruimte, licht en lucht. De gemeente ondersteunt dit proces in de aanpak van het openbaar gebied en voorzieningen. Gerealiseerd periode 2013/2014: openbare ruimte/verlichting Pieter Steynstraat I t/mIV; openbare ruimte Geert Grote I en II, en Simon van Slingelandtplein.
- Gebiedsontwikkeling Ijssel-Vechtdelta 2,0 mln.
  Met dit project is in 2014 een start gemaakt.

Onderwijs en jeugd

- Openbaar basisonderwijs 5,2 mln.
  De belangrijkste restantkredieten zijn:
  - € 1,9 mln.: dit bedrag betreft de realisatie van nieuwbouw t.b.v. Talentstad: met het schoolbestuur vindt overleg plaats over de wijze waarop de toekomstige (her)huisvesting van dit onderwijsinstituut gestalte kan krijgen; verwacht wordt dat de plannen in 2016 gerealiseerd zullen zijn;
  - € 1,3 mln.: dit bedrag heeft betrekking op het treffen van veiligheidsvoorzieningen (o.a. asbestsanering) en het treffen van maatregelen in schoolgebouwen waardoor die gebouwen voldoen aan de eisen op het gebied van brand- en inbraakpreventie; € 1,2 mln.: dit bedrag is bestemd voor de 2e fase nieuwbouw t.b.v. de openbare basisschool Festival in Stadshagen;·€ 1,4 mln: dit betreft diverse huisvestingsvoorzieningen (o.a. vervangingsinvesteringen, 1e inrichting meubilair/ olp) t.b.v. verschillende (over het algemeen relatief kleinere) projecten.
- Bijzonder basisonderwijs 11,6 mln.
  Dit bedrag heeft betrekking op de nieuwbouw van een drietal scholen in Stadshagen. Met de bouw van de twee scholen (protestant christelijk en rooms katholiek) in het gebied Breezicht wordt binnenkort gestart; ingebruikname wordt in december 2015 verwacht. De plannen voor de gereformeerde school in het gebied de Tippe zijn momenteel in voorbereiding. Verwacht wordt dat deze school in 2017/2018 in gebruik kan worden genomen.

Intergraal beheer openbare ruimte

Ombouw verlichting naar LED 2,2 mln.

1. In 2014 zijn voor de eerste fase die nu in uitvoering is, de inkoop van armaturen en de levering en plaatsing lichtmasten aanbesteed.
2. Er zullen komende jaren nog 3.550 lichtpunten en masten geleverd en geplaatst worden. De verwachting is dat eind 2016 alle lichtpunten en masten van deze eerste fase vervangen zullen zijn.

Bestuur en dienstverlening

- ICT projecten (MPI) 1,0 mln.
  1. Afgeronde projecten: per saldo 165.000,-
  2. De projecten Windows en Office, HNW, Stukkenstroom, I-Nup, Sepa, E-loket 2014, Upgrade Lias, Opleidingsadministratie, Begroting in beeld, Transitie RIS en Thin clients zijn opgeleverd en in gebruik genomen.
  3. Per saldo was er een overschot op de opgeleverde projecten van 165.000 op een totaal investeringsvolume van ongeveer € 1,5 mln.
- Het Nieuwe werken 3,1 mln.
  Dit krediet is verleend in 2011.
  De investeringen vinden plaats in 2012, 2013 en 2014. Doordat de huur van de Lure daardoor kan komen te vervallen in 2015, leidt dit vanaf 2016 tot een structurele kostenverlaging van 500.000 per jaar.
- Stadskantoor verv./upgrade installaties 1,4 mln.
  De vervanging en upgrade van de installaties vindt plaats binnen het project HNW. Op dit moment landen de kosten daar ook. Binnen de administratie/boekhouding zullen de kosten in 2015 worden omgeboekt

Vastgoedmanagement

- Nieuwbouw Het Anker 3,2 mln.
  De planning is dat eind april/begin mei 2015 de nieuwbouw wordt opgeleverd.
- Stadkamer, aankoop en verbouwing 7,9 mln.
  Dit pand is bestemd voor de huisvesting van de Bibliotheek, pand wordt in 2015 aangekocht waarna met verbouwing wordt begonnen. Oplevering van dit pand is in 2016
- Burg.Drijbers.11-13, verbouw 1,5 mln.
  Dit pand is bestemd voor de nieuwe huisvesting van Travers. Krediet is eind 2014 verleend en de planning is dat het dit jaar, 2015, nog in gebruik wordt genomen door Travers.

Voor verdere toelichting zie de toelichting restant kredieten bij de programmaverantwoordingen.

Beleidsparagrafen

Beleidsparagraaf 1 Bestuur en dienstverlening

Het jaar 2014 heeft in het teken gestaan van de verkiezing die op 19 maart heeft plaatsgevonden en de daarop volgende coalitieonderhandelingen wat heeft geresulteerd in een coalitieakkoord dat op 16 mei is gesloten. Bij de begroting 2014 hebben wij aangeven dat we in een beweging naar een andere overheid zijn gekomen. Een overheid die meer aansluit bij de beweging en energie in de maatschappij. Die beweging heeft in 2014 een extra vlucht genomen door het gesloten coalitieakkoord waarin het programma ´Initiatiefrijk Zwolle` is opgenomen. Ook de relatie met de regio heeft nadrukkelijk aandacht gekregen in het coalitieakkoord.
De stad staat namelijk niet op zichzelf. Onze welvaart is sterk afhankelijk van de ontwikkelingen buiten het bereik van de stad, bijvoorbeeld in Europa en de wereld. Toch kan ook Zwolle de richting van die ontwikkelingen mee sturen. In 2014 is het ministerie van Binnenlandse Zaken bijvoorbeeld gestart met het programma Agenda Stad om antwoord te geven op de opgaven waarvoor de steden zich gesteld zien. Tegelijkertijd heeft het rijk samen met België het initiatief genomen om de discussie over een nieuwe balans tussen platteland en stedelijke regio's te agenderen (Urban Agenda).
Als Zwolle zijn wij hier via G32, VNG en rechtstreekse contacten direct bij betrokken. Het rijk komt naar verwachting voor de zomer met een uitwerking van Agenda Stad.

Regionale Samenwerking
Regio Zwolle
Eind 2014 is binnen Regio Zwolle gestart met de ´Toekomstverkenning Regio Zwolle´. Publieke ondernemers, private ondernemers, maatschappelijke organisaties, overheid (gemeenten en provincie), onderwijs en onderzoek hebben eind oktober gezamenlijk gesproken over de vraag op welke maatschappelijke uitdagingen de regio zich de komende drie à vier jaar moet richten om het onderscheidend vermogen te vergroten.
Uitkomst van de bespreking is geweest dat er een nadere uitwerking voor een gezamenlijke regionale agenda wordt opgesteld aan de hand van drie thema's:

- Economische ontwikkeling
- Sociale vernieuwing
- Positionering en verbinding

De verwachting is dat juni 2015 de definitieve Agenda Regio Zwolle 2015 - 2020 ter besluitvorming voorligt.

Zwolle Kampen Netwerkstad
Met het vaststellen van vier strategische lijnen in de Bestuursagenda 2014 is een werkprogramma nieuwe stijl gestart. Het gaat daarbij om de volgende vier lijnen:

1. Profiteren van de strategische ligging;
2. Verbeteren van de bereikbaarheid van de netwerkstad;
3. Blauwe en groene opgaven als kans benutten;
4. Profileren van ZKN als innovatieve vestigingsplaats;

Als vijfde categorie is 'Algemene ontwikkeling ZKN' opgenomen.
Door middel van een strategische agenda Zwolle Kampen Netwerkstad wordt uitwerking gegeven aan de Bestuursagenda, die met de drie partijen Kampen, Overijssel en Zwolle is vastgesteld.

Communicatie
Begin 2014 hebben we besloten per 2015 te stoppen met de wekelijkse publicatie van onze publieksinformatie en bekendmakingen in de Peperbus. In het najaar van 2014 hebben we daartoe de Zwolle kiosk geïntroduceerd. In deze digitale kiosk – verkrijgbaar in de verschillende app stores – publiceren we vanaf januari 2015 onze publieksinformatie (De Wijzer) andere nieuwsbrieven en digitale uitgaven van de gemeente.
De Wijzer is daarnaast ook digitaal beschikbaar op www.zwolle.nl/wijzer of op aanvraag via de mail. Inwoners die niet digitaal vaardig zijn kunnen wekelijks een print afhalen bij de balies in het Stadhuis en Stadskantoor.

Dienstverlening en 'passende regels'
In het coalitieakkoord 2014-2018 is als ambitieniveau aangegeven dat de dienstverlening van de gemeente aan ondernemers en inwoners van hoog niveau is. Vlotte afhandelingstermijnen, klantgericht, zoveel mogelijk digitaal en met passende regels. We streven ernaar bij de top van dienstverlenende gemeenten te horen.
De huidige visie op dienstverlening is medio 2011 vastgesteld. De kernbegrippen daaruit – mensgericht en efficiënt – zijn nog steeds relevant en vormen als zodanig de basis voor de nieuwe visie op dienstverlening waaraan we vanaf 2014 werken. Digitaal tenzi'j blijft daarbij onze kanalenstrategie. Daarmee sluiten we nauw aan op landelijke ontwikkelingen en mogelijkheden. 'Dimpact was ook in 2014 ons belangrijkste voertuig voor het realiseren van verbeteringen van onze digitale dienstverlening.
Vanaf medio 2014 is gewerkt aan de vernieuwing van de visie, waarbij we ook de dienstverlening aan ondernemers zullen benoemen. In het 3^{e} kwartaal van 2015 denken we deze visie aan te kunnen bieden.

Onze ambities voor 2014 hebben we in de begroting 2014 vertaald in concrete doelstellingen en de inspanningen en activiteiten die daarvoor nodig zijn. De resultaten op dit terrein over 2014 vindt u terug in de programma's 2, 10, 11, 14 en 16

verleden

In 2014 is het onderdeel passende regels steeds meer in de belangstelling gekomen. Nieuwe lokale initiatieven worden vaker tegengehouden door bestaande regels lijkt het en daardoor is passende regels steeds meer onderdeel van het dagelijks werk geworden. Binnen passende regels is een driedeling ontstaan:

- Deregulering van bestaande regels: check de bestaande regels en kijk in hoeverre die nog steeds noodzakelijk zijn.
- Nieuwe regelgeving: ga na of een nieuwe regel nodig is, kijk in hoeverre je op een andere manier hetzelfde doel kunt bereiken. Dit passen we bijvoorbeeld toe op de APV, die in 2014/15 herzien wordt (zie programma 16).
- Daarnaast als derde ontwikkeling nieuwe initiatieven, bijvoorbeeld het tijdelijk anders bestemmen. Ontwikkelingen lopen tegen knellende regels aan en daar wordt gekeken in hoeverre regels passend gemaakt kunnen worden.

We leggen de verbinding tussen het programma Initiatiefrijk Zwolle en passende regels. Op deze wijze wordt de ervaring van de nieuwe initiatieven doorvertaald naar de reguliere werkprocessen. In het kader van passende regels wordt er eveneens gewerkt aan een uitvoeringsprogramma voor alle bestuurders. Dat programma wordt in 2015 afgerond.

Beleidsparagraaf 2 Sociaal Domein

Vanaf 1 januari 2015 zijn we als gemeente Zwolle verantwoordelijk voor een fors aantal nieuwe taken in het sociale domein. Het gaat om: Wmo (individuele begeleiding, huishoudelijke hulp en dagbesteding), Participatiewet en Jeugdzorg. Deze overheveling is gepaard gegaan met bezuinigingen. In 2014 hebben we gewerkt aan de transitie van deze nieuwe taken naar de gemeente.

De contracten zijn afgesloten, de verordeningen vastgesteld, de sociale wijkteams zijn ingericht, onze inwoners zijn over de veranderingen geïnformeerd. We hebben een drietal wettelijke taken vormgegeven en onze organisatie, onze partners en onze inwoners daarop tijdig voorbereid.

Beleidsmatig
In 2014 heeft de gemeenteraad verschillende uitvoeringsprogramma's/ kadernota's vastgesteld:
- Sociale Wijkteams
- Dagbesteding
- Individuele Begeleiding/Huishoudelijke Hulp
- Participatiewet
- Beschermd Wonen
- Jeugdhulp

Daarnaast zijn in december 2014 de noodzakelijke verordeningen rond Wmo, Participatiewet en Jeugdhulp vastgesteld.

Vanaf 1 januari 2015 kunnen inwoners voor alle vragen over hulp en ondersteuning terecht bij een sociaal wijkteam. Zwolle heeft vijf sociale wijkteams, één in ieder stadsdeel. Ieder wijkteam bestaat uit zo'n 10 tot 20 professionals. Ze werken in de wijk, dichtbij de inwoners, en ze zijn gemakkelijk te bereiken. In de stadsdelen noord en zuid hebben de teams vanaf 1 oktober 2014 ervaring op kunnen doen. Ondanks de onvermijdelijke aanloopproblemen is er bij de medewerkers een grote drive om de teams tot een succes te maken.

Per 1 januari 2015 kunnen inwoners bij de gemeente terecht voor ondersteuning op het gebied van de Wmo, participatie en jeugdhulp. De gemeente heeft hiertoe met verschillende partijen in de stad contracten afgesloten of subsidieafspraken gemaakt. Daarnaast zijn er de al bestaande partijen die, meestal via subsidie, ondersteuning en zorg bieden. Opvallend is dat er in de laatste maanden van 2014 een grote toestroom van initiatieven is geweest naar "Zwolle Doet", de organisatie gericht op vrijwillige inzet.

Contractering
Met betrekking tot de contractering jeugdhulp is in het Regionaal Transitie Arrangement overeengekomen dat de zorg aan zittende cliënten en cliënten op de wachtlijst, wordt geboden door de huidige aanbieders. Deze 'zachte landing' geldt voor 2015 en 2016; nieuwe cliënten die voor jeugdhulp in aanmerking komen worden eveneens ondergebracht bij de huidige aanbieders. Concreet betekent dit dat in de periode 2015 en 2016 nauw wordt aangesloten bij de werkwijze in de vroegere domeinen, met een opstap in de richting naar een integrale transformatie in de jeugdzorg vanaf 2017.

De gemeente Zwolle heeft voor de aanbesteding van Individuele Begeleiding en Huishoudelijke Hulp gekozen voor de methode van bestuurlijk aanbesteden.
Op basis van een aantal criteria, waaronder doelgroep en omvang, heeft de gemeente Zwolle een keuze gemaakt uit de geïnteresseerde aanbieders, ketenpartners en cliëntenvertegenwoordigers. Met deze partijen (64) vindt contractering plaats via de Deelovereenkomst Maatwerk Begeleiding met partijen.

Voor wat betreft beschermd wonen heeft de raad besloten om in het contracteringsproces in te zetten op het contracteren van de huidige in 2014 door het Zorgkantoor gecontracteerde partijen voor het bestaande aanbod. Hierbij wordt gewerkt met een subsidierelatie.

Passende regie en samenwerkingsvormen/regionalisering
In 2014 zijn er ten opzichte van eerdere jaren opvallende ontwikkelingen geweest in regie en samenwerking. De meest in het oog springende waren:
- de regionale samenwerking Jeugdzorg IJsselland die is uitgemond in een bedrijfsvoeringsorganisatie en een stevig inhoudelijk samenwerkingsverband;
- de processen van (bestuurlijk) aanbesteden zowel lokaal als regionaal.
- de samenwerking met kern- en schilpartners rond de ontwikkeling en implementatie van de sociale wijkteams. Hieruit is inmiddels een zogenaamd business change team voortgekomen waarin wij in samenwerking met de kernpartners van de sociale wijkteams invulling geven aan gezamenlijke ontwikkeling.
- de samenwerking met Progrez en Meedrie op basis waarvan wij de samenwerking tussen de sociale wijkteams en de wijkverpleging en huisartsen vorm geven.
- de samenwerking met Zorgkantoor en zorgverzekeraar Achmea om gezamenlijk invulling te geven aan de afstemming tussen gemeentelijke verantwoordelijkheden en de Wet langdurige zorg en Zorgverzekeringswet en meer in het bijzonder de inzet van de functie wijkverpleging S1.

Financiële kaders
De gemeenteraad heeft in mei 2014 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld ad € 0,7 mln ten behoeve van de organisatie van de decentralisaties in het sociaal domein. De raad is in mei ook meegenomen in de financiële kaders rond de decentralisaties sociaal domein. Daarnaast heeft de raad in juni 2014 een besluit genomen over de financiële kaders en uitgangspunten sociaal domein voor de periode 2015 tot en met 2018. Daarnaast hebben de collegepartijen bij de totstandkoming van het Coalitieakkoord 2014 – 2018 afspraken gemaakt over de inpassing van het financieel kader voor het sociaal domein in het financieel meerjarenperspectief 2016 – 2018. In juni heeft de raad besloten tot een wijziging van de indeling van de programmabegroting. De budgetten voor het sociaal domein zijn in deze begroting ingedeeld naar of herschikt over de vier nieuwe programma's Samenleving, Inwonersondersteuning, Opvang en bescherming en Inkomensondersteuning. Deze Begroting 2015 is inmiddels conform deze besluiten ingericht. Bij het inrichten is tevens rekening is gehouden met de nieuwe IV3-verantwoordingsvoorschriften van het Rijk. In juni 2014 heeft de raad eveneens de notitie 'Risicomanagement in het Sociaal Domein' vastgesteld. De risico's zijn nu in de risicoparagraaf van deze Begroting 2015 'op geld gezet' en daarmee ingepast in het gemeentelijk risicobeleid conform de bestaande werkwijze met de Risicomatrix. Na vaststelling van de Begroting 2015 en de nieuwe verordeningen is de strategische financiële kaderstelling voor het sociaal domein afgerond en onderdeel van de bestaande gemeentelijk werkwijze.

Informatiehuishouding voor monitoring, sturing en verantwoording
Voor de sturing en beheersing in het sociaal domeinis een goede monitoring en informatiehuishouding onontbeerlijk. Het gaat daarbij om sturing en beheersing op respectievelijk:
- maatschappelijk effect en beleidsindicatoren (outcome);
- kwantitatieve sturing en managementindicatoren (output en throughput);
- financiële sturing en bedrijfseconomische indicatoren (input).

In de laatste maanden van 2014 is begonnen met het opzetten en (basaal) implementeren van deze informatiehuishouding.

Beleidsparagraaf 3 Participatie

Participatie: iedereen doet mee, we laten niemand langs de zijlijn staan. Voor de meeste Zwollenaren spreekt dat vanzelf, sommigen hebben daar hulp bij nodig. Van familie, van vrienden, van buren, van wijkwerkers, van ondernemers, van maatschappelijke instellingen of van de gemeente. We kijken daarbij telkens naar wat iemand wél kan, iedereen heeft talenten. Samen maken wij de stad was al een aantal jaren ons motto. In 2011 hebben we voor Zwolle een aanvullend motto geformuleerd: Iedereen doet mee: hoe zorgen we er met elkaar voor dat Zwolle een stad is waarin het voor en met iedereen fijn wonen, werken en leven is.

Het programma 'Iedereen doet Mee' is vormgegeven aan de hand van een viertal aandachtspunten:
1. Fungeren als aanjager eigen kracht (faciliteren, stimuleren)
2. Spin in het web bij dossiers
3. Meedenken en doen in veranderen van houding eigen medewerkers
4. Verbindende factor in en voor de stad

Het jaar 2014 was het laatste jaar voor het programma 'Iedereen doet Mee'. Dit betekent niet dat de beginselen van Iedereen Doet Mee niet meer centraal blijven staan. In het collegeakkoord is er voor gekozen om het vervolg van het programma nadrukkelijk te borgen in het programma Initiatiefrijk Zwolle, Dienstbare Overheid.

Successen en oogst programma Participatie:
- Veel initiatieven waaruit de eigen kracht van de stad blijkt, met en zonder ondersteuning vanuit de gemeente:
- Ontstaan van nieuwe netwerken en verbindingen in de stad
- Het ondersteunen, faciliteren, verbinden en stimuleren van (burger)initiatieven, wat door de stad gewaardeerd is.
- Een interne beweging naar meer samenwerking tussen afdelingen, nieuwe werkwijzen en verbindingen
- Lonend samenspel tussen ideeënmakelaar en programmacoördinator in signalering van kansen en uitdagingen voor participatie

Geslaagde voorbeelden van anders benaderen en organiseren: Citybattles, Z200, bewonerstraject Het Nieuwe Anker, Hanzelabsessies, aanleg en onderhoud openbare ruimte en tijdelijke grond, Ontspruiten, Opgavegericht werken etc.

Ideeënmakelaar
Om burgerinitiatieven te stimuleren, te faciliteren, te communiceren en te verbinden, heeft de Gemeente Zwolle sinds 2008 een ideeënmakelaar aangesteld. De ideeënmakelaar heeft in 2014 inwoners van Zwolle die een maatschappelijk initiatief in Zwolle willen ontplooien, geholpen om hun idee te realiseren. De focus ligt hierbij op burgers en op kleine organisaties. Vanuit het initiatief wordt bekeken welke partijen het beste kunnen worden betrokken.

In 2014 heeft de ideeënmakelaar zich, zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie, met name op drie terreinen ingezet:
- Maatschappelijk verantwoorde initiatieven van burgers en (kleine) organisaties die een bijdrage leveren aan de economische kracht van Zwolle
- Tijdelijk Anders Grondgebruik (TAG): het tijdelijk beschikbaar stellen van gronden aan (groepen) bewoners en (kleine) organisaties om initiatieven te realiseren die onze stad mooier maken.
- Jeugd en jongeren: ideeën en initiatieven van en voor jongeren stimuleren, faciliteren en tot realisatie brengen.

Besloten is om de functie van Ideeënmakelaar in het kader van het programma Initiatiefrijk Zwolle en Dienstbare Overheid in 2015 te continueren.

Beleidsparagraaf 4 Duurzaamheid

In mei 2014 is het coalitieakkoord gesloten. De doelen en ambities in dit akkoord worden uitgewerkt in 4 agenda's: voor een sociale stad, voor een ondernemende stad, voor een toekomstgerichte stad en voor een levendige stad. Agenda's met ruimte voor inbreng van de stad en de raad in de uitvoering. Duurzaamheid staat op de agenda toekomstgerichte stad, maar het draagt ook bij aan de overige 3 agenda's.

In de periode 2010-2014 heeft Zwolle het programma Duurzaamheid gedraaid. Samen met instellingen, bedrijven en burgers in de stad is een fundament gelegd voor de duurzame ontwikkeling van onze stad. De resultaten daarvan, en ook de lessen, moeten niet worden veronachtzaamd. Enerzijds kan er op worden voortgebouwd, anderzijds moet worden bijgesteld. De lessen dienen als bouwsteen voor de Agenda Duurzaamheid die op dit moment (maart 2015) wordt opgesteld.

Bereikt
In de afgelopen collegeperiode is een aantal resultaten bereikt. Enkele voorbeelden:

- De netwerken, van ondernemers, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen en bewoners dat zich inzet voor een duurzaam Zwolle (economisch, sociaal en ecologisch) zijn gegroeid. Deze netwerken zijn het fundament waarop voort kan worden gebouwd. Voorbeelden zijn Blauwvinger Energie en Duurzaam Ondernemend Regio Zwolle. Maar ook Hanzelab, Zwolle in Transitie, Ontspruiten, Let's Zwolle, De Stadstuinders, Het Verre Oosten en nog een heel aantal netwerken meer houden zich bezig met duurzame ontwikkeling. En ook nog een heel aantal actieve Zwollenaren meer die in losse verbanden samenwerken en bijdragen aan het mooier maken van de stad;
- In beleid dat we als gemeente ontwikkeld hebben in de voorbije jaren of dat in ontwikkeling is, is duurzaamheid steeds meer het uitgangspunt geworden. Zo is gewerkt aan een Energie-agenda, waarbij naar de reductie van CO2 (ecologie) wordt gewerkt aan versterking van de lokale economie (woonlasten, werkgelegenheid) en versterking van de sociale infrastructuur (autonomie, comfort, menselijke maat). In de nieuwe visie op het beheer van de openbare ruimte is duurzaamheid leidend geweest, net als in het nieuwe beleid voor openbare verlichting. En momenteel wordt gewerkt aan de totstandkoming van de Strategische Wateragenda. Ook deze kent duurzaamheid als leidend principe
- In gebiedsontwikkelingen zijn resultaten geboekt, of is de basis daarvoor gelegd. Voorbeelden hiervan zijn de Muziekwijk, waar met name op het gebied van energie stappen zijn gezet. Dieze-Oost, en intussen ook in Holtenbroek, waar door initiatiefnemers uit de stad wordt gebouwd aan een Coöperatief Wij-Bedrijf van, voor en door de wijk. Hessenpoort waar ondernemers creatief zijn in het bedenken van oplossingen die geen gebruik maken van gas, maar tegelijk ook samenwerken met elkaar door elkaars overwaarde (in machines, in personeel) te benutten, een voorbeeld van de Sharing economy. Tot slot, het Deltaprogramma. Ook daar is duurzaamheid leidend. Steeds wordt gekeken hoe de wateropgave die op ons afkomt zodanig kan worden benut dat de IJsselvechdelta sterk wordt in ecologisch, economisch én sociaal opzicht. Daarvoor zijn onder andere de IJsselvechtdelta-principes geïntroduceerd, die straks weer een plek gaan krijgen in de Structuurvisie die wordt geactualiseerd.
- maar ook hebben onze verantwoordelijkheid genomen door gebouwen en voorzieningen waar wij als gemeente opdrachtgever voor zijn te verduurzamen of duurzaam te ontwikkelen. Voorbeelden zijn het zwembad, de brandweerkazerne, onze eigen Stadskantoor en Stadhuis en nog een aantal meer.

Verbeteren
Ook hebben we veel geleerd. Deze lessen nemen we mee naar de nieuwe raadsperiode. Een aantal van die lessen zijn:

- Duurzaamheid is breder dan alleen de zorg voor moeder aarde. Ook wordt tegelijkertijd, en in balans, gewerkt aan de versterking van de lokale economie en de sociale infrastructuur;
- Duurzaamheid is daarmee geen thema, maar een strategie. Dit was altijd al zo, zie de Visie Zwolle duurzaam van 2011 die is vastgesteld, maar blijkbaar kleeft aan duurzaamheid de associatie met milieugerelateerde onderwerpen;
- In de beeldvorming is het programma duurzaamheid in de afgelopen jaren met name uitgelegd als het thema Energie. De komende 4 jaar wordt ingezet op verbreding;
- We zijn gewend te werken volgens een programmastructuur. De programma's vertalen we naar projecten. De projecten plannen we in en voeren we uit. Met het resultaat van al die projecten wordt de doelstelling gerealiseerd. We monitoren de voortgang van de projecten zodat we weten of we op schema zijn en onze doelstelling halen. Bij dit onderwerp levert deze manier van werken spanning op. De gemeente kan burgers en bedrijven niet verplichten om te investeren of werkzaamheden anders uit te voeren, ten dienste van een duurzaam Zwolle. Maar, veel bewoners, bedrijven en organisaties in Zwolle beseffen dat ze baat hebben bij duurzame ontwikkeling, er wordt in de stad al aan gewerkt. Met die partijen willen we de samenwerking aan. Daarom willen we werken met een agenda in plaats van een vast programma. Een dynamische agenda die zich in de loop van de jaren vult en waar onderwerpen weer van af zullen vallen, naar gelang de behoefte en de stappen die worden gezet of de wensen van de partijen waarmee we samenwerken aan een duurzaam Zwolle..
- De rol van de gemeente is daarin van belang. Deze zal variëren. Van geval tot geval bekijken welke het meest passend is. Maatwerk dus. Waarbij het uitgangspunt is dat beseft wordt dat de gemeente onderdeel is van de samenleving en op basis van gelijkwaardigheid samen wil werken aan het gemeenschappelijk belang.

Met de Agenda Duurzaamheid geeft de gemeente Zwolle aan wat zij belangrijk vindt voor de komende periode en waar de prioriteiten liggen. Daarmee is een basis gelegd voor de samenwerking met al die partijen in de stad die werken aan een duurzaam Zwolle.

Beleidsparagraaf 5 Bezuinigingen

Om de stad financieel gezond te houden hebben wij vanwege de economische crisis meerdere maatregelen moeten nemen om de tering naar de nering te zetten. Minder inkomsten van het rijk, maar ook een daling van de gemeentelijke inkomsten vanwege tegenvallende bouwproducties en het nemen van verliezen op de grondexploitatie dwongen de gemeente om te bezuinigingen op de bestaande voorzieningen in de stad. Tegelijkertijd is ingezet om ruimte te creëren voor nieuwe ontwikkelingen, zoals de Spoorzone en de decentralisatie van de rijkstaken jeugd, begeleiding en participatie.

Gerekend vanaf 2011 is in totaliteit sprake van 27,6 mln. (bruto 31,6 mln.) aan aangenomen en goedgekeurde bezuinigingsbesluiten, inclusief 2,0 mln. bij begroting 2015. Tot en met 2014 voor 18,2 mln. is geëffectueerd. Voor de periode 2015 t/m 2018 wordt nog 9,4 mln. van de reeds genomen besluiten geëffectueerd. De uitvoering hiervoor ligt op schema, er zijn geen signalen die duiden op het niet halen van de bezuinigingen.
(In de perspectiefnota 2016-2019 wordt ingegaan op de mogelijkheden om een opgaaf van € 11 mln. aan nog te realiseren bezuinigingen in te vullen. Dat is geen onderdeel van deze jaarrekening.)

De reeds gerealiseerde en voorgenomen bezuinigingen/ombuigingen zijn te onderscheiden in beleidsmatige- en bedrijfsvoeringachtige bezuinigingen.

Inhoudelijke maatregelen per 2014
De bezuinigingen op inhoudelijke programma's waartoe de raad in de afgelopen jaren besloten heeft, liggen op koers qua uitvoering. De bezuinigingen die geëffectueerd zijn per 2014 vindt u in onderstaande tabel. In deze tabel is ook aangegeven voor welke bedragen deze bezuinigingen in 2015 en verder geëffectueerd worden. Tot slot zijn de nieuwe bezuinigingen, waartoe bij begroting 2015 is besloten, per programma aangegeven (ingaande in de periode 2015 t/m 2018).

Beleidsmatige bezuinigingen o.b.v. besluitvorming t/m begroting 2015 (november 2014)				
(bedragen cumulatief x € 1.000)	**t/m 2013**	**2014**	**2015/ 2018**	**totaal**
Volkshuisvesting	47		18	65
Economie	117	97	200	414
Algemeen mobiliteitsbeleid/bereikbaarheid	17		300	317
Groen en milieu	50	30	40	120
Ruimte en cultuurhistorie	4	168	114	286
Leefbaarheid en welzijn	665	240	370	1275
Onderwijs en jeugd	562	265	484	1311
Veiligheid	116	340	0	456
Integraal beheer openbare ruimte	1.261	421	150	1832
Sociaal economische zelfredzaamheid	55		0	55
Cultuur	1.378	240	1062	2680
Sport	375	157	131	663
Gezondheid en zorg	1.393	372	606	2371
Raad	100		62	162
Bestuur en dienstverlening	144	300	670	1114
Vastgoedmanagement	135		210	345
Samenleving (per 2015)			375	375
Opvang en Bescherming (per 2015)			79	79
Inkomen (per 2015)			500	500
Totaal programma's	**6.419**	**2.630**	**5.371**	**14.420**
Financieel-technische en overige mutaties				
Wijziging rentesystematiek		400		400
Parkeren: doorbelasting hogere forfaitaire BTW			100	100
Afval: doorbelasting hogere forfaitaire BTW			835	835
Afval: dividend ROVA volledig t.g.v. alg. middelen		435		435
Riolering: doorbelasting hogere forfaitaire BTW			281	281
Riolering: doorbelasting onderhoud stedelijk water			65	65
Totaal financieel-technisch en overig		**835**	**1.281**	**2.116**
Totaal bezuinigingen beleidsinhoudelijk	**6.419**	**3.465**	**6.652**	**16.536**

Maatregelen Bedrijfsvoering
De bezuinigingen op de bedrijfsvoering omvatten een veelheid aan maatregelen. Zoals reductie management en ondersteuning, reductie beleidscapaciteit, efficiëncymaatregelen, lagere huisvestingslasten, voordelen vanwege digitalisering etc. In onderstaand overzicht de voortgang in de doorvoering van de bedrijfsvoeringbezuinigingen.

Voortgang in de doorvoering van bedrijfsvoeringsbezuinigingen				
(bedragen cumulatief x € 1.000)	**t/m 2013**	**2014**	**2015/ 2016**	**totaal**
Bezuinigingsopdracht raad (netto)	6.500	2.000	1.800	10.300
Gerealiseerde en nog te realiseren maatregelen	6.341	1.980	2.749	11.070
Voor- / nadeel	**-159**	**-20**	**949**	**770**

Bij het realiseren van besparingen gaan kosten voor de baat uit. Hiervoor is een implementatiebudget beschikbaar. De tekorten in 2013 en 2014 worden incidenteel opgevangen door een beroep te doen op het implementatiebudget bedrijfsvoering.

De jaarlijkse verschillen worden verrekend via het implementatiebudget ten behoeve van de bezuinigingen. Het voorlopig verwachte structurele voordeel in 2016 is een buffer om eventuele tegenvallers in de uitvoering van de bezuinigingen op te vangen. Daarnaast dient de buffer om nadelige gevolgen (desintegratiekosten) als gevolg van de 'uitplaatsingen organisatieonderdelen' in verband met diverse samenwerkingsverbanden op te vangen.
Voor eventuele frictiekosten (bovenformatief personeel) is de organisatie zelf verantwoordelijk. Hier is geen separaat budget voor beschikbaar gesteld. Via herplaatsing wordt getracht de kosten zo beperkt mogelijk te houden.

Bruto – netto bezuinigingen op de bedrijfsvoering
De in bovenstaande tabel vermelde bedrijfsvoeringbezuinigingen betreft de netto-opbrengst. Dat is de opbrengst die ten gunste komt van de algemene middelen. Vanwege de doorbelastingsystematiek van de organisatiekosten (bijv. via uurtarief) komt een deel van de bezuinigingen op de bedrijfsvoering ten goede aan de gemeentelijke tarieven, grondexploitaties en projecten. Om de met de raad afgesproken bezuinigingsopbrengst (netto) te kunnen realiseren ligt de werkelijke bezuiniging ca. 30% hoger (bruto). In onderstaand overzicht is de verhouding bruto – netto zichtbaar gemaakt.

Verhouding bruto - netto				
(bedragen cumulatief x € 1.000)	**t/m 2013**	**2014**	**2015/ 2016**	**totaal**
Bezuinigingsopdracht raad (netto)	6.500	2.000	1.800	10.300
Bruto te bezuinigen op de bedrijfsvoering	8.500	2.700	3.900	15.100

Beleidsparagraaf 6 Investeringsprogramma

Inleiding
Op basis van het investeringsprogramma in de begroting 2015 wordt in deze beleidsparagraaf inzicht gegeven in het verloop van de investeringen in 2014 en 2015 en de gevolgen voor 2016-2019.
De investeringen worden in deze paragraaf integraal in beeld gebracht waarbij de toe- en afname van de investeringsomvang, het verloop in jaarschijven, de verhouding eigen middelen/derden etc. inzichtelijk is gemaakt .
Deze paragraaf wordt steeds bij de begroting cq. jaarrekening geactualiseerd en geeft daarmee een voortschrijdend inzicht in het verloop van de investeringen.

Tevens gaan we in deze paragraaf in op het Stadsontwikkelfonds en op de in te stellen reserve incidentele bestedingen.
Tevens besteden wij aandacht aan het EMUsaldo en de wet HOF.

De investeringen zijn onderverdeeld in:
A. Voorgenomen projecten waarvoor middelen zijn gereserveerd, maar waarover nog besluitvorming moet plaats vinden in de loop van 2014 of later (inclusief nog vrije middelen t.b.v bestedingsvoornemens in reserves)
B. Lopende projecten waarover t/m juli 2014 besluitvorming heeft plaats gevonden
C. Vervangingsinvesteringen.

A Voorgenomen projecten PPN waarover nog besluitvorming plaats moet vinden:

Voorgenomen investeringen PPN (investeringsbedrag)	Gemeentelijke investering 2015	Resterend 2016 – 2018	Externe middelen	Totaal	Go / no go moment
Binnenstad uitvoeringsmaatregelen(1)	1.010.000	pm		1.010.000	2015
1e tranche Spoorzone (2)			950.000	950.000	2015
Campus Windesheim looproute (3)	25.000	1.660.000		1.685.000	2015
N35 (4)		250.000		250.000	Afh. van prov.
Doorstroomassen(5)	206.000	137.000	3.877.000	4.220.000	Per deelproject
Beter Benutten (6)	1.639.000		6.229.000	7.868.000	april 2015
Verkeersveiligheid (7)	437.000		541.000	978.000	April 2015
Onderwijshuisvestingsplan (8)		Pm			Begroting 2016 ev

Structurele gemeentelijke lasten van bovenstaande voorgenomen investeringen (cumulatief)	2014	2015	2016	2017	2018
Onderwijshuisvestingsplan	-		pm		

Toelichting op de voorgenomen investeringen
1. Binnenstad uitvoering:
   De benodigde middelen voor de binnenstad bestaan deels uit capaciteit en deels uit uitvoeringsmiddelen.
   Voor de uitvoering van het binnenstadsprogramma is 4 x € 500.000 beschikbaar gesteld voor de jaren 2012- 2015. Een dergelijk uitvoeringsbudget is nodig om snel te kunnen inspelen op kansen en als hefboom voor ontwikkelingen van derden. In het kader van Initiatiefrijk Zwolle worden initiatieven uit de stad gestimuleerd. Besluitvorming over de eerste jaarschijf van € 500.000 heeft plaatsgevonden in verband met de aanleg van de kunstroute station – binnenstad. Vanuit de tweede jaarschijf is € 455.000 beschikbaar gesteld voor de Oude Vismarkt/Koningsplein en € 45.000 voor de uitvoering van fietsparkeren en openbare ruimte Grote Kerkplein.
   De opgaven voor de binnenstad worden steeds meer bekeken vanuit een nieuwe ambitie en focus waarbij vooral wordt ingezet op kort cyclische processen en hotspots. In 2015 wordt deze nieuwe ambitie onderzocht en uitgewerkt in een visie. Dit betekent dat het programma voor 2015 en 2016 is aangepast. Het aangepaste programma kan in 2015 worden opgepakt vanuit de resterende beschikbare middelen. Bij de PPN in 2015 worden extra incidentele middelen voor 2016 aangevraagd. Op basis van de nieuwe visie zal in april 2016 bij de PPN een verdere invulling voor 2017 en verder worden voorgelegd.
   Voor de coördinatie, communicatie, projectleiding en begeleiding van nieuwe initiatieven was voor 2015 nog een planbegeleidingsbudget beschikbaar. Vanuit het coalitieakkoord is een onderzoek gestart naar de structurele lasten waaronder de personele inzet, die met het programmamanagement binnenstad gemoeid zijn. Voor 2016 is de planbegeleiding binnen de bestaande middelen opgelost. In de PPN 2017-2020 zullen wij nader ingaan op het vervolg.
2. Spoorzone 1e tranche:
   De raad heeft op 21 januari 2013 een krediet van € 4.2 mln. beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van zogenaamde no regret maatregelen in de reizigerstunnel zuidzijde (1e scope-interventie). Deze investering wordt gedekt uit de provinciale ontwikkelingsbijdrage Spoorzone (1e en 2e tranche).

Vanuit de 1e tranche is nog een bijdrage van € 950.000 gereserveerd voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit voor gebied Noordzijde in aansluiting op reizigerstunnel.

3. Looproute Campus-Windesheim:
   Dit project loopt mee in de planvorming van de Spoorzone, maar is geen onderdeel van de businesscase. Bij de vaststelling van het investeringsvoorstel Spoorzone is besloten de definitieve keuze over een alternatieve route te maken op basis van een nader onderzoek. Onderzocht zal worden: nut en noodzaak, ruimtelijke en technische inpassing, programma van eisen en kosten / dekking. Hiervoor zal in 2015 een apart voorstel aan de raad worden voorgelegd.
4. N35:
   De besluitvorming over de gereserveerde bijdrage in het tekort van het provinciale project van €250.000 (als onderdeel van de pakketafspraken met het rijk) zal op zijn vroegst eind 2015, begin 2016 kunnen plaatsvinden, wanneer de oplevering van de N35 gepland staat.
5. Doorstroomassen:
   Het totale project bedraagt €15 mln. waarvan €1,2 mln. gemeentelijke middelen en 13,8 provinciale subsidie. Besluitvorming vindt plaats per deelproject. Inmiddels heeft besluitvorming plaatsgevonden over het werkplan 2011-2014 en over de uitvoering van de projecten Katerdijk, Pannenkoekendijk en Harm Smeengekade. Voor de komende periode worden de projecten Willemskade en de oosterlijke doorstroomas voorbereid.
6. Beter Benutten:
   Samen met het rijk wordt een vervolg-programma Beter benutten voor de periode 2015-2017 opgesteld. De aanvragen voor cofinanciering bij rijk en provincie hebben eind 2014 plaatsgevonden. Het gemeentelijk financieel aandeel in het programma bedraagt € 1,9 mln. waarvan € 285.000 afkomstig is uit bestaande budgetten.
7. Onderwijshuisvesting:
   De investeringen onderwijshuisvesting worden jaarlijks vastgesteld door actualisatie van het masterplan onderwijshuisvesting. Het onderwijshuisvestingsprogramma 2015 is inmiddels grotendeels vastgesteld en verwerkt in de lopende projecten. Het programma 2016 zal eind 2015 aan de raad worden voorgelegd met een totaalkrediet. Naast het huisvestingsprogramma 2015 staan de volgende investeringen voor de komende jaren vermeld in het masterplan OHV: Talentstad € 2,8 mln. en CCC € 2,6 mln., huisvestingsprogramma 2016 t/m 2018. De lasten van de geraamde investeringen t/m 2017 zijn gedekt. Voor investeringen vanaf 2018 zal de dekking bij de komende perspectiefnota's worden afgewogen.

B Lopende projecten:
Onder deze categorie vallen de investeringskredieten (exclusief de grondexploitaties) waarover de raad al een besluit heeft genomen. Deze projecten worden gestart of zijn al in uitvoering. De investeringen vinden gefaseerd over meerdere jaren plaats in zogenoemde jaarschijven.
Per 31/12/2014 staat er in totaal voor € 282 mln. aan lopende investeringen uit. Het gaat dan om de restantkredieten per 31/12/2013 (€148 mln.) aangevuld met nieuwe kredieten van genomen raadsbesluiten in 2014 (€ 134 mln.). De stijging van de investeringen komt voort uit besluiten voor een aantal grote projecten waaronder de Spoorzone, structuurvisie, Vechtcorridor, N340, Gebiedsontwikkeling IJsselvechtdelta, doorstroming OV lange termijn, en onderwijshuisvesting.

In 2014 waren de werkelijke investeringsuitgaven €49 mln. en is voor € 2 mln. aan lopende kredieten afgesloten. Per saldo resteert ultimo 2014 € 232 mln. aan restantkredieten.

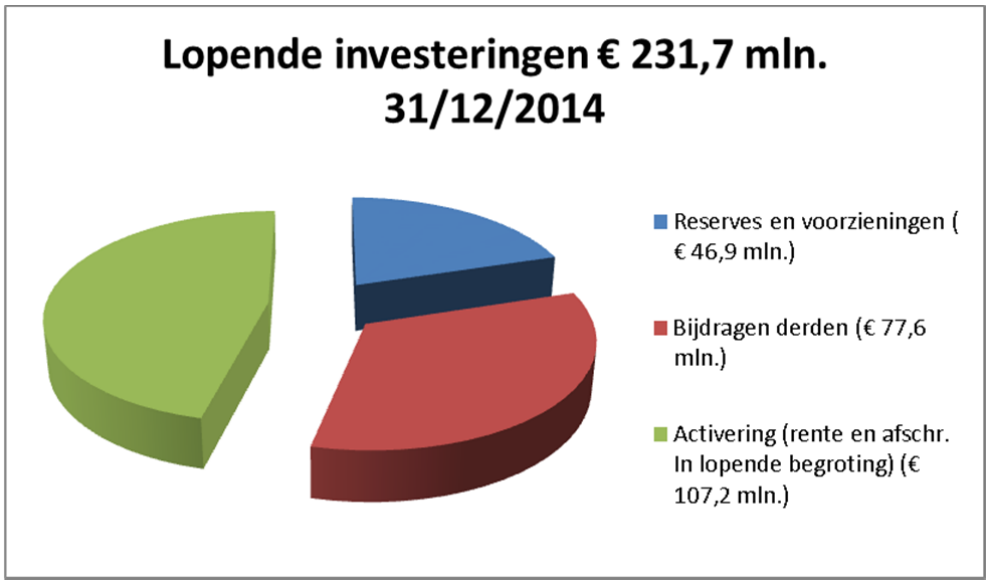

De investeringsuitgaven waren voor 2014 geraamd op € 89 mln. In werkelijkheid is €49 mln. uitgegeven. De lagere uitgaven zijn vooral het gevolg van het in de tijd doorschuiven van een aantal grote projecten.
Onder het financieel jaarverslag is een samenvatting van de restantkredieten (incl. toelichting) opgenomen en per programma is een nadere specificatie per project opgenomen.

Relevante ontwikkelingen lopende projecten:
Hieronder wordt een aantal specifieke projecten toegelicht in verband met het wijzigen van de projectopzet cq. nieuwe ontwikkelingen. De voortgang cq. afwijkingen op projecten worden eveneens toegelicht in de voortgangsrapportage projecten (**http://bit.ly/PnCQSY**) en de Beleidsrapportage.

Voortgang investeringsbesluit Spoorzone:
Aan de hand van de rapportage "Stad en Spoor verbonden" van 9 april 2013, die wordt gedragen door de samenwerkingspartners provincie Overijssel, NS Stations en ProRail, is het Investeringsvoorstel Spoorzone opgesteld. Hierover heeft de gemeenteraad op 30 september 2013 een besluit genomen en daarbij een krediet van € 101,6 mln. beschikbaar gesteld. Deze investering wordt gedekt door bijdragen van: de provincie Overijssel van € 45 mln. de gemeente van € 45 mln, het ministerie van I&M van € 8,4 mln (fietsparkeren) en derden van € 3,2 mln. De gemeentelijke bijdrage wordt gedekt door vanaf 2015 structureel € 3 mln. per jaar uit te trekken.
Uit het totaalkrediet is op 30 september 2013 een deelkrediet van € 2,0 mln. beschikbaar gesteld voor de voorbereidingskosten in 2013 en 2014. Als vervolg op zogenaamde no-regret maatregelen in de reizigerstunnel zuidzijde (1e scope-interventie)de heeft de raad op 17 februari 2014 kredieten beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de 2e fase van de scope-interventie reizigerstunnel (€ 6.460.000) en het slopen van de oude reizigerstunnel (€ 100.000). Op basis hiervan is het krediet gewijzigd van € 101,6 mln. in 100,6 mln. (€ 1,0 mln. lagere bijdrage NS). Hiervan is inmiddels € 8,560 aan krediet vastgesteld zodat gereserveerd blijft € 92,557 voor toekomstige investeringen.
De investeringsvoorstellen zullen gefaseerd worden voorgelegd aan de raad. Per planelement zal op basis van een programma met kostenraming en risicoberekening een kredietvoorstel worden gedaan.
Overeenkomstig de motie van 30 september 2013 over de projectbeheersing, aangenomen bij behandeling van de krediet aanvraag van de Spoorzone, zal voor het project Spoorzone een aparte verantwoording via voortgangsrapportages plaatsvinden. Inmiddels is een integraal plan van aanpak opgesteld om het investeringsbesluit om te zetten in een pakket van samenhangende activiteiten, leidend tot tijdige en doelmatige realisatie. De raad heeft op 10 maart 2014 kennis genomen van dit plan van aanpak en de wijze van uitvoering, inclusief de afdoening van de op 30 september 2013 aangenomen motie.
In voorjaar 2015 en najaar 2015 (en de hierna volgende momenten) zal worden gerapporteerd waarbij ook informatie wordt toegevoegd over de uitkomsten van de risico-scan.

C Vervangingsinvesteringen
Vanwege (economische) veroudering, slijtage worden jaarlijks vervangingsinvesteringen gedaan om bijvoorbeeld de veiligheid, de bedrijfsvoering etc. te waarborgen. Een deel van de vervangingsinvesteringen loopt via de daarvoor ingestelde onderhoudsreserves, voor het andere deel worden investeringskredieten aangevraagd, waarvan de lasten gedekt zijn uit de jaarlijks te ramen vervangingsbudgetten. De vervangingsinvesteringen hebben in hoofdzaak betrekking op het beheer in de openbare ruimte, onderwijshuisvesting en de bedrijfsvoering.
De vervangingsinvesteringen maken onderdeel uit van de lopende projecten en zijn integraal onder onderdeel B opgenomen

Stadsontwikkelfonds
Omdat wij de samenleving uitnodigen om de stad op een toekomstbestendige manier te (helpen)ontwikkelen is in het coalitieakkoord de werking van het bestaande stadsontwikkelfonds verruimd. Met het fonds wordt beoogd een financiële bijdrage te leveren aan grote en kleine initiatieven die samen de stad tot bloei brengen. Daarmee creëren we een hefboom voor investeringen van onze partners.

Doelstelling van het fonds is het (tussentijds) mogelijk maken van initiatieven en projecten die een bijdrage leveren aan de sociale, economische en/of fysieke ontwikkeling van (delen van) de stad. Het stadsontwikkelfonds bevat ongeoormerkte middelen, opdat gedurende het gehele jaar besluiten door de raad kunnen worden genomen, waardoor flexibel kan worden ingespeeld op kansen die zich voordoen.

De verwachting is dat de diversiteit aan initiatieven groot zal zijn. Als richtlijn om middelen beschikbaar te stellen gelden de volgende criteria:

- Het initiatief op sociaal, economisch en/of fysiek gebied dient de ontwikkeling van de stad en past binnen de gemeentelijke ambities zoals neergelegd in de vier agenda's.(zie hoofdstuk van coalitieakkoord naar PPN)
- Het initiatief levert rendement op voor een groot deel van de stad
- Het initiatief kan verdere ontwikkelingen in de stad aanjagen.
- Het initiatief is binnen een jaar uitvoerbaar.
- De financiële bijdrage van de gemeente aan het initiatief bedraagt in principe maximaal 50% van het totaal (inclusief gemeentelijke uitvoeringskosten). Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de initiatiefnemer het grootste deel van de kosten voor zijn/haar rekening neemt. Het college kan gelet op het belang van een initiatief voorstellen doen om van dit percentage af te wijken.
- Het betreft investeringsprojecten die met cofinanciering van mede overheden (doorgaans provincie en eu) gerealiseerd kunnen worden en passen binnen de ambities van Zwolle.

Opdat ook kleine initiatieven, waarvan de gemeentelijke bijdrage kleiner is dan € 15.000 gehonoreerd kunnen worden, zonderen we een deel van het Stadsontwikkelfonds af ter waarde van € 150.000. Tevens stemmen wij de bestedingen af met het budget burgercontacten in het kader van initiatiefrijk Zwolle.
Bij de PPN worden potentiële projecten zoveel mogelijk aangegeven. Er is geen sprake van voorbeslag. Om kansen die zich voordoen te kunnen benutten, kan het college ook tussentijds voorstellen aan de raad doen, waarbij dekking via het Stadsontwikkelfonds plaats vindt.

Stadsontwikkelfonds	
Stand per 31-12-2014	€ 4.981.000
Geoormerkte gelden o.b.v. raads-/collegebesluiten:	
• N 35 (reservering, nog geen definitief besluit)	-/-€ 250.000
• Versnelling sociale woningbouw (collegebesluit maart 2015)	-/-€ 1.500.000
Beschikbare vrije ruimte	€ 3.231.000
Aanvulling tot € 5 mln. bij begroting 2015	€ 269.000
Totaal vrije ruimte in stadsontwikkelfonds	**€ 3.500.000**

Wet HOF en emu-saldo
De Wet Houdbare OverheidsFinanciën (HOF) is een vervolg op de Europese afspraak om de stabiliteit in de Eurozone te handhaven. De Europese afspraak houdt in dat de nationale begrotingen maximaal een negatief EMU-schuld mogen hebben van 3% en op termijn moet worden afgebouwd naar 0%. Voor 2015 is de norm 3%.
Eind 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel om de begrotingsnorm door te vertalen naar de gemeenten als totaal en andere decentrale overheden (eveneens als totaal). Van een individuele norm per gemeente is geen sprake evenmin dat er sancties aan een gemeente kunnen worden opgelegd. Indien de begrotingsnorm van de decentrale overheden als totaal structureel worden overschreden dan zal het rijk met de medeoverheden in overleg treden hoe de overschrijding terug te dringen. Begin 2015 heeft de Tweede Kamer een wetswijziging indien sprake is van herhaaldelijke overschrijding van het EMU-plafond de nationale sanctie voor gemeenten te vervangen door een correctiemechanisme. Dat correctiemechanisme kan op in het uiterste geval een korting op het gemeentefonds inhouden.
Wel is per gemeente een referentiewaarde (negatieve kasstroom) aangegeven. Voor Zwolle is de referentiewaarde voor 2015 bepaald op € 17,4 mln. negatief. (was in 2014: € 15 mln. en daarvoor € 19 mln.) De referentiewaarde is een indicatie van het aandeel dat een gemeente op basis van het begrotingstotaal in de gezamenlijke tekortnorm heeft.
Onderstaand is de ontwikkeling van het EMU-saldo van Zwolle afgezet tegen de referentiewaarde.

EMU – saldo Zwolle	2012	2013	2014
EMU-tekort / overschot	-28	10	18
Referentiewaarde Zwolle	-19	-19	-15
Tekort / overschot	-9	29	33

Vanaf 2013 is sprake van een EMU-overschot, dat zich vertaald in een lagere schuldpositie. In het bijlagenboek is een nadere onderbouwing van het EMU-saldo voor 2014 opgenomen.

Programmaverantwoording

De stad

Programma 1 Volkshuisvesting

Beleidsverantwoording

Algemeen

In 2014 is de woningmarkt aan een voorzichtig herstel begonnen. Het herstel is met name zichtbaar in de bestaande markt, maar ook de nieuwbouw lijkt aan te trekken. In Zwolle is bijvoorbeeld het project Schellerhart in Zwolle Zuid in succesvol in verkoop gaan. In Stadshagen is veel behoefte aan woningen in het goedkopere segment. Qua realisatie is de oplevering van het studentencomplex aan de Roelenweg een mijlpaal. Mede daardoor is de woningproductie in 2014 gestegen tot 619 woningen (ruim boven het streefcijfer van 450).
Met de corporaties is gestart met het proces om te komen tot aankoop van gemeentelijke gronden en panden met als doel 250-300 extra sociale huurwoningen in de bestaande stad te realiseren (versnellingsactie). Met de corporaties is daarnaast gestart met de Betaalbaarheidsagenda met als doel het wonen voor de laagste inkomens in de stad betaalbaar te krijgen en te houden. Voor wonen en zorg hebben 29 partijen onder de noemer van WWZ038 samenwerkingsafspraken gemaakt over de gevolgen van scheiden van wonen en zorg.

Relevante kaderstellende nota's

- De Zwolse Woonagenda 2013-2017
- Prestatieafspraken met de provincie 2010-2015
- Prestatieafspraken gemeente - woningcorporaties 2012-2015
- Structuurplan Zwolle 2020
- Programma’s, overeenkomsten en (ruimtelijke) plannen voor de grotere woningbouwprojecten, bijvoorbeeld Stadshagen

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Zwolle blijft bouwen: nieuwbouwprogramma en bevorderen (Collectief) Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Keuzevrijheid voor de woonconsument: in ieder woonmilieu is aanbod.		
Streefdoel/indicator		
Toevoegen van netto minimaal 400 woningen per jaar (2013 t/m 2017), waarvan 180 in Stadshagen. Indien nodig keuzes maken, faseren en doseren van projecten.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2013 worden naar verwachting (aug. 2013) tussen 400 en 500 woningen opgeleverd.	De nieuwe norm voor de productie bedraagt 400 woningen per jaar: Opleveren van 180 nieuwe woningen in Stadshagen. Opleveren van 220 nieuwe woningen in overig Zwolle.	In 2014 zijn 619 nieuwe woningen gerealiseerd. (een deel hiervan is de oplevering van de studentenwoningen aan de Pannekoekendijk)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Keuzevrijheid voor de woonconsument: stimuleren van (collectief) particulier opdrachtgeverschap.		
Streefdoel/indicator		
In periode 2012-2015 zijn twee projecten voor CPO zijn gerealiseerd of in aanbouw (prestatieafspraak met provincie).		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
CPO project Mens- en Milieuvriendelijk Wonen Trapjeswijk wordt in 2013 opgeleverd.	CPO projecten ‘Krasse Knarren’ en woonwagenlocaties Werkerhoven faciliteren.’	Krasse Knarren groep heeft in 2014 binnen het uitgiftebeleid van de Aa-bad locatie de mogelijkheid gekregen om met een haalbaar voorstel te komen. De termijn hiervoor loopt door tot in 2015. Woonwagenlocatie Werkerhoven is gerealiseerd.

Streefdoel/indicator		
Minimaal 11% van de nieuwbouwwoningen wordt gerealiseerd via particulier opdrachtgeverschap.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In het nieuwbouwprogramma is 8% opgenomen als particulier opdrachtgeverschap	Voldoende kavels op verschillende locaties en in verschillende prijsklassen blijven aanbieden aan particulieren.	Op acht locaties en in verschillende prijsklassen zijn er in 2014 kavels aangeboden. In totaal zijn er drie kavels verkocht, 2 aan het Rozenpad Westenholte en 1 in Breecamp Oost.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Een evenwichtige bevolkingsopbouw in de stad: aanbod van nieuwbouwwoningen voor diverse doelgroepen.		
Streefdoel/indicator		
Het nieuwbouwprogramma bevat een gemiddelde toevoeging van structurele 75 studenteneenheden per jaar. Voor de periode 2011-2015 worden minimaal 375 structurele studenteneenheden toegevoegd.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2013 is het project studentenhuisvesting Burg. Roelenweg/Pannekoekendijk gestart.	75 eenheden per jaar.	Complex A tot C is opgeleverd. In totaal zijn dit 375 studentenwoningen.

Aandacht voor de sociale voorraad

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Voor de lagere inkomensgroepen in de stad blijft de voorraad sociale huurwoningen minimaal op peil.		
Streefdoel/indicator		
De ambitie is dat het aantal sociale huurwoningen in 2017 groeit tot circa 17.650-17.750 woningen.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Ambitie uitgesproken dat het aantal sociale huurwoningen tot 2017 stijgt tot circa 17.650 – 17.750.	Netto 30 à 50 sociale huurwoningen toevoegen.	Er zijn netto 161 sociale huurwoningen toegevoegd: - 323 nieuwbouwwoningen(dit is inclusief 206 studentenwoningen, toren A en B aan de Pannekoekendijk) - 70 sloopwoningen (binnenhofjes) - 92 woningen verkocht.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Betere toegang tot de woningmarkt voor starters.		
Streefdoel/indicator		
Voor nieuwbouw en bestaande woningen binnen de bestaande voorraad is de starterslening beschikbaar.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2013 zijn tot 1 september 2013 50 startersleningen verstrekt en 5 aanvragen in behandeling.	Budget beschikbaar voor verstrekken van 120 startersleningen.	Er zijn 110 startersleningen verstrekt.

Duurzaamheid en energiebesparing in de woningvoorraad

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
20% CO2 reductie in Zwolle in 2020 t.o.v. 1990.		
Streefdoel/indicator		
In bestaande woningvoorraad van corporaties zijn alle woningen in 2020 verbeterd naar label B of minimaal 2 labelstappen vooruit gegaan.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
2012/2013: 450 woningen zijn verbeterd tot label B of hoger. 460 woningen zijn twee labels vooruit gegaan tot label C.	Prestatieafspraken met de corporaties voor 2012-2015.	deltaWonen: 159 woningen met D, E, F en G-label opgewaardeerd naar minimaal label B. Vraaggestuurde verbeteringen: Bewoners kunnen met ingang 2014 zelf zonnepanelen bestellen met huurverhoging (75% van energiereductie), mits dakligging zich daarvoor leent. Men gaat er wat betreft elektrakosten 25% op vooruit. Openbaar Belang: 139 woningen energetisch verbeterd. SWZ: 416 woningen met D, E, F of G-label zijn opgewaardeerd naar A, B of C-label. Totaal gaat het om: 714 woningen

Streefdoel/indicator		
In 2015 zijn in 1200 woningen in de particuliere voorraad energiebesparende maatregelen uitgevoerd.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In de periode 2010 tot en met 2012 zijn 327 particuliere woningen verbeterd met de subsidieregeling duurzaamheid bestaande woningen.	Vanaf 1 oktober 2012 worden particulieren via de Overijsselse Aanpak 2.0 gestimuleerd tot het verbeteren van hun woning. Verwachting is dat jaarlijks 400-500 woningen in Zwolle worden verbeterd met de regeling van de provincie Overijssel (verbeter en bespaar),	Van 1 oktober 2012 tot 30 november 2014 zijn aan 962 woningeigenaren subsidies toegekend in het kader van de Overijsselse aanpak 2.0

Streefdoel/indicator		
In 2015 is de bouw van 600 woningen gestart van woningen met een EPC lager dan 0,6 door de inzet van extra duurzaamheidsmaatregelen.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2012 is voor 181 nieuwe woningen subsidie verleend, waarvan 50 corporatiewoningen. In 2013 is voor 34 koopwoningen subsidie verleend.	Start bouw woningen met subsidie voor extra duurzaamheidsmaatregelen; het beschikbare budget bedraagt per 1 september 2013 nog € 455.000.	

Natuurlijke wijkvernieuwing in de bestaande voorraad

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Bevorderen van een toename van de woonkwaliteit in de bestaande wijken volgens de principes van natuurlijke wijkvernieuwing: het vernieuwingsproces verloopt op organische wijze, beheer en ontwikkeling worden samen genomen en het aanboren van de kracht en de eigen investeringen van bewoners komt meer centraal te staan.		
Streefdoel/indicator		
Op basis van de monitoringsuitkomsten van het Buurt voor buurt -onderzoek en het Early Warning wordt gekeken op welke plekken in de stad sprake is van een negatieve score door fysieke kenmerken. Op die plekken wordt ingezet op de verbetering van de fysieke aspecten met als doel bij de volgende monitoring tot betere scores te komen.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Uitkomsten Buurt voor buurt 2012 en Early warning 2011 en de genoemde waarden daarin t.a.v. fysieke aspecten.	Buurt voor buurt 2014 en Early Warning zijn tweejaarlijkse onderzoeken.	Corporaties hebben geparticipeerd in diverse leefbaarheidsprojecten in buurten en wijken. Een aantal voorbeelden: uitvoeringsteam Holtenbroek III, Breecamp Oost, Zwolle Zuid (democratenlaan, Regentenstraat), bewonersparticipatie Westenholte. Fysieke projecten: onder andere verder continueren van wijkvernieuwing Dieze Oost, afronden Muziekwijk, verdere planvorming Bachlaan.

Wonen en zorg

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Mensen met een beperking in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig te wonen.		
Streefdoel/indicator		
In 2015 woont minimaal 50% van de Zwolse huishoudens in enigerlei vorm van een woonservicegebied.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
	Minimaal 50% woont in een woonservicegebied. Verbeteren voorzieningenniveau binnen de bestaande woonservicegebieden.	Het woonlastenexperiment is toegevoegd aan de projectenlijst van woonservicegebieden. In totaal zijn er 24 projecten gesubsidieerd waarvan eind 2014 13 gerealiseerd.
Streefdoel/indicator		
Het nieuwbouwprogramma bevat een gemiddelde toevoeging van 100 seniorenwoningen per jaar. Voor de periode 2011-2015 worden minimaal 500 woningen toegevoegd die geschikt zijn voor senioren.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2013 zijn circa 150 woningen opgeleverd (incl. zorgeenheden van IJsselheem).	Toevoegen van 100 woningen die geschikt zijn voor senioren.	Er zijn 64 woningen geschikt voor senioren opgeleverd. (gelijkvloerse woning of appartement met lift)
Streefdoel/indicator		
Tot 2015 worden gemiddeld 40 wooneenheden voor bijzondere doelgroepen aan de woningvoorraad toegevoegd door nieuwbouw of gebruik van woningen in de bestaande voorraad.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2013 zijn 74 zorgeenheden opgeleverd.	Toevoeging van 40 eenheden (zie j).	29 zorgwoningen opgeleverd aan de staatsmanlaan (Frion)

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	2.912	1.774	3.199	2.312	3.113	2.244	86	-68	18
Reservemutaties	1.298	315	1.450	220	1.419	155	31	-65	-34
Gerealiseerd resultaat	4.211	2.089	4.649	2.532	4.532	2.399	117	-132	-15

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Bijzondere doelgroepen		7	7			7
Bestuursdwang	3	-8	-5			-5
Woningbouwprogrammering	-8		-8		-3	-11
Beleid stedelijke vernieuwing	51	-26	25	-2	-31	-8
Doelgroepenbeleid	41	-41		33	-30	3
Woningexpl.toegel.instellingen						
Totaal	86	-68	18	31	-65	-15

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Beleid stedelijke vernieuwing	51	I	Het bedrag ad, € 51 bestaat uit een voordeel op rentelasten ad. € 19 door de liquidatie van de NV Wonen boven winkels en een bedrag € 32 inhuur derden. Door de liquidatie zijn de rente opbrengsten ook € 26 lager waardoor er een klein te kort is ontstaan op het onderdeel rente ad. € 8. De kosten inhuur derden worden gedekt uit de ISV reserve. Doordat er minder kosten waren is er ook al minder uit de reserve ISV onttrokken.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Woonservicegebieden	310		74	236	181	55	
Trapjeswoningen Holtenbroek	3.451	13	19	3.445	1.583	1.862	
Herstruct.Ittersum.landen Noord	621		203	418	418		
Marslanden startnotitie Alm.kanaal	14		14	afgesloten			
Regulering walgebruik woonboten		125	28	97		97	
Versnellingsactie sociale huur		90	30	60		60	
	4.396	228	368	4.256	2.182	2.074	0

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Trapjeswoningen Holtenbroek	13	Berap 2013-1	overheveling GREX H'broek
Regulering walgebruik woonboten	125	Rb. 10-3-2014	
Versnellingsactie sociale huur	30	BW 24-6-2014	
Versnellingsactie sociale huur	60	BW 9-9-2014	
	228		

Project	Bedrag
Marslanden startnotitie Almeloos kanaal	0
	0

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Woonservicegebieden
De raad van Zwolle heeft in mei 2011 gezamenlijk met de visie woonservicegebieden 2011-2015 de subsidie-deelverordening woonservicegebieden 2011-2015 vastgesteld. Dit om een impuls te geven aan de ontwikkeling van woonservicegebieden in Zwolle. Het restantbedrag ad. € 236.000 wordt in 2015 ingezet voor projecten/ investeringen in Zwolle ter versterking van woonservicegebieden

Trapjeswoningen
De ontwikkeling van de muziekwijk heeft vertraging opgelopen. Naar verwachting kan het project eind 2015 worden afgerond. Voor de herontwikkeling van het totale gebied ontvangt SWZ een subsidie. Deze wordt betaald na juridische levering van de openbare ruimte.

Herstructurering Ittersummerlanden
De werkzaamheden omtrent de herinrichting Staatsmanlaan vinden plaats volgens planning. De start van de bouw van de woningen heeft in 2014 plaats gevonden. Naar verwachting wordt het project in 2015 afgerond.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

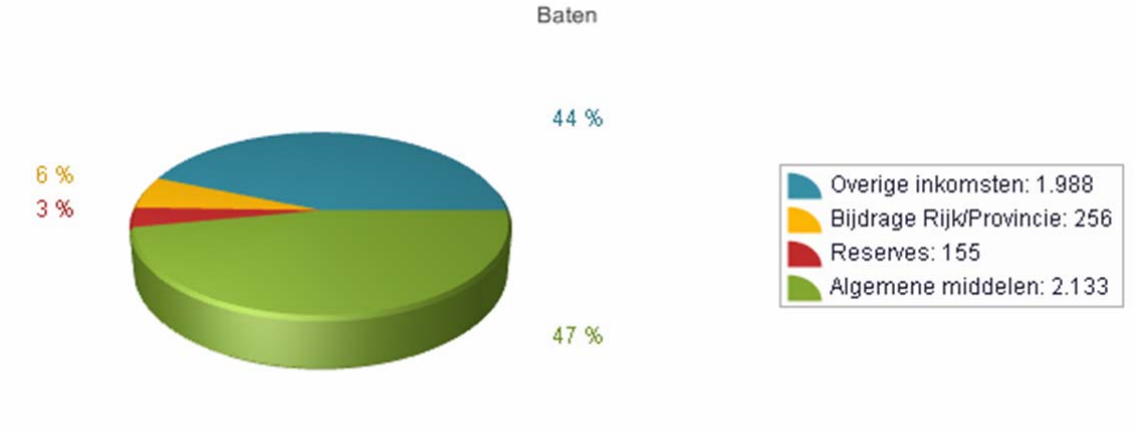

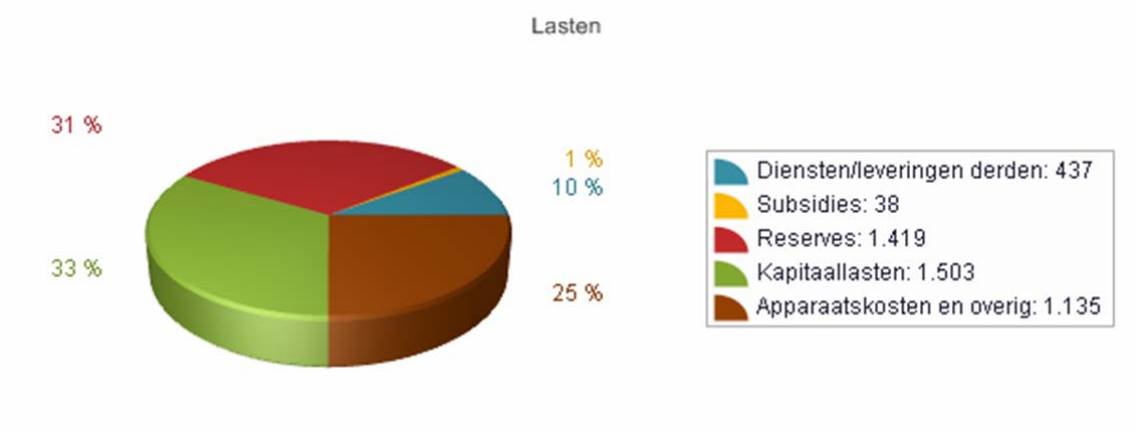

Programma 2 Economie

Beleidsverantwoording

Algemeen

De omvang van de Nederlandse economie is in 2014 naar verwachting met ¾% gegroeid ten opzichte van het jaar ervoor. Dit voorzichtige herstel van de economie is ook in de regio Zwolle merkbaar. In Overijssel is in 2014 de werkgelegenheid met 0,6% gedaald tot een totaal aantal banen van 536.800. Het is een minder sterke afname dan vorig jaar (-1,1%). Het aantal bedrijven is wel gegroeid met 2,5%. De groei kwam door een blijvende stijging van het aantal eenmanszaken. Vanaf januari tot oktober 2014 is de werkloosheid in Overijssel gedaald. Deze ontwikkeling volgt de landelijke ontwikkeling van het werkloosheidspercentage.

Een andere indicator van economisch herstel in 2014 betreft het consumentenvertrouwen. Het consumentenvertrouwen in de economie wordt maandelijks gemeten door het Centraal Bureau van de Statistiek (CBS) en geeft aan of consumenten positiever of negatiever zijn gaan denken over de economie en hun eigen financiële situatie. Het vertrouwen van consumenten is in 2014 verder toegenomen. Sinds juli 2013 verbeterde de stemming zowel in Nederland als in Overijssel vrijwel onafgebroken. Wel zijn er nog altijd meer pessimisten dan optimisten. Ook de koopbereidheid is toegenomen. De Overijsselse consument is iets pessimistischer dan een gemiddelde Nederlandse consument.

De inzet van de gemeente Zwolle is er in 2014 op gericht geweest een concurrerend en gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven aan te bieden. Zwolle heeft na Haarlemmermeer (vanwege de aanwezigheid van luchthaven Schiphol) over 2013 gerekend de sterkste lokale economie van Nederland, zo bleek in de publicatie van Elsevier/Bureau Louter in 2014. En ook de regio Zwolle scoort in de top van sterkste economische gebieden van het land. Dit sterke economische fundament is nodig om bedrijven te boeien en te behouden voor de economische regio.

Enerzijds moeten bedrijven alle zeilen bijzetten om de onderneming levensvatbaar te houden. Uit oogpunt van werkgelegenheidsontwikkeling heeft de gemeente er groot belang bij dat bedrijven daar in slagen. In dat kader is het een belangrijk gegeven dat Zwolle begin 2014 werd uitgeroepen tot MKB-vriendelijkste stad van Nederland. Anderzijds zijn er ook bedrijven die investeren in nieuwe vestigingen, zich concentreren in bepaalde delen van het land of op een andere manier zich bezinnen op een nieuwe vestigingslocatie. In 2014 zijn er wat dat betreft goede ontwikkelingen geweest ten aanzien van de vestiging van Wehkamp.nl, RoyalHaskoning/DHV en IKEA en de ontwikkelingen rond Hornbach en in de binnenstad rond de Melkmarkt.

Samen met ondernemers, onderwijs- en onderzoeksinstellingen en overheden is in de Regio Zwolle gebouwd aan profilering van de economie door clusters te benoemen, vernieuwend ondernemerschap te stimuleren en kennisuitwisseling tussen ondernemers en kennisinstellingen te bevorderen (Kennispoort Regio Zwolle). Zwolle excelleert in Kunststoffen, Health and Care en Logistiek. Begin 2014 is het Health Innovation Park gestart. Om ondernemers in de Regio Zwolle ook te ondersteunen bij hun internationale ambities is tijdens het Regio Zwolle Congres in december 2014 NextPort Zwolle opgericht. Dit zijn elementen die de structuur van de Zwolse economie versterken.

Relevante kaderstellende nota's

- Structuurplan Zwolle 2020
- Kadernota bedrijventerreinen
- Kadernota kantoren 2011-2020
- Kadernota detailhandel 2012-2020
- Innovatieagenda The Next Step: Coalition of the Willing in de Regio Zwolle
- Horecavisie 2012-2017 Gastvrij en Vitaal
- Nota evenementenbeleid
- Beleidsnota hotels
- Toeristisch offensief
- Regionale werkgeversdienstverlening IJssel-Vecht (juni 2012)
- Rapport Zwolle bij top van Nederlandse binnensteden
- Ontwikkelingsprogramma Binnenstad 2020
- Beleidskader Commerciële Vrijetijdsvoorzieningen 2011-2025
- Beleidsregel Bed & Breakfast 2011
- Marketing en acquisitiestrategie werklocaties

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Concurrerend vestigingsklimaat voor bedrijven		
Streefdoel/indicator		
Top tien notering als MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland in 2014		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In de verkiezing van de MKB-vriendelijkste gemeente staat Zwolle in 2010-2011: 14de op de landelijke ranglijst, 3e op de lijst van 36 grote steden, 2e op de lijst voor Overijssel. Een deel van het onderzoek over 2012-2013 is in oktober 2013 bekend geworden: Zwolle staat opnieuw 2e op de lijst voor de provincie Overijssel.	In 2013-2014 staat Zwolle in de top tien van de landelijke ranglijst van MKB vriendelijkste gemeenten. Zwolle heeft een top-3 notering in de ranglijst van MKB-vriendelijkste gemeenten voor grote steden en de provincie Overijssel.	De norm voor 2013-2014 is gehaald. Zwolle is in 2013 verkozen tot MKB-vriendelijkste stad van Nederland en op één na MKB vriendelijkste gemeente van Overijssel. De prijs is in 2014 uitgereikt. De nieuwe peiling is in 2015.
Nulmeting Normenkader voor Bedrijven 2009: 6,9. De éénmeting Normenkader is in 2013 opgeleverd en daarbij is op zes van de tien normen voldoende gescoord (ten opzichte van vier voldoendes in 2009). Op de norm klanttevredenheid scoorde de gemeente een 7,3. In 2012 bezochten 18.773 personen het bedrijvenloket (een stijging van 77% ten opzichte van 2011). 'Ondernemen' op zwolle.nl is in 2012 15.172 bezocht (stijging van 36% ten opzichte van 2011).	Bij de 3e meting Normenkader (2014 of 2015) is het waarderingscijfer voor de klanttevredenheid bij de doelgroep ondernemers gestegen tot 8. Het aantal bezoekers en afnemers (via E-herkenning) van het digitaal bedrijvenloket is in 2014 met 10% gestegen.	In 2014 is een eigen ondernemerspeiling uitgezet waarmee ook deelnemers voor een Ondernemerspanel zijn geïnventariseerd. Dit panel dient als populatie voor het stelselmatig peilen van de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers. Samen met de nieuwe Economische index vervangt dit instrument externe onderzoeken die de gemeente ad hoc worden aangeboden. Er vindt (landelijk) geen nieuwe meting Normenkader plaats. Door de migratie van de website zijn geen cijfers beschikbaar van het effect zwolle.nl voor ondernemers. Per 2015 zijn nieuwe metingen weer mogelijk.
Nieuwbouw van kantoren op kantorenlocaties in Zwolle heeft in 2012 niet plaatsgevonden.	Periode 2012-2017: er zijn geen concrete plannen voor nieuwbouw kantoren (uitgifte particulier en gemeente).	In 2014 zijn geen nieuwe kantoren gebouwd en zijn er voor de periode tot 2017 geen concrete nieuwbouwplannen in Zwolle.
Kantorenleegstand is medio 2013 16% (123.000 m²) in Zwolle).	Leegstandspercentage kantoren in Zwolle komt overeen met het landelijk gemiddelde percentage.	Leegstandspercentage in Zwolle is in 2014 gestegen tot circa 16,2%, net boven het landelijke gemiddelde. Circa 10.000 m² kantoren zijn uit de markt genomen en worden de komende jaren getransformeerd naar medische en woonfuncties.
De uitgifte van bedrijventerreinen is in 2012 0,4 hectare. De uitgifte van bedrijventerreinen is in 2013 voorzien op 1 hectare.	Met de herprogrammering is de prognose voor de periode 2012-2017 bijgesteld naar 3 hectare uitgifte van gemeentelijk bedrijventerrein.	2013 is met 5,7 hectare (ha) uitgifte op Hessenpoort (eerste verkoop Wehkamp en Kuehne+Nagel) en 2.250 m2 op Marslanden G (De Haan en Kip2Day) ruimschoots voldaan aan de prognose van 3 ha. uitgifte per jaar. In 2014 is op Hessenpoort 1,4 ha. verkocht (tweede verkoop Wehkamp) en op Marslanden Zuid 5.212 m2 (RKR); opgeteld circa 1 ha onder de norm. Dit wordt gecompenseerd door de verkopen van 2013. De grondverkoop aan IKEA (4,9 ha.) wordt buiten beschouwing gelaten, omdat dit valt onder het programma detailhandel.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Werkstad voor eigen inwoners en regio.		
Streefdoel/indicator		
Jaarlijkse banengroei 0,5%-punt boven landelijk gemiddelde.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
• De verhouding tussen het aantal banen en het aantal inwoners van 15 tot en met 64 jaar is op 1 april 2012 109% (109 banen voor 100 inwoners). • Groei van de werkgelegenheid in 2012 was ten opzichte van 2011 1,3%. Landelijk was de krimp -0,7%. • De toename van het aantal vestigingen in 2012 was 3,3%. Landelijk was de groei 1,5%. • In Zwolle zijn in 2012 1.096 bedrijven gestart. Dat is 11,4% van het totaal aantal ondernemingen (nationaal is die verhouding 9,3%).	• De werkgelegenheidsfunctie van Zwolle is in 2014: 108%. • Jaarlijkse groei van werkgelegenheid 0,5%-punt boven landelijk niveau. • Jaarlijkse groei van vestigingen gelijk aan landelijk gemiddelde. • In 2014 1.000 startende bedrijven.	• De werkgelegenheidsfunctie van Zwolle is in 2014: 107%. • De groei van de werkgelegenheid ligt in 2014 ten opzichte van 2013 0,5%-punt boven het landelijk niveau (in Zwolle -0,6%, landelijk -1,1%). • De groei van het aantal vestigingen is boven het landelijke gemiddelde (in 2013-2014 in Zwolle 3,7%, landelijk 1,9%).
• In maart 2012 is Polymer Science Park geopend. Polymer Science Park heeft medio 2013 24 deelnemers, waarvan 2 grote bedrijven, 20 MKB-bedrijven en 3 kennisinstellingen. • Op 13 februari 2013 heeft Deltion College subsidie ontvangen voor de oprichting van een Centrum voor Innovatief Vakmanschap Polymeren, Coatings en Composieten. • In de tweede helft van 2013 is door de kwartiermaker Health and Care een verkenning uitgevoerd naar de opzet van het Health Innovation Park in Zwolle.	De doelen voor Polymer Science Park zijn in de subsidiebeschikking d.d. 19 december 2012 vastgelegd: • In 2014 nemen er ten minste 25 partijen deel aan het cluster Polymer Science Park (8 grote bedrijven, 13 MKB-bedrijven en 4 kennisinstellingen). • Binnen het cluster worden gedurende de periode tot 2015 5 à 6 grote projecten parallel uitgevoerd; en totaal 25 projecten (waarvan minimaal 20 MKB-projecten) in drie jaar tijd. De eerste drie opleidingen van het Centrum voor Innovatief Vakmanschap Polymeren, Coatings en Composieten zijn in het seizoen 2013-2014 gestart.	Bij het Polymer Science Park zijn inmiddels 30 betalende leden aangesloten. Eind 2014 zijn er projecten met 62 verschillende bedrijven uitgevoerd en zitten er nog 45 bedrijven in de pijplijn voor nieuwe projecten. Van die 45 zijn er minimaal 15 betrokken bij een gezamenlijke aanvraag voor een Europees subsidieprogramma (EFRO). Behalve in projectvorm is er bij 50-100 bedrijven per jaar een lichte vorm van ondersteuning verleend. De kennismakingsmodule is in vier opleidingen aangeboden. In het eerste half jaar van 2014 hebben ongeveer 200 studenten een module gevolgd en in de tweede helft van het jaar ongeveer 600.
• Kennispoort Regio Zwolle organiseerde in 2012 elf kenniskringen en 28 (innovatie)bijeenkomsten. In 2013 zijn ondernemersbijeenkomst in alle zeventien gemeenten in de Regio Zwolle georganiseerd. • In 2012 zaten 53 ondernemers in een ondersteuningstraject, daarnaast heeft Kennispoort met 73 ondernemers een intakegesprek gevoerd en hebben er acht voor de klankbordcommissie gepitcht.	Kennispoort Regio Zwolle heeft een gemiddelde klanttevredenheidswaardering van > 7,0 en kent een positieve NPS (> 0). De 'Net Promoter Score' (NPS) peilt bij de respondent in welke mate hij/zij Kennispoort, haar diensten en/of instrumenten aan anderen zou aanbevelen.	Het gemiddelde rapportcijfer voor de dienstverlening van Kennispoort Regio Zwolle is 7,3. 76 procent van de ondernemers beveelt Kennispoort aan bij een collega-ondernemer.
• In 2012 is er een Next Generation Access-netwerk (NGA) (open en toekomstvast breedbandnetwerk) voor alle bedrijven en huishoudens in de bebouwde kom beschikbaar.	In 2014 nemen marktpartijen het initiatief om nieuwe netwerken (op basis van glasvezel) aan te leggen. Dit bevordert de breedbandtoegang voor particulieren en bedrijven op bedrijventerreinen.	• In Stadshagen is door Reggefiber glasvezel aangelegd. Ook zijn voorbereidingen getroffen door marktpartijen voor de uitrol van glasvezel in nieuwbouwgebieden. • De Stichting IJsseldelta Buitengebied Glas is december 2014 opgericht. Dit initiatief van burgers verkend in aansluiting op subsidiemogelijkheden bij de Provincie Overijssel de mogelijkheden voor de aanleg van glasvezel in het buitengebied.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Zwolle: koop- en recreatiecentrum van de regio		
Streefdoel/indicator		
Zwolle in 2020 bij de top tien van meest gastvrije steden van Nederland		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
• Nulsituatie 2010 (op basis van vijfjaarlijks koopstromenonderzoek): · o Binding dagelijkse goederen: 96%; o Binding niet-dagelijkse goederen: 80%; o Toevloeiing dagelijkse goederen: 13%; o Toevloeiing niet dagelijkse goederen: 49%. o 20.000 m² winkeloppervlak op Voorsterpoort (woonboulevard).	• Koopstromenonderzoek: de binding van consumenten aan Zwolle en de toevloeiing van consumenten naar Zwolle is absoluut en relatief groter geworden in 2015, vergeleken met 2010 (alleen te meten in 2015). • Realisatie van 20.000 m² nieuwe winkels op Voorsterpoort (in 2012: 0).	Binding en toevloeiing is nog niet bekend. In 2015 vindt koopstromenonderzoek plaats. Er zijn op Voorsterpoort geen winkels gerealiseerd in 2014, omdat de gesprekken met de ontwikkelaar nog niet zijn afgerond.
• Het aantal toeristische bezoekers aan Zwolle was in 2009: 1.245.000. In 2012 waren dat er 1.369.000. • Het aantal overnachtingen in hotels, B&B en campings was in 2009: 119.500 overnachtingen. In 2011 waren dat er: 138.778.	• In 2014 zijn er 1.500.000 toeristische bezoekers. • In 2014 zijn er 160.000 toeristische overnachtingen.	Het aantal bezoekers is in 2013 verder gedaald naar 1.220.000 (-10,9%) ten opzichte van 2012. Bij de benchmarksteden van Zwolle scoorden slechter: Den Bosch -11,6% en Breda -11,4%. Minder slecht dan Zwolle scoorden: Groningen -6,9%, Arnhem -5,9%, Maastricht -7,8%, Haarlem -8,2%. NBTC-NIPO wijten de daling vooral aan de daling van de belangstelling voor de activiteit winkelen. De cijfers voor 2014 zijn in het 1e kwartaal van 2015 beschikbaar. Het eerste volledige jaar met bezoek aan Fundatie en Waanders in de Broeren. In 2013 was het aantal overnachtingen gestegen naar 149.185. In 2014 wordt een verdere stijging verwacht als gevolg van opening van de Valk Hotel. De cijfers over 2014 zijn in het 1e kwartaal van 2015 beschikbaar.
Binnenstad 2010: • Zwolle op de 16e plaats van de 21 onderzochte steden in het onderzoek van de landelijke VVV naar de meest gastvrije steden van Nederland. • 1.337.000 toeristische bezoeker. • 11 miljoen passanten (bewoners en toeristische bezoekers). • 330 miljoen euro detailhandelsomzet • 70.500 m² winkelvloeroppervlakte in de binnenstad.	Binnenstad 2020: • Zwolle in de top 10 van meest gastvrije steden van Nederland. • 1,9 miljoen toeristische bezoekers. • 14 miljoen passanten. • 485 miljoen detailhandelsomzet (prijspeil 2010). • 97.500 m² winkelvloer oppervlakte in de binnenstad.	• In 2013 stond Zwolle op plaats 9. In 2014 heeft het onderzoek niet plaatsgevonden. • Passanten en omzetcijfers komen in de loop van 2015 beschikbaar wanneer het koopstromen onderzoek wordt uitgevoerd (eens in de vijf jaar). In 2015 komen ook de passantencijfers van Locatus beschikbaar (eens in de twee jaar).
Zwolle Stadsmarketing 2010: • Toeristisch imago 6,5 (La Group 2009). • Toeristische bezoekers 1,3 miljoen (CVO 2010). • Promotionele mediawaarde in landelijke media 2010: € 1.1 miljoen.	Zwolle Stadsmarketing 2014: • Toeristisch imago 6,7 - 7,1. • Toeristische bezoekers miljoen. • Promotionele mediawaarde in landelijke media € 8 miljoen.	De resultaten zijn in de loop van het eerste kwartaal van 2015 beschikbaar.
Centrummanagement	2014 Stimuleren en faciliteren initiatieven lokale ondernemerscollectieven: Sassenstraat, Koningsplein, Gasthuisplein, Oude Vismarkt en Smeden (kop Diezerstraat)	De Sassenstraat kent nagenoeg geen leegstand meer. Voor de Oude Vismarkt – Koningsplein heeft een collectief van ondernemers, eigenaren en bewoners met de gemeente een plan opgesteld dat in uitvoering is. Voor het Gasthuisplein is een vergelijkbaar plan in voorbereiding. Voor de Smeden is een plan in voorbereiding voor het stroomlijnen van het fietsparkeren.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	2.821	784	3.435	1.395	3.427	1.496	8	101	109
Reservemutaties	100	82	121	453	140	428	-19	-25	-44
Gerealiseerd resultaat	2.921	866	3.556	1.849	3.567	1.925	-11	76	65

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Economisch beleid en progr.	16	10	26		-25	1
Relatiebeheer/Acquisitiebeleid						
Marketing en promotie	32		32	-19		14
Evenementen	-5	1	-5			-5
Toeristisch beleid	8	8	16			16
Economische deelnemingen	-43	83	40			40
Totaal	8	101	109	-19	-25	65

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Economische deelnemingen	40	I	Betreft per saldo hogere dividenduitkeringen dan geraamd.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Duurz. versterking Voorst	1.779	50	214	1.615	959	656	
Stimuleren Zwolse economie	171		-9	180	-50	230	
Digitaal ondernemersloket	42			42		42	
Vernieuwing economie	-8		31	afgesloten	0		
Quick scan IJsselhallen	12			12		12	
Flan.avonden/winkelsluitingstijden	55	-55		afgesloten			
Centrummarkten	24			24		24	
Hanzelijn monitor	-35	127	46	46	28	18	
Kantorenmarkt economie	112	100	45	167		167	
Economische ontwikkelingen ZKN	374		14	360		360	
Centrummanagement	57	-25	32	afgesloten			
Onderzoek kantorenmarkt Oosterenk	69	0		69	67	2	
Samenwerking Economie Regio	246	316	301	261		261	
Diezerstraat 80-82	-13	13		0			
Herontwikkeling Weeshuisstraat	30			30		30	
	2.915	526	674	2.806	1.004	1.802	0

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Duurz. versterking Voorst	50	BW 22-4-2014	fietspad Westenholterallee
Flan.avonden/winkelsluitingstijden	-55	Berap 2014-2	vrijval
Hanzelijn monitor	127	BW 13-5-2014	2e fase Hanzelijnmonitor
Kantorenmarkt economie	100	PPN 2011	kantorenmarkt 2014
Centrummanagement	-25		correctie jaarrekening 2013
Samenwerking Economie Regio	299	BW 5-5-2011	doorwerking besluit 2011
Samenwerking Economie Regio	17	Berap 2014-2	samenwerking met De Wolden en Urk
Diezerstraat 80-82	13		naar programma Vastgoedbeheer
	526		

Project	Bedrag
Vernieuwing economie	-39
Flan.avonden/winkelsluitingstijden	0
Centrummanagement	0
	-39

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Duurzame versterking Voorst
Het project bevat een pakket aan maatregelen die van 2010 t/m 2015 worden uitgevoerd. Dit betreffen werkzaamheden in de openbare ruimte: verwijdering spoorlijn Voorst, aanpassing wegprofielen, fietspaden, bewegwijzering, geluidzonebeheersplan, groenvoorzieningen. Zoveel mogelijk wordt werk met werk gemaakt door aan te sluiten op planningen van stedelijke projecten.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

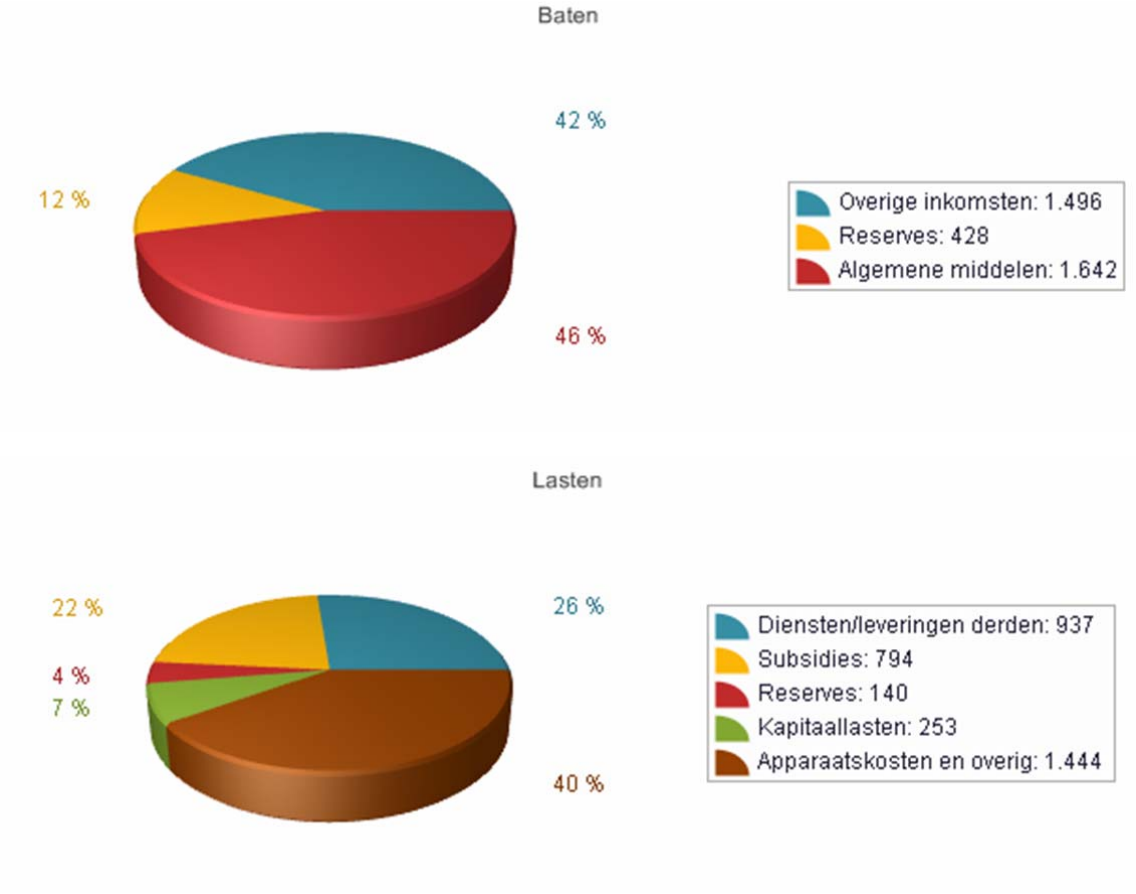

Programma 3 Bereikbaarheid en mobiliteit

Beleidsverantwoording

Algemeen

Fietsstad 2014-2015
Voor de economische en maatschappelijke ontwikkeling van Zwolle is de bereikbaarheid van de stad een belangrijke randvoorwaarde. In lijn met voorgaande jaren is de inzet op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid gecontinueerd. De verkiezing tot 'Fietsstad 2014' van Nederland door de Fietsersbond is een belangrijke erkenning van dit beleid. Deze nationale titel is het resultaat van dertig jaar structureel aan de positie van de fiets werken. Doorgevoerde innovaties op het terrein van verkeer en vervoer in Zwolle dragen daaraan bij. Dit vormt een stevige basis om de komende jaren versterkt mee verder te gaan. In november 2014 werd het nationale fietscongres in Zwolle georganiseerd. Hier heeft Zwolle de 'Uitnodiging van Zwolle' gepresenteerd om de fiets in Nederland de komende jaren op een hoger niveau te brengen. Dit initiatief is door het nationaal Fietsberaad in de vorm van de 'Tour de Force' overgenomen en wordt in juni 2015 op het volgende nationaal fietscongres gepresenteerd.

Beter Benutten
Het huidige programma Beter Benutten, dat in netwerkstadverband sinds eind 2012 wordt uitgevoerd, is in 2014 goed op stoom gekomen. Er zijn door de elf koploperbedrijven (onder meer Wehkamp, ROC Deltion College, Achmea, Fundatie, City Centrum) slimme bereikbaarheidsdeals gemaakt, zoals de Deltion Fiets en de actie 'In Zwolle is altijd plaats'. Per 31 december 2014 zijn er 35 bereikbaarheidsdeals afgesloten ter waarde van ruim € 200.000 (investering van de markt), wat uiteindelijk heeft geresulteerd in ruim 1.100 spitsmijdingen in de regio Zwolle Kampen. Op 6 maart 2014 is op het Nationale Beter Benutten Congres in Zwolle de bereikbaarheidsverklaring getekend door Zwolle Kampen Netwerkstad en de Minister van I&M voor het vervolgprogramma dat van 2015 tot 2018 gaat lopen met een totale investering van meer dan € 8 mln.

Infrastructuur
Het project Ceintuurbaan, bestaande uit verbetering van de doorstroming van het autoverkeer en aanleg van 3 fietstunnels, is in 2014 afgerond. Daarnaast is gewerkt aan de Hasselterweg (HIS) rondom Stadshagen. Het eerste deel van het project Doorstroomassen, de herinrichting van de Katerdijk, is afgerond. Verder is de Burgemeester Roelenweg heringericht met onder andere de realisatie van een vrijliggende fietsroute naar Holtenbroek/Stadshagen.

Parkeren
In de gebieden Bagijneweide/Turfmarkt en Stationskwartier is samen met bewoners gewerkt aan het oplossen van parkeerproblemen. In Hanzeland is een voorbeeldproject in voorbereiding om bestaande parkeerterreinen van bedrijven beter te benutten. Dit is een uitvloeisel van het gebiedsplan mobiliteit Hanzeland. Er is in mei door de Erasmusuniversiteit Rotterdam door de gemeente Zwolle samen met Q-park een grootschalig gebruikersonderzoek onder ruim 800 bezoekers van parkeeraccommodaties in en rond de Binnenstad gehouden om de tevredenheid en parkeermotieven vast te stellen.
Tot slot is in de Binnenstad gewerkt aan de uitvoering van het uitwerkingsplan fietsparkeren door het realiseren van een mobiele bewaakte stalling op het Grote Kerkplein en de realisatie van de bewaakte fietsenstalling op het Rode Torenplein.

Verkeersveiligheid
In 2014 is verder gegaan met de uitvoering van het project 'Veilige schoolomgeving' met basisscholen in de stad. Verder is intensief gewerkt aan het verbeteren van de verkeersveiligheid van het kruispunt Belvederelaan-Twistvlietpad.

Relevante kaderstellende nota's

- Mobiliteitsvisie (2008)
- Actieprogramma mobiliteit (2013)
- Beleidsplan Verkeersveiligheid, Verkeersveiligheid Voor Elkaar, 2008-2018 (2008)
- Samenwerkingsagenda Overijssel (provincie, 2007 en 2009)
- Fietsstratenplan Zwolle (2006)
- Koersdocument Parkeren, inclusief fietsparkeren (2011)
- Uitwerkingsplannen fietsparkeren, tarieven en financiën, Hanzeland, schilwijken.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Versterken samenwerking met regionale partners en marktpartijen.		
Streefdoel/indicator		
n.v.t.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
n.v.t.	n.v.t.	• In 2014 is de deelname op regionaal bestuurlijk niveau gecontinueerd via de programmalijn Bereikbaarheid en Mobiliteit van Zwolle Kampen Netwerkstad (ZKN). • Binnen het programma Beter Benutten is de samenwerking met de elf koplopers geïntensiveerd. Dit heeft geresulteerd in 35 deals en arrangementen, die ruim 1.100 spitsmijdingen hebben opgeleverd. • Onze wegbeheerders- en verkeersmanagementrol is uitgevoerd met de regionale partners in het Minder Hinder Team, daar zijn o.a. de verkeersscenario's mee ontwikkeld. • Deelgenomen in diverse regionale projecten van partners (N35, N340).

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Sterk inzetten op mobiliteitsmanagement voor specifieke gebieden en doelgroepen.		
Streefdoel/indicator		
Reductie van 5% van het aantal autokilometers in de spits in 2015 bij de bedrijven die meedoen met het Convenant Mobiliteitsmanagement voor Zwolle en Kampen.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2010 is een 0-metingen en in 2012 een 1-meting uitgevoerd. Hieruit bleek dat het aantal autokilometers in de spits bij de deelnemende bedrijven met 1-2% was afgenomen.	Verdere afname van het aantal autokilometers in de spits.	Vanaf eind 2013 is de aanpak mobiliteitsmanagement integraal onderdeel van het programma Beter Benutten. Dit geldt ook voor de landelijke meting met regionale resultaten. Het resultaat voor onze regio is medio 2014 een reductie van gemiddeld 9%.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Handhaving van het binnenstedelijk fietsgebruik op het huidige hoge niveau en versterken van het regionaal fietsgebruik.		
Streefdoel/indicator		
In 2014 wordt 49% van de ritten tot 7,5 kilometer en korter met de fiets gemaakt.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
49% in 2009 (bron: CBS).	49% in 2014	Landelijke cijfers van het Kennisinstituut mobiliteitsbeleid (KiM) in het mobiliteitsbeeld 2014 over onder meer Zwolle bevestigen het hoge, bovengemiddelde fietsgebruik in Zwolle. Uitgevoerde activiteiten: • Voorbereiding en uitvoering herinrichting Burgemeester Roelenweg oost en hoofdfietsroute Stadshagen – Binnenstad zijn gereed. • Planvorming fietsbrug over de Blaloweg ter hoogte van de Hasselterweg is gereed. • Op het Rodetorenplein is een bewaakte fietsenstalling voor 200 fietsen gerealiseerd. • De fietsenstalling aan het Meerminneplein is uitgebreid met 60 klemmen en de bestaande klemmen zijn vervangen door andere klemmen waardoor de capaciteit beter benut kan worden. • De inzet van handhaving is in 2014 structureel gemaakt.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
De kwaliteit van het openbaar vervoer verbeteren door een intensieve samenwerking met de provincie Overijssel en het investeren in de doorstroming van het openbaar vervoer.		
Streefdoel/indicator		
n.v.t.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
n.v.t.	n.v.t.	• In samenwerking met de provincie Overijssel en de gemeente Kampen is gestart met de voorbereiding van de elektrificatie van de Kamperlijn, inclusief halte en onderdoorgang in Stadshagen. • Korte termijn maatregelen voor verbetering doorstroming busvervoer station–binnenstad zijn uitgevoerd (inzet verkeersregelaars). • Planvorming westelijke doorstroomas en voorbereiding start reconstructie Pannekoekendijk uitgevoerd. • Deelgenomen in studie capaciteits- en snelheidsverhoging baanvak trein Zwolle-Herfte.

Relaties met andere programma's
Er is een sterke relatie met het project Spoorzone. Binnen de Spoorzone worden de nieuwe busterminal aan de zuidzijde van het station en de nieuwe verbinding van de zuidzijde naar de noordzijde gerealiseerd.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
De betrouwbaarheid van het hoofdwegennet en de bereikbaarheid van belangrijke economische centra handhaven en waar mogelijk verbeteren.		
Streefdoel/indicator		
n.v.t.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
n.v.t.	n.v.t.	• Eind 2014 zijn bijna alle werkzaamheden voor de upgrade van de Ceintuurbaan uitgevoerd. • Voor de hoofdinfrastructuur Stadshagen is de Boxem-tunnel opgeleverd en zijn de voorbereidingen gestart voor de aanleg van de laatste fase Hasselterweg.
Aantal meldingen openbare ruimte verkeer in 2010.	Daling van het aantal meldingen met 5%.	

Relaties met andere programma's
Dit onderdeel heeft een sterke relatie met het programma Beter Benutten, welke hierboven is benoemd i.r.t. de doelstellingen over mobiliteitsmanagement.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Verbetering verkeersveiligheid.		
Streefdoel/indicator		
50% reductie van het aantal verkeersdoden en 34% reductie van het aantal ziekenhuisgewonden in 2020 ten opzichte van 2002.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
6 verkeersdoden en 98 ziekenhuisgewonden (2002).		Er zijn geen betrouwbare gegevens beschikbaar over het aantal verkeersdoden en -gewonden. In 2015 wordt bezien hoe deze cijfers wel beschikbaar kunnen komen. • Het programma verkeersveiligheid educatief 2014 is samen met de partners uitgevoerd. • De middelen voor de verbetering van de oversteek Wijheseweg in Windesheim hebben wij gereserveerd. De provincie is gestart met de planvorming.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Bieden van kwantitatief en kwalitatief voldoende parkeergelegenheid.

Streefdoel/indicator
In 2020 1000 nieuwe parkeerplaatsen erbij en 850 parkeerplaatsen die beter worden benut ten opzicht van 2011.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
		• In 2014 is gestart met de planvoorbereiding voor de realisatie van een nieuwe parkeergarage aan het Katwolderplein (710 parkeerplaatsen). • Het openstellen van de parkeerplaatsen bij het provinciehuis en bij Wehkamp op koopavonden en weekenden is gecontinueerd. • In april 2014 is mobiel parkeren ('belparkeren') ingevoerd en medio november t/m december is weer gewerkt met het bereikbaarheidsarrangement In Zwolle is Altijd Plaats. • Medio 2014 heeft een gebruikersonderzoek onder bezoekers van parkeeraccommodaties plaats gevonden.

Relaties met andere programma's
Project Katwolderplein
Project Beter Benutten

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	7.498	8.180	19.446	12.106	18.561	11.938	885	-168	716
Reservemutaties	1.945	1.187	2.234	9.316	2.916	9.314	-683	-2	-685
Gerealiseerd resultaat	9.443	9.367	21.679	21.422	21.477	21.252	202	-171	32

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Verkeer en Vervoer						
Verkeersveiligheid						
Infrastructuur						
Parkeerbeleid OW	44	-2	42		-2	40
Parkeren exploitatie EC	787	-172	616	-616		
Mobiliteitsbeleid	-4		-4			-4
Verkeers mngt en mobiliteitbeh	57		57	-57		
Infra en verkeersveiligheid	1	5	6	-10		-4
Totaal	885	-168	716	-683	-2	32

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Parkeerbeleid OW	+ 40	I	In voorgaande jaren is een voorziening arbitragekosten gevormd. In januari 2014 vonnis gewezen en werd de raad middels een vertrouwelijke informatienota op de hoogte gebracht. De afwikkeling met de N.S. heeft vervolgens plaatsgevonden en is verrekend met de voorziening. Als gevolg hiervan kan de voorziening worden opgeheven en vallen de resterende middelen (+ 40) vrij t.g.v. de algemene middelen.
Parkeren exploitatie EC	+ 616	I / D	Dit voordelige resultaat wordt verrekend met de Parkeerreserve. Een deel van dit resultaat (+ 391) wordt gereserveerd i.v.m. nog uit te voeren (en te verrekenen) aangegane verplichtingen ultimo het boekjaar.
			Het andere deel (+ 226) betreft het voordelig exploitatieresultaat:
			Parkeerinkomsten (+ 35):
			Bij de toelichting op de cijfers van 2013 kon al voorzichtig worden gemeld dat de daling van de parkeerinkomsten leek af te zwakken. Deze trend heeft zich in 2014 voortgezet; ten opzichte van de toen bijgestelde verwachtingen zijn de inkomsten niet verder gedaald (en zelfs licht gestegen). Parkeerhandhaving (+ 57):
			- In 2014 is gestart met een nieuwe handhavingsorganisatie, waarbij contractueel is afgesproken dat er een minimale betalingsbereidheid moet zijn van 94% (dit houdt in dat van de 100 geparkeerde auto's er minimaal 94 een geldig parkeerticket, vergunning of naheffingsaanslag moet hebben). Over heel 2014 is een betalingsbereidheid gerealiseerd van 96,3%; hierdoor zijn weliswaar de inkomsten uit de naheffingsaanslagen lager dan begroot (- 146), echter is het effect van handhaven verbeterd naar een betalingsbereidheid van 96,3%. - Het afgelopen jaar werd in goed overleg met de Regiopolitie een volgende stap gezet in de verdere afbouw van haar inzet, deze verdere afbouw gaat zo voortvarend dat een lager beslag nodig was op hiervoor gereserveerde middelen dan verwacht. Verder behoefde het extra budget voor eventuele aanloopproblemen bij de nieuwe handhaaf-organisatie en voor incidentele acties niet volledig te worden aangesproken (+ 203). Onderhoud en incidentele opdrachten EC (+ 156):
			Het reguliere (bulk)onderhoud op beheer en onderhoud van parkeerinstallaties, -automaten, -garages en -terreinen is dit jaar wat lager (+ 78) dan begroot en vallen enkele buitengewoon onderhoudsposten vrij (+ 78). Algemene kosten en beheerskosten (+ 67):
			De al eerder genoemde kwaliteitsslag parkeerbeheer (berap 2014-1) èn de in gang gezette ontwikkeling m.b.t. het cashless parkeren veroorzaken deze positieve kostenontwikkeling. Vergunningen (- 55):
			Als gevolg van de tegenvallende economische activiteiten in de binnenstad zijn de inkomsten voor tijdelijke p-vergunningen lager.
Verkeersmangmnt/mob.beh.	+ 57	I	De lagere uitgaaf is een gevolg van de ultimo dit boekjaar nog uit te voeren (en te verrekenen) aangegane verplichtingen en wordt gereserveerd voor de hiervoor in 2015 te verwachten kosten.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Mobiliteitsbeleid							
Mobiliteitsvisie	32		10	22		22	
Regionale Bereikbaarheid BREZ *)	868		154	714	714		
Regiotram Zwolle/ Toekomst Kamperlijn	10.474	576	342	10.708	3.078	7.630	
	11.374	576	506	11.444	3.792	7.652	0
Verkeersmanagement en mobiliteitsbeheer							
Beter benutten ZKN	1.118	24	747	395	395		
Beter benutten (2.0)	0	90	101	-11	-14	3	
	1.118	114	848	384	381	3	0
Infra en Verkeersveiligheid							
Rodetorenbrug afwikkeling	0	350	188	162	162		
Rb. 11.091 Fietsprojecten EC	213		45	afgesloten			
Aanpak verkeersonveil. situaties	-3			afgesloten			
Verkeersveiligheid scholen	33		36	afgesloten			
Verkeersveiligheid (Hermelenweg)	686	218	930	afgesloten			
Verkeersveilgheid Wijheseweg	0	200		200	100	100	
Halteplan toegankelijkheid OV	249		148	afgesloten			
Doorstr. openbaar vervoer (korte termijn)	121		121	0			
Station Zwolle Zuid -BW 15-12-09	50			afgesloten			
Doorstr. openbaar vervoer (lange termijn)	2.747	7.365	2.586	7.526	6.475	1.051	
Overname N35	5		6	afgesloten			
Fietsprojecten - Prov. I.I.O.-proj.	30		6	afgesloten			
Toek. Verkeersontsl. SH	97		36	61		61	
Kabels&Leid.-opzegg.ovk	82		7	75		75	
Benutting IJsselallee	115		1	114		114	
Reconstructie Bajonet	1.232		373	859		859	
Hoofd Infrastructuur Stadshagen	11.290	1.050	5.212	7.128	1.349	5.779	
Herontwikkeling Shell-terrein	1.802	-5	232	1.565	559	1.006	
Uitvoering Woonservicegebieden	0	35	15	20	20		
Ceintuurbaan fasen 3-4-5	1.558		327	1.231	-70	1.301	
	20.307	9.213	10.269	18.941	8.595	10.346	0
Parkeerbeleid Ontwikkeling							
Katwolderplein parkeeracc.	36.108	-10.250	505	25.353			25.353
Fietsenstalling Bankenlocatie	1.984			1.984			1.984
Arbitrage Lubeckplein	-672		30	afgesloten			
Parkeerbeleid koersdocument	179	-150	20	9		9	
Fietsenstalling Rodetorenplein	0	225	184	41	25		16
	37.599	-10.175	739	27.387	25	9	27.353

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Parkeerexploitatie Expertisecentrum							
Fietsparkeren binnenstad / station	67		0	67		67	
VVI11 Lübeckplein -ver. camera's	10		13	afgesloten			
VVI11 PdDeux in-uitrijstation	78		54	afgesloten			
VVI11 P-terr.Hanzeland div. vv.	224		0	afgesloten			
VVI11 P-gar. Dijkstr.camera	5		7	afgesloten			
VVI11 Verwijssysteem div.	47		2	45			45
P-gar.D'poort opwaard.	22		1	21		21	
VVI12 Emmawijk verlichting	10		0	10			10
P-beleid en fietspark.	75	407	115	367		288	79
Noordereiland p-dek	24		24	afgesloten			
VVI13 Dijkstraat parkeren	38		41	afgesloten			
VVI13 v.Roijensingel parkeren	4		4	afgesloten			
VVI13 Lübeckplein parkeergarage	338		178	160			160
2013-vervanging P-automaten (10X)	38		21	17			17
Uitw.plan.innov.parkeren	445		115	330		330	
VVI14 Turfmarkt	0	36	0	36			36
VVI14 Diezerpoort install.	0	204	15	189			189
VVI14 Emmawijk install.	0	283	12	271			271
VVI14 Vervanging P-automaten (10X)	0	150	0	afgesloten			
	1.425	1.080	602	1.513	0	706	807
	71.823	808	12.964	59.669	12.793	18.716	28.160

verleden

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Beter benutten ZKN	34	Berap 2014-1	aanvulling BBZKN
Beter benutten ZKN	-10	Berap 2014-2	correctie BBZKN
Beter benutten (2.0)	90	Berap 2014-2	voorbereidingskosten
Verkeersveilgheid Hermelenweg	200	Berap 2014-2	
Verkeersveilgheid Hermelenweg	18	Berap 2014-2	bijdrage Halteplan
Verkeersveilgheid Wijheseweg	200	Berap 2014-2	
Regiotram Zwolle/ Toekomst Kamperlijn	560	Rb. 16-6-2014	reconstructie Roelenweg
Regiotram Zwolle/ Toekomst Kamperlijn	16		correctie jaarrekening 2013
Doorstroming openbaar vervoer (I. termijn)	7.202	Rb. 10-1-2014	Pannekoekendijk en Harm Smeengekade
Doorstroming openbaar vervoer (I. termijn)	105	Berap 2014-1	reconstructie Roelenweg
Doorstroming openbaar vervoer (I. termijn)	21	Berap 2014-2	riolering Schuttevaerkade
Doorstroming openbaar vervoer (I. termijn)	37	Berap 2014-2	bijdrage Halteplan
Hoofd Infrastructuur Stadshagen	850	Rb. 16-12-2013	wijz fietsp NLY-SH
Hoofd Infrastructuur Stadshagen	200	Rb. 27-10-2014	Beukenalle geluidsvz.
Herontwikkeling Shell-terrein	-5		correctie jaarrekening 2013
Uitvoering woonservicegebieden	15	BW 5-11-2013	comfortroute Zwolle Zuid
Uitvoering woonservicegebieden	20	BW 2-9-2014	toegankelijk Zwolle
Rodetorenbrug afwikkeling	350	BW 28-1-2014	
Katwolderplein, parkeergarage	-10.250		
Parkeerbeleid koersdocument	50	Rb. 3-2-2014	uitwerkplan regulering
Fietsenstalling Rodetorenplein	225	BW 28-1-2014	
P-beleid en fietspark.	117	Rb. 16-6-2014	parkeerregulering schilwijken
P-beleid en fietspark.	90	Rb.9-9-2014	3e fase uitwerkingsplan fietsparkeren
Vervangingsinvesteringen parkeerexploitatie	673	begroting 2014	begroting 2014
	808		

Project	Bedrag
Aanpak verkeersonveilige situaties	-3
Verkeersveiligheid scholen	-3
Station Zwolle Zuid -BW 15-12-09	50
VVI14 vervanging P-automaten (10X)	150
Verkeersveiligheid Hermelenweg	-26
Halteplan toegankelijkheid OV	101
Overname N35	-1
Fietsprojecten - Prov IIO -projecten	24
Fietsprojecten EC	168
Arbitrage Lübeckplein	-702
Lübeckplein vervangen camera's VVI-11	-3
P-terrein Hanzeland diverse vervangingen	224
Pas de Deux in- uitrijstation	24
P-garage Dijkstraat camera	-2
Noorder Eiland parkeerdek	0
Dijkstraat vervangingsinvestering	-3
v. Rooijensingel vervangingsinvestering	0
	-2

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Mobiliteitsbeleid

- Mobiliteitsvisie
  Binnen dit project staan nog een tweetal posten gereserveerd, na afwikkeling hiervan wordt dit project afgesloten; het gaat om de volgende posten:
  1. In het kader van de verkiezing tot fietsstad is een Agenda Fietsstad ontwikkeld. Deze wordt in het 1e kwartaal 2015 aan het bestuur ter vaststelling aangeboden. De gereserveerde middelen i.h.k.v. de mobiliteitsvisie worden benut ter dekking van de kosten van de ontwikkeling van de Agenda Fiets.
  2. Er wordt op dit moment, samen met partners in de stad, verkend hoe het thema stadsdistributie vorm en inhoud kan worden gegeven. De daarvoor binnen dit project Mobiliteitsvisie gereserveerd middelen worden hiervoor aangewend.
- Regionale bereikbaarheid BREZ
  Het project DVM-BREZ is in 2011 uitgevoerd. Voor beheer en onderhoud is door de provincie een meerjarige subsidiebeschikking (loopt t/m 2019) afgegeven welke op projectbasis wordt verantwoord.

Verkeersmanagement en mobiliteitsbeheer

Infra en Verkeersveiligheid

- Halteplan toegankelijkheid OV
  Per 31-12-2014 is het project Halteplan afgesloten en inmiddels gereed gemeld bij de provincie aangezien de prestaties zijn geleverd. Binnen de projectperiode zijn met een financiële bijdrage van de provincie 80 haltes aangepast, in totaal werden ruim 90 haltes aangepast en opgeleverd conform het Zwolse beleid. Hiervan worden er in 2015 nog enkele opgeleverd binnen andere projecten doordat deze integraal binnen het betreffende project worden gerealiseerd.
- Station Zwolle Zuid
  In maart 2014 is de raad geïnformeerd over station Zwolle Zuid. In de informatienota staat dat er geen zelfstandige en exploitabele casus te maken is voor het openen van een nieuw station Zwolle Zuid. Het exploitatietekort wordt vooral veroorzaakt door het feit dat bediening van een nieuw station Zwolle Zuid alleen mogelijk is bij toevoeging van nieuwe sprinterdiensten Zwolle-Deventer naast intercitydiensten op de IJssellijn.
  De minister heeft in een bijlage bij de brief aan de Tweede Kamer over de uitkomsten Bestuurlijk Overleggen MIRT 2014 van 17 november 2014 gemeld dat een nieuw station Zwolle Zuid onder de huidige plancondities niet haalbaar is; eventuele realisatie ligt na 2028.
  De minister bevestigt dat het voor een nieuw station een vereiste is dat er sprake is van een volledige financiële dekking (zowel investerings- als exploitatiekosten).
- Doorstroming O.V. (kort)
  In 2011 heeft de afronding van de 1^{e} fase zijn beslag gekregen en daarmee ook de financiële afwikkeling ervan met de provincie Overijssel. De vervolgmaatregelen van de 2de fase lopen, gezien de planning rond de beoogde verplaatsing van het busstation naar de zuidzijde en de realisatie van de centrumhalte aan de Pannenkoekendijk, voorlopig nog door.
- Fietsprojecten EC en Ontwikkeling
  De fietsrotonde en de fietsstraat Philosofenallee zijn eind 2013 afgerond. Omdat de fietsrotonde een nieuwe kruispunt-vorm is en er landelijk veel aandacht voor is, zijn er meerdere observaties uitgevoerd die gericht waren op de verkeersveiligheid en de doorstroming. De laatste meting is een jaar na oplevering verricht (september 2014). Alle resultaten worden in een factsheet verwoord, zodat de leer- en verbeterpunten breed gedeeld kunnen worden.
  De werkzaamheden rond het IMG-project Rechterland (fietspad, Westerveldse Aa en rotonde Boerendanserdijk) zijn 2014 afgerond en wordt afgerekend met de provincie.
  Daarmee zijn de fietsprojecten afgesloten.
  De resterende cofinancieringsmiddelen zijn ingevolge Rb 14-11-2014 "Opgaven Verkeer en Vervoer' gereserveerd in de reserve Nog Uit Te Voeren Werken.
- N 35
  Bij de PPN is besloten om voor de planbegeleiding geen extra budget toe te kennen, De inzet van de gemeente dient binnen de eigen middelen te worden opgevangen.
  In 2014 is daarom het project afgesloten en wordt de inzet verantwoord binnen de DVO-Infra en verkeersveiligheid.
- Toekomstige verkeersontsluiting Stadshagen
  De laatste werkzaamheden voor dit project, de 2e fase verkeersmaatregelen oversteek Belvédèrelaan/Twistvlietpad, zijn in het laatste kwartaal van het afgelopen jaar uitgevoerd. De afwerking en afrekening ervan zal in het 1e kwartaal 2015 plaatsvinden waarna het projectwordt afgesloten.
- Doorstroming Openbaar Vervoer (Lange termijn)
  De realisatie van de Katerdijk is afgerond in 2014. Het DO van de Pannenkoekendijk met de centrumhalte is vastgesteld en het VO voor de Willemskade is vastgesteld.
  Roelenweg: de herinrichting is uitgevoerd en vrijwel gereed (m.u.v. groeninplant).
- Ring van Zwolle (Ceintuurbaan en IJsselallee)
  Het project Ceintuurbaan bevindt zich in de laatste fase, momenteel worden nog enkele kleine deelprojecten gerealiseerd. Medio 2015 worden deze opgeleverd.
- Hoofd Infrastructuur Stadshagen
  De voorbereidende werkzaamheden en realisatie tweede fase Hasselterweg (project) zijn gereed. Afhankelijk van de juridische procedure met betrekking tot een onteigening wordt dit naar verwachting eind 2015 opgeleverd. De werkzaamheden aan de tunnel bij de Boxem zijn gestart in 2012 en de tunnel is medio 2014 opgeleverd.

Parkeerbeleid Ontwikkeling

- Fietsenstalling Bankenlocatie
  De geplande ondergrondse fietsenstalling in de Bankenlocatie wordt niet gerealiseerd vanwege het te verwachten beperkte gebruik, de geringe capaciteit en de hoge kosten. Besloten is om de benodigde capaciteit voor fietsparkeren in de omgeving van de Bankenlocatie te realiseren.
  Hier vindt momenteel een studie naar plaats.
- Arbitrage parkeergarage Lübeckplein
  In de loop van 2014 heeft afwikkeling met de N.S. plaatsgevonden op basis van eindvonnis. Als gevolg hiervan kan het project worden afgesloten en vallen de resterende middelen in de voorziening vrij t.g.v. de algemene middelen.

Parkeerexploitatie Expertise Centrum

- VVI14 Vervanging P-automaten (10X)
  De vervanging van deze automaten is meegenomen in het raadsvoorstel Kentekenparkeren waardoor het krediet kan vervallen.
- Parkeerterrein Hanzeland
  De vervanging van de slagboomsystemen op het Hanzeland gaat wel door en wordt in 2015 gerealiseerd. Omdat deze vervanging gecombineerd is met de vervanging van andere slagboomsystemen is het aanbestedingsvoordeel dermate hoog dat dit specifieke krediet kan komen te vervallen en financiering kan plaatsvinden uit de vervangingskredieten van de overige slagboomsystemen.
- Verwijssysteem div. invest
  de afronding en laatste afrekeningen van dit project vinden plaats in de 1e helft van 2015 waarna het project zal worden afgesloten.
- Fietsparkeren binnenstad/station
  Als gevolg van de vertraagde besluitvorming rondom de Bankenlocatie heeft ook de inzet van deze middelen vertraging opgelopen en wacht nu op de afronding van de beheerdersruimten voor de stallingen op het RodeTorenplein en het Meerminneplein.

Voor de overige grote projecten geldt dat in 2012, 2013 en/of 2014 besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

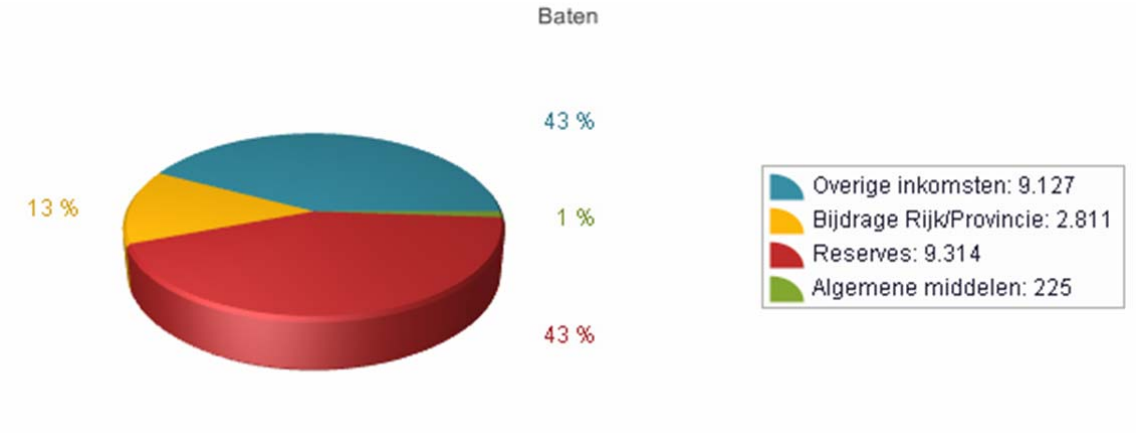

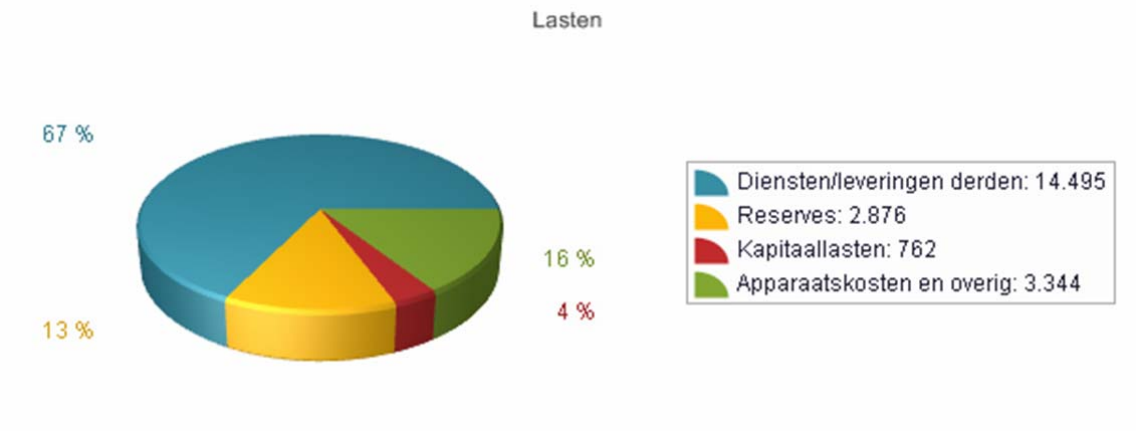

Programma 4 Groene leefomgeving en milieu

Beleidsverantwoording

Groen en Recreatie (ontwikkeling) voor beheer zie programma Beheer Openbare Ruimte

In 2014 is gestart met het actualiseren van het Groenbeleidsplan (GBP) uit 1998. Eind van het jaar is een concept Groene Agenda uitgebracht, die de nieuwe trends en ontwikkelingen schetst op het groene vakgebied in aanvulling op het Groenbeleidsplan (de algemene beleidsdoelen die hier in beschreven staan blijven gewoon gelden). Naast de agendering van nieuwe onderwerpen is ook gekeken wat de rol van de gemeente daarbij is. Er is gekozen voor een beknopte agenda.

In 2014 valt een tweetal ontwikkelingen in het bijzonder op:
een sterke trend op het vlak van nieuwe groene en recreatieve initiatieven / coöperaties vanuit de maatschappij;
de realisatie van nieuwe routenetwerken en groene ruimten lokken particuliere investeringen uit.

In het buitengebied van Zwolle is een omslag gaande van een overheidsgestuurde naar een coöperatief gestuurde gebiedsorganisatie met een grote rol voor maatschappelijke organisaties uit dit gebied. In het Nationaal Landschap IJsseldelta loopt men hierin voorop en is in 2014 de basis gelegd voor de oprichting van een gebiedscoöperatie voor het NLIJ in 2015. Ook werken Agrarische Natuurverenigingen sinds kort samen. Er zijn veel initiatieven op het vlak van stadslandbouw. Bij de laatste gaat het ook om professionele stadslandbouw die mogelijk een welkome versterking (zowel functioneel als ruimtelijk) kan betekenen van de fraaie stadsranden van Zwolle. In de stad zien we een vergelijkbare ontwikkeling. Collectieven, groepen burgers pakken nieuwe groenontwikkelingen op, onder meer binnen de Groene Loper.

We zien dat de investeringen in het "groen" van de afgelopen en komende jaren mede aanleiding zijn voor private investeringen. Zo zijn er het afgelopen jaar voorbereidingen getroffen voor het mogelijk maken van de komst van particulier te ontwikkelen horecagelegenheden bij de Wijthmenerplas, in park de Wezenlanden en de Vechtcorridor. Daardoor wordt de aantrekkelijkheid van parken, recreatiegebieden en routenetwerken verhoogd en kan er genoten worden van de fraaie natuur. Dit vraagt wel om een handhaving van de huidige kwaliteit van dit groen. Er zijn voorbereidingen getroffen voor het uitbrengen van een nieuwe recreatieve routekaart inclusief aanduiding van horeca-gelegenheden in het recreatieseizoen 2015.

De geslaagde samenwerking tussen gemeenten en waterschappen ten tijde van Gebiedsgerichtwerken (Investeringsbudget Landelijk Gebied) van de afgelopen jaren vroeg om voortzetting. In 2014 is gewerkt aan het verkennen van de samenwerking met meerdere gemeenten in Noord-Overijssel ten behoeve van leefbaarheid van het buitengebied en de verbetering relatie stad-platteland. Aangezien middelen steeds schaarser worden, is afgelopen jaar ook nagegaan of Zwolle (en Kampen) in samenwerking met andere gemeenten in Noord-Overijssel, kunnen meedoen aan de Europese programma's voor het buitengebied (zoals LEADER). Dat lijkt kansrijk. Met een dergelijk subsidieprogramma kunnen met name de eerder genoemde gebiedsprocessen en bijvoorbeeld een gebiedsmakelaar succesvol worden voortgezet.

Afgelopen jaar is nadrukkelijk gekeken naar het meeliften op projecten van derden met voorzieningen voor natuur en recreatie. Hierbij moet vooral gedacht worden aan mogelijk noodzakelijke maatregelen vanuit het Hoogwaterbeschermings-programma (HWBP) van het waterschap langs Zwarte Water en Vecht&IJssel (in latere perioden). Dit biedt kansen voor toegankelijke en natuurlijke oevers. Hiervoor is een Schetsschuit gehouden en een visie op hoofdlijn gereed gekomen. Ook de spoorverdubbeling Herfte-Zwolle kent naast bedreigingen, ook kansen voor verbetering van de groen- en route-structuur; er is intensief meegedacht. Gebiedsgericht bundelen van investeringsstromen is een belangrijke zo niet enige mogelijkheid om doelen te bereiken.

Milieu

De klassieke milieuthema’s geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid en bodem zijn op orde. Bezuinigingsrondes van de afgelopen jaren hebben er voor gezorgd dat taken sober worden uitgevoerd. Het minimaal noodzakelijke, maar wel alert op kansen voor werk-met-werk maken.

Voor luchtkwaliteit is beleid inmiddels verankerd in landelijke wet- en regelgeving. Deze worden gevolgd. Voor Zwolle wordt er aan voldaan. Het is een vast aandachtspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen. En ook flankerend wordt gewerkt aan het thema, bijvoorbeeld vanuit mobiliteit en energie. De programma’s voor de komende jaren voor Externe Veiligheid en geluid zijn in uitvoeren. Voor beide geldt dat daarmee financiële middelen, veelal extern (provincie, ISV) voor de komende jaren goed zijn belegd en werkzaamheden voor de komende jaren zijn geborgd.

De grootste uitdagingen liggen op het gebied van water, klimaat en energie. Zij komen bij elkaar in de “Klimaatactieve stad”. Het bijdragen aan het voorkomen en het verminderen van klimaatverandering en tegelijkertijd het voorbereid zijn op, het aanpassen aan de effecten ervan. Maar met een duurzaam resultaat. Dus hoe kunnen deze uitdagingen leiden tot een sterkere lokale/regionale economie en een sterkere sociale infrastructuur? Op dit moment is Zwolle hierin landelijk koploper en dat biedt extra kansen voor samenwerking en cofinanciering.

Voor Energie is dit jaar verder gewerkt aan de uitvoering van de Zwolse Energie-agenda (zie ook verder). Eén van de punten is de uitvoering van de Overijsselse Aanpak 2.0 die er op is gericht zoveel mogelijk particuliere woningeigenaren te bewegen hun woning te verduurzamen: www.verbeterenbespaar-zwolle.nl. Intussen zijn door 962 woningeigenaren maatregelen getroffen. Ook is de subsidieregeling woningbouwproductie en duurzaamheid uitgevoerd. Ook hierdoor is het gelukt ruim 350 nieuwbouwwoningen extra duurzaam te ontwikkelen. Vanaf juli 2014 is de regeling aangescherpt, zijn extra ambities opgenomen.

Andere punten op de Zwolse energie-agenda waaraan is gewerkt is, hebben betrekking op de samenwerking met de stad. Daarbij gaat het onder andere om het faciliteren van het windenergie-initiatief van Blauwvinger Energie, waarbij in eerste instantie wordt gewerkt aan een strategie om te komen tot 'meedoen' door de Zwolse samenleving. Ook een voorbeeld is de totstandkoming van het WijBedrijf Dieze-Oost, een coöperatie van, voor en door de wijk, startend met een zonnepanelen-project, maar met perspectief op meer (van onderhoud vastgoed tot voorkoming leegstand). Verder is ingezet op het versterken en verbinden van de netwerken in de stad die bezig zijn met Energie, zoals het Zwols Energiehuis. Maar ook hebben onze verantwoordelijkheid genomen door gebouwen en voorzieningen waar wij als gemeente opdrachtgever voor zijn te verduurzamen of duurzaam te ontwikkelen. Voorbeelden zijn het zwembad, de brandweerkazerne, onze eigen Stadskantoor en Stadhuis en nog een aantal meer. De gemeentelijke rol is dus steeds weer anders, maatwerk is geboden.

Bodem
Voor bodem is gewerkt aan de verdere implementatie en financiering van de Visie op de Ondergrond, waaronder het Gebiedbeheerplan Zwolle Centraal, bescherming van de drinkwaterwinning, cofinanciering van het rijk (€ 2,9 mln.) en afkoop voor diverse locaties. Voor de doorontwikkeling van de Visie op de Ondergrond zijn binnen het project SKB-Showcase de potenties van de ondergrond verkend voor de water- en klimaatopgaven. Daarvoor zijn 3 ruwe businesscases opgesteld. Het vervolg daarvan zal binnen Klimaat Actieve Stad worden opgepakt.

Water
Zwolle ligt in de prachtige delta van IJssel en Vecht. De delta is een aantrekkelijk gebied om in te wonen, werken en recreëren. Het gebied is echter ook kwetsbaar voor klimaatveranderingen. We moeten ons voorbereiden op de gevolgen van de klimaatverandering: meer risico op overstroming en extreem weer (plensbuien, droogte, hittegolven). Daarbij zijn we afhankelijk van beslissingen op nationaal niveau. Op nationaal niveau wordt gewerkt aan het Deltaprogramma. Dit heeft geleid tot 5 Deltabeslissingen die op Prinsjesdag 2014 zijn aangeboden aan de Tweede Kamer. De deltabeslissingen zijn in november 2014 door de Tweede Kamer bekrachtigd. Binnen de IJssel-Vechtdelta is samengewerkt aan de voorbereiding van de Deltabeslissingen en innovatieve maatregelen zoals een waterkerende functie van de geluidswal Stadshagen. Deze samenwerking krijgt een vervolg voor de uitrol van die Deltabeslissingen tot een klimaatbestendige regio. De maatregelen voor waterveiligheid grijpen we aan om de regio duurzaam te ontwikkelen. Een nieuwe dimensie daarbij is de Klimaat Actieve Stad. Op 7 oktober 2014 hebben 33 partijen de regionale intentieovereenkomst Klimaat Actieve Stad regio IJssel-Vechtdelta getekend, waarna een gezamenlijk actieprogramma is opgesteld, inmiddels bestaande uit 42 partijen en 28 initiatieven. In 2014 is ook de concept Zwolse Wateragenda opgesteld. Bij dit proces zijn zeer diverse partijen betrokken om tot een gezamenlijk beeld van de wateropgaven en de benodigde samenwerking te komen (vaststelling Zwolse Wateragenda: maart 2015).

Relevante kaderstellende nota's

Groen
- Concept Groene Agenda 2015 (actualisering Groenbeleidsplan 1998-2010)
- Structuurvisie Vechtcorridor Noord (2013)
- Landschapontwikkelingsplan Zwolle-Zwartewaterland-Kampen (vastgesteld 2010);
- Visie en uitvoeringsprogramma Noordelijke Stadsrand Zwolle (vastgesteld 2009);
- Masterplan Ruimte Voor de Vecht (vastgesteld 2009);
- Ontwikkelingsperspectief en Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap IJsseldelta (vastgesteld 2006);
- Recreatievisie (vastgesteld 2004);
- Speelruimte in Zwolle (vastgesteld 2000);
- Ligplaatsenbeleid recreatievaartuigen (vastgesteld 1995);
- Buurtweiden en Wijkboerderijen (vastgesteld 1993).

Milieu
Geluid
- Handreiking gebiedsgericht werken aan milieu (2008)
- Beleid hogere grenswaarden geluid (2007)
- Geluidsonderzoek gemeentelijke wegen (2010)
- Actieplan geluid gemeente Zwolle 2013-2018

Luchtkwaliteit
- Huidige wet- en regelgeving biedt voldoende handvatten om luchtkwaliteit in ruimtelijke plannen op adequate wijze mee te wegen

Externe Veiligheid
- Beleidsvisie Externe Veiligheid (2013)
- Gemeentelijk uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid

Energie en duurzaam bouwen
- Beleidsvisie windenergie (2004)
- Energie in Zwols beleid (2004)
- Beleidsvisie duurzaam bouwen (2007)
- Visie op de Ondergrond (2007)
- Interim-taakstellingen energie (2010)
- Handreiking voor een Zwolse Energie-agenda 2014-1016
- Programma Implementatie Visie op de Ondergrond (2011)

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Het verbeteren en uitbreiden van het groen in de stad (recreatieve voorzieningen en routes, ecologische waarden en structuren).

Streefdoel/indicator

Het bezoek aan stadsparken neemt toe ten opzichte van 2005.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
In 2005 was het percentage bewoners dat minimaal 1 keer per maand een park bezocht:	De norm voor 2014 is dat het bezoek in ieder geval toeneemt t.o.v. 2005. In 2012 is die toename al geconstateerd namelijk:	In park de Wezenlanden is de opening van het "weeZhuis" (onderkomen wijkboerderij) gevierd en de tunnel onder de Leo Majorlaan geopend. De realisatie van de volière is voorbereid. Bovendien is de voorbereiding van de komst van het Horecapaviljoen opgepakt door een private partij.
• Wezenlanden 12 %	• Wezenlanden 17 %	
• Engelse werk 17%	• Engelse Werk 21%	In het Engelse Werk is het voormalige spoortracé naar de oude IJsselbrug ingericht en toegevoegd aan het park.

Streefdoel/indicator

Het aantal Zwollenaren dat vindt dat er te weinig groen in de eigen woonbuurt is, neemt af t.o.v. 2011.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Dit was in 2011 gemiddeld: 17 % Per wijk:	De norm voor 2014 is “dat men vindt dat er te weinig groen in eigen woonbuurt is” in ieder geval afneemt t.o.v. 2005. In 2012 zien wij deze afname namelijk: 14 %	Er is gestart met de "Groene Loper"; de ondersteuning private groeninitiatieven in de hele stad (zowel in permanente als tijdelijke vorm; zowel op kleine schaal (tuin) als op grote schaal (stads-landbouw in de stadsranden). In het Rietpark Stadshagen is de aanleg van een nieuwe recreatieve verbinding gestart (wandelbrug Oude Wetering). In Zwolle-Zuid is park Schellerdriehoek feestelijk in gebruik genomen.
Kamperpoort 61 % Assendorp 34 % Indische Buurt 31 % Dieze West 29 % Binnenstad 28 % Stadshagen 22 % ……. Berkum 3 % Aalanden 4 %	49 % 30 % 37 % 22 % 24 % 22 % ……. 5 % 4 %	Voor zelfstandige realisatie wijkboerderij Stadshagen zijn de mogelijkheden verder verkend. Er is provinciale subsidie verstrekt voor de visieontwikkeling (door private partners) voor het gebied Nooterhof e.o., de gemeente faciliteert hierbij.

Streefdoel/indicator

De biodiversiteit / natuurwaarde blijft minimaal gelijk (er wordt gewerkt aan deze te ontwikkelen indicator)

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
In 2/3 van de gebieden is de nulsituatie vastgelegd.	Normering is in ontwikkeling	De gezamenlijke inventarisatie met 80 vrijwilligers, het waterschap en Landschap Overijssel is gereed. De streefdoelen worden nu ontwikkeld.

Relaties met andere programma’s
Programmas 6, 9 en beleidsparagrafen Duurzaamheid en Participatie.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Verbeteren van landschap, natuur en recreatieve voorzieningen in het buitengebied rondom de stad.

Streefdoel/indicator

Het aantal kilometers vrij liggend fietspad in het buitengebied neemt gemiddeld met 1 km per jaar toe.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Het aantal kilometers vrij liggend fietspad bedroeg in 2010: 35 km.	Tot 2020 zal gemiddeld 1 km nieuw fietspad worden gerealiseerd. In 2013 is fietspad Bikkenrade (3 km) en deels fietspad Kuijerhuislaan - Marsweg (1km) aangelegd.	Het ontwerp voor het ruim 3 km lange fietspad over de geluidswal langs de Hasselterweg is gereed; de uitvoering staat gepland voor 2016-17. De aanleg fietspad Hessenpoort - Hessenweg (1,2 km) is verschoven naar 2015 of later.

Streefdoel/indicator

Het bezoek aan stadsrandgebieden neemt toe ten opzichte van 2005.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Het percentage bewoners dat minimaal 1 keer per maand een stadsrand bezocht was in 2005: • Langs de IJssel 23% • Zwarte Water Vecht 14% • Herfte Wijthmen 12 %	De norm voor 2014 is dat bezoek aan stadsranden gelijk blijft of groeit t.o.v. 2005. In 2012 zien we een groei: • Langs de IJssel 26% • Zwarte Water Vecht 20% • Herfte Wijthmen 16%	De uitvoering van het project Ruimte voor de RivierZwolle vordert gestaag. Tijdens deze uitvoeringsperiode organiseren lokale groeperingen excursies in de uiterwaarden. De actualisering van Rondje Zwolle is voorbereid (uitvoering voor seizoen 2015). De financiering van de verbetering van het "Kleine Veer" is in voorbereiding. De komst van een waterskibaan met een horecapaviljoen bij de Wijthmenerplas is voorbereid. Binnen Ruimte voor de Vecht zijn de financiering voor de ontwikkeling en het beheer voor Natuurontwikkelingsproject De Kromme Kolk (Vechtdal) geregeld, zodat in 2015 de uitvoering van start kan. In deze Vechtcorridor is de komst van een Dijkmoment (theehuis en informatiepunt) aan de Vecht bij camping Vecht&Zo voorbereid. De aanleg van het particuliere landgoed Herculosche Esch is gestart. Voorbereiding is getroffen om gebruik te maken van de Interim-regeling Groene Blauwe Diensten voor het behoud van particuliere landschapselementen in de Buurtschap IJsselzone en Stadsbroek.

Streefdoel/indicator

De biodiversiteit blijft minimaal gelijk (er wordt gewerkt aan het ontwikkelen van deze indicator).

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Norm is in ontwikkeling.	Norm is in ontwikkeling.	De gezamenlijke inventarisatie met 80 vrijwilligers, het waterschap en Landschap Overijssel is gereed. De streefdoelen worden nu ontwikkeld.

Geluid

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Terugdringen van geluidhinder voor bestaande woningen en het voorkomen van nieuwe geluidhindersituaties.		
Streefdoel/indicator		
124 woningen van de A-lijst zijn gesaneerd en voldoen aan de geluidnormen.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Situatie 2013: 93 woningen zijn volgens de Wet geluidhinder gesaneerd en 31 woningen moeten nog worden aangeschreven (zie a).	A-lijst 100% afgerond.	Alle 31 niet-gesaneerde woningen zijn aangeschreven. In tegenstelling tot wat verwacht was, heeft een groot deel van de aangeschrevenen aangegeven toch mee te willen doen. In 2015 worden deze woningen nader onderzocht en waar nodig worden geluidmaatregelen getroffen. Hierdoor was procedurele afronding nog niet mogelijk. Ook de woningen op de Eindmelding zijn aangeschreven. Enkele woningen zijn procedureel afgerond. Voor de overige woningen is nader onderzoek gedaan. Verwacht wordt dat de woningen op de Eindmelding net als de woningen A-lijst in 2015 afgerond kunnen worden.
Streefdoel/indicator		
Voor 11 locaties is de geluidsituatie verbeterd.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Situatie 2013: 11 locaties geluidhinderknelpunten(zie b).	1 geluidhinderknelpunt aangepakt.	Er is in 2014 geen geluidhinderknelpunt fysiek aangepakt. Er zijn wel voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Het uitgangspunt is werk met werk maken en zijn er binnen de benoemde knelpunten geen projecten in uitvoering gegaan.
Streefdoel/indicator		
In 2014 voldoen de 3 gezoneerde industrieterreinen aan de vastgestelde geluidzone .		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Situatie 2013: 100% van de industrieterreinen voldoet aan de wettelijke norm (zie c).	100%	Conform gerealiseerd,

Luchtkwaliteit

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Zorgen dat de luchtkwaliteit blijvend voldoet aan de maatgevende normen voor stikstofdioxide (NO2) en voor fijn stof (PM10) en bereiken dat de lucht gezond blijft in Zwolle.		
Streefdoel/indicator		
• PM10 voldoet aan jaargemiddelde concentratie 40 ug/m3 vanaf 2011. • PM10 voldoet aan de daggemiddelde concentratie van 50 ug/m3 (max. 35 dagen per jaar overschrijding). • NO2 voldoet aan jaargemiddelde concentratie 40 ug/m3 vanaf 2015.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Luchtkwaliteit in 2012.	Huidige luchtkwaliteit voldoet aan normen.	Conform gerealiseerd

Externe veiligheid

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Handhaven van de basisveiligheid (voldoen aan normen voor plaatsgebonden risico). Handhaven van een aanvaardbaar groepsrisico.

Streefdoel/indicator
• Er bevinden zich geen kwetsbare functies binnen de veiligheidscontour van bedrijven, wegen, spoorwegen, vaarwegen en buisleidingen voor aardgas/gevaarlijke stoffen. • Het groepsrisiconiveau past binnen de grenswaarden van het gebiedstype zoals vastgesteld in het gebiedsgerichte kader externe Veiligheid • De toename van het groepsrisico op stedelijk niveau is openbaar, verklaarbaar en aanvaard.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Provinciale risicokaart 2012. Risico Register Gevaarlijke Stoffen 2012. Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen (vermoedelijk wettelijk verankerd in 2013). Vastgestelde ontwerpbestemmingsplannen d.d. 1 juli 2013 .		Monitoring risicobronnen en volgen (beleids)ontwikkelingen: Conform gerealiseerd. Risicocommunicatie: Het primaat voor risicocommunicatie hoort bij het programma Veiligheid. Vanuit Externe Veiligheid is in 2014 geen inbreng gevraagd. Speerpunt Spoorzone, optimaliseren zelfredzaamheid en bluswatervoorziening: In het kader van de omgevingsvergunning is de bluswatervoorziening onderwerp van onderzoek en overleg geweest. Daarnaast is er ten bate van de ruimtelijke ontwikkeling Spoorzone een inspiratieboek Spoorzone opgesteld. Speerpunt A28 optimaliseren zelfredzaamheid en bluswatervoorziening: In 2014 is een voorstel ontwikkeld voor de verbetering van de bluswatervoorziening. In overleg met de veiligheidsregio en Rijkswaterstaat is het maatregelenpakket uitgebreid voor de gehele A28 binnen de gemeente Zwolle. Het eerste voorstel, droge bluswaterleiding ter hoogte van het Zwarte water, wordt gefinancierd door Rijkswaterstaat vanuit groot onderhoud. Voor de andere maatregelen kan mogelijk dezelfde financieringsbron worden gebruikt. Routekaart samenwerking met partners (Veiligheidsregio en RUD): Dit proces met de veiligheidsregio is in 2014 opgestart samen met de gemeente Deventer. Het doel, meer taken overlaten aan onze partner, de veiligheidsregio, is d.m.v. een pilot Ecodrome in de praktijk gebracht. Expertiseontwikkeling en vervolgaanpak EV 2015 en verder: Overijsselse gemeenten hebben audits bij elkaar uitgevoerd. De gemeente Zwolle heeft daaraan deelgenomen. Uit deze audit bleek dat Zwolle zijn organisatie goed op orde had. Evaluatie en rapportage: Conform gerealiseerd.

Energie en duurzaam bouwen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Zwolle onderschrijft de EU-doelstellingen voor energiebeleid. In 2020 is een reductie van 20% van de uitstoot van CO2 bereikt en wordt 20% van de gebruikte energie duurzaam opgewekt. Jaarlijks wordt een energiebesparing van 3% gerealiseerd.

Streefdoel/indicator

CO2-reductie (kton/jaar): Uitstoot in 1990: : 587 kton/jaar, in 2009: 722 kton/jaar, 20% reductie t.o.v. 1990 = 40% reductie t.o.v. 2009
% duurzaam opgewekt: % opgewekt in 2012: 5,6%.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Uitstoot 2009: 722 kton/jaar Duurzame opwek: 5,6 % in 2012	Energiebesparing van 3%	Er is platform geboden voor kennisontwikkeling, starten en verbinden van initiatieven en innovatie, onder andere door faciliteren Zwols Energiehuis, bijeenkomsten i.s.m. PEC Zwolle, deelname aan Kantelbijeenkomst, inzet op netwerken versterken, etc. Met behulp van Energie in Beeld vindt monitoring van prestaties plaats prestaties (uitstoot CO2, % duurzame opwek) De stimuleringsregeling woningbouwproductie en duurzaamheid liep per 1 juli 2014 af, 350 subsidies zijn verleend. Op dat moment was er een resterend budget van ca € 300.000. Dat is ingezet voor een aangescherpte regeling, het budget is toereikend voor 100 woningen. Van 1 oktober 2012 tot 30 november 2014 zijn aan 962 woningeigenaren subsidies toegekend in het kader van de Overijsselse aanpak 2.0. Hiermee is voldaan aan de verwachting. Faciliteren initiatief windenergie van Blauwvinger Energie is gecontinueerd. Er is met name ingezet op een strategie om te komen tot meedoen door de Zwolse samenleving Het protocol uitvoering AMvB Bodemenergie is gereed Inbreng is geleverd in (gebieds)-ontwikkelingen, zoals Stadskamer, Parkeergarage, Hessenpoort, Hanzeland, Dieze-Oost, Spoorzone en nog een aantal andere. Ook wordt gewerkt aan een aanpak voor verduurzaming van bestaand gemeentelijk vastgoed Beleid duurzame gebouwen is gecontinueerd en ondermeer opgenomen in de aangepaste stimuleringsregeling.

Bodem

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Er zijn geen risico's voor de volksgezondheid door bodemverontreiniging.

Streefdoel/indicator

In 2015 hebben we alle humane spoedlocaties in Zwolle aangepakt.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Alle locaties met mogelijke risico's zijn onderzocht.	Aanpak resterende humane spoedlocaties.	De resterende locaties zijn gemonitord: er zijn geen humane risico's geconstateerd.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
De kwaliteit (chemisch, fysisch, biologisch) van bodem en grondwater is geschikt voor de gewenste functies aan maaiveld en in de (diepe) ondergrond.		
Streefdoel/indicator		
De principes en doelen van de Visie op de Ondergrond zijn blijvend geïntegreerd in beleid en werkwijze voor bodem en grondwater.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Visie en Programma Ondergrond vastgesteld door raad.	Uitwerking en uitvoering visie en programma ondergrond.	Conform, het Gebiedbeheerplan is vastgesteld, via het SKB-showcase project is de potentie van de ondergrond voor de water- en klimaatopgaven nader uitgewerkt.
Bodembeleidsplan vastgesteld door raad.	Implementatie bodembeleidsplan.	In 2015 zijn nieuwe bodemkwaliteitskaarten opgesteld (vaststelling 2015)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
De bodemsaneringsoperatie is betaalbaar en daardoor uitvoerbaar waardoor gewenste ontwikkelingen in de stad niet langer stagneren door bodemverontreiniging.		
Streefdoel/indicator		
Kostenbesparing van 75% op de totale bodemsaneringsoperatie in Zwolle.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Met gevalsgerichte aanpak wordt de bodemsaneringsoperatie in Zwolle Centraal beperkt tot ca. € 20.000.000.	Doorontwikkeling gebiedsaanpak (gebiedsbeheerplan) Zwolle Centraal. Kostenbesparing 2014: pm.	In 2014 is het Gebiedbheerplan vastgesteld en zijn met diverse partijen afspraken gemaakt over afkoop, lokatieontwikkeling en financiering, waaronder Katwolderweg en een bijdrage van het Rijk van 2,9 miljoen euro.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Bescherming van de drinkwaterwinning Engelse Werk tegen historische grondwaterverontreinigingen.		
Streefdoel/indicator		
Afname van de toestroom van grondwaterverontreiniging naar drinkwaterwinning Engelse Werk.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
(Monitorings)afspraken partijen Integrale Variant Zwolle tot 2033.	In overleg met partijen monitorings-periode inkorten tot 2015.	De Integrale Variant Zwolle is afgerond. De verplichtingen zijn overgegaan naar het gebiedbeheerplan.Over de monitoringsresultaten zijn we nog in overleg met partijen.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	3.133		8.498	7.090	8.404	7.462	94	371	466
Reservemutaties	240	80	7.390	5.141	7.747	5.168	-357	27	-330
Gerealiseerd resultaat	3.373	80	15.888	12.231	16.151	12.630	-263	399	136

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Waterbeleid	-16	18	2		-9	-7
Milieu bodem	126		126			126
Bodembeheer	-38	310	272	-310	42	4
Geluid.Lucht ext.veiligheid	-14	5	-9	0		-9
Milieuverg. toez. en handhav.	-5	3	-2			-2
Duurzaam stedelijk beheer	36	30	66	-47	-6	13
Groenbeleid	5	7	11			11
Totaal	94	371	466	-357	27	136

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Milieu bodem / Milieuvergunning T&H	126	I	Bij het product milieuvergunning ontstaat er een voordeel van bijna € 70.000,-- op kosten derden en door inzet RUD. Hiertegenover staat dat er meer uren zijn ingezet dan begroot waardoor het uiteindelijke resultaat nihil is. Deze uren zijn afkomstig van het product milieu/bodem waarop dus een behoorlijk voordeel is ontstaan. Deze verschuiving is een gevolg van werkaanbod en prioritering.
Bodembeheer	310 -310	I	Er is in 2014 voor een hoger bedrag aan afkoopsommen ontvangen dan het bedrag dat bij de Berap 2 was verwacht. De afkoopsommen zijn bestemd voor het gebiedsbeheersplan en zijn daarom in de reserve gebiedsbeheersplan gestort.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Groen							
Herinrichting Park Weezenlanden	508	-128	110	270		130	140
Deelgebied plan Hasselt / Zwolle	27			afgesloten			
Buurtschap IJsselzone	45		10	35	30	5	
Noordelijke Stadsrand / N.L.Y. '07-'13	1.037		559	478	478		
I.L.G '07-'13	585		308	277	176	101	
Recreat./Toeristische Voorz. Buitengebied	36		26	10		10	
Schellerdriehoek	168		62	106		106	
NLY 2012-2015	925		70	855	855		
Nooterhof-Enexisterrein	0	90	16	74	74		
	3.331	-38	1.161	2.105	1.613	352	140
Milieu							
Bodemprogramma ISV	234		234	afgesloten			
Integrale saneringsvariant	340	14	354	afgesloten			
Ondergrond	3.737	13	2.978	772	-100	872	
Geluidssanering	1.496	655	28	2.123	1.438	685	
Luchtkwaliteitsplan	21		1	20		20	
Geluidsoverlast	5		4	1		1	
Externe Veiligheid 2011 ev	97		74	23	23		
Duurzaam Dieze Oost	788		238	550	16	534	
Stim.reg.duurz en won.bouwprod	835		238	597	-5	602	
Zwolle Millenniumgemeente	48	25	9	64		64	
Gebiedsbeheerplan Zwolle-Centraal		500	542	-42		-42	
Sanering Thorbeckegracht	206		175	31		31	
	7.807	1.207	4.875	4.139	1.372	2.767	0
	11.138	1.169	6.036	6.244	2.985	3.119	140

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Herinrichting Park Wezenlanden	-128		
Geluidssanering	655	Rb. 4-11-2013	actieplan geluid 2013 - 2018
Zwolle Millenniumgemeente	25	PPN 12-15	Milleniumdoelen
Gebiedsbeheerplan Zwolle Centraal	500	Rb. 6-1-2014	
Nooterhof-Enexisterrein	90	BW 19-9-2014	lange termijn visie
Integrale saneringsvariant	14	Berap 2014-2	bijdrage GBP
Ondergrond	13		correctie jaarrekening 2013
	1.169		

Project	Bedrag
Deelgeb. plan Hasselt / Zwolle	27
Bodemprogrammering ISV	0
Intergrale saneringsvariant	0
	27

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Herinrichting Park de Wezenlanden
Door vertraging in de realisatie van het Horeca-paviljoen loopt dit project door tot begin 2016.

Deelgebied. Plan Hasselt / Zwolle
Project is afgerond.

Buurtschap IJsselzone
Dit project loopt af in 2015.

Noordelijke Stadsrand/NLIJ 2007-2013
Dit project is afgerond en zal financieel worden afgesloten in 2015. Zie tevens NLIJ 2012-2015.

ILG 2007-2013
Qua uitvoering is dit project afgerond; er loopt een bezwarenprocedure over de afrekenwijze aangaande het onderdeel Groene en Blauwe Diensten; Daardoor is nu de financiële afrekening nog niet mogelijk.

Project Park Schellerdriehoek
Dit project is bijna ten einde.

Recreatieve Toeristische Voorzieningen Buitengebied
Dit project wordt in het tweede kwartaal van 2015 afgesloten.

Noordelijke Stadsrand/NLIJ 2012-2015
Dit project is in uitvoering. Het onderdeel Stadsbroek (uit NLIJ 2007 -2013) is in overleg met de provincie doorgeschoven in tijd en meegenomen in het nieuwe uitvoeringsplan 2012-2015. Er is in 2014 een start gemaakt met Stadsbroek, de werkzaamheden lopen door tot begin 2017.

Visie Ondergrond
De raad heeft in januari 2014 besloten om een bedrag ad. € 2,9 mln,. dat binnen het krediet Visie op de ondergrond is gereserveerd voor Zwolle, centraal toe te voegen aan het Gebiedsbeheersplan Zwolle Centraal. Het Gebiedsbeheerplan Zwolle Centraal heeft als doel de bijdrage van de ondergrond in het centrumgebied aan de duurzame ontwikkeling van Zwolle te maximaliseren. Zwolle doet dit door samen met haar partners (provincie Overijssel en Waterschap Groot Salland) de knelpunten als gevolg van de aanwezigheid van grondwaterverontreinigingen weg te nemen, efficiënt gebruik te maken van de beschikbare ondergrondse ruimte en beschikbare (financiële) middelen voor het beheer van de ondergrond efficiënt te benutten.Het restant is bestemd voor onderdelen die buiten het Gebiedsbeheersplan Zwolle Centraal vallen.

Duurzaam Dieze Oost
Er zijn in 2013 nieuwe afspraken met de provincie gemaakt inzake de besteding van de provinciale middelen. Deze afspraken zijn met de
woningcorporaties besproken en per 1 januari 2015 gerealiseerd. Verder is er ook nog een bedrag beschikbaar ten behoeve van het projectinitiatief van Blauwvinger Energie “Energie als motor voor burgerkracht in Dieze-Oost”
Dit laatste project in nog niet afgerond. Hierdoor kan het project nog niet worden afgesloten

Stimuleringsregeling duurzame woningbouwproductie
Deze regeling loopt nog door in 2015

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

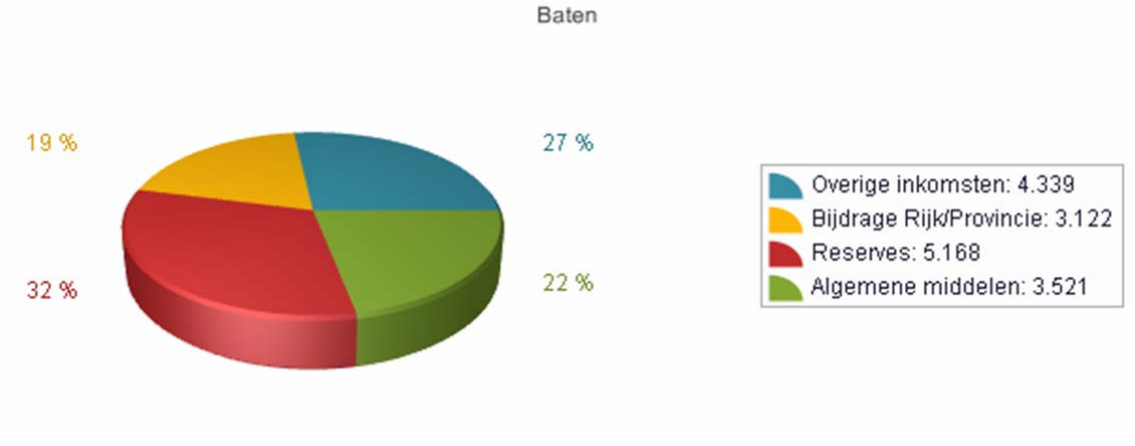

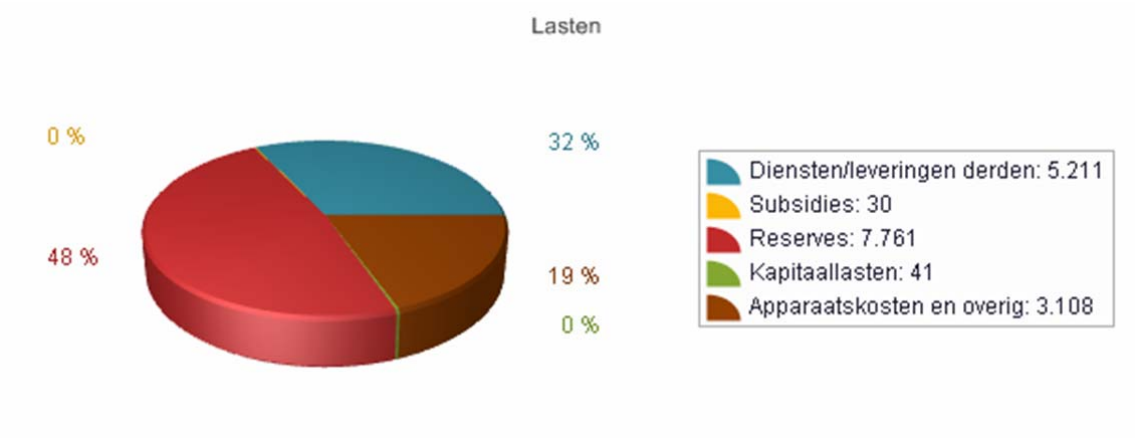

Programma 5 Ruimte en cultuurhistorie

Beleidsverantwoording

Algemeen

Het afgelopen jaar hebben de economische situatie en de maatschappelijke ontwikkelingen laten zien dat er langzaam weer vraag komt naar ruimte. Zwolle staat er landelijk en regionaal goed voor. De kracht van de stad is mede gebaseerd op de prachtige historische binnenstad, de aanwezigheid van stedelijke voorzieningen en het omliggende buitengebied. Diverse partijen hebben activiteiten ontplooid om een bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling van Zwolle. We merken daarbij dat de markt steeds meer eisen stelt aan de kwaliteit van de omgeving.

Ruimte

In 2014 hebben we vooral ingezet op het bieden van mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen. We hebben met investeerders (ontwikkelaars, organisaties en burgers) de nadruk gelegd op de verdere ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit, terwijl we tevens mogelijkheden hebben geboden voor de uitwerking van locaties en gebieden.
Terwijl het huidige structuurplan nog actueel is voor wat betreft de hoofdstructuur is duidelijk dat verschillende actuele thema's en ontwikkelingen ervoor zorgen dat we ons ruimtelijk beleid moeten bijstellen. We hebben vorig jaar vastgesteld dat een nieuwe structuurvisie meer ruimte moet bieden aan de ontwikkelingen en veel meer uit moet gaan van de kwaliteit van de stad en de samenleving.
Samenwerking heeft ook gestalte gekregen bij de ontwikkeling van de Spoorzone, waar samen met NS, Prorail en provincie gewerkt is aan de uitwerking van integrale plannen voor de OV knoop. Ook voor de binnenstad is samen met betrokken ondernemers en belangenorganisaties verder gewerkt aan de uitvoering van het ontwikkelingsprogramma. Niet alleen in de voorbereiding, maar ook in daadwerkelijke aanpak van pleinen en straten. Hoewel de herontwikkeling van enkele bouwlocaties niet helemaal volgens verwachting is gegaan, is ook daar binnen de mogelijkheden van de markt samen met de betrokken partijen de nodige vooruitgang geboekt.
In het kader van het Deltaprogramma hebben we gezamenlijk met provincie, waterschap en buurgemeenten onze bijdrage geleverd aan strategieën om de delta/klimaatopgaven het hoofd te bieden. In 2014 zijn de zogenaamde Deltabeslissingen genomen. Het rijk heeft richting bepaald voor het toekomstig peilbeheer, het waterniveau van de IJssel en de waterveiligheid. Belangrijk is ook de aandacht voor de relatie tussen ruimtelijk beleid en de klimaatveranderingen, zoals onze inzet voor het deltaproof maken van de projecten Kraanbolwerk en Stadshagen.
Het planologisch kader (vooral bestemmingsplannen) is sinds 2013 op orde. Afgelopen jaar hebben we een begin gemaakt met het up to date houden daarvan. Daarbij hebben we de balans gezocht tussen enerzijds het juridisch regelen wat moet en het vastleggen van de belangrijkste kwaliteiten en anderzijds het bieden van voldoende flexibiliteit en ruimte voor particuliere initiatieven.

Erfgoed

In 2014 hebben wij het merendeel van onze voornemens ten aanzien van monumentenzorg en archeologie ten uitvoer gebracht en de uitvoering van de meerjarige doelstelling ligt op schema.

Wij hebben verschillende archeologische onderzoeken uitgevoerd en diverse onderzoeksrapporten opgesteld, waaronder een groot aantal vanuit het samenwerkingsverband met onze buurgemeenten. Door de recessie is het aantal opgravingen in Zwolle in 2014 beperkter geweest. Enkele voorbeelden van archeologische onderzoeken zijn: KWO Grote Kerkplein/Goudsteeg, Groot Lageland (Zwartsluis), Hof van Blom (Hattem) en de Van Heutskazerne (Kampen). Bij deze laatste opgraving werd in de beerput een unieke 17^{e} eeuwse IJsglasbeker aangetroffen. De beker had een uitzonderlijk groot formaat en was met goudfolie Twee bijzondere projecten trokken veel publiciteit en aandacht. Het betrof het scheepswrak Molenwaard (Hasselt) en Myosotis (Kampen). Het scheepswrak bleek een waardevol onbekend scheepstype van na de Kogge's en dateert uit het begin van de 16^{e} eeuw. Bij het grote onderzoek van Myosotis werden o.a. 14^{e} eeuwse houten huizen met prachtige stenen haardvloeren ontdekt. De compleetheid maakt dit een uitzonderlijke vondst. Uiterlijk twee jaar na beëindiging van het veldwerk moeten wij conform de wettelijke termijn het onderzoek hebben uitgewerkt en de documentatie en het vondstmateriaal deponeren.

In 2014 viel ons op het gebied van monumentenzorg op dat er veel relatief kleinere aanvragen om een omgevingsvergunning zijn ingediend en behandeld. Ook heeft Zwolle weer meer kleur gekregen door een aantal monumenten waarop de historische kleur is teruggebracht. Verder hebben wij in 2014 de uitgevoerde cultuurhistorische inventarisaties vertaalt naar een concept-gemeente brede digitale kaart. Naar ontbrekende gebieden is aanvullend onderzoek gedaan. De bouwhistorische inventarisatie in de binnenstad is afgerond. De selectiecommissie heeft in een drietal bijeenkomsten adviezen gegeven over een mogelijke gemeentelijke monumentenstatus zodat een vervolg kan worden gegeven aan een uiteindelijk selectievoorstel. Ook is een selectie van het ruimtelijk erfgoed van de wederopbouwperiode (1940-1965) opgesteld. De vondst van beschilderde plafondplanken aan Melkmarkt 10 bleek landelijk uniek. Het uitbundig versierde plafond met o.a. vruchten, bloemen, stuifmeeldraden en - vanuit diverse bloemknoppen - allerlei figuurtjes, heeft een datering in de tweede helft van de vijftiende eeuw. Het illustreert de rijkdom van het erfgoed van Zwolle.

Relevante kaderstellende nota's

- Structuurplan Zwolle 2020 en Uitvoeringsprogramma Structuurplan
- Groenbeleidsplan
- Mobiliteitsvisie
- Ontwikkelingsprogramma Binnenstad 2020
- Welstandsnota
- Visie Buitengebied
- Woonvisie
- Stedelijke programma's voor wonen, kantoren, bedrijven, leisure en detailhandel.
- Beleidsplan voor Monumentenzorg en Archeologie (2000)
- Archeologiebeleid gemeente Zwolle (2008)
- Erfgoedverordening (2010)
- Subsidieverordening Stedelijke Vernieuwing
- Regeling onderzoekskaders archeologie
- Regeling excessieve opgravingskosten Zwolle

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en het stimuleren van ontwikkelingen en initiatieven.		
Streefdoel/indicator		
In de volgende bestuursperiode wordt een nieuw structuurplan vastgesteld.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
• Onderzoeken naar potentiële woningbouwlocaties zijn afgerond. • Keuze voor nieuwe locatie uitgesteld.	Richting bepaald voor herziening structuurplan.	Plan van aanpak voor nieuwe structuurvisie opgesteld
Streefdoel/indicator		
Stimuleren gebieds- en locatieontwikkeling		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Jaarlijks verschijnt een overzicht van de voortgang van de projecten.	Actueel overzicht van de programma's.	De voortgang van projecten wordt bijgehouden via rapportages en interne afstemming van initiatieven, ontwikkelingen heeft continue aandacht.
Spoorzone: financieel onderbouwd plan voor OV Knoop vastgesteld.	Uitgewerkte planonderdelen op basis waarvan het maken van ontwerpen en realisatie kan starten.	Hard gewerkt is aan het opstellen van een kwaliteitsboek en het pve voor de busbrug. Door afstemming met de partners is echter enige vertraging ontstaan.
A28 zone: bestemmingsplan vastgesteld en enkele initiatieven begeleid.	Ontwikkelingen gefaciliteerd.	Met initiatiefnemers zijn gesprekken en onderhandelingen gestart voor plannen op Voorsterpoort
Vechtcorridor Noord: Structuurvisie vastgesteld.	Bestemmingsplan Vechtcorridor Noord vastgesteld.	Bestemmingsplan in voorbereiding. Dit is vertraagd vanwege de provinciale besluitvorming over de N340
Streefdoel/indicator		
Verbeteren structuur en kwaliteit binnenstad.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
• Diverse pleinen en straten heringericht • Vergunningen verleend voor bouwinitiatieven. • Ontwikkelingsprogramma 2020 gereed.	Uitvoering van het Ontwikkelingsprogramma Binnenstad en de kadernota economisch beleid binnenstad.	• Herontwikkelen van de Bankenlocatie Melkmarkt is vertraagd omdat de contractvorming langer heeft geduurd. • Het Beeldkwaliteitplan Openbare Ruimte is in voorbereiding. Door geringe maatschappelijke draagvlak nog niet afgerond. • Uitvoering van de kunstroute is voorbereid • Herontwikkeling bibliotheeklocatie is voorbereid • Visie voor het Gasthuisplein gereed, maar iets vertraagd. Daardoor ontwerp en voorbereiden uitvoering nog niet is afgerond. • Verschillende nieuwe initiatieven begeleid

Streefdoel/indicator		
Actueel houden van bestemmingsplannen: vanaf 2014 worden jaarlijks enkele ‘oude’ plannen vernieuwd.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Gehele grondgebied voorzien van actuele planologische regeling.	Twee bestemmingsplannen herzien.	Het opstellen van de bestemmingsplannen Wipstrik en Westenholte is in volle gang. Vanwege nieuwe regelgeving (ten aanzien van cultuurhistorie en bouwen) en veranderingen in de RO standaarden kost dit meer tijd dan voorzien.
	Bestemmingsplan buitengebied aangepast aan de nieuwste inzichten (ontwikkelingen) en wensen (van waterschap en provincie).	Voor deel Haerst is een planherziening in procedure gebracht. Voor de Wijthmenerplas is gewerkt aan onderbouwing geluid in relatie met evenementen en leisure

Streefdoel/indicator		
Versterken positie Zwolle in ruimtelijk opzicht en opstellen strategieën voor de toekomstige ontwikkeling.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Deltaprogramma IJsselmeer: Zwolle heeft bijgedragen aan het lange termijn perspectief en het uitvoeringsprogramma projecten IJssel-Vechtdelta.	Veiligstellen toekomstige watersysteem Zwolle en functioneren van de stad Zwolle.	Zwolle heeft invloed uitgeoefend op de Deltabeslissingen via deelname aan het Lange Termijn Perspectief, de dijkringstrategieën en de projecten uit het Uitvoeringsprogramma.
Werkprogramma Zwolle Kampen Netwerkstad opgesteld.	Afspraken met Kampen en provincie en mogelijk rijk over projecten en ontwikkelingen. pm	Via het programma Sterke Steden zijn stappen gezet om de thema's mobiliteit, klimaat en energie op de agenda van het rijk te zetten.

Relaties met andere programma’s
De binnenstad is ook onderdeel van het programma Economie

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Duurzaam in stand houden, veiligstellen en zichtbaar maken van cultuurhistorische, monumentale en archeologische waarden in Zwolle.		
Streefdoel/indicator		
Er wordt op een zorgvuldige wijze rekening gehouden met erfgoedwaarden, onder meer bij (ruimtelijke) ontwikkelingen. Er zijn in 2015 geen achterstanden meer in de uitwerking van archeologische onderzoeken van opgravingen tussen 1987 en 2001. Uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst. Cultuurhistorische waarden verankeren in bestemmingsplannen.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Gebieden met een lage archeologische verwachtingswaarde en gebieden met een hoge archeologische verwachtingswaarde zoals aangegeven (laag: 0% en 10%; hoog: 50%, 90% en 100%) op de Archeologische Waarderingskaart Zwolle.	Archeologisch waardevolle gebieden zijn opgenomen in nieuwe bestemmingsplannen.	Archeologieparagrafen worden aangeleverd zodra bestemmingsplannen worden herzien. In 2014 is input geleverd voor het bestemmingsplan Wipstrik.
	In geval van bodemverstoring in archeologisch waardevolle gebieden vindt overeenkomstig wetgeving en archeologiebeleid archeologisch onderzoek (incl. uitwerking) plaats.	In 2014 zijn diverse archeologische onderzoeken uitgevoerd. Een groot aantal vond plaats vanuit de samenwerking met onze buurgemeenten.
Van 15 opgravinglocaties, van archeologische onderzoeken uitgevoerd tussen 1987 en 2001, zijn de onderzoeksresultaten niet uitgewerkt.	Uitwerken archeologische onderzoeken 1987-2001. Er verschijnen, afhankelijk van de omvang van de opgraving, jaarlijks 1 of meer (deel)rapporten.	Er wordt gewerkt aan de uitwerking van het grootschalige onderzoek dat op het Eiland tussen 1990 en 1999 heeft plaatsgevonden. Dit vergt echter de nodige tijd vanwege de omvang van de opgraving en de daaraan gekoppelde uitwerkingsopgave. De oude onderzoeken zullen naar verwachting in 2016 zijn afgerond. Van het Eiland worden geen deelrapporten uitgegeven. Alle opgravingen worden als één geheel gepubliceerd.
461 beschermde rijksmonumenten1 340 beschermde gemeentelijke monumenten	25 monumenteigenaren/beheerders worden begeleid bij hun restauratie/verbouwplannen.	Er zijn in 2014 56 aanvragen voor wijzigingen aan monumenten behandeld. Daarbij tekenen wij aan dat het veel relatief kleinere plannen betrof.
	20 monumenteigenaren ontvangen een gemeentelijke onderhouds-, restauratie- of	In 2014 zijn 16 aanvragen om subsidies ontvangen, waarvan 15 konden worden

1 Dit aantal telt complexen als 1 monument. Inclusief de afzonderlijke onderdelen van complexen bedraagt het aantal 533.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Duurzaam in stand houden, veiligstellen en zichtbaar maken van cultuurhistorische, monumentale en archeologische waarden in Zwolle.

Streefdoel/indicator
Er wordt op een zorgvuldige wijze rekening gehouden met erfgoedwaarden, onder meer bij (ruimtelijke) ontwikkelingen. Er zijn in 2015 geen achterstanden meer in de uitwerking van archeologische onderzoeken van opgravingen tussen 1987 en 2001. Uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst. Cultuurhistorische waarden verankeren in bestemmingsplannen.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
	kleuronderzoek subsidie.	toegekend.
	Zwolle doet mee aan Open Monumentendag.	De Open Monumentendag, met als thema 'Op reis', is succesvol verlopen. Vele bezoekers hebben tijdens een zonovergoten 28e editie van Open Monumentendag de opengestelde monumenten (en de stad) bezocht.
	Minimaal één publicatie/brochure wordt uitgegeven om Zwollenaren te informeren over ons erfgoed.	In het gratis Monumentenmagazine kon worden gelezen hoe reizigers die in de afgelopen eeuwen Zwolle hebben bezocht de stad hebben beleefd, kon een 19e eeuwse wandeling worden gemaakt en is het belang van de wegen en van de waterwegen voor de nationale en internationale handelspositie van Zwolle inzichtelijk gemaakt. Het magazine was wederom mede mogelijk door inbreng van sponsoren en de belangeloze inzet van auteurs.
Resultaten archiefonderzoek, veldwerk en input burgerparticipatie.	Ca. 100 objecten worden na inventarisatie beoordeeld in het kader van de actualisatie van de gemeentelijke monumentenlijst.	Het inventariseren (archiefonderzoek van ruim 400 en het 'veldwerk' van ca. 300 objecten) in de historische binnenstad is afgerond. In 2014 is de, vanuit de burgerparticipatie ingestelde, selectiecommissie 3 maal bijeen geweest. Zij heeft over 60 objecten een advies uitgebracht. Daarnaast is, in vervolg op de inventarisatie naar het ruimtelijk erfgoed van de wederopbouw (1940-1965), een selectie gemaakt. Tenslotte is de inventarisatie naar de periode van het Interbellum (1915-1940) gestart. Na het totale selectieproces zullen wij beoordelen welke (top)monumenten aan de gemeentelijke monumentenlijst worden toegevoegd.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	2.325		10.530	7.743	10.140	7.809	390	66	455
Reservemutaties	451	327	451	645	1.507	1.201	-1.056	557	-500
Gerealiseerd resultaat	2.776	327	10.981	8.388	11.647	9.010	-667	622	-44

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Visies, prog. en projecten	318		318	-903	585	
Ruimtelijke kaders	-14	49	36	-44	-5	-13
Monumentenzorg	103	16	119	-109	-23	-13
Archeologie	-18		-18			-18
Totaal	390	66	455	-1.056	557	-44

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Visie, progr. en projecten	0	I	Niet alle projecten zijn eind 2014 gerealiseerd (+318). Deze middelen zijn gedoteerd aan de reserve Nog uit te voeren werken (-318). In de reserve ISV zijn middelen gereserveerd inzake het project Binnenstad. Deze middelen uit ISV (+ 585) zijn overgeheveld naar de reserve Nog uit te voeren werken (- 585).
Monumentenzorg	-13	I	Dit zijn voornamelijk lagere uitgaven i.v.m. openstaande verplichtingen en nog niet bestede middelen in het kader van in uitvoering zijnde projecten zoals de bouwhistorische inventarisatie in de binnenstad en de afronding van het aanbrengen van de valbeveiliging Peperbus. Het betreft projecten (in uitvoering) die meerdere jaren duren en waarvoor de incidentele middelen in de reserve staan

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Monumenten							
Excessieve uitgaven archeologie	41		3	38		38	
Subsidies Monumenten ISV	-20		19	-39		-39	
	21	0	22	-1	0	-1	0
Visies, programma's en projecten							
Spoorzone Fase 2	2.220		1.009	1.211		1.211	
Spoorzone Uitvoering	1.454	98.543	4.630	95.367	50.367	8.770	36.230
Binnenstad	1.659	1.614	698	2.575	1.461	1.069	45
Herontwikkeling loc. Weezenlanden	50	340	70	320	136	184	
Deltaprogramma	105		76	29	29		
Plankosten uitbreidingslocaties	51			afgesloten			
N 340 / Vechtcorridor	-14			-14	-14		
Diezerpoort sociaal (naar progr.leefbaarh.)	628	-628		0			
Diezerpoort fysiek	2.526	13	418	2.121		2.121	
Herontwikkeling Bachlaan-west	9		20	-11	-11		
Polymer Science Park	8		-1	9	9		
Uitvoeringsprogramma Structuurplan	-5			afgesloten			
Kunstroute Tunnel-Binnenstad	723		94	629	629		
Winkelcentrum Stadshagen	10			naar GREX			
Concentratie Rijkshuisvesting	25		3	22	22		
Kermisexploitatie Locatievoorstel	156	-12	28	116		116	
Beeldengroep v.d. Capellen	200			200		200	
Verkenning EO Wijers	0	10	18	-8	-8		
Structuurvisie VCN fase 1	0	6.566	405	6.161	1.093	5.068	
Spooraanpassing Zwolle Herfte	0	10	12	-2	-2		
Ontwikkeling Dijkstraat-Friesewal	0	5		5	5		
Herontwikkeling Russenweg e.o.	0	45	33	12	12		
Gebiedsontwikkeling Ijssel-Vechtdelta	0	2.649	605	2.044	2.044		
Hoogwaterbeschermingsprogramma	0	35	1	34	34		
Structuurvisie plan van aanpak	0	100	0	100	100		
Strategische Verkenning Stilohal e.o.	0	20	1	19	19		
	9.805	109.310	8.120	110.939	55.925	18.739	36.275

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Ruimtelijke kaders							
Bestemmingsplannen Buitengebied PPN	147		72	75		75	
Bestemmingsplannen Algemeen	6			6	6		
Bestemmingsplannen ZOO	311		88	223		223	
Bescherming Krekenbuurt	15		1	14		14	
Ruimtelijke initiatieven Buitengebied	26		4	22	22		
	505	0	165	340	28	312	0
	10.331	109.310	8.307	111.278	55.953	19.050	36.275

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Spoorzone Uitvoering	92.990	Rb. 30-9-2013	
Spoorzone Uitvoering	6.560	Rb. 17-2-2014	reizigerstunnel
Spoorzone Uitvoering	-1.000	Berap 2014-2	
Spoorzone Uitvoering	-7		correctie jaarrekening 2013
Binnenstad	200	PPN 13-16	plankosten
Binnenstad	755	Rb. 14-10-2013	Oude Vismarkt-Koningsplein
Binnenstad	90	Rb. 9-9-2014	3e fase Fietsparkeren
Binnenstad	534	Rb. 15-12-2014	Melkmarkt
Binnenstad	35	BW 16-12-2014	Grote Kerk
Herontwikkeling loc. Weezenlanden	285	Rb. 22-4-2014	project W'landen
Herontwikkeling loc. Weezenlanden	55	BW 3-11-2014	Delta Wonen
Overheveling Diezerpoort van programma 5 naar 6	-628	Berap 2013-2	
Diezerpoort fysiek	13	2013	correctie
Kermisexploitatie Locatievoorstel	-12		correctie jaarrekening 2013
Verkenning EO Wijers	10	BW 17-12-2013	
Structuurvisie VCN fase 1	6.486	Rb. 10-3-2014	Vechtcorridor Noord
Structuurvisie VCN fase 1	80	BW28-10-2014	Kromme Kolk
Spooraanpassing Zwolle Herfte	10	BW 25-3-2014	
Ontwikkeling Dijkstraat-Friesewal	5	BW 15-4-2014	
Herontwikkeling Russenweg e.o.	45	BW 13-5-2014	
Gebiedsontwikkeling Ijssel-Vechtdelta	544	Rb. 10-1-2014	HOV doorstroomassen
Gebiedsontwikkeling Ijssel-Vechtdelta	2.105	Rb. 16-6-2014	uitvoeringsprogramma IJVD
Hoogwaterbeschermingsprogramma	35	BW16-12-2014	Meekoppelkansen
Structuurvisie	100	BW16-12-2014	plan van aanpak
Strat.verkenning Stilohal e.o.	20	BW 1-7-2014	
	109.310		

Project	Bedrag
Plankosten uitbreidingslocaties	51
Uitvoeringsprogramma Structuurplan	-5
Winkelcentrum Stadshagen (naar GREX)	10
	56

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Spoorzone, 2e fase
Dit deel van het totale project Spoorzone is, op het onderdeel Reizigerstunnel na, afgesloten.

Spoorzone, Uitvoering
Dit onderdeel van het project Spoorzone is in 2013 in uitvoering genomen.

Binnenstad
Het herontwikkelen van de Bankenlocatie Melkmarkt is vertraagd. Reden is dat contractvorming langer heeft geduurd. Inmiddels is het project in volle gang.
Het afronden van ontwerp voor het Gasthuisplein en voorbereiden van de uitvoering is vertraagd. Visievorming heeft langer geduurd dan voorzien.

Herontwikkeling Locatie Weezenlanden
Dit project is in uitvoering.

Deltaprogramma
Dit project is een meerjarig project. Komende jaren zullen nieuwe projecten uitgevoerd gaan worden waar we subsidie voor krijgen.

Diezerpoort Fysiek
In de Diezerpoort wordt gewerkt vanuit het principe van natuurlijke wijkvernieuwing met als uitgangspunt aan te sluiten bij de dynamiek en ontwikkelkracht van de wijk.
Door de corporaties wordt woningverbetering gerealiseerd door een combinatie van renovatie, sloop en nieuwbouw met behoud van het specifieke karakter en kracht van de wijk zoals ruimte, licht en lucht. De gemeente ondersteunt dit proces in de aanpak van het openbaar gebied en voorzieningen. Gerealiseerd periode 2013/2014: openbare ruimte/verlichting Pieter Steynstraat I t/m IV; openbare ruimte Geert Grote I en II, en Simon van Slingelandtplein.

Kermisexploitatie locatievoorstel
Dit project is in uitvoering.

Kunstroute Tunnel-Binnenstad
Dit project is nog in uitvoering.

Structuurvisie VCN fase 1
Dit project is in 2014 aangevangen.

Gebiedsontwikkeling Ijssel-Vechtdelta
Met dit project is in 2014 een start gemaakt.

Bestemmingsplannen ZOO
Dit project is in uitvoering.

Bestemmingsplannen buitengebied
Dit project is in uitvoering.

Excessieve opgravingen
Eenmalig beschikbaar gesteld vanwege de wettelijke regeling dat archeologische kosten van bodemverstoringen voor rekening van de gemeente komen wanneer deze redelijkerwijs niet of niet geheel ten laste van de veroorzaker behoren te blijven (excessieve kosten). Bij het vaststellen van het archeologiebeleid is besloten om incidenteel middelen beschikbaar te stellen waaruit de excessieve kosten kunnen worden voldaan conform de Regeling Excessieve Opgravingskosten Zwolle. Daarmee wordt o.a. voorkomen dat ad hoc een beroep op de algemene middelen wordt gedaan en (bouw)plannen onnodig lang worden vertraagd.

Subsidies Monumenten ISV
Tot 2010 werden de monumentensubsidies gedekt uit het ISV. Per 2010 worden deze subsidie gedekt uit de toekenning structureel nieuw beleid 2010 ad € 40.000.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

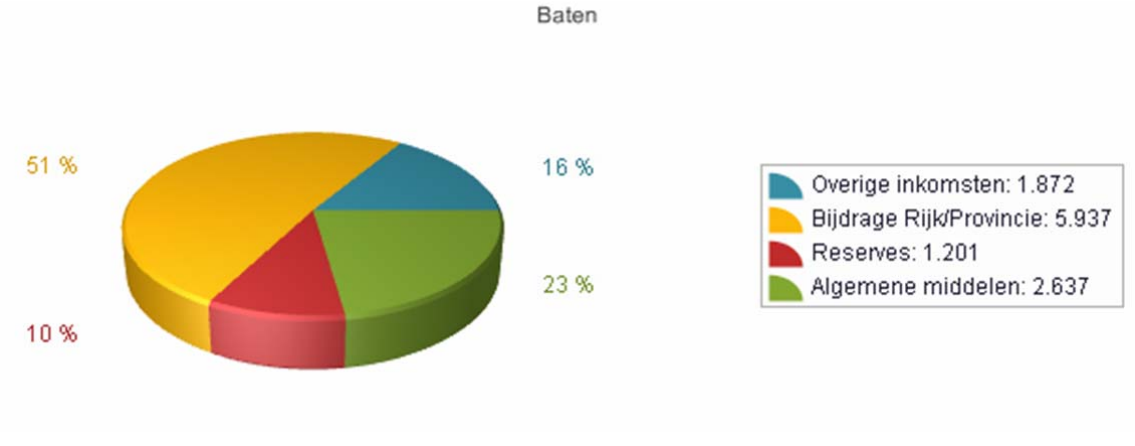

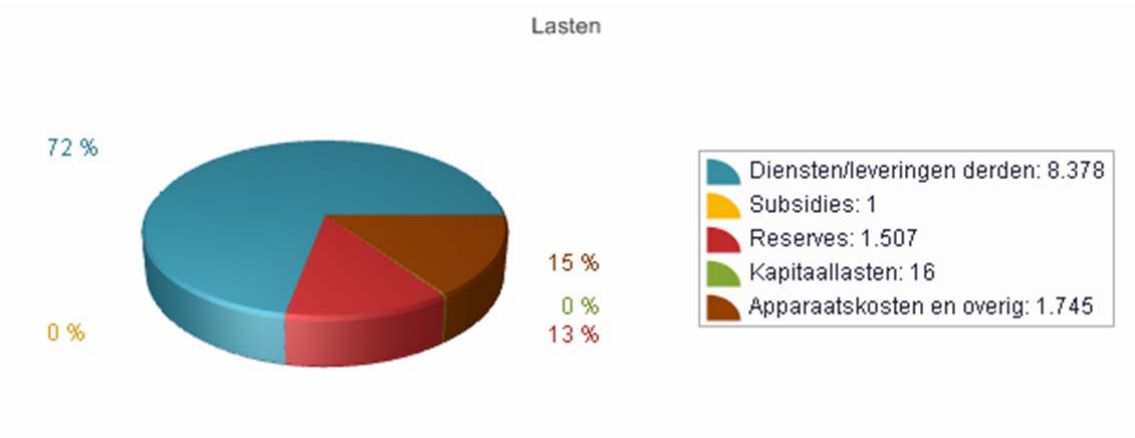

De wijken

Programma 6 Leefbaarheid en welzijn

Beleidsverantwoording

Algemeen

Het jaar 2014 stond met name in het teken van de transities in het sociaal domein. Met de nieuwe taken wordt de gemeente verantwoordelijk voor een groot deel van het sociaal domein. De decentralisatie van sociale taken heeft ook gevolgen voor de organisaties actief binnen het programma Samenleving, voor hun medewerkers en hun cliënten.
Er is intensief gewerkt aan het tot stand brengen van een dekkend netwerk van laagdrempelige sociale wijkteams per 2015. Naast de gemeente en bureau jeugdzorg participeren Travers Welzijn, De Kern en MEE in de SWT's. De GGD, WIJZ en Zwolle Doet nemen niet *direct* deel in de sociale wijkteams, maar spelen wel een belangrijke ondersteunende rol.

Per 1 januari 2014 zijn De Kern en WIJZ een (bestuurlijke) fusie aangegaan. Dat geldt ook voor Travers en Zwolle Doet. Hiermee is een efficiencyslag gemaakt en zijn de overheadkosten bij de instellingen gereduceerd.

Ook is het afgelopen jaar gewerkt aan de doorontwikkeling van het wijkgericht werken naar opgave gericht werken waarbij we inzetten op het optimaliseren en concretiseren van verbindingen binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. Belangrijk doel is het terugdringen van zorg- en ondersteuningsvragen, toename van de eigen verantwoordelijkheid en inzet van inwoners zelf. Door middel van preventieve inzet proberen we problematiek te voorkomen, risico's op te sporen die zouden kunnen leiden tot problematiek en signalen op te pakken die wijzen op beginnende problematiek. Ondersteunend hieraan zijn de verbetering van de samenhang van de monitoring en effectmeting, en het vergroten van de samenhang in procesorganisatie.

Per 1 juli 2014 is de Participatieraad officieel van start gegaan. De participatieraad is in verband met de transities in het sociaal domein voortvarend te werk gegaan en heeft onder andere advies uitgebracht over de beleidsplannen en verordeningen WMO, Jeugdzorg, de kadernota en verordeningen Participatiewet en de aanbesteding van hulp in en aan huis en dagbesteding.
In de 2e helft van 2014 werd een grote inzet van de Participatieraad gevraagd vanwege de grote hoeveelheid beleidsvoorstellen waarover deze zich moest uitspreken.

Verder is op 3 november 2014 het startsein gegeven voor de publiekscampagne "Iedereen doet mee". Met deze campagne laten inwoners en organisaties uit Zwolle zien dat de participatiesamenleving niets nieuws is. Veel inwoners, vrijwilligersorganisaties, scholen, buurthuizen, sportverenigingen en organisaties zetten zich al in zodat anderen, maar ook zijzelf mee kunnen doen. Betaald, vrijwillig, af en toe of regelmatig.

Relevante kaderstellende nota's

- Werken vanuit vertrouwen (december 2012)
- Nota Doorontwikkeling wijkgericht werken (september 2012)
- Ouderenagenda (2012)
- Nota Meerjarenaanpak Homo-emancipatie 2012-2014 (december 2011)
- Nota wijkacommodaties (2011)
- De toekomst van Zwolle, nota jeugdbeleid (december 2012)
- Uitvoeringsplan Gezondheidsbeleid 2012-2015 (2013)
- Op weg naar een meerjarenvisie peuterspeelzaalwerk (april 2013)
- Uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein (juni 2014)
- Wmo beleidskader 2014-2017 (december 2014)
- Beleidsplan Jeugdhulp Zwolle 2015-2016 (december 2014)

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Leefbaarheid, wijkgericht werken en welzijn

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

- het versterken van het zelforganiserend vermogen in woon- en leefomgeving,
- het stimuleren van het ontstaan en in stand houden van (preventieve) steunnetwerken,
- het overtuigen van bewoners van Zwolle dat persoonlijke inzet voor de publieke zaak verschil kan maken en er toe doet,
- het stimuleren en coördineren van vitale coalities die een bijdrage leveren aan de kwaliteit van woon- en leefsituatie in buurten en wijken.

Streefdoel/indicator

- bij de het Buurt voor buurt-onderzoek 2014 heeft elke buurt minimaal een percentage van 70% van de inwoners dat aangeeft zich verantwoordelijk te voelen voor de leefbaarheid. Het stedelijk gemiddelde blijft minimaal het gemiddelde van de meting 2011 (80%).
- Bij het Buurt voor buurt-onderzoek 2014 geldt voor elke buurt dat minimaal 35% van de buurtbewoners aangeeft in het afgelopen jaar zich actief heeft ingezet voor het verbeteren van de buurt.
- Bij het Buurt voor buurt-onderzoek 2014 is in alle buurten minimaal een percentage van 40% van de bewoners dat aangeeft dat de gemeente voldoende doet om bewoners te betrekken bij ontwikkelingen in de buurt.

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Bij de het Buurt voor buurt-onderzoek 2014 heeft elke buurt minimaal een percentage van 70% van de inwoners dat aangeeft zich verantwoordelijk te voelen voor de leefbaarheid. Het stedelijk gemiddelde blijft minimaal het gemiddelde van de meting 2011 (80%).	In iedere buurt minimaal stedelijke gemiddelde 2011	Stedelijk gemiddelde BvB 2014 : 79 % Buurten onder 70%: • Binnenstad-zuid : 67% • Het Noorden : 65% • Bollebieste : 65% • Dieze-centrum : 66% • Indischebuurt : 67% • Kamperpoort : 66% • Holtenbroek IV : 63%
• 2011: aandacht voor buurtproblemen (% veel +voldoende)= stedelijk gemiddeld 48% • Betrekt bewoners bij buurtveranderingen (% ja)= stedelijk gemiddeld 43% • Afgelopen jaar actief geweest in de buurt= stedelijk gemiddeld 40% • Schaalscore inzet buurt 2011: 3,4 stedelijk gemiddelde	In iedere buurt minimaal stedelijke gemiddelde 2011	2011: Stedelijk gemiddelde 49% 2014: Stedelijk gemiddelde 45% 2014: Stedelijk gemiddelde: 37% 2014: Stedelijk gemiddelde 3,4

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Een veerkrachtige Zwolse civil society waarin burgers bereid zijn iets voor elkaar te doen en als actieve burgers een bijdrage leveren aan de samenleving.

Streefdoel/indicator

Toename vrijwillige inzet/actief burgerschap
Bevorderen participatie van ouderen en eenzaamheidgevoelens onder jongeren en ouderen verminderen

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Vrijwillige inzet in de buurt: 40 % (buurt voor buurt onderzoek 2011). 25,9 % van de bevolking is als vrijwilliger actief (Arcon).	Stijging met 10 %. Stijging met 5 %.	2014: Stedelijk gemiddelde: 37% Ondanks intensieve inzet van de Vrijwilligerscentrale en gericht aanbod van sociaal culurele activiteiten is o.a. als gevolg van de rijksbezuiniging op de maatschappelijke stages VO de veronderstelde groei achtergebleven.
39 % van de ouderen voelt zich wel eens eenzaam (GGD Monitor 2011).	Daling met 5 %.	GGD monitor is niet geactualiseerd
8 % voelt zich ernstig tot zeer ernstig eenzaam (GGD monitor 2011).	Daling met 2 %.	Zie opmerking GGD monitor
38% van de mensen tussen de 19 en 65 jaar oud voelt zich wel eens eenzaam GGD-monitor 2008).	Daling met 5%.	Zie opmerking GGD monitor
3 % van de inwoners van Zwolle, vanaf 18 jaar, voelt zich vaak tot altijd eenzaam. (buurt voor buurt-onderzoek 2013).	Daling met 1%.	2014: stedelijk gemiddelde: 3%. Een tweetal stadsdelen is gedaald naar 2% (Stadsdelen West en Zuid)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Krachtige straten, buurten en wijken waarin sprake is van een sterke sociale samenhang en een prettige, leefbare en veilige woonomgeving.		
Streefdoel/indicator		
Vergroten en versterken van het buurtkapitaal zodat de kwaliteit van de buurt verhoogd wordt. Indicatie vindt plaats op basis van het “Buurt voor buurt” onderzoek en de Veiligheidsmonitor.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2011 en 2012 zeggen 92% van de bewoners tevreden te zijn over het wonen in de eigen buurt.	In 2014 blijft de tevreden over de eigen woonomgeving ten minste gelijk aan de tevredenheid in 2012.	2014: 93%
De veiligheidsbeleving van bewoners in de eigen buurt en wijk in 2011 en 2012 is 7,2.	In 2014 is de veiligheidsbeleving van bewoners in de eigen wijk en buurt gestegen naar 7,5.	2014: 81% van de respondenten geeft aan zelden of nooit 's avonds onveilig te voelen.
Het aantal meldingen van overlast door jongeren bedroeg in 2011: 735 en in 2012: 805.	Het aantal meldingen van overlast door jongeren bedraagt in 2014 maximaal 700.	Gegevens 2014 nog niet bekend.
De sociale cohesie heeft in 2011 het gemiddelde cijfer van 6,1 gekregen en is in 2012 gedaald naar 5,9.	In 2014 is het cijfer voor “sociale cohesie” gestegen naar 6,5.	2014: 6,0

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Het stimuleren van een buitenschoolse omgeving (pedagogisch buurtklimaat) waarin jeugdigen zoveel mogelijk hun talenten kunnen ontwikkelen.		
Streefdoel/indicator		
Het ondersteunen van jongeren bij een zinvolle vrijetijdsbesteding		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Het aantal jongeren dat met behulp van het jongerenwerk aan zinvolle vrijetijdsactiviteiten deelneemt. 2013: 1500 individuele jongeren bereikt met ambulant jongerenwerk. 1000 individuele jongeren bereikt door accommodatiegebonden jongerenwerk.		in 2014 zijn door het ambulant jongerenwerk gemeentebreed minimaal 1600 individuele jongeren bereikt en door het accommodatiegebonden jongerenwerk worden nog eens minimaal 1800 individuele jongeren actief bereikt.
In 2011 is 24% van de bewoners tevreden over de voorzieningen voor jongeren, in 2012 is dat gestegen naar 28%.	In 2014 bedraagt de tevredenheid over voorzieningen voor jongeren minstens 35%	2014:tevredenheid is gestegen naar 29%.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Vergroten bespreekbaarheid homoseksualiteit (Lesbiennes-Homoseksuelen-Biseksuelen-Transgenders (LHBT)) in religieuze kring en onderwijs		
Streefdoel/indicator		
Het bereik van onderwijsinstellingen uitbreiden en het onderhouden van bestaande contacten met religieuze (allochtone) groepen.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
12 religieuze (allochtone) groepen	12 religieuze (allochtone) groepen	Op basis van de positieve gesprekken met de religieuze (allochtone) groepen wordt het homo-emancipatie vanaf 2013 ingezet voor de (uitbreiding) van de interactieve toneelvoorstellingen op scholen (10).
5 onderwijsinstellingen	10 onderwijsinstellingen	

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Integratie integraal onderdeel binnen alle beleidsterreinen.

Streefdoel/indicator
Per 2014 is inclusief beleid toegepast.

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
2010-2014	overgangsfase	Afgerond. Inclusief beleid is voldoende ingebed.

Relaties met andere programma's
Programma 7: onderwijs en jeugd
Programma 8: veiligheid
Programma 9: integraal beheer openbare ruimte
Programma 10: sociaal economische redzaamheid
Programma 11: bijstandverlening en armoedebestrijding
Programma 14: gezondheid en zorg

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	8.838	46	8.806	46	8.540	95	265	49	315
Reservemutaties		201		369	45	342	-45	-27	-72
Gerealiseerd resultaat	8.838	247	8.806	414	8.585	437	220	23	243

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Vrijwilligersbeleid						
Beleid accommodaties	141		141		-39	102
Sociaal cultureel werk	26		26			26
Wijkorganisaties	11		11			11
Welzijnsbeleid	39		39	-45		-6
Integratiebeleid	-6		-6			-6
Zelforganisatie minderheden	11		11			11
Ontwikkelingssamenwerking						
Ouderenbeleid	6		6			6
Wijkmanagement	28	49	77		12	89
Leefbaarheid en wijkveiligheid	10		10			10
Totaal	265	49	315	-45	-27	243

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Beleid accommodaties	+102	I	Dit voordeel is ontstaan vanwege het vrijvallen van kapitaallasten van het Anker. Volgens de nota afschrijving worden er pas kapitaallasten geboekt het jaar na het gereed komen van de activa. In dit geval betreft het de nieuwbouw van het Anker.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Wijkenaanpak K'poort/D'poort	317			afgesloten			
Wijkbudgetten RB jun 10 6e ronde	23		10	afgesloten			
Jongerenbudget 12/13	60		30	30		30	
VVI 13 inr&interieur WC Gerenlanden	90			90			90
Diezerpoort sociaal (van progr.ruimte)		628	105	523	50	473	
Jongerenbudget 2013		156	11	145		145	
	490	784	156	788	50	648	90

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Overheveling D'poort van progr. 5 naar 6	628	Berap 2013-2	
Bewoners-/jongerenbudget 2013	156	Rb. 25-6-2012	
	784		

Project	Bedrag
Wijkbudgetten RB jun 10 6e ronde	13
Wijkenaanpak K'poort/D'poort	317
	330

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Diezerpoort Sociaal
In de Diezerpoort wordt gewerkt vanuit het principe van natuurlijke wijkvernieuwing met als uitgangspunt aan te sluiten bij de dynamiek en ontwikkelkracht van de wijk. Diezerpoort sociaal: uitvoering op basis van wijkopgaven en bewonersinzet o.a. gericht op participatie en iedereen doet mee.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

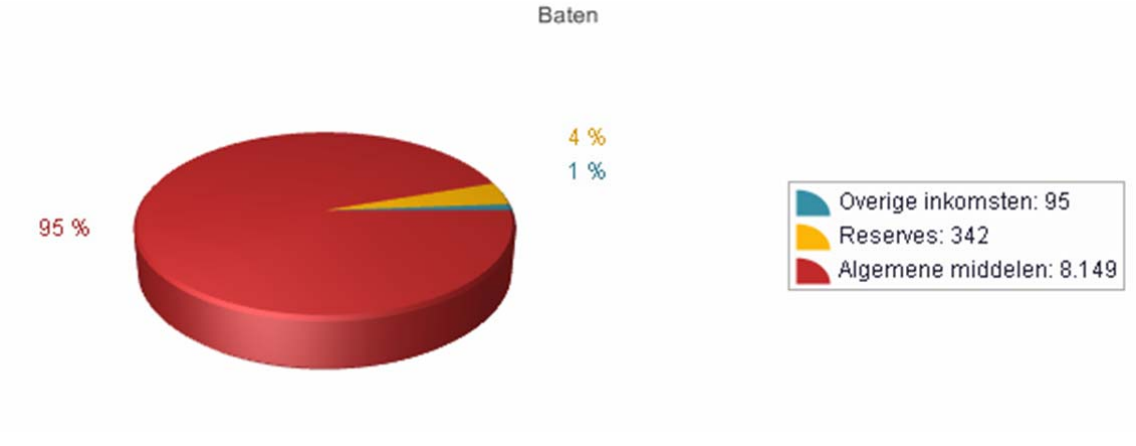

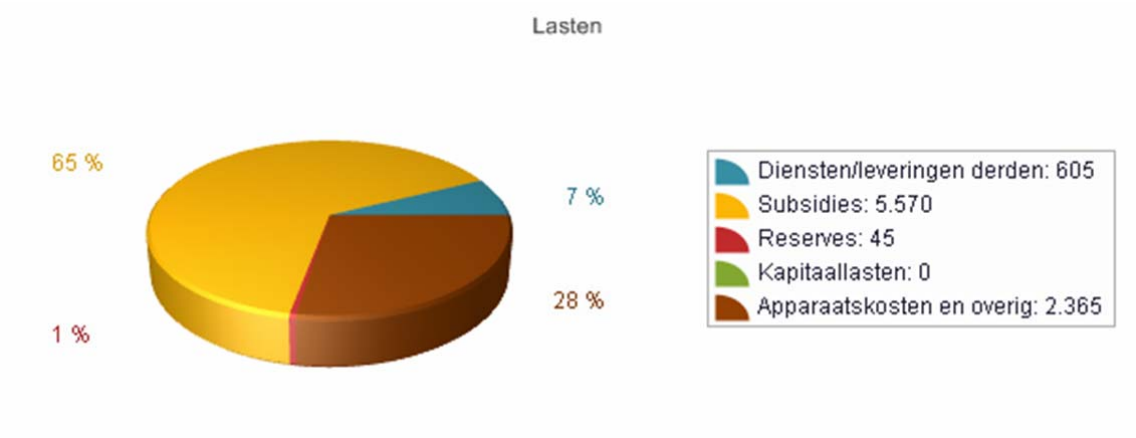

Programma 7 Onderwijs en jeugd

Beleidsverantwoording

Algemeen

In 2014 is opnieuw vooruitgang geboekt in het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters is weer gedaald. Jongeren die nu nog uitvallen, ondervinden vaak problemen op meerdere gebieden. Het rijk is in 2014 gestart om samen met gemeenten nieuw beleid te ontwikkelen gericht op deze groep kwetsbare jongeren. Een belangrijke ontwikkeling om ervoor te zorgen dat jongeren hun schoolloopbaan succesvol kunnen afsluiten.
Aandacht blijft nodig, ook voor het zonder achterstand starten van jonge kinderen in het basisonderwijs. Positief is de constatering van de Onderwijsinspectie in 2014 dat de kwaliteit van Voorschoolse educatie (VVE) verbeterd is ten opzichte van 2010.

Per 1 augustus 2014 zijn scholen verantwoordelijk geworden voor passend onderwijs. Met ingang van 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp. Voor de opgaven van jeugdbeleid is een goede aansluiting tussen de inzet van scholen voor passend onderwijs en de inzet van gemeente en partners op het gebied van jeugdhulp van groot belang. Scholen zijn zowel vindplaats voor problemen rondom opgroeien en opvoeden als werkplaats waar die problemen vroegtijdig worden onderkend en waar met ondersteuning van jeugdhulppartners kinderen en ouders gericht ondersteund kunnen worden. In 2014 zijn we daarom in samenspraak met het onderwijs gestart met ontwikkelagenda's passend onderwijs/jeugdhulp. We bouwen hierbij voort op de resultaten van het project Doorontwikkeling Netwerk Jeugd en Gezin. Het NJG is per 1 januari 2015 onderdeel geworden van de sociale wijkteams.

De deelname van nieuwe studenten aan de Mbo en Hbo instellingen in Zwolle tijdens de Bruisweek activiteiten is gestegen. In 2015 wordt opnieuw een forse stijging verwacht. De opzet verandert . De bruisweek en de introductieweek van diverse opleidingen worden in elkaar geschoven. De brede introductie heeft als doel de binding met elkaar te bevorderen, binding met de opleiding te vergroten en kennismaking met de steeds meer bruisende studentenstad Zwolle en omgekeerd te stimuleren.

Relevante kaderstellende nota's

- Werken vanuit vertrouwen. Visie sociaal domein (december 2012)
- Nota jeugdbeleid ‘De toekomst van Zwolle – Samenwerken aan verbeteringen voor de jeugd’ (december 2012)
- Beleidskader ‘Op weg naar een meerjarenvisie peuterspeelzaalwerk’ (april 2013)
- Beleidskader ‘VVE 2011-2015: Een stevig fundament’ (februari 2011)
- Notitie ‘Extra rijksmiddelen VVE en schakelklassen’ (februari 2012)
- Beleidskader voor de Zwolse Brede School 2006-2010 (februari 2007)
- Meerjarenbeleidsplan voorkomen voortijdig schoolverlaten regio IJssel-Vecht 2012- 2015 (februari 2013)
- Beslisnota “Zwolle studie- studentenstad” (juni 2011)
- Masterplan Onderwijshuisvesting 2011-2020 (incl. actualisatie, maart 2010 / mei 2011).
- Opvoeden versterken. Projectplan doorontwikkeling netwerk CJG (2012)

Deels vloeien bovenstaande nota’s voort uit wettelijke kaders, te weten: Wet Ontwikkelingskansen voor Kwaliteit en Educatie (Wet Oke), Wet op het primair onderwijs, Wet op de expertisecentra, Wet op het voortgezet onderwijs, wet- en regelingeving leerplicht en RMC en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De Wmo omvat in totaal negen prestatievelden. Prestatieveld 2 ‘opvoeden en opgroeien’ maakt tot en met 2014 onderdeel uit van dit begrotingsprogramma, vanaf 2015 is dit onderdeel van de Jeugdwet en het nieuwe begrotingsprogramma Samenleving.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Een geslaagde schoolloopbaan voor alle kinderen en jongeren, zodat ze hun mogelijkheden zoveel mogelijk benutten en hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten.		
Streefdoel/indicator		
Het voorkomen en verminderen van onderwijsachterstanden. In 2013 e.v. neemt 100% van de doelgroepkinderen (zie a). deel aan voorzieningen. Doelgroepkinderen scoren eind groep 2 gemiddeld op landelijk niveau.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
% bereik doelgroeppeuters 0-meting 2012: 97% (absoluut: 155).	100%.	226 kinderen hebben deelgenomen aan een VVE programma op een VVE peuterspeelzaal of VVE kinderdagverblijf (zie a)
Doelgroepkinderen scoren eind groep 2 gemiddeld op landelijk niveau: nulmeting in november 2013.	Doelgroepkinderen scoren eind groep 2 gemiddeld op landelijk niveau.	Doelgroepkinderen lopen eind groep 2 ongeveer 3 maanden achter op het gemiddelde qua taalniveau.

Streefdoel/indicator		
De kwaliteit van peuterspeelzalen en kinderopvanglocaties is gewaarborgd door jaarlijks de wettelijke controles door de GGD te laten uitvoeren en waar nodig handhavend op te treden.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
2011: naleving na 1e controle: 42,5 %.	naleving na 1e controle: 75%.	2014: naleving na 1ste controle: 61%

Streefdoel/indicator		
Voor leerlingen die daarvoor op grond van de Wet Primair Onderwijs, Wet Voortgezet Onderwijs en Wet Expertise Centra in aanmerking komen, is passend vervoer (afgestemd op hun zelfredzaamheid) naar de dichtstbijzijnde school naar onderwijssoort en –richting beschikbaar. Zoveel mogelijk leerlingen gaan zelfstandig met het openbaar vervoer of de (brom)fiets naar school.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
peildatum 31-12-2012 aantal leerlingen in OV: 25 (5%) aantal leerlingen op (brom) fiets: 47 (9,4%) totaal aantal leerlingen in leerlingenvervoer: 500 (100%)	Minimaal op niveau 31-12-2012.	peildatum 31-12-2014 aantal leerlingen in OV: 12 (2,6%) aantal leerlingen op (brom)fiets: 44 (9,5%) aantal leerlingen met eigen vervoer (km-vergoeding): 66 (14,3% Totaal aantal leerlingen in vervoer: 462 (100%)

Streefdoel/indicator		
Het voorkomen en verminderen van het aantal voortijdig schoolverlaters (zie b). Jaarlijks daalt het aantal voortijdig schoolverlaters in de regio IJsselland met 25%. Ten opzichte van vergelijkbare gemeenten zijn de behaalde resultaten in Zwolle gelijk dan wel beter. In 2015 meldt 90% van de scholen verzuim volgens vastgestelde richtlijnen.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
aantal nieuwe vsv-ers (absoluut): meting schooljaar 2011-2012: vsv-ers landelijk: 36.245. vsv-ers regio IJsselland: 898.	2013 (schooljaar 2012-2013) regio IJsselland: 673. 2014 (schooljaar 2013-2014) regio IJsselland: 505.	In het schooljaar 2013/14 had de Regio IJsselland 573 nieuwe VSV'ers (1,6%). Dit is een daling van 5,4% ten opzichte van het jaar daarvoor. De ambitie van 505 nieuwe Vsv'ers (1,5%) is nog net niet gehaald. De best scorende regio heeft een uitval van 1,3%, gelijk aan het jaar daarvoor. Door de spectaculaire daling van het aantal nieuwe Vsv'ers in de afgelopen jaren wordt het steeds moeilijker dit aantal nog verder terug te brengen. Bestrijden van VSV gebeurt al veel meer preventief dan curatief. Jongeren die nu nog uitvallen zijn veelal in meerdere opzichten kwetsbare jongeren. Inmiddels bereiken Rijk, gemeenten en onderwijs nieuw beleid gericht op deze doelgroep voor.
meting schooljaar 2011-2012: Gemeente Enschede: vsv-ers 3,9%. Gemeente Arnhem: vsv-ers 5,0%. Gemeente Zwolle: vsv-ers 3,9%. Gemeente Deventer: vsv-ers 3,5%	2014: % vsv-ers stad Zwolle is gelijk aan of lager dan vergelijkbare gemeenten (Arnhem, Enschede en Deventer).	meting schooljaar 2012-2013: Enschede: 2,6% Arnhem: 3,5% Zwolle: 2,5 % Deventer: 2,4%
% scholen dat schoolverzuim meldt volgens richtlijnen van 2012.	2014: minimaal 75%.	85% meldt volgens de richtlijnen

Streefdoel/indicator		
Het versterken van Zwolle als studie/studentenstad waar studenten graag willen leren, wonen, verblijven en werken. In 2015 is het aantal deelnemers aan de Bruisweken minimaal 6250.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
aantal deelnemers Bruisweken 2012: 5870.	2014: 6250.	Aantal deelnemers: 10.600

Relaties met andere programma's
Deze doelstelling heeft een directe relatie met de programma's 6 en 2 (sociaal medische indicatie psz/ko) en 1 (Zwolle studentenstad).

Toelichting
a. Doelgroepkinderen voor voorschoolse educatie (VVE) zijn kinderen:
   - die vallen onder de gewichtenregeling basisonderwijs (opleidingsniveau ouders)
   - een taalachterstand in het Nederlands hebben
   - die te maken hebben met gezinsgerelateerde problemen waardoor ze onvoldoende gestimuleerd worden in hun (taal)ontwikkeling.

   Gemeente zijn wettelijk verplicht om te streven naar 100% bereik van doelgroepkinderen met VVE. In de praktijk wordt 100% nooit gehaald, omdat ouders niet verplicht kunnen worden hun kinderen naar een peuterspeelzaal of kinderopvang met VVE te sturen. Het is niet te achterhalen hoeveel kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar een VVE-indicatie hadden, waardoor het bereik niet percentueel is vast te stellen. Op basis van het aantal kinderen met een leerling-gewicht is wel een schatting te maken. Het aantal doelgroeppeuters is dan 155. Onze definitie van de doelgroep is ruimer. Toch kan gesteld worden dat het bereik goed is.

b. Een voortijdig schoolverlater is iemand tussen 12 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat. Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo of mbo/niveau 2 of hoger.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
In alle wijken is er een stimulerende leefomgeving waardoor kinderen en jongeren zich positief kunnen ontwikkelen.		
Streefdoel/indicator		
Integratie van het brede scholenbeleid in de ontwikkelingen sociaal domein, wijkgericht werken, sociale wijkteam en netwerk cjg.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
aantal brede scholen met keurmerk 2013: 23.	Afhankelijk van te ontwikkelen beleid.	Het aantal brede scholen is gelijkgebleven. Met het onderwijs is gewerkt aan een sterkere verbinding van (brede) scholen aan het opgavengericht werken in Zwolse wijken.

Relaties met andere programma's
Deze doelstelling heeft een relatie met de programma's 6 en 12 en 13.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Ouders en kinderen worden vroegtijdig, snel en in hun eigen sociale omgeving ondersteund bij opvoeden en opgroeien zodat zij kunnen (blijven) meedoen en zwaardere vormen van ondersteuning voorkomen kunnen worden.		
Streefdoel/indicator		
Het Netwerk Jeugd & Gezin *) is vindbaar voor jongeren, ouders/opvoeders en professionals. In 2015 weet 60% van alle jongeren, van ouders/opvoeders en 75% van alle professionals waar ze terecht kunnen bij vragen over opgroeien en opvoeden.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
% dat weet waar ze terecht kunnen bij vragen over opgroeien en opvoeden 0-meting: • jongeren • ouders/opvoeders • professionals	1-meting 2015: - jongeren: 60% - ouders/opvoeders: 60% - professionals: 75%	Vindbaarheid NJG: -jongeren: 70% -ouders/opvoeders: 65% -professionals: 80%
Streefdoel/indicator		
Vragen om ondersteuning aan het Netwerk Jeugd & Gezin worden altijd en tijdig beantwoord. In 2015 is 75% van diegenen die een beroep doen op het Netwerk Jeugd & Gezin voor ondersteuning tevreden over de beantwoording van hun vraag.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
% cliënten dat tevreden is over beantwoording vraag 0-meting:	1-meting 2015: 75%	Tevredenheid cliënten: 90%
Streefdoel/indicator		
De partners in het Netwerk Jeugd & Gezin werken flexibel samen. In 2015 scoren de partners in het CJG minimaal 7 op een schaal van 10 op onderling vertrouwen, ruimte voor eigen inbreng, eenduidige communicatie naar cliënten en flexibiliteit als een beroep op hen wordt gedaan.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
gemiddelde score van de partners op: • onderling vertrouwen • ruimte voor eigen inbreng • eenduidige communicatie naar cliënten • flexibele inzet 0-meting:	1-meting 2015: 7 op een schaal van 10	Op basis van uitkomsten van uitvoerende medewerkers afkomstig uit partner-organisaties in het Netwerk Jeugd en Gezin is de score 8.

Relaties met andere programma's
Deze doelstelling heeft een relatie met de programma's 6, 14 en 11.

*) Het Netwerk Jeugd en Gezin is per 1 januari 2015 onderdeel geworden van de Sociale Wijkteams.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Effectieve en efficiënte huisvesting van onderwijsinstellingen waar de gemeente Zwolle een zorgplicht voor heeft.		
Streefdoel/indicator		
Nagenoeg alle scholen voldoen in 2014 en volgende jaren aan de wettelijke capaciteitsnormen en de doelstellingen van het MeerjarenOnderhoudsPlan (MOP).		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
0-meting 2013: 97%	97%	De MOP jaarschijf 2014 is grotendeels uitgevoerd en wordt in 2015 afgerond. Daarmee voldoet 99%van de scholen aan de wettelijke normen en MOP doelstellingen. Vanaf 2015 zijn de Primair Onderwijs schoolbesturen zelf verantwoordelijk voor het buitenonderhoud. Enkele aanpassingen in gebouwen en uitbreiding van eerste inrichting is conform plan gerealiseerd. Met de schoolbesturen voor Voortgezet Onderwijs is frequent overleg geweest ter voorbereiding van het nog in 2015 op te stellen Integraal Huisvestingsplan.
Streefdoel/indicator		
In 2014 voldoen alle schoolgebouwen aan brandveiligheidseisen.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
0-meting 2013: 98%	100%	Van de nog drie nog aan te passen VO scholen zijn er twee gerealiseerd. Daarmee voldoet 99% van de schoolgebouwen aan de brandveiligheidseisen. In De Blaloborgh worden de brandveiligheidseisen gelijktijdig met noodzakelijke aanpassingen van het gebouw uitgevoerd.
Streefdoel/indicator		
In 2017 zijn bijna alle scholen gehuisvest in (semi)permanente gebouwen en is het merendeel van de huidige noodgebouwen afgestoten.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
0-meting 2013: 95%	95%	De norm voor 2014 (95%) is gehaald. De plannen voor het realiseren van een gecombineerde Protestants Christelijke en een Rooms Katholieke basisschool in Stadshagen-Breezicht zijn gereed; in 2015 wordt met de bouw gestart. De bouw van een Gereformeerde School in Stadshagen-De Tippe is in voorbereiding. Na realisering daarvan kunnen alle noodgebouwen in Stadshagen worden afgestoten. We liggen daarmee op schema om de doelstelling voor 2017 te halen.

Relaties met andere programma's
Deze doelstelling heeft een relatie met het programma 13 (onderdeel gebruik gymaccommodaties).

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	27.080	3.637	26.027	3.958	24.980	3.872	1.046	-86	960
Reservemutaties		69		82	184	120	-184	38	-147
Gerealiseerd resultaat	27.080	3.706	26.027	4.041	25.165	3.992	862	-49	813

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Onderwijshuisvestingsbeleid	551	24	575	-106	7	475
Lokaal onderwijsbeleid	19		19			19
Studentenbeleid	6		6			6
Brede School	-34	-21	-55		31	-24
Leerlingenvervoer	176		176			176
Beleid bewegingsonderwijs	27	-22	5			5
RMC/leerplicht/voortijd school	225	-147	78	-78		
Gem. onderwijs achterstandbel.	-61	78	16			16
Jongerenbeleid	1		1			1
Opvoedingsonderst/ontwikkeling	198		198			198
Kinderopvang	-61	2	-60			-60
Peuterwerk						
Totaal	1.046	-86	960	-184	38	813

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Onderwijshuisvestingsbeleid	475	I	Het positieve resultaat op de lasten bestaat voornamelijk uit het in 2014 nog niet bestede budget voor het verwijderen van noodlokalen, omdat de plannen voor nieuwe schoolgebouwen nog niet zijn uitgewerkt. Verder was er in 2014 minder behoefte was aan (externe) adviezen en onderzoeken dan waarmee in de begroting rekening is gehouden en was het budget voor vandalismeschade niet volledig nodig; de uitgaven hierop kunnen van jaar tot jaar fluctueren en zijn afhankelijk van de vernielingen in het betreffende jaar. Het budget voor tijdelijke huisvestingsvoorzieningen is nog niet uitgegeven omdat de benodigde verhuisbewegingen nog niet konden plaatsvinden door gewijzigde huisvestingsplannen. Het budget is nodig in 2015 en is daarom in de reserve gestort. In 2014 heeft EC opdracht gekregen voor het verwijderen van een noodschool. Deze opdracht is nog niet in zijn geheel uitgevoerd; in 2015 maakt EC nog kosten vanwege o.a. verwijderen van bestrating en riool en uitwisselen van grond en zand. Het budget is in de reserve gestort.
Leerlingenvervoer	176	I/D	De lagere uitgaven op leerlingenvervoer zijn deels incidenteel van aard als gevolg van minder aanvragen en een meevaller op gymvervoer doordat alleen de Montessorischool gymvervoer nodig had. Verder is er op leerlingenvervoer een structurele meevaller van 50 vanwege het positieve effect van de nieuwe aanbesteding die heeft plaatsgevonden. Het structurele voordeel zal vrijvallen bij Berap 1 2015.
RMC/leerplicht/voortijd school	-	I	Het verschil betreft met name het project Harde Kern. In de begroting was rekening gehouden met een afloop in 2014. Het project loopt door in 2015. Het niet benodigde deel aan cofinanciering is in de reserve gestort.
Gem. onderwijsachterstandbel	16	I	De uitgaven op onderwijsachterstandenbeleid worden grotendeels gedekt vanuit meerjarige specifieke rijksgelden en kunnen daarom over meerdere jaren besteed worden. Dit verklaart zowel het negatieve resultaat op de lasten als het positieve resultaat op de baten
Opvoedondersteuning	198	I	Het positieve resultaat op de baten wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de betaalde subsidie voor 'opvoedondersteuning 0-4 jaar' éénmalig ten laste is gebracht van de Specifieke Rijksmiddelen Onderwijsachterstandenbeleid. De betreffende activiteiten kunnen onder de doelstelling van deze uitkering worden geschaard en de Rijksmiddelen waren toereikend. Om die reden kan het gemeentelijk budget voor opvoedondersteuning 0-4 jaar eenmalig vrijvallen. Verder was het voor dit product beschikbare budget vanuit de Decentralisatie-uitkering CJG iets ruimer dan voor de uitgevoerde activiteiten in 2014 nodig was.
Kinderopvang	-60	I	In 2014 hebben we leges ingevoerd voor kinderopvang, die laat een klein voordeel zien. Hier staat tegenover dat de kosten behoorlijk hoger zijn. De inzet GGD valt hoger uit en de kosten per controle zijn behoorlijk toegenomen. Ook de ambtelijke inzet was hoger dan begroot. Het aantal aanvragen en meldingen blijft op een hoog niveau.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Onderwijshuisvesting							
openbaar basisonderwijs	5.920	698	1.395	5.223			5.142
waarvan afgesloten				-81			
bijzonder basisonderwijs	11.767	1.150	1.337	11.580			11.458
waarvan afgesloten				-122			
openbaar speciaal onderwijs	827	301	305	823			823
bijzonder speciaal onderwijs	246	186	265	167			42
waarvan afgesloten				-125			
openbaar voortgezet onderwijs	516	15	15	516			516
bijzonder voortgezet onderwijs	128	-49		79			0
waarvan afgesloten				-79			
vrijstaande gymaccommodaties	4.080	-3.255		825			0
waarvan afgesloten				-825			
	23.484	-954	3.317	17.981	0	0	17.981

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Jeugd							
IMG niet geind.amb.begel. 0-6 jarigen	1			1		1	
CJG/Jeugd	87			87	17	70	
	88	0	0	88	17	71	0
	23.572	-954	3.317	18.069	17	71	17.981

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
OHP 2014	2.301	Rb. 19-8-2013	
WC Anker van progr. 7 naar 17B	-3.255		
	-954		

Project	Bedrag
openbaar basisonderwijs	-81
bijzonder basisonderwijs	-122
bijzonder speciaal onderwijs	-125
bijzonder voortgezet onderwijs	-79
vrijstaande gymaccommodaties	-825
	-1.232

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Het totaal van nog openstaande kredieten op het programma Onderwijs en Jeugd bedraagt bij het sluiten van de jaarrekening 2014 € 18,07 mln. Dit bedrag bestaat voor € 17,98 mln. uit openstaande onderwijshuisvestingskredieten. Onderstaand volgt een opsomming van de grootste posten:

- € 11,5 mln.: dit bedrag heeft betrekking op de nieuwbouw van een drietal scholen in Stadshagen. Met de bouw van de twee scholen (protestant christelijk en rooms katholiek) in het gebied Breezicht wordt binnenkort gestart; ingebruikname wordt in december 2015 verwacht. De plannen voor de gereformeerde school in het gebied de Tippe zijn momenteel in voorbereiding. Verwacht wordt dat deze school in 2017/2018 in gebruik kan worden genomen;
- € 1,9 mln.: dit bedrag betreft de realisatie van nieuwbouw t.b.v. Talentstad: met het schoolbestuur vindt overleg plaats over de wijze waarop de toekomstige (her)huisvesting van dit onderwijsinstituut gestalte kan krijgen; verwacht wordt dat de plannen in 2016 gerealiseerd zullen zijn;
- € 1,3 mln.: dit bedrag heeft betrekking op het treffen van veiligheidsvoorzieningen (o.a. asbestsanering) en het treffen van maatregelen in schoolgebouwen waardoor die gebouwen voldoen aan de eisen op het gebied van brand- en inbraakpreventie;
- € 1,2 mln.: dit bedrag is bestemd voor de 2e fase nieuwbouw t.b.v. de openbare basisschool Festival in Stadshagen;
- € 0,6 mln: dit bedrag heeft betrekking op nog met de afdeling Vastgoed te verrekenen grondkosten a.g.v. nieuwbouwprojecten;
- € 1,4 mln: dit betreft diverse huisvestingsvoorzieningen (o.a. vervangingsinvesteringen, 1e inrichting meubilair/ olp) t.b.v. verschillende (over het algemeen relatief kleinere) projecten.

De restantkredieten op vrijstaande gymaccommodaties zijn aangewend voor Nieuwbouw Het Anker en vervolgens afgesloten.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

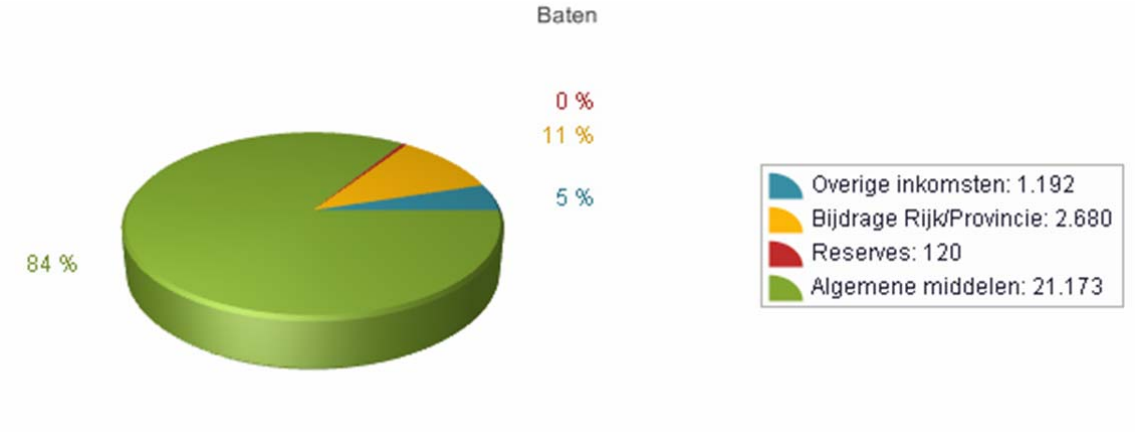

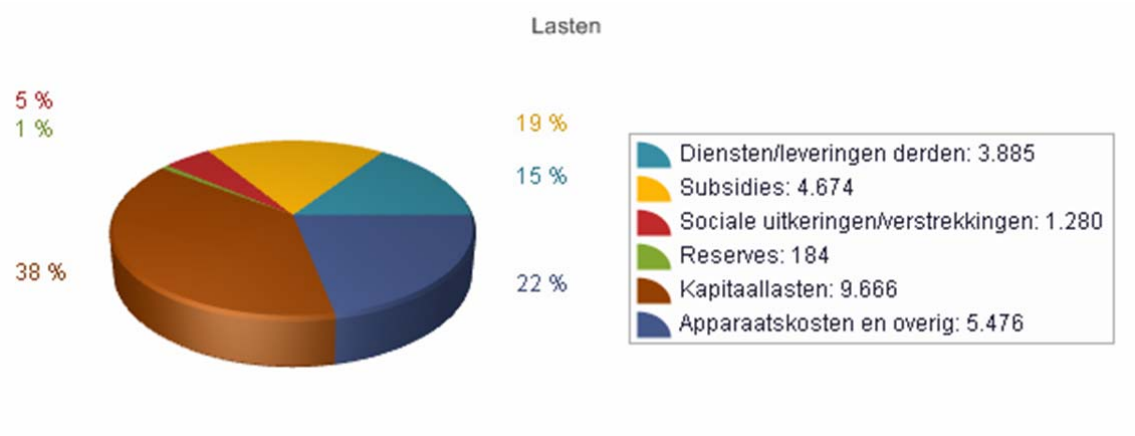

Programma 8 Veiligheid

Beleidsverantwoording

Algemeen

Je veilig voelen in je eigen omgeving is een groot goed. Zwolle is een relatief veilige stad, en dat is één van de redenen waarom Zwollenaren zich prettig voelen in deze gemeente. Wettelijke voorschriften en waarden en normen vormen de lijnen waarbinnen we ons burgerschap willen uitdragen. Dat stelt eisen aan de Zwollenaren zelf, maar ook aan het niveau waarop de gemeente zorg draagt voor de veiligheid in de stad. Veiligheid is niet alleen een zaak van de gemeente maar vraagt betrokkenheid en inzet van iedereen: politie, justitie en brandweer, inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. De gemeente geeft daarbij als regisseur de veiligheidsproblemen aan, brengt (veiligheids)partners bij elkaar, stimuleert goede samenwerking en streeft eenduidige prioriteitenstelling na. Daarnaast kan inzet vanuit veiligheid ook middel zijn om bij te dragen aan de aanpak van sociale problemen.

Het nieuwe politiebestel is in 2014 doorontwikkeld en de organisatie is verder opgebouwd. In Zwolle is inmiddels sprake van één basisteam.

Ambities van het Zwolse veiligheidsbeleid 2011-2014 zijn het tegengaan van criminaliteit en overlast (sociale veiligheid) en een veilige leefomgeving met effectieve rampenbestrijding (fysieke veiligheid). Uit het Buurt voor Buurt onderzoek blijkt dat de inwoners van Zwolle veiligheid beoordelen met een ruime voldoende en dat er iets meer waardering is voor de algemene aanpak van veiligheid en leefbaarheid.
De inzet op veiligheid staat niet op zichzelf. Het heeft grote raakvlakken met andere beleidsterreinen zoals jeugd, zorg en wijkgericht werken.In 2014 is op deze beleidsterreinen intensief samengewerkt en aangesloten bij de verschillende ontwikkelingen, zoals de sociale wijkteams en de jeugdzorg. Wat betreft de lokale veiligheidsthema’s: op basis van de beschikbare politiecijfers en analyses zien we dat de meeste criminaliteitsvormen vrijwel gelijk zijn gebleven. Uitzondering hierop vormen woninginbraken alsmede de zogenaamde voertuigcriminaliteit. In aantallen zijn deze vormen van criminaliteit significant gedaald. Gezamenlijke inzet op deze thema's leidt tot resultaat. Regionaal draait de politie het Programma Woninginbraken, inclusief een speciaal team voor Zwolle. Er is extra capaciteit ingezet om te posten bij hotspots. Wij ondersteunen dit met aandacht voor preventieve (wijk)activiteiten zoals de inbraakpreventieavonden en regelmatige publicaties op basis van het communicatieplan inbraakpreventie. Ontwikkelingen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid op wijk- en buurtniveau en de opgave gerichte aanpak zijn medebepalend bij de prioritering van inzet van middelen en activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn de aanpak Holtenbroek III en (opgroeiende) jeugd in Stadshagen,Westenholte en Zwolle-Zuid (stadsdeeladviezen).
Voor wat betreft de verwachte inwerkingtreding van het wetsvoorstel regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche verwijzen wij naar Programma 16.

In 2014 is een aanvang gemaakt met de beleidsontwikkeling en de daaraan gekoppelde uitvoering om te komen tot een sluitende aanpak van het Jihadisme. Het betreft hier een landelijk en actueel thema. De gemeente Zwolle vervult hierin een regionale centrum rol waarbij wordt samengewerkt met relevante partners. Daarnaast wordt vanaf 2014 ingezet op de aanpak van dreigende overlast en maatschappelijke onrust die mogelijk kan ontstaan door de ontwikkelingen die in verband staan met de OMG's oftewel de Outlaw Motorcycle Gangs. Deze specifieke clubs voelen zich in de regel niet gebonden aan de geldende regels waardoor zij een bedreiging kunnen vormen voor de openbare orde. Ook hierin is sprake van een landelijke richtlijn en een daaruit voortvloeiende lokale aanpak.

Externe Veiligheid
Externe veiligheid maakt deel uit van het programma 4.

Cameratoezicht binnenstad
Er heeft in de tweede helft van 2014 een evaluatie plaatsgevonden van het cameratoezicht in de binnenstad met als insteek de vraag ‘doen de camera’s wat ervan verwacht wordt?’ Die evaluatie zal worden betrokken bij een plan van aanpak rond het camerasysteem, waarbij andere aandachtspunten zullen zijn: de actualiteit van het destijds gehanteerde bestek van eisen en de omvang van het gebied waarin het toezicht toegepast wordt en de financiering van het systeem.

Relevante kaderstellende nota's

- Regeerakkoord veiligheid
- Beleidsplan sociale veiligheid 2011-2014
- Beleidsplan fysieke veiligheid 2011-2014
- Stedelijk Kompas (2007)
- Integrale aanpak Huiselijk Geweld Regio IJsselland
- Beleidsvisie Externe Veiligheid (2007)
- Rampenplan en Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Beter veiligheidsgevoel.

Streefdoel/indicator
Inwoners en ondernemers in Zwolle voelen zich in 2013 veiliger dan in 2009 (meting in 2014).

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Score op: ‘Voelt u zich soms onveilig’ = 27% ‘Voelt u zich zelden onveilig’ = 13% ‘Voelt u zich vaak onveilig’ = 2% Bron: Buurt voor Buurt onderzoek 2009	Geen specifieke norm 2014 gesteld. Tussenstand wat betreft de huidige jaarschijf: Score op: ‘Voelt u zich soms onveilig’ = 10% ‘Voelt u zich zelden onveilig’ = 19% ‘Voelt u zich vaak onveilig’ = 2% Bron: Buurt voor Buurt onderzoek 2013	Op basis van het recente Buurt voor Buurt onderzoek 2014 dat de score ten aanzien van "soms onveilig" licht is gestegen tot 14%. Overige scores zijn vrijwel ongewijzigd gebleven.

Relaties met andere programma’s
Programma 6.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Stabiele openbare orde.

Streefdoel/indicator
Stabiele openbare orde door het beperken van ordeverstoringen1 en criminele activiteiten2 in de periode 2011- 2014.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Kengetallen/nulsituatie 2009: • aantal risicogevoelige situaties (vooraf) besproken in Politieoverleg Zwolle (POZ) / Driehoek 21/21. • openbare ordeverstoringen (achteraf) besproken in POZ / Driehoek 65/70.	Geen specifieke norm 2014 gesteld. Tussenstand wat betreft de huidige jaarschijf: • aantal risicogevoelige situaties (vooraf) besproken in Politieoverleg Zwolle (POZ) / Driehoek 20/17 (2012). • openbare ordeverstoringen (achteraf) besproken in POZ / Driehoek 45/34 (2012).	In 2014 gerealiseerd: • aantal risicogevoelige situaties (vooraf) besproken in Politieoverleg Zwolle (POZ) / Driehoek 22/19 (2014). • openbare ordeverstoringen (achteraf) besproken in POZ / Driehoek 52/39 (2014).

Relaties met andere programma’s
Programma 6.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Stabilisering / afname misdrijven.

Streefdoel/indicator
In 2014 zijn de volgende (gewelds)misdrijven gelijk gebleven of afgenomen ten opzichte van 2010.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Kengetallen/nulsituatie 2010: • diefstal/inbraak woning 500 • voertuigcriminaliteit 1100 • diefstal van (brom)fietsen 1275 • diefstal/inbraak bedrijven 340 • winkeldiefstal 460 • geweldsdelicten 800 • bedreiging 260 • mishandeling 475 Bron: geprognostiseerde cijfers 2010, gebaseerd op de Gebiedsscan Zwolle van de politie IJsselland. Cijfers over 2009 zijn niet beschikbaar door introductie van nieuwe monitoringsystematiek.	Geen specifieke norm 2014 gesteld. Tussenstand wat betreft de huidige jaarschijf: • diefstal/inbraak woning 796 • voertuigcriminaliteit 764 • diefstal van (brom)fietsen 1312 • diefstal/inbraak bedrijven 419 • winkeldiefstal 394 • geweldsdelicten 925 • bedreiging 280 • mishandeling 530 Bron: update gebiedsscan Zwolle 2013.	In 2014 waren dit: • diefstal/inbraak woning 442 • voertuigcriminaliteit 429 • diefstal van (brom)fietsen 1467 • diefstal/inbraak bedrijven 305 • winkeldiefstal 344 • geweldsdelicten 734 • bedreiging 274 • mishandeling 409 Bron: update gebiedsscan Zwolle 2014, jaarcijfers politie.

1 Bijvoorbeeld bij demonstraties, grote evenementen en voetbalwedstrijden.
2 Alle gedragingen die door de wet strafbaar zijn gesteld.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Stabilisering / afname van overlast		
Streefdoel/indicator		
Stabilisering/afname van overlast in 2014 t.o.v. 2009 door een persoons- en/of gebiedsgerichte aanpak.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Kengetallen/nulsituatie 2009: • aantal meldingen Meldpunt Ernstige Overlast (13). • aantal aanmeldingen buurtbemiddeling/waarvan afgerond (98/89). • aantal besproken incidenten in de beheersgroepen opvanglocaties (25). • aantal veelplegers geplaatst in nazorgtraject (30). • aantal overlastsituaties jongeren besproken in het POZ/Driehoek (13/13). • aantal opgelegde huisverboden1 (11, waarvan 4 verlengd).	Geen specifieke norm 2014 gesteld. Tussenstand wat betreft de huidige jaarschijf: Situatie 2012 • aantal meldingen Meldpunt Ernstige Overlast (14). • aantal aanmeldingen buurtbemiddeling/waarvan afgerond (108/95). • aantal besproken incidenten in de beheersgroepen opvanglocaties (20). • aantal veelplegers geplaatst innazorgtraject (23). • aantal overlastsituaties jongeren besproken in het POZ/Driehoek (6/8). • aantal opgelegde huisverboden (32,waarvan 14 verlengd).	• Het aantal meldingen ernstige overlast bedroeg 36. Dit is ruim een verdubbeling t.o.v. 2012. • Ten aanzien van het aantal gevallen waarin buurtbemiddeling is ingezet is sprake van een lichte toename (125/117). Dit geldt ook voor het aantal opgelegde/verlengde aantal huisverboden (42/14). • Ten aanzien van de overige activiteiten zijn aantallen vrijwel hetzelfde gebleven.

Relaties met andere programma's
Programma 6, 7 en 14.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Vergroten zelfredzaamheid burger		
Streefdoel/indicator		
Vergroten van de veerkracht onder burgers, bedrijven en instellingen omtrent (fysieke) veiligheid		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Lokaal projectplan onderverdeeld in diverse deelprojecten.	Geen specifieke norm gesteld voor 2014. Situatie 2013: • 30 lessen verzorgen voor basisscholen • 5 voorlichtingsavonden in de wijken organiseren. • in de bruisweken worden tweemaal acties houden voor bewustmaking brandveiligheid. • 10 rondleidingen houden op de kazerne, met voorlichting. • met 3 zorginstellingen contact om technische dienst medewerkers te scholen in brandveiligheid.	Situatie 2014: • in 2014 zijn op verzoek lessen verzorgd op de basisscholen. • tijdens de 'Bruisweek' is een evenement georganiseerd over (brand)veiligheid. • er zijn 4 voorlichtingsmiddagen geweest met daaraan gekoppeld een rondleiding in de kazerne te Zwolle – Zuid. • er is in 5 zorginstellingen overleg gevoerd en voorlichting gegeven aan het personeel i.v.m. brandveiligheid. Niet alleen personeel van technische dienst maar ook verplegend personeel.

1 2009 is het startjaar. In maart is er gestart met het huisverbod, vandaar dat er in de jaren daarna veel meer huisverboden zijn opgelegd.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	12.986	206	13.542	653	11.129	595	2.413	-58	2.355
Reservemutaties		699		699				-699	-699
Gerealiseerd resultaat	12.986	905	13.542	1.352	11.129	595	2.413	-757	1.657

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
APV openbare orde	-12	-20	-32			-32
Veiligheid	8		8			8
Dierenasiel						
Integrale veiligheid	2.287	-21	2.266		-699	1.567
Gebruiksvergunning	130	-17	114			114
Totaal	2.413	-58	2.355		-699	1.657

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Integrale veiligheid	1.567	I	Na de Berap 2 kwam van de Veiligheidsregio het bericht dat zij verwachten 2014 met een zeer positief saldo af te zullen sluiten. Aangezien de Veiligheidsregio haar jaarrekening nog niet definitief heeft afgesloten gaan we uit van dit gerapporteerde voordeel van € 854.000. voorlopig gaan we er van uit dat dit voordeel incidenteel van aard is. Daarnaast hebben we voor het laatst doorschuif BTW ontvangen, voordeel € 146.000. Bij het ruimen van explosieven ontstaat een voordeel van € 507.000. Er zijn wel ruimingen geweest maar deze kwamen niet ten laste van de Gemeente Zwolle. Vanaf 2015 gaat deze regeling veranderen. Naast bovenstaande grote voordelen zijn er nog diverse kleine voor en nadelen waaronder eenmalige teruggave Veiligheidshuis, tegenover bijdrage opvang asielzoekers nagenoeg geen extra kosten gemaakt en lagere leges APV Openbare Orde. Door deze meevallers heeft er geen onttrekking uit de reserves plaats hoeven te vinden.
Gebruiksvergunning	114	I	Door personele en organisatorische ontwikkelingen is de inzet niet volledig geweest. Er is wel veel inzet geweest op de meest risicovolle gebouwen, de laagste prioriteit is minder aan bod gekomen. Daarnaast worden veel controles meegenomen tijdens de bouwcontroles. Uitsplitsing naar het product bouw en dit product is daardoor soms lastig. Voor 2015 is de verwachting dat de begrote inzet volledig gerealiseerd zal worden en hiermee het controleplan.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Brandweer:							
Vervoermiddelen 2010	-18	18		0			
Machines/apparaten 2011	24	-24		0			
Overige inrichting 2011	13	-13		0			
Machines/apparaten 2012	76	-76		0			
Vervoermiddelen 2013	47	-47		0			
Overige inrichting 2013	152	-152		0			
				0			
	294	-294	0	0	0	0	0

Project
De afwikkeling van de restantkredieten Brandweer zal plaatsvinden bij de Veiligheidsregio.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

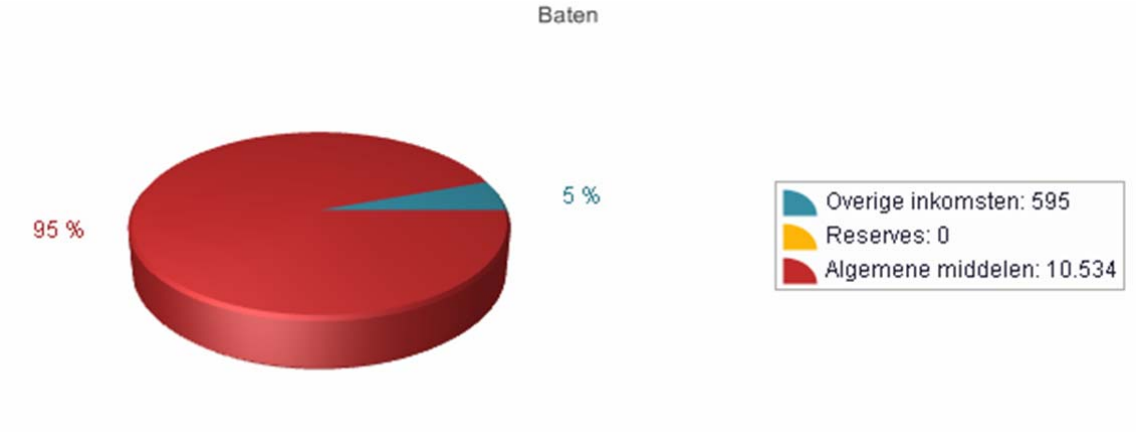

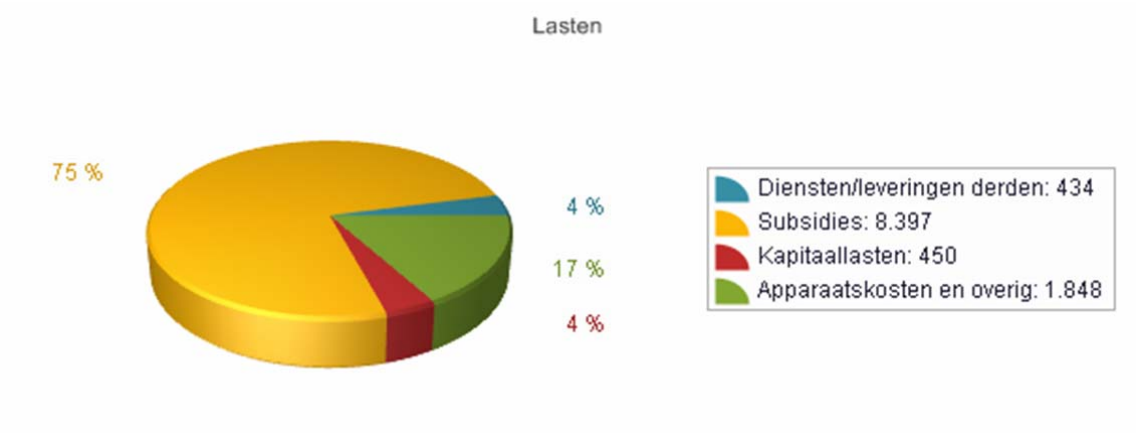

Programma 9 Integraal beheer openbare ruimte

Beleidsverantwoording

Algemeen

Terugkijkend op 2014 zijn er veel positieve resultaten te melden.

We hebben de vele informatie uit de gespreksronde met de stad in 2013 verwerkt tot nieuwe principes voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De nieuwe beheerprincipes - beheren doen we samen, toekomstbestendig en op maat - passen bij de wensen van de huidige tijd, bij de veranderende maatschappij.
Tegelijkertijd hebben we een stadsbrede enquête voorbereid voor de dialoog met de stad in het voorjaar van 2015.

De veranderende tijd betekent veranderende rollen. Wij ‘treden terug’ en sommige burgers pakken al hun eigen verantwoordelijkheid. Ook bedrijven en partners - werkzaam in of aangrenzend aan de openbare ruimte - willen een rol spelen in het beheer. We omarmen en stimuleren deze participatie.

De samenleving is niet uniform. Wijken en buurten verschillen en vragen om differentiatie, vragen om maatwerk. Keuzes overv waar welke onderhoudskwaliteit doen we in samenspraak met de wijk. Bij deze differentiatie in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte sluiten we aan bij de opgaven voor buurten (wijkdialogen en stadsanalyses) en zoeken we de verbinding met de ontwikkelingen in het sociale domein.

Met toekomstbestendig beheer dragen we bij aan de agenda voor een toekomstbestendige stad. CO2 vermindering door minder energieverbruik (denk aan LED) en meer grondstoffen uit het rest - en grof huishoudelijk afval halen. En klimaatbestendig beheren, door relaties te leggen met bijvoorbeeld de ‘water-of wolkenkaart’ (met risico’s voor wateroverlast en mogelijkheden voor wateropslag) en de ‘hittestress-kaart‘ die kan aangeven waar het te warm kan worden voor mens, flora en fauna.

De wijk Ittersum is als eerste omgebouwd naar LED verlichting. De reacties van de wijk zijn positief. In Holtenbroek 3 zijn vooruitlopend op de grote ombouw naar nieuwe Led verlichting de gele lampen in de oude armaturen vervangen door witte lampen. Hierdoor is door middel van een fysieke ingreep een bijdrage geleverd aan een sociaal vraagstuk (vergroten van het veiligheidsgevoel).

In Park de Wezenlanden is een nieuwe wijkboerderij met volière gerealiseerd. Er vinden o.a. meer (kinder)activiteiten plaats. De wijkboerderijen in de stad zijn voorzien van een milieustraat, zodat afval gescheiden ingezameld kan worden. En er is in samenwerking met ROVA een start gemaakt met de campagne Mooi Schoon. Middels deze campagne worden vrijwilligers gefaciliteerd bij het opruimen en schoonhouden van hun eigen buurt. Zo is in september een opruimdag georganiseerd in de wijk Hanzeland.

Er is een eerste versie van het meerjaren onderhoudsplan gemaakt. In dit plan wordt het toekomstige geplande onderhoud voor verschillende elementen in de openbare ruimte (zoals wegen, bomen, riolering, verlichting, bruggen, etc) op elkaar afgestemd. De weergave van de plannen op de kaart zorgt ervoor dat we kansen voor samenwerking kunnen signaleren en slimme combinaties kunnen maken.

Er is een lespakket voor basisscholen ontwikkeld getiteld ‘Het riool is geen alleseter’. Op die manier willen we verstopping en beschadiging van het rioolstelsel terugdringen.

De schaapskudde is in 2014 als proef langer ingezet om braakliggende kavels in Stadshagen te begrazen. Deze proef is geslaagd. Vanaf 2015 is de schaapskudde vergroot en zal deze structureel worden ingezet in Stadshagen.

In november is het nationaal beheercongres in Zwolle gehouden. Professionals uit het hele land waren naar Zwolle gekomen voor de laatste ontwikkelingen op het gebied van beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Leefbare wijken, met een aantrekkelijk woon – en werkklimaat.

Streefdoel/indicator

Een herziening van de visie op het beheer van de openbare ruimte is in ontwikkeling, omdat de huidige onvoldoende rekening houdt met de ontwikkelingen van nu. Essentie wordt: “De openbare ruimte is van en voor ons allemaal. Die openbare ruimte is schoon, heel en veilig. Tevens duurzaam en op maat. Gericht op het gebruik van de openbare ruimte. En rekening houdend met de effecten van beheer op de leefbaarheid, veiligheid, gezondheid, economische aantrekkelijkheid en waarde van het vastgoed e.d. Dit doen we met zijn allen”.

In aansluiting op onze in ontwikkeling zijnde actualisatie van onze beheervisie passen we onze streefcijfers aan. We streven naar een redelijk hoge kwaliteit van de openbare ruimte in de Binnenstad; een rapportcijfer van 6,5 – 7 (was voorheen 7 – 7,5) en een basis kwaliteit in de rest van de stad; een rapportcijfer van 6 (was voorheen 6 – 6,5).

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Rapportcijfers BOR schouw *	Schoon, heel en veilig is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle ‘betrokkenen’. Als gemeente zorgen we voor veiligheid en functionaliteit. De openbare ruimte moet veilig zijn en alles moet goed functioneren. Het is niet erg als iets niet helemaal ‘heel’ is. In aansluiting op onze in ontwikkeling zijnde visie passen we onze streefcijfers aan. We houden zoveel mogelijk vast aan de kwaliteit hoog voor de Binnenstad (cijfer 6,5 – 7) en basis voor de rest van de stad (cijfer 6).	Het reguliere wegonderhoud is uitgevoerd (zie ook paragraaf kapitaalgoederen). 2014 kende zowel in jan/maart als in nov/dec een milde winter, er is weinig gestrooid (zie ook financiële toelichting). Het regulier beheer en onderhoud van de recreatieplassen is uitgevoerd. Ook het reguliere onderhoud van speeltoestellen, straat - en parkmeubilair is uitgevoerd.
* Door de overdracht van uitvoering naar ROVA is de schouw in 2012 niet op de dezelfde wijze uitgevoerd als in 2011. Sinds 1 juli 2012 maakt de afdeling uitvoering van de Gemeente Zwolle onderdeel uit van ROVA. Vanaf 1 januari 2013 is het groenonderhoud uitbesteed aan ROVA.	De kwaliteit van de openbare ruimte voor de betreffende producten is opgenomen in de productbladen.	2014 is voor het groenbeheer een uitzonderlijk jaar geweest. De winter van 2013/2014 was mild en het voorjaar begon erg vroeg. Voor een aantal productbladen is de afgesproken kwaliteit daardoor in vooral het voorjaar en het begin van de zomer niet gehaald. Het gaat dan vooral om het maaibeeld van de gazons. Rova heeft extra inspanningen geleverd om de achterstanden in te lopen en er zijn afspraken gemaakt om achterstanden in de toekomst te voorkomen. In 2014 heeft de bestrijding van de Eiken Processierups veel extra inspanning gevergd. In de begroting was € 60.000 gereserveerd, terwijl de kosten € 101.000 bedroegen. In het najaar zijn extra maatregelen genomen om een explosie volgend jaar te voorkomen. Omdat de extra inspanningen in de eerste helft van het jaar zijn gepleegd, is het gelukt om dit nadeel incidenteel op te vangen in de begroting door andere werkzaamheden niet uit te voeren. Voor de toekomst is de verdere groei van de problematiek een aandachtspunt.
De in ontwikkeling zijnde herziene BOR visie.	-	Op 8 december 2014 heeft u een raadsdebat gevoerd over de actualisering van de BOR visie. Op 12 januari 2015 heeft u de nieuwe beheerprincipes met bijbehorende uitgangspunten vastgestel.

	2010	2011	2012
Binnenstad	6.6	6.7	6.7
Diezerpoort, Wiptrik, Assendorp, Veerallee, Kamperpoort	6.3	6.3	6.1
Berkum	6.3	6.3	6.1
Buitengebied	6.3	6.3	6.2
Westenholte Stadshagen	6.4	6.4	6.1
Holtenbroek en Aalanden	6.1	6.1	6.3
Zwolle-Zuid	6.2	6.3	6.1

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Duurzame wijken, waar voldaan wordt aan de zorgplichten m.b.t. huishoudelijk afval, afvalwater, hemelwater en grondwater.

Streefdoel/indicator

Bijdragen aan de duurzaamheidsambities van Zwolle, waarbij de nadruk ligt op: “duurzaamheid als leidend principe voor Zwolle” en “een betere leefomgevingskwaliteit nu en later”. Vanuit het programma integraal beheer openbare ruimte dragen we bij aan de doelstellingen voor de CO2/energie reductie en voor restafval reductie.

Concrete doelstellingen zijn:
47 kg. meer grondstoffen uit het restafval en grof huishoudelijk afval halen in 2016 t.o.v. 2010 (± 17 % reductie in 2016 t.o.v. 2010).
De Zwolse rioolstelsels blijven voldoen aan de wettelijke basisinspanning: het lozen van 50% minder vuil op het oppervlaktewater t.o.v. de referentie rioolstelsel.
Minder energieverbruik door openbare verlichting en daarmee CO2 vermindering.

Nulsituatie

Afvalscheiding in 2010 en 2012:

in kg per inwoner	2010	2012
Restafval	232	239
GHA, grof huish afval	46	44
subtotaal	278	283
GFT, groente, fruit, tuinafval	66	68
GTA, grof tuinafval	14	20
subtotaal	80	88
Papier	63	52
Textiel	5,2	4,8
Glas	17,5	18,5
subtotaal	**85,7**	**75,3**
KCA, klein chemisch afval	1,6	1,5
Kunststof	5,1	5

Het omgekeerd inzamelen is eind 2012 gestart in Stadshagen. De resultaten worden in 2013 zichtbaar.

Op dit moment wordt nagenoeg al het groenafval gecomposteerd.

Het rioolstelsel voldeed in 2010 aan de doelstelling: het inzamelen en transporteren van afvalwater en afstromend regenwater, zonder overlast in gebouwen.

energieverbruik openbare verlichting Zwolle

Jaar	aantal lichtpunten	verbruik per lichtpunt per jaar (in Kwh)
1986	12.500	283
1990	14.500	183
2000	20.000	190
2005	22.300	188
2010	23.700	189
2012	24.250	186
2013	24.700	175
2014	25.300	175

Norm van 2014

Doelstelling afvalscheiding in Gemeentelijk Grondstoffen Plan 2012 – 2016 (GGP):

in kg per inwoner	2016
restafval	193
GHA, grof huish afval	38
subtotaal	231
GFT, groente, fruit, tuinafval	78
GTA, grof tuinafval	17
subtotaal	95
papier	76
textiel	6
glas	21
subtotaal	**103**
KCA, klein chemisch afval	1,6
kunststof	20,1

Het is ons streven dat op termijn al het Zwolse groenafval lokaal wordt afgehandeld en verwerkt tot nuttige producten als biogas en biobrandstof. Gezien de nieuwe situatie dat uitvoering naar ROVA is gegaan, gaan we hierover met ROVA in overleg.

Het rioolstelsel blijft voldoen aan de doelstelling: het inzamelen en transporteren van afvalwater en afstromend regenwater. Waarbij geen overlast mag ontstaan in gebouwen. En lozers van afvalwater kunnen ongestoord hun afvalwater kwijt.

Meer LED verlichting en daarmee duurzame sociaal- en verkeersveilige energiezuinige openbare verlichting

Wat is in 2014 gerealiseerd

De geplande maatregelen uit het GGP zijn uitgevoerd. O.a.:

- Het omgekeerd inzamelen is ingevoerd in Holtenbroek, Aalanden, Berkum, in een deel van Dieze en een deel van Assendorp.
- Voorbereiding van een extra milieubrengstation, door verkenning van gescheiden grondstoffenstromen.
- Voorbereiding nieuwe regeling bouw en sloopafval en stopzetten van inzameling wit- en bruingoed.
- Uitvoeren van de bezuinigingsmaatregel voor afval, door het – in overleg met de buurt – weghalen van overbodige afvalbakken (dit project loopt door tot maart 2015). (Zie a.)

Het groenafval wordt zo veel mogelijk hergebruikt. Een lokaal voorbeeld is het hergebruik van hout door Binthout (http://binthout.nl/). Rova en de gemeenten werken hiermee samen. Zo worden de palen die worden gebruikt bij het planten van bomen van lokaal hout gemaakt. (zie ook financiële toelichting)

Het rioolstelsel heeft naar verwachting gefunctioneerd. Het noodzakelijk onderhoud is conform de doelen zoals verwoord in het GRP uitgevoerd

Zowel in Ittersummerlanden als in Westenholte is de gele SOX-verlichting vervangen door witte LED-verlichting.

In de tabel links kunt u zien dat het gemiddeld energiegebruik van OVL in 2014 is gedaald.

In 2013 zijn alle heesters geïnventariseerd op belevingswaarde en ecologische waarde	Duurzaam investeren in groen door duurder (onderhoudsintensief) groen om te bouwen naar goedkoper (onderhoudsextensief) groen. Met name heesters zonder extra belevingswaarde en een lage ecologische functie vervangen door gras. Zo behouden we groenbeleving èn groenareaal.	In 2014 is 40% van de ombouw gerealiseerd. Een deel van de om te bouwen vakken worden geadopteerd door aanwonenden. Omdat het grootste deel van de ombouw pas laat in het seizoen heeft plaatsgevonden (na het broedseizoen) is in 2014 nog veel onderhoud aan de om te bouwen heesters uitgevoerd. Daardoor is het grootste deel van de bezuiniging nog niet gerealiseerd. De begroting is n.a.v. de 2e Berap 2014 aangepast. De vertraagde bezuiniging is in 2014 gecompenseerd met incidentele meevallers elders in het groenonderhoud en het uitstellen van andere werkzaamheden. Rova monitort voor een aantal voorbeeldvakken de daadwerkelijke kosteneffecten. Daarmee kan in de eerste helft van 2015 worden beoordeeld of de beoogde bezuiniging met de geplande ombouw wordt gerealiseerd. Daarbij verrekenen we de financiële besparing van de heestervakken die worden geadopteerd.

Toelichting

a. Afvalscheiding

in kg per inwoner	2010	2012	2013	2014	2016 GGP
Restafval + GHA, grof huish afval	278	283	262	256	231
GFT, groente, fruit, tuinafval en GTA, grof tuinafval	80	88	86	94	95
Papier Glas Textiel Kunststof	91	81	83	84	123
KCA, klein chemisch afval	1,6	1,5	1,5	1,4	1,6

specificering deelstromen Papier Glas Textiel Kunststof

in kg per inwoner	2010	2012	2013	2014	2016 GGP
papier	63	52	52	51	76
glas	18	19	19	19	21
textiel	5	5	5	5	6
kunststof	5	5	7	9	20

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Ondernemers en belanghebbenden zijn tevreden over de exploitatie en beheer van de openbare ruimte.		
Streefdoel/indicator		
Werkbare wijken, die goed worden gefaciliteerd op economische bruikbaarheid.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Niet bekend / beschikbaar	n.v.t.	Facilitering en kaderstelling gebruik openbare ruimte. Reclamebeleid, standplaatsenbeleid en marktverordening met bijbehorend uitvoeringsbesluit zijn uitgevoerd
Bezettingsgraad juli en augustus van de Passantenhaven (open: 1/5 – 30/9) zie toelichting	Een bezettingsgraad 44% of meer	zie toelichting
In 2012 is een sluitende keten m.b.t. dierennoodhulp gerealiseerd.	De sluitende keten m.b.t. dierennoodhulp borgen.	De samenwerking tussen de verschillende partijen is verbeterd.

Toelichting bezettingsgraad juli en augustus van de Passantenhaven (open: 1/5 – 30/9)

2009	2010	2011	2012	2013	2014
41%	44%	44%	39%*	42%**	42%

* mogelijke oorzaken: matig weer; overlast door uitgaanspubliek; overlast door werkzaamheden aanleg Rodetorenbrug; gewijzigde openingstijden Hofvlietbrug

** het percentage is in 2013 gestegen tov 2012, de verwachting is dat dat komt door de betere (tijdelijke) voorzieningen voor de havengebruikers. De verwachting is dat het gebruik langzaam aan nog verder toe zal nemen als deze betere voorzieningen meer bekend worden. Daar staat tegenover dat er in de weekenden overlast is door uitgaanspubliek

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Wijken, waarin iedereen een kans krijgt mee te doen		
Streefdoel/indicator		
De Inhoudelijke ontwikkeling van de Zwolse Participatie gaat langs vier kernwaarden: eigen verantwoordelijkheid, eigen initiatief, synergie in samenwerking en vangnetfunctie. Hierbinnen zijn dossiers benoemd. Vanuit het beheer en onderhoud van de openbare ruimte dragen we bij aan het dossier 'Participatie in de wijk/beheer en onderhoud'.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2013 is de 'Doe mee – Ideeënkaart' opgesteld. Op deze kaart staan alle fysieke participatie initiatieven. De kaart is voor en door bewoners om op allerlei plekken initiatieven te nemen om iets te verbeteren op straat.	Faciliteren en doorontwikkelen participatie	In 2014 is het aantal initiatieven verder gegroeid. De Doe mee-Ideeenkaart is gebruikersvriendelijker gemaakt. De ombouw "van struik naar gras" heeft een stimulans gegeven ten aanzien van de groenadoptie. Eind 2014 is gestart met een evaluatie van onze aanpak.
In 2012 zijn 10 rotondes ter adoptie aangeboden	rotondes en andere groene openbare ruimte ter adoptie en/of sponsoring aanbieden.	De markt voor adoptie van rotondes is door de crisis verkleind. Er zijn afspraken gemaakt over de adoptie van de rotonde bij de Burgemeester Roelenweg, maar nog niet alle tien de rotondes zijn geadopteerd. In 2014 is de financiële tegenvaller die hiervan het gevolg is (€ 20.000) opgevangen binnen de begroting. In 2017 loopt het contract met Rotondereclame.nl af, van een eerdere tranche adoptie van rotondes. We zien dat op die rotondes niet alle sponsormogelijkheden door Rotondereclame.nl worden benut omdat er blijkbaar onvoldoende vraag is van hun klanten. De kans bestaat daarom dat het contract niet of niet volledig wordt gecontinueerd. Daardoor zou een financiële tegenvaller ontstaan.
In 2012 is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met de belangenvereniging Schellerdriehoek over het beheer	Duurzaam groenbeheer in park Schellerdriehoek door zelfbeheer.	Het onderhoud is in 2014 volgens afspraak samen met de omwonenden uitgevoerd.

Relaties met andere programma's
Relaties zijn er met de beleidsparagrafen Participatie en Duurzaamheid en de programma's 3, 4 en en 6.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	48.221	22.981	48.919	23.402	48.454	23.869	466	467	933
Reservemutaties	399	3.234	479	3.306	1.275	2.871	-796	-435	-1.231
Gerealiseerd resultaat	48.620	26.215	49.398	26.708	49.728	26.740	-330	32	-298

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Stedelijke beplanting	196	-32	164	-97	-45	22
Stedelijke tuinen	32	-4	28	-12		16
Buitengebieden	168	24	192	-55	-114	23
Gras en Water	-136	6	-130	-245		-375
Spelen	-5	4	-2			-2
Voorzieningen in het groen	84	7	90	-100		-10
Wegen	-232	107	-125			-125
Straatmeubilair	-70	100	30	-17		13
Kunstwerken	163	6	169	-180		-11
Riolering	-96	16	-80	7	73	
Onkruidbeheer	4		4			4
Wijkbeheer	85	19	104	-97	-14	-7
Afval	168	191	359		-259	100
Reiniging	3		3			3
Toezicht openbare ruimte	-43		-43			-43
Reclame	-27	30	3			3
APV openbare ruimte	-3	7	4			4
Markten	54	-14	40			40
Havens	41	6	48			48
Veerdiensten	80	-5	75		-76	-1
Totaal	466	467	933	-796	-435	-298

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Stedelijke beplanting	+22	I	Opdrachten in kader van Reconstructies (+141) zijn per eind 2014 niet volledig uitgevoerd. Deze middelen zijn gereserveerd in de reserve Nog uit te voeren werken). Het resultaat op Groenafval (+52) wordt enerzijds veroorzaakt door een lager hoeveelheid groenafval en de halvering van het tarief voor deze afvalsoort. (er is een nieuw contract door Rova afgesloten). Aangezien het overgrote deel van het groenafval opgenomen is in de DVO Rova is er een meevaller op deze post Groenafval. Diverse verstrekte opdrachten zijn per eind 2014 nog niet volledig uitgevoerd (-97). Deze middelen zijn gedoteerd aan de reserve Nog uit te voeren werken. De gereserveerde middelen inzake Bomenfonds zijn in 2014 niet ingezet (-45) en blijven in de reserve gereserveerd.
Buitengebieden	+23	I	In kader van de PPN is voor de Wythmenerplas een bedrag van € 55.000 beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn niet aangewend en uiteindelijk gereserveerd. Op de Wythmenerplas is gepland groot onderhoud niet uitgevoerd o.a. in verband met onderzoek naar de toekomstige ontwikkelingen van deze plas. Dit heeft geleid tot een onderbesteding (+52). Tevens zijn de exploitatielasten lager uitgevallen (+24). Op de andere plassen en recreatieve terreinen zijn eveneens minder onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd en zijn de overige beheerskosten lager uitgevallen (+61). Reservemutaties: de niet aangewende middelen toegekend bij PPN zijn gereserveerd in de reserve Nog uit te voeren werken (-55). Daarnaast zijn vanwege niet uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden en het exploitatieresultaat van de Wythmenerplas minder middelen aan de reserve onttrokken (-114).
Gras en Water	-375	I	Een aantal opdrachten is per eind 2014 nog niet volledig uitgevoerd (+245). Deze middelen zijn gereserveerd in de reserve Nog uit te voeren werken (-245). Baggeren: de rechter heeft eind 2014 onverwachts toch een uitspraak gedaan over de claim die de baggeraar bij het Waterschap Groot Salland had ingediend voor één van de eerste fasen in het project baggeren "Zwolse wateren" De claim ad. € 408.500 (deel van de gemeente Zwolle) is uiteindelijk toegekend, nadat het jaren bij de rechtbank in behandeling was geweest. Bij Berap-2 is besloten de gereserveerde middelen vrij te laten vallen en het risico, dat de claim alsnog zou worden toegekend in de risicoparagraaf op te nemen.Nu tot daadwerkelijke uitkering is overgegaan komt het nadeel ten laste van de algemene middelen. Het bestuur van het waterschap, provincie en College van B&W hebben besloten in hoger beroep te gaan, tegen het vonnis van de rechtbank. Overige kleine verschillen + 34.
Voorzieningen in het Groen	-10	I	Een tweetal opdrachten is per eind 2014 niet uitgevoerd (+100). Deze middelen zijn gereserveerd in de reserve Nog uit te voeren werken (-100). Daarnaast zijn er nog diverse kleine verschillen (-10).

Product	afwijking	I/D	Analyse
Wegen	-125	I	In de laatste periode van het jaar is bij uitvoering van het regulier onderhoud op een aantal plekken geconstateerd, dat de schade aan de onderlagen erger was dan vooraf uit de schouw en proefboringen bleek. Dit heeft geleid tot noodzakelijk meerwerk. Daarnaast is er een overschrijding geweest op de niet verhaalbare schades door derden (-302). Om de kostenoverschrijding zo laag mogelijk te houden is besloten herstelwerkzaamheden aan elementen (trottoirs) door te schuiven naar volgend jaar (+107). De kosten voor gladheidsbestrijding waren door de zachte winters lager (+110) Hogere kosten voor kabels en leidingen (-21). Overige kleine verschillen (-19).
Straatmeubilair	+13	I	Hogere uitgaven voor openbare verlichting (-75). Minder uitgaven voor de verkeersregelinstallaties (+88). In de reserve nog uit te voeren werken is een bedrag, dat wij hebben ontvangen als afkoopsom voor onderhoud gestort, dat de komende jaren zal worden aangewend (+17)
Kunstwerken	-11	I	Een aantal opdrachten is per eind 2014 nog niet volledig uitgevoerd (+180). Deze middelen zijn gereserveerd in de reserve Nog uit te voeren werken (-180).
Riolering	-0	I	Hogere uitgaven voor onderzoekskosten (-80). Dit bedrag is extra aan de reserve/voorziening riolering onttrokken. Overige kleine verschillen per saldo (0).
Wijkbeheer	-7	I	Een aantal opdrachten is per eind 2014 nog niet volledig uitgevoerd (+97). Deze middelen zijn gereserveerd in de reserve Nog uit te voeren werken. Overige kleine verschillen (-7)
Afval	+100	I	Voor tal van projecten alsmede implementatie van Omgekeerd inzamelen is meer ambtelijke inzet nodig geweest (-47). Van Kunststofverpakking, boetes uit Toezicht en handhaving en bijdrage containers zijn hogere inkomsten gegenereerd (+22). In kader van oud-papier zijn minder subsidies/vergoedingen verstrekt aan verenigingen/instellingen (+51). Daarnaast heeft een iets hogere prijs voor oud-papier geleid tot een extra opbrengst (+55). In 2014 zijn meer ondergrondse containers opgeleverd hetgeen meer incidentele bijdragen in civieltechnische kosten tot gevolg heeft (-28). De DVO Rova heeft in 2014 geleid tot een positief saldo van € 180.000. Op diverse onderdelen zijn positieve resultaten gerealiseerd t.o.v. de begroting als gevolg van lagere tonnages afval: restafval -367 ton, GFT -381 ton en grof huis- en tuinafval -369 ton. Daarnaast zorgt een hogere hoeveelheid van blank en bont glas alsmede wit- en bruingoed (van totaal 359 ton) voor extra inkomsten. Overige kleine verschillen en een iets hogere inkomst Afvalstoffenheffing zorgen voor een extra resultaat van € +26.000. De positieve ontwikkeling van het product Afval zorgt voor een lagere onttrekking aan de egalisatiereserve Afvalstoffenheffing van € -259.000. Werkelijke onttrekking wordt € 615.000 i.p.v. het begrote € 874.000. Daarnaast heeft Rova in 2014 een hoger dividend uitgekeerd (+100).
Markten	+ 40	I	Vanaf 2014 is er minder ambtelijk inzet op markten (+45) Overige kleine verschillen (+9) Iets lagere inkomsten op de markten (-14)
Veerdiensten	-1	I	Voor 2014 was de vervanging van de motor gepland. Deze werkzaamheden zijn niet gedaan en zullen in 2015 uitgevoerd worden (+76). Deze middelen waren al gereserveerd. Aangezien deze werkzaamheden niet uitgevoerd zijn, leidt dit tot een lagere onttrekking aan de reservemiddelen (-76).

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Inc Nw Bel. Baggeren 08 tm 11	427		425	afgesloten			
Aanleg en inr. wijkboerderij Stadshagen	89			89		89	
Gem. riol. plan t/m 2011-2015	175	576	162	589			589
VVI12 vv speeltoestellen incl. skatebanen	62		67	afgesloten			
VVI12 bermverlaging tbv waterafv. wegen	16		12	afgesloten			
VVI12 vv oude lichtmasten/armaturen	120			120			120
VVI12 vv onderdelen Mastenbroekerbrug	52	-31	5	16			16
VVI12 Hofvlietbrug lagerstoelen	38	31	5	64			64
VVI12 Betaal/ticketautomaat Kleine Veer	15			afgesloten			
VVI13 vv havenkasten	25			25			25
VVI13 vv marktkasten	20			20			20
VVI13 beschoeiingen	133		133	afgesloten			
VVI13 houten bruggen	79		79	afgesloten			
VVI13 K'poortenbrug verv deklg	91		6	85			85
VVI13 geluidschermen	39		6	33			33
VVI13 D'poortenbrug hydrauliek	44		30	14			14
VVI13 Vispoortenbrug hydrauliek	44		33	11			11
VVI13 houtconstructies	16		16	afgesloten			
VVI13 armaturen en lichtmasten openb.verl.	185		178	7			7
VVI13 vv automaten van VRI's	109		115	afgesloten			
VVI13 vv armaturen van VRI's	32		32	afgesloten			
VVI13 Camera's H'broekerbrug	53		49	afgesloten			
VVI13 Camera's Hofvlietbrug	43		38	afgesloten			
VVI13 Tunnels voegen/voegoverg	59		52	7			7
VVI13 Spelen	170		160	10			10
VVI13 Beplantingen	117		46	71			71
VVI13 Bomen	125			125			125
Ombouw verlichting naar LED	0	2.213	4	2.209			2.209
VVI14vervangen bomen	0	75		75			75
VVI14betonklinkerkeien	0	47	44	afgesloten			
VVI14verbeteren fundatie hoofdwegen	0	51	51	afgesloten			
VVI14bermverbetering	0	25	25	afgesloten			
VVI14vri armaturen	0	26	21	afgesloten			
VVI14vri automaten	0	296	222	74			74
VVI14camera's brugbediening op afstand	0	128	122	afgesloten			
VVI14houten bruggen div onderdelen	0	71	72	afgesloten			
VVI14betonnen bruggen betonuitwas herst	0	64	43	21			21
VVI14tunnels voegen en voegoverg.2e fase	0	59	17	42			42
VVI14beschoeiingen	0	236	4	232			232
VVI14waterbouwkundige constructies hout	0	25	29	afgesloten			
VVI14geluidschermen	0	27	5	22			22
VVI14grondkerende voorzieningen	0	34	3	31			31
VVI14houtenbruggen slijtlagen	0	59	70	afgesloten			
VVI14spelen, vervanging speeltoestellen	0	275	133	142			142
VVI14Hofvlietbrug, dekplanken hout	0	56		56			56
VVI14vervangen beplanting	0	50		50			50
	2.378	4.393	2.514	4.240	0	89	4.151

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Vervangingsinvesteringen riolering	576	Begroting 2014	jaarschijf 2014
Ombouw verlichting naar LED	1.600	BW 18-2-2014	
Onrendabele vervangingsinvesteringen '14	2.217	Begroting 2014	BW 18-2-2014
	4.393		

Project	Bedrag
Vervangingsinvesteringen 2012	16
Vervangingsinvesteringen 2013	3
Vervangingsinvesteringen 2014	-2
	17

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Aanleg en inrichting Wijkboerderij Stadshagen
Het krediet is bedoeld:
1. voor het aansluiten van de openbare ruimte op de wijkboerderij Stadshagen nadat deze is gerealiseerd en
2. om de overgang van het huidige gemeentelijke beheer van de dierenweiden naar het beheer door een derde/andere partij mogelijk te maken.

In eerste instantie was de verwachting dat de wijkboerderij door Landstede gerealiseerd zou worden. Deze partij heeft zich echter teruggetrokken. Het College heeft daarop besloten de wijkboerderij te laten realiseren door de wijk zelf. De wijk heeft inmiddels een Stichting gevormd en de planvorming is in volle gang.

Ombouw verlichting naar LED
In 2014 zijn voor de eerste fase die nu in uitvoering is, de inkoop van armaturen en de levering en plaatsing lichtmasten aanbesteed.
Er zullen komende jaren nog 3.550 lichtpunten en masten geleverd en geplaatst worden.
De verwachting is dat eind 2016 alle lichtpunten en masten van deze eerste fase vervangen zullen zijn.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

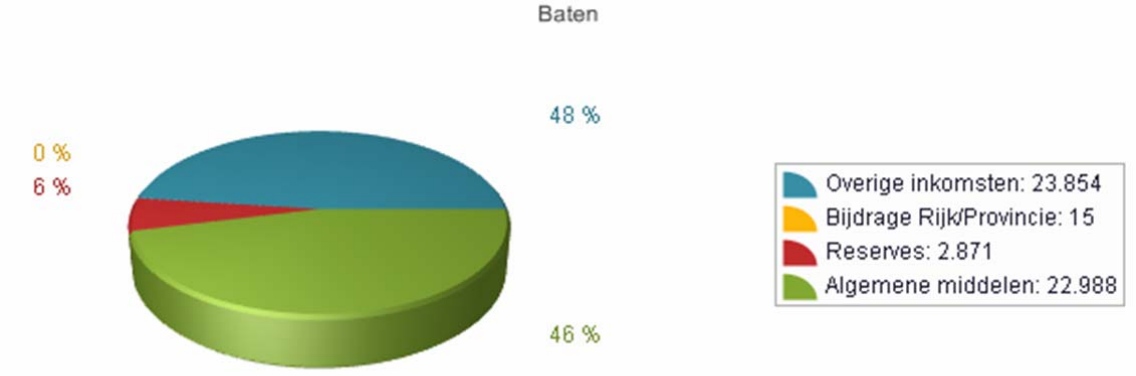

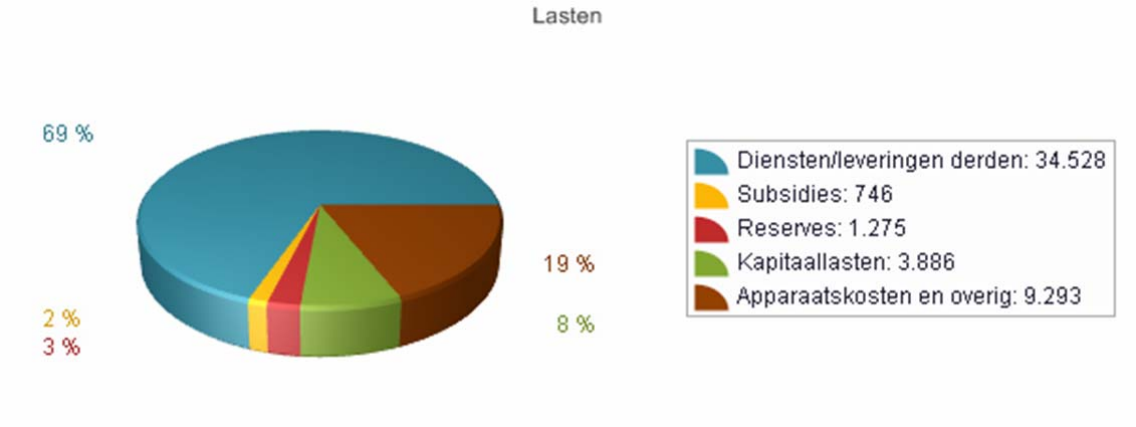

De mensen

Programma 10 Sociaal economische zelfredzaamheid

Beleidsverantwoording

Algemeen

Werk, re-integratie en participatie
De trajecten re-integratie worden ingezet voor de Zwolse inwoners met een bijstandsuitkering die (nog) niet in staat zijn om zelfstandig de regie te voeren over de kortste weg naar werk. In de tweede helft van 2013 en in 2014 heeft er een ommekeer plaatsgevonden: de re-integratie wordt steeds meer in eigen beheer uitgevoerd. Dit leidt tot een hogere participatiegraad en uitstroom dan de meeste aanbestede trajecten. Gezien de opgave die er ligt om zoveel mogelijk burgers economisch zelfredzaam te laten zijn, hanteren we de volgende uitgangspunten in 2015:

- objectiveren van de mogelijkheden van de WWB-gerchtigde d.m.v. screening
- we werken methodisch; de waarderende benadering staat centraal
- we werken met trajecten in eigen beheer
- de kortste weg naar werk is leidend
- maatwerk
- we gaan nauw samenwerken met partijen die goede maatschappelijke resultaten bereiken en innovatie hoog in het vaandel hebben staan

Het bevorderen van maatschappelijke participatie wordt steeds meer in de wijk uitgevoerd. In twee jaar tijd is de overdracht van de dienstverlening gericht op maatschappelijke participatie belegd in de sociale wijkteams.

In 2015 vormt het Werkbedrijf Regio Zwolle (een samenwerkingsverband van gemeenten, UWV, onderwijs, werkgevers en werknemers) de schakel tussen werkgevers en mensen met een arbeidsbeperking die toegeleid kunnen worden naar werk. Op basis van een regionaal marktbewerkingsplan wordt een eenduidige werkgeversdienstverlening gerealiseerd. Op basis van de afspraken in ons regionaal sociaal akkoord is onze taakstelling om 1000 extra (leerwerk)banen in te vullen in de periode tot 2018. Ook op lokaal niveau realiseren we 1000 extra banen. We stellen een Banenplan 'de kracht van Zwolle' op. Samen met werkgevers gaan we intensief aan de slag. We maken hierbij gebruik van de expertise en uitvoeringsorganisatie van de Wezo.

Relevante kaderstellende nota's

- Visie Sociaal Domein ‘Werken vanuit vertrouwen’.
- Kadernota Participatiewet ‘Meedoen mogelijk maken’.
- Kadernota Dagbesteding ‘Ondersteuning van kwetsbare inwoners met dagbesteding en bijzonder werk’.
- Beslisnota college, informatienota raad ‘Besteding budget maatschappelijke participatie over de periode 2013-2015 (mei 2013).

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Alle Zwollenaren die kunnen werken, werken naar vermogen. We willen Zwollenaren die een beroep (gaan) doen op inkomensondersteuning, zo snel mogelijk begeleiden naar betaald werk of zelfstandig ondernemerschap. Doel is om deze Zwollenaren zo snel mogelijk (weer) duurzaam bijstandsonafhankelijk (minimaal een half jaar uit de uitkeringssituatie) te laten zijn. De optelsom van de individuele effecten van het hebben van werk: verbetering van de financiële situatie, toename van de eigenwaarde, toename van gevoel van controle op het eigen leven, toename van ervaren gezondheid en de toename van arbeidsgerelateerde en/of andere activiteiten levert positieve maatschappelijke effecten op. Het betreft zowel effecten op sociaal terrein: minder beroep op zorgvoorzieningen, minder beroep op (bijzondere) bijstand (minder uitgaven) en een toename van de betrokkenheid bij de samenleving en de onderlinge betrokkenheid in de buurt/wijk, als effecten op economisch terrein: meer welvaart, meer te besteden, groei economie en werkgelegenheid.		
Streefdoel/indicator		
Het aantal bijstandsafhankelijke huishoudens neemt af door inkomsten uit loondienst of onderneming of het volgen van een opleiding. (Volledige uitstroom uit de uitkering).		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Nulsituatie 2013: afname aantal bijstandsafhankelijke huishoudens door inkomsten uit loondienst of onderneming of het volgen van een opleiding: 390. (2012: 390).	Afname aantal bijstandsafhankelijke huishoudens door inkomsten uit loondienst of onderneming of het volgen van een opleiding: 400.	Uitstroom naar loondienst: 320. Uitstroom naar eigen onderneming: 30. Uitstroom naar opleiding: 64. Totale uitstroom: 414.
Nulsituatie 2013: aantal allianties afgesloten met bedrijven: 25. Nulsituatie 2012: 313 personen zijn in loondienst getreden of zijn een eigen onderneming gestart. Op meetdatum 28 augustus 2013 zijn 222 personen nog aan het werk en uitkeringsonafhankelijk. 46 personen ontvangen een WW- uitkering en 45 personen een WWB-uitkering.	Aantal allianties met bedrijven uitbreiden tot minimaal 50.	In totaal zijn er 47 allianties afgesloten. In 2015 gaan we door met het afsluiten van allianties.
Streefdoel/indicator		
Het aandeel bijstandsafhankelijke huishoudens met inkomsten uit loondienst of onderneming neemt toe. (Gedeeltelijke uitstroom uit de uitkering).		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Nulsituatie 2013: aandeel bijstandsafhankelijke huishoudens met inkomsten uit loondienst of onderneming: 385. (2012: 367).	Het aandeel bijstandsafhankelijke huishoudens met inkomsten uit loondienst of onderneming: 385.	Aandeel bijstandsafhankelijke huishoudens met: Inkomsten uit loondienst: 448. Inkomsten uit eigen onderneming: 15. Totaal: 463.
Streefdoel/indicator		
Bij de groep bijstandsafhankelijk huishoudens met inkomsten uit loondienst of onderneming neemt het bedrag uit dit inkomen toe.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Nulsituatie 2013: de hoogte van dit inkomen per maand: € 475. (2012: € 466).	De hoogte van dit inkomen per maand: € 485 inclusief indexatie CBS 2014.	De groep bijstandsafhankelijke huishoudens verdienden gemiddeld € 474,- per maand. We blijven inzetten op het behalen van de norm in 2015.

Relaties met andere programma's
Met betrekking tot de werkgeversdienstverlening is er een directe relatie met de activiteiten die zijn opgenomen in programma 2. Met betrekking tot het bieden van individuele ondersteuning aan onze klanten worden genoemde activiteiten uitgevoerd in relatie met de activiteiten benoemd in het programma's 11 en 16 (digisterker).

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Gefaseerd afbouwen van de gesubsidieerde arbeid (ID/WIW).		
Streefdoel/indicator		
Alle ID/WIW- medewerkers werken naar vermogen.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Afbouw met 70% (gerealiseerd in 2013). (2012: 40%).	Afbouw met 30%.	Financiële afbouw is gerealiseerd. 100% afbouw m.i.v. 1 januari8 2014. 6 medewerkers hebben nog een (part) time baan waarbij we inzetten naar volledige uitstroom. 13 medewerkers hebben een traject gevolgd gericht op re-integratie, activering of maatschappelijke participatie De overige medewerkers zijn ontheven van arbeidsplicht, WSW- geïndiceerd, participeren of zijn uitgestroomd naar werk.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Alle Zwollenaren die (tijdelijk) niet kunnen werken zetten zich door maatschappelijk te participeren in voor hun eigen ontwikkeling en die van de stad. We willen dat iedere Zwollenaar voor wie betaald werk (nog) geen optie is, zich naar vermogen inzet voor de gemeenschap in het algemeen of voor zijn of haar leefomgeving in het bijzonder. Ons streven is om Zwollenaren met een WWB-uitkering die (nog) niet in staat is om te werken, daar waar nodig, te ondersteunen richting maatschappelijke participatie (bijvoorbeeld vrijwilligerswerk, deelname aan activiteiten in de wijk). Maatschappelijke participatie organiseert de burger zoveel mogelijk op eigen kracht. Van een burger die een beroep doet op het gemeentelijk vangnet verwachten we inzet terug. In de eigen wijk of gemeentebreed. Het gaat daarbij niet alleen om het participeren op zich maar vooral om het deel uitmaken van een netwerk, voorkomen sociaal isolement, toename zelfvertrouwen en het verkrijgen van tijdige signalen van multiproblematiek. De optelsom van deze individuele effecten van maatschappelijk functioneren levert positieve sociaal maatschappelijke effecten op. De onderlinge betrokkenheid in de buurt/wijk neemt toe, de leefbaarheid in de buurt/wijk stijgt; er ontstaat een sociaal netwerk, ontstaan van een positieve dynamiek in de buurt/wijk; steeds meer burgers worden enthousiast en doen mee.		
Streefdoel/indicator		
Het slagingspercentage voor trajecten (positief afronden trajecten) die worden ingezet vanuit re-integratie, inburgering of educatie is 80%.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Vaststellen per 1-1-2014.	100% van de doelgroep.	Inburgeringstaken en re-integratietaken voor de hele doelgroep verplichte inburgeraars ingezet.
Nader vast te stellen per 1-1-2013 binnen de regio IJssel-Vecht.	Nader vast te stellen binnen de regio IJssel-Vecht.	
Nulmeting 2013: 140 taalcursussen. (2012: 140).	300 taalcursussen.	422 taalcursussen via het programma Taal voor het leven. 155 via ROC's.
Nulsituatie 2013: aantal burgers met een WWB-uitkering dat participeert naar vermogen: 400. (2012: 400).	Aantal burgers met een WWB-uitkering dat participeert naar vermogen: 500.	415 burgers. Start gemaakt met transitie maatschappelijke participatie naar de wijk: aantal burgers met WWB-uitkering dat participeert nog niet betrouwbaar te meten. Monitoring volgt m.i.v. 2015 binnen sociaal domein.
Peildatum 1-1-2014.	Een stijging van de participatie van onze klanten.	In 2014 nam de afstand tot de arbeidsmarkt bij 145%van de klanten af. Bij 9% was er sprake van een toename.

Relaties met andere programma's
Met betrekking tot het stimuleren van participatie van onze burgers/klanten worden genoemde activiteiten uitgevoerd in relatie met de activiteiten benoemd in het programma 's 11 en 6.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Adequate uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening dat als doel heeft aan zoveel mogelijk arbeidsgehandicapten die zijn geïndiceerd voor de WSW aangepaste arbeid te bieden die aansluit bij hun capaciteiten en mogelijkheden.		
Streefdoel/indicator		
Het realiseren van 590 arbeidsjaren (taakstelling Ministerie van SZW). Zoveel mogelijk aangepaste arbeid bij reguliere werkgevers realiseren (detacheren en begeleid werken).		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Nulsituatie 2013: 611 arbeidsjaren.	590 arbeidsjaren.	589,36 arbeidsjaren
25% van de totale doelgroep plaatsen via detacheren en begeleid werken (2012).	30% van de totale doelgroep plaatsen via detacheren en begeleid werken.	48% van de totale doelgroep is geplaatst via detacheren en begeleid werken.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	25.125	21.831	26.158	23.010	26.595	23.056	-436	46	-391
Reservemutaties		697		826	103	801	-103	-25	-128
Gerealiseerd resultaat	25.125	22.529	26.158	23.835	26.697	23.856	-539	21	-518

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Aansluiting onderw/arbeidsmark	2		2	-103		-100
Trajecten (WWB)	456	-375	81		-25	57
Sociale werkvoorziening	-583	112	-472			-472
Inburgering	-312	309	-3			-3
Totaal	-436	46	-391	-103	-25	-518

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Arbeidsmarktbeleid	-100	I	Voor de inrichting voor de regionale werkbedrijven is door het ministerie van SWZ een bedrag ad. € 1.000.000 voor de arbeidsregio beschikbaar gesteld. Het bedrag wordt in delen via de algemene uitkering van de gemeente Zwolle verstrekt. De eerste termijn ad. € 100.000 is in de reserve nog uit te voeren werken gestort.
Trajecten (WWB)	57	I	De afwijkingen met betrekking tot de lasten op het product hebben met name de volgende oorzaken: Er is voor 452 minder re-integratietrajecten ingezet ten laste van het rijksbudget participatie. Daarnaast is er 66 aan ESF-subsidie doorbetaald aan de gemeenten van de RPA-regio. De bestedingen ten laste van het budget maatschappelijke participatie zijn 58 lager. Dit komt met name doordat er minder maatschappelijke participatietrajecten daaraan konden worden toegerekend. De afwijkingen met betrekking tot de baten op het product hebben met name de volgende oorzaken: Er is 502 minder aan rijksbudget participatie nodig. Er is namelijk voor 50 aan re-integratie trajecten toegerekend aan een incidenteel ontvangen A+O subsidie. Daarnaast is er de ontvangst van de ESF-subsidie (66). Het niet besteedde deel rijksbudget participatie kan worden meegenomen naar volgend jaar (gecorrigeerd voor het deel dat bij het product Inburgering is verantwoord).
Sociale Werkvoorziening	-472	I	De extra lasten worden met name veroorzaakt door de bijdrage aan de wezo voor het resultaat op inkoop en resultaat op de bedrijfsvoering. De extra baten worden met name veroorzaakt door bijstelling van de rijksbijdrage sociale werkvoorziening.
Inburgering	-3	I	De afwijking met worden met name veroorzaakt door trajectkosten Inburgering (72) van Zwolle en trajectkosten van de regio (65). Daarnaast waren er nog kosten voor onze dienstverlening die aan de regio kon worden doorbelast (70). Tevens konden meer kosten worden toegerekend worden in verband met de dienstverlening met betrekking tot huisvesting asielzoekers (105). De volgende inkomsten staan daar tegenover, rijksbudget participatie (72), bijdrage regio (135) en bijdrage COA (105).

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid	0	100	48	52	-63	115	
	0	100	48	52	-63	115	0

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid	100	BW 14-1-2014	
	100		

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

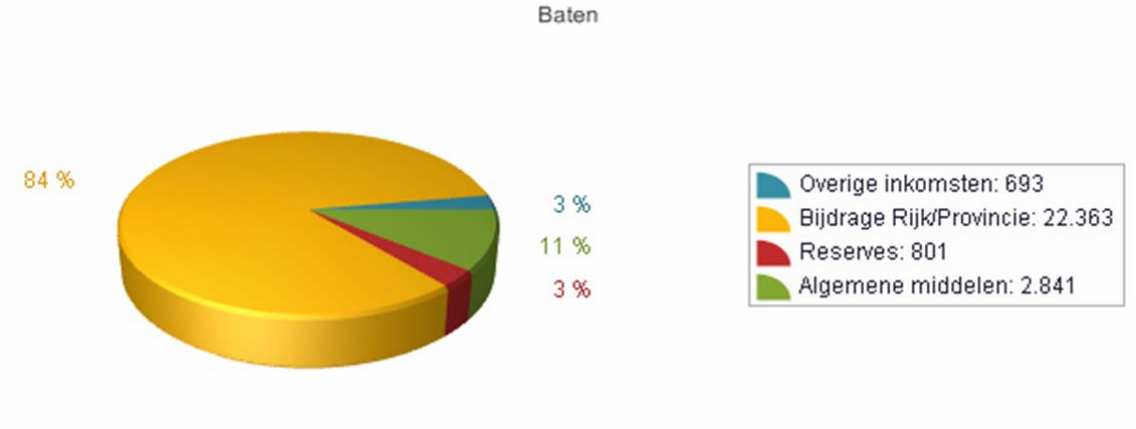

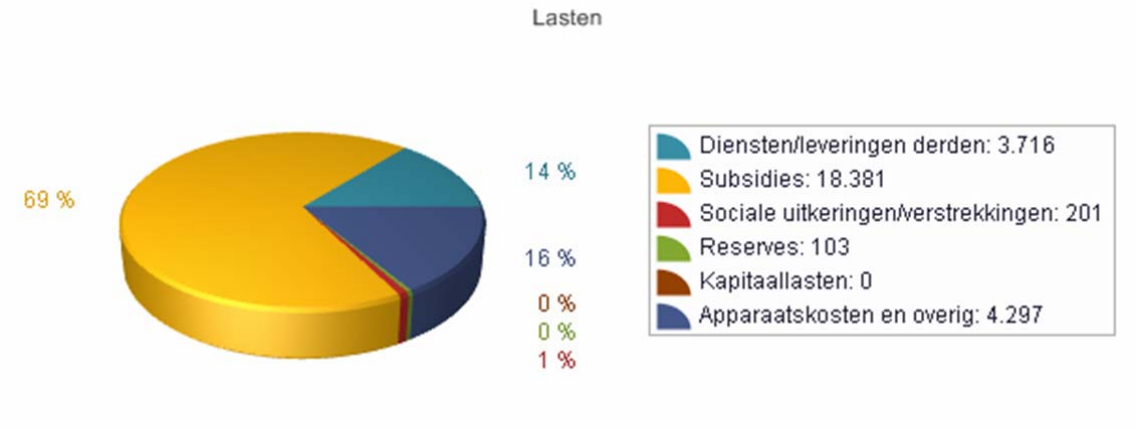

Programma 11 Bijstandverlening en armoedebestrijding

Beleidsverantwoording

Algemeen

Bijstandsverlening
In 2014 nam het bijstandsvolume in Zwolle toe met 8,7%. Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering nam toe met 7,9 % en bedroeg op 31 december 3.261 huishoudens. De toename is hoger dan het landelijke gemiddelde in 2014. De toename was het grootst bij de alleenstaanden en qua leeftijd bij de groep (jongeren) tot 27 jaar. Van de 3.261 Zwolse huishoudens met een bijstandsuitkering hebben er 921 (28%), thuisinwonende ten laste komende kinderen onder de 18 jaar. In totaliteit hebben zij 1.667 kinderen. De Zwolse bijstandspopulatie is relatief laag opgeleid. Van de Zwolse bijstandsgerechtigden is 64% in Nederland geboren en in totaal komen ze uit 98 verschillende landen.

Het aantal Zwollenaren dat op 31.12.2014 bijstandsafhankelijk was, bedroeg dus:

Bijstandsafhankelijke Zwollenaren op 31.12.2014		
Alleenstaanden	2.122	volwassenen
Eenoudergezinnen	697	volwassenen
(Echt)paren	(442 * 2)884	volwassenen
Kinderen	1.667	kinderen
Totaal	**5.370**	

In 2014 werden 1.232 bijstandsuitkeringen toegekend en 998 uitkeringen beëindigd. Het aantal huishoudens dat door werkaanvaarding in loondienst uitstroomde, kwam in 2014 uit op 320. Het aantal huishoudens dat een onderneming begon, kwam uit op 30, exact evenveel als in 2013. Het aantal klanten dat weer ging studeren nam relatief fors toe; van 51 in 2013 naar 64 in 2014. Van alle klanten die in 2014 uitstroomden naar werk, was bijna 57% nog geen half jaar bijstandsafhankelijk.

Trends en ontwikkelingen
In 2014 zijn de voorbereidingen getroffen voor de invoering van de Participatiewet per 1.1.2015 en de aanscherping van de WWB die daarin verwerkt is.

- Eind 2014 is de inkomensondersteuning voor personen met een beperking door de raad vastgesteld.
- In 2014 is de eenmalige koopkrachttegemoetkoming is uitgekeerd aan alle minima in Zwolle.
- In november is het eerste lustrum gevierd van het armoedepact Zwolle Armoedevrij!.

Relevante kaderstellende nota's

- Visie Sociaal Domein ‘Werken vanuit vertrouwen’.
- Kadernota, uitvoeringsnota en verordeningen Participatiewet ‘Meedoen mogelijk maken’.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Bij onvoldoende inkomen in een huishouden kunnen mensen vertrouwen op hulp van de gemeente om in eigen levensonderhoud te kunnen voorzien.

Streefdoel/indicator

- Huishoudens die een beroep op de gemeente doen voor bijstand in de kosten van hun levensonderhoud kunnen zo snel mogelijk weer zelf in eigen levensonderhoud voorzien door inkomsten uit loondienst of onderneming in afstemming met programma 12.
- We bieden een vangnet door het verstrekken van (bijzondere) bijstand binnen de rijksgelden van het macrobudget.
- De groei van het Zwolse bijstandsvolume is minder of gelijk aan de landelijke groei van het bijstandsvolume.
- We verstrekken rechtmatig en doelmatig bijstand voor kosten levensonderhoud en bijzondere bijstand voor noodzakelijke onvoorziene kosten. We willen de tijdigheid en accuratesse in dienstverlening bij het verstrekken van (bijzondere) bijstand op peil (binnen wettelijke normen) houden. 95% van de aanvragen (bijzondere) bijstand wordt tijdig binnen de wettelijke termijn afgehandeld.
- We verlengen onze samenwerking met Stichting Noodfonds om in schrijnende gevallen hulp te kunnen bieden.
- Bijzondere medische kosten blijven we via de collectieve zorgverzekering verstrekken. Het aantal huishoudens dat gebruik maakt van de collectieve zorgverzekering groeit.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
93% van de aanvragen voor (bijzondere) bijstand wordt tijdig binnen de wettelijke termijn afgehandeld.	95% van de aanvragen voor (bijzondere) bijstand wordt tijdig binnen de wettelijke termijn afgehandeld.	98% van de aanvragen voor kosten levensonderhoud is tijdig afgehandeld. Van de aanvragen bijzondere bijstand is 87% tijdig afgehandeld.
Het team handhaving bespaart € 360.000 aan uitkeringen.	Er wordt € 1,15 mln bespaard aan uitkeringen door het team handhaving.	Er is voor € 1,25 mln aan fraude aangetoond door team handhaving, waarvan € 768.000 in Zwolle en de rest regionaal.
48%van de debiteuren betaalt op de lopende vordering.	48% van de debiteuren betaalt op de lopende vordering.	53% van de debiteuren betaalt op de lopende vordering.
100% van de bekende debiteuren is opgenomen in de debiteurenbewaking.	100% van de bekende debiteuren is opgenomen in de debiteurenbewaking.	100% van de bekende debiteuren is opgenomen in de debiteurenbewaking.
De dekkingsgraad van de collectieve zorgverzekering onder WWB huishoudens met een laag inkomen 40%.	De dekkingsgraad van de collectieve zorgverzekering onder WWB huishoudens met een laag inkomen is 45%.	46% van de bijstandsgerechtigde huishoudens maakt gebruik van de collectieve zorgverzekering.
	Het gebruik van de collectieve zorgverzekering onder huishoudens met een laag inkomen (uit arbeid of als zelfstandige of een overige uitkering) neemt toe.	Het gebruik van de collectieve zorgverzekering onder huishoudens met een laag inkomen zonder WWB is toegenomen met 100 deelnemers.

Relaties met andere programma's
Programma 3 (goede werkgelegenheid in de stad voor alle bewoners) programma 10 (instroom WWB verminderen, aanscherping passende arbeid, uitstroom vergroten) en programma 16 (gezondheid of een beperking als belemmering voor participatie is, bijvoorbeeld door verstrekken individuele voorzieningen)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
We bestrijden armoede als gevolg van langdurige afhankelijkheid van een laag inkomen.

Streefdoel/indicator

- We verstrekken de langdurigheidstoeslag aan huishoudens die van een laag inkomen leven, zodat zij in staat zijn om zelf te kunnen reserveren voor duurzame gebruiksgoederen of voor andere onvoorziene uitgaven.
- 80% van de huishoudens die langdurig afhankelijk zijn van een laag inkomen, maakt gebruik van de langdurigheidstoeslag.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Minstens 70% van de WWB huishoudens die afhankelijk zijn van een laag inkomen doet een beroep op de langdurigheidstoeslag.	Minstens 80% van de WWB huishoudens die afhankelijk zijn van een laag inkomen doet een beroep op de langdurigheidstoeslag.	Er is 1921 keer een langdurigheidstoeslag uitbetaald. Van alle betaalde toeslagen gaat 91,3% naar huishoudens met een inkomen tot 100% van het sociaal minimum , 5% naar de inkomensklasse tot 105% en de overige 3,7% naar de klasse tot 110%.

Relaties met andere programma's
Programma 10 (instroom WWB verminderen, aanscherping passende arbeid, uitstroom WWB vergroten)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Verminderen of oplossen van problematische schulden voor Zwollenaren.

Streefdoel/indicator

- We willen minimale wachttijden. We verstrekken schulddienstverlening in ieder geval binnen de wettelijke termijnen.
- Huishoudens hoeven zo min mogelijk beroep te doen op schulddienstverlening. We geven voorlichting aan instellingen over schuldpreventie en financiële zelfredzaamheid.
- Schulddienstverlening moet makkelijk bereikbaar zijn voor Zwollenaren, bijvoorbeeld telefonisch via 14038, via internet en via maatschappelijke partners.
- Dak- en thuisloze WWB-ers moeten meewerken aan het hanteerbaar maken van hun financiële verplichtingen via budgetbeheer of inhoudingen.
- Wij willen ingeval van een crisissituatie als eerste stap op weg naar een schuldenvrije toekomst: stabiliseren.
- Wij streven naar een schuldenvrije toekomst voor degenen die zijn toegelaten tot een schuldregeling
- We willen de financiële zelfredzaamheid van schuldenaren verhogen zodat bij het verkrijgen van een schone lei niet opnieuw schulden ontstaan.
- We willen dat schuldenaren weer naar vermogen gaan deelnemen aan maatschappelijk leven.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Bij 100% van de aanmeldingen vindt binnen 4 weken een gesprek plaats.	Bij 100% van de aanmeldingen vindt binnen 4 weken een gesprek plaats.	Tot 1 oktober 2014 gerealiseerd. Door vertrek medewerkers in verband met vorming SWT en opleiding van nieuwe medewerkers is dit percentage gedaald in het laatste kwartaal 2014.
45 bijeenkomsten over schuldpreventie	45 bijeenkomsten over schuldpreventie	Er zijn 45 bijeenkomsten geweest over schuldpreventie.
Bij 100% van de aanvragen schulddienstverlening wordt binnen 8 weken beslist over de toelating.	Bij 100% van de aanvragen schulddienstverlening wordt binnen 8 weken beslist over de toelating.	Tot 1 oktober 2014 gerealiseerd. Door vertrek medewerkers in verband met de vorming van de sociale wijkteams en opleiding van nieuwe medewerkers is dit percentage gedaald in het laatste kwartaal 2014.
90 cliënten uit budgetbeheer worden voorbereid op en begeleid naar duurzame financiële zelfredzaamheid.	110 cliënten uit budgetbeheer.	110 cliënten uit budgetbeheer zijn begeleid naar duurzame financiële zelfredzaamheid.
95% van de dak- en thuisloze WWB-ers zit in het budgetbeheer	100% van de dak- en thuisloze WWB-ers zit in het budgetbeheer.	100% van de dak- en thuisloze WWB-ers zit in het budgetbeheer.
8 van de aanvragen schuldregeling afhandelen door het opzetten van een saneringskrediet	30 van de aanvragen schuldregeling afhandelen door het opzetten van een saneringskrediet	30 aanvragen schuldregeling zijn afgehandeld door het opzetten van een saneringskrediet.
In 80% van de crisissituaties wordt met het aanvragen van SDV die crisis opgelost en wordt een stabiel inkomens- en uitgavenniveau bereikt.	In 90% van de crisissituaties wordt met het aanvragen van SDV die crisis opgelost en wordt een stabiel inkomens- en uitgavenniveau bereikt.	90% van de crisissituaties wordt met het aandragen van SDV opgelost.
In 85% van de afgeronde en doorlopen schuldregelingen eindigt met een schone lei.	90% van de afgeronde en doorlopen schuldregelingen eindigt met een schone lei.	90% van de afgeronde en doorlopen schuldregelingen eindigt met een schone lei.
75% van de cliënten die uit budgetbeheer gaan, maakt gedurende een jaar geen nieuwe schulden.	80% van de cliënten die uit budgetbeheer gaan, maakt gedurende een jaar geen nieuwe schulden.	80% van de cliënten die uit budgetbeheer gaat, maakt gedurende een jaar geen nieuwe schulden.
75% van de cliënten die een schuldregeling met een schone lei afsluiten, maakt gedurende een jaar geen nieuwe schulden.	80% van de cliënten die een schuldregeling met een schone lei afsluiten, maakt gedurende een jaar geen nieuwe schulden.	80% van de cliënten die een schuldregeling met een schone lei afsluiten, maakt gedurende een jaar geen nieuwe schulden.
De participatie van uitgestroomde cliënten is 7% groter dan de participatie van instromende cliënten.	De participatie van uitgestroomd cliënten is 10% hoger ten opzichte van de participatie van instromende cliënten.	De participatie van uitgestroomde cliënten is 10% hoger ten opzichte van de participatie van instromende cliënten.

Relaties met andere programma's

Relatie met programma 10 (formulierenbrigade)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Alle kinderen moeten zich kunnen ontplooien, ongeacht de financiële situatie van het gezin waarin ze opgroeien. Kinderen van ouders met een laag inkomen worden gestimuleerd om te participeren in sport- of culturele activiteiten.		
Streefdoel/indicator		
• Indien de financiële thuissituatie een belemmering vormt voor kinderparticipatie worden ouders doorverwezen naar een van de deelnemende fondsen. • We signaleren armoede-gerelateerde gezondheidsknelpunten bij kinderen.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Bij controles van de JGZ en Icare bij 0-18 jarigen wordt in 100% aandacht besteed aan armoede en gezondheid bij kinderen	Bij controles van JGZ en Icare bij 0-18 jarigen wordt in 100% aandacht besteed aan armoede en gezondheid bij kinderen	Controles zijn uitgevoerd en bij 143 kinderen is een vervolgactie opgepakt
Via fondsen (zoals Jeugdsportfonds, Stichting Meedoen) kunnen alle kinderen die daarvoor in aanmerking komen meedoen aan sport en cultuur of schoolactiviteiten.	Via fondsen (zoals Jeugdsportfonds, Stichting Meedoen) kunnen alle kinderen die daarvoor in aanmerking komen meedoen aan sport en cultuur of schoolactiviteiten.	Fondsen hebben de aanvragen kunnen toekennen.

Relaties met andere programma's
Programma 14 (kinderen maken op school kennis met cultuur), programma 15 (80% van de jeugdigen voldoet aan de beweegnorm en is er een vangnet voor kinderen die zonder zwemdiploma de basisschool verlaten) en programma 9 (Lespakket voor scholen is beschikbaar voor kinderen en voor ouderavonden op basisscholen en in voortgezet onderwijs. Aandacht voor financiële opvoeding in reguliere lessen).

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Het bevorderen van maatschappelijke betrokkenheid bij armoede		
Streefdoel/indicator		
• Samenwerken met partners en ervaringsdeskundigen om armoede tegen te gaan. • Iedereen die tot de doelgroep behoort maakt gebruik van armoede- en inkomensondersteunende maatregelen.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Project de kunst van rondkomen is afgerond en nu onderzoeken we welke aanbevelingen van project De kunst van het rondkomen kunnen worden overgenomen in beleid en uitvoering.	Bij gebleken haalbaarheid worden aanbevelingen, zoals eigen kracht loket, gerealiseerd.	College heeft ingestemd met een eigen kracht training in 2015, 2016 en 2017, genaamd Bruggenbouwers, door Zwolle Doet!. Eerste training start in 2015.
Er wordt minimaal 4x per jaar in de Wijzer aandacht geschonken aan armoede- en inkomensondersteunende maatregelen Er vindt 4 x per jaar overleg plaats met professionals uit de stad over ontwikkelingen op het gebied van inkomen en schulden.	Er wordt minimaal 6x per jaar in de Wijzer aandacht geschonken aan armoede- en inkomensondersteunende maatregelen Er vindt 4 x per jaar overleg plaats met professionals uit de stad over ontwikkelingen op het gebied van inkomen en schulden.	Er is meer dan 30 keer aandacht geschonken aan diverse regelingen in de Wijzer en meer dan 30 keer in de Swollenaer. We organiseren en faciliteren het overleg.

Relaties met andere programma's
Programma 10 (formulierenbrigade en maatschappelijke participatie).

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	66.683	56.731	64.002	51.509	63.736	52.153	266	644	909
Reservemutaties			1.329		1.457		-128		-128
Gerealiseerd resultaat	66.683	56.731	65.331	51.509	65.193	52.153	137	644	781

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Kwijtschelding	-18		-18			-18
Algemene bijstand	-49	644	594	0		594
BBZ/BOB	-51	-13	-64			-64
IOAW/IOAZ	-12	12				
Wet inkomensvoorz. Kunstenaars		2	2			2
Armoedebestrijding	386	-15	371	-128		243
Schuldhulpverl. en kredietverl	-8	116	108			108
Budgetbeheer		-57	-57			-57
WSNP	18	-45	-26			-26
Totaal	266	644	909	-128		781

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Algemene bijstand	+594	I	Het voordeel ontstaat vanwege een hogere rijksbijdrage dan bij de tweede berap verwacht. In oktober is de definitieve rijksbijdrage bekend geworden deze bleek hoger te zijn dan begroot.
Armoedebestrijding	+243	I	Als gevolg van een herberekening van de afrekening van de collectieve zorgverzekering van oude jaren door Achmea ontstaat een incidenteel voordeel. De afrekening van oude jaren is voordelig voor de gemeente Zwolle en Achmea heeft de teveel betaalde bedragen over 2012/2013 terug betaald. dit is voor 2014 aangepast. . De afwijking in de reserve storting is het gevolg van het reserveren van gelden ten behoeve van de koopkrachttegemoetkoming regeling. De betaling van de aanvragen zal nog deels plaats vinden in 2015.
Schuldhulpverl en kredietverl.	+108	I	De bijdrage van regiogemeenten is hoger dan begroot. De verwachting is dat de landelijke cijfers de trend rondom een toename van het aantal schuldhulpverlening laten zien, dit draagt bij aan een grote bijdrage van de regiogemeenten.
Budgetbeheer	-57	I	Vanwege een lagere bijdrage van andere gemeente voor het budgetbeheer dan begroot ontstaat een nadeel op de baten. Deze lagere bijdrage ontstaan vanwege het volgen van het voorbeeld van de gemeente Zwolle door de regiogemeenten, waarbij er kritisch beoordeeld wordt welke vorm en hoelang budgetbeheer ingezet wordt. Zo wordt meer het product "financieel beheer" ingezet waaraan een aanzienlijk goedkoper tarief hangt en stromen klanten sneller uit dan in het verleden.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

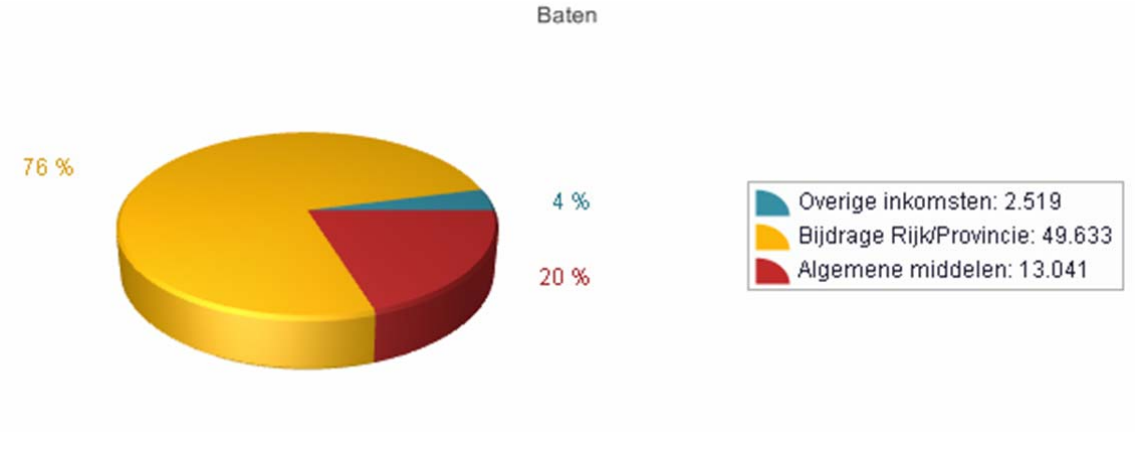

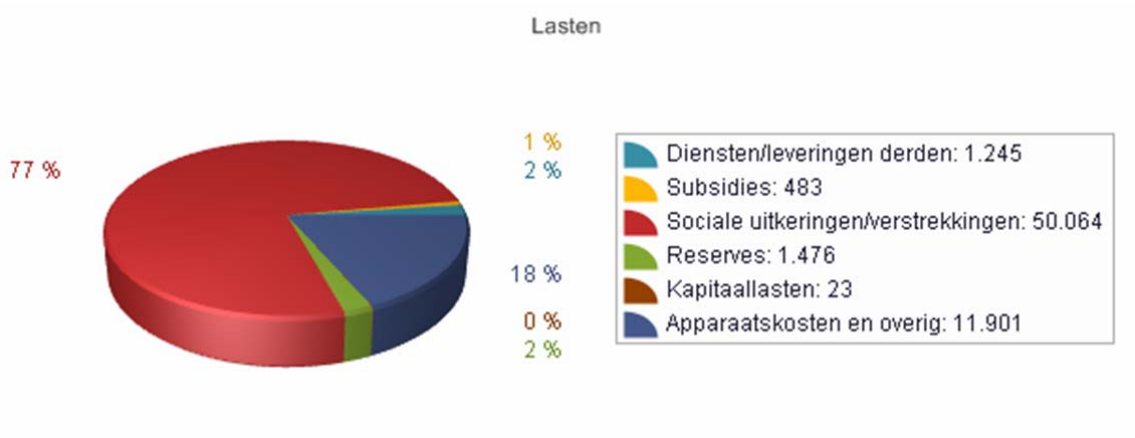

Programma 12 Cultuur

Beleidsverantwoording

Algemeen

Sinds 2011 (beleidsnota Cultuur) zetten wij in op participatie en sterke stad. Dit doen we met investeringen, nieuw aanvullend beleid, subsidies en het stimuleren van ontwikkelingen. Ook externe ontwikkelingen zijn van invloed op de sector, zoals veranderende geldstromen: lagere en latere inkomsten uit kaartverkoop (kaarten worden steeds minder bij aanvang van het seizoen gekocht), veranderende voorkeuren van het publiek, en steeds meer partijen doen een beroep op dezelfde fondsen. Allemaal ontwikkelingen waar de culturele sector op moet anticiperen.

Investeringen
Op 6 februari 2014 is Hedon heropend. De succesvolle verbouwing en programmering heeft geleid tot de volgende cijfers: 307 projecten binnen Hedon, 85.000 bezoekers en daarnaast is Hedon betrokken bij 150 projecten buiten Hedon. Recordcijfers! In 2012/ 2013 is De Fundatie verbouwd en heropend. Ook in het jaar na de opening, het jaar 2014, heeft De Fundatie ook een grote aantrekkende werking, waarbij Zwolle op de kaart wordt gezet.
Dit zie je ook terug in de bezoekersaantallen van bezoekers aan Zwolle: het totaal aantal bezoekers aan Zwolle is 1,2 miljoen (Zwolle Marketing, 2014). Daarvan geeft 8% aan dat de reden een museumbezoek is. Dat is een spectaculaire groei ten opzichte van 2012, toen 2% aangaf dat het museumaanbod de belangrijkste reden was om Zwolle te bezoeken. Verder komt 9% voor een evenement en 4% voor een theaterbezoek. In 2013 was dus 21% van de bezoekers in Zwolle met een culturele activiteit als hoofdreden.

Nieuw beleid
In 2014 is het nieuwe cultuureducatiebeleid vastgesteld, waarbij de subsidierelatie met Muzerie is beëindigd. Dit heeft er voor gezorgd dat er allerlei particuliere initiatieven zijn ontstaan om les te geven in scholen, Domusica, Baluwdruck en andere locaties. De fusie tussen bibliotheek en Muzerie, waaronder Kunst&Zo, heeft geresulteerd in de Stadkamer. De eerste slag met het nieuwe cultuureducatiebeleid is gemaakt: we zetten in op verankering van het cultuureducatie in leerlijnen binnen het onderwijs. Dit is vooruitlopend op 2015: dan worden ook de andere onderdelen van het cultuureducatiebeleid (o.a. wijken) uitgevoerd.

Subsidies en stimuleren van ontwikkelingen
We hebben ons subsidiebeleid grotendeels voortgezet. Maar de afspraken hierbinnen worden jaarlijks vastgesteld, zodat we op ontwikkelingen kunnen anticiperen. Een voorbeeld hiervan is het sociaal domein: veranderingen hierbinnen zijn van invloed op de stad, maar bieden ook weer kansen voor cultuur. We zien steeds vaker de verbindingen tussen het welzijn van inwoners en de rol die cultuur daarbij kan spelen. Mooie voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld de projecten Fakkelteit en de samenwerking tussen Driezorg en Kameroperahuis.

Kortom: er zijn veel veranderingen in de maatschappij die ook van invloed zijn op de sector cultuur. Tot op heden weet de sector haar weg daarin te vinden: bezoekcijfers zijn stijgend of stabiel/ licht dalend. De sector weet hierbij met gerichte projecten ook nieuwe doelgroepen te bereiken. Dit biedt ook perspectief voor de toekomst!
We zien wel een lichte daling bij het percentage inwoners dat de afgelopen 12 maanden actief aan kunst en cultuur heeft gedaan via een vereniging, club of school. Dit kan worden verklaard door het wegvallen van Muzerie, maar ook omdat er ook nieuwe vormen ontstaan of steeds meer ongeorganiseerd plaats vindt.

Relevante kaderstellende nota's

- Cultuur en stad. Cultuurbeleid gemeente Zwolle (2011)
- Nota Evenementen "Zwolle heeft het allemaal" (2012)

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Participatie: zoveel mogelijk inwoners van Zwolle laten meedoen met cultuur in de stad.

Streefdoel/indicator		
Bevorderen van gebruik van culturele voorzieningen. In 2015 is het % inwoners dat bezoeker of gebruiker van gesubsidieerde culturele voorzieningen in Zwolle is niet gedaald. Het % bewoners dat tevreden is over het gesubsidieerde culturele voorzieningenniveau in de stad is minimaal gelijk gebleven.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
% bewoners dat de afgelopen 12 maanden gebruik heeft gemaakt van een gesubsidieerde culturele voorziening 0-meting 2013: 90%	2014: niet gemeten norm 2015: 90%	Qua grote projecten springt de realisatie van het gerenoveerde Hedon er boven uit: een gerenoveerd pand, met een zeer uitgebreid nieuw programma (85.000 bezoekers). Het aantal evenementen is in een paar jaar tijd verdrievoudigd. Hetzelfde geldt voor de andere grote culturele instellingen: een brede programmering en veel diverse activiteiten. Dit maakt dat de bezoeksaantallen stijgen of stabiel blijven. Een goed resultaat als je dit naast de landelijke ontwikkelingen legt.
% bewoners dat (zeer) tevreden is over het gesubsidieerde culturele voorzieningenniveau in Zwolle. 0-meting 2013: 66%	2014: niet gemeten norm 2015: 66%	

Streefdoel/indicator		
Stimuleren van actieve deelname aan culturele activiteiten. Het % inwoners dat zelf actief deelneemt aan culturele activiteiten is in 2015 minimaal gelijk gebleven.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
% bewoners dat de afgelopen 12 maanden actief aan kunst en cultuur heeft gedaan. 0-meting 2013: 47%	2015: niet gemeten norm 2015: 47%	2014 is het jaar van de transitie. De subsidierelatie met Muzerie voor het vrije tijdsaanbod is beëindigd. Er zal tal van nieuwe initiatieven en organisaties ontstaan. Gedeeltelijk vindt dit georganiseerd plaats, maar ook in nieuwe vormen, zoals Lab 1870 of andere projecten.
% bewoners dat de afgelopen 12 maanden actief aan kunst en cultuur heeft gedaan via een vereniging, club of school 0-meting 2013: 19% (Buurt-voor-Buurt)	2014: 17% norm 2015: 19%	

Streefdoel/indicator		
Versterken culturele ontwikkeling van alle kinderen in Zwolle. Alle scholen in het primair onderwijs nemen in 2015 deel aan cultuureducatieve activiteiten. 20% van alle scholen voor primair onderwijs werkt in 2015 met een doorgaande leerlijn voor cultuureducatie.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Deelname scholen (speciaal) primair onderwijs aan cultuureducatie activiteiten 0-meting 2011: 100%	norm: 2015: 100%	Nieuw beleid cultuureducatie Wat we met het nieuwe beleid willen stimuleren is, dat dit beter verankerd wordt en wordt vastgelegd in leerlijnen. Daarom is gestart met het nieuwe cultuureducatiebeleid per 01-01-2015 (formeel). Voor het primair onderwijs is hierop vooruitlopend een start gemaakt met de nieuwe werkwijze vanaf het schooljaar 2014-2015. In 2014 zijn 8 nieuwe voorhoedescholen aan de slag gegaan naast de 7 die al in 2013 waren begonnen.
Aantal scholen (speciaal) primair onderwijs met een doorgaande leerlijn cultuureducatie 0-meting 2011: 0 van 50 (0%)	norm: 10 van 50 (20%)	

Relaties met andere programma's
Om de doelstelling participatie te realiseren, leggen leveren wij inzet in programma 7 (cultuureducatie), 6 (vrijwilligersondersteuning) en 11 (geen drempel voor qua inkomenssituatie kwetsbare groepen).

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Sterke stad: het culturele klimaat in de stad, met name in de binnenstad, versterken en daarmee meer bezoekers van buiten de stad trekken.

Streefdoel/indicator		
In 2015 bedraagt het aantal bezoeken aan theater en musea respectievelijk 3 en 1,5 bezoeken per inwoner per jaar. De positie van Zwolle t.o.v. de G50 blijft minimaal gelijk.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Aantal jaarlijkse bezoeken aan theaters en musea per inwoner 0-meting 2010: • Theater: 2,9 • Musea: 1,0 Positie Zwolle in vergelijking met 50 grootste gemeenten qua aantal bezoekers aan theaters en musea 0-meting 2011: • Theater: 26 • Musea: 19	Toneel: niet gemeten Musea: niet gemeten Toneel: niet gemeten Musea: niet gemeten	Deze gegevens worden niet meer gemeten in de Atlas voor gemeenten. We hebben deze gegevens ook aangepast in de begroting 2015.

Streefdoel/indicator		
In 2015 is de positie van Zwolle ten opzichte van de G50 voor wat betreft het aantal uitvoeringen in de podiumkunsten minimaal gelijk gebleven.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Aantal uitvoeringen in de podiumkunsten per 1000 inwoners 0-meting 2010: • Theater: 2,6 • Popmuziek: 2,0 • Klassieke muziek: 0,8 Positie Zwolle in vergelijking met 50 grootste gemeenten 0-meting 2010; • Theater: 21 • Popmuziek: 16 • Klassieke muziek: 8	2014 • Theater: +/-2,3 • Popmuziek:+/- 2,6 • Klassieke muziek: +/-0,4 2014: • Theater: 20 • Popmuziek: 12 • Klassieke muziek: 23	Het aantal voorstellingen in de Zwolse theaters in seizoen 2013/14 is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2012/13. De stijging voor wat betreft popmuziek is verklaarbaar: Hedon organiseert meer activiteiten. De klassieke muziek is gedaald. De programmering voor wat betreft klassiek vindt ook steeds meer op andere momenten en andere locaties plaats (bv. lunchconcerten), deze worden niet meegenomen in deze meting.

Streefdoel/indicator		
Het aandeel van banen in de sector kunsten en erfgoed is in 2015 minimaal stabiel gebleven.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Aantal banen in de sector kunsten en cultureel erfgoed als percentage van de beroepsbevolking 0-meting 2010: 0,8%	niet gemeten	De gegevens uit het rapport van de Creative Board laat zien, dat het aantal bedrijven in deze sector groeit. Wel zijn het vaak eenmansbedrijven.

Streefdoel/indicator		
Er worden in Zwolle in 2015 minimaal 20 culturele evenementen per jaar georganiseerd. Zwolle scoort jaarlijks een top 10 positie voor culturele evenementen.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Aantal culturele evenementen per 100.000 inwoners 0-meting 2010:25 Positie Zwolle in vergelijking met 50 grootste gemeenten 0-meting 2010: 4	niet gemeten niet gemeten	Ook dit is niet meer opgenomen in de Atlas voor gemeenten.

Streefdoel/indicator		
Het aantal kunstwerken in de openbare ruimte per 10.000 inwoners is in 2015 gelijk aan 2012.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Aantal kunstwerken in de openbare ruimte per 10.000 inwoners 0-meting: 10	norm 2015: 10	In 2014 is de stand 13 kunstwerken per 10.000 inwoners

Relaties met andere programma's
Om de doelstelling sterke stad te realiseren, leggen we verbindingen programma 3 (bezoekers van buiten Zwolle) en 5 (beeldende kunst in openbare ruimte).met onze inzet in het programma 2 (bruisende binnenstad) en 7 (voorzieningen studenten).

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	17.736	263	18.882	103	19.171	103	-289		-289
Reservemutaties	70		778	132	778	216		84	84
Gerealiseerd resultaat	17.806	263	19.660	235	19.949	319	-289	84	-204

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Bibliotheken						
Podiumkunsten	-321		-321		84	-236
Festivals						
Cultuureducatie	-15		-15			-15
Amateurkunst	40		40			40
Musea	-1		-1			-1
Lokale geschiedenis	8		8			8
Beeldende Kunst						
Beiaardier						
Totaal	-289		-289		84	-204

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Podiumkunsten	-236	I	Odeon de Spiegel ontvangt jaarlijks een subsidie die gebaseerd is op het theaterseizoen dit loopt van juli t/m juni. De gemeentelijke subsidie verantwoording vindt plaats per kalenderjaar. We verantwoorden de subsidie in het kalenderjaar waarop het theaterseizoen eindigt. Dit betekent dat de subsidie voor het jaar 2013/2014 in de jaarrekening van de gemeente Zwolle 2014 wordt verantwoord. In de jaarrekening 2013 heeft de accountant erop gewezen dat dit administratief niet juist is. Reden dat dit bij de berap 2 2014 gemeld is, echter het blijkt dat bij berap 2 vijf maanden in plaats van zes maanden correctie zijn gemeld. Dit veroorzaakt het incidentele tekort bij de jaarrekening. Bij de mondelinge toelichting van de berap is dit gemeld. Daarnaast is er incidenteel een bedrag (80) uit de reserve podiumkunsten ontrokken ten behoeve van extra inzet voor cultuur voor het realiseren van de looproute en de percentage regeling beeldende kunst.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Perc.reg beeldende kunst	114	36	65	85		85	
	114	36	65	85	0	85	0

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Kunstbudget WC Het Anker	36		
	36		

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

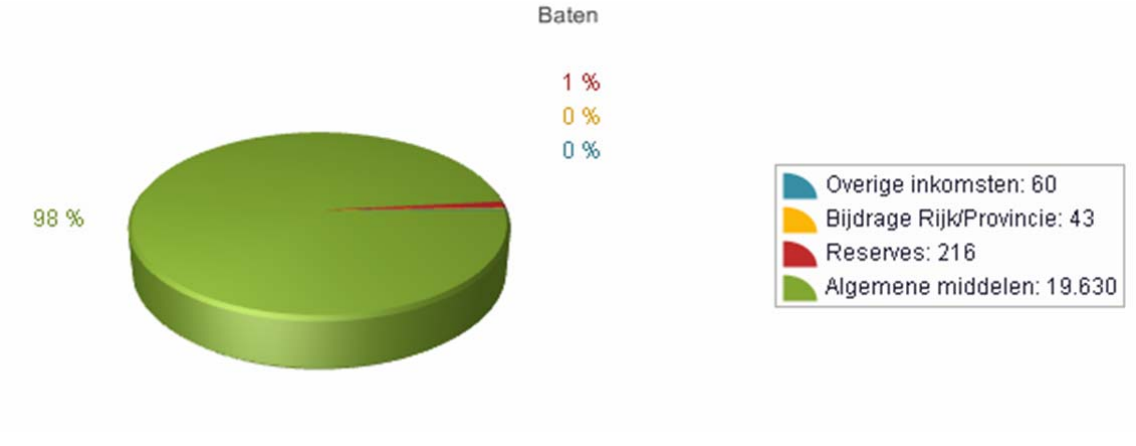

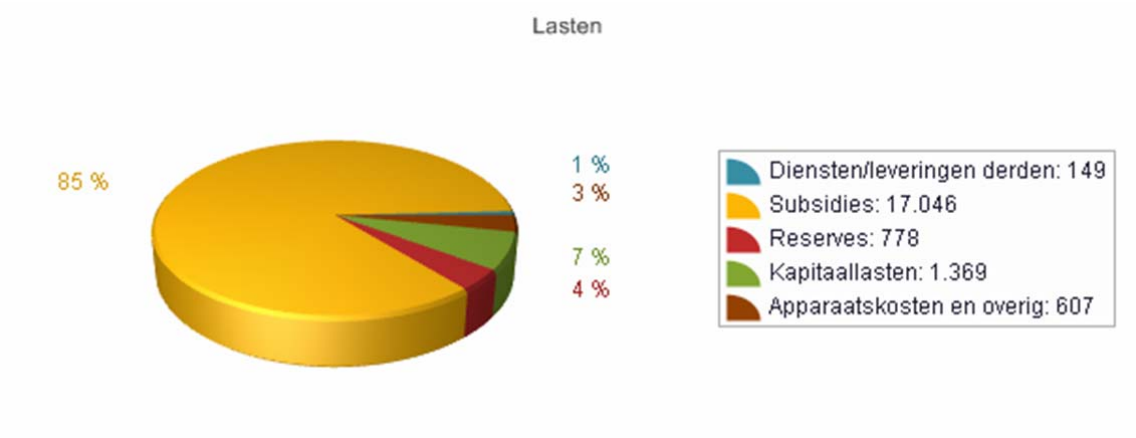

Programma 13 Sport

Beleidsverantwoording

Algemeen

Het jaar 2014 was een uitzonderlijk sportjaar voor Zwolle. Met de wereldtitel van Michel Mulder, de Olympische medailles van Ronald en Michel Mulder en Lotte van Beek, de landstitel, beker en Supercup van Landstede Volleybal en natuurlijk het winnen van de KNVB-beker en Johan Cruijff-schaal door PEC Zwolle heeft Zwolle nationaal en internationaal naam gemaakt als sportstad. Hoewel de gemeente beleidsmatig slechts een marginale rol speelt in de topsport mag het positieve effect van dergelijke prestaties en helden op de stad niet onderschat worden, niet alleen in promotionele waarde, maar vooral ook op het gebied van sportbeleving en sportdeelname.

Naast deze topprestaties hebben ook de sportevenementen in Zwolle dit jaar sterk bijgedragen aan de levendigheid in de stad. De kernevenementen (Ster van Zwolle en Halve marathon) kennen een stevig fundament en mogen zich jaarlijks verheugen op grote deelname- en bezoekersaantallen. Daarbij heeft de omloop van de IJsseldelta in 2014 een nieuwe impuls gekregen, die zich in 2015 verder zal doorzetten. Ook de meer op breedtesport gerichte evenementen zitten in de lift. Zo heeft dit jaar de succesvolle eerste editie van de toertocht Ster van Zwolle plaatsgevonden en heeft de Triatlon van Zwolle bij de Milligersplas haar max bereikt qua aantal deelnemers.

Op het gebied van breedtesport is een belangrijke mijlpaal gezet met de invoering van de buurtsportcoaches in de tweede helft van 2014. SportService Zwolle, Travers en Wijz zijn gestart om vanuit een gezamenlijk plan de sociale- en sportparticipatie van kwetsbare groepen te bevorderen door het buurtgericht organiseren van sport- en beweegactiviteiten.

Op accommodatieniveau valt te melden dat het satellietbad bij hogeschool Windesheim in gebruik is genomen, de bouw van de sporthal bij wijkcentrum het Anker is gestart en dat ook de verhuizing van korfbalvereniging Oranje-Zwart van sportpark Pelikaan naar sportpark Marslanden gerealiseerd is.

Tenslotte geldt dat in 2014 een oriëntatie heeft plaatsgevonden op de bezuinigingsopgave binnen sport en de stadsgesprekken die in dit kader gevoerd gaan worden. Belangrijke uitgangspunten zijn het vergroten van het verdienvermogen van de sportvereniging en het behoud c.q. vergroten van de vitaliteit en de maatschappelijke rol van de sportverenigingen. De stadsgesprekken hierover dienen in 2015 enerzijds te leiden tot concrete voorstellen om de bezuinigingsopgave te realiseren en anderzijds wordt beoogd hieruit een lange termijn visie de destilleren die vastgelegd wordt in een agenda voor de sport, die de vigerende sportnota uit 2007 vervangt.

Relevante kaderstellende nota's

- Sportnota: Sport in Zwolle, Samen Beleven (2006-2011), verlengd tot 2015
- Masterplan Sportaccommodaties (2009)
- Nota aangepast sporten: Zwolle sport onbeperkt (2010-2013)
- Nulmeting sportaccommodaties (2011)

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Sportparticipatie: een zo hoog mogelijke sportdeelname in alle geledingen van de bevolking

Streefdoel/indicator
Bevorderen van sportdeelname. • In 2014 voldoet 75% van de volwassenen en 80% van de jeugdigen aan de beweegnorm. • De sportdeelname van mensen met een beperking is gestegen tot 62% in 2014. Versterken van de sportieve ontwikkeling van kinderen en volwassen in Zwolle. • Het aantal scholen waar de jeugd binnen en buiten schooltijd dagelijks kan sporten bedraagt in 2014 18. • De inzet van de buurtsportcoaches dient te leiden tot een afname van het aantal inactieve volwassenen tot 4% van de bevolking.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Sportparticipatie volwassenen 0-meting 2009: 75% 1-meting 2012: 77%	2-meting 2014: 75%	2-meting 2014: 78% Met de invoering van de buurtsportcoaches in het najaar van 2014 wordt beoogd de sport- en beweegparticipatie van met name kwetsbare groepen te vergroten. Daarnaast is ingezet op het in stand houden van kwalitatief sportaanbod (o.a. via verenigingsondersteuning door SSZ) om de sportparticipatie in stand te houden.
Sportparticipatie jeugdigen 0-meting 2009: 80% 1-meting 2012: 90%	2-meting 2014: 80%	2-meting 2014: 90% In het kader van sportstimulering jeugd – en jongeren heeft SSZ onder meer sportstimuleringspakketten aangeboden aan het (basis)onderwijs en zijn schoolsporttoernooien georganiseerd.
Sportparticipatie mensen met een beperking 0-meting 2012: 1,63% (cijfer t.o.v. de totale Zwolse bevolking en o.b.v. geregistreerde G-sporters, sporters met een beperking geïntegreerd binnen de valide sport of ongeorganiseerde sport zijn niet meegenomen)	1-meting 2014: 1,63%	Door de subsidieregeling Ondersteuning Uitvoering van de WMO van de Provincie is het project Regionale Sportcoach aangepast sporten van start gegaan per 1-1-2014. Eind 2014 is er een start gemaakt met het in beeld brengen van het regionaal sportaanbod. Diverse samenwerkingsverbanden zijn van start gegaan (vakdocenten speciaal onderwijs; ambulante begeleiding)
Aandeel scholen met dagelijks binnen- en buitenschools sportaanbod 0-meting 2012: 17	1-meting 2014: 18	Vanuit de sportstimuleringsrol stimuleert SSZ scholen naast het reguliere bewegingsonderwijs om binnen en buitenschools sportaanbod te realiseren. In 2014 was dit op 18 scholen het geval.
Aandeel kinderen zonder zwemdiploma in groep 7 0-meting 2012: 1% 1-meting 2013: 2% (landelijk gemiddelde: 2,1%)	2-meting 2014: 1%	2-meting 2014: 3,5%. De respons in 2014 was bijna 2/3 lager dan de eerdere metingen waardoor het resultaat minder representatief is. Ander onderzoek over 2014 (de jeugdsportmonitor) toont aan dat het zwemdiploma bezit in de leeftijdscategorie 4-12 jaar: 70% bedraagt (64% in 2012) en in de groep 13-17 jaar 99% (99% in 2012). Verder zijn er in 2014 80 nieuwe kinderen gestart met het zwemvangnet. Binnen het zwemvangnet hebben in 2014 27 kinderen het A-diploma behaald en 14 het B-diploma.
Percentage inactieven: 0-meting 2010: 5% 1-meting 2012: 6%	2-meting 2015: 4%	2-meting 2014: 9%. Dit is in lijn met de ontwikkeling in Overijssel (van 5% in 2012 naar 7% in 2014). Hoewel sportparticipatie vrij stabiel is en de intensiteit van sportbeoefening door sporters toeneemt, neemt het aantal inactieven binnen de groep die te weinig sport en beweegt toe. Najaar 2014 is gestart met de inzet van buurtsportcoaches, waarmee buurtgerichte sport- en beweegactiviteiten voor kwetsbare groepen worden ontplooid om sportparticipatie en gezond bewegen te bevorderen.

Relaties met andere programma's
Programma 6, 7 en 14.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Sport als middel ten behoeve van andere (maatschappelijke) doelen		
Streefdoel/indicator		
Versterken en benutten van de rol van sport (ten aanzien van doelen) in andere beleidsprogramma's • Sport vormt een structureel onderdeel van sociaal domein in het algemeen en het gezondheidsbeleid, het jeugdbeleid, welzijnsbeleid en participatie in het bijzonder. Sportverenigingen vervullen een bredere rol dan voor het sporten alleen. • In 2014 is 65% van de sportverenigingen maatschappelijk actief. • 40% van de sportverenigingen organiseert in 2014 activiteiten al dan niet exclusief voor speciale doelgrepen.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
aandeel sportverenigingen dat maatschappelijk actief is 0-meting 2011: 61%	1-meting 2014: 65%	In 2014 heeft geen meting plaatsgevonden (meting uit 2013 levert vanwege een andere vraagstelling geen vergelijkbaar resultaat op). Er is geen actief beleid gevoerd om sportverenigingen meer maatschappelijk actief te maken. De invoering van de buurtsportcoach dient de komende jaren bij te dragen aan het versterken en uitbreiden van de maatschappelijke functie.
Percentage sportverenigingen met leden uit speciale doelgroepen 0-meting 2011: 39%	1-meting 2014: 40%	1-meting 2013: 55% Vanuit het beleid (G-sport, gezondheid, ouderen) en de sportbonden zijn de verenigingen afgelopen jaren gestimuleerd zich meer te richten op kwetsbare doelgroepen, al dan niet door het realiseren van gerichte sport- en beweegactiviteiten.

Relaties met andere programma's
Programma 6, 7 en 14.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Sterke sportinfrastructuur

Streefdoel/indicator
Het bevorderen van sterke, bloeiende sportverenigingen die een aantrekkelijk sportaanbod hebben en een ontmoetingsplaats zijn voor diverse bevolkingsgroepen. • Het aandeel sporters dat lid is van een sportvereniging bedraagt in 2014 60%. • Het aantal verenigingen dat wachtlijsten kent voor jeugdleden is in 2014 gereduceerd tot 0. In voorkomende gevallen zal eerst gekeken worden naar eventueel beschikbare capaciteit op andere sportaccommodaties. Mocht deze capaciteit aanwezig zijn en de vereniging desondanks toch kiest voor een wachtlijst is het hun eigen keuze en wordt de vereniging in de meting als 0% gezien. • Het aantal verenigingen met kaderproblemen (niet- technisch kader) is in 2014 gereduceerd tot 20%. • 75% van de verenigingen kent een stabiel of stijgend ledenaantal. Sportservice Zwolle is in 2014 het centrale sportservicepunt binnen de gemeente Zwolle op het gebied van accommodaties, sportstimulering, verenigingsondersteuning en de verbinding tussen sport en onderwijs • Het aantal accommodaties dat in 2014 door SSZ wordt verhuurd bedraagt 30 • In 2014 bedraagt het aantal aan sportgerelateerde combinatiefunctionarissen 19,1 Fte.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Percentage sporters dat lid is van een sportvereniging 0-meting 2010: 57% 1-meting 2012: 52%	meting 2014: 60%	1-meting 2014: 54% Afgezet tegen het totaal van de Zwolse bevolking (18-75 jr) bedroeg het lidmaatschap 36%. SSZ ondersteunt bij het organiseren van een kwalitatief en aantrekkelijk sportaanbod. SSZ begeleidt en ondersteunt verenigingen o.a. bij ledenwerving en verenigingsbeleid.
Aantal verenigingen met wachtlijsten voor jeugdleden 0-meting 2011: 1%	meting 2014: 0%	SSZ ondersteunt de verenigingen bij het verhelpen van dit probleem voor zover dit veroorzaakt wordt door organisatorische knelpunten
Aandeel verenigingen met kaderproblemen (niet-technisch kader) 0-meting 2011: 23%	meting 2014: 20%	De 1-meting 2013 biedt alleen inzicht in het totaal van vrijwilligers en niet specifiek het kader (14% beschikt over onvoldoende vrijwilligers). SSZ heeft vanuit haar rol in verenigingsondersteuning al dan niet in samenwerking met het vrijwilligerssteunpunt verenigingen geholpen tot het terugbrengen van kaderproblemen door o.a. individuele begeleiding en advies, cursusaanbod etc
Aandeel verenigingen met stabiel of stijgend ledenaantal 0-meting 2011: 76%	meting 2014: 75%	1-meting 2013: 72% In de ledenbestanden hebben zich geen ingrijpende fluctuaties voorgedaan. Wel lijkt een deel van de verenigingen sterk te groeien ten koste van andere. Het aantal sporters dat lid is van een vereniging is immers licht gestegen.
Aantal binnensportaccommodaties dat door SSZ verhuurd wordt 0-meting 2011: 27	meting 2014: 30	1 meting 2014: 28 SSZ heeft zorg gedragen voor de verhuur van de gemeentelijke en een groot deel van de niet-gemeentelijke sportaccommodaties.
Aantal fte sportgerelateerde combinatiefunctionarissen/ buurtsportcoaches 0-meting 2012: 5,7	meting 2014: 17,7 Fte	Met de invoering van de buurtsportcoaches in 2014 is het volledige aantal Fte (19,1) bereikt .

Relaties met andere programma's
Programma 6, 7 en 14.

Maatschappelijke effecten
Kwalitatief en kwantitatief voldoende sportaccommodaties

Streefdoel/indicator		
De sportaccommodaties worden zo efficiënt mogelijk gebruikt. Het bezettingspercentage van de gymzalen, sportzalen en sporthallen bedraagt gemiddeld tenminste 25%, 25% respectievelijk 30% in 2014.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Bezettingspercentage 0-meting 2012: Sporthal: 28% Sportzaal:24% Gymzaal: 26%	meting 2014 Sporthal: 30% Sportzaal: 25% Gymzaal: 25%	SSZ heeft de verhuur en inroostering van de gemeentelijke sportaccommodaties uitgevoerd.

Relaties met andere programma's
Programma 7 en 17.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	9.230	1.098	9.430	1.356	9.327	1.351	102	-5	97
Reservemutaties	205	844	362	849	421	856	-58	7	-51
Gerealiseerd resultaat	9.434	1.942	9.792	2.205	9.748	2.207	44	2	46

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Breedtesport	47	6	52		1	53
Topsport						
Sportaccommodaties	55	-11	45	-58	6	-8
Totaal	102	-5	97	-58	7	46

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Breedtesport	53	I	Het positieve resultaat op de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de aan Hogeschool Windesheim toegezegde structurele subsidie voor het zwemvangnet ad 75 in de jaren 2013 en 2014 nog niet in zijn geheel is toegekend. In deze jaren is er afgerekend op basis van het werkelijke aantal kinderen dat gezwommen heeft:
Sportaccommodaties	-8	I	Het positieve resultaat op de lasten wordt veroorzaakt doordat opdrachten aan het EC inzake onderhoud groene sportvelden en terreinen en renovatie van het veld OranjeZwart nog niet volledig zijn uitgevoerd. De resterende opdrachtbudgetten zijn in de reserve gestort en zullen in 2015 worden aangewend.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Renovatie Openluchtbad	179		198	-19			-19
Sportpark Hoge Laar	746		447	299		75	224
Kleedkamers Berkum 2013	154			154			154
Kunstgras Pelikaan	0	125		125			125
Verlichting Blue Hawks	0	58		58			58
	1.079	183	645	617	0	75	542

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Kunstgras Pelikaan	125	Rb. 22-4-2014	
Verlichting Blue Hawks	58	Rb. 12-5-2014	
	183		

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Het totaal van nog openstaande kredieten op het programma Sport bedraagt bij het sluiten van de jaarrekening 2014 € 617.000. Het betreft hier restantkredieten korter dan 3 jaar, die nog niet zijn afgerond.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

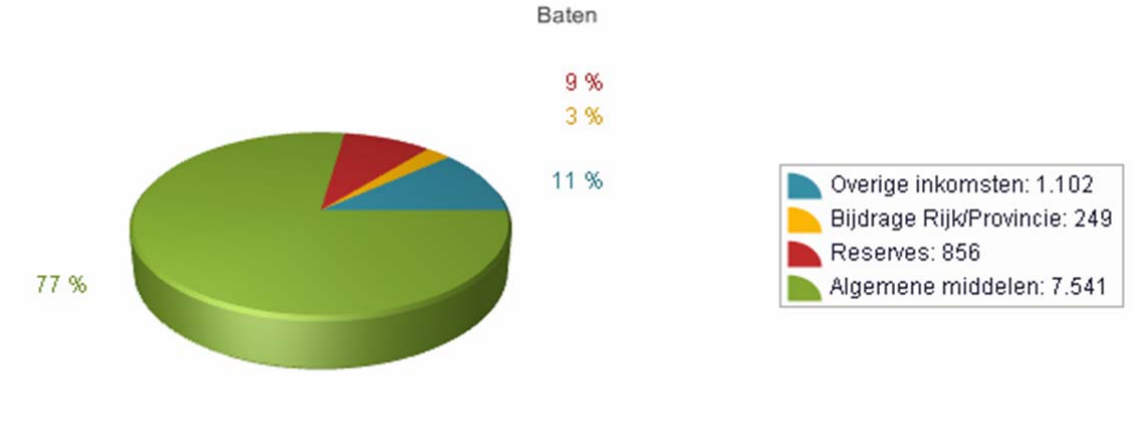

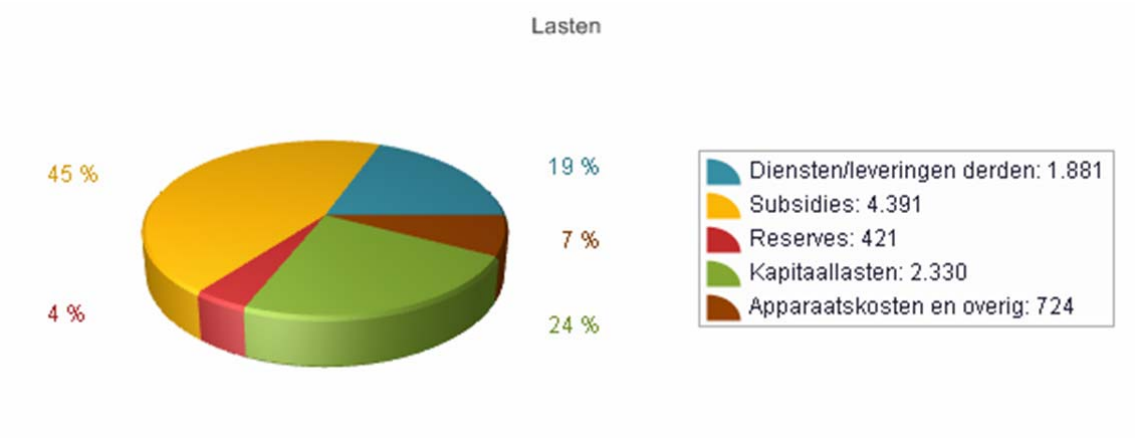

Programma 14 Gezondheid en zorg

Beleidsverantwoording

Algemeen

Binnen het begrotingsprogramma Gezondheid en Zorg lag in 2014 zeer sterk het accent op de decentralisatie in de Wmo. Vanaf 1-1-2015 is de Wmo qua verantwoordelijkheden sterk uitgebreid met individuele begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen alsmede het AMHK en het mantelzorgcompliment. Deze decentralisaties zijn gepaard gegaan met rijksbezuinigingen op de nieuwe maar ook op bestaande taken (huishoudelijke hulp). In 2014 hebben we gewerkt aan de transitie van deze nieuwe taken naar de gemeente in samenhang met bestaande taken binnen de financiële mogelijkheden. Resultaat daarvan is dat we zorg gedragen hebben voor de continuïteit en kwaliteit van maatschappelijke ondersteuning door het bieden van een breed palet aan voorzieningen waarmee keuzevrijheid gewaarborgd is.

De toegang daartoe is vanaf 1-1-2015 laagdrempelig en nabij georganiseerd via met name vijf sociale wijkteams. Een netwerk van professionals en informele zorg draagt daarmee bij aan het snel en efficiënt kunnen inspelen op ondersteuningsvragen. De aanpak gaat uit van één regisseur en één plan voor een huishouden. Voor regionale voorzieningen als beschermd wonen en maatschappelijke opvang is de toegang georganiseerd via de regionale GGD-en.

Met deze basis kan in de komende jaren worden gewerkt aan verdere transformatie in samenwerking met maatschappelijke partners en inwoners.

De beweging naar een meer wijkgerichte geïntegreerde toegang is in 2014 samen op gegaan met een groeiende regionale samenwerking, binnen de centrumgemeenteregio (als het gaat om beschermd wonen), maar ook op de Wmo als geheel (als het gaat om de samenwerkingsagenda Wmo-hervorming langdurige zorg).

Relevante kaderstellende nota's

Gezondheidsbevordering
- Samen maken we de stad gezond: lokaal gezondheidsbeleid 2012-2015 (raadsbesluit: 21 januari 2013)

Maatschappelijke ondersteuning
- Wmo beleidskader 2010-2013 (januari 2010)
- Beleidsplan Wmo (raadsbesluit 8 december 2014)
- Visie betrekken van burgers bij Wmo-beleid (maart 2011)
- Ouderenagenda (raadsbesluit: 13 februari 2012)
- Verordening Individuele voorzieningen gemeente Zwolle 2011 (oktober 2010)
- Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 (raadsbesluit 8 december 2014)
- Besluit Maatschappelijke ondersteuning gemeente Zwolle 2011 (collegebesluit februari 2011)
- Besluit maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Zwolle (collegebesluit 16 december 2014)
- Kadernota Dagbesteding ‘Ondersteuning van kwetsbare inwoners met dagbesteding en bijzonder werk’ (raadsbesluit 14 oktober 2013)
- Uitvoeringsprogramma dagbesteding 'Verbonden met de samenleving' (raadsbesluit 30 juni 2014)
- Kadernota Diensten in en aan huis "Langer zelfstandig leven en opgroeien" (raadsbesluit 14 oktober 2013)
- Ultvoeringsprogramma Diensten in en aan huis, Huishoudelijke hulp en Individuele begeleiding (raadsbesluit 30 juni 2014)
- Kadernotitie transitie beschermd wonen GGZ (raadsbesluit 30 juni 2014)
- Stedelijk Kompas Zwolle (raadsbesluit 26 maart 2007)
- Stand van zaken Stedelijk Kompas Zwolle 2010 (raadsbesluit, 27 september 2011)
- Maatschappelijke Opvang – nachtopvang (raadsbesluit, 16 september 2013)
- Opvang asielzoekers (raadsbesluit, 22 november 2010)
- Regionale aanpak kindermishandeling (RAAK) (raadsbesluit 25 mei 2009)
- Regiovisie Huiselijk Geweld IJsselland (raadsbesluit mei 2014)
- Kaders en uitgangspunten AMHK IJsselland (raadsbesluit maart 2014)

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Gezondheidsbevordering
In het kader van gezondheidsbevordering wordt onder meer uitvoering gegeven aan de wettelijke taak om de gezondheid van de Zwolse inwoners te bevorderen en te beschermen tegen ziekten en calamiteiten door onder meer deel te nemen aan de gemeenschappelijke regeling GGD. Daarnaast wordt ingezet op de volgende doelstellingen.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Het bevorderen van een gezonde leefstijl van onze inwoners en het bestrijden van risicovol gedrag t.a.v. gezondheid.

Streefdoel/indicator

1. In 2015 daalt het percentage inwoners met overmatig alcoholgebruik naar 10% of lager;
2. In 2015 daalt het percentage inwoners dat rookt (of blijft gelijk);
3. In 2015 stijgt het percentage inwoners met een gezond voedingspatroon.

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
In 2009 geldt voor 19-65 jarigen: 1. Het percentage inwoners met overmatig alcoholgebruik is 11%. 2. 22% van de inwoners van Zwolle rookt. 3. c. 21% van de Zwollenaren ontbijt niet iedere dag, 30% eet twee maal per week vis, 39% eet iedere dag groente en 34% eet iedere dag fruit.	In 2015 wordt door de GGD weer gemeten op de betreffende doelstellingen. Voor 2014 is het dus niet mogelijk een toetsbare norm te formuleren.	Zoals aangegeven nu geen meetgegevens beschikbaar.

Streefdoel/indicator

Preventief ouderengezondheidsbeleid
1. In 2015 is het percentage ouderen van 80 jaar en ouder die psychisch ongezond zijn gedaald of in ieder geval niet gestegen.
2. In 2015 voldoet minimaal 62% van de ouderen aan de beweegnorm.

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
1. 14 % van de ouderen van 80 jaar en ouder is psychisch ongezond (ouderenmonitor GGD 2011) 2. Inactiviteit neemt sterk toe met de leeftijd. 60 % van de ouderen voldoet aan de beweegnorm. (ouderenmonitor GGD 2011)	In 2015 wordt door de GGD weer gemeten op de betreffende doelstellingen. Voor 2014 is het dus niet mogelijk een toetsbare norm te formuleren.	Zoals aangegeven nu geen meetgegevens beschikbaar.

Streefdoel/indicator

Bevorderen van gezond gewicht bij jongeren van 0-19 jaar. De ontwikkeling van het percentage kinderen en jongeren met een gezond gewicht blijft in Zwolle gunstiger verlopen dan de ontwikkeling van het landelijk gemiddelde percentage.

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Jongeren met een gezond gewicht 4 t/m 13 jaar is 79% (bron: CheckKid 2009) en 12 t/m 23 jaar 75% (bron: Jongerenmonitor 2010).	In 2015 wordt door de GGD weer gemeten op de betreffende doelstellingen. Voor 2014 is het dus niet mogelijk een toetsbare norm te formuleren.	Zoals aangegeven nu geen meetgegevens beschikbaar.

Streefdoel/indicator

Afname alcoholgebruik onder jongeren. Jongeren beginnen later met het drinken van alcohol, drinken minder vaak en minder vaak grote hoeveelheden.
1. In 2015 is de groep jongeren van 12-15 die alcohol drinkt maximaal 12%
2. In 2015 is de omvang van de groep 16-23 jaren die alcohol drinkt maximaal 80%.
3. In 2015 is de gemiddelde leeftijd waarop wordt begonnen met drinken gestegen naar 15,5 jaar of ouder.
4. In 2015 is de groep 12-24 jarigen die regelmatig grote hoeveelheden drinkt maximaal 15%
5. In 2015 is het percentage ouders dat het goed vindt of er niets van zegt dat hun kind drinkt maximaal 27%.

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
1. Omvang van de groep 12-15 jarigen die alcohol drinkt is 14% (2011). 2. Omvang van de groep 16-23 jarigen die alcohol drinkt is 88% (2011). 3. Gemiddelde startleeftijd waarop voor het eerst alcohol wordt gedronken is 14,7 jaar (2011). 4. Omvang van de groep 12-24 jarigen die regelmatig grote hoeveelheden drinkt is 17% (2011). 5. Percentage ouders dat het goed vindt of er niets van zegt dat hun kind drinkt: 30% (2011)	In 2015 wordt door de GGD weer gemeten op de betreffende doelstellingen. Voor 2014 is het dus niet mogelijk een toetsbare norm te formuleren.	Zoals aangegeven nu geen meetgegevens beschikbaar.

Streefdoel/indicator		
Er is een sport- en beweegaanbod voor inwoners van Zwolle, met of zonder beperking en ongeacht de leeftijd. 1. Zwolse inwoners bewegen meer 2. Maximaal 8% van de kinderen van 0-12 jaar is inactief of matig actief in 2014; 3. in 2015 voldoet minimaal 66% van de 12-15 jarigen aan de beweegnorm; 4. In 2015 voldoet minimaal 60% van de volwassenen aan de beweegnorm; 5. Op 18 scholen kunnen kinderen binnen en buiten schooltijd sporten.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
1. 10% (2010) van de kinderen van 0-12 jaar is inactief of matig actief. 2. 66% (2011) van de 12-15 jarigen voldoet aan de beweegnorm. 3. 4. In 2009 voldoet 59% van de volwassenen aan de beweegnorm. 5. Er zijn 17 scholen (2012) waar de jeugd binnen en buiten schooltijd dagelijks kan sporten.	Maximaal 8% van de kinderen van 0-12 jaar is in 2014 inactief of matig actief. In 2015 wordt door de GGD weer gemeten op de betreffende doelstellingen. Voor 2014 is het dus niet mogelijk een toetsbare norm te formuleren. In 2014 kan op minimaal 18 scholen dagelijks binnen en buiten schooltijd worden gesport.	Zoals aangegeven nu geen meetgegevens beschikbaar.

Toelichting

Ten aanzien van preventief ouderengezondheidsbeleid wordt in 2014 geanalyseerd in hoeverre het preventieaanbod en de basiszorg beantwoorden aan de maatschappelijke opgave in de wijk.

Relaties met andere programma's
Jeugd en alcohol heeft een relatie met het verslavingsbeleid alsmede toezicht en handhaving. Dit onderwerp wordt echter primair vanuit het gezondheidsbeleid vorm gegeven. Bevorderen van bewegen heeft een relatie met het begrotingsprogramma Sport.

Maatschappelijke ondersteuning en Zorg algemeen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Het vergroten van de maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid van Zwolse burgers en het (daarmee) voorkomen van sociaal isolement.		
Streefdoel/indicator		
1. De schaalscore voor maatschappelijke (sociale) participatie van Zwolse inwoners is in jaar 2016 gestegen ten opzichte van het jaar 2012 (bron: Buurt voor buurtonderzoek) 2. De schaalscore voor sociaal isolement van Zwolse inwoners van 15 jaar en ouder is in het jaar 2016 gedaald ten opzichte van jaar 2012 (bron: Buurt voor Buurtonderzoek)		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
1. De schaalscore voor maatschappelijke (sociale) participatie van Zwolse inwoners van 15 jaar en ouder is in 2012, 5,0.	De schaalscore voor maatschappelijke (sociale) participatie van Zwolse inwoners is in jaar 2014 gestegen ten opzichte van het jaar 2012.	De schaalscore voor maatschappelijke (sociale) participatie van Zwolse inwoners in 2014 (5,0) is gelijk gebleven ten opzichte van het jaar 2012.
2. De schaalscore voor sociaal isolement van Zwolse inwoners van 15 jaar en ouder is in 2012, 1½.	De schaalscore voor sociaal isolement van Zwolse inwoners van 15 jaar en ouder is in het jaar 2014 gedaald ten opzichte van jaar 2012	De schaalscore sociaal isolement van Zwolse inwoners van 15 jaar en ouder bedraagt in 2014 1,4.

Relaties met andere programma's
Het programmeren van woonzorgvoorzieningen (huisvesting bijzondere doelgroepen) heeft een relatie met programma 1 . De transformatie jeugdzorg heeft een relatie met de doorontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin en passend onderwijs, programma 7.

Informatie, advies en cliëntondersteuning (prestatieveld 3 Wmo)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Doelstelling: Geven van informatie, advies en cliëntondersteuning aan inwoners over ondersteuningsmogelijkheden ten behoeve van de versterking van de regie van de cliënt.
Maatschappelijk effect: Regieversterking en waar nodig toeleiding naar voorzieningenaanbod om zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen of in stand te houden.

Streefdoel/indicator

1. Het aantal keren dat de pagina's van het Wmo loket op de gemeentelijke website worden bekeken is toegenomen in 2014 ten opzichte van 2012.
2. Het aantal contacten van de sociaal raadslieden is in 2014 minimaal 4.300.
3. In 2014 is het aantal behandelde hulp- en adviesvragen van ouderen minimaal 206.

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
1. In 2012 zijn de pagina's van het Wmo loket op de gemeentelijke website 23.415 keer bekeken.	Het aantal keren dat de pagina's van het Wmo loket op de gemeentelijke website worden bekeken is toegenomen in 2014 (ten opzichte van 2012)	Als gevolg van de introductie van een nieuwe website zijn voor deze indicator in 2014 geen betrouwbare gegevens beschikbaar.
2. Het aantal contacten van de sociaal raadslieden is in 2012: 4.889	Het aantal contacten van de sociaal raadslieden is minimaal 4.300.	Gerealiseerd: het aantal contacten van de sociaal raadslieden bedraagt 4.672.
3. In 2012 zijn in totaal 206 hulp- en adviesvragen van ouderen behandeld.	In 2014 is het aantal behandelde hulp- en adviesvragen van ouderen minimaal 206.	Gerealiseerd: het aantal behandelde hulp- en adviesvragen van ouderen bedraagt 249.

Ondersteunen van mantelzorgers (prestatieveld 4b Wmo)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Bieden van adequate ondersteuning en bevorderen van de participatie van mantelzorgers en voorkomen van overbelasting.

Streefdoel/indicator

1. Het aantal mantelzorgers dat zich (over)belast voelt is in 2014 met 2% afgenomen ten opzichte van 2009 (bron; Buurt voor Buurtonderzoek)
2. Het aantal mantelzorgers dat bekend is met het steunpunt Mantelzorg is met 5% toegenomen in 2014 ten opzichte van 2009 (bron: Buurt voor Buurtonderzoek).

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
1. 34 % van de mantelzorgers voelt zich tamelijk zwaar (26 %) tot zwaar overbelast (2 %).	Het percentage mantelzorgers dat zich tamelijk zwaar tot zwaar overbelast voelt is gedaald met 2 %.	Uit de specifieke onderzoeken onder mantelzorgers die in 2012 en 2014 zijn afgenomen is op een iets andere manier gemeten. Het aantal mantelzorgers dat te zwaar belast of zelfs overbelast is bedraagt 9 en 5 %.
2. 49 % van de mantelzorgers is bekend met het steunpunt Mantelzorg.	Het percentage mantelzorgers dat bekend is met het steunpunt Mantelzorg is gestegen met 5% in 2014 ten opzichte van 2009.	Uit het onderzoek dat in 2014 is gehouden blijkt dat 65 % van de mantelzorgers weet dat zij ondersteuning kunnen vragen. 62 % van hen weet ook hoe zij die ondersteuning kunnen regelen.

Relaties met andere programma's

Het ondersteunen van mantelzorgers heeft onder meer een relatie met de aanpak van huiselijk geweld. Binnen het plan van aanpak ouderenmishandeing vormen mantelzorgers en zorgvrijwilligers een aparte doelgroep.

Bevorderen participatie mensen met een beperking of chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem (prestatieveld 5 Wmo)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Het verhogen van de deelname aan de Zwolse samenleving en het vergroten van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem.

Streefdoel/indicator
1. De schaalscore voor maatschappelijke (sociale) participatie van Zwolse inwoners met een beperking of een chronische ziekte van 15 jaar en ouder is in jaar 2016 gestegen ten opzichte van het jaar 2012 (bron: Buurt voor buurtonderzoek). 2. De schaalscore voor sociaal isolement van Zwolse inwoners van 15 jaar en ouder met een beperking of een chronische ziekte is in het jaar 2016 gedaald ten opzichte van jaar 2012 (bron: Buurt voor Buurtonderzoek).

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
1. De schaalscore voor maatschappelijke (sociale) participatie van Zwolse inwoners van 15 jaar en ouder met een beperking of een chronische ziekte is in 2012, 4,6.	De schaalscore voor maatschappelijke (sociale) participatie van Zwolse inwoners met een beperking of een chronische ziekte is in jaar 2014 gestegen ten opzichte van het jaar 2012.	De schaalscore voor maatschappelijke participatie van alle Zwolse inwoners is in 2014: 4,4
2. De schaalscore voor sociaal isolement van Zwolse inwoners van 15 jaar en ouder met een beperking of een chronische ziekte is in 2012, 2,2	De schaalscore voor sociaal isolement van Zwolse inwoners van 15 jaar en ouder met een beperking of een chronische ziekte is in het jaar 2014 gedaald ten opzichte van jaar 2012.	De schaalscore voor sociaal isolement van alle Zwolse inwoners is in 2014: 2,2

Streefdoel/indicator
1. In 2014 vindt de intake bij minimaal 75% van de aanmeldingen plaats binnen 3 weken. 2. In 2014 start 100% van alle hulpverlening als het gaat om algemeen maatschappelijk werk binnen 4 weken na de intake. 3. In 2014 wordt bij 100% van de internethulpvragen binnen 3 werkdagen gereageerd door het algemeen maatschappelijk werk.

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
In 2012: 1. Intake binnen 3 weken na aanmelding: 80%.	In 2014: Intake binnen 3 weken na aanmelding: minimaal 75%.	Gerealiseerd.
2. Start hulpverlening binnen 4 weken na intake 65%.	Start hulpverlening binnen 4 weken na intake: 100%.	Gerealiseerd.
3. Start hulpverlening binnen 4 weken na intake 65%.	Reactie bij internethulpverlening binnen 3 werkdagen: 100%.	Gerealiseerd.

Relaties met andere programma's
Het bevorderen van participatie van mensen met beperkingen heeft een relatie met de begrotingsonderdelen werk en participatie

Toelichting
De wijziging in scaalscores ten aanzien van de participatie en sociaal isolement zijn te klein om daar conclusies aan te kunnen verbinden.

Individuele voorzieningen voor mensen met een beperking of een chronisch psychische probleem of een psychosociaal probleem (prestatieveld 6 Wmo)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Het ondersteunen van inwoners met een beperking of met een chronisch-psychisch of een psychisch-sociaal probleem bij het behouden of vergroten van hun maatschappelijke participatie. De ondersteuning bestaat uit het in aansluiting op de eigen mogelijkheden, de mogelijkheden van het sociaal netwerk en de algemene en collectieve voorzieningen in Zwolle, bieden van individuele voorzieningen zodat inwoners in staat zijn:

- Een huishouden te voeren.
- Zich te verplaatsen in en om de woning.
- Zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel.
- Medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Streefdoel/indicator

1. Het percentage cliënten die gebruik maken van voorzieningen Wmo en die aangeven dat deze ondersteuning een bijdrage levert aan het langer zelfstandig wonen stijgt of blijft gelijk in 2014 ten opzichte van 2012.
2. Het percentage cliënten die gebruik maken van voorzieningen Wmo en die aangeven dat deze ondersteuning een bijdrage levert aan het kunnen blijven meedoen aan de maatschappij stijgt of blijft gelijk in 2014 ten opzichte van 2012.

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
1. In 2012 zijn met ingang van 1 oktober 175 keukentafelgesprekken gevoerd.	Het aantal keukentafelgesprekken neemt toe en er wordt inzicht geboden in de opbouw van het brede arrangement.	In 2014 zijn 1.246 keukentafel gesprekken gevoerd. In 2014 is geïnvesteerd in de bouw van een informatiesysteem waarin inzicht kan worden geboden in de opbouw van het arrangement. Dit systeem is in 2015 in gebruik genomen.
2. Van de cliënten die gebruik maken van individuele voorzieningen Wmo in 2012 geeft 83% aan dat deze ondersteuning een bijdrage levert aan het langer zelfstandig wonen	Van de cliënten die gebruik maken van individuele voorzieningen Wmo geeft minimaal 83% aan dat deze ondersteuning een bijdrage levert aan het langer zelfstandig wonen.	Van de cliënten die gebruik maken van individuele voorzieningen Wmo geeft 87% aan dat deze ondersteuning een bijdrage levert aan het langer zelfstandig wonen.
3. Van de cliënten die gebruik maken van individuele voorzieningen Wmo in 2012 geeft 80% geeft aan dat de ondersteuning een bijdrage levert aan het kunnen blijven meedoen aan de maatschappij.	Van de cliënten die gebruik maken van individuele voorzieningen Wmo geeft minimaal 80% aan dat de ondersteuning een bijdrage levert aan het kunnen blijven meedoen aan de maatschappij	Van de cliënten die gebruik maken van individuele voorzieningen Wmo geeft minimaal 75% aan dat de ondersteuning een bijdrage levert aan het kunnen blijven meedoen aan de maatschappij. We constateren dat de Wmo-voorzieningen voor de oudere leeftijdsgroepen (ouder dan 65 jaar) vooral bijdragen aan het langer zelfstandig wonen en dat een kleiner deel de betekenis hiervan ziet voor het kunnen blijven meedoen aan de maatschappij. Bij de jongere leeftijdsgroepen (van 17 tot en met 34 jaar) lijkt het beeld gespiegeld. De Wmo-voorzieningen zijn van geringere betekenis voor het zelfstandig kunnen blijven wonen, maar hebben wel een grotere betekenis voor het kunnen blijven meedoen aan de maatschappij.

Streefdoel/indicator		
1. In 2014 is het percentage van de aanvragen voor hulp bij het huishouden dat binnen 8 weken is afgerond, gestegen of gelijk gebleven. 2. In 2014 is het percentage van de aanvragen voor rolstoelen en vervoersvoorzieningen dat binnen 8 weken is afgerond, gestegen of gelijk gebleven. 3. In 2014 is het percentage van de aanvragen voor woonvoorzieningen dat binnen 8 weken is afgerond, gestegen of gelijk gebleven. 4. In 2014 is het percentage van de aanvragen voor de gehandicaptenparkeerkaart (GPK) dat binnen 8 weken is afgerond, gestegen of gelijk gebleven.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
1. 88% van de aanvragen voor hulp bij het huishouden is binnen 8 weken afgerond.	Minimaal 88% van de aanvragen voor hulp bij het huishouden is binnen 8 weken afgerond.	In 2014 is 98% van de aanvragen voor hulp bij het huishouden binnen 8 weken afgerond.
2. 85% van de aanvragen voor rolstoelen en vervoersvoorzieningen zijn binnen 8 weken afgerond.	Minimaal 85% van de aanvragen voor rolstoelen en vervoersvoorzieningen zijn binnen 8 weken afgerond.	In 2014 is 77% van de aanvragen voor rolstoelen en vervoersvoorzieningen binnen 8 weken afgerond.
3. 85% van de aanvragen voor een woonvoorziening is binnen 12 weken afgerond.	Minimaal 85% van de aanvragen voor een woonvoorziening is binnen 12 weken afgerond.	In 2014 is 60% van de aanvragen voor een woonvoorzieningen binnen 12 weken afgerond.
4. 97% van de aanvragen voor een gehandicaptenparkeerkaart (GPK) is binnen 8 weken afgerond.	Minimaal 97% van de aanvragen voor een gehandicaptenparkeerkaart (GPK) is binnen 8 weken afgerond.	In 2014 is 89% van de aanvragen voor een gehandicaptenparkeerkaart (GPK) binnen 8 weken afgerond.

Toelichting: In 2014 is er sprake geweest van een administratieve achterstand. Dit wil zeggen dat op voorhand voorzieningen geleverd zijn met toestemming van de cliënt. Cliënten hadden wel al de beschikking over de voorziening of het hulpmiddel maar het afsluiten van het werkproces en de registratie daarvan heeft vertraagd plaatsgevonden.

Maatschappelijke Opvang (prestatieveld 7a Wmo) en Openbare geestelijke gezondheidszorg (prestatieveld 8 Wmo)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Beperken van noodzaak tot gebruik van maatschappelijke opvang. Indien noodzakelijk opvang en ondersteuning bieden gericht op door- en uitstroom, alsmede het vergroten van participatie en zelfredzaamheid. Daarnaast wordt ingezet op het beperken van overlast door dak- en thuislozen.		
Streefdoel/indicator		
In 2014 zitten alle dak- en thuislozen die bekend zijn bji de centrale toegang, in traject gericht op een stabiele mix van huisvesting, dagbesteding zorg- en hulpverlening waarbij het hoogst haalbare niveau van de cliënt als uitgangspunt wordt gehanteerd.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Alle dak- en thuislozen, bekend bij de centrale toegang, worden na screening in een traject geplaatst, of doorverwezen naar elders (andere regio, andere hulpverlening).	Ook in 2014 zitten alle dak- en thuislozen die bekend zijn bij de centrale toegang, in een traject.	Gerealiseerd.
Streefdoel/indicator		
In 2014 is voor tenminste 60% van de daklozen bekend bij de centrale toegang dagbesteding gerealiseerd.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2013 heeft 39 % van de dak- en thuislozen structurele dagbesteding. Een ander deel heeft wel vormen van dagbesteding, maar niet structureel.	In 2014 is voor ten minste 60% van de dak- en thuislozen dagbesteding gerealiseerd.	Gerealiseerd (95%). Alle dak- en thuislozen die bij de Centrale Toegang worden gemeld, krijgen een aanbod van Zwolle Actief voor dagbesteding. Slechts een enkeling maakt geen gebruik van dit aanbod, daarom is de score geen 100%.
Streefdoel/indicator		
Het aantal mensen dat dakloos raakt ten gevolge van huisuitzetting is in 2014 minder dan 5% van het aantal daklozen.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2012 was 4,5% van het aantal daklozen het gevolg van huisuitzettingen.	Het aantal mensen dat dakloos raakt ten gevolge van huisuitzetting is in 2014 minder dan 5% van het aantal daklozen.	Exacte cijfers over huisuitzettingen zijn op dit moment nog niet beschikbaar. Wel blijkt uit gesprekken met corporaties en zorgaanbieders dat het aantal huisuitzettingen afneemt en dat dakloosheid als gevolg van huisuitzettingen in de meeste gevallen kan worden voorkomen door tijdig hulpverlening in te zetten.

Streefdoel/indicator		
In 2014 is overlastgevend gedrag van daklozen teruggebracht naar 75% van het niveau van 2010.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Concrete cijfers ten aanzien van nulmeting zijn niet beschikbaar, o.a. vanwege vervanging registratiesysteem bij politie. Hierdoor is de oorspronkelijke 0-meting uit 2007 niet meer te gebruiken als basis voor vervolgmetingen.	In 2013 is met politie en centrale toegang (GGD) onderzocht in hoeverre het alsnog mogelijk is om een betrouwbare nulmeting vast te stellen. Omdat dak- en thuislozen niet meer als zodanig in het registratiesysteem van de politie geregistreerd staan en koppeling van gegevens van C.T. aan het systeem van de politie op technische alsmede op privacy problemen stuitte is geconcludeerd dat dit niet haalbaar is. Wel zijn er andere bronnen die gehanteerd kunnen worden (o.a. buurt voor buurt onderzoek, rapportages project Streetcare) om overlastgevend gedrag van daklozen te monitoren. Insteek blijft uiteraard aantoonbare daling van overlast door dak- en thuislozen.	Er is minder overlast door dak- en thuislozen, gelet op voorgaande kan geen betrouwbare vergelijking tussen de 0 meting in 2007 worden gemaakt.
Streefdoel/indicator		
In 2014 is voor ten minste 95% van de daklozen bekend bij de centrale toegang, huisvesting gerealiseerd.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2013 is voor ten minste 95% van de daklozen, bekend bij de centrale toegang, huisvesting gerealiseerd. Hierbij moet wel worden aangegeven dat ook nachtopvang hier als huisvesting is aangemerkt, niemand hoeft op straat te slapen.	In 2014 is voor ten minste 95% van de daklozen bekend bij de centrale toegang, huisvesting gerealiseerd.	Gerealiseerd.
Streefdoel/indicator		
Het aantal mensen dat dakloos raakt ten gevolge van detentie of afwenteling door andere instellingen is in 2014 minder van 5% van het totaal aantal daklozen.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In Zwolle zijn nagenoeg geen gevallen bekend van dakloosheid als gevolg van detentie.	Het aantal mensen dat dakloos raakt ten gevolge van detentie of afwenteling door andere instellingen is in 2013 minder dan 5% van het totaal aantal daklozen.	Gerealiseerd.
Streefdoel/indicator		
In 2014 is het aantal zwerfjongeren in de regio Zwolle met 50% gedaald ten opzichte van het jaar 2008.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2012 is het aantal zwerfjongeren licht toegenomen naar 92, waarmee het 7 % hoger ligt dan in 2008.	In 2014 is het aantal zwerfjongeren in de regio Zwolle met 50% gedaald ten opzichte van het jaar 2008.	Het aantal zwerfjongeren in 2014 is 93. Dat is vergelijkbaar aan het aantal zwerfjongeren in 2012. De doelstelling dat het aantal 50% lager zou zijn dan het aantal zwerfjongeren in 2008 is echter niet haalbaar gebleken.

Toelichting
In 2014 werd een toename van overlast door dak- en thuislozen in de binnenstad geconstateerd, met name in en bij de bibliotheek. Dit had deels te maken met het sluiten van Bonjour per eind 2013. Een deel van de bezoekers van Bonjour kon geen aansluiting vinden met het aanbod van Zwolle Actief en hield zich in de binnenstad op. Aanvullende afspraken met de partners van Zwolle Actief en gerichte inzet van Streetcare heeft er voor gezorgd dat de overlast is afgenomen.

Ten aanzien van het aantal dakloze jongeren is het streefdoel door de raad in 2010 in een amendement vastgesteld. Het streven is om in 2014 een daling met 50% te realiseren van het aantal zwerfjongeren in de regio Zwolle ten opzichte van het jaar 2008. Wij hebben eerder geconstateerd dat wij op basis van de cijfers van de afgelopen jaren niet verwachten dat het streefdoel realistisch is. Wij zagen in 2012 zelfs een lichte stijging van het aantal zwerfjongeren ten opzichte van 2008. Wij hebben afgelopen de periode fors ingezet op verbetering van de aanpak van de problematiek van zwerfjongeren. Zo is het project Fast Forward (begeleid wonen voor (zwerf)jongeren) gestart in Zwolle en Kampen. Daarnaast wordt ingezet op preventie c.q. warme overdracht van jeugdzorg naar reguliere zorg (project Go-on). Wij verwachten dat mogelijke afname van het aantal zwerfjongeren pas na 2014 zal plaatsvinden.

Relatie met andere programma's

Bij het onderdeel maatschappelijke opvang en openbare geestelijke gezondheidszorg ligt er een relatie met de programma's 8, 10 en 11.

Bieden van vrouwenopvang en het bestrijden van huiselijk geweld (prestatieveld 7b Wmo)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Voorkomen en tegengaan van huiselijk geweld. In voorkomende gevallen het geweld zo snel mogelijk signaleren en stoppen en betrokkenen ondersteunen naar zelfredzaamheid en terugkeer zonder huiselijk geweld. Zorg dragen voor tijdelijke opvang voor de slachtoffers van huiselijk geweld als de veiligheid daartoe aanleiding geeft.

Streefdoel/indicator

Huiselijk geweld is afgenomen ten opzichte van de verschillende nulsituaties.
1. Het percentage volwassenen van 19-64 jaar dat slachtoffer van huiselijk geweld is daalt of blijft gelijk in 2015 ten opzichte van 2009.
2. Het percentage ouderen dat van 65 jaar en ouder dat slachtoffer is van huiselijk geweld daalt of blijft gelijk in 2015 ten opzichte van 2010.
3. Het percentage 12-24 jarigen dat slachtoffer is van huiselijk geweld (lichamelijke en/of geestelijke mishandeling door familie) daalt of blijft gelijk in 2015 ten opzichte van 2011.

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Huiselijk geweld: 1. 2009: 10% Bij 19-64 jarigen (bron: volwassenenmonitor GGD). 2. 2010: 5% Bij 65 jarigen en ouder (bron: ouderenmonitor GGD). 3. 2011: 6,2% Bij 12-24 jarigen, waarvan 2,6% lichamelijke mishandeling en 4,4% geestelijke mishandeling (bron: jongerenmonitor GGD).	In 2015 wordt door de GGD weer gemeten op de betreffende doelstellingen. Voor 2014 is het dus niet mogelijk een toetsbare norm te formuleren.	Voor 2014 zijn geen gegevens beschikbaar, zoals in de begroting 2014 ook aangegeven.

Streefdoel/indicator

Verhogen van het aantal meldingen van huiselijk geweld (inclusief meldingen kindermishandeling en ouderenmishandeling).
1. Het aantal contacten bij het Steunpunt Huiselijk Geweld betreffende de regio IJsselland is in 2014 gestegen ten opzichte van 2011.
2. Het aantal crisisinterventies in de regio IJsselland is in 2014 gestegen ten opzichte van 2011.
3. Het aantal reguliere politiemeldingen huiselijk geweld wat afgehandeld is in 2014 is gestegen ten opzichte van 2011.

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Meldingen huiselijk geweld		
1. Aantal contacten bij het Steunpunt Huiselijk Geweld betreffende de regio IJsselland in 2011 is 710. In 2012 is het aantal contacten gestegen naar 1220.	Het aantal contacten bij het Steunpunt Huiselijk Geweld betreffende de regio IJsselland is in 2014 gestegen ten opzichte van 2011.	Gerealiseerd. Het aantal contacten in 2014 bij het Steunpunt Huiselijk Geweld voor de regio IJsselland is 1748.
2. Aantal crisisinterventies in de regio IJsselland in 2011 is 157, waarvan 96 met huisverbod. Het aantal crisisinterventies in 2012 is 172, waarvan 107 met huisverbod.	Het aantal crisisinterventies in de regio IJsselland is in 2014 gestegen ten opzichte van 2011.	Niet gerealiseerd. Het aantal crisisinterventies in 2014 voor de regio IJsselland is 139. Hiervan zijn er 116 met huisverbod en 23 zonder huisverbod.
3. In 2011 zijn 242 reguliere politiemeldingen huiselijk geweld afgehandeld. In 2012 is het aantal afgehandelde politiemeldingen gestegen naar 435.	Het aantal reguliere politiemeldingen huiselijk geweld wat afgehandeld is in 2014 is gestegen ten opzichte van 2011.	Gerealiseerd. Het aantal reguliere politiemeldingen huiselijk geweld dat in 2014 is afgehandeld is 1114.

Toelichting

Sinds halverwege 2012 worden alle reguliere politiemeldingen rond huiselijk geweld direct doorgezet naar het Steunpunt Huiselijk Geweld. Dit heeft geleid tot een forse stijging van het aantal meldingen bij het Steunpunt Huiselijk Geweld, met 1956 meldingen in 2013, toen dit voor het eerst het hele jaar gebeurde. Voor 2014 komt het aantal uit op 1748, wat iets lager is dan in 2013, maar hoger dan in de nulsituatie. Het aantal politiemutaties zelf is in 2014 iets lager dan in 2013 en zakt van 1353 naar 1114, maar is in 2014 wel fors hoger dan de nulsituatie. Het aantal politiemutaties is onderdeel van het aantal contacten van het Steunpunt Huiselijk Geweld, naast meldingen van particulieren en van professionals.
Het aantal crisisinterventies is voor het eerst sinds 2011 gedaald. De grootste daling doet zich voor bij crisisinterventies zonder huisverbod, die veelal rond de 60 was en in 2014 uitkomt op 23. Het aantal crisisinterventies met huisverbod is licht gestegen.

Relaties met andere programma's

In de preventie van kindermishandeling heeft het Centrum voor Jeugd en Gezin een belangrijke rol. Het Centrum voor Jeugd en Gezin is opgenomen in programma 7. Preventie, signalering en ondersteuning bij ouderenmishandeling heeft een relatie met het ouderenbeleid en het ondersteunen van mantelzorgers (prestatieveld 4b van de Wmo).

Verslavingsbeleid (prestatieveld 9 Wmo)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Verslaving verminderen en voorkomen met als doel participatie en zelfredzaamheid.		
Streefdoel/indicator		
1. a. In 2015 is het percentage inwoners dat meer alcohol gebruikt dan de landelijke norm gedaald of gelijk gebleven. 2. b. In 2015 is het percentage inwoners dat rookt minimaal gelijk gebleven of afgenomen. 3. c. In 2015 is het percentage inwoners dat ooit harddrugs heeft gebruikt gelijk gebleven of afgenomen.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
1. In 2011 gebruikt 7% van de Zwolse volwassenen (19-65 jaar) meer alcohol dan de landelijke norm. 2. In 2011 rookt 22% van de Zwolse volwassenen. 3. In 2011 is het percentage jongeren van 12 t/m 23 jaar dat dagelijks rookt is 12% (regio IJsselland). 4. In 2011 heeft 4% van de Zwolse volwassenen ooit harddrugs gebruikt.	In 2015 wordt door de GGD weer gemeten op de betreffende doelstellingen. Voor 2014 is het dus niet mogelijk een toetsbare norm te formuleren.	Zoals gemeld zijn er geen gegevens beschikbaar voor 2014.

Relaties met andere programma's
Alcoholmatiging onder jeugdigen is één van de speerpunten van het gezondheidsbeleid en wordt primair vanuit dat beleidsveld vorm gegeven (zie elders in dit programma).

Nazorg ex-gedetineerden

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Het vergroten van de participatie en re-integratie van ex-gedetineerden en het terugdringen van recidive onder ex-gedetineerden. Het gaat hierbij over de inwoners die voorafgaand aan detentie in Zwolle verbleven of om een bijzondere reden in Zwolle willen vestigen.		
Streefdoel/indicator		
In 2014 is tenminste 90% van de ex-gedetineerden (die nazorg hebben ontvangen) in het bezit van een geldig ID-bewijs bij het verlaten van de penitentiaire inrichting.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2011 was 75% van de ex-gedetineerden (die nazorg hebben ontvangen) in het bezit van een geldig ID-bewijs bij het verlaten van de penitentiaire inrichting.	In 2014 is 90% van de ex-gedetineerden (die nazorg hebben ontvangen in het bezit van een geldig ID-bewijs bij het verlaten van de penitentiaire inrichting.	Gerealiseerd. In 2014 is het gelukt om alle ex-gedetineerden die nazorg van de gemeente ontvangen in het bezit te laten zijn van een geldig ID-bewijs bij het verlaten van de penitentiaire inrichting.
Streefdoel/indicator		
In 2014 heeft tenminste 80% van de ex-gedetineerden (die nazorg hebben ontvangen) bij het verlaten van de penitentiaire inrichting voor de periode kort na detentie een vorm van inkomen en/of dagbesteding.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2011 had 79% van de ex-gedetineerden (die nazorg hebben ontvangen) bij het verlaten van de penitentiaire inrichting voor de periode kort na detentie een vorm van inkomen en/of dagbesteding.	In 2014 heeft 80% van de ex-gedetineerden (die nazorg hebben ontvangen) bij het verlaten van de penitentiaire inrichting voor de periode kort na detentie een vorm van inkomen en/of dagbesteding.	Gerealiseerd. In 2014 had 90% van de ex-gedetineerden die nazorg van de gemeente ontvangen een vorm van inkomen en/of dagbesteding bij het verlaten van de penitentiaire inrichting.
Streefdoel/indicator		
In 2014 is voor tenminste 70% van de ex-gedetineerden met schulden (die nazorg hebben ontvangen), binnen drie weken na verlaten van de penitentiaire inrichting, de schulden in kaart gebracht en indien mogelijk een schuldhulpverleningsplan opgesteld.		
Nulsituatie	**Norm voor 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Nog te bepalen.	In 2014 is voor tenminste 70% van de ex-gedetineerden met schulden (die nazorg hebben ontvangen), binnen drie weken na verlaten van de penitentiaire inrichting, de schulden in kaart gebracht en indien mogelijk een schuldhulpverleningsplan opgesteld.	Gerealiseerd. Bij circa 80% van de ex-gedetineerden met schulden (die nazorg hebben ontvangen) is binnen drie weken na verlaten van de penitentiaire inrichting, de schulden in kaart gebracht en is indien mogelijk een schuldhulpverleningsplan opgesteld.

Toelichting
Alle doelstellingen voor de nazorg van ex-gedetineerden zijn in 2014 ruim gehaald, maar op één onderdeel onderdelen vraagt dit een nadere toelichting. Het percentage ex-gedetineerden dat een vorm van inkomen en/of dagbesteding heeft bij het verlaten van de PI is met 90% ruim boven de norm. Het betreft echter vooral inkomen, terwijl de dagbesteding veel vaker niet te realiseren is omdat er te weinig mogelijkheden zijn.

Relatie met andere programma's
Voor het onderdeel nazorg ex-gedetineerden ligt er een relatie met de programma's 8 en 10.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	43.759	3.664	44.147	4.628	43.090	4.759	1.057	131	1.188
Reservemutaties		992	120	2.083	170	2.052	-50	-31	-81
Gerealiseerd resultaat	43.759	4.656	44.267	6.711	43.260	6.812	1.007	100	1.107

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Gezondheidsbeleid	210	-6	204	-50		154
Geldlening. vm Zandhove-Sophia		-4	-4			-4
Vervoersvoorzieningen	121	22	143			143
Woonvoorzieningen WVG	-131	3	-128			-128
Externe advisering	-2		-2			-2
Gehandicapten parkeerkaarten	5		5			5
Rolstoelen	-36	71	35			35
Gehandicaptenbeleid	66	-54	12			12
Huishuidelijke hulp	336	100	435			435
Algemeen maatschappelijk werk	98		98			98
Beleid meervoud. problematiek	-13		-13		34	21
Maatsch.opvang/Verslavingsbel.	404		404		-65	339
Totaal	1.057	131	1.188	-50	-31	1.107

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Gezondheidsbeleid	+ 194	I/S	Het voordeel ontstaat onder andere door een hogere teruggaaf van het BTW compensatiefonds van de GGD GR dan begroot. De definitieve teruggaaf is pas bekend in januari van het jaar t+1. Reden dat dit dan ook niet eerder is opgenomen in de berap, het blijkt wel dat er de afgelopen jaren een voordeel ten opzichte van de begrote bedragen ontstaat op het BTW compensatiefonds. Daarnaast zijn werkzaamheden op het gebied van gezondheid ouderen en monitoring niet opgestart in 2014, dit omdat ze per 2015 onderdeel van de bezuiniging zijn. Ook het niet benutten van incidentele gelden voor de zichtbare schakel door Buurtzorg vanwege het ontbreken van capaciteit bij Buurtzorg geeft een afwijking op de lasten. Deze gelden zijn gereserveerd om in 2015 te benutten voor verbinding van zorg en welzijn.
Vervoersvoorziening	+143	S	Het voordeel op de vervoersvoorzieningen komt vanwege het voordelig uitvallen van de nieuwe aanbesteding. In de loop van 2015 zal bepaald worden of het voordeel ingezet kan worden vanwege kortingen binnen het sociaal domein.
Woonvoorziening	-128	I	Het nadeel op de lasten komt vanwege een aantal grote aanvragen die nog zijn geweest na de 2e berap.
Rolstoelen	+35	I	Het voordeel op de baten komt vanwege de incidentele verkoop van een aantal rolstoelen.
Gehandicaptenbeleid	+12	I	De afwijking ontstaat als gevolg van werkelijk lagere provinciale baten als lagere uitgaven voor het project de Zevenmijlslaars voor Awbz-decentralisatie in 2014. het project loopt tot 1 maart 2015 en de restant gelden worden dan naar verwachting benut.

Product	afwijking	I/D	Analyse
Huishoudelijke hulp	+435	S	De afwijking in de lasten en baten betref hogere inkomsten voor eigen bijdrage en lagere uitgaven voor WMO verstrekkingen.Bij de 2e berap is dit niet gemeld vanwege het prognosticeren van het totale resultaat op de individuele verstrekkingen van de WMO. Het is dan nog niet mogelijk om te bepalen welke eventuele grote woningaanpassingen of rolstoel aanvragen er zullen zijn. De lagere verstrekkingen voor hulp in het huishouden liggen in lijn met de invoering van keukentafel gesprekken, welke preventief werken en alternatieve oplossingen stimuleren. In sommige situaties leiden deze tot hogere verstrekking vanwege het signalerende karakter van het gesprek.Het behalen van dit voordelig effect is noodzakelijk aangezien de budgetten voor huishoudelijke hulp de aankomende jaren veder naar beneden worden bijgesteld. Het voordeel op de eigen bijdrage ontstaat voornamelijk vanwege een hogere werkelijke bijdrage uit 2013 dan bij de jaarrekening 2013 opgenomen als nog te ontvangen.
Algemeen maatschappelijk werk	+98	I	Deze afwijking is het gevolg van een terugvordering van een subsidie aan de Kern uit oude jaren. De Kern heeft in 2012 en 2013 voor een aantal projecten subsidie ontvangen. Dit betroffen de volgende projecten 2e lijns ambulante hulpverlening, ondersteuning van ontregelde gezinnen en de inzet van een gezinscoach echter uit de verantwoording van de Kern blijkt dat de projecten niet zijn uitgevoerd en dat de subsidie derhalve is teruggevorderd.
Maatsch.opvang/ Verslavingsbel.	+339	I	Het voordeel ontstaat vanwege minder uitgaven voor nazorg ex gedetineerd en huisvesting bijzondere doelgroepen, het stopzetten van het project Tactory en het daarmee terugontvangen van het beschikbaar gestelde voorschot voor dit project. De restant gelden huisvesting bijzondere doelgroepen zijn gereserveerd . Voor Huiselijk Geweld is sinds enkele jaren extra budget beschikbaar gekomen voor onze regio om in te zetten voor Ouderenmishandeling, Kwaliteitsverbetering van de aanpak Huiselijk Geweld en het opstellen en werken vanuit een Regiovisie Huiselijk Geweld. Tegelijkertijd werd aangekondigd dat er een nieuw objectief verdeelmodel zou komen per 2015. Daarom is het extra budget incidenteel ingezet. Leidraad van de inzet is de Regiovisie Huiselijk Geweld IJsselland. Mede doordat de regiovisie pas in de loop van 2014 is vastgesteld en sommige zaken meer voorbereiding nodig hadden dan haalbaar was is de inzet van de middelen in 2014 slechts gedeeltelijk mogelijk gebleken.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Zwolle gezonde stad	13			afgesloten			
Roelenweg Oost	1.220	245	15	1.450	1.025	425	
IMG - Innovatie in de zorg	106		-13	afgesloten			
IMG - pilot Palestrinalaan	155		-14	afgesloten			
Invoer kst.dec.uitk.AWBZ&JZ	407	2.005	2.620	afgesloten			
Onderzoek netwerkonderst. buurt-wijk	0	214		214	214		
	1.901	2.464	2.608	1.664	1.239	425	0

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Roelenweg Oost	245	Rb. 3-2-2014	aanv.krediet
invoer kst.dec.uitk.AWBZ&JZ	551	Inc.nw.bel.	budget implementatie sociaal domein
invoer kst.dec.uitk.AWBZ&JZ	149		overheveling implementatiebudget
invoer kst.dec.uitk.AWBZ&JZ	700	Rb. 12-5-2014	organisatiekosten sociaal domein
invoer kst.dec.uitk.AWBZ&JZ	150	Berap 2014-2	impl.krediet backoffice/ict
invoer kst.dec.uitk.AWBZ&JZ	455	BW 19-9-2014	inzet reg.transitiebudget
Onderzoek netwerkonderst. buurt-wijk	214	BW 30-9-2014	
	2.464		

Project	Bedrag
Zwolle Gezonde Stad	13
IMG- Innovatie in de Zorg	119
IMG - Pilot Palestrinalaan	169
Invoer kst.dec.uitk.AWBZ&JZ	-208
	93

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Het krediet Roelenweg Oost beoogd de realisatie van studentenhuisvesting en een zorgcluster met bijbehorende parkeervoorzieningen. Een belangrijk deel van de voorzieningen zijn reeds gerealiseerd. In 2015 zal de administratieve afhandeling plaatsvinden van de 'ontwikkel en realisatieovereenkomst Burgemeester Roelenweg Zwolle' met Volkwessels bouw & Vastgoedontwikkeling BV en afwikkeling van de IMG-subsidie van de provincie Overijssel.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

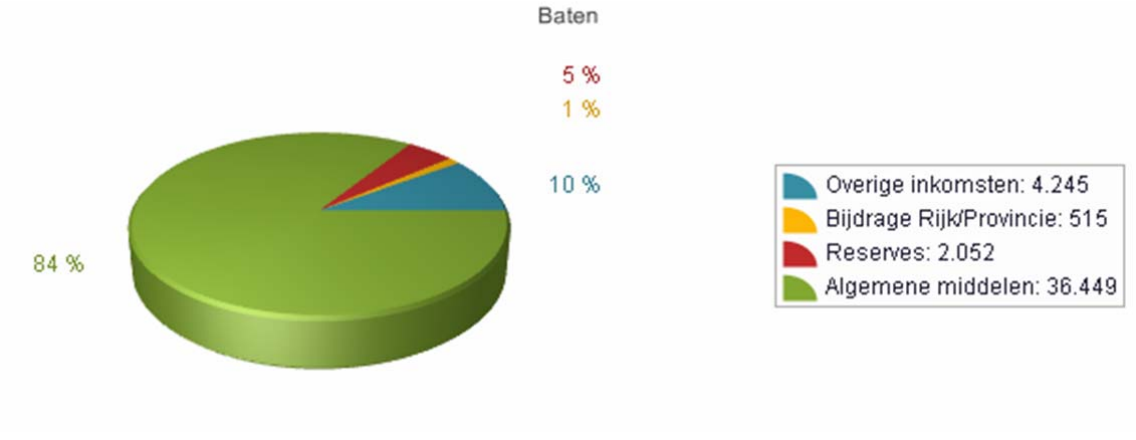

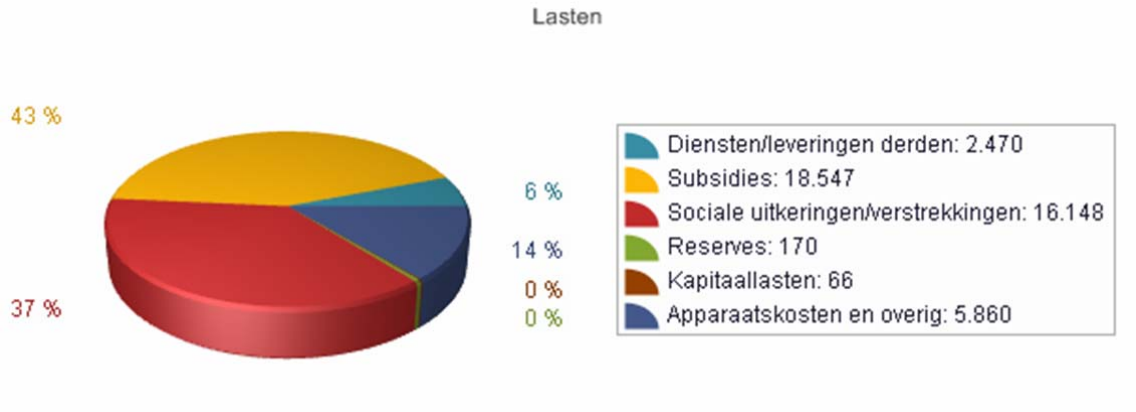

De organisatie

Programma 15 Raad en raadsgriffie

Beleidsverantwoording

Algemeen

Het jaar 2014 heeft in het teken gestaan van de gemeenteraadsverkiezingen en daarna lag de nadruk op het inwerken van de nieuwe raad. Dit laatste heeft plaatsgevonden d.m.v. een uitgebreid inwerkprogramma.
Verder heeft in 2014 vooral de decentralisaties in het sociaal domein veel aandacht gevraagd. Vooral voor nieuwe raadsleden ingewikkelde dossiers, waarover in hoog tempo besluiten moesten worden genomen.
In 2014 is ook overgestapt op een nieuw digitaal systeem (van Notubiz naar Ibabs).

Relevante kaderstellende nota's

- Gemeentewet
- Reglement van Orde Gemeenteraad Zwolle
- Integriteitscode

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
De gemeenteraad is naar buiten gericht, helder in processen en rolverdeling, kent goede persoonlijke verhoudingen, wil inhoudelijk scherpe debatten en is besluitvaardig en transparant over compromissen. Daarbij gelden de volgende principes: de gemeenteraad stuurt aan de voorkant en controleert aan de achterkant er is een heldere rolverdeling raad-college de raad is integer en controleerbaar er is een open kanaal raadsleden-ambtenaren iedereen burger, bedrijf of instelling die wil, kan meedoen, open en laagdrempelig er is sprake van een efficiënte en effectieve werkwijze Doelstelling griffie De griffie streeft naar optimale ondersteuning van de Gemeenteraad en de individuele raadsleden bij hun uitvoering van de taken op het gebied van Volksvertegenwoordiging Vaststelling van kaders Uitoefenen van controle Met optimaal bedoelen wij: klantgericht, tijdig, objectief en effectief, waarbij kosten en baten met elkaar in evenwicht zijn.

Nulsituatie	Norm voor 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Vergaderstructuur Voorwaarde voor een transparant besluitvormingsproces is een heldere, effectieve en efficiënte vergaderstructuur. Voorgesteld wordt om ook in de nieuwe bestuursperiode door te gaan met het Raadsplein. Dus met informatierondes, meningsvormende rondes en besluitvormingsrondes. Wel zal als een continu proces de doorontwikkeling van het Raadsplein op de agenda worden gezet. En uiteraard zal de nieuwe raad zijn eigen accenten zetten. Belangrijk streven in de nieuwe raadsperiode zal zijn om de raad nog meer dan tot nu toe in contact te brengen en te krijgen met de stad. Communicatie, met name ook via social media, is daarbij van belang. Bij het bovenstaande zal de griffie de raad adviseren, ondersteunen en faciliteren.	Niveau handhaven en waar mogelijk versterken.	Kwaliteit van de vergaderstructuur is gehandhaafd. Aan de doorontwikkeling is gewerkt met name als het gaat om de invulling en verdieping van de informatieronde van het raadsplein.
Presidium / Agendacommissie / Werkgevers-commissie / Afstemmingscomite / Reken-kamercommissie Voor het goed functioneren van de raad en de vergaderstructuur is uiteraard in eerste instantie de raad zelf verantwoordelijk. Daarnaast is er een taak weggelegd voor het Presidium en de Agendacommissie. De Agendacommissie is belast met: • het voorbereiden van de agenda's • het opstellen van een vergaderrooster	Niveau van de werkwijze en de aansturing handhaven en waar mogelijk versterken.	Voor het goed functioneren van de raad en de vergaderstructuur, incl besluitvorming is het van belang dat 'aanpalende' gremia, zoals het presidium, de agendacommissie, het afstemmingscomite en de rekenkamercommissie hun werkzaamheden goed kunnen vervullen. Na de verkiezingen zijn genoemde gremia in nieuwe samenstelling hun werkzaamheden gestart.Door ziekte op de griffie zijn sommige gremia wat later gestart

• het rapporteren en adviseren aan het Presidium over de werkwijze van het Raadsplein. Het Presidium heeft de volgende taken: • het aansturen van het functioneren van de raad -het opstellen van een jaarprogramma voor de raad -het voorbereiden van de begroting van de raad en griffie De raad is formeel de werkgever van de griffie. Vanuit de raad neemt de werkgeverscommissie, bestaande uit 3 raadsleden, de werkgeverstaken op zich. De Rekenkamercommissie heeft tot taak het uitvoeren of doen uitvoeren van beleidsevaluatieonderzoeken, gericht op doelmatigheid en doeltreffendheid. Naar de samenstelling van de Rekenkamer zal opnieuw worden gekeken. Het Afstemmingscomite heeft tot taak om zorg te dragen voor de afstemming en coördinatie van de processen, die gericht zijn op de controle binnen de gemeente, zoals vastgelegd in de wet en de verordeningen. Ook heeft het Afstemmingscomite de taak zorg te dragen voor de aansturing van het jaarlijkse proces van de accountantscontrole en de beleidscyclus te evalueren. De griffie ondersteunt deze gremia vanuit de raad bij haar vergaderingen en activiteiten.		of is er soms iets minder ondersteuning geweest, maar over het geheel genomen zijn de benodigde werkzaamheden naar tevredenheid uitgevoerd, ondersteund vanuit de griffie.
Nieuwe Gemeenteraad Op 19 maart 2014 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Voor, tijdens en na de verkiezingen zullen diverse activiteiten plaatsvinden, die in het teken van de verkiezingen staan. Doel is de Zwolse kiezer voor te lichten, de kandidaten te faciliteren en de nieuwe raad een goede start te geven. In samenwerking met bureau Verkiezingen, de afdeling Communicatie en de Concernstaf zal de Griffie dit proces begeleiden en faciliteren. Hiertoe is een Regiegroep in het leven geroepen onder voorzitterschap van de burgemeester. De te ondernemen acties zijn en worden besproken in het Presidium de komende maanden. Het gaat hierbij om opkomstbevorderende maatregelen, het organiseren van debatten en de uitslagenavond.	Minimaal de opkomst van 2010 evenaren (54,3%)	Er zijn diverse opkomstbevorderende maatregelen uitgevoerd, zoals de presentatie van lijsttrekkers, het organiseren en faciliteren van verkiezingsdebatten, het benaderen van o.a. jongeren via social media en de organisatie van een slotdebat. Met name deze laatste activiteit in het net vernieuwde Hedon heeft veel mensen getrokken. Momenteel wordt onderzocht door de Universiteit van Tilburg of en zo ja welk effect opkomstbevorderende maatregelen nu echt hebben. Aan dit onderzoek doen een aantal grote gemeenten, waaronder Zwolle, mee. Wat betreft de gestelde norm: het opkomstpercentage in 2014 was 58,17%
Inwerkprogramma nieuwe raad Om de nieuwe raad goed van start te laten gaan zal door de griffie in samenwerking met de ambtelijke organisatie en met externen een inwerkprogramma worden aangeboden. Cultuur in de raad Bij het aantreden van de nieuwe raad is het van belang veel aandacht te besteden aan cultuuraspecten. Hieronder wordt verstaan de waarden en normen, die de raadsleden hanteren bij het raadswerk. Het gaat hierbij om goede sfeer, omgangsvormen en collegialiteit. Niet in de laatste plaats ten dienste van een goede uitstraling naar buiten. In dat kader zal vanaf het begin af aan ook blijvende aandacht worden geschonken aan het thema integriteit.	Nieuwe raadsleden op een goede manier inwerken door hen zowel met interne zaken als met beleid en de stad te laten kennismaken	Er is een inwerkprogramma opgesteld voor de nieuwe raad, waarbij naast interne zaken, waaronder integriteit, ook een aantal bezoeken hebben plaatsgevonden in de stad. Beleidsdossiers zijn doorgenomen.
Doorontwikkeling digitalisering Het zo maximaal papierloos vergaderen zal worden gecontinueerd. Wel zal bezien worden of aansluiting kan worden gevonden bij het nieuw in te voeren digitale systeem, waarmee college en ambtelijke organisatie gaat werken. Mochten er voordelen aan dit nieuwe systeem zitten en er kostenneutraal kan worden overgestapt, dan zou dit kunnen worden gerealiseerd m.i.v. de nieuwe raadsperiode. Eind 2013 zal een voorstel aan het Presidium	Mocht besloten worden over te stappen op een nieuw digitaal systeem, dit zo geruisloos en makkelijk mogelijk in te voeren voor raadsleden.	Begin 2014 is besloten, uit kostenoverwegingen, over te stappen van Notubiz op Ibabs. De overstap heeft plaatsgevonden bij de wisseling van de raad. Door individuele begeleiding is de overgang soepel verlopen.

worden voorgelegd. Mocht worden besloten om over te stappen, dan zal de griffie dit proces faciliteren naar de raadsleden.		
Decentralisaties De decentralisatie van de jeugdzorg, de AWBZ en de Participatiewet staat er aan te komen. Er is nog veel onduidelijkheid, met name met betrekking tot de financiën, maar duidelijk is dat de gemeente op dit terrein meer taken en bevoegdheden gaat krijgen. Dat betekent ook het nodige voor de raad. Eind 2013 en begin 2014 zal daarom geïnvesteerd worden in kennisvergaring over deze onderwerpen. Potentiële nieuwe raadsleden zullen ook in de gelegenheid worden gesteld hieraan deel te nemen	Goede inwerking en voorbereiding op de decentralisatiedossiers, zodat eind 2014 de juiste besluiten kunnen worden genomen.	Heel 2014 heeft in het teken gestaan van de decentralisaties. Voor zittende en nieuwe raadsleden is gezorgd voor een goede kennisvergaring. Met name de door de raad gevraagde bijpraatsessies hebben hier aan bijgedragen.
Andere overheid Niet alleen, maar zeker mede door de financiële crisis, is er discussie ontstaan over de rol van de overheid en dus ook van de gemeenten en de gemeenteraden. Dit speelt ook in Zwolle. College en raad hebben al een eerste verkenning op dit terrein gedaan als het gaat om de vastgoedmarkt aan de hand van de notitie Van Programmeren naar Stimuleren. Deze discussie zal de komende maanden verder gevoerd moeten worden en verbreed worden naar ook andere beleidsterreinen.	Een discussie opstarten over de toekomstige rol van de raad.	Eind 2013, begin 2014 heeft de raad dit onderwerp besproken aan de hand van het rapport Loslaten in vertrouwen van de Raad voor het Openbaar Bestuur. Dit heeft geleid tot een document voor de nieuwe raad.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	2.084		2.067		2.091	76	-24	76	52
Reservemutaties				2	2	2	-2		-2
Gerealiseerd resultaat	2.084		2.067	2	2.093	77	-26	76	50

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Raad	-21	46	26			26
Rekenkamer						
Raadsgriffie	-4	29	26	-2		24
Totaal	-24	76	52	-2		50

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

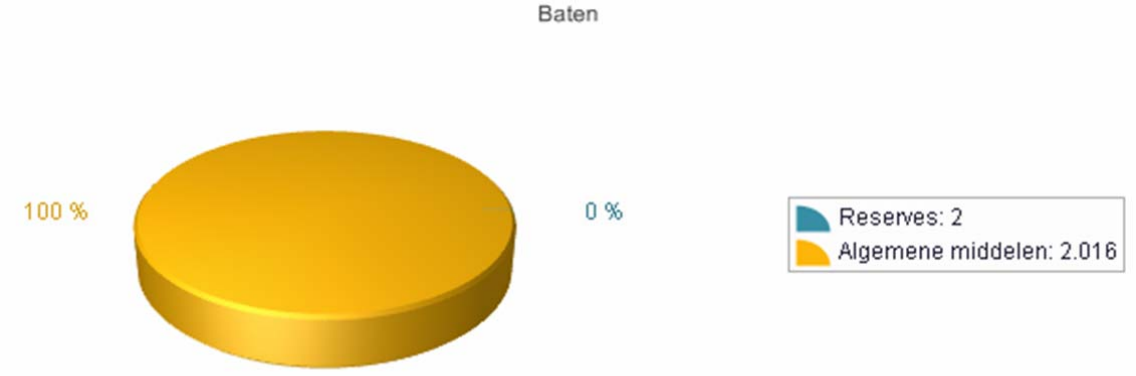

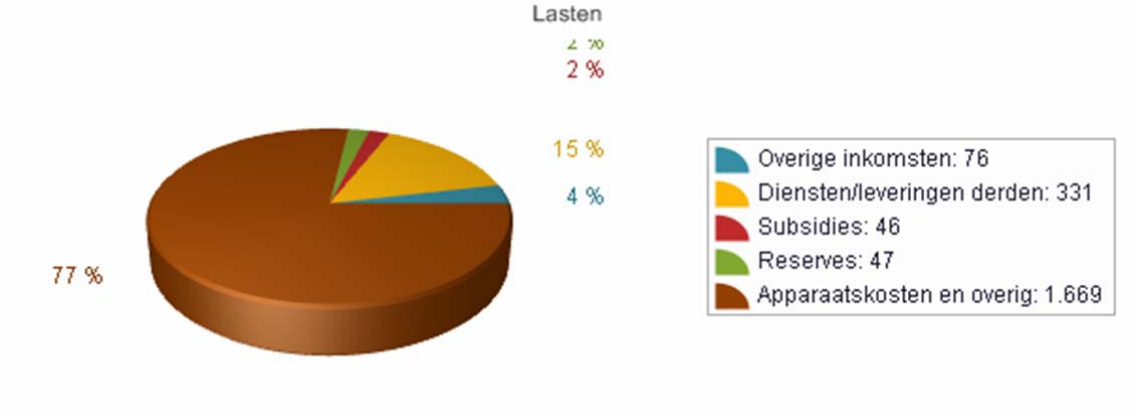

Programma 16 Bestuur en dienstverlening

Beleidsverantwoording

Algemeen

Dienstverlening en KCC
Zoals in de beleidsparagraaf Bestuur al is aangegeven, zijn we in 2014 gestart met het traject voor het opstellen van een nieuwe visie op dienstverlening. Voor het eerst omvat dit zowel de dienstverlening aan burgers als die aan ondernemers. Het digitale kanaal blijft ons voorkeurskanaal. Daarmee lopen we in de pas met de visie van het kabinet voor de digitale dienstverlening van de overheid (Digitaal 2017). In onze kaders voor kanaalsturing (2012) hebben we aangegeven dat we waar dat nodig is zorgen voor passende oplossingen wanneer klanten niet digitaal zelfredzaam zijn. Zo bieden we sinds eind 2012 in samenwerking met de Stadkamer (voorheen Bibliotheek Zwolle) de training Digisterker aan.

Ondanks dat we de afgelopen jaren forse bezuinigingen hebben doorgevoerd en de dienstverlening op punten hebben versoberd blijft de klanttevredenheid op voldoende niveau. De klanttevredenheid ligt op alle kanalen tussen 7,3 en 7,6.

In mei 2013 hebben we u geïnformeerd over de herijking van programma Dienstverlening en KCC. Voor de afronding van het gemeentelijke Klantcontactcentrum (KCC) hebben we één jaar langer de tijd genomen. Het project KCC is inmiddels afgerond. De volgende zaken zijn in 2014 gerealiseerd:

- Per 1 januari 2015 is het KCC dé telefonische ingang voor de burger met vragen over het sociale domein. In 2014 hebben de voorbereidingen plaats gevonden om het proces goed in te richten. Klantvragen worden zoveel mogelijk door de medewerkers van het KCC afgehandeld en vragen die door de sociale wijkteams moeten worden beantwoord, worden doorgezet naar het betreffende sociale wijkteam. De samenwerking KCC en Sociale Zaken was in dit traject goed, zodat de medewerkers van het KCC goed voorbereid de burger te woord konden staan.
- In samenwerking met de Stadkamer voeren we project Digisterker uit. Vrijwilligers trainen hierbij burgers in het digitaal zaken doen met de overheid, waaronder het leren gebruiken van DigiD. Door wisseling van personeel bij de Stadkamer is de aandacht hiervoor in 2014 niet optimaal geweest. Het aantal deelnemers hiervoor was in 2014 ongeveer 15. In 2015 is een nieuwe coördinator begonnen bij de Stadkamer en tezamen gaan we de werving intensiveren.
- In juli 2014 is de nieuwe website Zwolle.nl live gegaan. Deze website gaat uit van 'toptaken' en wordt dagelijks aangepast op basis van actueel website bezoek en telefonische informatieverzoeken bij het KCC.
  Doordat een Zwollenaar direct na livegang de website om liet vallen (bijna-hack) zijn we met onze neus op de feiten gedrukt. Informatiebeveiliging, ook bij onze toeleveranciers, moet topprioriteit hebben.
  Verder is er een evaluatie van de webredactie uitgevoerd en is er gestart met een organisatiewijziging om deze redactie beter aan te laten sluiten op de digitale dienstverleningsbehoeften van de klant, maar ook doelen te realiseren op het gebied van (online) participatie. Dit loopt door in 2015.
- Ook is in 2014 de nieuwe eSuite van Dimpact live gegaan. Dit was een lastig project met veel ups en downs. De livegang heeft Zwolle veel productietijd gekost. We hebben geleerd dat in Dimpactverband, ook al werken we met standaarden, geen gemeente gelijk is en ieder traject een maatwerktraject moet zijn. Deze leerervaring passen we direct toe in het Dimpact project mGBA.
- Registratuur valt per 1 juli 2014 organisatorisch onder het KCC. Hiermee is het kanaal Post ook de verantwoordelijkheid van het KCC.
- In 2014 zijn alle voorbereidingen gedaan voor het digitaal aanbieden van de gemeentelijke bekendmakingen en publieksinformatie. Vanaf januari 2015 maken we hiervoor geen gebruik meer van de Peperbus (zie ook beleidsparagraaf 1 Bestuur).

Een paar activiteiten ronden we pas in 2015 af, onder andere het op niveau brengen van de monitoring op de kanalen e-mail, telefoon en website/loket (zie ook begroting 2015). Hierdoor zijn niet alle middelen in 2014 gebruikt. Het benodigde bedrag voor afronding van de activiteiten in 2015 wordt via de reserve Nog Uit te voeren Werken meegenomen naar 2015.

Door een aantal technische oorzaken (waaronder de cookie-regelgeving) hebben we over 2014 niet voor alle kanalen alle cijfers beschikbaar. Duidelijk is wel dat het baliebezoek is gestegen met zo'n 9% t.o.v. 2013. Dat komt met name door de bezoekers voor de nieuwe RNI (registratie niet ingezetenen). Het aantal ingekomen poststukken is in 2014 gezakt met 13% t.o.v. 2013. Het aantal digitaal gemaakte afspraken en digitale transacties over 2014 is vergelijkbaar met 2013.

Dienstverlening van het informatiecentrum is per 31 december 2014 gestopt (inclusief WMO-loket). De taken van het informatiecentrum zijn geïntegreerd in de publieksbalies, d.w.z. dat burgers met informatievragen vanaf 2015 nog steeds op het Stadskantoor terecht kunnen. Ook voor het inzien van stukken (bijv. vergunningsaanvragen en bestemmingsplannen) is dit zo geregeld.

De formulierenmodule waarmee we zelf formulieren kunnen maken en ook betaalprocessen online handiger kunnen inrichten laat nog even op zich wachten door vertraging die is opgelopen in het migratieproject naar de nieuwe eSuite. Het project mGBA (2015) voorziet al wel in een groot aantal kant en klare digitale formuleren die direct gekoppeld zijn aan het back office systeem.

Passende regels
In 2014 zijn in de werkzaamheden aan het kader verordeningen en beleidsregels gestart, maar nog niet afgerond. Dat had onder meer te maken met het feit dat het instrument dat opgenomen zou worden in het kader, het software programma de Lokale

Effectentoets, te kampen had met problemen en daardoor nog niet aangeschaft is in Zwolle. Afronding staat voor 2015 op het programma.
Met de APV is in 2014 gestart. Volgens planning kan er halverwege 2015 een concept APV gepresenteerd worden.
Het afgelopen jaar is regelmatig deelgenomen aan de bijeenkomsten van het Kloosterhoeveberaad, een overleg waarin met name 100.000+ gemeenten afstemmen en uitwisselen. Gebleken is wederom dat dit input kan leveren voor ontwikkelingen binnen onze gemeente en daarnaast de lijnen met andere grote gemeenten kort maakt.
Ten aanzien van het Bewijs van goede dienst en andere landelijke rapportages is afgelopen jaar gekeken naar een efficiëntere wijze van toetsing van de resultaten van de gemeente Zwolle. In 2014 is gestart met de ontwikkeling van een ondernemerspanel, en is de eerste enquête uitgezet (de resultaten daarvan komen begin 2015). In 2015 zal er gekeken worden hoe dit panel verder uitgewerkt kan worden. Daarbij is eveneens van belang dat er aansluiting gehouden kan worden bij landelijke normenkaders.

Verkiezingen
In 2014 zijn er twee verkiezingen gehouden. Voor de gemeenteraad en het Europees Parlement. Het opkomstpercentage in 2014 was 3,9% hoger in vergelijking met de gemeenteraadsverkiezing in 2010. Helaas werd Zwolle niet ingeloot voor deelname aan het experiment centraal stemmentellen. Daarom werd met inzet van veel extra stemmentellers van Randstad uitzendbureau alle stembiljetten “ouderwets” op de verkiezingsavond zelf geteld.
Bij de verkiezingen voor het Europees Parlement deden in Zwolle een record aantal politieke groeperingen mee. Te weten negentien.
De commissie van Beek adviseert het ministerie van BZK over onder welke voorwaarden een terugkeer naar het elektronisch stemmen mogelijk is. De Tweede Kamer zal hierover in mei 2015 verder worden geïnformeerd.

Samenwerkingen

GBLT
De gemeente Zwolle is per 1 januari 2014 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling GBLT. Daarmee is een samenwerking gerealiseerd op het gebied van belastingen en invordering met een aantal waterschappen en 3 andere gemeenten. In februari 2014 hebben de Zwollenaren één factuur ontvangen met daarop de aanslagen van het waterschap en de jaarlijkse belastingen van de gemeente Zwolle. In 2014 heeft het Klant Contact Centrum van de gemeente Zwolle de klantvragen rondom de belastingaanslag van zowel de gemeente als het Waterschap beantwoord.
De implementatie is over het algemeen goed verlopen waarbij de beoogde besparing door de samenwerking is gerealiseerd. De belastingaanslagen en invordering van oude jaren tot en met 2013 worden door de gemeente Zwolle zelf afgewikkeld. Deze afhandeling verloopt conform planning voorspoedig. De implementatie van het WOZ-proces bij GBLT vraagt nog de nodige aandacht. De contacten over en weer zijn goed en met GBLT vindt afstemming plaats over de doorontwikkeling en verbetermaatregelen.

Ontwikkeling RUD / Implementatietraject kwaliteitscriteria VTH-taken
In 2013 zijn kwaliteitscriteria opgesteld voor de VTH-taken, maar de VTH wet – met de borging hiervan - is nog steeds niet vastgesteld. De commissie Wolfsen heeft in september 2014 aanbevelingen gedaan voor de volgende fase in de ontwikkeling van het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Eind 2014 is de nota van wijziging aan de Tweede Kamer gezonden, waarin de lijn van Wolfsen wordt gevolgd. Met de wetswijziging wordt een landelijk dekkend stelsel van omgevingsdiensten verankerd. Voor de zes BRZO-omgevingsdiensten en het basistakenpakket milieu komen landelijke kwaliteitseisen. Provincies en gemeenten gaan voor de overige omgevingsdiensten zelf bepalen aan welke kwaliteitseisen deze diensten moeten voldoen. IPO en de VNG werken aan modelverordeningen waarmee provincies en gemeenten afspraken maken met de omgevingsdiensten. In het wetsvoorstel staat dat de vorm van de RUD een gemeenschappelijke regeling (GR) moet zijn en dat de huidige netwerk RUD voor 2018 ook een GR moeten worden. Vanuit de RUD Overijssel is aangegeven dat wij deze verplichting in strijd achten met de package deal en een brief aan de Tweede Kamer heeft geleid tot kamervragen. Eind 2014 is besloten ook de werkzaamheden op het gebied van Bouw en RO in te brengen in de RUD. Dit besluit zal in 2015 geëffectueerd gaan worden. Ook zijn er stappen gezet voor het implementeren van een centraal registratiesysteem van de producten van de RUD. In 2015 moet dit leiden tot een acceptabele business-case.

Ontwikkeling aantal aanvragen bouw
De verwachting dat in 2014 het aantal aanvragen enigszins zal stijgen is niet uitgekomen. .
Wij hebben een lichte afname van het aantal aanvragen gezien. Wel hebben wij een forse toename van het aantal sloopmeldingen gezien, zonder dat wij hiervoor een verklaring hebben. De afhandeling van deze meldingen vraagt de nodige capaciteit, terwijl er geen legesinkomsten tegen overstaan.

Wetswijzigingen

Uitbreiding vergunningsvrij bouwen: aanpassing Besluit omgevingsrecht (Bor)
1. Verruiming vergunningsvrij bouwen
   Op 1 november 2014 is het Besluit tot wijziging diverse AMvB’s in verband met het permanent maken van de Crisis- en Herstelwet in werking getreden. De wijzigingen hebben onder meer tot gevolg dat er meer vergunningsvrij kan worden gebouwd en er meer mogelijkheden zijn voor mantelzorg. Deze verruiming van het vergunningsvrij bouwen heeft niet tot veel minder werk geleid. De systematiek van het vergunningsvrij bouwen is zo complex, dat veel aanvragers hulp nodig hebben bij de beoordeling of voor een uit te voeren project een omgevingsvergunning is vereist. Met name in het laatste kwartaal van 2014 is veel gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot vooroverleg in de spreekbox.

2. Private kwaliteitsborging en gecertificeerd bouwtoezicht
   Na overleg met de Kamer heeft de minister besloten het wetvoorstel aan te passen. Dit heeft geleid tot vertraging van de

inwerkingtreding ervan. De verwachting is nu dat de regeling per 1 juli 2016 in werking treedt. In 2015 onderzoeken we de gevolgen van het wetsvoorstel voor Zwolle.

Drank- en horecawet
Per 1 januari 2014 is de leeftijdsgrens verhoogd naar 18 jaar. Dit betekent dat aan personen beneden deze leeftijd geen alcohol verstrekt mag worden en dat zij ook geen alcohol in het bezit mogen hebben. De gemeente heeft hier een toezichthoudende taak. De raad heeft een preventie- en handhavingsplan vastgesteld (artikel 43a Drank- en horecawet). Het plan bevat de hoofdzaken van het beleid over de preventie van alcoholgebruik, met name onder jongeren, en de handhaving van de wet. Het toezicht op de naleving van de wet wordt in samenwerking met 7 gemeenten uitgevoerd in RUD verband.

Omgevingswet
De inwerkingtreding van deze nieuwe wet wordt niet eerder dan 1 januari 2018 wordt verwacht. We volgen de ontwikkelingen en anticiperen zo vroeg mogelijk op de inhoud van de wet.

Wetsvoorstel regulering prostitutie en bestrijding misstanden sexbranche
De stemming over dit wetsvoorstel is in 2013 aangehouden in afwachting van een novelle. De novelle is op 3 maart 2014 aangeboden aan de Tweede Kamer en is daar momenteel in behandeling. Deze novelle schrapt de in het oorspronkelijke voorstel opgenomen registratieplicht. Het zwaartepunt van de novelle ligt nu bij het landelijk uniforme vergunningstelsel. Deze novelle moet nog door beide Kamers worden aangenomen, waarbij onduidelijk is wat daarvan de planning is. Gevolg daarvan is dat de werkzaamheden van de regionale projectgroep ter implementatie van deze wetswijziging momenteel op een laag pitje staan.

Relevante kaderstellende nota's

- Beleidsplan Klantcontactcentrum (2009)
- Dienstverlening in Zwolle: mensgericht en efficiënt (2011)
- Kaders voor kanaalsturing (2012)
- Plan van aanpak herijking programma Dienstverlening en KCC (2013)
- Meerjarenprogramma ICT 2014– 2018 (MPI)
- Handhavingsnota 2011 – 2015
- Handhavings- en gedoogstrategie fysieke leefomgeving Overijssel (2011)
- Handhavingsprogramma 2014
- Buitenste binnen; beleidsplan Communicatie 2010 – 2014

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Onze dienstverlening is mensgericht. Wij werken vanuit het perspectief van de klant en vragen onze klanten hoe zij onze dienstverlening ervaren. Onze producten en diensten zijn voor iedereen toegankelijk, onze informatie daarover is voor iedereen vindbaar en duidelijk en wij spreken en schrijven in een taal die begrijpelijk is voor onze doelgroepen. Wij zijn een betrouwbare en professionele dienstverlener en onze klanten voelen zich welkom en begrepen.		
Streefdoel/indicator		
Minimaal 75% van de klanten die een product hebben aangevraagd via internet vond de informatie over het product en het aanvraagformulier makkelijk vindbaar en begrijpelijk.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
2013: • 76% van de klanten die een product hebben aangevraagd via internet kon het digitale loket goed vinden op de website (2012: 74%) • 71% van deze klanten kon de informatie voor de aanvraag eenvoudig vinden op de website (2012: 74%) • 75% vond de informatie die nodig was voor de aanvraag duidelijk (2012: 77%)	Niveau vasthouden	2014 (periode juli - december): • 73% van de klanten die een product hebben aangevraagd via internet kon het digitale loket goed vinden op de website • 75% van deze klanten kon de informatie voor de aanvraag eenvoudig vinden op de website • 76% vond de informatie die nodig was voor de aanvraag duidelijk We geven hier de cijfers over de periode juli-december omdat we in juli overgegaan zijn op de nieuwe website

Streefdoel/indicator		
In de klanttevredenheidsonderzoeken willen we minimaal de volgende scores halen: • balie: 7,0 • telefoon: 7,0 • e-mail: 7,0 • website / digitaal loket: 7,5		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Scores in 2013: • balie: 7,9 (2012: 7,8) • telefoon: 7,6 (2012: 7,6) • e-mail: 6,0 (op twee niet KCC-mailboxen) (2012: 7,6 op de KCC-mailbox). • website / digitaal loket: 7,3 (2012: 7,3)	Score voor website/digitaal loket handhaven op het niveau van 2013. Streefcijfer van 7,5 is pas haalbaar na implementatie van de nieuwe website in juni 2014 (effect bij meting in 2014 of mogelijk 2015).	• balie: geen klantonderzoek uitgevoerd in 2014 • telefoon: 7,3 (meting november 2014) • e-mail: 7,4 (meting december 2014) • website: 7,6 (over juli-december)

Streefdoel/indicator		
De medewerkers bij de afdeling Fysieke Leefomgeving zijn deskundig en duidelijk en hebben een zakelijke dienstverlenende houding in hun klantcontacten. In 2014 meten we dit met een klanttevredenheidsonderzoek.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
In 2013 is een eerste klanttevredenheidsonderzoek op dit gebied uitgevoerd.		Eind 2014 is het KTO naar de producten op het gebied van bouw opgeleverd. Hieruit blijkt dat de klanten onze dienstverlening waarderen met een ruime 7. De aanbevelingen uit het rapport worden in 2015 geanalyseerd en zo mogelijk doorgevoerd

Relaties met andere programma's
De ambities en doelstellingen op het gebied van dienstverlening worden ook in andere programma's vertaald in concrete inspanningen. Deze zijn m.n. terug te vinden in de programma's 2 (dienstverlening aan ondernemers), 11 en 14.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Wij verminderen onze regeldruk en administratieve lasten voor burgers, ondernemers en instellingen. Wij standaardiseren onze processen en maken ze slank. Wij willen een passende verantwoordelijkheidsverdeling realiseren tussen enerzijds de gemeente en anderzijds de burgers, ondernemers en instellingen in de stad.		
Streefdoel/indicator		
Zwolle scoort bij het instrument Normenkader in 2014 op 8 van de 10 normen een voldoende. De gemeente meet samen met de G32 de kwaliteit van dienstverlening aan ondernemers, met het instrument Normenkader. Door middel van audits krijgen we een beeld van de ervaringen van ondernemers met de 10 meest aangevraagde producten van de gemeente.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Zwolle haalde bij de meting in 2012 op 6 van de 10 normen een voldoende. De volgende meting verwachten we in 2014.	Voldoende op 8 van de 10 normen	Er heeft geen meting plaatsgevonden in 2014. Het instrument Normenkader wordt landelijk niet meer ondersteund en doorontwikkeld. Mede daarom ontwikkelt Zwolle inmiddels een eigen instrument dat aansluit bij landelijke kaders. Het ondernemerspanel is hiervan het eerste onderdeel.
Streefdoel/indicator		
Klachten en bezwaren willen we tijdig en zoveel mogelijk informeel behandelen.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Bezwaarschriften 2013: • 90% binnen de wettelijke termijn afgehandeld • 40% informeel / zonder hoorzitting afgehandeld	• 95% binnen de wettelijke termijn behandeld. • 40% informeel afgehandeld. • 80% ambtelijk horen van de bezwaren die met hoorzitting worden afgehandeld	• 90% binnen de wettelijke termijn behandeld • 53% informeel / zonder hoorzitting afgehandeld • 90% ambtelijk horen van de bezwaren die met hoorzitting worden afgehandeld
Klachten 2013: • 95% binnen de wettelijke termijn behandeld • 40% binnen 2 weken behandeld • 62% informeel afgehandeld	• 95% binnen 6 weken behandeld, waarvan 35% binnen 2 weken. • 65% informeel afgehandeld.	• 84% binnen 6 weken behandeld, waarvan 36% binnen 2 weken. • circa 80% informeel afgehandeld.

Relaties met andere programma's
Programma 2.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Onze dienstverlening is snel en zeker. Bij het aanbieden van onze producten en diensten streven we zoveel mogelijk efficiency na. We richten onze dienstverlening zo in, dat klanten zoveel mogelijk digitaal zaken met ons doen. De klant hoeft geen gegevens te verstrekken die we al hebben. We zorgen voor vlotte doorlooptijden en werken met servicenormen. We zorgen voor correcte en tijdige oplegging van de aanslagen gemeentelijke belastingen en heffingen, met een minimaal aantal (gegronde) bezwaarschriften.

Streefdoel/indicator

Bij enkelvoudige vragen aan de telefoon wordt de klant in 80% van de gevallen in 1 x geholpen.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Meting februari 2013: 85% van de klanten geeft aan dat zij bij contact met telefoonnummer 14038 (vrijwel) direct geholpen zijn (2012: 83%).	Niveau vasthouden.	Meting november 2014: 75% van de klanten geeft aan dat zij bij contact met telefoonnummer 14038 (vrijwel) direct geholpen zijn. In november 2013 was dit 79%. We nemen in 2015 maatregelen om deze indicator op het streefdoel van 80% te krijgen. Eén maatregel is het meer gebruik maken van een kennisbank, waardoor er meer antwoorden in één keer gegeven kunnen worden.

Streefdoel/indicator

In 2015 worden de meest gevraagde producten 30% vaker digitaal afgenomen dan in 2010.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Voor 6 van de 15 meest gevraagde producten is het streefdoel medio 2013 al gerealiseerd (waaronder melden verhuizing, uittreksel burgerlijke stand, gehandicaptenparkeerkaart en afspraken reisdocumenten).	In 2014 voor in totaal 10 van de 15 meest gevraagde producten het streefdoel van “30% meer digitaal” realiseren.	Van de 15 produkten die we volgen zijn 2 produkten m.i.v. 2014 belegd bij GBLT. Van de overige 13 produkten is bij laatste meting (medio 2014) bij 8 een stijging van minimaal 30% gerealiseerd op digitaal gebruik.

Streefdoel/indicator

Medio 2015 hebben we voor de 10 producten met het grootste besparingspotentieel de koppeling tussen het digitaal loket en de systemen in de backoffice gerealiseerd door aansluiting op de landelijke BRP. Deze vervangt de huidige GBA. Zie hierboven.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
De 10 producten met het grootste besparingspotentieel zijn nog niet gedefinieerd en er zijn nog geen koppelingen tussen het digitaal loket en de systemen in de backoffice gerealiseerd.		In 2014 is gestart met de voorbereiding van project mGBA. Door deelname als pilotgemeente in het Dimpact programma mGBA moeten we voor eind 2015 de Pink iBurgerzakenmodule hebben geïmplementeerd. Dan zijn de meeste burgerzakenproducten online te regelen en direct gekoppeld met het backoffice systeem. Onderdeel van dit project is het definiëren van het besparingspotentieel (business case).

Streefdoel/indicator

In 2015 hoeft de klant geen gegevens meer in te vullen die wij al hebben uit de basisregistraties GBA, BAG en WOZ.

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
In de 1e helft van 2013 is gewerkt aan de afstemming van gegevens. Dat gaat leiden tot "gegevens op orde", een hoge kwaliteit van de gegevenshuishouding van onze organisatie. Gegevensmanagement, gepositioneerd onder Informatiemanagement, heeft hierbij een duidelijke rol gespeeld. Daarnaast richten we ons op de realisatie van het Nationaal Uitvoerings Programma (NUP) dat doorloopt tot 2015. Inmiddels zijn er 3 formulieren waarbij de klant na inloggen met DigiD de persoonsgegevens (NAW) niet meer hoeft in te vullen.		In 2014 is met name het project Kwaliteitsslag Makelaarssuite gerealiseerd. Dat gaat dan om opslag, distributie en logging van gegevens in het gegevensmagazijn. Hierdoor is de kwaliteit van de gegevenshuishouding verbeterd. Afnemers van gegevens krijgen nu gegevens met een hogere betrouwbaarheid. Daarnaast is gewerkt aan het verwijderen van de belastinggegevens uit de gegevensvoorziening. Dat loopt nog door in 2015. V.w.b. de NUP bouwstenen is in 2014 de aansluiting gerealiseerd van NHR en BAG. In 2015 staan o.a. BGT, MijnOverheid Berichtenbox en MijnOverheid voor Bedrijven op de planning. Inmiddels zijn er 12 transacties / formulieren waarbij de klant na inloggen met DigiD de persoonsgegevens (NAW) niet meer hoeft in te vullen.

Streefdoel/indicator		
De behandeltermijnen voor vergunningaanvragen zijn in Zwolle gemiddeld korter dan de wettelijke termijnen en het streven is om alle vergunningen die digitaal worden aangevraagd ook digitaal te verlenen.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
Op dit moment is er nog geen betrouwbaar inzicht in de doorlooptijd van de aanvragen.		Er is gewerkt aan managementinformatie over doorlooptijden vergunningen maar dit is nog niet gereed,. We hopen dit in 2015 af te ronden.

Streefdoel/indicator		
Maximaal 1% van de vergunningen wordt van rechtswege verleend.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
1e helft 2013: minder dan 1 % van de vergunningen is van rechtswege verleend.	Maximaal 1% van de vergunningen wordt van rechtswege verleend.	Minder dan 1 % van de vergunningen is van rechtswege verleend

Streefdoel/indicator		
Terugdringen van het aantal gegronde WOZ-bezwaarschriften tot 1,5% van het totaal aantal WOZ-beschikkingen. Met ingang van 2014 neemt GBLT deze werkzaamheden over van de gemeente. Deze samenwerking moet nog nader worden uitgewerkt. Voorlopig gaan we ervan uit dat we over deze indicator blijven rapporteren.		
Nulsituatie	**Norm van 2014**	**Wat is in 2014 gerealiseerd**
2011: 1,37 % 2012: 1,6 % 2013: 1,9%	Zie hierboven: 1,5%.	Over 2014 is dit 0,9% (cijfer van GBLT, de partnerorganisatie die de WOZ uitvoert)

Relaties met andere programma's
Relatie met o.a. programma 's 11 en 14 en de verplichte paragraaf Bedrijfsvoering (MPI).

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	32.795	15.378	31.932	14.438	32.352	14.797	-420	359	-62
Reservemutaties	964	4.621	1.875	5.369	1.585	4.846	290	-523	-233
Gerealiseerd resultaat	33.759	19.999	33.807	19.807	33.937	19.643	-130	-164	-295

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Burgemeester en Wethouders	-547	4	-543	-1		-544
Functionele commissies	37	5	41			41
Beeldvorming en samenwerking	132	3	135			135
Voorlichting	27		27			27
Communicatieprojecten	22		22			22
Directie	-20	1	-19			-19
Kaders ontwikkelen en implem.	29	7	36			36
Beleidscyclus	69		69		-16	53
Onderst.bestuurlijk proces	997		997		-736	261
Organisatie-ontwikkeling	-138	38	-100	-32		-131
Saldi kostenplaatsen	-204	451	247	-67	-187	-7
Werken voor derden	-42	49	8			8
Kabinetszaken	-8		-8			-8
Reisdocumenten	-304	274	-30			-30
Rijbewijzen/eigen verklaringen	42	-183	-141		141	
Naturalisatie	11	-2	9			9
Verklaringen	28	-44	-15			-15
Burgerlijke stand	3	-15	-12			-12
Verkiezingen	-352	1	-351	358	169	176
Begravingen	-71	-67	-138	32	106	
Info-centrum gemeente		2	2			2
Overige publ. dienstverlening		3	3			3
Bouw	-155	-167	-322			-322
Geo-informatie	21		21			21
Totaal	-420	359	-62	290	-523	-295

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Burgemeester en Wethouders	-544	I	De pensioenpolissen zijn ondergebracht bij Loyalis. Op basis van de laatste berekening van Loyalis blijkt dat de stand per 1 januari 2015 een negatief beeld geeft. Door een behoorlijke verlaging van de gehanteerde rekenrente ontstaat er een tekort in de voorziening. Er zal hierdoor een extra bedrag € 595.000 gestort moeten worden in de pensioenvoorziening. Dit veroorzaakt voor het grootste deel het tekort op dit onderdeel.
Beeldvorming & Samenwerking	+135	I	Aan de ene kant zijn er in 2014 minder kosten gemaakt voor beeldvorming en samenwerking, terwijl anderzijds incidenteel extra budget is toegekend voor de huldigingen van de Olympische schaatskampioenen en (bekerwinnaar) PEC Zwolle. De kosten voor de Dialoog met de stad zijn aanmerkelijk teruggebracht omdat voor een andere werkvorm is gekozen, namelijk twee Dagen van de Verbinding in plaats van een Week van de Verbinding. Er zijn minder ontvangsten georganiseerd voor nieuwe inwoners, omdat de aanwas van nieuwe Zwollenaren en daarmee ook de animo voor ontvangsten vorig jaar achter is gebleven. Met het oog op de voorgenomen vernieuwing van ons relatiegeschenkenpakket zijn er in 2014 weinig nieuwe relatiegeschenken aangeschaft. De vernieuwing krijgt in 2015 verder vorm. Tweejaarlijks vindt er kwantitatief communicatieonderzoek onder de inwoners plaats, steeds in de oneven jaren. We streven ernaar in de tussenliggende jaren een verdieping van dit kwantitatieve onderzoek te doen, dat wordt de komende jaren vormgegeven. Tot slot zijn we selectiever geworden in de aanschaf en productie van nieuwe corporate voorlichtingsmaterialen.
Ondersteuning bestuurlijk proces	+261	I	De budgetten die beschikbaar zijn gesteld t.b.v. de bezuinigingsoperatie, na aftrek van de gemaakte kosten in 2014, deels doorgeschoven, via de reserve NUTW, naar het jaar 2015 (+162). Bij de externe juridische bijstand is het budget onderschreden. Het budget Externe juridische bijstand is slechts voor een deel te sturen. Inzet van het budget is mede afhankelijk van kwesties en procedures waarin de gemeente wordt betrokken. Dit fluctueert over de jaren en is in 2014 in beperktere mate het geval geweest (+56) Het budget voor Duurzaamheid is o.b.v. de ingezette activiteiten niet volledig benut dit jaar. Naast het in de Berap II reeds gemelde overschot a € 120.000 blijft er aanvullend nog eens € 97.000 over. Het restant van het budget wordt betrokken in de plannen m.b.t. Duurzaamheid in 2015 en wordt het bedrag a € 97.000 ook doorgeschoven via de reserve NUTW naar het jaar 2015.(saldo 0). Deze posten veroorzaken hoofdzakelijk het verschil...
Organisatieontwikkeling	-131	I	De uitzendbureau staffelkorting wordt niet meer verkregen. In 2010 is de mantelovereenkomst met een externe partij, waaraan deze korting was gekoppeld, ontbonden (-84). Daarnaast is dit jaar het bedrag aan WGA-uitkeringen beduidend hoger uitgevallen. Het aantal gevallen is nagenoeg gelijk gebleven, de mate van arbeidsongeschiktheid is hoger, waardoor er meer is uitgekeerd.
Saldi kostenplaatsen	-7	I	Via het product saldi kostenplaatsen wordt het bedrijfsvoeringsresultaat verantwoord. Het resultaat bestaat uit vele mee- en tegenvallers op de diverse afdelingen van de organisatie. Per saldo resulterend in een voordelig resultaat van € 247.000. Na verrekening van de voor- en nadelen met de bedrijfsvoeringsreserve van de eenheden resteert een nadeel van € 7.000.
Reisdocumenten	-30	I	Doordat het rijk de geldigheidsduur van reisdocumenten voor personen ouder dan 18 jaar heeft verlengd van 5 naar 10 jaar zijn de rijksleges ook sterk verhoogd. Hierdoor stijgen onze inkomsten, maar ook onze afdrachten. Het uiteindelijke resultaat wordt veroorzaakt door een iets lager aantal afgegeven reisdocumenten
Rijbewijzen	-	I	Door maximering van de leges rijbewijzen ontstaat er een nadeel op leges die gedekt wordt door een onttrekking aan de reserve rijbewijzen
Verkiezingen	176	I	De bijdrage die gemeenten ontvangen voor het organiseren van de Waterschapsverkiezingen, voor Zwolle € 176.000, was voor 2014 begroot maar komt in 2015 beschikbaar en is daarom in 2014 niet gestort in de reserve verkiezingen. Hierdoor ontstaat hier een voordeel van € 176.000 en bij het programma financiering en algemene dekkingsmiddelen een nadeel van € 176.000. De hogere kosten worden veroorzaakt doordat er in 2014 twee verkiezingen zijn geweest. Deze kosten worden gedekt door een bedrag te onttrekken aan de reserve verkiezingen
Begraven	-	I	Ook dit jaar laat de wet op de lijkbezorging hogere kosten zien. Bij het onderdeel lijkschouw staan hier geen inkomsten tegenover. Een gedeelte van de leges zijn conform afspraak gebruikt om de investering in de Chinese begraafplaats te dekken. Hierdoor ontstaat er een nadeel op de leges. Beide nadelen worden gedekt door een onttrekking te doen aan de reserve begraven.

Product	afwijking	I/D	Analyse
Bouwvergunningen	-322	I/D	Bij advisering ruimtelijke adviezen is er een overschrijding van de kosten (€ 121.000) die nagenoeg volledig gedekt wordt door meer inkomsten (€ 117.000). Hierdoor nemen de kosten en inkomsten bij Bouw toe. Als we dit onderdeel niet meenemen blijft er een nadeel over op leges en kosten door het uitbetalen van twee schadevergoedingen. De leges vallen t.o.v. de Berap 2 tegen doordat er enkele bezwaarschriftprocedures zijn afgerond waardoor leges gedeeltelijk afgeboekt dienden te worden. Ook het aantal vergunningen bleef iets achter.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Bestuur							
ICT projecten (MPI)	1.230	2.258	2.452	1.036		177	859
correctie 2013 MPI	100			afgesloten			
Registratie niet-ingezetenen (RNI)	50			afgesloten			
projecten Services	192		-4	196			196
AFM:Het Nieuwe Werken	5.583	800	3.322	3.061			3.061
Ontwikkelvermogen OW meerjarig inc.	115	30	108	37	-12	49	
Veranderplannen	210	-92	1	117		117	
Stadhuis en Stadskantoor Duurzaamh.	1.586		1.046	540			540
Stadskantoor verv./upgrade installaties	0	1.370		1.370			1.370
	9.066	4.366	6.925	6.357	-12	343	6.026
Dienstverlening							
Masterplan Kranenburg	426		46	380	-22		402
Uitbreiding Kranenburg	154			154			154
Restauratie Algemene begraafplaats	20		1	19		19	
Chinese begraafplaats	609		71	538	10		528
Wagenpark	0	522		522			522
	1.209	522	118	1.613	-12	19	1.606
	10.275	4.888	7.043	7.970	-24	362	7.632

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
ICT projecten	2.158	MPI	
AFM:Het Nieuwe Werken	800	Rb. 2-12-2013	herinrichting SK en SH
Ontwikkelvermogen OW meerjarig inc.	30		correctie jaarrekening 2013
Veranderplannen	-92		correctie jaarrekening 2014
Stadskantoor verv./upgrade installaties	1.370	Rb. 3-2-2014	
correctie wagenpark 2013	254	Begroting 2013	vervangingsinvesteringen
Wagenpark	268	Begroting 2014	vervangingsinvesteringen
	4.788		

Project	Bedrag
Registratie niet-ingezetenen (RNI)	50
correctie 2013 MPI	100
	150

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

ICT Projecten (MPI)
Afgeronde projecten: per saldo € 165.000
De projecten Windows en Office, HNW, Stukkenstroom, I-Nup, Sepa, E-loket 2014, Upgrade Lias, Opleidingsadministratie, Begroting in beeld, Transitie RIS en Thin clients zijn opgeleverd en in gebruik genomen.
Per saldo was er een overschot op de opgeleverde projecten van € 165.000 op een totaal investeringsvolume van ongeveer € 1,5 mln.

Doorlopende projecten: - € 400.000
Het lopende programma Digitalisering is deels vertraagd. Daarnaast is de doelstelling herijkt, naar verwachting is € 400.000 extra budget nodig. De projecten BGT Bor, Vastgoedmanagement, Pachtbeheer, Website en intranet, VVI, Beheer panden en telefonie zijn vertraagd t.o.v. de oorspronkelijke planning maar zullen naar verwachting in 2015 gereed komen met uitzondering van het project Digitalisering, dit project zal waarschijnlijk in 2016 afgerond worden.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

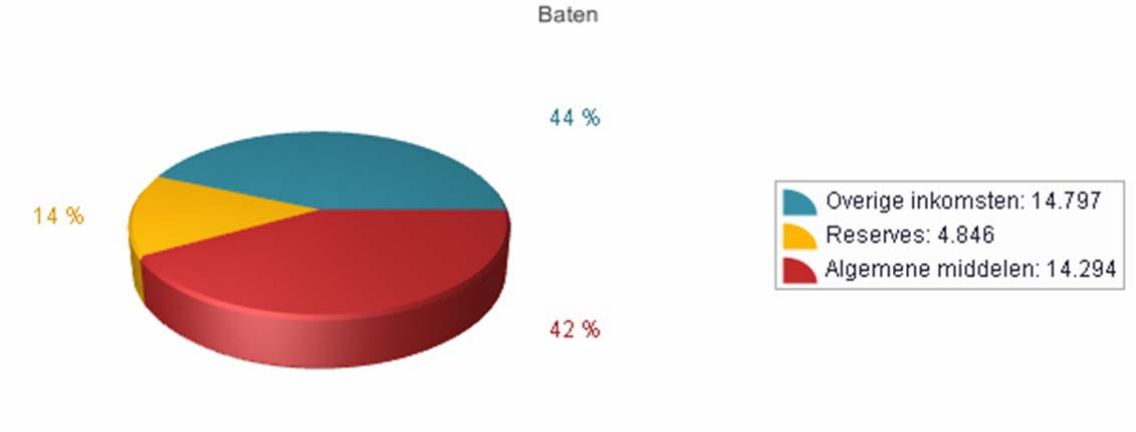

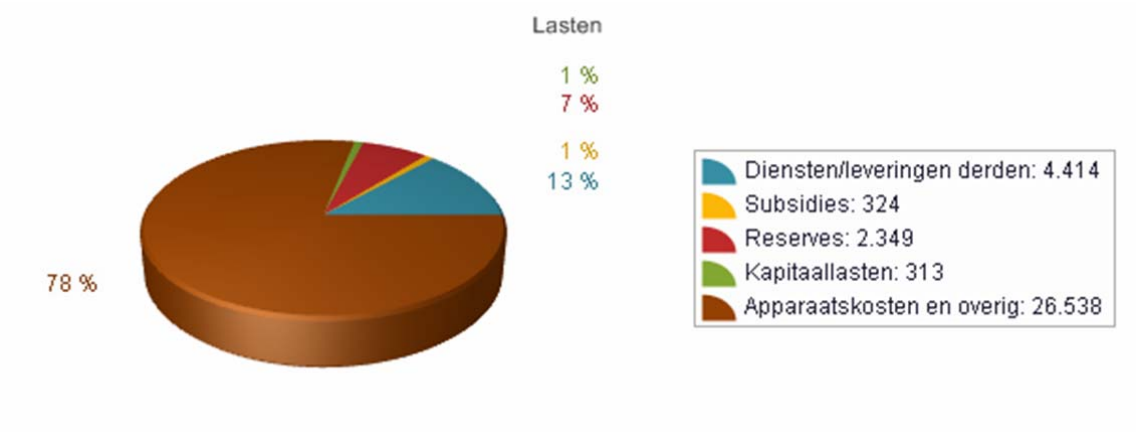

Programma 17A Exploitatie gronden

Beleidsverantwoording

Algemeen

Er hebben zich geen beleidsmatige afwijkingen plaatsgevonden. De besluitvorming m.b.t. aanpassen van kaders binnen projecten vindt separaat plaats.

Ontwikkelingen

Structuurvisie / paragraaf Grondbeleid
De herijking van de structuurvisie zal zich meer gaan richten op het proces om te komen tot een organische gebieds- en locatieontwikkeling en de rol van de gemeente daarbinnen. Met de beperkte financiële middelen in gedachten moet er antwoord worden gegeven op de vragen: Wat willen we koesteren? Waar willen we dat geïnvesteerd wordt? Wat heeft het meeste prioriteit? We starten dit jaar met de herijking en doen dit samen met de stad. De paragraaf grondbeleid zal een visie geven hoe de doelstellingen van de programma's, zoals ze staan opgenomen in de begroting, kunnen worden gerealiseerd.

Onderzoek voorzieningen en bedrijventerreinen
De voorbereidingen voor het onderzoek zijn gestart en de resultaten worden gedeeld met de raad. De verwachting is dat de analyse met bijbehorende scenario's als input kunnen worden gebruikt voor het opstellen van de begroting 2016.

Stadshagen
In 2015-2016 zal de herziening van het bestemmingsplan Stadshagen plaatsvinden. Dit bestemmingsplan moet worden getoetst aan de ladder voor duurzame verstedelijking, zoals wettelijk verankerd in het Bro. Hierbij wordt nadrukkelijk naar de looptijd van het bestemmingsplan gekeken en moet gebaseerd zijn op reële inschattingen. Dit vraagt de aankomende periode om een gedegen inventarisatie van de mogelijkheden. Ook zal er onderzoek plaatsvinden naar de gewenste aanpak voor het afmaken van de wijk, de inrichting van de projectorganisatie met bijbehorende plankostenbudget en de relatie tussen uitvoering en beheer.

Wet Vennootschapsbelasting
De invoering van de belastingplicht voor de vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven per 1 januari 2016 is aanstaande. De inventarisatie van alle potentiële ondernemingsactiviteiten heeft plaatsgevonden, waaruit blijkt dat grondexploitaties, vastgoed en parkeergarages zeker worden aangemerkt als een ondernemingsactiviteit en financieel de grootste risicoposten zijn. Op dit moment vindt op landelijk niveau nog overleg plaats over de concrete uitwerking van de belastingplicht. Toekomstige belastingaanslagen zullen voor de gemeente als één aanslag worden aangemerkt. Binnen de MPV 2015 zijn geen reserveringen, claims of voorzieningen aanwezig om toekomstige belastingaanslagen financieel op te vangen.

Grondprijsontwikkelingen
Vorig jaar is ervoor gekozen om twee instrumenten, met een totale waarde van 7 mln. te introduceren. Per 31-12-2014 zijn nog de volgende bedragen beschikbaar:
A Voorziening voor grondprijsontwikkelingen van € 5,0 mln.
B Stimuleringsreserve woningbouw van in totaal € 1,9 mln.
De bedragen worden hieronder nader uitgelegd.

A Grondprijsontwikkelingen
In de Nota van Uitgangspunten, als basis voor de huidige MPV 2015, is ervoor gekozen om het effect van lagere grondprijzen (minder opbrengst vanwege meer verkopen tegen de ondergrens van onze bandbreedte) te monitoren en de getroffen voorziening van € 5,0 mln. voor grondprijsontwikkelingen te handhaven. Een gevoeligheidsanalyse met drie scenario's heeft hieraan ten grondslag gelegen. Aannemelijk is dat, indien de economie aan gaat trekken, de grondprijzen zullen stijgen. Echter de verwachting is dat deze stijging geleidelijk plaats zal vinden en daarom nog veel onzekerheden met zich mee draagt. Hoe deze stijging verloopt is niet goed te voorspellen. Daarom is besloten om de voorziening te handhaven op € 5,0 mln. Deze voorziening word ingezet om de effecten op lange termijn (vanaf 2017) van de grondprijsontwikkelingen op te vangen.

B Stimuleringsreserve
De stimuleringsreserve is verwerkt conform de vertrouwelijke bijlage bij de nota van uitgangspunten.
Hiervoor is in totaal een bedrag van ca. € 1,9 mln. nog beschikbaar.

Projecten zodanig tot uitvoering brengen dat het binnen de door de raad gestelde kaders tot ontwikkeling kan worden gebracht.

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	65.365	60.048	65.013	61.724	37.544	32.607	27.469	-29.117	-1.648
Reservemutaties		1.919		2.980	6.743	7.440	-6.743	4.460	-2.283
Gerealiseerd resultaat	65.365	61.967	65.013	64.704	44.288	40.047	20.725	-24.657	-3.931

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Strat.bezit NNIEGG	-1.722	1.824	101	-2.161	2.059	
Voorbereidingsprojecten	57.939	-60.214	-2.275			-2.275
Herstructureringsprojecten	-2.444	2.444				
Woningbouwprojecten	-13.593	13.535	-58	-42	100	
Werkgelegenheidsprojecten	-12.144	12.272	128	-172	45	
Particuliere grondexploitaties	-265	265				
Af te sluiten projecten	-301	757	457	-4.369	2.256	-1.656
Totaal	27.469	-29.117	-1.648	-6.743	4.460	-3.931

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Strat.bezit NNIEGG	0	I	De hogere lasten en baten hebben betrekking op verkopen van percelen grond. De reservemutatie betreft de onttrekking aan de algemene reserve vastgoed welke vervolgens weer gedoteerd is in de reserve nniegg om deze op het vereiste niveau te brengen.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

De reservestortingen (=lasten) betroffen	
Bijdrage in de reserve Stadsuitleg	€ 176
Winstafdrachten	€ 438
Storting in de Alg.Res.Vastgoed tlv Concern Reserve	€ 3.931
Storting in Concern Reserve	€ 37
Storting in de NNIEGG reserve tlv Alg.Res.Vastgoed	€ 2.161
Totaal	**€ 6.743**

De reserveonttrekkingen (=baten) betroffen	
Bijdrage aan Grex Bagijneweide	€ 100
Bijdrage aan Grex Wijthmen fase 1	€ 275
Bijdrage aan Grex Voorsterpoort	€ 195
corr.2013 verliesgevende Grex	€ 19-
Storting in Alg.Voorziening Vastgoed tlv ARV	€ 2.275
Storting in NNIEGG res. exploitatieresultaat 2015	€ 2.263
Storting in de NIEGG reserve tlv Alg.res.Vastgoed	€ 2.161
Bijdrage aan projecten Binnen NNIEGG	€ 190
Totaal	**€ 7.440**

Analyse op baten en lastenniveau

Op baten- en lastenniveau wijken de rekening en begroting niet af. Het saldo van de lasten (grondaankopen, kosten bouwrijpmaken, rente etc.), baten (grondverkopen, subsidies, bijdragen etc.) en mutaties in reserve en voorzieningen (o.a. winstnemingen) wordt bij c.q. afgeschreven op de boekwaarden van de exploitaties. Een afwijking aan de kostenkant betekent dus automatisch ook een afwijking aan de opbrengstenkant.

De begroting is geactualiseerd op basis van de MPV jaarschijf 2014 van € 31.534 lasten en € 29.428 baten. Hierop is in de loop van het jaar één correctie op geweest voor € 3.960 wat resulteert in een begroting van € 27.565 uitgaven en € 29.428 baten

	Lasten	Baten
Krediet MPV 2014	31.534	29.428
correctie rente	- 3.960	
Totaal staat baten en lasten	**27.565**	**29.428**

Analyse op de diverse producten is niet mogelijk, omdat in de loop van het jaar projecten verschuiven van bijvoorbeeld het product voorbereidingsprojecten naar uitvoeringsprojecten, waardoor begroting en rekening niet altijd vergelijkbaar zijn. Daarom is de begroting op totaalniveau opgenomen. Om meer inzicht te geven in de afwijkingen worden in het totaaloverzicht projecten de uitgaven, inkomsten en de boekwaarde per project in beeld gebracht.

B2. Boekwaardeverloop exploitaties

	Projecten	Boekw. Per 1-1-2014	Vermeer-deringen	Jaarschijf MPV Vermin-deringen	Verwacht boekwaarde	Vermeer-deringen	Rekening 2013 Vermin-deringen	Boekw. 31-12-2014	Verschil boekw. T.o.v. MP	Winst-nemingen 2014
Woningbouwprojecten										
19	Stadshagen 1 & 2	24.665	10.726	2.839	32.552	5.603	7.323	22.945	-9.607	
67	Oude Mars	6.010	896		6.906	406	0	6.416	-490	
119	Schaepman/Kraanbolwerk	173	2.262		2.435	1.127	3.767	-2.467	-4.902	
129	Bagijneweide	246	-169		77	239	390	95	18	-100
133	Stinspoort	3.177	409	1.616	1.970	376	1.716	1.837	-133	
281	Wijthmen, fase 1	101	-50	275	-224	102	275	-72	152	
	subtotaal	34.372	14.074	4.730	43.716	7.853	13.471	28.754	-14.962	-100
Werkgelegenheidsprojecten										
11	Marslanden Zuid	-204	274	670	-600	55	378	-527	73	
21	Hessenpoort 1 & 2	52.666	4.462	12.666	44.462	6.508	11.839	47.335	2.873	
57	Voorsterpoort	-5.294	-170		-5.464	7	55	-5.342	122	-195
	subtotaal	47.168	4.566	13.336	38.398	6.570	12.272	41.466	3.068	-195
Herstructureringsprojecten										
269	Vrolijkheid II, herontwikkeling	1.417	104	635	886	77	3	1.491	605	
283	Langenholterweg	148	835	578	405	58	0	206	-199	
313	Geert Grootestraat	21	925	679	267	-4	0	17	-250	
502	Kamperpoort	1.126	6.601	-310	8.037	2.313	251	3.188	-4.849	
	subtotaal	2.712	8.465	1.582	9.595	2.444	254	4.902	-4.693	0
Particuliere grondexploitaties										
123	Forelkolk	76	169	394	-149	4		80	229	
245	ABN-AMRO Prinsenpoort	362	420	653	129	99	265	196	67	
247	Campus	-622	1		-621	-20		-642	-21	
	subtotaal	-184	590	1.047	-641	83	265	-366	275	0

	Projecten	Boekw. Per 1-1-2014	Vermeer-deringen	Jaarschijf MPV Vermin-deringen	Verwacht boekwaarde	Vermeer-deringen	Rekening 2013 Vermin-deringen	Boekw. 31-12-2014	Verschil boekw. T.o.v. MP	Winst-nemingen 2014
Binnenkort af te sluiten exploitaties										
55	Deltion	-72	38	275	-309	1	275	-346	-37	348
51	Beter met Bos	-50	0	0	-50			-50	0	
59	Noordeiland	-776	298	-26	-452	57	39	-758	-306	
87	Holtenbroek Händellaan	9	0	0	9		0	9	0	
135	Westenholte Stins	0	0	0	0	8		8	8	
235	Van der Valk	-162			-162	31	-42	-89	73	89
241	Rechtbank	0	0	0	0	0	19	-19	-19	19
315	Zwolle Zuid restant	222	8	150	80	30	0	252	172	
317	Marslanden G, restant	185	8	200	-7	16	0	201	208	
319	Oosterenk restant	23	21		44	21		44	0	
321	Bos & Buitenplts.restant	496	3		499	25		521	22	
323	Stadsh.1fase 1, restant	-7	8		1	25		18	17	
325	Stadsh.vl.1, restant	2	8		10	3		5	-5	
327	Kop van Hanzeland, restant	40	3		43	4	181	-137	-180	
331	Rood voor Rood, restant		6	108	-102	-69	216	-285	-183	
333	Wipstrikpark, restant		24		24	0	0	0	-24	
	subtotaal	-90	425	707	-372	152	688	-626	-254	456
Voorbereidingsprojecten										
271	Kanonsteeg/Derde Bredehoek	1	35		36	0	0	1	-35	
287	Wijtmenerplas, marktselectie	44			44	98		142	98	
335	Hospice Wipstrikkerallee	0			0	7		7		
	subtotaal	45	35	0	80	105	0	150	63	0
	Af: Voorziening verliezen	-8.732			-8.732			-11.216		
	TOTAAL BOEKWAARDEN	**75.291**	**28.155**	**21.402**	**82.044**	**17.207**	**26.950**	**63.064**	**-16.254**	**161**

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

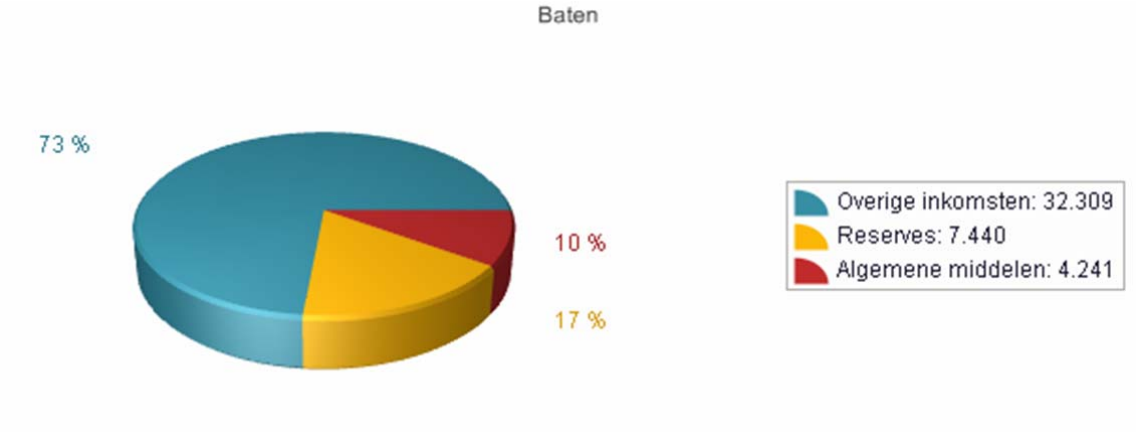

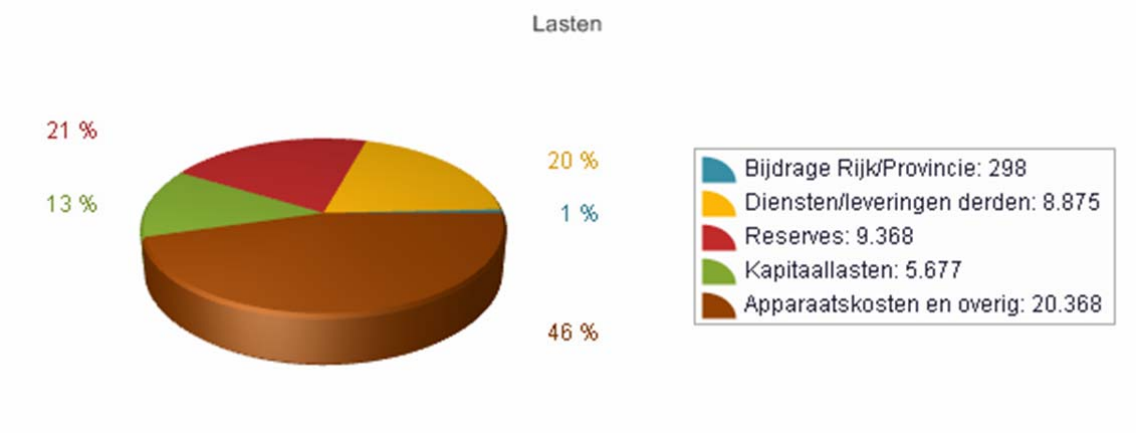

Programma 17B Vastgoedmanagement

Beleidsverantwoording

Algemeen

Het jaar 2014 heeft in het teken gestaan van de uitwerking van de diverse speerpunten uit de Nota Vastgoedmanagement (vastgesteld november 2013). Zo is er een start gemaakt met de ontwikkeling van de Meerjaren Prognose Gebouwen (MPG). De ontwikkeling van deze tool is enigszins vertraagd door de extra tijd en inspanning die de implementatie van ons nieuwe vastgoedregistratiesysteem (Vastgoedmaps) heeft gevergd.

Tevens is er uitwerking gegeven aan het vastgestelde voornemen om de gemeentelijke vastgoedportefeuille af te bouwen. In maart 2014 is de raad door middel van twee nota's geïnformeerd over de verkoop van in totaal 9 gebouwen. In december 2014 heeft u een verkoopbesluit genomen met betrekking tot nog eens 26 vastgoedobjecten. Daadwerkelijk zijn er in 2014 drie gebouwen verkocht: Katerveerdijk 17, Prunuspark 16 en Korenbloemstraat 90. Daarnaast is het Ecodrome-complex verkocht (onderdeel complex "Opstalrecht"). Daar tegenover staat de oplevering en opening van het vernieuwde Hedon en de start van de bouw van het nieuwe Anker in Westenholte. Tevens is er een besluit genomen over de verkoop van Diezerstraat 80 en verbouw en vernieuwde verhuur van Burgemeester Drijbersingel 11-13.

We hebben actief ingezet op reductie van de leegstand binnen ons gebouwenbestand. Dit heeft tot effect dat de leegstand substantieel afneemt. Door onder andere de verkoop van het Ecodrome en het besluit tot sloop van het Hanzebad is het leegstandspercentage van 10% afgenomen naar 5%. Er zijn diverse trajecten gestart die tot verdere afname van de leegstand moeten en gaan leiden. Te denken valt aan herinvulling van leegstaande delen van het Cultuurhuis en de voorgenomen verhuur van de leegvallende vierde verdieping van het stadskantoor. Er is naast deze acties een onderzoek opgestart naar de mogelijkheden om de voorzieningen- en accommodatiestructuur in Zwolle-Zuid te optimaliseren. Dit met als voornemen de maatschappelijke vraag (nog) effectiever en efficiënter te accommoderen en de exploitatie van panden en de kwaliteit van het beheer te verbeteren. Tot slot is er onderzoek verricht naar mogelijkheden om leegstaand gemeentelijk vastgoed te transformeren naar tijdelijke woonruimte. Dit naar aanleiding van een door uw raad aangenomen motie. Afronding van dit onderzoek vindt begin 2015 plaats.

Met betrekking tot de voorgenomen verduurzaming van ons vastgoedbezit is te melden dat in 2014 een start is gemaakt met de ontwikkeling van een Plan van Aanpak. Dit Plan van Aanpak is begin 2015 gereed voor besluitvorming.

We hebben tot slot ook in 2014 weer deelgenomen aan de Benchmark Gemeentelijk Vastgoed. Uitkomst van deze deelname is dat we als gemeente in controle zijn op onze vastgoedportefeuille en -informatie. We zijn een voorbeeld voor andere gemeenten in de mate van kostendekkendheid en koploper in het hanteren van marktconforme huurtarieven en hanteren van een scheiding tussen huur (privaatrecht) en subsidie (publiekrecht).

Relevante kaderstellende nota's

- Nota Vastgoedmanagement (2013)
- PPN 2014-2017
- Meerjaren Prognose Vastgoed (2014)
- Nota Grondprijzen (2014)
- Nota Wijkaccommodaties (2012)
- Gemeentelijk verhuurbeleid (1987)
- Masterplan Onderwijshuisvesting (2010)
- Masterplan Sportaccommodaties (2009)
- Nulmeting Sportaccommodaties (2011)

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Verduurzaming gemeentelijke vastgoedportefeuille

Streefdoel/indicator
Ontwikkeling integrale aanpak verduurzaming vastgoedportefeuille

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Verduurzaming van de vastgoedportefeuille wordt per geval/ ad hoc aangevlogen	Verduurzaming wordt structureel opgepakt conform vastgesteld beleid	Er is een start gemaakt met de ontwikkeling van een Plan van Aanpak ten behoeve van de verduurzaming van onze vastgoedportefeuille. Het lan van Aanpak is begin 2015 gereed voor besluitvorming

Relaties met andere programma's
Programma Duurzaamheid.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Ontwikkeling Meerjaren Prognose Gebouwen (MPG)

Streefdoel/indicator
Vastgesteld MPG 2014-2015

Nulsituatie	Norm van 2014	Wat is in 2014 gerealiseerd
Geen MPG beschikbaar	Vastgestelde methodiek MPG Eerste MPG richting gemeenteraad	De ontwikkeling van de Meerjaren Prognose Gebouwen (MPG) is in november 2014 gestart. Dit is later dan verwacht. De vertraging is het gevolg van de extra tijd en energie die de implementatie van ons nieuwe vastgoedregistratiesysteem (Vastgoedmaps) vergt. Dit systeem vormt een belangrijke informatiebron voor de MPG. Oplevering van de MPG volgt bij de Programmabegroting 2016

Relaties met andere programma's
Programma 17A.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	10.753	11.912	12.790	14.357	13.040	14.275	-250	-82	-332
Reservemutaties	3.172	3.131	3.879	3.349	3.805	3.566	74	218	291
Gerealiseerd resultaat	13.925	15.043	16.668	17.705	16.845	17.842	-176	136	-40

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Verhuurde panden eindbeheer	26	-27	-1	44	-77	-34
Verhuurde grond eindbeheer	-72	79	7	-8		-1
Erfpacht	41	-21	20	-25		-6
Opstalrecht	-244	-112	-357	62	295	
Totaal	-250	-82	-332	74	218	-40

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
verhuurde panden eindbeheer	-34	i	+166 meer ontvangen huur, bijdrage energiekosten, servicekosten etc. -153 hogere energielasten door leegstand en ontvangen afrekeningen uit voorgaande dienstjaren -36 hogere doorbelasting OZB, waterschapslasten etc. -31 meer verantwoorde kosten afd. Vastgoed

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Project .	krediet	nieuw	besteding	restant		dekking	
	1-1-2014	krediet	2014	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Brandprev.maatregelen 08 tem 10	-4		2	afgesloten			
Blijmarkt 20	-132	161	29	afgesloten			
Uitbreding Hedon	1.477	225	1.593	109			109
Erfpacht/onderhoud Broerenkerk	-7		0	afgesloten			
Zwembad de Vrolijkheid	205		11	194			194
Havenmeestervoorzieningen	438	91	95	434	250		184
Nieuwbouw Het Anker	5.442	-420	1.852	3.170			3.170
Koningin Wilhelminastraat 91	1			afgesloten			
Ramen tribunezaal Odeon	12			afgesloten			
Diezerstraat 80-82		1.215	437	778	778		
Stadkamer, aank. en verb.		7.950	89	7.861			7.861
Burg.Drijbers.11-13, verbouw		1.450		1.450	450	250	750
	7.432	10.672	4.108	13.996	1.478	250	12.268

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Blijmarkt 20, verbouw Fundatie	161		rechttrekken budgetten div. bijdragen
Uitbreding Hedon	177		correctie latere oplevering
idem	48	BW 25-3-2014	bijdr. Parkeerplaatsen
Havenmeestervoorzieningen	91	Rb. 16-6-2014	aanvulling in jaarrekening 2013 opgenomen krediet
Nieuwbouw Het Anker	-420	Rb. 2-12-2013	
Diezerstraat 80-82	1.215	Rb. 30-6-2014	Bibliotheek
Stadkamer, aank. en verb.	7.950	Rb. 30-6-2014	Bibliotheek
Burg.Drijbers.11-13, verbouw	1.450		
	10.672		

Project	Bedrag
Brandpreventieve maatregelen	-6
Erfpacht/onderhoud Broerenkerk	-7
Koningin Wilhelminastraat 91	1
Ramen tribunezaal Odeon	12
	0

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

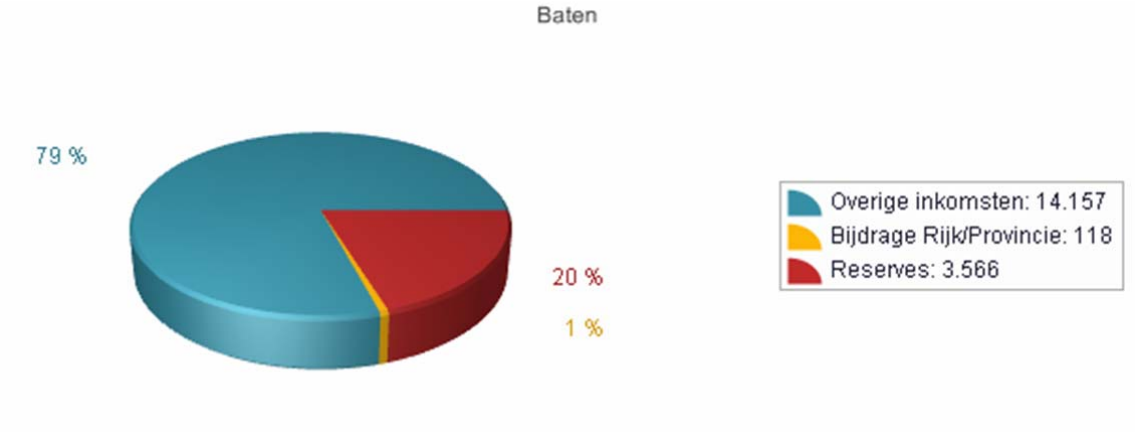

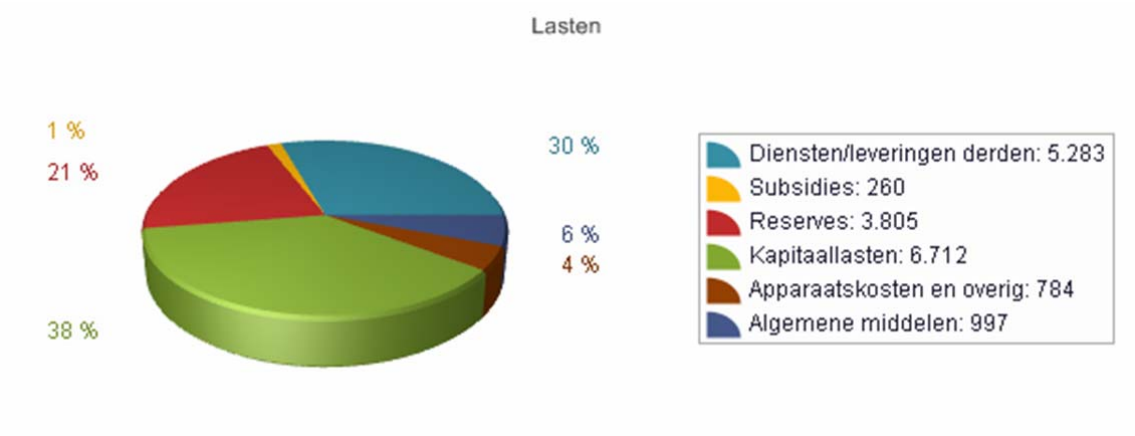

Programma 18 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Beleidsverantwoording

Algemeen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan in hoofdzaak uit de gemeentefondsuitkeringen en de opbrengst uit de onroerende zaakbelasting. Daarnaast worden algemene middelen verkregen via overige belastingen (m.n. precariobelasting), rente-aftoppingsgelden van reserves en reserveverrekeningen.
De toelichting op de belastingopbrengsten is opgenomen in de verplichte paragraaf 4.

Gemeentefondsuitkeringen
In 2014 is in totaal € 140 mln. van het rijk via de uitkeringen uit het Gemeentefonds ontvangen, onderverdeeld in de algemene uitkering en integratie- en decentralisatie-uitkeringen.

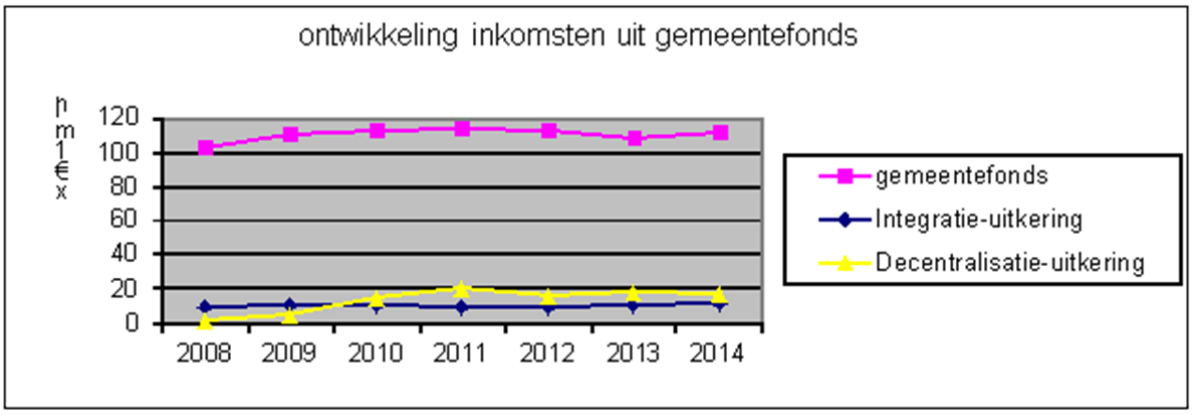

Onderverdeling gemeentefondsuitkeringen:	2012	2013	2014
Algemene uitkering	112,7	108,5	111,4
Integratie- en decentralisatie-uitkeringen	26,0	28,2	29,1
Totaal	**138,7**	**136,7**	**140,5**

(bedragen x € 1 mln.)

Algemene uitkering:
De stijging van de algemene uitkering met ca. € 3 mln. is met name het gevolg een groei van het gemeentefonds vanwege de koppeling aan de rijksuitgaven, verdeel-technische aanpassingen en een toevoeging van € 0,55 mln. voor de intensivering van het armoede- en schuldenbeleid.

Onderuitputtting op de rijksuitgaven
Het accres is gebaseerd op de budgetruimte die de verschillende ministeries hebben. Verrekening van het accres met de gemeenten vindt definitief plaats op basis van de jaarrekening van het rijk. Terugkijkend is telkenjare sprake van enige onderuitputting op de rijksuitgaven, behalve in 2013. In 2013 was er een lichte overschrijding van de rijksuitgaven. De verrekening over 2014 wordt in de meicirculaire 2015 opgenomen.

In onderstaand overzicht is het verloop vanaf 2005 tot nu opgenomen, waarbij in de jaren 2009 t/m 2011 op basis van een bestuursafspraak geen nacalculatie is toegepast.

Overzicht accressen en onderuitputting rijksuitgaven				
	Reëel Accres	Prijsontwikkeling	Totaal Accres	Onderuitputting rijksuitgaven
2005	0,9%	0,7%	1,6%	0,8 mln.
2006	1,9%	1,1%	3,0%	1,2 mln.
2007	2,8%	1,4%	4,2%	1,4 mln.
2008	4,3%	2,2%	6,5%	0,9 mln
2009	4,5%	1,4%	5,9%	n.v.t.
2010	0,0%	0,5%	0,5%	n.v.t.
2011	0,0%	0,0%	0,0%	n.v.t.
2012	-2,65%	1,25%	-1,43%	0,7 mln.
2013	-1,98%	1,54%	-0,44%	-0,2 mln.
2014	2,93%	0,75%	2,18%	n.t.b.

Risico's algemene uitkering gemeentefonds
Met ingang van 2012 is de groei van het gemeentefonds weer gekoppeld aan de ontwikkeling van de netto rijksuitgaven. Bijstelling van de accressen is een reëel risico. Hoewel recente uitkomsten van het CPB een positieve richting aanduiden en daarmee aanvullende rijksbezuinigingen niet direct worden verwacht, blijft het risico bestaan dat het accres in de toekomst lager uitvalt.
Er is een midden risicobedrag opgenomen van ca. € 1,9 mln. (1% structureel risico).
Een ander reëel risico betreft de verdeelsystematiek van de algemene uitkering. De werkelijk ontvangst via de algemene uitkering is mede afhankelijk van de ontwikkeling van de verdeelmaatstaven bij de andere gemeenten. De verwachte aanpassing van het verdeelstelsel zal ingaande 2015 en 2016 tot herverdeeleffecten leiden.
In de risicomatrix is voor het verdeelrisico een midden risicobedrag opgenomen van ca € 1,9 mln. (1% structureel risico).

Integratie- en decentralisatie-uitkeringen:
De stijging van de integratie- en decentralisatie-uitkeringen is mede het gevolg van enkele nieuwe (incidentele) uitkeringen (zie onderstaand overzicht).

Taakwijzigingen op grond van rijksregelgeving:
In 2014 hebben we twee integratie-uitkering en 18 decentralisatie-uitkeringen ontvangen. Ten opzichte van 2013 is er één integratie-uitkering en drie decentralisatie-uitkeringen bijgekomen en 4 decentralisatie-uitkeringen vervallen. Daarnaast zijn enkele uitkeringen qua hoogte gewijzigd. Het merendeel van de uitkeringen heeft een incidenteel karakter en betreft veelal een overheveling van specifieke rijksuitkeringen naar een decentralisatie-uitkering via het Gemeentefonds. Vanaf 2015 worden de rijksgelden voor de drie decentralisaties via een integratie-uitkering aan de gemeenten uitgekeerd.
In 2013 hebben wij de volgende integratie- en decentralisatie-uitkering ontvangen:

	2014	2013
Integratie-uitkeringen (bedragen x € 1 mln.)		
Wmo	11,15	10,25
Vergunningen, toezicht en handhaving	0,35	-
Decentralisatie-uitkeringen		
Beeldende kunst en vormgeving	0,15	0,15
Bodemsanering	0,33	0,33
Combinatiefuncties Brede school, sport en cultuur	0,47	0,47
Gezond in de stad	0,05	0,03
Zichtbare schakel / Wijkverpleegkundige	0,12	0,12
Homo-emancipatiebeleid (LHBT)	0,03	0,02
ISV	1,12	1,22
Jeugd	0,21	0,21
Uitvoeringskosten inburgering	-	0,09
Jeugdwerkloosheid	-	0,66
Maatschappelijke opvang	7,60	7,45
Versterking peuterspeelzalen	0,21	0,21
Veiligheidshuizen	0,22	0,22
Vrouwenopvang	3,41	3,41
Voorbereiding ESF-programma	-	0,10
Werkgeversdienstverlening	-	0,13
We can Young	0,02	0,02
Invoeringskosten Jeugdzorg	0,23	0,24
CJG (Centra voor jeugd en gezin)	2,83	2,82
Mantelzorg	0,04	-
Koopkracht tegemoetkoming	0,44	-
Implementatie participatiewet	0,10	-
Totaal	**29,08**	**28,26**

Rente-aftopping reserves en voorzieningen
Met ingang van 2014 is de rentetoerekening aan het eigen vermogen afgeschaft en daarmee ook de rente-aftopping op de reserves en voorzieningen. Het geheel van de rente-mutaties wordt vanaf 2014 onder de 'financiering' verantwoord.

Financiering
Voor de beleidsmatige verantwoording van de financiering verwijzen wij naar de verplichte paragraaf).

Deelnemingen
In dit programma wordt de algemene deelneming van de BNG verantwoord. De resultaten van de overige deelnemingen (o.a. Vitens, Attero, Enexis en ROVA) worden onder de betreffende programma's verantwoord. Het totaal overzicht van deelnemingen is te vinden in de verplichte paragraaf 3.

Stelposten
Onder de stelposten vallen o.a. de post incidenteel onvoorzien en de stelpost nog functioneel te ramen. Onder onderdeel B van de jaarrekening is de besteding van de post onvoorzien opgenomen.

Gemeentelijke belastingen
Onder deze categorie worden de volgende algemene dekkingsmiddelen verantwoord:
- OZB woningen en niet-woningen
- Precariobelasting
- Baatbelasting
- Toeristenbelasting
- Naheffingsaanslagen fiscalisering parkeerboetes

In de verplichte paragraaf 4 zijn de ontwikkelingen omtrent de gemeentelijke belastingen toegelicht.

Toezegging aan raad, vergoeding proceskosten
Per 1 januari 2015 is het besluit proceskosten bestuursrecht aangepast in die zin dat beoogd wordt de bovenmatige vergoeding voor no-cure-no-pay (ncnp) bureaus in WOZ-zaken een halt toe te roepen. De belangrijkste elementen in de voorstellen van de VNG waren een drempel van 10% voordat tot proceskostenvergoeding wordt overgegaan en beperking van de vergoedingen per punt en per hoorzitting. Geen van deze elementen zijn door de wetgever in de nieuwe wetgeving opgenomen.
De bedoeling van de wijziging is om meerdere bezwaren/zaken die door het NCNP bureau zijn ingediend gelijktijdig te behandelen zodat deze zaken/bezwaren als samenhangend kunnen worden aangemerkt zodat de hoogte van de proceskosten kan worden beperkt.
Tot 1 januari 2015 kon alleen sprake zijn van samenhangende zaken wanneer de bezwaren of beroepen nagenoeg gelijktijdig waren ingediend en nagenoeg identieke zaken betrof. Vanaf 1 januari 2015 beoogd de wetgever te bereiken dat van samenhangende zaken sprake is wanneer de bezwaren of beroepen gelijktijdig of nagenoeg gelijktijdig worden behandeld. Bij samenhangende zaken kan de vergoeding worden beperkt tot (bij gelijktijdige behandeling van 4 of minder bezwaren) 1 keer de vergoeding en (bij gelijktijdige behandeling van meer dan 4 bezwaren) 1,5 keer de vergoeding. De tweede eis dat de werkzaamheden van de rechtsbijstandverlener in elk van de zaken nagenoeg identiek zijn blijft gehandhaafd. De Hoge Raad heeft echter in 2004 al beslist dat werkzaamheden waarbij heffingsgrondslagen (WOZ-waarden) in het geding zijn, niet nagenoeg identiek zijn.
Zolang de Hoge Raad het standpunt herziet ontbeert de wijziging effectieve werking.
Bovendien is het de bedoeling dat de WOZ-waarde gaat gelden voor het Besluit huurprijzen woonruimte. De huurders van woningen krijgen dan belang bij een WOZ-beschikking. Dit zal een nieuw gat in de markt worden voor ncnp bureaus waartegen het aangepaste besluit proceskosten bestuursrecht geen dam opwerpt.
De verwachting is dan ook dat in de toekomst het aantal bezwaren door ncnp bureaus zeker niet gaat afnemen.
Afwikkeling van WOZ bezwaren wordt vanaf 01-01-2014 uitgevoerd door GBLT.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2014		Begroting t/m raad 15-12-2014		Rekening 2014		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 15-12-2014		
							-= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	2.735	187.836	2.614	187.596	2.811	186.877	-197	-720	-917
Reservemutaties	15.083	1.237	25.767	12.426	25.351	16.350	416	3.924	4.339
Gerealiseerd resultaat	17.818	189.074	28.382	200.022	28.163	203.226	219	3.204	3.423

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Uitkering gemeentefonds		18	18			18
Reserve verrekeningen				0	3.924	3.924
Uitvoering wet W.O.Z.	-115	1	-115			-115
Bel.OZB,precario, toeristenbel		-220	-220			-220
Invordering	-59		-59			-59
Deelnemingen algemeen		-11	-11			-11
Overige financiering	2	-346	-345			-345
Renteverrekening reserves				416		416
Stelposten	-361	-162	-524			-524
Onvoorziene uitgaven inc./str	337		337			337
Totaal	-197	-720	-917	416	3.924	3.423

Financiële verantwoording

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2014

Product	afwijking	I/D	Analyse
Reserve verrekeningen	3.924	I	Betreft een hogere onttrekking aan de algemene concernreserve dan geraamd i.v.m. het resultaat Vastgoed
Uitvoering wet WOZ	-115	I/D	Het nadeel wordt veroorzaakt doordat de vergoeding proceskosten bij GBLT veel hoger was dan begroot (€ 156.000). Ook de bijdrage aan GBLT valt iets negatief uit (€ 33.000). Dit wordt veroorzaakt door hogere inningskosten. Hier staat tegenover een voordeel op doorschuif BTW van GBLT (€ 47.000). Ook de kosten oude belastingjaren laat een voordeel zien (€ 27.000)
			Zie ook toelichting bij beleid over regelgeving vergoeding proceskosten.
Bel. OZB, precario, toeristenbelasting	-220	I	Het nadeel wordt veroorzaakt doordat in enkele bezwaarprocedures uitspraak is gedaan of de verwachting is dat n.a.v. recente jurisprudentie meerjarig de WOZ waarde verlaagd dient te worden van enkele grote objecten. Het belastingjaar 2014 laat een voordeel zien.
Invordering	-59	I/D	We merken nog steeds dat het economisch nog niet goed gaat in Nederland. Ondanks de eerste positieve geluiden is het bedrag dat niet ingevorderd kan worden door faillissement en schuldsanering hoger dan begroot.
Overige financiering/	-345	I	Deze twee posten moeten in combinatie met elkaar gezien worden en leiden tot een positief treasuryresultaat van € 71.000. Het belangrijkste feit is dat de rente lager was.
renteverrekening reserves	416		
Stelposten	-524	I	Het nadeel op de stelposten wordt grotendeels gecompenseerd door voordelen op andere programma's. De onder de baten genoemde € 162.000 betreft een eenmalig tekort op de bedrijfsvoeringbezuiniging en wordt gedekt via het implementatiebudget (programma 16). Onder de lastenkant is een bijdrage in de kosten van de waterschapverkiezingen geraamd, deze kosten worden in 2015 gemaakt (programma 16).
Onvoorziene uitgaven	337	I	Het beroep op de post onvoorzien (begroot op € 0,5 mln.) is beperkt gebleven tot ruim € 0,1 mln. (voor een specificatie verwijzen wij naar het afzonderlijk overzicht in paragraaf 3.5).

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

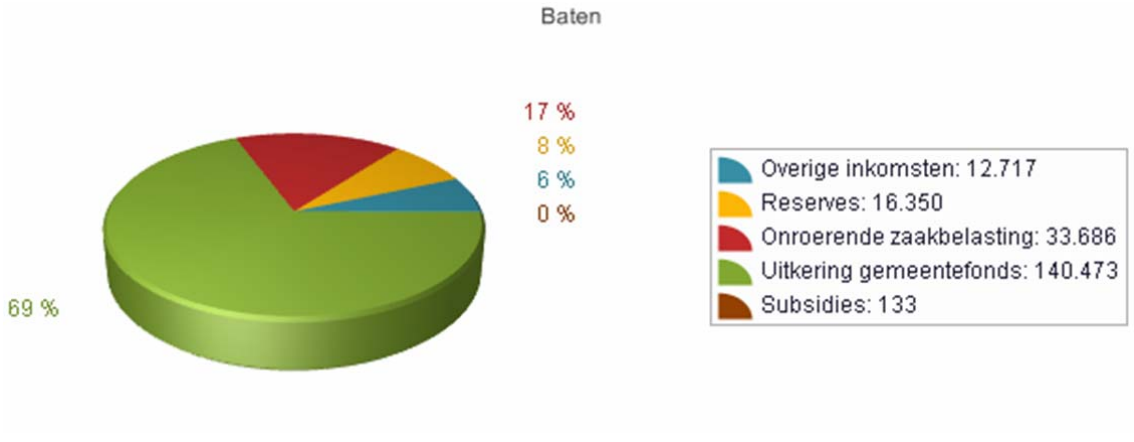

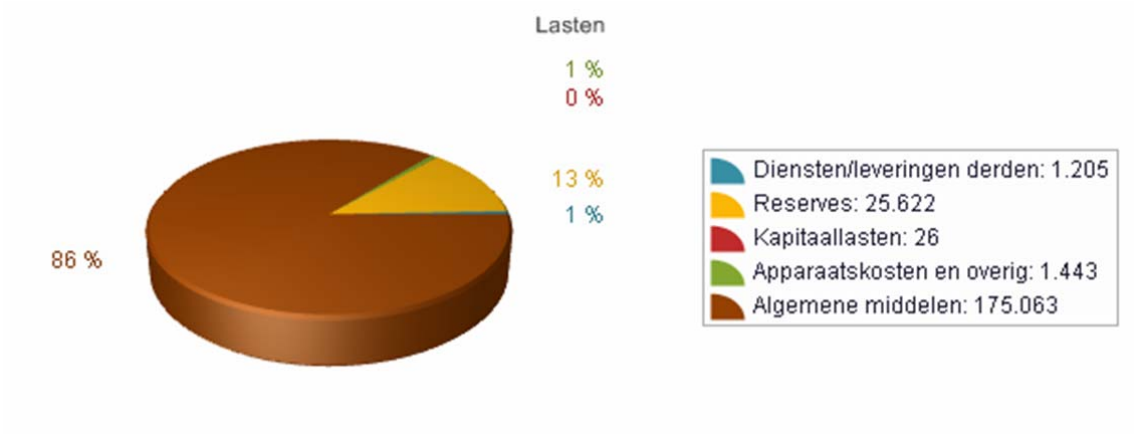

Verplichte paragrafen

Paragraaf 1 Kapitaalgoederen

Inleiding

Met het onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte is een omvangrijk deel van de begroting gemoeid. In deze paragraaf is per onderdeel aangegeven vanuit welk beleidskader wordt gewerkt, wat de stand van zaken is, wat de financiële consequenties en resultaten zijn en wat de actuele risico inschatting is. Deze onderdelen zijn:

- wegen
- riolering
- infrastructurele kunstwerken
- water
- groen
- speelvoorzieningen
- straatmeubilair
- buitensport accommodaties
- onderwijsgebouwen
- verhuurde panden Vastgoed inclusief panden t.b.v. huisvesting gemeentelijk personeel

Openbare ruimte
Het algemene beleidskader voor wegen, riolering, infrastructurele kunstwerken, water, groen en speelvoorzieningen wordt geactualiseerd. De BOR-systematiek wordt vervangen door een nieuwe visie op het beheer en gebruik van de openbare ruimte. De vastgestelde nieuwe beheerprincipes zijn:

- beheren doen we samen (burgers, partijen en gemeente)
- beheren doen we toekomstbestendig (duurzaam gericht op de toekomst)
- beheren doen we op maat (we gaan differentiëren)

Sinds 1 juli 2012 maakt de afdeling uitvoering van de Gemeente Zwolle onderdeel uit van de ROVA. Vanaf 1 januari 2013 is het groenonderhoud uitbesteed aan ROVA. De gewenste kwaliteit van het groen ligt vast in de productbladen beheer openbare ruimte ROVA – Gemeente Zwolle.

Voor extra financiële informatie (inclusief verklaring voor verschillen van baten en lasten) dan wel inhoudelijke toelichting op productniveau wordt verwezen naar programma 9.

Wegen
Om het beschikbare budget voor wegenonderhoud zo efficiënt mogelijk uit te geven is de kadernota “Onderhoud wegen” vastgesteld. De prioritering uit deze nota wordt, samen met de uitkomsten van het wegbeheersysteem (o.a. de weginspecties), gebruikt voor de programmering van het wegonderhoud

Beleidskader	De kadernota onderhoud wegen d.d. 2005
Financiën	In 2014 is voor Wegen een bedrag van € 187.000 geïnvesteerd. Tevens was een budget voor beheer en onderhoud beschikbaar van € 6.150.000 (incl. kapitaallasten). De werkelijke lasten bedroegen € 6.401.000.
Stand van zaken	Het wegonderhoud is uitgevoerd op basis van de prioritering in de kadernota wegen, de uitkomsten van het wegenbeheersysteem en de beschikbare middelen. Aangepakt zijn o.a.: Hasselterweg, Hermelenweg, Zwartewaterallee, Kleine Veerweg, Meppelerstraatweg, Oude Meppelerweg, IJsselallee, Schuttevaerkade, Brinkhoekweg, Harculosepad, Het Engelse Werk, Oldeneelweg, Oude Dalfserweg, Haersterveerweg, Fietspaden 2014: Kerkepad, Van der Capellenstraat, Nieuwe Deventerweg, Weidesteenlaan, Molenkampsweg, ijromenpad, Grenspad, Radenpad, Van der Heijdenpad, De Mars, Bonepad, Campus, Primulapad, Bachlaan, Middelweg
Actuele risico inschatting	Als wegbeheerder zijn wij – voor onze wegen - aansprakelijk voor schade ontstaan als gevolg van gebreken aan de weg. Dit is uitgewerkt in de paragraaf weerstandsvermogen. De veiligheid van de weggebruikers is (in principe) niet in het geding. Er is een klein risico met betrekking tot het voldoen aan de veiligheid, omdat onveilige situaties ons niet altijd bekend zijn. Zodra we dit weten wordt het direct verholpen. Wel staat het budget voor wegbeheer onder druk. Doordat toekomstig beheer van staduitbreiding sinds de aanleg van Zwolle-Zuid goed is geregeld, hebben we problemen in de bestaande stad (grotendeels) kunnen verhelpen uit de groei van het budget door de stadsuitbreiding. De stagnerende groei door de economische situatie kan in deze tot risico’s leiden.
Risicoverantwoording	Al in 2013 zijn we geconfronteerd met sneller slijtende zeer stille asfalt deklagen. Voor vervangen van de deklaag Hasselterweg is in 2014 extra budget toegekend. In 2014 hebben zich geen calamiteiten met persoonlijk letsel voorgedaan die het gevolg waren van verwijtbaar achterstallig beheer en onderhoud van wegen.

Riolering

Beleidskader	Het gemeentelijk rioleringsplan 2011 - 2015 (GRP). Dit geeft aan hoe wij invulling geven aan onze wettelijke zorgplichten (Waterwet) voor het inzamelen en transporteren van afvalwater, afstromend hemelwater en grondwater.
Financiën	In 2014 is voor riolering een bedrag van € 162.000 geïnvesteerd. Tevens was een budget voor beheer en onderhoud beschikbaar van € 6.754.000 (incl. kapitaallasten). De werkelijke lasten bedroegen € 6.826.000.
Stand van zaken	Om de uitgaven van onderhoud, energiekosten, adviezen, verbetermaatregelen en kapitaallasten te dekken wordt rioolheffing geheven. De opbrengst van de rioolheffing en de overige inkomsten (bijdragen derden) dekken de uitgaven 100%. Om sterke schommelingen in de hoogte van de jaarlijks vast te stellen rioolheffing op te vangen, maken wij sinds 1996 gebruik van de egalisatiereserve tarieven rioleringen. De financiering van de aanleg van riolering in nieuw te ontwikkelen woon- en werkgebieden vindt geheel plaats via de grondexploitatie. Er is geen achterstallig onderhoud. Het rioolstelsel heeft naar verwachting gefunctioneerd. Uitgangspunt bij uitvoering van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is dat de uitgaven kostendekkend zijn. De egalisatiereserve is positief, zodat wij een onvoorziene tegenvaller op kunnen vangen. Er vindt een onttrekking plaats vanuit de egalisatiereserve tot de ondergrens van € 1 mln is bereikt. Voor wat betreft de tariefontwikkeling in 2014 en de egalisatiereserve wordt verwezen naar de tarievennota 2014.
Actuele risico inschatting	Geen risico's.
Risicoverantwoording	In 2014 heeft zeer beperkte rioolvervanging (ca. 125m1) plaatsgevonden en is ca. 215 m1 riool gerelined. Ook is een oud gemetseld toogriool (1,20x1,50) tussen de Kerkstraat en Diezerstraat van een nieuwe binnenbekleding voorzien.

Infrastructurele kunstwerken

Dit betreft bruggen, tunnels, kades, havens, sluizen, remmingswerken en waterkeringen. Planning en uitvoering zijn gericht op het voorkomen van gevaarlijke situaties. Hiervoor worden de kunstwerken elke 2 jaar geïnspecteerd

Beleidskader	De kunstwerken zijn conform planning geïnspecteerd.
Financiën	In 2014 is voor Infrastructurele Kunstwerken een bedrag van € 648.000 geïnvesteerd. Tevens was een budget voor beheer en onderhoud beschikbaar van € 1.491.000 (incl. kapitaallasten). De werkelijke lasten bedroegen € 1.502.000.
Stand van zaken	
Actuele risico inschatting	Geen risico's.
Risicoverantwoording	In 2014 hebben zich geen calamiteiten voorgedaan.

Water

Het gaat hier om watergangen, sloten, bermen, bermsloten en beschoeiingen.

Beleidskader	Grasbeheer 2008 – 2017 (voor de natte graslandjes en oevers). De snijschouw ligt vast in de maaibestekken.
Financiën	In 2014 is voor Water een bedrag van € 246.000 geïnvesteerd. Tevens was een budget voor beheer en onderhoud beschikbaar van € 995.000 (incl. kapitaallasten). De werkelijke lasten bedroegen € 1.250.000.
Stand van zaken	• Op de meeste Zwolse watergangen en sloten wordt de zogenaamde snijschouw uitgevoerd. • Het technische onderhoud van beschoeiingen e.d. gebeurt op basis van "Zwolse kennis en ervaring". We inspecteren minimaal eens in de 2 jaar. De nadruk van de inspecties ligt op de aspecten heel, veilig en stabiliteit. De inspecteur noteert de geconstateerde "schade" en in overleg met de beheeradviseur worden de schades beoordeeld en maatregelen vastgesteld. De veiligheid en stabiliteit bepalen de prioriteit van de maatregel(en).
Actuele risico inschatting	Geen risico's
Risicoverantwoording	Er hebben zich geen calamiteiten voorgedaan

Groen

Beleidskader	• De bomenverordening 2013 inclusief Groene Kaart. • De lijst Bijzondere Bomen 2013 • Het renovatieplan Licht op Groen, d.d. 2002. • De nota Binnenstadsparken Zwolle, d.d. 1999. • Het Groenbeleidsplan (GBP) 1998 – 2010 d.d. 1998.
Financiën	In 2014 is voor Groen een bedrag van € 47.000 geïnvesteerd. Tevens was een budget voor beheer en onderhoud beschikbaar van € 6.027.000 (incl. kapitaallasten). De werkelijke lasten bedroegen € 6.122.000.
Stand van zaken	Alle 'groeninformatie' staat in het digitale groenbeheerssysteem (Mi2 groen/XEIZ) en is opgenomen in Geopoort. Zo is al het groen in Zwolle inzichtelijk en met een interne raadpleegfunctie opvraagbaar. In 2014 is overgeschakeld naar een nieuw beheersysteem (Obsurv). Iepen en kastanjebomen worden gecontroleerd. Zieke iepen worden direct verwijderd en vervangen. De ± 12.000 risicobomen worden om de 2 jaar geïnspecteerd; de 800 "echte" risicobomen worden elk jaar gecontroleerd aan de hand van de VTA keuring (Visual Tree Assessment). Afhankelijk van de uitkomsten van de VTA inspectie worden maatregelen getroffen.
Actuele risico inschatting	De afgelopen jaren worden we door de klimaatverandering steeds vaker geconfronteerd met boomziektes en stormschade. Daarnaast is er nog sprake van achterstallig onderhoud. Boomziektes en –plagen: • Iepen, kastanjebomen en risicobomen worden gecontroleerd. Vanwege kans op infectie van gezonde bomen worden zieke iepen direct verwijderd en vervangen. Wat de kastanjeziekte betreft worden er preventieve maatregelen genomen. Dode kastanjes worden verwijderd en vervangen. De potentiële risicobomen, circa 12.000 stuks, worden om de 2 jaar geïnspecteerd; de "echte" risicobomen, circa 800 stuks, worden elk jaar gecontroleerd. • De eikenprocessierups heeft in 2014 een enorme toename laten zien. Hierdoor zijn de kosten 60% hoger uitgevallen dan begroot. Direct optreden is noodzakelijk vanwege de gezondheidsrisico's voor onze burgers. In 2015 wordt met regiogemeenten en de GGD gezocht naar een gecoördineerde aanpak. • Overlast door de spinselmot is in 2014 verder gedaald. • De essentakkensterfte, is voor het eerst gesignaleerd in Zwolle in 2012 en breidt zich verder uit. De verwachting is dat de ziekte er toe leidt dat op lange termijn een groot deel van de essen moet worden vervangen. • Bovendien neemt overlast door "lekkende bomen" toe. Door warmere zomers, hebben bomen meer last van luizen, die daardoor vaker hinderlijk gaan "druipen". Naast lindes geven sinds 2012 ook andere boomsoorten deze overlast. Stormschade: Stormschade wordt veelal veroorzaakt door bomen, die in hun val hun omgeving beschadigen. Het blad blijft tegenwoordig langer aan de bomen, waardoor deze langere tijd gevoelig zijn voor stevige stormen (een boom zonder blad kan veel meer wind verdragen). Bovendien vinden meer stormen plaats in de periode dat de bomen nog bladdragend zijn. In 2014 heeft zich geen stormschade voorgedaan. Achterstallig onderhoud: In 2002 is de kwaliteit van de heesters en bomen in de stad geïnventariseerd. Daaruit bleek dat 20% van alle heesters en bomen onder basis kwaliteit is (achterstallig onderhoud hebben). Met het renovatieplan "Licht op Groen" 2002 – 2020 zijn we inmiddels over de helft met het wegwerken van het achterstallige onderhoud.
Risicoverantwoording	

Speelvoorzieningen

Regulier beheer en onderhoud van de Zwolse speelplekken. In het voorjaar worden alle speeltoestellen geïnspecteerd door een onafhankelijk bureau. Op grond van de uitkomsten van de inspectie vindt reparatie of vervanging plaats. Er kunnen onaangekondigde controles op veiligheid worden uitgevoerd door de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA).

Beleidskader	• De Nota Speelruimte in Zwolle d.d. 2000, geactualiseerd in 2010 voor natuurspeelplaatsen. • Speelruimtekaarten tot 12 jaar d.d. 2004. • Het Besluit Veiligheid Attractie- en speeltoestellen; sinds maart 1997 van kracht.
Financiën	In 2014 is voor spelen een bedrag van € 360.000 geïnvesteerd. Tevens was een budget voor beheer en onderhoud beschikbaar van € 594.000 (incl. kapitaallasten). De werkelijke lasten bedroegen € 599.000.
Stand van zaken	Beheer en onderhoud is uitgevoerd, alle Zwolse speelplekken zijn veilig.
Actuele risico inschatting	Geen risico's
Risicoverantwoording	Er zijn geen gevaarlijke situaties aangetroffen

Straatmeubilair (gaat vooral om openbare verlichting (ovl) en verkeersregel-installaties (vri's))
Om het openbare leven bij duisternis zo veilig en leefbaar mogelijk te maken, hebben en onderhouden we openbare verlichting (ovl). Deze is veilig, energiezuinig en duurzaam; (visuele) neveneffecten voor mens, dier en plant blijven tot een minimum beperkt. Bij de vervanging houden we rekening met de landelijke en Europese richtlijnen voor openbare verlichting.

Beleidskader	In de informatienota aan de raad van 11/12/ 2012 staat de visie op openbare verlichting en de aanpak voor (grootschalige) vervanging openbare verlichting
Financiën	In 2014 is voor straatmeubilair een bedrag van € 571.000 geïnvesteerd. Tevens was een budget voor beheer en onderhoud beschikbaar van € 2.658.000 (incl. kapitaallasten). De werkelijke lasten bedroegen € 2.645.000
Stand van zaken	De verkeersregelinstallaties (vri's) moeten betrouwbaar zijn, daarvoor worden ze jaarlijks geïnspecteerd op technisch functioneren. Daarnaast worden ze twee keer per jaar visueel gecontroleerd. In 2013 is bij de PPN 2014-2017 nav de visie op openbare verlichting de ombouw naar LED vastgesteld (voor 4 jaar). Het gebiedsgerichte uitvoeringsplan is vastgesteld. Uitvoering is gestart in 2014. Ittersummerlanden is de verlichting omgebouwd van SOX naar dimbare LED. In Westenholte is de SOX-lamp vervangen door LED-oplossing. De 1e fase van de vervangings van masten en armaturen is aanbesteed en opgedragen; uitvoering is in januari 2015 gestart. Er zijn 3 vri's vervangen.
Actuele risico inschatting	Tot nu toe vervingen we met het bestaande budget voor openbare verlichting circa 100 slechte masten en armaturen per jaar. Met als risico dat we over een aantal jaren geconfronteerd zouden worden met grote uitval en hoge kosten (kapitaalvernietiging en mogelijke sociale en verkeersonveiligheid). Omdat dat onwenselijk is, is in de PPN 2014 - 2017 budget beschikbaar gesteld voor grootschalige vervanging en ombouw naar LED. Hiermee wordt het risico op niet functionerende verlichting sterk verminderd. Voor het betrouwbaar houden van de vri's is het nodig jaarlijks minimaal 3 vri's te vervangen. Er zijn 65 verkeersregelinstallaties (vri's). De gemiddelde levensduur is 15 jaar. Door jaarlijks minimaal 3 vri's te vervangen, blijft het areaal up to date en betrouwbaar. Vervanging geschiedt op basis van leeftijd, functioneren, betrouwbaarheid en eventuele (geplande) reconstructies.
Risicoverantwoording	Er hebben zich geen calamiteiten voorgedaan.

Buitensport accommodaties

Jaarlijks cultuurtechnisch onderhoud buitensportaccommodaties

Beleidskader	Het onderhoud op de buitensportaccommodaties vindt plaats op basis van jaarplannen. De uitvoering van deze plannen wordt gedekt door structureel geld. Op basis van analyse van voorgaand jaar wordt het nieuwe jaarplan gemaakt (waarbij kleine accentverschuivingen mogelijk zijn).
Financiën	In 2014 bedroeg het budget € 915.000 (werkelijke kosten € 918.000)
Stand van zaken	Enkele jaren geleden is de prijs kwaliteitsverhouding onderzocht en de uitkomsten hiervan waren goed. Daarnaast worden bij bepaalde accommodaties periodieke keuringen uitgevoerd op basis van NOC/NSF normen.
Actuele risico inschatting	Geen risico's.
Risicoverantwoording	

Periodiek cultuurtechnisch onderhoud buitensportaccommodaties

Beleidskader	Dit onderdeel heeft betrekking op renovatie van sportvelden. De gemeente beschikt over 33 natuurgras sportvelden. Ieder jaar wordt in ieder geval 1 sportveld gerenoveerd. De technische levensduur bedraagt gemiddeld ongeveer 20 jaar.
Financiën	Budget 2014 € 35.947, werkelijke kosten 2014 € 35.947 (dat wil zeggen een deel á € 25.947 is in reserve gestort voor opdracht EC)
Stand van zaken	Op de meeste accommodaties zijn de NOC/NSF kwaliteitseisen van toepassing.
Actuele risico inschatting	Geen risico's.
Risicoverantwoording	

Dagelijks bouwkundig onderhoud buitensportaccommodaties

Beleidskader	De verenigingen krijgen een jaarlijkse bijdrage per kleedkamer op basis van het stichtingsjaar waarvoor de vereniging geacht wordt het klein dagelijks onderhoud uit te voeren. Streven is om dit jaarlijks te schouwen en de verenigingen ook aan te spreken op de voor hen uit te voeren werkzaamheden, omdat deze van invloed kunnen zijn op het groot onderhoud (zie hieronder).
Financiën	In 2014 was er een budget van € 88.395, werkelijke uitgaven € 87.345.
Stand van zaken	Jaarlijkse schouwen.
Actuele risico inschatting	Geen risico's.
Risicoverantwoording	

Periodiek bouwkundig onderhoud buitensportaccommodaties

Beleidskader	Voor het groot onderhoud aan de kleedkamers is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld dat jaarlijks wordt geactualiseerd. Jaarlijks wordt de Meerjaren Onderhoud Planning (MOP) beoordeeld en noodzakelijke werkzaamheden in overleg en afstemming met de verenigingen uitgevoerd.
Financiën	Bedrag fluctueert van jaar tot jaar. In de reserve sportaccommodaties (bijlageboek) zijn de financiële gevolgen meerjarig vertaald.
Stand van zaken	Jaarlijkse uitvoering van werkzaamheden op basis van MOP.
Actuele risico inschatting	Geen risico's.
Risicoverantwoording	

Renovatie openluchtbad

Beleidskader	In 2009 is er een renovatieplan voor het Openluchtbad opgesteld. Het voorlopig ontwerp is begin 2010 afgerond. Een subsidieaanvraag bij het Rijk is begin 2011 afgewezen. Een aanvraag voor Provinciale subsidie is gehonoreerd tot een bedrag van ruim € 2,7 mln. Gevoegd bij de gemeentelijke bijdrage van € 2,7 mln. kan er uitvoering worden gegeven aan een optimale renovatie en restauratie van het Openluchtbad. De werkzaamheden zijn gestart in het najaar van 2011 en zijn grotendeels afgerond voor het zwemseizoen 2012. De winterperiode van 2012-2013 zijn de nog openstaande werkzaamheden uitgevoerd.
Financiën	De renovatie heeft uiteindelijk tot een tekort geleid van circa € 23.000 ten opzichte van de beschikbare middelen. Begin 2014 zijn de laatste kosten gemaakt.
Stand van zaken	Na het zwemseizoen 2013 is de coating opnieuw aangebracht. Deze kosten zijn verhaald op de verzekering.
Actuele risico inschatting	Op basis van een nog op te stellen MOP zullen de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden in kaart worden gebracht. Hiervoor zijn nog geen middelen gereserveerd in de gemeentelijke (sport)begroting.
Risicoverantwoording	

Onderwijsgebouwen

Beleidskader	Vanuit de onderwijsregelgeving zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor het gehele gebouwonderhoud van hun scholen. De schoolbesturen voor het primair en speciaal onderwijs kunnen echter voor de bekostiging van het “buitenkantonderhoud” een aanvraag indienen bij de gemeente volgens een in de Verordening Onderwijshuisvesting neergelegde aanvraagprocedure. De besturen van scholen voor voortgezet onderwijs zijn sinds 2005 geheel financieel verantwoordelijk voor de bekostiging van het gebouwonderhoud. Per 2005 zijn de desbetreffende middelen van de gemeente door het rijk verlegd naar de schoolbesturen. Volledigheidshalve merken wij op dat per januari 2015 een wetswijziging in werking is getreden, op basis waarvan de schoolbesturen voor het primair en speciaal onderwijs ook, net als de besturen voor het voortgezet onderwijs, in financiële zin volledig verantwoordelijk worden voor het totale gebouwonderhoud. De financiële middelen voor “buitenkantonderhoud” gaan dan niet meer via de uitkering Gemeentefonds naar de gemeente, maar rechtstreeks van het rijk naar de schoolbesturen.
Financiën	De in het financiële meerjarenbeleid voor onderwijshuisvesting opgenomen bedragen t.b.v. bekostiging van aanvragen van schoolbesturen voor ‘buitenkantonderhoud’ zijn m.i.v. 2011 gebaseerd op een Meerjaren Onderhoud Planning (MOP) dat per schoollocatie door het Expertisecentrum van de gemeente Zwolle in nauwe samenwerking met de schoolbesturen van het primair en speciaal onderwijs is opgesteld. Deze MOP wordt voor alle schoolgebouwen centraal door het Expertisecentrum beheerd en bewaakt. Door een dergelijke centrale afstemming wordt bereikt dat op gelijkwaardige wijze de behoefte aan onderhoud wordt gedefinieerd en per schoollocatie wordt bewaakt. Daarmee ontstaat inzicht in de financiële consequenties voor zowel het “binnenkantonderhoud” (schoolbesturen) en het “buitenkantonderhoud” (gemeente). De kosten die tot 1 januari 2015 voor rekening van de gemeente komen worden gedekt middels de via de PPN 2011 en de PPN 2012 verkregen middelen, bedoeld om de MOP op zowel financieel als (bouw)technisch verantwoorde wijze te kunnen uitvoeren.
Stand van zaken	
Actuele risico inschatting	Geen risico’s
Risicoverantwoording	

Verhuurde panden Vastgoed inclusief panden t.b.v. huisvesting gemeentelijk personeel

Beleidskader	De Nota Vastgoedmanagement is in november 2013 door de gemeenteraad vastgesteld. In deze Nota is aangegeven op welke wijze de gemeente het beheer en de exploitatie van haar vastgoedportefeuille vorm geeft. Op het vlak van technisch beheer stelt de gemeente voor al haar eigen vastgoedeigendommen meerjaren onderhoudsplannen (MOP) op. In een dergelijk plan wordt voor een periode van tien jaar aangegeven welke onderhoudsmaatregelen (bouwkundig en installatietechnisch) wanneer noodzakelijk zijn om een gebouw op een voldoende tot goed onderhoudsniveau te houden en wat deze maatregelen kosten. Ter actualisatie van de MOP's worden alle gebouwen in een periode van drie jaar geschouwd. Anders gezegd: elk gebouw wordt eenmaal per drie jaar intensief onderzocht. Eventuele gebreken die hierbij aan het licht komen worden meegenomen in de aanpassing van een MOP. Bij verhuur van een gebouw maakt de gemeente als verhuurder afspraken met de huurder over de taak- en verantwoordelijkheidsverdeling aangaande het onderhoud tussen beide partijen. Grofweg kan de volgende verdeling worden gemaakt: verhuurder is verantwoordelijk voor het planbaar onderhoud aan een gebouw, huurder voor de gehele binnenzijde van het gebouw c.q. het klein/dagelijks onderhoud. Gedegen onderhoud is noodzakelijk om de kwaliteit van een gebouw op peil te houden. Een gebouw met een goede staat van onderhoud vertegenwoordigt een hogere huur- of verkoopwaarde dan een pand met een slechte onderhoudsstaat. Jaarlijks wordt naast het dagelijks onderhoud, het planbaar onderhoud behorende bij een jaarschijf, opgedragen aan het Expertisecentrum van de gemeente, die circa 90% van de uit te voeren werkzaamheden uitbesteed conform het gemeentelijk aanbestedingsbeleid. Alle gebouwen in bezit van onze gemeente, zijn verzekerd door middel van een Uitgebreide Gevaren Verzekering (UGV).
Financiën	Het jaarlijks beschikbare budget voor zowel het dagelijks onderhoud als het planbare méérjaren onderhoud staat al enige tijd onder druk. Een eerste analyse wijst uit dat de disbalans tussen de te verwachten onderhoudskosten en -budgetten vanaf circa 2018 resulteert in een negatieve onderhoudsreserve. Bij de eerste Meerjaren Prognose Gebouwen (MPG) in 2015 wordt de analyse geactualiseerd.
Stand van zaken	• verhuurde panden: In 2014 is een budget beschikbaar gesteld ten behoeve van de uitvoer van de MOP van € 2.600.000. Van dit budget is € 1.700.000 aan werkzaamheden ten uitvoer gebracht in 2014. Een deel groot , circa € 400.000, is “overgelopen” naar 2015. Dit betreft werkzaamheden welke wel in opdracht zijn gegeven, maar niet meer in 2014 afgerond konden worden. Een bedrag van nog eens € 400.000 is “on hold” gezet. Om strategische reden worden deze werkzaamheden vooralsnog niet uitgevoerd (bijvoorbeeld mogelijke verkoop van panden). Een bedrag van € 100.000 blijkt na nader onderzoek niet uitgevoerd te hoeven worden. Tot slot is er € 100.000 op het onderhoud bespaard als gevolg van BTW- en inkoopvoordeel. • gemeentelijke huisvesting: In 2014 is ca. € 680.000,- beschikbaar gesteld ten behoeve van de uitvoer van de MOP. Van dit budget is € 115.000 aan onderhoudswerkzaamheden verricht en € 565.000 ten behoeve van verduurzamingmaatregelen aan het Stadhuis en Stadskantoor.
Actuele risico inschatting	Op dit moment is er geen sprake van actuele risico’s binnen het onderhoudsmanagement in de periode 2014 - 2017. De toenemende leegstand en lagere huurniveaus resulteren wel in een lager financieel resultaat op de portefeuille “verhuurde panden”. Het resultaat wordt structureel gemonitord in de MPG.
Risicoverantwoording	

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding
Deze paragraaf bevat de inventarisatie van de weerstandscapaciteit, alsmede van de risico's die de gemeente loopt. Op basis van beide inventarisaties wordt aan het eind van de paragraaf het weerstandsvermogen beoordeeld.
De beleidskaders voor het risicomanagement, de te hanteren uitgangspunten bij het samenstellen van de risicomatrix en de kaders voor het beoordelen van het weerstandsvermogen – en dan in het bijzonder de hoogte van de algemene concernreserve- zijn vastgelegd in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement.
Conform de door de raad vastgestelde beleidskaders heeft een calculatie plaatsgevonden van de geïnventariseerde risico´s met maart 2015 als peilmaand. De volledige becijfering –in de vorm van een risicomatrix – alsmede achterliggende informatie bij een aantal risicoposten liggen vertrouwelijk ter inzage. Aan het eind van deze paragraaf geven wij een cijfermatig totaalbeeld van de uitkomsten en relateren we deze aan de berekende aanwezige weerstandscapaciteit in de vorm van beschikbare weerstandsreserveringen en aanwezige weerstandscapaciteit binnen de stelposten onvoorzien van projectkredieten.

Deze paragraaf gaat niet in op het gevoerde risicomanagement (voorkomen, minimaliseren, beheersen van risico's). Bij diverse programma's en in de onderliggende raadstukken is hieraan aandacht besteed.

Weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen, waarover de gemeente beschikt om niet begrote financiële tegenvallers - incidenteel of structureel - op te vangen. Evenals die tegenvallers kan ook de weerstandscapaciteit worden onderverdeeld in incidenteel en structureel. Incidentele weerstandscapaciteit is aanwezig in de vorm van begrotingsposten voor onvoorzien en aanwezige reserves met een weerstandsfunctie. Structurele weerstandscapaciteit betreft de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Het gaat dan - naast de mogelijkheid van herschikking binnen bestaande budgetten - om de onbenutte belasting- en heffingscapaciteit van de gemeente.

Weerstandscapaciteit gemeente Zwolle (bedragen x € 1.000)

Weerstandscapaciteit exploitatie	Structureel beschikbaar eind 2014	Structureel begroot voor 2015	Incidenteel beschikbaar Eind 2014	Incidenteel begroot voor 2015
Onbenutte ozb ruimte	pm	pm		
Onbenutte ruimte leges/heffingen	1.012	711		
Post onvoorzien			337	500
Weerstandsreserveringen eind 2014/begroting 2015				
50% stelposten onvoorzien binnen projectkredieten			0	0
Eindstanden 2014/ standen begroting weerstandsreserves			21.200	20.900
Risico's Sociaal Domein			5.900	3.750
Extra weerstandsvermogen voor concrete tegenvallers				5.500
Totalen	1.012	711	27.437	30.650

Toelichting op de weerstandscapaciteit

Onroerende-zaakbelasting (OZB)
Voor wat betreft de OZB is het bepalen van de hoogte van de OZB tarieven sinds 2008 weer volledig een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Wel is het zo dat de macro-ontwikkeling van de OZB opbrengst voor het totaal van de gemeente gebonden is aan een door het rijk jaarlijks bepaald percentage.

Leges en andere heffingen
Voor zover de hoogte van leges en andere heffingen niet gebonden is aan landelijk vastgestelde tarieven, is het beleid zoveel mogelijk gericht op 100% kostendekking. Zowel bedrijfseconomische factoren (vraaguitval) als draagvlak (relatieve hoogte tarieven in vergelijking tot andere gemeenten) en beleidsinhoudelijke argumenten geven in de praktijk een begrenzing aan het volledig benutten van de aanwezige onbenutte capaciteit. In de begroting 2015 is de onbenutte capaciteit € 711.000, als volgt te specificeren:

Onbenutte capaciteit	
Leges omgevingsvergunningen	€ 260.000
Leges juridische zaken/veiligheid	€ 98.000
Begraafplaatsrechten	€ 270.00
Havengelden	€ 52.000
Marktgelden	€ 31.000

Voor wat betreft de afvalstoffenheffing en de rioolheffing is de niet benutte heffingscapaciteit, die wordt gecompenseerd door een beroep op egalisatiereserves, niet meegeteld. Bij benutting van de resterende capaciteit zal de meeropbrengst immers tot hetzelfde bedrag gepaard gaan met een afname van de bijdrage uit de egalisatiereserves.

Onvoorziene uitgaven
Jaarlijks wordt in de begroting een post opgenomen van € 500.000 voor incidentele onvoorziene uitgaven die zich kunnen voordoen bij de begrotingsuitvoering.

De posten onvoorzien binnen projectkredieten worden vanaf eind 2014 niet meer gezien als algemene weerstandscapaciteit voor projecten aangemerkt, vanwege het niet liquide kunnen maken van deze posten.

Weerstandsreserveringen
De beschikbare weerstandscapaciteit is geconcentreerd in de algemene concernreserve. Waarbij voor de risico's in het sociaal domein, vanwege de nieuwe taken, de eerste drie jaar een aparte risicoreserve aanhouden wordt. Dit betekent dat de huidige weerstandsreserves WWB en Wmo zijn vervallen (begrotingsbesluit 2015) en de risico's hiervan zijn onder de algemene concernreserve respectievelijk reserve sociaal domein mee worden genomen.
Op basis van de actuele risicoberekening houden wij € 10 mln. aan in de algemene concernreserve en € 5,9 mln. in de risicoreserve sociaal domein.
In de lijn met de MPV wordt de reservering binnen de algemene concernreserve verhoogd tot € 11,2 mln.
Daarnaast betreft € 0,5 mln. de reguliere post onvoorzien.
Zoals blijkt uit bovenstaande tabel hebben wij een totale incidentele weerstandsbuffer van. € 27,4 mln. direct gerelateerd is aan de in maart 2015 uitgevoerde risicocalculatie .

Risico´s
In deze paragraaf zijn de risico’s weergegeven conform de methodiek, zoals die al een aantal jaren wordt gehanteerd.
In onderstaande opsomming wordt, indien van toepassing, ook nader ingegaan op risico’s samenhangend met de economische crisis.

Niet alle risico’s zijn relevant voor het weerstandsvermogen. In dit kader gaat het om substantiële risico’s met een kans op financieel verlies dat niet of niet goed meetbaar is en waarvoor geen verzekering kan worden afgesloten of anderszins een voorziening kan worden getroffen.
Voor de inventarisatie van de risico’s hanteren wij de volgende onderverdeling:
A. Algemene en specifieke uitgavenrisico´s
B. Algemene en specifieke opbrengstrisico´s
C. Open eind risico´s
D. Schadeclaims
E. Verstrekte geldleningen, garantstellingen en deelnemingen
F. Verzekeringsrisico´s
G. Risico´s vergunningverlening
H. Risico´s grondexploitaties
I. Overige risicoposten
J. Algemene reserve risico's Sociaal Domein

Voor de posten die zijn vermeld onder A t/m E zijn in de vertrouwelijke risicomatrix concrete risicobedragen opgenomen met een taxatie van de risicokans. Voor zover niet vertrouwelijk zijn deze in onderstaande teksten vermeld.
T.a.v. de posten onder F, G en I is volstaan met vermelding van aanwezige risico´s in de risicomatrix. Er is voor deze posten onvoldoende basis om per post een concreet risicobedrag in de risicomatrix op te nemen (pm posten). Wel is voor het totaal van de pm risico´s in de risicomatrix een stelpost opgenomen van € 1,5 mln.
Het risicobedrag m.b.t. grondexploitaties (onder H) is gebaseerd op de meest recente actualisatie van de risicoberekening die is opgenomen in de laatste MPV.

A. Algemene en specifieke uitgaafrisico´s

Renteramingen
De invloed van rentemutaties op onze begroting is met name gerelateerd aan de omvang van het financieringstekort en de omvang van te herfinancieren langlopende leningen en van leningen waarvoor renteherziening gaat plaatsvinden. Voor 2015 wordt uitgegaan van renteniveaus van 3,0 % voor lang en 1,5 % voor kort geld. In de risicomatrix is het effect van 1% extra rentestijging verwerkt (post van ca € 1,7 mln. laag risico).
De kans op tegenvallers t.a.v. renteramingen neemt toe, vooral indien de volgende situaties zich gelijktijdig gaan voordoen: stijgende renteniveaus, afnemende omvang van financiering met eigen vermogen en toename en/of snellere besteding van verleende investeringskredieten.

Loon- en prijsontwikkeling aan de uitgavenkant van de begroting
In de risicomatrix is het effect van 1% additionele stijging van lonen en prijzen voor de algemene middelen verwerkt (post van € 1,9 mln. midden risico).

BTW Leerlingenvervoer
Controle door de Belastingdienst heeft nog niet plaatsgevonden over het jaar 2009 en 2010 t/m augustus. Tegen de opvatting van de Belastingdienst dat de gemeente geen btw-ondernemer is voor het vervoer van leerlingen is bezwaar ingediend. Dit bezwaarschrift is nog niet afgewikkeld. Als het bezwaarschrift wordt afgewezen dan ontvangt de gemeente een naheffingsaanslag van ca. €. 100.000 (hoog risico).

Voorziene wetswijziging ouderbijdrage Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)
Er is wetgeving in voorbereiding die gemeenten verplicht de ouderbijdrage voor VVE te beperken tot het minimum volgens de kinderopvangtoeslag. De financiële consequenties zijn op dit moment nog niet te overzien. Er zal gezocht worden naar een oplossing binnen het bestaande budget. Te zijner tijd zal een nieuwe tabel voor VVE-kinderen worden opgesteld. De bijdrage voor regulier peuterspeelzaalwerk blijft onveranderd. Als het lukt om binnen het bestaande budget te blijven, dan kan deze risicopost worden geschrapt. In de risicomatrix is een midden risico van € 150.000 opgenomen.

B. Algemene en specifieke opbrengstrisico´s

Gevolgen rijksbeleid
De risico's met betrekking tot de decentralisatie van de drie sociaal domein taken (jeugd, Wmo en participatie) worden toegelicht onder de totale risico's van het sociaal domein verderop in deze paragraaf.

Ontwikkeling algemene uitkering gemeentefonds
Met ingang van 2012 is de groei van het gemeentefonds weer aan de ontwikkeling (accres) van de netto rijksuitgaven gekoppeld. Bijstelling van de accressen voor de komende jaren is een reëel risico. Daarnaast is er het risico dat er sprake is van onderuitputting op de rijksuitgaven van 2014. In de meicirculaire 2015 wordt de definitieve uitkomst over 2014 verwacht. Er is een midden risicobedrag opgenomen van ca € 1,9 mln. (1% structureel risico).
Een ander reëel risico betreft de verdeelsystematiek van de algemene uitkering. De werkelijk ontvangst via de algemene uitkering is mede afhankelijk van de ontwikkeling van de verdeelmaatstaven bij de andere gemeenten. Daarnaast is een verdeelrisico aanwezig vanwege het groot onderhoud aan de verdeelsystematiek van het gemeentefonds. Deels vindt invoering plaats in 2015 en deels in 2016. In de risicomatrix is voor het verdeelrisico's een midden risicobedrag opgenomen van ca € 1,9 mln. (1% structureel risico).

BTW risico’s BCF
Conform de afspraken vastgelegd na afronding van de BCF(= BTW Compensatie Fonds) is een risicopost hoog opgenomen ter grootte van € 0,6 mln in verband met mogelijke controles belastingdienst

Volumerisico´s opbrengstramingen
Deze doen zich voor bij de OZB en bij diverse eigen heffingen zoals bouwleges, leges burgerzaken, markt-/havengelden. Ook het volume van geraamde dividenden is te zien als een risicopost. Het risicodeel op deze posten is in de risicomatrix gesteld op 10% van de geraamde bedragen en heeft een structureel karakter.
Deze risico’s kunnen jaar in jaar uit voorkomen, maar zijn door de economische crisis extra actueel.
Door de aanhoudende lage bouwvolumes staat de kostendekkendheid van de bouwleges sterk onder druk.
In de risicocalculatie is in totaal ca € 1,3 mln. als risicobedrag opgenomen (waarvan ruim € 0,5 mln. als hoog risico; bijna € 0,8 mln. als middenrisico).

Minderopbrengst OZB verzorgingstehuizen
Door recente jurisprudentie is onduidelijkheid ontstaan hoe om te gaan met de woondelenvrijstelling bij verzorgingstehuizen. In een uitspraak van het Gerechtshof Den Haag is uitgemaakt dat er veel eerder sprake is van het moeten heffen tegen woningtarief i.p.v. het niet-woningtarief. Dit betekent dat geen gebruikersaanslag meer wordt opgelegd en bovendien dat de eigenarenaanslag tegen een lager tarief wordt opgelegd. Daarnaast is er een recente uitspraak van het Gerechtshof Amsterdam geweest die de oude lijn in de jurisprudentie handhaaft. Hierbij heeft de gemeente Zwolle zich aangesloten. In 2014 hebben hiervoor in Zwolle geen procedures gelopen.
We blijven dus vooralsnog de vrijstelling toepassen zoals we al deden. In de risicocalculatie is € 0,35 mln. als laag risicobedrag opgenomen.

Dividenduitkeringen
De gemeente ontvangt jaarlijks dividenduitkeringen van een aantal verbonden partijen. In de risicocalculatie wordt rekening gehouden met een daling van 10%.

Groene en Blauwe Diensten (onderdeel van ILG 2007-2013)
Groene en Blauwe Diensten (GBD) geeft invulling aan het aspect van particulier beheer van landschap, natuur, recreatieve ontsluiting en waterbeheer door particuliere grondgebruikers.
Dit project maakt onderdeel uit van het provinciaal meerjarenprogramma Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG 2007-2013). In 2014 heeft over het totale project ILG eindverantwoording plaatsgevonden aan de provincie.
De provincie heeft op het onderdeel GBD fors lager vastgesteld: een bedrag van € -249.000 vnl. door een toegepaste rendementskorting door de provincie.
Tegen deze lagere vaststelling hebben wij net als meerdere partijen/gemeenten (Groene/Blauwe diensten) bezwaar aangetekend bij de provincie.

C. Open eind risico´s

Een aantal regelingen kenmerkt zich door een open eind karakter. Als inwoners van Zwolle voldoen aan de criteria kunnen zij een beroep doen op deze regelingen, ook al zou dat leiden tot een overschrijding van het gemeentelijk budget. Als regel wordt in de risicomatrix 10% van het in de begroting opgenomen bedrag als risicopost meegeteld. De risico's gepaard gaande met het sociaal deelfonds zijn onder categorie J verwoord.

Wet Werk en Bijstand
Gemeenten voeren de bijstand in medebewind uit. De gemeenten ontvangen daartoe een budget van het rijk via een specifieke uitkering. In 2015 is door het rijk een nieuw verdeelmodel geïntroduceerd. Als gevolg daarvan is het rijksbudget voor de gemeente Zwolle met ruim 14% omlaag gegaan van € 49,1 mln. (2014) naar € 42,1 mln (2015). Inmiddels is duidelijk geworden dat het model overhaast is ingevoerd waardoor er verdeelstoornissen in zitten, die tot onvoorspelbare uitkomsten leiden. Ook voor Zwolle. De minister heeft dit inmiddels onderkend en er komt een verbeterplan voor het model. Echter het rijksbudget voor 2015 blijft ongewijzigd.
De vraag is nu of de gemeente Zwolle uit zal komen met het rijksbudget. Het totaal aan bijstandsuitkeringen 2014 bedroeg € 43,9 mln. Als gevolg van de invoering van de kostendelersnorm en de Wet hervormingen kindregelingen zullen de bijstandsuitgaven over 2015 ten opzichte van 2014 dalen, anderzijds zullen meer personen met een arbeidsbeperking in de bijstand terecht komen door het stopzetten van de toegang tot de Wet Sociale Werkvoorziening en (deels) de Wajong.
Tekorten komen in eerste aanleg voor rekening van de gemeente, overschotten mogen gemeenten vrij besteden. Voor de tekorten geldt een maximum van 100% eigen risico voor een afwijking tot de eerste 7,5% en 50% over de afwijking van 7,5% t/m 12,5%. Het maximale risico voor de gemeente Zwolle is daarmee € 4,1 mln. In de Berap is een afwijking van € 1,0 mln. aangegeven. Het resterend risico bedraagt daarmee 3,1 mln.
De weging van het risico voor de Wet Werk en Bijstand is verhoogd van laag (25%) naar middel (50%). In de risicomatrix is hiervoor een risicopost opgenomen van € 6,2 mln. Tegen 50% is dit 3,1 mln.

Armoedebestrijding en schuldhulpverlening
De uitgaven voor bijzondere bijstand, een verzamelpost van diverse open eind regelingen, hebben in 2014 een verdere stijging laten zien. De stijging betreft met name de kosten van beschermingsbewind en duurzame gebruiksgoederen. Bij beschermingsbewind is de stijging door de gemeente niet beïnvloedbaar. De stijging is in lijn met landelijke ontwikkelingen. Het beroep op duurzame gebruiksgoederen neemt toe. Daarnaast wordt een verdere stijging van het aantal deelnemers aan de collectieve zorgverzekering verwacht. Het financieel risico is beoordeeld als midden. In de risicomatrix is hiervoor een risicopost opgenomen van € 0,8 mln.

Leerlingenvervoer
Het financieel risico van deze regeling is beoordeeld als laag. In de risicomatrix is voor leerlingenvervoer een risicopost opgenomen van € 0,2 mln.

Kwijtschelding
De risico’s zijn zeer beperkt en hebben vooral betrekking op de afvalstoffenheffing. Deze risico’s zijn afgedekt via de reserve afvalstoffenheffing. Bij OZB en rioolheffing is de kwijtschelding qua omvang bijna te verwaarlozen.
Het beperkte risico is in de risicomatrix op pm gesteld.

D. Schadeclaims

Planschade
Er zijn in 2014 meerdere planschadeverzoeken in behandeling genomen die hebben geleid tot schadevergoeding.
Deels worden de kosten opgevangen binnen projecten c.q. het budget planschade. Hoge claims kunnen echter niet opgevangen worden. Dit geldt ook voor een aantal schadekwesties/claims die in de fase van bezwaar en beroep zijn beland. (zie voor concrete informatie de stukken die vertrouwelijk ter inzage liggen)
Om te vermijden dat planschades voor rekening van de gemeente komen, wordt in recente en nieuwe overeenkomsten met ontwikkelaars zoveel als mogelijk opgenomen dat zij verantwoordelijk zijn voor planschades.

Overige schadeclaims
Er is sprake van een aantal lopende schadeclaims met een risico op financieel verlies voor de gemeente (zie de vertrouwelijke specificaties).

Potentiële schadeclaims
Bij het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte loopt de gemeente een toenemende kans op schadeclaims, omdat bedrijven inkomsten mislopen door slechte bereikbaarheid, in het bijzonder wanneer projecten langer duren dan enkele werkdagen. De juridisering van de samenleving neemt toe en daarmee wordt het risico dat de gemeente door burgers aansprakelijk wordt gesteld voor geleden schade, groter.
Het risico voor dit onderdeel is in de risicomatrix op pm gesteld.

E. Verstrekte geldleningen, garantstellingen en deelnemingen. Rente-instrumenten.

Verstrekte geldleningen en economische deelnemingen.
De boekwaarde van de door onze gemeente verstrekte geldleningen c.q. economische deelnemingen bedraagt per 31 december 2014 ca € 51 mln.
Het grootste deel hiervan, bijna € 22 mln. betreft leningen aan woningcorporaties c.a. Dit bedrag is lager dan vorig jaar vanwege reguliere aflossingen. Onderhavige geldleningen vallen onder de vrijwaring door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Eerst indien het WSW in financiële problemen geraakt, nadat ook haar garantievermogen is aangesproken, zijn de gemeenten, samen met het rijk, gehouden naar rato bij te dragen in een achtergestelde lening aan het WSW. Hoewel enkele jaren terug enkele woningcorporaties negatief in het nieuws zijn gekomen, achten wij het geheel beheersbaar. Het risico ter zake kwalificeren we als gering (als pm verwerkt).
Door ons verstrekte leningen aan zorginstellingen hebben een schuldrest van € 2,4 mln. Het risico achten we laag.
Circa € 7,2 mln. verstrekten we, vaak achtergesteld, in het kader van economische deelneming aan bedrijven met een karakter van publieke taak (energie, water, afvalverwijdering). Beperkt risico op deze investeringen is zeker aanwezig gelet op de economisch onzekere tijden. Als pm risico opgenomen in de matrix.
Voor wat betreft de verstrekte leningen in het kader van bijstand c.a., € 3,2 mln. per ultimo 2014, ligt het risico volledig bij het rijk.
De overige schuldrest van circa € 1 mln. betreft leningen verstrekt in het kader van ouderenbeleid aan enkele organisaties op het terrein van de sport en aan particulieren voor riolering en zonnepanelen. Dit is inclusief een reservering ten behoeve van mogelijke besluitvorrning met betrekking de gemeentegarantie (verwacht in voorjaar 2015). Ten aanzien van laatstgenoemde schuldrestanten ligt het risico voor het tijdig ontvangen van rente en aflossing volledig bij onze gemeente. Ons zijn op dit moment geen signalen bekend van betrokken organisaties en/of particulieren die niet aan hun verplichtingen zouden kunnen voldoen. In de matrix is een laag risico opgenomen.
Naast voorgaande leningen verstrekken we nog leningen t.b.v. doelgroepen, die volledig worden gedekt ten laste van respectievelijke stimuleringsfondsen. Risico hierop achten we gering, derhalve pm risico opgenomen.

Garantstellingen
De gemeente Zwolle heeft zich (mede) garant gesteld voor de tijdige betaling van rente en aflossingen op leningen waarvan het schuldrestant ultimo 2014 € 1.971 mln. bedraagt.

Een schuldrestant van ruim € 697 mln. betreft de garantie van leningen aan woningcorporaties. Deze leningen zijn in eerste instantie gegarandeerd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Ten aanzien hiervan hebben deelnemende gemeenten, samen met het rijk, een achtervangfunctie (zie boven).

Een schuldrestant van € 1.265 mln. betreft garantie van hypothecaire leningen aan particulieren in het kader van woningbouw cq. woningverbetering. Het risico over deze categorie leningen is in de risicomatrix als PM post verwerkt.
Bijna € 14 mln. hiervan betreft oude garanties t.b.v. particulieren ten aanzien waarvan we het risico zeer gering achten. De stijging van de huizenprijzen in de loop der jaren moet ruim voldoende geweest zijn, bij (gedwongen) verkoop in voorkomend geval, het schuldrestant van meestal ‘slechts’ enkele tienduizenden euro’s, te dekken.
Het schuldrestant van door onze gemeente gegarandeerde geldleningen verstrekt aan particulieren door het Nationaal Restauratiefonds (NRF), bedraagt ruim € 1 mln. In totaal is sprake van 44 betrokken particulieren. Onze gemeente kan aangesproken worden voor de helft van het totale schuldrestant ofwel ruim € 0,5 mln.
Het schuldrestant van leningen die t/m 2010 via het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW), via de Nationale Hypotheek Garantie (NHG), aan inwoners van onze gemeente zijn verstrekt, bedraagt € 1.250 mln. Het rijk en de gemeenten vervullen ook hier de achtervangfunctie; zij kunnen ieder voor 50% worden aangesproken op financiële tekorten van dit waarborgfonds, voor zover het betreft leningen die t/m 2010 onder deze garantie zijn verstrekt. Met ingang van 2011 staat het rijk zelfstandig volledig garant voor alle vanaf dan verstrekte leningen.
Een simulatie heeft eerder aangetoond dat voor rijk en gemeente in dezen sprake is van een niet te veronachtzamen, maar klein risico. Ons risico is als pm opgenomen.

Tot slot is nog sprake van garantie betreffende een schuldrest van ruim € 9 mln. wegens leningen aan diverse organisaties in onze stad waarvoor onze gemeente 100% garant staat. Een detaillering is opgenomen in de risicomatrix. Het risico daarop aangesproken te worden schatten we in het geheel genomen als laag in.

Deelnemingen
De gemeente Zwolle participeert in een aantal, overheid-geliëerde, bedrijven.
In de vorm van deelname in het aandelenkapitaal geschiedt dit ultimo 2014 tot een bedrag, onze boekwaarde, van ruim € 1,0 mln. Deze aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. In het algemeen is de werkelijke waarde van dit aandelenkapitaal op dit moment

aanzienlijk hoger. Er zijn geen redenen die doen twijfelen aan een ongestoorde voortgang van betreffende bedrijven. Derhalve is het risico op deze deelnemingen vrijwel nihil.
Tot een bedrag van circa € 7,2 mln. heeft de gemeente Zwolle geïnvesteerd in bedrijven in de vorm van achtergestelde leningen. Voor deze leningen is sprake van een laag risico (zie onderdeel garantstellingen).

Waardepapier
Reeds vele jaren bezit onze gemeente een aantal waardepapieren. De nominale waarde daarvan, onze boekwaarde, bedraagt ultimo 2014: € 261.060.
Ter zake is sprake van een koersrisico; met inachtneming van het huidige renteniveau zal de marktwaarde van deze waardepapieren op dit moment ongeveer nominaal zijn; we schatten in op ca. 100%. In de risicomatrix is een midden risico van € 261.000 opgenomen.

F. Verzekeringsrisico´s

Met name bij voorzieningen in de openbare ruimte is er sprake van een risico op financiële schade die niet door een verzekering wordt gedekt. In dit verband zijn vooral de volgende risicogebieden te noemen:
- onderhoud wegen, verharding, bruggen, verlichting, bebording, gladheidbestrijding;
- onderhoud havens, watergangen, bermen;
- onderhoud bomen, speelwerktuigen;
- onderhoud riolering
- kabels en leidingen in de openbare ruimte.

De gemeente is verzekerd voor die gevallen, waarin de gemeente naar derden onrechtmatig handelt, of in het geval van wegbeheer, wegmeubilair een gevaarlijke situatie laat ontstaan of heeft laten ontstaan. Voor wegbeheer, leidingbeheer geldt risico aansprakelijkheid, hetgeen betekent dat als er zich een gevaar voordoet en men hiervan schade lijdt, de gemeente in beginsel aansprakelijk is. Voor zaak- en letselschade is het eigen risicobedrag € 5.000 per gebeurtenis. Voor vermogensschade is dit € 12.500 per gebeurtenis.
Onveilige situaties kunnen bij ons onbekend zijn. Zodra wij er kennis van nemen, worden deze met voorrang opgeheven. Het relatief beperkte budget voor structureel onderhoud van onder andere elementenverhardingen zou risicoverhogend kunnen werken. In de praktijk blijkt dit echter mee te vallen. In de afgelopen jaren hebben zich geen calamiteiten voorgedaan.

De gemeente is eigen risicodrager waar het gaat om technische kunstwerken (tunnels, viaducten etc.). Alle technische kunstwerken worden minimaal eens per 2 jaar geïnspecteerd op de aspecten heel en veilig.

De parkeerapparatuur van de gemeentelijke parkeergarages/terreinen is onder de brand- c.q. uitgebreide gevarenverzekering meegenomen. De betaalautomaten voor straatparkeren zijn niet verzekerd. In de budgetten is een post opgenomen voor kosten van vandalisme/schade.

G. Risico´s vergunningverlening

Zie vertrouwelijke informatie.

H. Risico’s vastgoed

De risico’s m.b.t. de grondexploitaties zijn uitgewerkt in de MPV 2014. Deze zijn ten behoeve van de jaarrekening geactualiseerd, met als uitkomst dat het risicobedrag daalt naar ca. € 22,5 mln.

I. Overige risicoposten

Algemeen
De hierna toegelichte risico´s zijn verwerkt in het in de risicomatrix opgenomen totaalbedrag voor pm-posten zijnde 1,5 mln..

Boomziektes en stormschade
De afgelopen jaren worden we door de klimaatverandering steeds vaker geconfronteerd met boomziektes en stormschade.
Boomziektes en –plagen:
1. Iepen, kastanjebomen en risicobomen worden gecontroleerd. Vanwege kans op infectie van gezonde bomen worden zieke iepen direct verwijderd en vervangen. Wat de kastanjeziekte betreft worden er preventieve maatregelen genomen. Dode kastanjes worden verwijderd en vervangen. De potentiële risicobomen, circa 12.000 stuks, worden om de 2 jaar geïnspecteerd; de “echte” risicobomen, circa 800 stuks, worden elk jaar gecontroleerd.
2. De eikenprocessierups lijkt zich te stabiliseren. Direct optreden is noodzakelijk vanwege de gezondheidsrisico’s voor onze burgers.
3. Overlast door de spinselmot is sterk verminderd.
4. De essentakkensterfte, is voor het eerst gesignaleerd in Zwolle in 2012 en breidt zich langzaam verder uit.
5. Bovendien neemt overlast door “lekkende bomen” toe. Door warmere zomers, hebben bomen meer last van luizen, die daardoor vaker hinderlijk gaan "druipen". Naast Lindes geven ook andere boomsoorten deze overlast.

Stormschade wordt veelal veroorzaakt door bomen, die in hun val hun omgeving beschadigen. Het blad blijft tegenwoordig langer aan de bomen, waardoor deze langere tijd gevoelig zijn voor stevige stormen (een boom zonder blad kan veel meer wind verdragen). Bovendien vinden meer stormen plaats in de periode dat de bomen nog bladdragend zijn.

Vandalisme
Niet alleen met Oud en Nieuw, maar gedurende het gehele jaar worden we geconfronteerd met vandalisme en diefstal. Van pure vernieling van straatmeubilair tot het stelen van doelen etc. Tot dusver lukt het meestal de geleden niet verhaalbare schade binnen de reguliere budgetten op te vangen.

Geluidsreducerend asfalt
Afgelopen jaar is gebleken dat de deklagen met geluidwerend asfalt (ZSA) sneller slijten dan was aangenomen. Dat heeft geleid tot tussentijdse kredietaanvragen voor vervangen van het asfalt op Hasselterweg en Westenholterallee. Niet uitgesloten kan worden dat ook op andere wegen deze problematiek zich gaat voordoen. Momenteel wordt verdiepend onderzoek uitgevoerd op diverse wegvakken waar dit type asfalt is toegepast in verleden. Dit onderzoek zal eerst moeten uitwijzen of versnelde vervanging van deklagen absoluut nodig is en wanneer.

Kademuren Thorbeckegracht en Bleekerswegje
De kademuren langs de Thorbeckegracht en Bleekerswegje zijn gebouwd op een houten draagconstructie. Bij extreem laag water komt een deel het hout boven het water uit. Hierdoor ontstaat aantasting van het hout.
Door de jaren heen is de kwaliteit van de draagconstructie sterk afgenomen en bestaat de mogelijkheid dat de kademuren gaan verzakken. Direct instortingsgevaar is niet te verwachten.
Op dit moment loopt een onderzoek naar de te verwachten restlevensduur van het houtwerk onder de kademuren en de mogelijkheden voor herstel.

ICT
De steeds complexer wordende informatievoorziening en de enorme afhankelijkheid daarvan gaan gepaard met een toenemend risico op schade door uitval van systemen, fouten in software waardoor onjuiste gegevensverwerking plaats vindt, virussen, onbedoelde inbreuk op systemen e.d. ontstaan. Hoewel door beveiligingen, servicecontracten, uitwijkcontracten, organiseren van achtervang bij leveranciers e.d. al het mogelijke wordt gedaan om de veiligheid en continuïteit te waarborgen, is het risico op schade niet uit te sluiten.

Bedrijfsrisico's
Door verschuiving van taken tussen overheden en door de bezuinigingen kan er een terugloop in werkzaamheden bij verschillende activiteiten ontstaan, bijv. bij projecten en vergunningverlening. De terugloop wordt allereerst opgevangen binnen de flexibele schil van inhuurkrachten, maar het risico van leegloop onder het vaste personeel is niet uit te sluiten. Inzet van personeel op andere plaatsen, die van de crisis geen last hebben of zelfs extra werk hebben, wordt in die gevallen uiteraard overwogen.

Regionalisering brandweer
De brandweer is per 1 januari 2014 geregionaliseerd. Een aantal zaken vereist nog nadere uitwerking, o.a op het terrein van huisvesting en de ontwikkeling van de FLO kosten. Gekoppeld aan deze open einden is er nog sprake van enig financieel risico.

J. Algemene reserve risico's Sociaal domein

Risicomanagement vormt een integraal onderdeel van de implementatie van de nieuwe taken. Deze implementatie kent een hoge dynamiek en complexiteit hetgeen ook betekent dat slechts in algemene zin risico's naar benodigd weerstandsvermogen te vertalen zijn. Het belang van het sociaal domein rechtvaardigt een aparte uitwerking van de bijbehorende risico's en een apart algemene risicoreserve. Ook deze risico's zijn ingedeeld naar de categorie-indeling die ook voor de andere risico's gebruikt worden. We concentreren ons op de risico's bij de operationele structurele bedrijfsuitoefening, zoals die vanaf 2015 plaatsvindt. Dit is het eerste jaar dat de gemeente deze taken uitvoert. Niet alleen de risico's zijn lastig in te schatten, maar ook de kansen.
De uitwerking per budget is opgenomen in de integrale risico-matrix. We zijn hierbij uitgegaan van de nieuwe budgetten, maar wel inclusief de (oude) WMO. Daarmee vervalt de oude reserve WMO, zoals besloten bij de raadsbehandeling van begroting 2015

Op hoofdlijnen:
De met ingang van 2015 te ontvangen rijksbijdrage voor de decentralisaties is gebaseerd op historische kosten. Vanaf 2016 wordt geleidelijk overgegaan naar een objectief verdeelmodel van de rijksbijdrage. Hier ontstaat een risico dat er herverdeeleffecten optreden. In de meicirculaire 2015 wordt meer informatie verwacht over de wijze en het tempo van de herverdeling. De volgende onderdelen beschouwen we vooralsnog als openeindregeling: (nieuwe) WMO, sociale werkvoorziening, mantelzorgcompliment, tegemoetkoming chronische zieken& gehandicapten, individuele begeleiding, dagbesteding, begeleiding opvang, Jeugdzorg, participatie en , als inkomst, de eigen bijdrage. We berekenen deze conform de spelregels van openeindregeling. Risico's als afwenteling vanuit de Wet Langdurige Zorg (WLZ), toename zorgbehoefte, wijzigingen uit gerechtelijke uitspraken, etc. komen vooral hierin tot uitdrukking. Middels de inkoopcontracten is een balans gezocht tussen de beschikbaarheid van zorg en de beheersing van het budget. Het opbouwen van ervaring vraagt tijd.

Beschermd Wonen
We verwachten voor het Beschermd Wonen een hoog risico. In het najaar 2014 is duidelijk geworden dat beschikbare rijksbudgetten beschermd wonen in de centrumgemeenteregio Zwolle niet afdoende aansluiten bij het te contracteren aanbod voorzieningen in natura om de continuïteit van zorg voor bestaande overgangscliënten beschermd wonen te kunnen continueren. Op grond van de prognose van december 2014 is in december gesteld dat een tekort van ca. € 5 mln. dreigde, waarbij bovendien

nog een aantal risico's zijn benoemd die het tekort nog verder zouden kunnen laten stijgen. Inmiddels komt steeds meer zicht. Het totaal gemeentelijk risico wordt nu geprognosticeerd op € 9,0 mln. aan benodigde, hogere rijksmiddelen.Over de aanvullende middelen alsmede de verdeling daarvan wordt scherp contact gehouden met het ministerie van VWS en de VNG, zodat voor de centrumgemeenteregio Zwolle de financiële mogelijkheden meer gaan aansluiten bij de opgave. Nadat ook van de rijksoverheid in de meicirculaire helder maakt in welke mate de centrumgemeenteregio Zwolle gecompenseerd wordt als het gaat om de rijksmiddelen beschermd wonen kan dit risico worden bijgesteld bij het najaarsmoment. Daarnaast vind er overleg plaats in dit voorjaar over een risicoverevenings- model tussen de regiogemeenten. Deze beide elementen rechtvaardigen een hoog risico, waarbij verwacht wordt dat de gemeente toch minstens een deel van het verschil zal ontvangen. Het bedrag is derhalve ingeschat op € 5,0 mln.

Wet sociale werkvoorziening
De weging van het risico voor de Wet sociale werkvoorziening is verhoogd van laag (25%) naar middel (50%). In de risicomatrix is hiervoor een risicopost opgenomen van € 2,7 mln.

In 2015 is de begroting voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening bij de WEZO NV ten laste van het Participatiebudget structureel verhoogd met € 1,8 mln. Dit om een oplossing te bieden voor het jaarlijks terugkerend tekort op de uitvoering. In de jaarrekening 2014 en begroting 2015 dient zich echter weer een nieuw tekort aan van respectievelijk € 472.000 (verwerkt in Jaarrekening 2014) en € 600.000 (verwerkt in BERAP 1 2015).

Inmiddels is een onderzoek gestart naar de toekomst van de uitvoering van de Wet sociale werkvoorzieningen en de uitvoeringsorganisatie WEZO NV. De deelnemende gemeenten onderzoeken een nieuwe inkooprelatie met de Wezo NV waarbij een reële kostprijs uitgangspunt is in plaats van de rijksbijdrage. De oplopende tekorten in de uitvoering maken daar nadrukkelijk onderdeel uit van dit onderzoek. Uit het onderzoek zal meer duidelijk moeten worden wat de mogelijkheden zijn om de tekorten beheersbaar te houden dan wel terug te dringen. Dit zal van invloed zijn op de beschikbare ruimte voor andere taken binnen de Participatiewet die per 1 januari 2015 zal worden ingevoerd.

Samengevat schatten we voor 2015 in dat de risico's € 10 mln. bedragen. Omdat we ervan uitgaan dat niet alle risico's zullen optreden hanteren we conform de nota weerstandsvermogen & risicomanagement van 50% als benodigd minimum beschikbaar weerstandsvermogen.

Beoordeling weerstandsvermogen

Conform de door de raad vastgestelde beleidskaders heeft een calculatie plaatsgevonden van de geïnventariseerde risico´s met maart 2015 als peilmaand. De uitkomsten –in de vorm van een risicomatrix met achterliggende onderbouwingen- liggen vertrouwelijk ter inzage. In totaliteit is een risicobedrag gecalculeerd van ca € 48,6 mln. Dit bedrag heeft voor ruim € 22,4 mln. betrekking op niet afgedekte risico´s grondexploitaties, voor 11,8 mln. op risicios'sociaal domein en voor bijna € 14,4 mln. op overige niet afgedekte risico´s. Bij de berekening van dit bedrag zijn de uitgangspunten gehanteerd zoals vastgelegd in de door de raad in februari 2012 vastgestelde nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

In vergelijking tot de peiling in de voorgaande risicomatrixen is de volgende ontwikkeling waar te nemen :

Peilingsmaand	Risico-Bedrag	Dekkingspercentage gerealiseerd met beschikbare weerstandscapaciteit	Procentuele aandelen posten met:		
			Hoog risico	Midden risico	Laag risico
september 2007	16,6 mln	60%	45%	36%	19%
augustus 2008	16,9 mln	59%	36%	49%	25%
maart 2009	15,7 mln	64%	40%	45%	15%
augustus 2009	15,3 mln	65%	36%	45%	19%
maart 2010	23,0 mln	50%	31%	50%	19%
augustus 2010	27,6 mln	50%	50%	29%	21%
maart 2011	23,7 mln	50%	32%	39%	29%
augustus 2011	21,8 mln	50%	36%	40%	24%
Februari 2012	56,1 mln	55%	45%	41%	14%
September 2012	55,2 mln	56%	44%	41%	15%
Maart 2013	44,5 mln	57%	55%	31%	14%
Augustus 2013	45,6 mln	55%	48%	38%	14%
Maart 2014	40,5 mln	60%	49%	31%	20%
Augustus 2014	42,1 mln	59%	44%	37%	19%
Maart 2015	48,6 mln	57%	43%	42%	14%

De stijging van het risicobedrag van augustus 2014 naar maart 2015 met ca € 6,6 mln. is m.n. te verklaren door een geactualiseerd hoger risicobedrag voor grondexploitaties (€ 0,6 mln), een stijging van de risico's sociaal domein met € 4,3 mln. en een stijging van de overige risico's met € 1,7 mln.

Conform de berekening in de vertrouwelijke risicomatrix is het benodigde weerstandsbedrag ter afdekking van het risicobedrag ad € 48,6 mln. bepaald op ca € 27,6 mln. Hiermee wordt een afdekking van risico's van 57% bereikt, hetgeen ligt tussen de afgesproken marge van 50% en 100%.

Paragraaf 3 Verbonden partijen

In de paragraaf verbonden partijen besteden wij aandacht aan rechtspersonen (verbonden partijen), waarmee de gemeente Zwolle een bestuurlijke én financiële relatie heeft. Verbonden partijen betreffen (participaties in) deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.
Van bestuurlijke belang is sprake wanneer de gemeente zeggenschap heeft door een zetel in het bestuur of door stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt raakt ingeval van faillissement van de verbonden partij of dat de gemeente voor een bepaald bedrag aansprakelijk wordt gesteld als de verbonden partij zijn/haar verplichtingen niet nakomt.

Ten opzicht van de jaarrekening 2013 besteedt de jaarrekening 2014 meer aandacht aan de financiële situatie bij de verbonden partijen. De overzichten zijn naast een verandering in lay-out, uitgebreid met gegevens over de vestigingsplaats, het (verwachte) eigen vermogen, het (verwachte) vreemd vermogen en het (verwachte) financiële resultaat aan het begin en eind van 2014 van de verschillende verbonden partijen. De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015 van de verbonden partij, waarin een verwachting is uitgesproken over de financiële resultaten. Hiermee wordt voldaan aan de nieuwe eisen die zijn gesteld in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) en wordt verder uitwerking gegeven aan de grip op onze verbonden partijen.

Deelname in gemeenschappelijk regelingen:

Gemeenschappelijke GezondheidsDienst IJsselland (GGD IJsselland) - Zwolle				
Programma	Programma 13: Opvang en bescherming / Programma 14: Inkomen			
Oorsprong verbonden partij	Zwolle neemt deel in de GR GGD IJsselland op basis van verlengd lokaal bestuur. Belangrijkste beleidsterrein betreft de publieke gezondheidszorg. Daartoe voert de GGD een aantal wettelijke taken uit (wet Publieke Gezondheid) en een aantal taken 'in vrijwillige samenwerking' (zoals bijv. lijkschouwing).			
Openbaar belang (doelstelling)	Beschermen en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners			
Resultaten beleidsvoornemens	Beschermen en bevorderen van de gezondheid van de inwoners in de GGD-regio. Per 1 januari 2014 is de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen van Icare naar GGD IJsselland overgegaan. Hiermee is een doorgaande lijn gerealiseerd in de jeugdgezondheidszorg voor 0-19 jarigen.			
Bestuurlijk belang	In totaal nemen 11 gemeenten deel aan de Gemeenschappelijke Regeling (RG) GGD IJsselland. Het DB bestaat uit 3 leden. Zwolle levert de voorzitter van DB en twee leden in het AB (waaronder voorzitter).			
Financieel belang	1 januari 2014:	24% (€ 1.613.196)	31 december 2014:	24% (€ 1.613.196)
Toelichting	Financieel belang is de gemeentelijke bijdrage.			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	€ 1.356.000	31 december 2014:	€ 1.423.000
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	€ 6.487.000	31 december 2014:	€ 6.314.000
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 67.000			
Risico's	Geen significante risico's			

Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ) - Zwolle				
Programma	Programma 7: Veiligheid			
Oorsprong verbonden partij	De Veiligheidsregio is ontstaan uit de verplichting, zoals vastgesteld in artikel 9 en volgende van de Wet veiligheidsregio's. Die wet is op 1 oktober 2010 van kracht geworden om daarmee de slagkracht van de overheid bij rampen en zware ongevallen te verbeteren.			
Openbaar belang (doelstelling)	Uitvoering van de veiligheidstaken op basis van de Wet veiligheidsregio's.			
Resultaten beleidsvoornemens	De veiligheidsregio heeft onder meer het regionaal crisisplan vastgesteld, dat de basis vormt waarop de hulpdiensten bij rampen en calamiteiten in samenhang optreden. Daarnaast is er het geactualiseerde regionaal risicoprofiel en het regionaal (brandweer-)dekkingsplan en een aantal rampbestrijdingsplannen.			
Bestuurlijk belang	De veiligheidsregio wordt gevormd door elf gemeenten. De burgemeester van Zwolle is voorzitter van zowel het dagelijks bestuur als het algemeen bestuur.			
Financieel belang	1 januari 2014:	26,5% € (9.080.000)	31 december 2014:	26,5% (€ 8.226.000)
Toelichting	dit is de jaarlijkse bijdrage aan de veiligheidsregio			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	€ 1.681.000	31 december 2014:	€ 1.856.000
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	€ 1.671.000	31 december 2014:	€ 29.967.000
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 4.024.500			
Risico's	Risico wordt gering geacht.			

Regionale Sociale Recherche - Zwolle				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	De Gemeenschappelijke Regeling is in 1992 ontstaan met toentertijd 12 regiogemeenten. In verband met herindeling en wijzigingen bestaat de nieuwe GR sinds 2012 uit 8 gemeenten. De GR is ontstaan uit het oogpunt van effectiviteit. In een groter dienstverband kan een betere kwaliteit en dienstverlening worden geboden. Daarnaast is specifieke kennis op gebied van sociale zekerheidsfraude vereist en eenheid in de uitvoering.			
Openbaar belang (doelstelling)	De gemeenschappelijke regeling is ontstaan om redenen van efficiency, kwaliteitsborging en uniforme aanpak met betrekking tot de bestrijding van sociale zekerheidsfraude en handhaving in bredere zin.			
Resultaten beleidsvoornemens	• Nadruk ligt op zichtbaarheid en dienstbaarheid en het leveren van maatwerk richting regiogemeenten; • Prioriteit bij meest schadeveroorzakende typen van fraude en inspanningen plegen waar dit naar verwachting het meest oplevert. • In stand houden van de regionale samenwerking op het gebied van sociale zekerheidsfraude In 2014 zijn door de sociale recherche in totaal 161 zaken afgehandeld (waarvan 102 in Zwolle). Verder zijn er 5 processen-verbaal opgemaakt tegen 10 personen. Door toedoen van de sociale recherche zijn 30 (10 in Zwolle) uitkeringen beëindigd , hetgeen een besparing opleverde van ruim € 29.000 per maand (€ 9.000 in Zwolle) In totaal werd er voor ruim 1,0 mln. (Zwolle € 767.709) aan fraude opgespoord.			
Bestuurlijk belang	8 gemeenten nemen deel aan deze gemeenschappelijke regeling. De stemverhouding in het Bestuurlijk Overleg (het beslissingsbevoegd forum van portefeuillehouders, waarvan Zwolle voorzitter is) is bepaald op basis van het aantal uitkeringsgerechtigden per gemeenten, met een maximum van 3 stemmen. Zwolle heeft 3 stemmen van de 15.			
Financieel belang	1 januari 2014:	nvt	31 december 2014:	nvt
Toelichting	De uitvoering van de sociale recherche is in handen van de gemeente Zwolle. De kosten worden verrekend o.b.v. het aantal uitkeringsgerechtigden per 31-12.			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	nvt	31 december 2014:	nvt
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	nvt	31 december 2014:	nvt
(Verwacht) Financieel resultaat	Zie toelichting Financieel belang			
Risico's	nvt			

WEZO GR - Zwolle				
Programma	Programma 10: Sociaal economische zelfredzaamheid			
Oorsprong verbonden partij	Vanuit de wettelijke verplichting tot uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening is deze verbonden partij ontstaan.			
Openbaar belang (doelstelling)	De GR WEZO geeft namens de vijf deelnemende gemeenten Wezo NV opdracht tot uitvoering van de Wsw. GR WEZO fungeert als formeel werkgever voor alle – uit de deelnemende gemeenten afkomstige - personen met een Wsw-dienstverband.			
Resultaten beleidsvoornemens	Met de invoering van de Participatiewet per 1-1-2015 stopt de instroom van Wsw-medewerkers. De actuele ontwikkeling en de dubbele bestuursstructuur voor de uitvoering van de Wsw hebben er toe geleid, dat de GR WEZO per 1-1-2016 zal worden opgeheven. In 2014 is de Wsw conform taakstelling uitgevoerd.			
Bestuurlijk belang	5 gemeenten participeren in de GR. Zwolle heeft 2 van de 6 stemmen.			
Financieel belang	1 januari 2014:	73,8% van € 234.000 (€ 173.000)	31 december 2014:	73,8%van € 256.000 (€ 189.000)
Toelichting	De GR heeft een geldlening van € 7,7 mln. aan de NV Wezo verstrekt.			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	0	31 december 2014:	0
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	€ 13.055.000	31 december 2014:	€ 12.131 (verwacht)
(Verwacht) Financieel resultaat	De exploitatie van GR WEZO is budgetneutraal. De gemeenten dragen na rato van deelname in Wezo NV de kosten van € 256.174.			
Risico's	Met de opheffing van de GR WEZO worden alle risico's rechtstreeks gekoppeld aan Wezo NV. Het betreft de garantstelling voor de BNG, garantiestelling niet Wsw-personeel en vastgoed. Het risico is zeer klein.			

Shared Service Centrum Bedrijfsvoering (SSC) - Zwolle				
Programma	Verplichte paragraaf 7: Bedrijfsvoering			
Oorsprong verbonden partij	In 2012 hebben de gemeenten Kampen, Zwolle en de provincie Overijssel het besluit genomen om het Shared Service Centrum Bedrijfsvoering (SSC) op te richten. Het SSC is een samenwerking tussen de gemeente Kampen, gemeente Zwolle en provincie Overijssel op het gebied van bedrijfsvoering (personeels- en salarisadministratie, ICT en inkoop). Vanaf 1 januari 2013 is het SSC gestart en verleent het de genoemde diensten aan de drie partnerorganisaties.			
Openbaar belang (doelstelling)	Efficiëntere uitvoering van diensten op het gebied van personeels- en salarisadministratie, ICT en inkoop.			
Resultaten beleidsvoornemens	De gemeente Zwolle treedt op als gastheerorganisatie voor het SSC en de SSC- medewerkers zullen naar verwachting begin 2014 in dienst komen bij de gemeente Zwolle. In 2014 wordt het accent gelegd op de daadwerkelijke realisatie van beoogde besparingen. In 2014 zal het perspectief op uitbreiding met andere (bedrijfsvoerings) diensten en met andere deelnemende overheden verder ontwikkeld worden. Dit perspectief zal in de bedrijfsvoeringnota 2014-2017 verwoord worden. Uitbreiding wordt niet in 2014 verwacht.			
Bestuurlijk belang	Zwolle, Kampen en de provincie Overijssel participeren in de GR. Zwolle participeert in de hoedanigheid als centrumgemeente in de GR SSC Bedrijfsvoering.			
Financieel belang	1 januari 2014:	n.v.t.	31 december 2014:	n.v.t.
Toelichting	Als participant is Zwolle een bijdrage in de regeling verschuldigd respectievelijk moet Zwolle betalen voor afgenomen producten en diensten van het SSC			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	n.v.t.	31 december 2014:	n.v.t.
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	n.v.t.	31 december 2014:	n.v.t.
(Verwacht) Financieel resultaat	n.v.t.			
Risico's	Als participant is Zwolle mede risico drager van een eventueel nadelig exploitatieresultaat van het SSC. De mate waarin is afhankelijk van de nog nader uit te werken verrekenafspraken tussen de drie participanten. Het financieel risico op dit moment nog onbekend.			

Historisch Centrum Overijssel (HCO) - Zwolle				
Programma	Programma 12: Cultuur			
Oorsprong verbonden partij	Eind jaren 90 is er een landelijke tendens geweest dat in elke provincie een historisch centrum is geopend. De samenstellingen van deze historische centra verschilt. Vrijwel altijd is het historisch centrum ook in de provinciehoofdstad gevestigd. Gedachte destijds was vooral dat het archief beter en breder beschikbaar moest zijn (toegankelijkheid) en daarop is de wetgeving aangepast zodat de historische centra er kwamen.			
Openbaar belang (doelstelling)	HCO voert voor de gemeente de wettelijke archieftaak uit. Daarnaast zijn er publiekstaken gericht op ontsluiting van de archieven, zoals tentoonstellingen, websites e.d. Dit is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling, aanvullend in een vierjarig activiteitenplan.			
Resultaten beleidsvoornemens	Het rijk is voornemens om de Gemeenschappelijke Regeling (GR) voor alle historische centra aan te passen. Echter spelen deze voornemens al langer en is hierin weinig voortgang. Indien de GR gewijzigd wordt, zal ook de bestuurssamenstelling worden gewijzigd. Hierover bent u geïnformeerd in 2014, toen u heeft ingestemd met de huidige invulling van het bestuur. De provincie heeft niet deelgenomen aan de GR, maar is een dienstverleningsovereenkomst aangegaan.			
Bestuurlijk belang	50% gemeente Zwolle en 50% Ministerie van OCenW			
Financieel belang	1 januari 2014:		31 december 2014:	
Toelichting	De totaaltelling van de balans op 1 januari 2014 is € 2.124.431. De verleende bijdrage voor 2014 is € 1.492.609.			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	€ 344.910	31 december 2014:	€ 415.827
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	€ 1.779.517	31 december 2014:	€ 1.507.024
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 71.000			
Risico's	Gezien de bestuurlijke constructie bedraagt het financiële risico 50% van een eventueel tekort. Een tekort wordt niet verwacht. Accountantscontrole moet nog plaatsvinden.			

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn (GBLT) - Zwolle				
Programma	Programma 18: Financiering en algemene dekkingsmiddelen			
Oorsprong verbonden partij	GBLT voert de belastingheffing en inning plus de Wet WOZ uit voor haar leden.			
Openbaar belang (doelstelling)	Doelstelling van GBLT is het zorgdragen voor een efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen en WOZ uitvoering			
Resultaten beleidsvoornemens	Door samenwerking ontvangen onze burgers nog maar één aanslag waarin zowel gemeentelijke als waterschapsbelastingen zijn opgenomen. Daarnaast verwachten we door verder samenwerking en uitbreiding de lasten te reduceren.			
Bestuurlijk belang	In totaal nemen 6 waterschappen en 4 gemeenten deel aan GBLT. Het DB bestaat uit 1 lid van de gemeenten en 1 lid vanuit de waterschappen. Zwolle is met één lid vertegenwoordigd in het AB net als de andere deelnemers.			
Financieel belang	1 januari 2014:	9,3% (1.580.000)	31 december 2014:	9,4% (1.575.000)
Toelichting	Jaarlijkse bijdrage			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	€ 1.398.000	31 december 2014:	€ 713.000
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	€ 5.833.000	31 december 2014:	€ 8.293.000
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 334.000			
Risico's	Risico zit hier voornamelijk in het realiseren van de begrote belastinginkomsten, dit risico wordt beperkt geacht.			

Deelname in vennootschappen:

NV BNG Bank – Den Haag				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	De N.V. BNG Bank is in 1914 opgericht door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (onder de naam 'Gemeentelijke Credietbank'). De bank is een structuurvennootschap. Klanten van BNG Bank zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. BNG Bank biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer. Ook participeert de bank in publiek-private samenwerking. Verreweg het grootste deel van de kredietverlening van de bank is kredietrisicovrij, omdat deze aan of onder garantie van overheden plaatsvindt.			
Openbaar belang (doelstelling)	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecificeerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. Doelen voor de gemeente Zwolle zijn : • invloed op dienstverlening en kostenniveau • rendement op aandelen			
Resultaten beleidsvoornemens	Geen bijzonderheden			
Bestuurlijk belang	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Gemeente Zwolle heeft via stemrecht een belang van 0,27%.			
Financieel belang	1 januari 2014:	149.097 aandelen à € 2,50 nominaal = € 372.743	31 december 2014:	149.097 aandelen à € 2,50 nominaal = € 372.743
Toelichting				
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	€ 3.430 mln.	31 december 2014:	€ 3.582 mln.
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	€ 127.721 mln. + 32 mln. achtergestelde schulden	31 december 2014:	€ 149.891 mln. + 32 mln. achtergestelde schulden
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 126 mln.			
Risico's	Risico wordt gering geacht			

NV Essent-opvolgers - 's Hertogenbosch				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	In 2009 is het productie- en leveringsbedrijf verkocht aan RWE. We zijn nog aandeelhouder in enkele BV's ter afdoening van de verkoop aan RWE waaruit nog geld kan vrijvallen.			
Openbaar belang (doelstelling)	Gezamenlijk met de andere aandeelhouders geleidelijke afbouw van de banden met de restanten van Essent.			
Resultaten beleidsvoornemens	In 2014 zijn er geen ontwikkelingen geweest met betrekking tot afbouw van de banden met Essent. Wij onderzoeken de mogelijkheid om tot verkoop over te gaan.			
Bestuurlijk belang	Gemeente Zwolle heeft via stemrecht een belang van 0,24%.			
Financieel belang	1 januari 2014:	355.645 aandelen à € 1,- nominaal	31 december 2014:	355.645 aandelen à € 1,- nominaal
Toelichting				
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	niet van belang	31 december 2014:	niet van belang
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	niet van belang	31 december 2014:	niet van belang
(Verwacht) Financieel resultaat	niet van belang			
Risico's	Risico wordt gering geacht			

Enexis Holding N.V. - 's Hertogenbosch				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland is Essent per 30 juni 2009 gesplitst in een Netwerkbedrijf en een Productie- en Leverings Bedrijf. Enexis richt zich op de netwerkactiviteiten. Het productie- en leveringsbedrijf is verkocht aan RWE. De provincies en gemeenten trachten met hun aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen.			
Openbaar belang (doelstelling)	Doelen van de deelneming: • invloed op dienstverlening en tarieven • rendement (zij het dat Min V&W niet meer het rendement toestaat dat Essent voorheen realiseerde)			
Resultaten beleidsvoornemens	Enexis beweegt mee met duurzame energievoorziening, zoals lokale opwekking.			
Bestuurlijk belang	Gemeente Zwolle heeft via stemrecht een belang van 0,24%.			
Financieel belang	1 januari 2014:	355.645 aandelen à € 1,- nominaal	31 december 2014:	355.645 aandelen à € 1,- nominaal
Toelichting				
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	€ 3.516,7 mln.	31 december 2014:	€ 3.370,1 mln.
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	€ 2.900,3 mln.	31 december 2014:	€ 2894,8 mln.
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 265,5 mln.			
Risico's	Niet van toepassing			

Attero - 's Hertogenbosch				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	In 2009 is het voormalige bedrijf Essent Milieu verzelfstandigd en verder gegaan onder de naam Attero. Attero is expert in het storten, verbranden en composteren van afval. Daarnaast richt Attero zich op de productie van duurzame energie uit afval.			
Openbaar belang (doelstelling)	Gezamenlijk met andere aandeelhouders verkopen tegen een gunstige prijs.			
Resultaten beleidsvoornemens	Op 27 mei 2014 heeft de overdracht plaatsgevonden van de aandelen Attero aan Waterland. Hiermee is het beleidsvoornemen en de doelstelling in 2014 behaald.			
Bestuurlijk belang	Vanwege verkoop van de aandelen heeft Zwolle geen belang meer in Attero.			
Financieel belang	1 januari 2014:	nvt	31 december 2014:	nvt
Toelichting				
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	nvt	31 december 2014:	nvt
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	nvt	31 december 2014:	nvt
(Verwacht) Financieel resultaat	nvt			
Risico's	Voor Zwolle is bij verkoop van aandelen € 32.099 in escrow (derdenrekening) geplaatst voor eventuele vergoeding aan Waterland. Mochten deze gelden niet worden aangewend, dan wordt in 2015 een bedrag van ongeveer € 22.800 en in 2019 een bedrag van € 9.300 uitbetaald.			

NV Vitens - Zwolle				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	Overal in ons land werden drinkwaterbedrijven opgezet; uiteindelijk telde Nederland er zo'n 220. In de jaren daarna fuseerden steeds meer drinkwaterbedrijven tot de huidige tien, waarvan Vitens er één is. Vitens bestaat in haar huidige vorm sinds 2006 en richt zich op het maken van drinkwater.			
Openbaar belang (doelstelling)	• invloed op dienstverlening en tarieven • rendement			
Resultaten beleidsvoornemens	In 2014 heeft Vitens haar tarieven niet verhoogd, in lijn met het beleidsvoornemen. Het eigen vermogen is verminderd. Het voorstel aan de AvA is om de bestemming van de winst deels toe te voegen aan de reserves en deels uit te keren in dividend.			
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,802%. Gemeente Zwolle vertegenwoordigt de Overijsselse gemeenten tijdens de Algemene vergadering van Aandeelhouders.			
Financieel belang	1 januari 2014:	46.329 aandelen à € 1	31 december 2014:	46.329 aandelen à € 1
Toelichting				
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	€ 438,3 mln.	31 december 2014:	€ 421,2 mln.
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	€ 1.273,5 mln.	31 december 2014:	€ 1.292,5 mln.
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 77,6 mln.			
Risico's	Niet van toepassing			

NV Wadinko - Zwolle				
Programma	Programma 2: Economie			
Oorsprong verbonden partij	Wadinko is ontstaan vanuit Wavin (en daarvoor de Waterleidingmaatschappij Overijssel, WMO). De gemeente Zwolle is één van de 25 aandeelhouders, allen overheden.			
Openbaar belang (doelstelling)	Het stimuleren van gezonde bedrijvigheid (vooral stuwende sectoren, zoals zakelijke dienstverlening en industrie) en daarmee de groei en het behoud van werkgelegenheid in de regio.			
Resultaten beleidsvoornemens	Op dit moment vinden 6 van de 27 deelnemingen bij bedrijven gevestigd in Zwolle plaats.			
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 4,18%.			
Financieel belang	1 januari 2014:	100 aandelen à € 100	31 december 2014:	
Toelichting	Wadinko heeft een revolverend karakter. Gezien de liquiditeitspositie heeft de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 19 april 2013 besloten tot een dividenduitkering. Voor de gemeente is dat een uitkering van € 50.000 (€ 500 per aandeel. Deze uitkering is jaarlijks in de periode 2013-2017			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	€ 54,3 mln.	31 december 2014:	€ 60,5 mln.
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	€ 1,3 mln.	31 december 2014:	€ 1,6 mln.
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 7,4 mln.			
Risico's	Het risico in deze deelneming wordt laag geacht.			

NV ROVA - Zwolle				
Programma	Programma 9: Integraal beheer openbare ruimte			
Oorsprong verbonden partij	Rova is in 1996 ontstaan door de verzelfstandiging van de gemeentelijke "dienst" Milieubeheer uit efficiëncyoverwegingen. Het onderdeel afval is toen verzelfstandigd. Rova is in eerste instantie alleen ontstaan door het deel van de gemeente Zwolle. Vervolgens zijn andere gemeenten aangehaakt (Regio IJssel-Vecht). In 2012 is het onderdeel Uitvoering van het beheer van de openbare ruimte overgegaan naar Rova.			
Openbaar belang (doelstelling)	Doelen van de deelneming: invloed op dienstverlening en tarieven.			
Resultaten beleidsvoornemens	Doorvoeren omgekeerde inzameling cf. gemeentelijk grondstoffenplan 2012 – 2016. Per 1 juli 2012 is het onderhoud van openbare ruimte overgegaan naar Rova.			
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: huidig aandeel, aandelen A (afval) → totaal 17,6%. In 2013 heeft uitbreiding plaatsgevonden van het aandelenpakket (C) i.v.m. overgang van het onderhoud van openbare ruimte naar Rova → totaal A+C: 26,7% van de aandelen.			
Financieel belang	1 januari 2014:	1.490 aandelen A à € 113,45 nominaal. 1.225 aandelen C à € 113,45 nominaal. Achtergestelde geldlening € 2,3 mln.: rentevergoeding 8% = € 185.000	31 december 2014:	1.490 aandelen A à € 113,45 nominaal. 1.225 aandelen C à € 113,45 nominaal. Achtergestelde geldlening € 2,3 mln; rentevergoeding 8% = € 185.000
Toelichting	Ontvangen dividenden: 2009 € 673.000 2010 € 664.000 2011 € 1.068.000 2012 € 945.000 2013 € 1.054.000 2014 € 701.000			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	€ 26.239.000	31 december 2014:	€ 29.435.000
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	€ 31.710.000	31 december 2014:	€ 31.710.000
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 3.196.000	o.b.v. begroting 2014		
Risico's	Het risico in deze deelneming wordt laag geacht.			

NV WEZO - Zwolle				
Programma	Programma 10: Sociaal economische zelfredzaamheid			
Oorsprong verbonden partij	Wezo NV is ontstaan vanuit de wettelijke verplichting tot uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening.			
Openbaar belang (doelstelling)	Uitvoering geven aan de Wet sociale werkvoorziening door middel van het Aanwijzingsbesluit van de GR WEZO namens de deelnemende gemeenten			
Resultaten beleidsvoornemens	Met de invoering van de Participatiewet per 1-1-2015 stopt de instroom van Wsw-medewerkers. De actuele ontwikkeling en de dubbele bestuursstructuur voor de uitvoering van de Wsw hebben ertoe geleid dat de GR WEZO per 1-1-2016 zal worden opgeheven en is een traject van aandelenoverdracht voor de Wezo NV in gang gezet. Doelstelling van dit traject is, dat Zwolle per 1-1-2016 enig eigenaar van Wezo NV zal zijn. In 2014 is de Wsw conform taakstelling uitgevoerd			
Bestuurlijk belang	De gemeente Zwolle is voor 73,8 % aandeelhouder. Binnen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) heeft zij 50% stemrecht.			
Financieel belang	1 januari 2014:	1719 van 2330 aandelen (73,8%)	31 december 2014:	1719 van 2330 aandelen (73,8%)
Toelichting	Maatschappelijk kapitaal : 4.500 a 1.000 nominaal Aandelen in portefeuille : 2170 Geplaatst en gestort : 2.330			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	€ 1.028.000	31 december 2014:	n.n.b.
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	€ 17.129.000	31 december 2014:	n.n.b.
(Verwacht) Financieel resultaat	Negatief exploitatieresultaat 2014 : € 892.000 euro			
Risico's	De aandeelhoudende gemeenten hebben een garantstelling voor de tekorten van de Wezo holding NV afgegeven. Daarnaast hebben gemeenten (via GR WEZO) zich garant gesteld voor de BNG leningen en de wachtgeld uitkeringen en premieafdracht voor het niet Wsw-personeel dat vóór 2001 reeds in dienst was bij de GR WEZO. Het financieel risico is groot, zie paragraaf weerstandsvermogen			

Zuiderzeehaven Ontwikkelingsmaatschappij CV en Zuiderzeehaven Beheer BV – Kampen				
Programma	Programma 2: Economie			
Oorsprong verbonden partij	In het kader van de regionale bestuurlijke samenwerking en omdat Zwolle geen natte kavels meer kan verkopen is er gekozen voor een regionale aanpak. Inmiddels is er de Logistieke visie waarbij zelfs over een tweede ZZH wordt gesproken.			
Openbaar belang (doelstelling)	Versterking van de economische structuur van Zwolle en Kampen. De ontwikkeling van de ZZH, een watergebonden bedrijventerrein op Kampens grondgebied is één van de acties. Voor de gemeente Zwolle van groot belang omdat wij geen watergebonden bedrijventerreinen meer hebben. Daarom de gezamenlijke ontwikkeling via PPS.			
Resultaten beleidsvoornemens	In 2014 is van de 51 hectare nog 14,6 hectare uitgeefbaar. Wel zijn de windmolen rechten a 900.000 verkocht. Streven is per 2018 / 2021 alles verkocht te hebben.			
Bestuurlijk belang	Participatie is in beide gevallen 16,7% obv PPS constructie 50% publieke- en 50% private sector			
Financieel belang	1 januari 2014:	Inbreng als commanditair vennoot € 237.500 en achtergestelde lening € 0,67 mln. Deelname aandelen beherend vennoot 30 aandelen á € 100 = € 3.000.	31 december 2014:	Inbreng als commanditair vennoot € 237.500 en achtergestelde lening € 0,67 mln. Deelname aandelen beherend vennoot 30 aandelen á € 100 = € 3.000.
Toelichting	Geen opbrengst uit rente op kapitaalverstrekking en voorlopig geen dividend.			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	€ 5.199.058	31 december 2014:	€ 5.816.870
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	€ 4.475.735	31 december 2014:	€ 4.579.376
(Verwacht) Financieel resultaat				
Risico's	Gezien de omvang van het eigen vermogen kunnen alle verplichtingen worden ingelost.			

NV Wonen boven winkels - Zwolle				
Programma	Programma 1: Volkshuisvesting			
Oorsprong verbonden partij	De NV wonen boven winkels Zwolle is in 2002 opgericht met als doelstelling het verruimen van de woonfunctie in de Zwolse Binnenstad in het algemeen en in leegstaande verdiepingen boven winkels in het bijzonder.			
Openbaar belang (doelstelling)	De NV heeft als doelstelling het versterken van de woonfunctie in de Zwolse Binnenstad in het algemeen en in leegstaande verdiepingen boven winkels in het bijzonder. Belangrijke nevendoel-stellingen zijn het versterken van de levendigheid en de leefbaarheid, sociale veiligheid, de zicht- en belevingskwaliteit en het monumentale herstel in de Binnenstad.			
Resultaten beleidsvoornemens	De NV heeft de winkelruimte van het project Boven Jan (Diezerstraat/Korte Smeden) in 2014 verkocht. Vervolgens heeft besluitvorming plaatsgevonden over het aanvullen van het negatieve eigen vermogen door beide aandeelhouders van NV en is besloten de NV te liquideren. (raadsbesluit 15 december 2014)			
Bestuurlijk belang	50% participant, woningstichting deltaWonen participeert voor de overige 50%.			
Financieel belang	1 januari 2014:	€ 5.095.200	31 december 2014:	€ 0
Toelichting	De door de gemeente verstrekte lening is afgelost			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	- € 2.960.613	31 december 2014:	€ 5395
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	€ 5.679.635	31 december 2014:	€ 0
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 0			
Risico's	Geen			

Deelname in stichtingen en verenigingen:

Stichting administratiekantoor Dataland - Gouda				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	DataLand is een initiatief van en voor gemeenten. Het doel van DataLand is het realiseren van een landelijke voorziening die leidt tot het breder toegankelijk maken van gegevens uit het gemeentelijke informatiedomein voor de publieke en private markt. Per brief van 13 april 2001 adviseert de Vereniging van Nederlandse Gemeenten aan gemeentebesturen - mede in het licht van de zeer lage eenmalige kosten - deel te nemen aan de activiteiten van Dataland.			
Openbaar belang (doelstelling)	Dataland verzorgt de toegankelijkheid van gemeentelijke vastgoedinformatie voor marktpartijen in Nederland. Dataland faciliteert het Gemeentelijk Geo Beraad; een bestuurlijk podium voor gemeentelijke standpunten op het terrein van de ruimtelijke informatie. En verzorgt een verbinding tussen gemeenten, VNG en KING.			
Resultaten beleidsvoornemens	Verdere integratie en afstemming van informatie uitwisseling heeft plaatsgevonden door ambtelijke participatie in het Gemeentelijk Geo Beraad (GGB)			
Bestuurlijk belang	Zwolle is als een van de 400 deelnemende gemeenten als participant vertegenwoordigd in de certificaathoudersvergadering			
Financieel belang	1 januari 2014:	59.422 certificaten van aandelen Dataland B.V. à € 0,10	31 december 2014:	59.422 certificaten van aandelen Dataland B.V. à € 0,10
Toelichting	Dienstenovereenkomst voor aanlevering gebouwgegevens. 20% van de opbrengst die Dataland maakt op door Zwolle aangeleverde gegevens komt ten gunste van de algemene middelen.			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	niet beschikbaar	31 december 2014:	niet beschikbaar
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	niet beschikbaar	31 december 2014:	niet beschikbaar
(Verwacht) Financieel resultaat	niet beschikbaar			
Risico's	Risico wordt gering geschat			

Coöperatieve vereniging Dimpact UA – Enschede				
Programma	Programma 16: Bestuur en dienstverlening			
Oorsprong verbonden partij	Sinds 2005 is Zwolle lid van de coöperatieve verenging Dimpact. Een vereniging met als doel het gezamenlijk inkopen van dienstverleningssoftware. Deze doelstelling is inmiddels uitgebreid met het thema standaardisatie van overheidsdienstverlening.			
Openbaar belang (doelstelling)	Vereenvoudigen van digitale (dienstverlenings)processen en digitale aanvragen. Verbeteren digitale dienstverlening.			
Resultaten beleidsvoornemens	Verbeteren van de digitale dienstverlening aan burgers en bedrijven			
Bestuurlijk belang	De vereniging telt 31 lid gemeenten. Zwolle levert voorzitter van de RvC en afvaardiging in kerngroep, stuurgroep, expert- en werkgroepen.			
Financieel belang	1 januari 2014:	€ 0	31 december 2014:	€ 0
Toelichting	Contributie van € 570.000 per jaar			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2014:	€ 526.460	31 december 2014:	€ 525.955
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2014:	0	31 december 2014:	0
(Verwacht) Financieel resultaat	- € 505			
Risico's	Risico wordt gering geschat			

Paragraaf 4 Lokale heffingen

Op basis van de uitgangspunten van de begroting 2014 is een algemene inflatiecorrectie op de gemeentelijke tarieven en belastingen toegepast van 1,55%. Voor de meeste tarieven betekent dit dat de algemene inflatiecorrectie is toegepast. De volgende tarieven kennen een afwijkende tariefsaanpassing:

- De sporttarieven met 3,55% te verhogen (algemene verhoging + 2% in verband met extra verhoging vanwege de bezuinigingstaakstelling)
- Voor de baatbelasting is de tariefstelling niet aan de orde.
- De tarieven toeristenbelasting blijven op niveau 2013.
- De tarieven voor parkeerbelasting (parkeren bij parkeerapparatuur) worden niet verhoogd, dit vindt in beginsel één keer in de drie jaar plaats, in 2012 heeft de laatste verhoging plaatsgevonden.
- De tarieven voor rijbewijzen en uittreksels/verklaringen GBA worden niet verhoogd. Voor rijbewijzen geldt per 01-01-2014 een wettelijk maximum. Hierdoor zijn de tarieven naar beneden bijgesteld tot dit wettelijk maximum.

Woonlastenontwikkeling
De OZB tarieven worden met 1,55% verhoogd.
De tarieven voor afvalstoffenheffing worden niet verhoogd en bedragen in 2014:

- € 215,38 voor een éénpersoonshuishouden
- € 269,23 voor een meerpersoonshuishouden.

Het tarief voor de rioolrechten worden met 1,55% verhoogd en bedraagt voor 2014 € 104,10.

Woonlastendruk	WOZ-waarde woning			
	€ 150.000		€ 250.000	
Soort huishouden	**2013**	**2014**	**2013**	**2014**
Huurder 1 persoonshuishouden	215.38	215,38	215.38	215.38
Huurder meer persoonshuishouden	269,23	269.23	269,23	269.23
Eigenaar/bewoner 1 persoonshuishouden	499.39	517.03	620,39	648.73
Eigenaar/bewoner meer persoonshuishouden	553,24	570.88	674,24	702,58

Gerealiseerde opbrengst gemeentelijke tarieven 2013 (bedragen x € 1.000)	rekening 2013	begroting 2014	rekening 2014	
1. Onroerende zaakbelasting	32.830	33.937	33.686	
2. Baatbelasting	1	2	2	
3. Precariobelasting	449	335	352	
4. Toeristenbelasting	91	100	114	
5. Leges Juridische zaken en veiligheid (APV)	144	183	159	
6. Leges Burgerzaken	1.378	1.436	1.268	2)
7. Bouwleges	2.548	2.155	1.870	
8. Gebruiksvergunningen	0	26	9	
9. Havengelden	431	432	433	
10. Warenmarktrechten	234	245	230	
11. Rioolrechten	6.206	6.345	6.344	1)
12. Begraafplaatsrechten	985	894	803	1)
13. Parkeergelden	6.774	6.902	6.641	1)
14. Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	13.309	13.353	13.368	1)
15. Fiscalisering parkeerboetes	796	900	754	1)
16. Sporttarieven	780	778	756	
17. Overige leges/rechten	182	208	283	
Totaal opbrengst gemeentelijke tarieven	**67.138**	**68.231**	**67.072**	

1) Deze tarieven hebben zowel op begrotings-, als op rekeningsbasis een kostendekkendheid van 100%. Voor het onderdeel parkeergelden en fiscalisering parkeerboetes geldt een taakstellende winstafdracht van € 887.000. Verschillen worden verrekend met de egalisatiereserves.
2) De opbrengsten rijksleges zijn buiten beschouwing gelaten, i.v.m. afdracht aan het rijk.

Toelichting op opbrengst van de gemeentelijke tarieven:
De werkelijke opbrengst uit tarieven is ruim € 1,1 mln.. lager dan begroot. Dit is met name het gevolg van minder opbrengsten uit OZB, leges burgerzaken, bouwleges, parkeergelden en fiscalisering parkeerboetes. De motivering van de minderopbrengsten is opgenomen in de financiële toelichting op de betreffende programma's 3,16 en 18

Kwijtschelding
Vanaf 01-01-2014 voert GBLT de kwijtschelding voor de gemeente Zwolle uit.

Voor mensen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de geheven belasting. Dit is het geval als aan de voorwaarden voor kwijtschelding van de invorderingswet is voldaan. De gemeente Zwolle hanteert de 100% bijstandsnorm. Dit is het wettelijk maximum. In 2014 hebben we 3.777 aanvragen ontvangen waarvan 2.601 volledige toewijzingen en 168 verzoeken nog in behandeling. De verwachte uitgaven over 2014 voor kwijtschelding bedragen 667.000,--.

Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ).
Het belastingjaar 2014 is het eerste jaar dat GBLT deze werkzaamheden heeft uitgevoerd voor de gemeente Zwolle. De herwaarderingsronde 2014 had als waardepeildatum 01-01-2013. Net als in voorgaande jaren zijn de objecten, woningen en niet woningen, modelmatig gewaardeerd. Dit wil zeggen dat bij het waarderen gebruik gemaakt wordt van recente verkoopcijfers. Daarnaast zijn de waarden van niet woningen afhankelijk van de verhuurprijzen van de panden. De Waarderingskamer heeft haar bevindingen zowel aan GBLT als de gemeente Zwolle gezonden. Naar aanleiding hiervan werkt GBLT aan een verbeterplan.

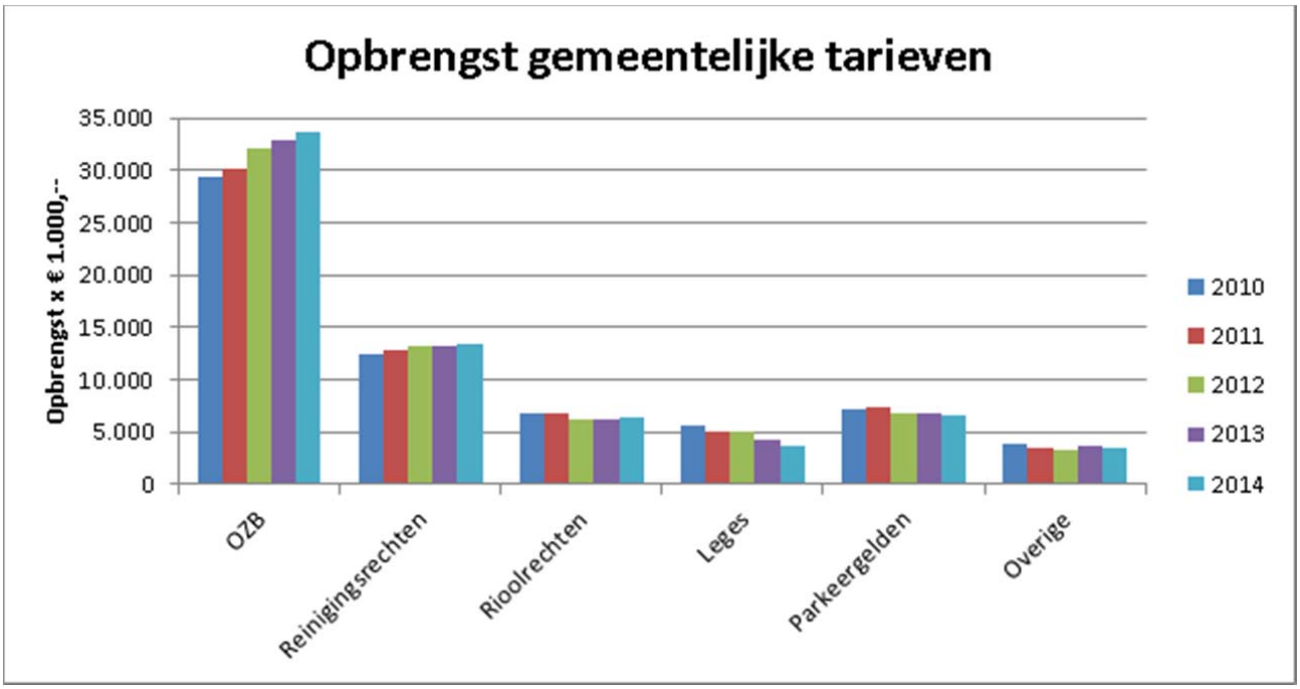

Paragraaf 5 Financiering

Algemene ontwikkelingen

De ontwikkelingen van de economie op mondiaal niveau hebben invloed op de rentetstanden. In de VS trekt de economie aan na een periode waarin de FED (de centrale bank van de VS) een zeer ruimhartig monetair beleid heeft gevoerd door het opkomen van staatsleningen van banken. Dit ruimhartige beleid is in fasen afgebouwd.
De economische groei in Europa blijft achter bij die van de VS. Wij staan aan de vooravond van een gelijksoortig ruimhartig monetair beleid. Onlangs kondigde de ECB aan over te gaan tot een fors opkoopprogramma van € 60 miljard per maand tot in elk geval september 2016 aan staatsleningen om banken meer lucht te geven. Daarvóór besloot de ECB tot een verlaging van de korte rente in twee stappen naar 0,05% en een niet eerder vertoonde negatieve rente van 0,2% op de deposito's die banken bij de ECB plaatsten. De verwachting is dat de ECB in 2015 de depositorente negatief zal houden.
Hierdoor is ook in de rente op langlopende leningen (met een looptijd van meer dan een jaar) in 2014 steeds verder gedaald. Begin 2014 stond de 10-jaarsrente (gebaseerd op een renteruilcontract met aflossing ineens aan het einde van de looptijd) nog op 2,19%; aan het eind van 2014 bedroeg deze 0,82%. In onze begroting voor 2014 waren wij uitgegaan van een 10-jaars swaprente ultimo 2014 van 3,2%. Wij verwachten nu voor 2015 een bandbreedte van 0,6% tot 1,3% voor de 10-jaarsrente.
Wij hielden voor 2014 rekening met een korte rente van 0,5%. In werkelijkheid hebben we gemiddeld onder 0,1% geleend. Met name in de tweede helft van het jaar zijn we er in geslaagd om een groot deel van de korte leningen tegen 0% of een negatieve rente af te sluiten. Wij verwachten dat ook te kunnen doen voor de meeste korte leningen in 2015. De kans dat de rente in 2015 anders uitpakt blijft natuurlijk aanwezig. Eén procent afwijking op de kort lopende financiering betekent ca € 400.000 resultaat op het product rente & financiering.

Eind 2013 zijn aanpassingen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (FiDO) doorgevoerd. Met name het Schatkistbankieren is een nieuw onderdeel. Kort samengevat houdt dit in dat gemeenten overtollige liquide middelen bij schatkist van het rijk moeten stallen. Verderop is in deze paragraaf een tabel opgenomen over dit onderwerp. Daarin staat dat wij binnen de bandbreedtes van de Wet hieraan uitvoering hebben gegeven.
In 2014 is ook de Wet Houdbare Overheidsfinanciën in werking getreden.
Naar aanleiding van deze aanpassingen in de wetgeving is in de loop van 2014 het treasurystatuut geactualiseerd en ter vaststelling aangeboden aan uw raad.

Risicobeheer

Renterisicobeheer

Renterisico over de vlottende schuld
De kasgeldlimiet bepaalt de maximale omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen (korter dan 1 jaar) mogen aangaan. Deze limiet wordt conform de Wet FiDO berekend naar een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor 2014 was de kasgeldlimiet berekend op bijna € 34,1 mln.
Zolang de korte rente lager is dan de rente voor langere looptijden streven wij ernaar om de kasgeldlimiet optimaal te benutten. Over het moment waarop wordt geconsolideerd (omzetten van korte schuld in lange schuld) zijn in het Treasurycommité spelregels afgesproken. Uiteraard spelen hierbij de rentevisie en de liquiditeitsprognose een belangrijke rol.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1 mln)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Netto vlottende schuld (+)/vlottende middelen	33,768	25,067	4,339	12,609
Kasgeldlimiet	34.085	34.085	34.085	34.085
Ruimte onder limiet	317	9.018	29.745	21.476

De kasgeldlimiet is in het gehele jaar niet overschreden. De beperkte uitnutting van de kortgeldpositie in het derde kwartaal had nog alles te maken met de grote bijdrage van de provincie eind 2013.

Renterisico over de vaste schuld
Voor het renterisico over het begrotingstotaal geldt een wettelijke norm van maximaal 20% per jaar. Kort gezegd houdt dit in dat in enig jaar niet meer dan 20% van het totaal van de begroting mag worden geherfinancierd (herfinanciering als gevolg van aflossingen dan wel renteherzieningen). De maximumnorm is door het rijk ingesteld om een enigszins stabiele rentelast over de jaren te bewerkstelligen. In onderstaand overzicht is dit voor onze gemeente weergegeven voor het verslagjaar en de komende 4 jaren.

Renterisiconorm (bedragen x 1 mln)	Begroot 2014	Realisatie 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
• Maximaal renterisico op vaste schuld	41,6	0,0	46,7	20,5	44,9	17,9
• Renterisiconorm	80,2	80,2	95,5	95,5	95,5	95,5
Ruimte onder limiet	38,6	80,2	48,8	75,0	50,6	77,6

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de renterisiconorm in 2014 niet is overschreden, er zijn geen nieuwe lange leningen aangetrokken. Tevens blijkt uit de doorrekening van volgende jaren dat ook dan geen overschrijding van de renterisiconorm wordt verwacht. Naast de renterisiconorm wordt uiteraard gekeken naar meerjarige financieringsbehoefte. Hierop wordt de looptijd van nieuwe geldleningen afgestemd.

Voor 2015 is er voor € 50 mln. aan nieuwe leningen begroot. Het te lenen bedrag is nodig voor herfinancieringen van bestaande leningen en nieuwe investeringen.

Kredietrisico's op verstrekte leningen

Kredietrisico op uitgezette leningen (bedragen x € 1.000)	Restant vordering Per 1-1-2014		Restant vordering Per 31-12-2014	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Gemeenten / provincies	-	-		
Woningcorporaties met WSW-garantie	26.775	38,14%	21.926	40,4%
Woningcorporaties niet WSW-garantie	570	0,11%	464	1,0%
Overheid-gelieerde bedrijven	1.168	1,67%	928,8	1,7%
Entiteiten met karakter publieke taak	35.248	50,22%	24.394	44,8%
Bijstandsleningen	3.376	4,81%	3.220	5,9%
Overige instellingen	3.541	5,05%	3.360	6,2%
Totaal	70.184	100,0%	54.293	100,0%

De beleggingen zijn oplopend gerangschikt naar risico, waarbij alle beleggingen binnen de toegestane kredietrisico's vallen. In de Wet Fido is opgenomen, dat kortlopende beleggingen (korter dan 3 maanden) alleen mogen worden gedaan bij instellingen met minimaal een A-rating. Langlopende beleggingen (langer dan 1 jaar) mogen alleen bij instellingen met minimaal een AAA-rating#. De beleggingen voldoen aan de eisen gesteld door de Wet Fido en het Treasurystatuut of zijn expliciet door uw raad goedgekeurd. Dit geldt vooral voor de verstrekte leningen in de entiteiten met een publiek karakter en de overige instellingen.

Risico's op verstrekte gemeentegaranties

De gemeenteraad heeft vooral in het verleden garanties verstrekt voor leningen die onder meer door lokale woningbouwverenigingen, ouderenhuisvesting, het ziekenhuis, sportverenigingen en dergelijke zijn aangegaan. Ook staat de gemeente nog, deels middels een achtervang, garant voor oude leningen die door particuliere woningeigenaren zijn aangegaan. Dit loopt in de tijd terug naar nihil. Tegenwoordig opereren er waarborgfondsen voor woningbouw, zorg en dergelijke. Hiermee wordt een rechtstreeks beroep op de gemeente om garant te staan voor leningen, steeds kleiner. Bij de sociale woningbouw is de gemeente nog steeds verplicht om als 'achtervang' garant te staan. Ons college heeft besloten om vanaf 1-1-2011 niet meer garant te staan voor nieuwe leningen die worden verstrekt onder de Nationale Hypotheek Garantie (NHG).

Risico op gemeentegaranties (bedragen x € 1 mln.)	Restant bedrag per 1-1-2014	Restant bedrag per 31-12-2014
	Absoluut	Absoluut
• Diverse garantstelling	2.010,2	1.970,9

In bijlage 10 is een overzicht opgenomen van gewaarborgde geldleningen per 31-12-2014 met een toelichting en risicobeschrijving.

Gemeentefinanciering

Financieringspositie
Voor 2014 was voorlopig rekening gehouden met € 36 mln. aan nieuwe leningen. Er zijn in het geheel geen nieuwe lange leningen aangetrokken. Het eind 2013 ontvangen grote voorschot van de provincie Overijssel voor de Spoorzone, kon voorlopig worden ingezet als financieringsbron. In de loop van de jaren zal dit geld worden besteed aan de Spoorzone, wij zullen dan alsnog nieuwe leningen afsluiten. Daarnaast hebben er twee grotere verkopen binnen de grondexploitatie plaatsgevonden. Om de totale schuldpositie te beschouwen dienen korte leningen, lange leningen en de positie in rekening-courant samen genomen te worden. Alles tezamen gezien is onze schuld in 2014 met ongeveer € 14 mln. afgenomen. In de volgende paragraaf opgenomen tabel ziet u de ontwikkeling van de lange schuld.

Leningenportefeuille opgenomen gelden (exclusief bijstandleningen)

Mutaties leningenportefeuille	Begroting 2014		Rekening 2014	
	Bedrag (x € 1 mln.)	**Gemiddelde rente**	**Bedrag (x € 1 mln.)**	**Gemiddelde rente**
Stand per 1 januari 2014	371,0	3,07 %	334,0	3,77%
• Nieuwe leningen	+ 36,0	4,0 %	0	n.v.t.
• Reguliere aflossing	- 43,0	3,46 %	-17,4	2,79%
• Renteswap*			10,0	3,43%
• Vervroegde aflossing	n.v.t.		-3,8	4,59%
• Renteherziening oud	4,8	4,57%	-2,8	4,51%
• Renteherziening nieuw	4,8	4,0%	2,8	2,73%
Stand per 31 december 2014	364,4	2,90 %	322,8	3,25%

*De renteswap werd eerder onder de korte leningen verantwoord.

De begrote cijfers zijn nauwelijks te vergelijken met de gerealiseerde cijfers vanwege de invloed van het grote voorschot van de provincie eind 2013 op het geheel. Per saldo zien we een fors lagere schuldpositie eind 2014. We hebben maar zeer beperkt kunnen profiteren van de lagere rentes in de markt, zodat het gemiddelde percentage minder daalde dan begroot. Daarnaast zijn er twee leningen vervroegd afgelost. Hiervan was bij begroting niet uitgegaan.

Het verloop van het deel van de leningportefeuille voor de algemene financiering is in het volgende grafiek weergegeven.

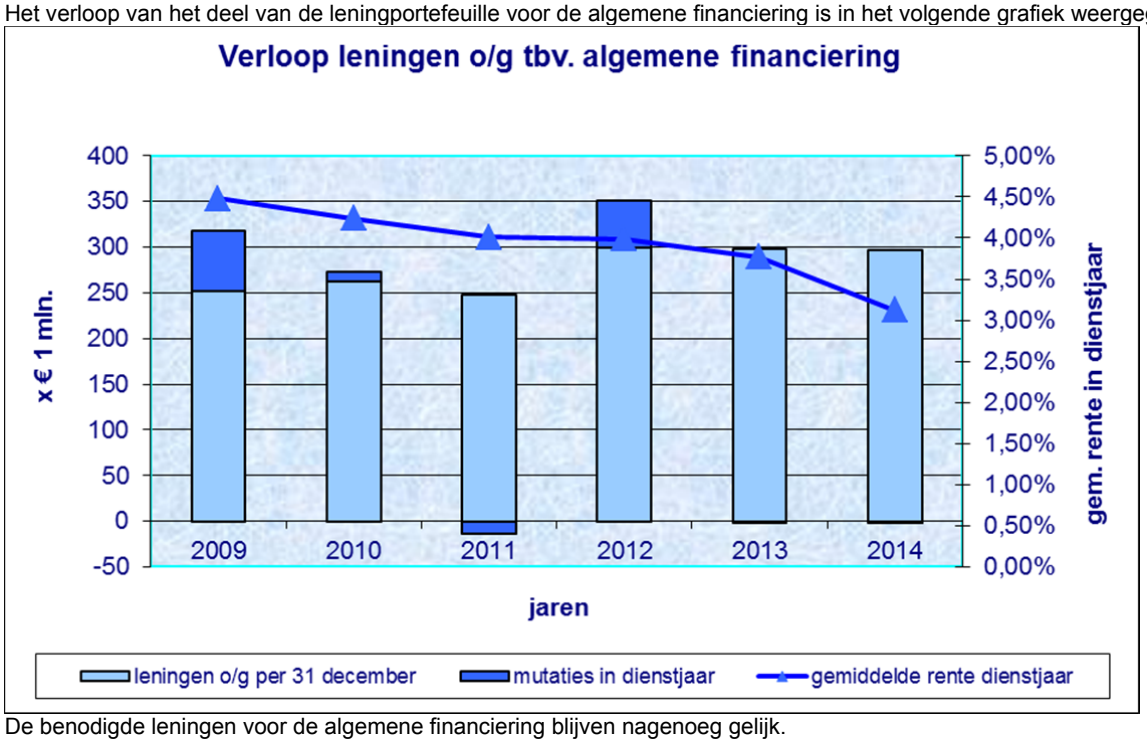

De benodigde leningen voor de algemene financiering blijven nagenoeg gelijk.

Risico swap
Wegens een stelselwijziging in de boekhoudvoorschriften voor gemeenten behoeft er niet langer een voorziening te worden gevormd voor de eventuele negatieve marktwaarde van de swap. Onderdeel van deze voorschriften is dat we ons bereid verklaard hebben in geval een toekomstige break van de swap een eventueel negatieve marktwaarde te financieren in een nieuwe lening.

Leningenportefeuille uitgezette gelden (exclusief bijstandsleningen)
Tot deze portefeuille behoren vooral de leningen die conform uw besluiten zijn verstrekt aan woningbouwverenigingen, achtergestelde leningen in overheid gelieerde bedrijven, twee leningen ten behoeve van de brandweerkazernes aan de Veiligheidsregio IJsselland, een lening aan een zorginstelling, enkele leningen aan sportverenigingen en dergelijke.

Mutaties portefeuille verstrekte leningen	Begroting 2014		Rekening 2014	
	Bedrag (x € 1 mln)	**Gemiddelde rente**	**Bedrag (x € 1mln)**	**Gemiddelde rente**
Stand per 1 januari 2014	38,3	4,80%	61,5	4,06%
• Nieuwe beleggingen*	0,0	0.00%	-1,5	4,96%
• Reguliere aflossing	-1,6	5,11%	-1,8	3,86%
• Vervroegde aflossing	n.v.t.		-7,4	4,77%
• Renteherziening (oud percentage)	-4,8	4,57%	-2,8	4,56%
• Renteherziening (nieuw percentage)	4,8	4,00%	2,8	2,77%
Stand per 31 december 2014	36,6	4,47%	50,8	3,82%

*De gemeentelijke bijdrage in de vervroegde aflossing van de lening aan Wonen Boven Winkels.

De per 31-12-2013 verstrekte leningen aan de Veiligheidsregio IJsselland waren bij de begroting nog niet meegenomen. De NV Wonen boven Winkels heeft de aan haar verstrekte lening vervroegd afgelost, hierover heeft separate besluitvorming plaatsgevonden (inclusief de gemeentelijk bijdrage).
De gemeente kon die lening niet vervroegd aflossen en heeft hem nu opgenomen onder de algemene financiering. Naast de reguliere kleinere aflossingen waren er een drietal renteherzieningen, waarvan twee bij een woningcorporatie en één bij de zorginstelling Het Zand.

Treasury-resultaat

Doordat er middels een rente-omslag methodiek rente wordt toegerekend aan de vaste activa en aan de voorraden gronden enerzijds en anderzijds aan bepaalde reserves rente wordt vergoedt en de externe werkelijke rentekosten afwijken van de begrote kosten ontstaat er een renteresultaat. Per saldo was dit resultaat € 71.000 gunstiger dan bij de laatste Berap gemeld. In het bijlagenboek is daar een overzicht van opgenomen.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat gemeenten overtollige middelen in de schatkist moeten onderbrengen. Een beperkte hoeveelheid geld mag de gemeente op haar eigen bankrekeningen aanhouden. Dit bedrag wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal van een gemeente in een jaar. 0,75% van dat begrotingsbedrag mag gemiddeld buiten de schatkist blijven. In onderstaande tabel wordt hierover gerapporteerd.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
1)	Drempelbedrag	3007,5			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's-Rijks schatkist aangehouden middelen	1.217	922	1.547	941
(3a) = (1)>(2)	Ruimte onder het drempebedrag	1.791	2.086	1.461	2.067
(3b) = (2)>(1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	401.000			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	401.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b) * 0,0075 + (4c) * 0,002 met een minimum van € 250.000	Drempelbedrag	3007,5			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's-Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's-Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	109.527	83.857	142.282	86.552
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's-Rijks schatkist aangehouden middelen	1.217	922	1.547	941

Hieruit blijkt dat wij ruimschoots binnen de toegestane drempel zijn gebleven.

Paragraaf 6 Grondbeleid

Kaders grondbeleid
Er wordt uitvoering gegeven aan de door de raad vastgestelde Nota Grondbeleid 2009 - 2013.

Visie op het grondbeleid

In juni 2009 is de nota Grondbeleid door de raad vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe de ruimtelijke opgave geëffectueerd gaat worden en welke (beleids- en wettelijke) instrumenten hiervoor ingezet kunnen worden. De beleidsvelden volkshuisvesting, economie met daarbij het structuurplan, geven uitsluitsel op de vraag wat, waar en wanneer de ruimtelijke ingrepen plaatsvinden. Het Grondbeleid en de in te zetten instrumenten moeten het mogelijk maken om de ruimtelijke doelstellingen waar mogelijk te kunnen faciliteren. Het grondbeleid is ondersteunend aan het realiseren van de gewenste doelen, zoals opgenomen in programma 17A.
De missie is om direct en indirect met inzet van financiële en juridische instrumenten bij te dragen aan een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van Zwolle in kwaliteit en kwantiteit.

De hoofddoelstelling is om binnen de gestelde doelen van ruimtelijke ordening en beleidssectoren te komen tot realisatie van de gewenste verandering van het grondgebruik voor verschillende functies.
Als algemeen uitgangspunt voor het gemeentelijk beleid geldt dat de gemeente Zwolle actief sturing wil blijven geven aan (de kwaliteit van) de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. De gemeente kiest daarbij voor een strategie van “geval tot geval”. Per locatie of deel ervan wordt bepaald welke vorm van grondbeleid wordt voorgestaan.
Echter, met de snel veranderde financiële- en vastgoedmarkt, neemt de gemeente Zwolle steeds vaker een faciliterende en/of regisserende rol aan. Projecten worden kleiner en flexibel van aard, de planhorizon neemt af en er worden steeds sneller go/ no go momenten ingebouwd. Een actief grondbeleid past steeds minder in deze werkwijze. Bij lopende grondexploitaties met afgesloten contracten is de vrijheid van aanpassing van de rolneming echter beperkt.

De wereld rond grondexploitaties is sinds de economische en vastgoedcrisis die in 2008-2009 intrad, wezenlijk veranderd. De uitgifte van kantoorlocaties ligt stil, woningbouwlocaties komen maar beperkt van de grond en ook de haalbaarheid rondom de (stedelijke) voorzieningen zijn flinterdun. De uitgifteprijzen staan onder druk en de fasering wordt uitgesmeerd over een langere periode. Met als gevolg een stagnatie in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad.
Bij de heroriëntatie op de vastgoedprogramma’s is er de afgelopen jaren fors afgeboekt op de woningbouw (aantallen en m2 vastgoedprogramma) en zijn de financiële resultaten hiervan verwerkt in de gemeentelijke grondexploitaties. Een nieuwe realiteit dient zich aan. Na deze moeilijke periode zijn er echter ook lichtpuntjes waarneembaar. Partijen als IKEA en Wehkamp investeren fors in deze stad en scheppen werkgelegenheid en ook bij de woningbouw neemt in aantallen weer toe.

Het financieren van (nieuw) ruimtelijk beleid met winstgevende locaties is voorbij. Steeds meer opgaven worden gekenmerkt met kostbare en complexe binnenstedelijke herontwikkeling en transformatie, waardoor er vaak sprake zal zijn van verliesgevende grondexploitaties. Dit vraagt meer inzet van extern geld (subsidies, algemene middelen) om deze herontwikkelingen toch mogelijk te maken.
Het economisch tij in Nederland komt nog niet tot rust. Vooral de structurele wijzigingen binnen vastgoedontwikkelingen laten zich moeilijk voorspellen.

Samen met de raad is gestart met het ontwikkelen van een nieuwe nota grondbeleid. Het feit dat Zwolle hiervoor een pilot voor het rijk is, bevestigt dat landelijk nog gezocht wordt naar nieuwe kaders voor vastgoedontwikkelingen binnen gemeenteland.
Hoe kan de nieuwe nota Grondbeleid worden afgestemd op de huidige en toekomstige realiteit?
Met een menukaart, met alle mogelijke opties, in de hand zal er naar de doelen, prioriteiten en de grondpositie worden gekeken. Van daaruit worden de opties in beeld gebracht en wordt er vanuit een pro-actieve houding keuzes gemaakt.

Vooruitlopend op de nieuwe nota Grondbeleid is door de raad het besluit genomen om stimuleringsmaatregelen te treffen voor woningbouw en hiervoor 2 instrumenten in te zetten:
- Een voorziening voor grondprijsontwikkelingen van € 5 mln.
- Een stimuleringsreserve van € 1,9 mln.

Grondprijsontwikkelingen
Het effect van lagere grondprijzen is voor vier jaar verwerkt in de grondexploitaties. Een schoksgewijze verhoging van de grondprijzen in 2017 is niet reëel. Hoe deze stijging verloopt is moeilijk te voorspellen. Besloten is een voorziening in te stellen van € 5 mln. om de effecten op lange termijn van de grondprijsontwikkelingen op te vangen.

Stimuleringsreserve
Er is een stimuleringsreserve beschikbaar voor een bedrag van € 1,9 mln. Hieraan ligt een vertrouwelijke matrix ten grondslag, die kan worden ingezet om onderhandelingen vlot te trekken van specifieke producten op lastige locaties.

Door de economische recessie en het voorzichtigheidsbeginsel van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn enkele regels verder aangescherpt. De regels omtrent de waardering en het activeren van kosten bij NIEGG (Niet In Exploitatie Genomen Gronden) zijn door de commissie BBV aangescherpt. Belangrijk daarbij is dat voor het activeren van kosten NIEGG een reëel en stellig voornemen moet bestaan dat deze in de nabije toekomst zal worden bebouwd. Deze verwachting moet gebaseerd zijn op een raadbesluit, waarin inhoud wordt gegeven aan ambitie en planperiode. Het activeren van vervaardigingskosten is aanvaardbaar, maar dient beperkt te worden tot het niveau van de huidige marktwaarde van de grond.

Hoe wordt het grondbeleid uitgevoerd
In het Meerjaren Perspectief Vastgoed (MPV) wordt jaarlijks gerapporteerd over de behaalde resultaten, de toekomstige ontwikkelingen en de financiële positie.

Elk jaar, voordat de MPV wordt gemaakt, worden de programmatische uitgangspunten en rekenparameters door de raad vastgesteld. Voor een toekomstbestendige ontwikkeling van Zwolle is vorig jaar in de heroriëntatie programma's besloten meer in te zetten op flexibiliteit, op marktgeoriënteerde aanpak en op het faciliteren van initiatieven, waardoor de potenties van de stad optimaal worden benut. Om dit te kunnen bewerkstelligen is er voor gekozen niet meer te programmeren, maar de markt te stimuleren door middel van het hanteren van vastgoedagenda's. Om toch een financiële vertaling in de betreffende grondexploitaties te kunnen maken, is een planning noodzakelijk. De planning, zoals in de heroriëntatie op de programma's is vastgesteld, wordt als basis opgenomen. De structurele discussie van programmeren naar vastgoedagenda's zal in 2015 verder worden gevoerd ten tijde van het opstellen en vaststellen van de nota grondbeleid. Projectspecifieke besluiten zijn wel vertaald. Hieronder staat de vertaling van de vastgoedagenda's naar de planningen zoals in de grondexploitaties als uitgangspunt zal worden gehanteerd.

Wonen
a. Voor de periode 2014-2017 400 woningen per jaar;
b. Voor de periode 2018-2022 500 woningen per jaar;
c. 50% van deze woningen wordt gerealiseerd in de bestaande stad en 50% in groenstedelijke gebieden.

Kantoren
Voor kantoren uitgaan van het faciliteren van initiatieven.

Bedrijventerreinen
a. Voor de komende 4 jaar uitgaan van uitgifte van 3 ha per jaar;
b. Van 2018-2022 uitgaan van een uitgifte van 5 ha per jaar;
c. Vanaf 2023 uitgaan van een uitgifte van gemiddeld 5 ha per jaar.

Detailhandel
Voor detailhandel en leisure wordt uitgegaan van het conserveren van de vigerende uitgangspunten. Waar mogelijk kansen uit de markt faciliteren.

In onderstaande tabel staan de projecten opgenomen in de MPV 2015. Per project wordt de financiële voortgang weergegeven.

In exploitatie genomen gronden	boekwaarde per 1-1-2015	Nog te realiseren kosten	opbrengsten	rente	Exploitatieresultaat Eindwaarde	Startwaarde	+ / -	eind jaar	voorziening
Woningbouw									
19 Stadshagen II	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	winst	2012	
							winst		€ -
67 Oude Mars	€ 6.415.900	€ 11.703.743	€ 27.961.144	€ 1.917.302	€ 7.924.199-	€ 2.801.736-	winst	2041	€ -
119 Kraanbolwerk	€ 2.465.560-	€ 8.595.014	€ 4.634.442	€ 154.469	€ 1.649.482	€ 1.277.868	verlies	2021	€ 1.277.868
129 Bagijneweide	€ 5.717-	€ 1.529.013	€ 1.100.000	€ 15.097-	€ 408.200	€ 381.059	verlies	2016	€ 381.059
133 Stinspoort	€ 1.836.508	€ 1.446.648	€ 3.849.891	€ 63.165	€ 503.570-	€ 421.954-	winst	2019	€ -
19/197 Stadshagen I en II	€ 22.944.575	€ 85.188.431	€ 110.633.131	€ 7.262.076	€ 4.761.951	€ 3.153.481	verlies	2025	€ 3.153.481
281 Dorpsvisie Wythmen	€ 71.715-	€ 1.534.135	€ 1.222.726	€ 168.229	€ 407.923	€ 316.022	verlies	2021	€ 316.022
283 Langenholterweg	€ 205.121	€ 743.078	€ 975.905	€ 26.912	€ 794-	€ 692-	winst	2018	€ -
Subtotaal woningbouw	€ 28.859.113	€ 110.740.063	€ 150.377.238	€ 9.577.056	€ 1.201.006-	€ 1.904.048	verlies		€ 5.128.430
Subtotaal woningbouw (incl. Stadshagen)	€ 28.859.113	€ 110.740.063	€ 150.377.238	€ 9.577.056		€ 1.904.048	verlies		€ 5.128.430
Bedrijventerreinen en kantoren									
11 Marslanden Zuid	€ 527.163-	€ 639.210	€ 1.107.220	€ 80.167-	€ 1.075.340-	€ 969.895-	winst	2017	€ -
					€ -		neutraal		€ -
21 Hessenpoort	€ 47.335.435	€ 65.038.186	€ 215.621.945	€ 14.098.494-	€ 117.346.818-	€ 36.884.432-	winst	2044	€ -
					€ -		neutraal		€ -
57 Voorsterpoort (Spoolderwerk)	€ 5.537.094-	€ 7.040.964	€ 8.575.919	€ 5.064.664-	€ 12.136.712-	€ 5.220.830-	winst	2036	€ -
							winst		€ -
							winst		€ -
Subtotaal bedrijven en kantoren	€ 41.271.179	€ 72.718.360	€ 225.305.084	€ 19.243.324-	€ 130.558.870-	€ 43.075.156-	winst		€ -
Herstructurering									
145 Kamperpoort	€ 3.228.583	€ 6.623.034	€ 9.406.112	€ 463.908	€ 909.413	€ 651.378	verlies	2023	€ 651.378
269 Vrolijkheid (Herstructurering)	€ 1.490.188	€ 20.618	€ 1.753.801	€ 53.575	€ 189.420-	€ 176.826-	winst	2016	€ -
313 Geert Groottestraat	€ 17.234	€ 1.338.813	€ 1.360.785	€ 4.738	€ 0	€ 0	verlies	2018	€ 0
335 Wipstrikkerallee	€ 6.714	€ 417.108	€ 523.428	€ 13.805	€ 85.801-	€ 74.771-	winst	2018	€ -
Subtotaal herstructurering	€ 4.742.719	€ 8.399.573	€ 13.044.126	€ 536.026	€ 634.192	€ 399.781	verlies		€ 651.378
Particuliere grondexploitaties									
							winst		€ -
							winst		€ -
							winst		€ -
247 Campus Windesheim	€ 641.739-	€ 951.537	€ 453.500	€ 117.109-	€ 260.811-	€ 218.540-	winst	2019	€ -
Subtotaal part. grondexploitaties	€ 641.739-	€ 951.537	€ 453.500	€ 117.109-	€ 260.811-	€ 218.540-	winst		€ -
Totaal	€ 74.231.271	€ 192.809.533	€ 389.179.948	€ 9.247.351-	€ 131.386.495-	€ 40.989.867-	winst		€ 5.779.807

Toekomstige grondexploitaties	boekwaarde per 1-1-2015	Nog te realiseren kosten	opbrengsten	rente	Exploitatieresultaat Eindwaarde	Startwaarde	+ / -	eind jaar	
							winst		€ -
245 Prinsenpoort	€ 196.169	€ 320.733	€ 450.835	€ 4.609	€ 70.676	€ 68.286	verlies	2015	€ 68.286
271 Kanonsteeg / Derde Bredehoek	€ 678	€ 34.644	€ -	€ 625	€ 35.946	€ 34.730	verlies	2015	€ 34.730
			€ -		€ -	€ -	neutraal	2015	€ -
							winst		
							winst		€ -
Totaal toekomstige grexen	€ 196.847	€ 355.377	€ 450.835	€ 5.233	€ 106.622	€ 103.017	verlies		€ 103.017

Binnenkort af te sluiten complexen	boekwaarde per 1-1-2015	Nog te realiseren kosten	opbrengsten	rente	Exploitatieresultaat Eindwaarde	Startwaarde	+ / -	eind jaar	
55 Deltion	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	neutraal	0	€ -
59 Noordereiland	€ 758.699-	€ 375.053	€ -	€ 55.811-	€ 439.457-	€ 396.365-	winst	2017	€ -
123 Forelkolk	€ 79.781	€ 264.867	€ 403.643	€ 2.927-	€ 61.922-	€ 57.804-	winst	2016	€ -
235 Van der Valk	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	neutraal		€ -
					€ -		neutraal		€ -
					€ -		neutraal		€ -
504 Complex NUTVW	€ 629.111	€ 496.495	€ 792.487	€ 36.325	€ 369.445	€ 333.218	verlies	2017	€ 333.218
Totaal af te sluiten complexen	€ 49.807-	€ 1.136.415	€ 1.196.129	€ 22.412-	€ 131.933-	€ 120.951-	winst		€ 333.218
Totaal MPV	€ 74.378.310	€ 194.301.325	€ 390.826.912	€ 9.264.530-	€ 131.411.807-	€ 41.007.801-			€ 6.216.042

Paragraaf 7 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf geven we een beeld hoe we in 2014 gehandeld hebben om te zorgen dat de bedrijfsvoering ondersteunend is aan de uitvoering van het door de raad gefiatteerde beleid. Als referentie gebruiken we de bedrijfsvoeringsnota 2014-2017, zoals het college die eind 2013 heeft vastgesteld. De raad is hierover eind november 2013 geinformeerd.
De Algemene Rekenkamer definieert bedrijfsvoering binnen de gemeente als volgt: “Bedrijfsvoering betreft de bedrijfsprocessen binnen een gemeente om de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren, alsmede de sturing en beheersing daarvan”. Dan hebben we het over de gehele ambtelijke organisatie, inclusief ingehuurde en ingekochte middelen. En over afspraken met partners, die in opdracht van de gemeente beleidsdoelen realiseren.

Bewegingen
De bedrijfsvoeringsnota 2014-2017 is geënt op een aantal bewegingen in onze samenleving die onze aandacht vragen de komende jaren.

1. De vorming van de netwerksamenleving. Burgers willen op een andere manier benaderd willen worden. Sterker nog, zelf bepalen hoe zij in contact met ons (en onze partners) willen treden. Wij werken opgavengericht en daarbij is het maatschappelijke potentieel bepalend voor de schaal waarop wij opereren. We zien hierbij het belang van regionaal en wijkgericht niveau toenemen ten opzichte van het stedelijk niveau. Tevens verschuift de verhouding tussen wat we zelf doen en wat we aan partners overlaten.
2. Ten tweede heeft de taakuitbreiding op het sociaal domein direct betekenis voor het voortbrengingsproces.
3. De hierboven geschetste ontwikkelingen hebben ten derde ook gevolgen voor de door ons ingezette lijn met onze frontoffice, en dus ook met onze kanaalsturing van de dienstverlening van de ambtelijke organisatie aan burgers en organisaties.
4. Zwolle blijft een groeistad en dat geeft een fysieke opgave. De vraag van burger en markt wordt dominanter, we gaan van programmeren naar stimuleren.

De sturing op de ontwikkeling van de bedrijfsvoering.
De grotere beleidsopgaves voor de stad bevatten vele bedrijfsvoeringelementen, waarbij de inhoud de vorm beïnvloedt. Dat vraagt ook meer flexibiliteit van de ambtelijke organisatie en haar partners.
De vormgeving, en ook de grootte, is geen doel op zich. Bij het bezien welke vormen van bedrijfsvoering passend zijn bij nieuwe/andere taken wegen we de scenario’s. We kijken naar het effect op onze burgers, naar het ‘bedrijfseconomisch’ rendement, naar onze verantwoordelijkheid voor de stad, naar sturingsmogelijkheden en risico’s en naar de veranderkundige opgave.
Vanwege de hoge dynamiek en complexiteit van de ontwikkelingen sturen we met behulp van een bedrijfsvoeringsagenda in samenhang en parallel op een twaalftal opgaves. Onderstaand geven we aan wat hoe 2014 verlopen is.

De lichte overheid en rolneming.
De aard van de opgave bepaalt de inzet; we worden behendiger in 'licht' opereren, maar soms is ook juist een zware inzet nodig. Nadat de afgelopen jaren binnen de ambtelijke organisatie het thema rolneming op verschillende wijzen is opgepakt, is in de primaire processen een verhoogd bewustzijn bereikt. Nu is in het coalitieakkoord afgesproken om een programma 'Initiatiefrijk Zwolle, Dienstbare Overheid' te starten. Hiermee wordt nadrukkelijk de relatie naar de stad gelegd. De laatste vier maanden van 2014 is benut om de invulling van het programma vorm te geven, op een dusdanige wijze dat de resultaten zichtbaar en verifieerbaar zijn in zowel stad als organisatie.
In dit programma is aandacht besteed aan het faciliteren van de stad om de gemeente als partner te benutten en het faciliteren van de organisatie om een lerende organisatie te zijn.
We bouwen hierbij voort op de ervaringen met burgerparticipatie en twee eerdere bestuurlijke programma’s (Samen Maken We De Stad en Iedereen Doet Mee)

De werkstijl van de gemeentelijke organisatie (DNA).
Met het programma DNA Zwolle (De Nieuwe Ambtenaar) werken we aan de basis van onze organisatie, onze grondhouding en manier van werken. Want al is de diversiteit in werkzaamheden groot, er is iets dat ons (ver)bindt en dat zijn onze Zwolse waarden vertrouwen, vakmanschap, verantwoordelijkheid en verbinding. Deze waarden geven we betekenis en integreren we in ons persoonlijke en collectieve DNA. Door middel van 3 ontwikkelsporen – medewerker-, team- en leiderschapsontwikkeling – verruimen we onze blik en vergroten we ons handelingsrepertoire. Zo creëren we een cultuur waarin zelfsturing en samensturing de normaalste zaak van de wereld zijn en leidinggevenden zowel richting geven als ruimte voor professionaliteit en initiatief bieden.
In 2014 is geïnvesteerd op het vergroten van het DNA-bewustzijn en experimenteren met nieuw gedrag. 75% van alle medewerkers heeft ondertussen de DNA basisworkshops gevolgd. Daarnaast was er veel animo voor de opfrisworkshops en intervisie. Het merendeel van de teams/afdelingen heeft geïnvesteerd in teamontwikkeling en hierbij gebruik gemaakt van een in- of externe teamcoach. Er is in 2014 een start gemaakt met het lichter maken van (HR) systemen, procedures en regels zodat deze ondersteunend worden aan DNA-gedrag.

Flexibele huisvesting met schakelopties voor samenwerking (HNW).
De gemeente Zwolle wil werken volgens de principes van het nieuwe werken. Dat betekent dat medewerkers tijd- en plaatsonafhankelijk kunnen werken. Zo kan de gemeente haar werk doen op de plaats (bij klanten en partners) en de tijd die het beste past bij de aard van het werk. Uitgangspunt is dat hier het flexibele kantoorconcept wordt geimplementeerd met zo min mogelijk bouwkundige aanpassingen.

Met de verbouwing van Stadhuis en Stadskantoor en het afstoten van De Lure daalt het aantal werkplekken van ruim 1100 naar circa 650 werkplekken, wat neerkomt op een flexfactor van 0,7. Dit levert een besparing op de huisvestingslasten op als onderdeel van de afgesproken bezuinigingen op en ontwikkeling van de bedrijfsvoering.
In april 2014 is de verbouwing van het Stadskantoor gestart om hier een flexibel kantoorconcept te implementeren. De verbouwing loopt volgens planning en binnen het budget. Voor de zomer van 2015 zal deze verbouwing gerealiseerd zijn en wordt de huur van De Lure en werkplein De Lure beeindigd. De vijfde en zesde verdieping zjn verhuurd aan het GBLT per 1 december 2014 en de vierde verdieping is beschikbaar voor verhuur. In de eerste helft van 2015 wordt de herinrichting van het Stadhuis voorbereid, evenals het cateringconcept en de aanbesteding daarvan.

Shared Service Centre
In 2014 is de personele overgang (Inkoop, Ict en personeelsadministratie) van Zwolle, Kampen en de provincie Overijssel naar de GR Shared Service Center gerealiseerd. Dat heeft sporen achtergelaten en vertraging opgeleverd in de harmonisatie. De Gemeente Zwolle is gastwerkgever, 50 medewerkers van de provincie Overijssel en gemeente Kampen zijn ingestroomd. De beoogde besparing op arbeid, niet op inkoop, voor 2014 is gehaald.

De ontwikkeling van de frontoffice in een partnergerichte samenwerking.
In 2014 is het project gemeentelijk KCC afgerond (zie ook programma 16). We zien nog niet dat digitalisering leidt tot afname van contacten, wel tot verschuiving. Baliebezoek en inkomende post daalt (over een aantal jaren gezien). Digitale contacten nemen toe.
In 2014 is de samenwerking met GBLT een feit geworden (zie programma 16). In deze samenwerking zien we dat de rol van de gemeente verschuift naar verantwoordelijkheid voor de manier waarop partners in de keten (vaak namens ons) vormgeven aan hun klantcontacten en werkprocessen. Bij ROVA en in het sociaal domein zien we dat ook. In de nieuwe visie op dienstverlening, waaraan we vanaf 2014 werken (en die we medio 2015 aanbieden) houden we het dienstverleningsconcept “Overheid heeft antwoord” tegen het licht.

Een herbezinning op financiële sturing.
Met het herdefiniëren van financiële sturen beogen we het volgende:
- Op de verschillende niveaus sturen beslissers beter op effecten en inzet van middelen in de keten;
- Verspilling in de keten wordt voorkomen door anders werken.

Onder sturen wordt verstaan (een werkwijze van) beïnvloeden en besluiten op basis van (financiële) informatie over het bereiken van een doel. Beslissers zijn raad, college, DMO, programma- projectleiding tot en met operationele beslissers. Met verspilling worden bedoeld de activiteiten die geen waarde toevoegen, zoals dingen overdoen, dubbel doen, energieverlies bij betrokken en (informatie-) voorzieningen die niet wordt benut.
De activiteiten zijn gericht op het vinden van nieuwe werkwijzen van sturing. Die werkwijze kan gaan over een procesinrichting, informatievoorziening, systemen voor registratie en rapportage (waaronder een ‘doorkliksysteem voor de beleidscyclus), houding en gedragsalternatieven voor beslissers, audits, onderzoeksmethoden en inwinnen van referenties enz. enz.
In 2014 zijn als aanloop heeft een grote groep financials een opleiding, verzorgd doorr het Zijlstra instituut, gevolgd. Verder, is de aanzet voor een doorklikbaar jaarrekening 2014 gemaakt en zijn diverse mogelijkheden behorend bij deze herbezinning onderzocht. Deze zullen in 2015 tot besluitvorming en implementatie begeleid worden. Een verdere ontwikkeling van de beleidscyclus is hierbij inbegrepen. De interne en externe netwerken van de financials zijn verstevigd. De betaaldiscipline van facturen is verbeterd van 71 naar 79% . Dat wil zeggen 79% van de facturen wordt binnen 30 dagen betaald, gerekend vanaf factuurdatum. Gerekend vanaf ontvangstdatum is dit gestegen van 80% naar 85%. In 2015 wordt verdere verbetering verwacht. Een programma Indirecte kosten is in voorbereiding en wordt voor de zomer 2015 aangeboden voor besluitvorming.

Het benutten van diversiteit en sociaal opdrachtgeverschap.
De overtuiging dat een divers samengesteld team tot betere prestaties leidt, blijft ons vertrekpunt bij het ontwikkelen van interventies op dit gebied. Het aantal medewerkers in vaste dienst jonger dan 30 jaar bedroeg in 2014 2,8%.
Binnen de beperkte mogelijkheden die er in 2014 waren, hebben we ruimte voor deze groep gecreëerd door middel van werkervaringsplaatsen, stages en traineetrajecten. Dit laatste doen we samen met de Talentenregio (www.talentenregio.nl).
Ook zijn we instroom van jongeren meer aandacht gaan geven in onze marketingstrategie voor de arbeidsmarkt.
Voor Gemeente Zwolle betekent het Regionaal Sociaal Akkoord dat, bovenop de 14 mensen met een beperking die momenteel werken bij de gemeente Zwolle, in 2015 bij benadering vijf extra banen komen voor mensen met een arbeidsbeperking. Om deze banen te realiseren wordt samengewerkt tussen gemeente (HRM en SoZaWe), het UWV en de Wezo. In beeld is gebracht dat per 1-1-2015 120 mensen met een SW-indicatie in aanmerking komen voor een garantiebaan. In samenwerking met Wezo en de eenheid SOZAWE en een externe partij, is in september 2014 gestart met een EVP (ervaringsprofiel) en EVC (ervaringscertificaat)-traject waaraan 17 medewerkers van Wezo hebben deelgenomen. Alle deelnemers hebben deze leergang met goed gevolg afgerond. Hiermee hebben zij een nieuw startpunt verworven dat een perspectief op werk buiten Wezo aanzienlijk verbetert. In 2015 worden in ieder geval vijf mensen met een functionele beperking in de organisatie opgenomen. Aan de hand van het profiel van de kandidaat wordt onderzocht waar binnen de gemeente een passende werkplek gecreëerd kan worden. Hiervoor wordt mede geput uit de opbrengst van het EVC/EVP traject.
Met het toepassen van Social Return wil de gemeente Zwolle mogelijkheden creëren om competenties en werknemersvaardigheden van kandidaten te vergroten om zodoende een inclusieve arbeidsmarkt te bewerkstelligen en een groei van jeugdwerkloosheid te voorkomen. SROI is gekoppeld aan onze verantwoordelijkheid als werkgever en inkoper. Om juiste aandacht te besteden aan de invulling van SROI is er vanaf juni 2014 binnen SoZaWe een adviseur aangesteld om interne en externe verbindingen te leggen. Met partners in de stad wordt een kennisplatform gevormd, dat op basis van ‘best practices’ de sociale inhoud van dit instrument op innovatieve wijze kan verruimen tot het bredere arbeidsmarktbeleid. De gedachtevorming binnen dit platform zorgt voor innovatie van zowel beleid als uitvoering, ook wel social business development genoemd (SBD). SBD is belegd bij SoZaWe. September 2014 zijn de voorbereidingen gestart voor de mogelijkheden van een digitaal magazine uitgeven waarin werkgevers, werknemers en andere stakeholders aan het woord komen om het maatschappelijk effect van SROI te delen.

Mobiliteit in de organisatie in tijden van krimp en frictie (de compacte organisatie).
Om aan de voorkant te kunnen sturen op de neerwaartse bijstelling van de omvang van de organisatie wordt concernbreed gewerkt met strategische personeelsplannen (SPP's) . Hiermee wordt gestuurd op de noodzakelijke interne en externe mobiliteit van onze medewerkers.
Vanuit de veranderplannen 2011-2015 en de strategische personeelsplannen van de eenheden van de Gemeente Zwolle is in 2014 een krimp gerealiseerd van 40 fte, onder meer door overdracht van taken naar het Gemeenschappelijk Belastingkantoor Locosensus Tricijn. Per eind 2014 heeft Zwolle 809 fte, ruim binnen de planning van de veranderplannen.17,5 fte heeft een bovenformatieve status met bijbehorende mobiliteitsmogelijkheden.
Per 1 juli 2014 is het SSC Bedrijfsvoering gevormd, samen met de provincie Overijssel en de gemeente Kampen. Het SSC heeft een formatie van 84 fte, die formeel tot de Gemeente Zwolle behoort, omdat Zwolle de werkgeversrol heeft. Excl. het SSC heeft Zwolle 809 fte, inclusief het SSC 893 fte.
Ook in 2014 zijn we opgetrokken met partners in de regio door het organiseren van mogelijkheden voor uitwisseling (zowel binnen de Talentenregio als met partners in de stad), het delen van vacatures en tijdelijke opdrachten en het begeleiden van medewerkers van werk naar werk met behulp van ons loopbaancentrum. In 2014 heeft de samenwerking binnen de Talentenregio zich uitgebreid door aansluiting van de gemeente Westerveld. De Talentenregio bestaat nu uit de gemeenten Dalfsen, Deventer, Dronten, Hardenberg, Hattem, Heerde, Kampen, Meppel, Oldebroek, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Westerveld, Zwartewaterland en Zwolle. Gezamenlijk hebben deze gemeenten nu een interne arbeidsmarkt van zo'n 5.650 fte.

Human Resources.
Ontwikkeling van medewerkers aan de hand van de organisatiewaarden, de 4 V's (verbinding, vakmanschap, vertrouwen en verantwoordelijkheid) en het stimuleren van en sturen op mobiliteit loopt als een rode draad door de SPP's. In het organisatieontwikkelprogramma DNA-Zwolle (de nieuwe ambtenaar) wordt geëxperimenteerd met de werkstijl die bij de organisatiewaarden hoort. Dat vindt plaats op drie dimensies: leidinggevenden, team en professional.
De instroom was in 2014 7,2%, de doorstroom 3,4% en uitstroom 5,8%.
De reductie van de formatie stimuleert het vormgeven van innovatieve alternatieven om de benadering van het mobiliteitsvraagstuk in de organisatie verder vorm te geven. Dit gebeurt onder meer door Route 66. Route 66 is een pool voor medewerkers van 58 jaar die bovenformatief worden. Deze medewerkers blijven in dienst van de gemeente Zwolle en worden gedetacheerd op tijdelijke klussen. Zij maken 2 jaar voor de AOW datum gebruik van Keuzepensioen. Hiermee maken zij ruimte voor (nieuwe) collega's. Naast deze poolvorming speelt ook het loopbaancentrum een belangrijke rol door het equiperen van medewerkers met de vaardigheden en netwerk, nodig om een nieuwe perspectief voor zichzelf te bemachtigen. In 2014 zijn 4 medewerkers in Route 66 ingestroomd.

Flexibiliteit in de arbeidsorganisatie en de inzet van externe inhuur.
In de SPP's kijken de eenheden vooruit naar hun toekomstige taak en de capaciteit die daarbij hoort in kwalitatieve en kwantitatieve zin. Hierdoor ontstaat steeds beter zicht op welke gebieden en verantwoordlijkheden de eenheden (flexibele) inzet denken nodig te hebben. Op grond daarvan worden medewerkers (zowel vanuit bovenformativiteit als vanuit loopbaanontwikkeling) uit andere vakgebieden opgeleid om zo'n tijdelijke functie te vervullen.
Om een optimale prijs/kwaliteit te waarborgen, is de gemeente Zwolle vanaf 2014 voor externe inhuur gaan werken volgens het marktplaatsprincipe, waarbij via een virtuele marktplaats steeds een mini-aanbesteding voor inhuur plaatsvindt. Dat biedt meer kansen voor locale partijen en ZZP-ers om mee te doen met een dergelijk mini-aanbesteding dan een raamcontract. Bij een raamcontract zijn het meestal de grotere bureaus waarmee een contract wordt gesloten, omdat kleinere partijen veel niet aan de eisen kunnen voldoen.
De marktplaats geldt met name voor inhuur in de schalen 9 t/m 12-13. Voor inhuur voor de lagere schalen heeft de gemeente Zwolle een contract met Uitzendbureau Randstad. Waar uit oogpunt van doelmatigheid en continuïteit het beter is te werken met een raamcontract, zullen raamcontracten gesloten worden

Incl. het SSC Bedrijfsvoering heeft Zwolle 2014 voor € 9.8 mln extern personeel ingehuurd, onderverdeeld in inhuur voor

Bedragen in €	2013	2014
Bedrijfsvoering	8.446.215	6.156.312
Projecten	1.444.857	1.107.842
Beleidsgerelateerde inhuur	482.581	503.295
Beleidsondersteunende inhuur	66.629	303.626
Subtotaal Zwolle excl. SSC		**8.071.075**
Inhuur SSC Bedrijfsvoering		1.781.132
Totaal	**10.440.282**	**9.852.207**

De totale uitgaven voor externe inhuur zijn in 2014 in vergelijking met 2013 gedaald met € 600.000. De dalende trend van de eerdere jaren zet zich daarmee voort.

Informatie delen, beheren en beveiligen in de netwerkorganisatie.
De belangrijkste thema's afgelopen jaar waren: informatiebeveiliging, sociaal domein, digitalisering en zaakgericht werken.
Begin 2014 is het actieplan informatiebeveiliging 2014 vastgesteld. Dit plan is gebaseerd op een risicoanalyse op basis van het in 2013 vastgestelde informatiebeveiligingsbeleid. Een belangrijk bereikt doel voor 2014 was het slagen voor de DIGID-audit. Daartoe zijn een aantal verbeteracties gerealiseerd waaronder met name het verbeteren van de opzet en werking van het Incident management.

Daarnaast werd een impuls gegeven aan de naleving van de Wet Bescherming Persoonsgegevens. De centrale registratie van applicaties met privacygevoelige gegevens werd geactualiseerd en het beheer structureel versterkt.
In 2014 werden verder audits gehouden op de GBA, de BAG, een reguliere pentest (hackerstest) en de implementatie van aanbevelingen uit het mysteryguest onderzoek van 2013. Een speerpunt in de uitvoering van het actieplan is ook de aansluiting bij de Informatie Beveiligings Dienst (IBD) Het aansluitproces zit in de eindfase.
Voor het SSC-ICT is geld vrijgemaakt om gezamenlijk te investeren in de ICT-infrastructuur (servers en opslagcapaciteit) zodat de continuïteit beter gewaarborgd wordt. Dit wordt in 2015 opgeleverd. Konden we vroeger processen stuk voor stuk efficienter (lean) maken, inmiddels betreft het steeds vaker het digitaliseren dan wel redesign van processen die in een veranderende context komen, waarbij we meteen de leanprincipes toepassen.
De basisregistraties werden verder uitgebouwd: de Basisregistratie grootschalige topografie (BGT) is opgeleverd, de gegevensmakelaar tussen diverse registraties is ingericht, die ondermeer met het Nieuw Handelsregister (Kadaster) is gekoppeld. Vanwege de uitbesteding van belastingtaken aan GBLT zijn belasting- en kadaster-gegevens uit de Zwolse registraties ontvlecht.
De grootste samenwerkingsoperatie dit jaar betrof het sociaal domein. Hierbij hebben we de informatievoorziening voor zowel de sociale wijkteams als de BVO jeugdzorg in korte tijd geregeld. In 2015 zullen we tekortkomingen verhelpen en structurele verbeteringen doorvoeren. Er is bijzondere aandacht besteed aan de privacy aspecten. Uit de privacy impact analyse bleek dat de sofware de vereiste autorisatieniveau's levert om de privacy te waarborgen. Ook bleek het beleid en het privacyreglement in orde.
Het CPB heeft getoetst aan aan de handreiking omgang persoonsgegeven. Naar aanleiding hiervan hebben we in 2014 de registratie uitgebreid en zullen we in 2015 op Zwolle.nl publiceren welke persoonsgegevens we in onze registraties hebben.
We hebben bijna alle grote processen in het publiek en sociaal domein digitaal en zaakgericht gemaakt. Daarmee is papier-arm en plaats- en tijdonafhankelijk werken mogelijk. Het inrichten van de faciliteiten voor cocreatie en connectiviteit (telefonie etc) bleek weerbarstig en zal in 2015 worden afgerond.

Inkoop.
Door het toepassen van een startformulier, sinds 2014, bij inkoopbehoefte krijgen de beleidsdoelstelling en ambities (doelmatigheid, rechtmatigheid, maar ook het stimuleren van de lokale economie, duurzaamheid, maatschappelijke betrokkenheid) nadrukkelijk een plek in het inkoopproces. In 2014 is een pilot gestart in het fysieke domein door de samenwerkende partijen in het SSC, met het uniformeren en digitaliseren van de systematiek voor meervoudige onderhandse aanbestedingen bij werken. In 2014 is voor het inkopen van externe inhuur het marktplaatsprincipe geïntroduceerd en geïmplementeerd, waarmee de rechtmatigheid voor deze inkoopcategorie is geborgd. Medio 2014 is de adviseur Social Return aangesteld. De adviseur Social Return begeleidt en controleert de marktpartij bij het invullen van de Social Return verplichting. Medio 2015 zal de rol van de adviseur Social Return worden geëvalueerd. Gestart is met een pilot category-management om het gezamenlijk aanbesteden *door* de samenwerkende organisaties verder vorm te geven.

In 2014 is gewerkt aan het inkopen van diensten voor het sociale domein, zodat daar in 2015 op afgenomen kan worden. In 2015 verbetert het SSC het contractbeheer en voert een pilot geautomatiseerd aanbesteden uit. De implementatie van het inkoopmanagementsysteem zal leiden tot een verbetering van de kwaliteit van de management informatie. De spendanalyse nieuwe stijl is zomer 2014 online gegaan. De totale spend over 2014 is € 129 mln. Na aftrek van de niet beïnvloedbare spend (afdracht aan overheden en stichtingen) resteert een inkoopvolume van € 117 mln. Hiervan is ruim 40% (€ 47 mln.) gegund aan Zwolse bedrijven (inclusief ROVA en WEZO). Aan bedrijven in de regio Zwolle (excl Zwolle zelf) is 15% van het inkoopvolume gegund.
De inzet op SROI heeft geleid tot aantoonbare resultaten om doelgroepen met afstand tot de arbeidsmarkt weer te laten participeren. Medio 2015 worden de resultaten hiervan geëvalueerd. Vanuit de gezamenlijke pilot categorymanagement zijn twee aanbestedingen door middel van een Europese aanbesteding op de markt gezet. Uit de aanbestedingsresultaten van deze pilot is niet af te leiden dat het gezamenlijk inkopen tot een meetbaar inkoopvoordeel heeft geleid.

Kwaliteit van de ondersteunende functies
Het afgelopen jaar is gezocht naar zoekrichtingen en gewerkt aan een nadere uitwerking om waar mogelijk binnen alle domeinen van de bedrijfsvoering een krimp te realiseren in fte en/of kosten. Dit heeft uiteindelijk tot ruim 30 plannen geleid. Al deze plannen worden in de komende jaren nader ingevuld, waarbij het moment waarop de besparing en/of reductie ingeboekt kan worden tot en met 2018 doorloopt.
Door vereenvoudiging van systemen en werkwijze kan dekkingstekort, ontstaan door de voortgaande verkleining van het ambtelijk apparaat worden gedicht. In de komende jaren staat de organisatie nog voor diverse euzes die van invloed zijn op de omvang van de uiteindelijke opbrengst. In het bijzonder de fundamentele vragen die binnen het financiële domein om een antwoord vragen. Hierbij gaat het over herbezinningen wat betreft de toerekening van indirecte kosten, de financiële beheers- en rapportagestructuur, de financiële administratie en de rol en plaats van alle adviseursfuncties binnen het financiële domein.

B. Jaarrekening

1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
Activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs (art 63 lid 1). Passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarden met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde worden gewaardeerd (art 63 lid 7)

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Balans

Vaste activa
Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.
De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven.
De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan vanaf het jaar volgend op het jaar van ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Materiële vaste activa met economisch nut.
In erfpacht uitgegeven gronden.
De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).
Indien de gronden in eeuwigdurende erfpacht zijn uitgegeven vindt waardering tegen registratiewaarde plaats.
Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht worden tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Overige investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het jaar volgend op het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven gedurende de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.
Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden.
Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.
Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn, soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen in jaren zijn opgenomen in de afschrijvingstabel in het bijlagenboek.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.
Voor investeringen in openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut worden de vastgestelde termijnen in de afschrijvingstabel gehanteerd. Voor zover in voorkomende gevallen een snellere budgettaire dekking mogelijk is, wordt op dergelijke activa (resultaatafhankelijk) extra afgeschreven. De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

De obligatieportefeuille is gewaardeerd tegen de verwachte aflossingswaarde. Het verschil met de destijds betaalde verkrijgingsprijs is als transitorische (rente)post in de balans opgenomen. Dit verschil wordt in het resultaat opgenomen in de (gemiddeld) resterende looptijd tot aflossing/uitloting.

Bijdragen aan activa van derden worden conform desbetreffend raadsbesluit geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Vlottende activa

Voorraden
De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. Er wordt geen rente bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden met uitzondering van de gronden voor toekomstige exploitaties.

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
De systematiek van tussentijdse winstneming binnen grondexploitaties is herzien en door de raad vastgesteld. Deze is toegepast ingaande de jaarrekening 2011. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Stelselwijzigingen 2014
Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is in 2014 gewijzigd waardoor de volgende stelselwijzigingen doorgevoerd dienen te worden.

De reserves Riolering (€ 4,7 mln.) en Afval (€ 5,1 mln.) moeten worden omgezet in een voorziening. Hiermee wil de wetgever beter borgen dat de via riool- en afvalstoffenheffing ontvangen gelden beschikbaar blijven voor het doel waarvoor ze zijn geheven. Alleen efficiency- en aanbestedingsvoordelen en eigen middelen kunnen nog toegevoegd worden aan een bestemmingsreserve. Aangezien de betreffende reserves overwegend zijn ontstaan uit nog niet bestede van derden verkregen middelen zijn hiervoor 2 nieuwe voorzieningen (art.44,lid 2 BBV) ingesteld. De administratieve verwerking van deze mutaties is conform de notitie riolering van de commissie BBV via een directe balansmutatie per 31 december 2014 gedaan. De vergelijkende cijfers 2013 zijn om die reden niet aangepast.

De voorziening ten aanzien van de swap is niet langer nodig. Ingeval van een break van de swap, kan de mee te financieren negatieve marktwaarde in de nieuwe situatie geactiveerd worden en afgeschreven in de restant looptijd van de nieuwe lening.

Hiermee beoordeelt de wetgever dat een break in een swap niet langer een bijzonder risico is, en de voorziening niet meer nodig is. De huidige voorziening (€ 2,0 mln.) kan vrijvallen en komt rechtstreeks ten gunste van het Eigen Vermogen (de Algemene Reserve). De administratieve verwerking van deze mutatie is via een directe balansmutatie gedaan. Ook de vergelijkende cijfers met 2013 zijn aangepast.

De impact van deze stelselwijzigingen op het vermogen, resultaat en betreffende balanspost is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	"oude" grondslagen (voor stelselwijziging)	"nieuwe' grondslagen (na stelselwijziging)
Eigen vermogen per 31 december 2013	131.055	133.053
Eigen vermogen per 31 december 2014	133.979	126.120
Voorzieningen per 31 december 2013	5.263	3.265
Voorzieningen per 31 december 2014	1.855	11.712
Resultaat 2013	1.230	-768
Resultaat 2014	3.004	3.004

2 Balans met toelichting

2.1 Balansontwikkeling

De ontwikkeling van de balanscijfers.
Het verloop van de totaal bedragen (x €.1.000.000) van de balans is als volgt weer te geven:
*) In de treasuryparagraaf wordt alleen rekening gehouden met het bedrag aan onderhanden werk.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Beschikbaar op lange termijn:										
Algemene reserves	17	45	65	15	11	25	24	30	17	28
Bestemmingsreserves	119	141	121	170	159	151	153	157	115	95
Saldo baten en lasten	5	4	1	3	23	0	4	-57	-1	3
Voorzieningen	37	23	4	4	5	3	3	5	5	12
Schulden op lange termijn	252	299	304	304	368	353	322	341	337	325
Totaal beschikbaar	**430**	**512**	**495**	**496**	**566**	**532**	**506**	**476**	**473**	**463**
Vastgelegd op lange termijn:										
Immateriële/materiële vaste activa	228	263	276	291	322	328	341	366	347	343
Financiële vaste activa	146	147	138	136	137	112	94	61	73	64
Voorraden (icnl.onderhanden werk)	69	119	140	155	168	157	155	112	123	110
Totaal vastgelegd	**443**	**529**	**554**	**582**	**627**	**597**	**590**	**539**	**543**	**517**
Tekort op lange termijn beschikbare middelen	**13**	**17**	**59**	**86**	**61**	**65**	**84**	**63**	**70**	**54**

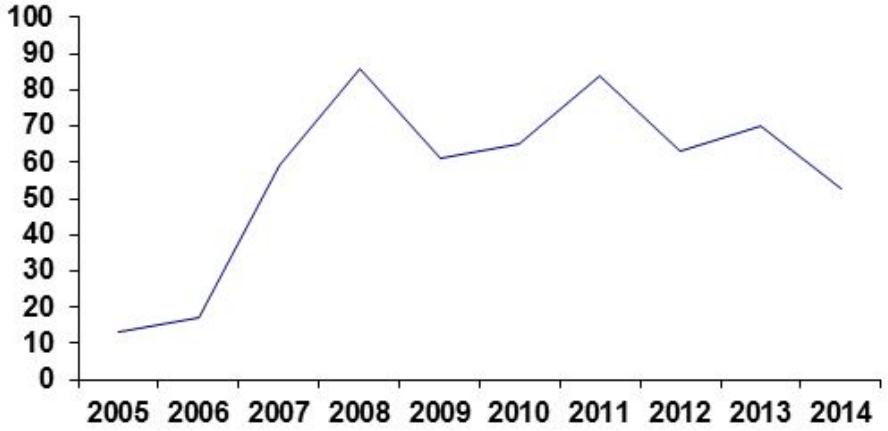

Reserves en voorzieningen.
De voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de leningen en vorderingen verrekend. De voorziening vastgoed is in mindering gebracht op de post voorraden.
Zie verder de afzonderlijke paragraaf "Ontwikkelingen reserves en voorzieningen 2014"

Schulden op lange termijn.
Eind 2014 is er in totaal € 325,4 mln. aan langlopende leningen beschikbaar. Ten opzichte van 2013 is de omvang met € 11,2 mln. afgenomen.
Dit wordt veroorzaakt doordat er € 21,9 mln. is afgelost en € 0,7 mln. aan bijstandsleningen is opgenomen. Daarnaast is er vorig jaar € 10 mln. als korte lening gepresenteerd, die nu als lange lening wordt gepresenteerd vanwege de relatie met de swap.

Immateriële / materiële vaste activa.
De immateriële / materiële vaste activa is met € 4 mln. afgenomen. De afschrijvingen bedragen € 15,3 mln. en aan bijdragen van derden is € 1,3 mln. ontvangen. De netto-investeringen bedragen € 12,6 mln., hiervan heeft € 10,7 mln. betrekking op investeringen met economisch nut en € 1,9 mln. heeft betrekking op investeringen met maatschappelijk nut. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Financiële vaste activa.
Onder de leningen financiële activa zijn opgenomen € 22,4 mln. aan leningen die verstrekt zijn aan woningcorporaties. Er is voor € 4,7 mln. leningen aan deelnemingen, € 19,9 mln. aan verbonden partijen en voor een bedrag ad. € 10,4 mln. aan overige leningen verstrekt.
De bijdragen aan activa in eigendom van derden hebben een boekwaarde ultimo 2014 van € 4,5 mln..

Voorraden.
De voorraden worden gecorrigeerd met de voorziening vastgoed, zoals voorgeschreven staat in het Besluit Begroting en Verantwoording. Een nadere specificatie wordt gegeven in de toelichting op de balans.

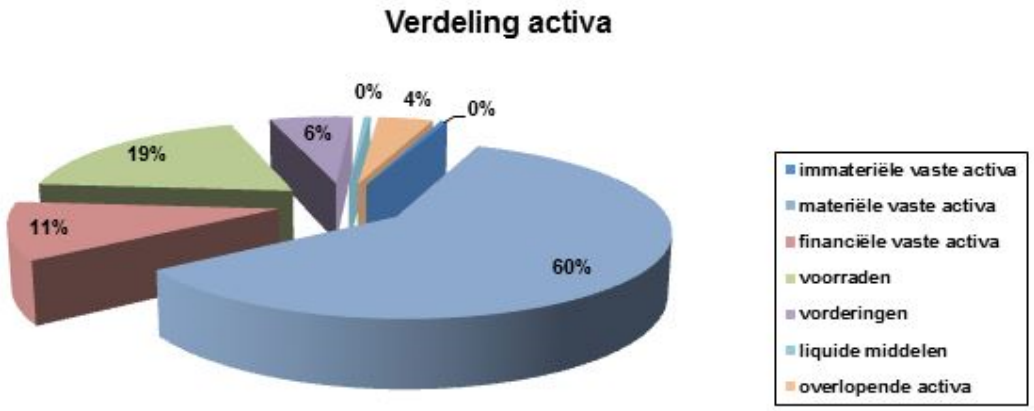

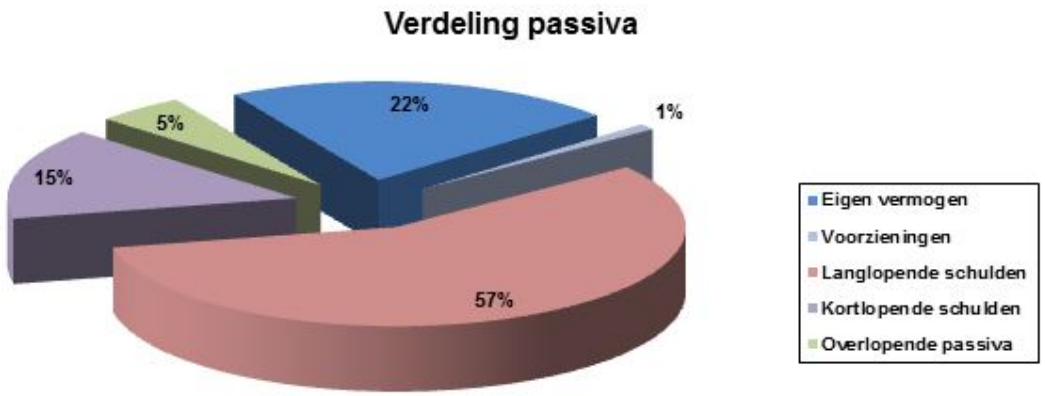

2.2 Balans

(bedragen x €.1.000)	31-12-2014		31-12-2013	
Activa:				
Vaste activa				
immateriele vaste activa:		**28**		**35**
kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	28		35	
materiële vaste activa:		**342.529**		**346.543**
investeringen met economisch nut	292.320		296.128	
investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	34.494		35.823	
investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	12.499		11.613	
in erfpacht uitgegeven (economisch nut)	3.216		2.979	
financiele vaste activa:		**64.020**		**73.460**
kapitaal verstrekkingen aan:				
deelnemingen	1.297		1.340	
leningen aan:				
woningbouwcorporaties	22.391		27.420	
deelnemingen	4.691		4.894	
overige verbonden partijen	19.870		20.179	
overige langlopende leningen	10.978		14.968	
overige uitzettingen > 1 jaar	261		261	
bijdrage aan activa in eigendom van derden	4.532		4.398	
Totaal vaste activa		**406.577**		**420.038**
Vlottende activa				
voorraden:		**110.108**		**123.103**
grond en hulpstoffen				
niet in exploitatie genomen bouwgronden	36.375		36.489	
overige grond en hulpstoffen	11.728		12.353	
onderhandenwerk, waaronder bouwgrondexploitatie	63.233		75.305	
gereed produkt en handelsgoederen	17		34	
vooruitbetalingen	-1.245		-1.078	
uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar:		**36.295**		**31.011**
vorderingen op openbare lichamen	22.518		20.325	
overige vorderingen	13.777		10.686	
overige uitzettingen				
liquide middelen:		**1.897**		**2.242**
kas	102		80	
banksaldi	1.795		2.162	
overlopende activa:		**19.904**		**22.860**
van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te	9.291		16.704	
ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering				
op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel				
overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	10.613		6.156	
die ten laste van volgende begrotingsjaren komen				
Totaal vlottende activa		**168.204**		**179.216**
Totaal generaal		**574.781**		**599.254**

(bedragen x €.1.000)		31-12-2014		31-12-2013	
Passiva					
Vaste passiva					
eigen vermogen			**126.120**		**133.053**
algemene reserve		28.349		19.284	
bestemmingsreserves gekoppeld aan kostendekkingsbeginsel		627		12.119	
overige bestemmingsreserves		94.140		102.418	
gerealiseerd resultaat		3.004		-768	
voorzieningen			**11.712**		**3.265**
vaste schulden			**325.365**		**336.642**
onderhandseleningen met een rentetypische looptijd > 1 jaar:					
	binnenlandse banken en overige financiele instellingen	302.794		313.982	
	overige binnenlandse sectoren	2.571		2.660	
	buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven	20.000		20.000	
	en overige sectoren				
Totaal vaste passiva			**463.197**		**472.960**
Vlottende passiva					
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter					
dan één jaar			**49.539**		**57.296**
overige kasgeldleningen		26.000		25.000	
banksaldi		0		4.079	
overige schulden		23.539		28.217	
overlopende passiva			**62.045**		**68.998**
verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die		14.289		14.950	
in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen					
van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen		47.756		54.048	
voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek					
bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van					
volgende begrotingsjaren					
Totaal vlottende passiva			**111.584**		**126.294**
Totaal generaal			**574.781**		**599.254**
Gewaarborgde geldleningen			1.970.915		2.010.197
Niet uit de balans blijkende overige verplichtingen			31.242		33.268

2.3 Balanstoelichting

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa:

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief
De kosten onderzoek en ontwikkeling betreffen een aantal balansposten van onderzoek die te zijner tijd worden toegevoegd aan dan gerealiseerde activa.

Het verloop van de immateriële vaste activa:	2014	2013
boekwaarde per 1 januari	35	41
afschrijving	-7	-6
boekwaarde per 31 december	**28**	**35**

Materiële vaste activa:

Verloop van de totale materiële vaste activa	2014	2013
boekwaarde per 1 januari	346.543	366.407
investeringen	16.962	19.736
desinvesteringen	-4.377	-21.096
afschrijvingen	-15.334	-16.781
bijdrage van derden direct gerelateerd aan een actief	-1.265	-1.723
boekwaarde per 31 december	**342.529**	**346.543**

De materiële vaste activa zijn onderverdeeld in:

Investeringen met economisch nut	2014	2013
gronden en terreinen	33.306	31.941
bedrijfsgebouwen	218.651	218.956
grond- weg en waterbouwkundige werken	862	795
vervoermiddelen	257	1.898
machines apparaten en installaties	20.914	22.241
overige materiële vaste activa	18.330	20.297
totaal	**292.320**	**296.128**

investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	2014	2013
gronden en terreinen	2.067	2.185
bedrijfsgebouwen	39	44
grond- weg en waterbouwkundige werken	29.614	30.579
machines apparaten en installaties	2.350	2.572
overige materiële vaste activa	424	443
totaal	**34.494**	**35.823**

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	2014	2013
grond- weg en waterbouwkundige werken	7.892	7.390
machines apparaten en installaties	2.511	2.362
overige materiële vaste activa	2.096	1.861
totaal	**12.499**	**11.613**

In erfpacht uitgegeven	2014	2013
in erfpacht uitgegeven	**3.216**	**2.979**
TOTAAL MATERIELE VASTE ACTIVA	**342.529**	**346.543**

De belangrijkste (des)investeringen zijn	2014	2013
Onderwijshuisvestingsbeleid diverse scholen (bouw + onderhoud)	2.230	
Onderwijs Veiligheidseisen	506	977
Het Nieuwe Werken	3.322	
Stadhuis (verduurzaming)	483	
Hedon uitbreiding	1.495	3.719
Anker	1.829	730
Vervangingsinvesteringen Bruggen	620	
Vervangingsinvesteringen Straatmeubilair	571	
Onderwijshuisvestingsbeleid diverse scholen (bijdrage aan activa van derden)	580	
Rioleringsplan 2014	162	613
ICT investeringen (MPI)	2.142	
Overgang Brandweer naar Veiligheidsregio	-2.386	
Ecodrome (opstalrecht)	-1.467	
Aquamarijn uitbreiding schoolgebouw		609
Brug uitbreiding huisvesting		569
Brandweerpost Middelweg 235 (investering)		1.880
Brandweerpost Middelweg 235 (naar Veiligheidsregio)		-4.594
Brandweerpost Marsweg 39 (naar Veiligheidsregio)		-13.565
Pannekoekendijk 15 (Huize Hofvliet)		-883
Verkoop vervoermiddelen aan ROVA		-1.246

Financiële vaste activa:

Kapitaal verstrekkingen aan deelnemingen	2014	2013
100 aandelen N.V. WMO (nominaal € 453,78; 25% volgestort)	10	10
aanpassing Vitens nominale waarde	46	46
2.715 aandelen (nominaal € 113,45) N.V. ROVA Holding	307	307
355.645 aandelen Enexis holding	221	221
355.645 aandelen Essent Milieu (Attero) verkoop in 2014	0	43
355.645 aandelen PBE BV	92	92
0,2376 aandelen vordering Enexis BV	0	0
0,2376 aandelen verkoop vennootschap BV	0	0
0,2376 aandelen CBL vennootschap BV	0	0
0,2376 aandelen Staat vennootschap BV	0	0
149.097 BNG aandelen (nominaal €. 2,50 volgestort)	373	373
dataland	5	5
deelneming WEZO NV	2	2
cv Kapitaal Zuiderzeehaven	238	238
bv Kapitaal Zuiderzeehaven	3	3
	1.297	**1.340**

Leningen aan	2014	2013
woningbouwcorporaties	22.391	27.420
deelnemingen	4.691	4.894
overige verbonden partijen	19.870	20.179
	46.952	**52.493**

Verloop van de leningen	2014	2013
boekwaarde per 1 januari	52.493	39.929
uitzettingen	0	18.159
ontvangen aflossingen	-5.541	-5.595
boekwaarde per 31 december	**46.952**	**52.493**

Leningen aan deelnemingen	2014	2013
achtergestelde lening Zuiderzeehaven	667	667
achtergestelde lening ROVA	2.603	2.603
achtergestelde lening Vitens	1.421	1.624
	4.691	**4.894**

Leningen aan verbonden partijen:	2014	2013
Enexis BV	2.020	2.020
Veiligheidsregio	17.850	18.159
	19.870	**20.179**

Bij verkoop van de aandelen Essent aan RWE is besloten om de leningen niet mee te verkopen aan RWE maar over te dragen aan de aandeelhouders. Het ging hierbij om 4 leningen met een looptijd variërend van 3 t/m 10 jaar. Per 31-12-14 zijn er nog 2 leningen over. Daarnaast zijn 2 leningen verstrekt aan de Veilgheidsregio voor de overname van de gebouwen brandweer.

Overige langlopende leningen	2014	2013
boekwaarde per 1 januari	15.517	16.083
Effecten 2,5% en 3% Grootboek St. Nederl.: in 2014 naar overige uitzettingen > 1 jaar	0	-261
uitzettingen	747	1.184
ontvangen aflossingen	-4.475	-1.396
afwaardering wegens duurzame waardeverminderingen	-271	-93
boekwaarde per 31 december	11.518	15.517
voorziening oninbare leningen algemene bijstand	-460	-476
voorziening risico schuldhulpverlening	-80	-73
boekwaarde per 31 december	**10.978**	**14.968**

Overige uitzettingen > 1 jaar	2014	2013
boekwaarde per 1 januari	261	0
Effecten 2,5% en 3% Grootboek St. Nederl.: in 2014 van overige langlopende leningen		261
Obligaties van het vm. Geneesmiddelenfonds: in 2014 van kapitaalverstr. aan deelnemingen		3
ontvangen aflossingen		-3
boekwaarde per 31 december	**261**	**261**

Bijdrage aan activa in eigendom van derden	2014	2013
boekwaarde per 1 januari	4.398	4.678
bijdragen aan activa in eigendom van derden	581	200
afschrijvingen op bijdragen aan activa in eigendom van derden	-447	-480
boekwaarde per 31 december	**4.532**	**4.398**

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden:

Grond- en hulpstoffen

Niet in exploitatie genomen bouwgronden

	stand per 1-1-2014				mutaties 2014	
	aanschafwaarde	voorziening	boekwaarde	aantal m²	investeringen	desinvesteringen
vm schoolgebouwen	2.887	2.843	44	65.484	264	
terreinen Voorsterpoort	13.970		13.970	101.886		
agrarisch verpacht < 6 jaar	6.954	1.789	5.165	2.636.124		609
agrarisch verpacht > 6 jaar	681	88	593	979.628		
stedelijk diverse bezittingen	703	419	284	16.627	67	175
strategisch bezit bebouwd	347	15	332	9.267		332
Dijklanden	6.463	3.506	2.957	536.226		
Vechtpoort	9.741	6.242	3.499	1.749.515		
aankoop NS gronden	0		0	158.094		
bouwrijpe/ te verkopen terreinen,	21.967		21.967	1.170.188	342	156
uit te nemen gronden	2	2	0	21		
waterberging Alm.Kanaal	5	5	0	250		
subtotaal	63.720	14.909	48.812	7.423.310	673	1.272
corr.grond- en hulpstoffen	-24.389	-12.066	-12.323	-6.080.303	-67	-609
Totaal	**39.331**	**2.843**	**36.489**	**1.343.007**	**606**	**663**

	stand per 31-12-2014					
	aanschafwaarde	aantal m²	aanschaf- waarde per m²	voorziening	boekwaarde	boekwaarde per m²
vm schoolgebouwen	3.151	65.484	48,12	2.843	308	4,70
terreinenen Voorsterpoort	13.970	101.886	137,11		13.970	137,11
agrarisch verpacht < 6 jaar	6.345	2.449.763	2,59	1.670	4.675	1,91
agrarisch verpacht > 6 jaar	681	979.628	0,70	83	598	0,61
stedelijk diverse bezittingen	595	4.090	145,48	419	176	38,04
strategische bezit bebouwd	15	7.317	2,05		15	2,05
Dijklanden	6.463	536.226	12,05	3.727	2.736	5,10
Vechtpoort	9.741	1.749.515	5,57	6.242	3.499	2,00
aankoop NS gronden	0	158.094	0,00		-	0,00
bouwrijpe/ te verkopen terreinen,	22.155	1.282.760	17,27	58	22.097	18,67
uit te nemen gronden	2	21	95,24	2	-	0,00
waterberging Alm.Kanaal	5	250	20,00	5	-	0,00
subtotaal	63.123	7.335.034	8,61	15.049	48.074	6,55
corr.grond- en hulpstoffen	-23.848	-5.893.942	4,05	-12.149	-11.699	1,98
Totaal NNIEGG	**39.275**	**1.441.092**	**27,25**	**2.900**	**36.375**	**27,10**

Ingevolge gewijzigde regelgeving is bovengenoemde voorraad ingaande 2013 niet in zijn geheel als NNIEGG voorraad gepresenteerd, maar een gedeelte onder overige grond- en hulpstoffen.

Overige grond- en hulpstoffen	2014	2013
voorraad gronden (uit NNIEGG)	11.699	12.323
voorraad restauratiematerialen	29	30
	11.728	**12.353**

Onderhandenwerk, waaronder bouwgronden in exploitatie	2014	2013
boekwaarde	74.440	84.022
af: voorziening voor verwachte verliezen	-11.216	-8.733
subtotaal bouwgrondexploitatie	63.224	75.289
onderhanden expertisecentrum	9	16
boekwaarde per 31 december	**63.233**	**75.305**

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2014 het volgende overzicht worden weergegeven:

projecten	stand per 1-1-2014			mutaties 2014			stand per 31-12-2014		
	Vervaar-digins-waarde	Voorz. verlies-latende complexen	Boek-waarde	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst-nemingen	Vervaar-digings-waarde	Voorz. verlies-latende complexen	Boek-waarde
Woningbouwprojecten									
Stadshagen 1 & 2	24.665	2.498	22.167	5.603	7.323		22.945	3.154	19.791
Oude Mars	6.010		6.010	406	0		6.416		6.416
Schaepman	173	53	120	1.127	3.767		-2.467	1.278	-3.745
Bagijneweide	246	527	-281	239	390	-100	-5	381	-386
Stinspoort	3.177		3.177	376	1.716		1.837		1.837
Wijthmen fase 1	101	481	-380	102	275		-72	316	-388
Subtotaal	**34.372**	**3.559**	**30.813**	**7.853**	**13.471**	**-100**	**28.654**	**5.129**	**23.525**
Werkgelegenheidsprojecten									
Marslanden Zuid	-204		-204	55	378		-527		-527
Hessenpoort 1 & 2	52.665		52.665	6.508	11.839		47.334		47.334
Voorsterpoort (Spoolderwerk)	-5.294		-5.294	7	55	-195	-5.537		-5.537
Subtotaal	**47.167**	**0**	**47.167**	**6.570**	**12.272**	**-195**	**41.270**	**0**	**41.270**
Herstructureringsprojecten									
Vrolijkheid herontwikkeling	1.417	0	1.417	77	3		1.491		1.491
Langenholterweg	148		148	58	0		206		206
Geert Groootestraat	21		21	-4	0		17		17
Kamperpoort incl.Katwolderplein	1.126		1.126	2.313	251		3.188	651	2.537
Subtotaal	**2.712**	**0**	**2.712**	**2.444**	**254**	**0**	**4.902**	**651**	**4.251**
Particuliere grondexploitaties									
Forelkolk	75		75	4			79		79
ABN AMRO Prinsenpoort	362	139	223	99	265		196	68	128
Campus	-621		-621	-20			-641		-641
Subtotaal	**-184**	**139**	**-323**	**83**	**265**	**0**	**-366**	**68**	**-434**
Binnenkort af te sluiten complexen									
Deltion-transactie	-72		-72	1	275	348	2		2
Beter met Bos	-50		-50				-50		-50
Noordereiland	-776		-776	57	39		-758		-758
Holtenbroek-Händellaan	9		9				9		9
Westenholte Stins	0		0	8			8		8
Van der Valk	-162		-162	31	-42	89	0		0
Rechtbank	0		0		19	19	0		0
Zwolle Zuid, restant	222		222	30			252		252
Marslanden G, restant	185		185	16			201		201
Oosternk, restant	23		23	21			44		44
Bos & Buitenplts.,restant	496		496	25			521		521
Stadsh,fase 1, restant	-7		-7	25			18		18
Stasds.vlek1, restant	2		2	3			5		5
Kop Hanzelan, restant	40		40	4	181		-137		-137
Rood voor Rood	0		0	-69	216		-285		-285
Wipstrikark	0		0				0		
Nog uit te voeren werken	0		0	0			0	333	-333
Subtotaal	**-90**	**0**	**-90**	**152**	**688**	**456**	**-170**	**333**	**-503**
Voorbereidingsprojecten									
Kanonsteeg/Derde Bredehoek	1	35	-34				1	35	-34
Wijrhmenerplas, marktsekectie	44		44	98			142		142
Hispice Wipstrikkerallee	0	0	0	7			7		7
Subtotaal	**45**	**35**	**10**	**105**	**0**	**0**	**150**	**35**	**115**
sprong in de grondprijs		5.000	-5.000					5.000	-5.000
TOTAAL	**84.022**	**8.733**	**75.289**	**17.207**	**26.950**	**161**	**74.440**	**11.216**	**63.224**

Gereed produkt en handelsgoederen	2014	2013
rijbewijzen en eigen verklaringen	17	34

Vooruitbetalingen	2014	2013
ontvangen voorschotten op grondverkopen	-1.245	-1.078

Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar:
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Soort vordering	saldo 31-12-2014	voorziening oninbaarheid	gecorrigeerd saldo 31-12-2014	gecorrigeerd saldo 31-12-2013
vorderingen op openbare lichamen	22.518		22.518	20.325
overige vorderingen	21.877	8.100	13.777	10.686
totaal	**44.395**	**8.100**	**36.295**	**31.011**

Verloop vorderingen	2014	2013
debiteuren openbare lichamen	22.518	20.325
overige debiteuren	13.598	10.190
vorderingen sociale zaken	8.279	8.228
saldo 31-12	**44.395**	**38.743**
voorziening dubieuze debiteuren	-228	-109
voorziening WRZV	-353	-353
voorziening sociale zaken	-7.519	-7.270
gecorrigeerd saldo 31-12	**36.295**	**31.011**

Liquide middelen:

Kas	2014	2013
kassasysteem stadskantoor Publiekszaken	98	73
Werkplein De Lure	4	7
	102	**80**

Banksaldi	2014	2013
BNG	854	0
ING	1	1
rekening-courant restauratiefonds	113	88
rekening-courant Stimuleringsfonds	821	2.015
	1.789	2.104
kruisposten kas, bank en giro	6	58
totaal	**1.795**	**2.162**

Overlopende activa:

Overlopende activa	2014	2013
nog te ontvangen van openbare lichamen	9.291	16.704
nog te ontvangen van overigen	9.306	952
subtotaal nog te ontvangen	18.597	17.656
vooruitbetaalde bedragen t.b.v. overigen	1.307	5.204
totaal	**19.904**	**22.860**

De belangrijkste posten nog te ontvangen bedragen per 31-12-2014 zijn	
te ontvangen subsidies/bijdragen overheden in het kader van diverse projecten	5.990
onroerende zaakbelasting	2.568
betalingsregeling OdS	992
heffingen GBLT afval	834
eigen bijdragen hulp bij het huishouden	676

De belangrijkste posten vooruitbetaalde bedragen per 31-12-2014 zijn	
vooruitbetalingen SSC	453

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen:

Algemene reserve	2014	2013
stand per 1 januari	17.286	30.016
stelselwijziging per 1-1-2014 overheveling saldo van voorziening derivaten	1.998	1.998
stand per 1 januari na stelselwijziging	**19.284**	**32.014**
toevoegingen resultaat bestemming + rente	18.378	46.206
onttrekkingen resultaatbestemming	-8.545	-1.894
toevoeging/onttrekking resultaat vorig boekjaar	-768	-57.042
saldo per 31 december	**28.349**	**19.284**

De belangrijkste mutaties in 2014 zijn	vermeerderingen	verminderingen
stelselwijziging per 1-1-2014 overheveling saldo van voorziening derivaten	1.998	
rekeningresultaat 2013		768
incidenteel nieuw beleid 2014	7.001	
concernstelposten en septembercirculaire	6.000	
berapresultaat		2.636
sociaal domein		700

Bestemmingsreserves gekoppeld aan kostendekkingsbeginsel	2014	2013
stand per 1 januari	12.119	12.430
toevoegingen resultaat bestemming + rente	3	734
onttrekkingen resultaatbestemming	-1.638	-1.045
oveboeking naar voorziening in verband met stelselwijziging	-9.857	
saldo per 31 december	**627**	**12.119**

De belangrijkste mutaties in 2014 zijn	vermeerderingen	verminderingen
omzetting reserve afvalstoffenheffing naar voorziening in verband met stelselwijziging		5.149
omzetting reserve riolering naar voorziening in verband met stelselwijziging		4.708

Overige bestemmingsreserves	2014	2013
stand per 1 januari	102.418	144.270
toevoegingen resultaat bestemming + rente	40.713	127.348
onttrekkingen resultaatbestemming	-48.991	-169.200
saldo per 31 december	**94.140**	**102.418**

De belangrijkste mutaties in 2014 zijn	vermeerderingen	verminderingen
algemene bedrijfsreserve Vastgoed	5.071	5.511
toekomstige exploitatie gronden	2.160	2.264
onderhoud verhuurde panden	2.971	2.739
incidentele bestedingen	3.121	6.461
reserve stadsontwikkelfonds (nieuw)	4.981	
parkeren	2.669	2.312
decentralisatiefonds stadsvernieuwing	1.118	4.206
reserve gebiedsbeheerplan (nieuw)	7.393	542
reserves nog uit te voeren werken (totaal)	8.154	10.640

Alle reserves gesaldeerd naar aard per 31-12-14	2014	2013
weerstand- en risicoreserves : algemene concernreserve, BCF, WWB en WMO	28.349	21.870
reserves gekoppeld aan kostendekkingsbeginsel: begraafpl., rijbewijzen, afvalst., riolering	627	12.119
reserves voor lopende exploitatielasten:		
- ter dekking van kapitaal- en exploitatielasten	12.876	13.254
- onderhoudsreserveringen	7.006	7.207
- rechtspositionele verplichtingen	1.269	1.378
- bedrijfsvoeringsreserves	1.355	1.670
overige bestemmingsreserves: o.a. MIP, stadsuitleg, HIS, parkeren, nog uit te voeren werken	71.634	76.323
	123.116	133.821
exploitatieresultaat (onderdeel eigen vermogen)	3.004	-768
totaal alle reserves	**126.120**	**133.053**

Voor het verloop per reserve verwijzen wij naar het overzicht reserves onder de programmarekening 3.1 en naar het bijlagenboek met de toelichting per reserve.

Resultaat na bestemming	2014	2013
de stad	-10.157	-1.260
de wijken	-62.843	949
de mensen	-79.500	1.402
de organisatie	155.504	-1.859
nadelig resultaat	**3.004**	**-768**

Voorzieningen:

Nr	Voorziening	Stand per 1-1-2014	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Aanwendingen	Stand per 31-12-2014
A70	Bijdrage voormalig personeel	61	60		59	62
A71	Voorz. rechtspos verplicht. concern	497	21	100	111	307
A72	Voorz. Derivaten	1.998				1.998
Vanwege een stelselwijziging BBV is deze		-1.998				-1.998
voorziening ingaande 2014 omgezet in de algemene concernreserve C01						
C70	Voorz. rechtspos. Verplichtingen cs	38	2		14	26
C73	Alg.Pensioenwet Politieke Ambtsdragers	467	596			1.063
E01	Voorz. rechtspos. verplichtingen ec	201	146		86	261
E02	Voorziening afval		vanwege stelselwijziging reserve ==> voorziening			5.149
E03	Voorziening riolering		vanwege stelselwijziging reserve ==> voorziening			4.708
O72	Grondwatersanering NS emplacement	340	14		354	0
O73	Wonen boven winkels	1.480		1.480		0
R01	Rechtspositie raadsleden	181	45		90	136
	Totaal voorzieningen	**3.265**	**884**	**1.580**	**714**	**11.712**

De belangrijkste mutaties zijn	vermeerder-ingen	verminder-ingen
stelselwijzing BBV waardoor voorziening derivaten ultimo 2013 wordt overgeheveld naar de		1.998
algemene concernreserve		
aanvulling voorziening Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers	596	
omzetting reserve afvalstoffenheffing naar voorziening in verband met stelselwijziging	5.149	
omzetting reserve riolering naar voorziening in verband met stelselwijziging	4.708	
vrijval voorziening Rechtspositionele verplichtingen concern		100
vrijval voorziening Wonen boven Winkels		1.480
aanwending grondwatersanering NS emplacement		354

Voor het verloop per voorziening verwijzen wij naar met bijlagenboek met het voorzieningen-overzicht en toelichting per voorziening

vaste schulden:

Onderhandse leningen van	2014	2013
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	302.794	313.982
overige binnenlandse sectoren	2.571	2.660
buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	20.000	20.000
	325.365	**336.642**

Verloop leningen	2014	2013
stand per 1 januari	336.642	341.209
bij: nieuw aangetrokken leningen binnenland	642	48.404
bij: lening tbv renteswap 2013 Deutsche Bank omgezet van vlottende passiva in vaste passiva	10.000	0
af: reguliere aflossingen	-21.919	-52.971
saldo per 31 december	**325.365**	**336.642**

De swap van € 10 miljoen heeft een looptijd tot december 2053 en de rente is 3,425%. Hij heeft een breekclausule die elke 10 jaar door beide partijen kan worden ingeroepen, voor het eerst in 2023. De Deutsche Bank is de tegenpartij en die heeft een rating van A bij Standard&Poor.
De totale rentelast voor het jaar 2014 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 11.100
Voor een uitgebreid overzicht verwijzen wij naar het overzicht van leningen in het bijlagenboek.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:

Overige kasgeldleningen	2014	2013
opgenomen kasgeldleningen	**26.000**	**25.000**

Betreft 2 leningen bij Aegon Schadeverzekering en Credit Europe Bank

Banksaldi	2014	2013
BNG	0	**4.079**

Overige schulden	2014	2013
crediteuren	21.161	25.612
sociale zaken verplichtingen SHV	1.288	1.798
sociale zaken overige schulden	1.090	807
	23.539	**28.217**

Overlopende passiva:

Overlopende passiva	2014	2013
m.b.t. openbare lichamen:		
nog te betalen bedragen	386	304
vooruitontvangen bedragen	47.370	53.744
subtotaal openbare lichamen	47.756	54.048
m.b.t. overige:		
nog te betalen bedragen	12.202	13.202
vooruitontvangen bedragen	2.087	1.748
subtotaal overige	14.289	14.950
totaal	**62.045**	**68.998**

De belangrijkste posten nog te betalen bedragen per 31-12-2014 zijn	
afwikkeling subsidies 2014	1.147
rente leningen	4.255

De posten vooruitontvangen bedragen per 31-12-2014 zijn	
vooruitontvangen BDU	67
vooruitontvangen specifieke uitkeringen	47.095
overige openbare lichamen	208
overige	2.087
totaal	**49.457**

De specificatie van de post vooruitontvangen BDU is als volgt	2014	2013
BDU economie 1	61	61
BDU provincie	6	6
	67	**67**
Voor het verloop per regeling verwijzen wij naar het bijlagenboek toelichting op de vooruitontvangen bedragen		

De specificatie van de post vooruitontvangen specifieke uitkeringen is als volgt	2014	2013
specifieke uitkeringen de Mensen/de Wijken		2.317
specifieke uitkeringen de Stad/de Mensen		2.014
specifieke uitkeringen de Stad/de Wijken		49.347
specifieke uitkeringen Sociale Zaken en Werkgelegenheid	493	
specifieke uitkeringen Ontwikkeling	46.327	
specifieke uitkeringen Concernstaf	160	
specifieke uitkeringen Expertisecentrum	115	
	47.095	**53.678**
Voor het verloop per regeling verwijzen wij naar het bijlagenboek toelichting op de vooruitontvangen bedragen		

De overige vooruitontvangen bedragen hebben o.a. betrekking op	
opbrengst parkeervergunningen	724

Waarborgen en garanties

Het verloop van de gewaarborgde geldleningen is als volgt geweest:

Omschrijving categorie	Stand per 1 januari	Gewaarborgde leningen	Aflossingen	Stand per 31 december
Woningcoorpraties met garantie WSW	644.573	18.000	14.663	647.910
Landelijk toegelaten instellingen	50.440		693	49.747
Particuliere woninghypotheken	1.283.000		33.000	1.250.000
Monumentale en behoudenswaardige panden	1.721		650	1.071
Verkrijgen en verbeteren eigen woning	14.994	275	2.114	13.155
Sportverenigingen c.a.	3.231	100	373	2.958
Zorginstellingen	534		267	267
Overige, w.o. woningcorporaties niet	11.704	600	6.497	5.807
gegarandeerd door WSW				
Totaal 31 december	**2.010.197**	**18.975**	**58.257**	**1.970.915**
Voor een nadere toelichting op de gewaarborgde geldleningen wordt verwezen naar het Overzicht gewaarborgde geldleningen ultimo 2014 in het bijlagenboek.				

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Wij vermelden de volgende verplichtingen en vorderingen die hun oorzaak voor de balansdatum hebben, maar daarna zullen worden geëffectueerd:

	X € 1.000
Terugkoopverplichting gebouwen Brandweer van veilgheidsregio (i.c.m. lening) ultimo 2016	12.889
idem ultimo 2022	3.592
Huurcontracten	12.471
Opgebouwde rechten vakantiegeld over de periode juni (of latere datum indiensttreding) t/m december	1.875
Wachtgeldverplichtingen wethouders	415
- Garantstelling als aandeelhouder voor betalingsverplichtingen NV Wonen boven Winkels voor tenminste	p.m.
13 maanden na ondertekening jaarrekening 2014	
	31.242

3 Programmarekening met toelichting

3.1 Programmarekening over begrotingsjaar 2014

Overzicht van baten en lasten over begrotingsjaar 2014

(bedragen x € 1.000)

	Programma	Raming begrotingsjaar vóór wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
	Pijler De Stad									
	Programma									
1	Volkshuisvesting	1.774	2.912	-1.138	2.312	3.199	-887	2.244	3.113	-869
2	Economie	784	2.821	-2.037	1.395	3.435	-2.040	1.496	3.428	-1.932
3	Bereikbaarheid en mobiliteit	8.180	7.498	682	12.106	19.446	-7.340	11.938	18.561	-6.623
4	Groene leefomgeving en milieu	0	3.133	-3.133	7.090	8.498	-1.408	7.462	8.404	-942
5	Ruimte en cultuurhistorie	0	2.325	-2.325	7.743	10.530	-2.787	7.809	10.140	-2.331
	Totaal Pijler De Stad	**10.738**	**18.689**	**-7.951**	**30.646**	**45.108**	**-14.462**	**30.949**	**43.646**	**-12.697**
	Pijler De Wijken									
	Programma									
6	Leefbaarheid en welzijn	46	8.838	-8.792	46	8.806	-8.760	95	8.540	-8.445
7	Onderwijs en jeugd	3.637	27.080	-23.443	3.958	26.027	-22.069	3.872	24.980	-21.108
8	Veiligheid	206	12.986	-12.780	653	13.542	-12.889	595	11.129	-10.534
9	Integraal beheer openbare ruimte	22.981	48.221	-25.240	23.402	48.919	-25.517	23.869	48.454	-24.585
	Totaal Pijler De Wijken	**26.870**	**97.125**	**-70.255**	**28.059**	**97.294**	**-69.235**	**28.431**	**93.103**	**-64.672**
	Pijler De Mensen									
	Programma									
10	Sociaal economische zelfredzaamheid	21.831	25.125	-3.294	23.010	26.158	-3.148	23.056	26.595	-3.539
11	Bijstandverlening en armoedebestrijding	56.731	66.683	-9.952	51.509	64.002	-12.493	52.153	63.738	-11.585
12	Cultuur	263	17.736	-17.473	103	18.882	-18.779	103	19.171	-19.068
13	Sport	1.098	9.230	-8.132	1.356	9.430	-8.074	1.351	9.328	-7.977
14	Gezondheid en zorg	3.664	43.759	-40.095	4.628	44.147	-39.519	4.759	43.090	-38.331
	Totaal Pijler De Mensen	**83.587**	**162.533**	**-78.946**	**80.606**	**162.619**	**-82.013**	**81.422**	**161.922**	**-80.500**
	Pijler De Organisatie									
	Programma									
15	Raad en raadsgriffie	0	2.084	-2.084	0	2.067	-2.067	76	2.091	-2.015
16	Bestuur en dienstverlening	15.378	32.795	-17.417	14.438	31.932	-17.494	14.797	32.352	-17.555
17a	Exploitatie gronden	60.048	65.365	-5.317	61.724	65.013	-3.289	32.607	37.544	-4.937
17b	Vastgoedmanagement	11.912	10.753	1.159	14.357	12.790	1.567	14.275	13.040	1.235
18	Financiering en alg. dekkingsmiddelen	162	196	-34	162	-24	186			0
	Totaal Pijler De Organisatie	**87.500**	**111.193**	**-23.693**	**90.681**	**111.778**	**-21.097**	**61.755**	**85.027**	**-23.272**
	Totaal	**208.695**	**389.540**	**-180.845**	**229.992**	**416.799**	**-186.807**	**202.557**	**383.698**	**-181.141**

Omschrijving algemene dekkingmiddelen:									
Uitkering gemeentefonds	138.531	0	138.531	140.455	0	140.455	140.473		140.473
Uitvoering Wet WOZ	0	1.642	-1.642	0	1.742	-1.742	1	1.857	-1.856
Bel. OZB, precario,toeristenbel.	34.373	284	34.089	34.373	284	34.089	34.154	284	33.870
Invordering	0	586	-586	0	586	-586		645	-645
Deelnemingen algemeen	200	15	185	200	15	185	189	15	174
Overige financiering	14.570	12	14.558	12.406	12	12.394	12.060	11	12.049
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen	**187.674**	**2.539**	**185.135**	**187.434**	**2.639**	**184.795**	**186.877**	**2.812**	**184.065**
Totaalsaldo van baten en lasten	**396.369**	**392.079**	**4.290**	**417.426**	**419.438**	**-2.012**	**389.434**	**386.510**	**2.924**

	Programma	Raming begrotingsjaar vóór wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
	Totaalsaldo van baten en lasten	**396.369**	**392.079**	**4.290**	**417.426**	**419.438**	**-2.012**	**389.434**	**386.510**	**2.924**
	Reserve mutaties:									
	Pijler De Stad									
	Programma									
1	Volkshuisvesting	315	1.298	-983	220	1.450	-1.230	155	1.419	-1.264
2	Economie	82	100	-18	453	121	332	428	140	288
3	Bereikbaarheid en mobiliteit	1.187	1.945	-758	9.316	2.234	7.082	9.314	2.916	6.398
4	Groene leefomgeving en milieu	80	240	-160	5.141	7.390	-2.249	5.168	7.747	-2.579
5	Ruimte en cultuurhistorie	327	451	-124	645	451	194	1.201	1.507	-306
	Totaal Pijler De Stad	**1.991**	**4.034**	**-2.043**	**15.775**	**11.646**	**4.129**	**16.266**	**13.729**	**2.537**
	Pijler De Wijken									
	Programma									
6	Leefbaarheid en welzijn	201	0	201	369	0	369	342	45	297
7	Onderwijs en jeugd	69	0	69	82	0	82	120	184	-64
8	Veiligheid	699	0	699	699	0	699	0	0	0
9	Integraal beheer openbare ruimte	3.234	399	2.835	3.306	479	2.827	2.871	1.275	1.596
	Totaal Pijler De Wijken	**4.203**	**399**	**3.804**	**4.456**	**479**	**3.977**	**3.333**	**1.504**	**1.829**
	Pijler De Mensen									
	Programma									
10	Sociaal economische zelfredzaamheid	697	0	697	826	0	826	801	103	698
11	Bijstandverlening en armoedebestrijding	0	0	0	0	1.329	-1.329		1.457	-1.457
12	Cultuur	0	70	-70	132	778	-646	216	778	-562
13	Sport	844	205	639	849	362	487	856	421	435
14	Gezondheid en zorg	992	0	992	2.083	120	1.963	2.052	170	1.882
	Totaal Pijler De Mensen	**2.533**	**275**	**2.258**	**3.890**	**2.589**	**1.301**	**3.925**	**2.929**	**996**
	Pijler De Organisatie									
	Programma									
15	Raad en raadsgriffie	0	0	0	2	0	2	2	2	0
16	Bestuur en dienstverlening	4.621	964	3.657	5.369	1.875	3.494	4.846	1.585	3.261
17a	Exploitatie gronden	1.919	0	1.919	2.980	0	2.980	7.440	6.743	697
17b	Vastgoedmanagement	3.131	3.172	-41	3.349	3.879	-530	3.566	3.805	-239
18	Financiering en alg. dekkingsmiddelen	1.239	15.083	-13.844	12.426	25.767	-13.341	16.350	25.351	-9.001
	Totaal Pijler De Organisatie	**10.910**	**19.219**	**-8.309**	**24.126**	**31.521**	**-7.395**	**32.204**	**37.486**	**-5.282**
	Sub-totaal mutaties reserve	**19.637**	**23.927**	**-4.290**	**48.247**	**46.235**	**2.012**	**55.728**	**55.648**	**80**
	Gerealiseerd resultaat	**416.006**	**416.006**		**465.673**	**465.673**		**445.162**	**442.158**	**3.004**

3.2 Toelichting op programmarekening

Omvang en samenstelling uitkomsten jaarrekening 2014

Het voordelige gerealiseerde resultaat bedraagt € 3.004.000 ten opzichte van de laatst gewijzigde begroting 2014.
In de cijfers van de laatst gewijzigde begroting zijn de uitkomsten van de beleidsrapportages 2014 al verwerkt, evenals de per saldo neutrale budgettaire gevolgen van de nadien t/m raad van 15 december genomen raadsbesluiten. Het in de gewijzigde begroting verwerkte resultaat van de eerste beleidsrapportage 2014 was € 2,3 mln. negatief en de tweede € 2,3 mln. positief.
Ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting 2013 is er dus ook sprake van een voordelig resultaat van € 3,0 mln.

Onderstaand gaan wij kort in op de samenstelling van het voordelig resultaat van de jaarrekening ad € 3,0 mln. vanuit de volgende invalshoeken:

- uitsplitsing resultaat: resultaat vóór en na bestemming (mutatie eigen vermogen)
- specificatie resultaten per pijler

Resultaat vóór en na bestemming

Het feitelijke resultaat van de jaarrekening 2014 komt overeen met de mutatie in het eigen vermogen in het boekjaar.	bedragen x €1.000
Saldo eigen vermogen per 31-12-2014 (inclusief resultaat 2014)	€ 126.120
Saldo eigen vermogen per 1-1-2014 (inclusief resultaat bestemming 2013) *)	€ 133.053
Resultaat voor bestemming 2014 (saldo van baten en lasten)	-/- € 6.933
Stelselwijziging BBV reserves afval en riolering ==> voorziening ultimo 2014	9.857
In de exploitatie zijn resultaatbestemmingen verwerkt volgens bestaand beleid: het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves bedraagt	€ 80
Per saldo een voordelig resultaat inclusief toegestane verrekeningen met reserves	**€ 3.004**

*) € 133.053 is inclusief € 1.998 vrijval voorziening SWAP 2013 t.g.v. de algemene concernreserve a.g.v. stelselwijziging BBV.

Specificatie resultaat naar pijler
De samenstelling van de concernuitkomst 2014 blijkt uit onderstaand overzicht:
+ meevallende uitkomst rekening 2014 t.o.v. laatst gewijzigde begroting 2014
- tegenvallende uitkomst rekening 2014 t.o.v. laatst gewijzigde begroting 2014

Pijler	bedragen x €1.000
De stad	-/- € 10.157
De wijken	-/- € 62.843
De mensen	-/- € 79.500
De organisatie	€ 155.504
Concernuitkomst resultaat	**€ 3.004**

In de programmaverantwoording zijn de diverse financiële afwijkingen ten opzichte van de laatst gewijzigde begroting gespecificeerd en toegelicht.
Hierna geven wij een samenvatting van de belangrijkste verschillen.

3.3 Belangrijkste verschillen in de staat van baten en lasten

Belangrijkste verschillen in de staat van baten en lasten

Voor een uitvoerige toelichting op de verschillen tussen de rekening en de laatst gewijzigde begroting verwijzen wij naar de verantwoording per programma. Hierin worden ook de verschillen voor en na resultaatbestemming toegelicht en wordt ook nader ingegaan op het structurele dan wel incidentele karakter van ontstane verschillen. Wij volstaan op deze plek met de vermelding van de belangrijkste verschillen (verschillen op productniveau > € 200.000) waarbij uitgegaan is van het gerealiseerde resultaat, dus in deze verschillen zijn de onttrekkingen aan c.q. stortingen in de diverse reserves al meegenomen. Aansluitend volgt een summiere toelichting met de bedoeling om op hoofdlijnen een beeld te schetsenvan de belangrijkste verschillen.

Verschil op productniveau > € 200.000 bedragen x € 1.000	Voordelig verschil	Nadelig verschil
Pijler De Stad	-	-
Pijler De Wijken		
Onderwijshuisvestingsbeleid	475	
Integrale veiligheid	1.567	
Gras en water		-.375
Pijler De Mensen		
Sociale werkvoorziening		-472
Algemene bijstand	594	
Armoedebestrijding	243	
Podiumkunsten		-236
Huishoudelijke hulp	436	
Maatsch. Opvang/verslavingsbel	339	
Pijler De Organisatie		
Burgemeester en wethouders		-544
Onderst. bestuurlijk proces	261	
Bouw		-322
Voorbereidingsprojecten		-2.275
Af te sluiten projecten		-1.656
Reserve verrekeningen	3.924	
Bel. OZB, precario, toeristenbel.		-220
Overige financiering		-345
Renteverrekeningen reserves	416	
Stelposten		-524
Onvoorziene uitgaven inc/str	337	

Toelichting op hoofdlijnen van de belangrijkste verschillen

Onderwijshuisvestingsbeleid + 475
Het verschil is met name tot stand gekomen door uitgestelde plannen met betrekking tot nieuwe schoolgebouwen. Wegens deze uitgestelde plannen is het budget van 350.000 voor het verwijderen van noodlokalen nog niet besteed.

Integrale veiligheid + 1.567
In 2014 vonden er geen grote ruimingen plaats welke ten laste kwamen van de Gemeente Zwolle, dus voordeel op post opruimen explosieven (507.000). Daarbij is de verwachting dat Veiligheidsregio 2014 positief zal afsluiten met een voordeel van 854.000.

Gras en water - 375
Het verschil komt met name tot stand door een langlopende claim. De rechter heeft eind 2014 onverwachts een uitspraak gedaan over een claim welke betrekking heeft op het project baggeren ‘Zwolse wateren’. Bij Berap-2 is besloten de gereserveerde middelen vrij te laten vallen en het risico, dat de claim alsnog zou worden toegekend in de risicoparagraaf op te nemen. Nu tot daadwerkelijke uitkering is overgegaan komt het nadeel ten laste van de algemene middelen.

Sociale werkvoorziening -472
De extra lasten worden met name veroorzaakt door de bijdrage aan de wezo voor het resultaat op inkoop en resultaat op de bedrijfsvoering. De extra baten worden met name veroorzaakt door bijstelling van de rijksbijdrage sociale werkvoorziening.

Algemene Bijstand +594
Het voordeel ontstaat vanwege een hogere rijksbijdrage dan bij de tweede berap verwacht. In oktober is de definitieve rijksbijdrage bekend geworden deze bleek hoger te zijn dan begroot.

Armoedebestrijding +243
Als gevolg van een herberekening van de afrekening van de collectieve zorgverzekering van oude jaren door Achmea ontstaat een incidenteel voordeel. De afrekening van oude jaren is voordelig voor de gemeente Zwolle en Achmea heeft de teveel betaalde premie over 2012/2013 terug betaald.

Podiumkunsten -236
In verband met een wijziging in de verantwoording van de subsidie. In berap 2 is vijf maanden correctie vermeld, terwijl dat zes maanden moet zijn.

Huishoudelijke hulp +436
De afwijking in de lasten en baten betref hogere inkomsten voor eigen bijdrage en lagere uitgaven voor WMO verstrekkingen.

Maatsch. opvang/verslavingsbel +339
Het voordeel ontstaat vanwege minder uitgaven voor nazorg ex gedetineerd en huisvesting bijzondere doelgroepen, het stopzetten van het project Tactory en het daarmee terugontvangen van het beschikbaar gestelde voorschot voor dit project.

Burgemeester en Wethouders -544
Door een behoorlijke verlaging van de gehanteerde rekenrente ontstaat er een tekort in de voorziening. Er zal hierdoor een extra bedrag a 595.000,- gestort moeten worden in de pensioenvoorziening.

Onderst. bestuurlijk proces +261
De budgetten die beschikbaar zijn gesteld t.b.v. de bezuinigingsoperatie, na aftrek van de gemaakte kosten in 2014, deels doorgeschoven, via de reserve NUTW, naar het jaar 2015 .

Bouw -322
De leges vallen t.o.v. de Berap II tegen doordat er enkele bezwaarschriftprocedures zijn afgerond waardoor leges gedeeltelijk afgeboekt dienden te worden. Ook het aantal vergunningen bleef iets achter.

Voorbereidingsprojecten -2.275
Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting van programma 17A Exploitatie gronden.

Af te sluiten projecten -1.656
Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting van programma 17A Exploitatie gronden.

Reserve verrekeningen +3.924
Betreft een hogere onttrekking aan de algemene concernreserve dan geraamd i.v.m. het in de vorige posten genoemde resultaat Vastgoed

Be.l OZB, precario, toeristenbel -220
Het nadeel wordt veroorzaakt doordat in enkele bezwaarprocedures uitspraak is gedaan of de verwachting is dat n.a.v. recente jurisprudentie meerjarig de WOZ waarde verlaagd dient te worden van enkele grote objecten. Het belastingjaar 2014 laat een voordeel zien.

Overige financiering -345
Renteverrekeningen reserves +416
Het per saldo voordelig verschil ad € 71.000 betreft het treasuryresultaat.

Stelposten -524
Het nadeel op de stelposten wordt grotendeels gecompenseerd door voordelen op andere programma's. De onder de baten genoemde € 162.000 betreft een eenmalig tekort op de bedrijfsvoeringbezuiniging en wordt gedekt via het implementatiebudget (programma 16). Onder de lastenkant is een bijdrage in de kosten van de waterschapverkiezingen geraamd, deze kosten worden in 2015 gemaakt (zie ook programma 16).

Onvoorziene uitgaven (inc/str) +337
Het beroep op de post onvoorzien (begroot op € 0,5 mln.) is beperkt gebleven tot ruim € 0,1 mln. (voor een specificatie verwijzen wij naar het afzonderlijk overzicht in paragraaf 3.5).

3.4 Incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten per programma jaarrekening 2014

Programma/omschrijving	Lasten	Baten
Volkshuisvesting totale lasten en baten jaarrekening	5.832	3.699
waarvan incidenteel	458	458
specificatie:		
betreft diverse projecten, w.o. herstructurering Ittersumerlanden Noord	353	353
die worden gedekt door bijdragen van derden en/of reserves		
reserveverrekening tussen stimuleringsfonds en reserve	105	105
incidentele bestedingen		
Economie totale lasten en baten jaarrekening	3.567	1.925
waarvan incidenteel	689	987
specificatie:		
betreft diverse projecten, w.o. duurzame versterking Voorst en Samenw.	589	589
economie Regio die worden gedekt door bijdragen van derden en/of reserves		
kantorenmarkt (mjr.inc.)	100	
verkoop aandelen Attero		358
dividenduitkering		40
Bereikbaarheid en mobiliteit totale lasten en baten jaarrekening	21.477	21.252
waarvan incidenteel	12.444	12.304
specificatie:		
betreft diverse projecten, w.o. Hoofdinfrastructuur Stadshagen en	12.005	12.005
Doorstroming openb.verv.die worden gedekt door bijdragen van derden en/of reserves		
convenant mobiliteitsmanagement (mjr.inc.)	60	
regionaal verkeersmanagement (mjr.inc.)	20	
Verkeersveiligheid Wijheseweg (inc.nw.bel.)	100	
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	259	259
vrijval voorziening arbitragekosten		40
Groene leefomgeving en milieu totale lasten en baten jaarrekening	16.151	12.630
waarvan incidenteel	11.085	11.085
specificatie:		
betreft diverse projecten, w.o. Ondergrond en Noordelijke Stadsrand/	4.501	4.501
/NLY die worden gedekt door bijdragen van derden en/of reserves		
storting bijdragen project Visie op ondergrond en Prov.afkoopsom	6.519	6.519
in reserve Gebiedsplan Zwolle Centraal		
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	65	65
Ruimte en cultuurhistorie totale lasten en baten jaarrekening	12.647	10.010
waarvan incidenteel	8.686	8.686
specificatie:		
betreft diverse projecten, w.o. Spoorzone en Binnenstad die worden	8.101	8.101
gedekt door bijdragen van derden en/of reserves		
overheveling reserve ISV naar reserve nog uit te voeren werken	585	585

Leefbaarheid en welzijn totale lasten en baten jaarrekening	8.585	437
waarvan incidenteel	472	342
specificatie:		
betreft diverse projecten, w.o. Diezerpoort sociaal die worden	157	157
gedekt door bijdragen van derden en/of reserves		
Ambulant jongerenwerk (mrj.inc.)	100	
Zelforganisaties minderheden (mrj.inc.)	30	
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	185	185
Onderwijs en jeugd totale lasten en baten jaarrekening	25.165	3.992
waarvan incidenteel	271	469
specificatie:		
betreft diverse projecten jeugd die worden gedekt door bijdragen	-56	-56
van derden en/of reserves		
project Harde Kern	327	327
vrijval budget opvoedingsondersteuning		198
Veiligheid totale lasten en baten jaarrekening	11.129	595
waarvan incidenteel	-1.507	0
specificatie:		
positief saldo Veiligheidsregio incl. BTW-voordeel	-1.000	
ruimen explosieven	-507	
Integraal beheer openbare ruimte totale lasten en baten jaarrekening	49.728	26.740
waarvan incidenteel	55	0
specificatie:		
exploitatie Wythmenerplas	55	
Sociaal econom. zelfredzaamheid totale lasten en baten jaarrekening	26.697	23.856
waarvan incidenteel	2.464	719
specificatie:		
betreft projecten die worden gedekt door bijdragen	23	23
van derden en/of reserves		
exploitatietekort Wezo	1.745	
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	696	696
Bijstandsverl. en armoedebestr. totale lasten en baten jaarrekening	65.193	52.153
waarvan incidenteel	-1.098	
specificatie:		
vrijval restant buffer bijstandsverlening	-855	
herberekening oude jaren zorgverzekering Achmea	-243	
Cultuur totale lasten en baten jaarrekening	19.949	319
waarvan incidenteel	2.261	100
specificatie:		
betreft diverse projecten jeugd die worden gedekt door bijdragen	30	30
van derden en/of reserves		
Fundatie (mrj.inc.)	25	
subsidie OdS kalenderjaar<=>theaterseizoen	2.136	
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	70	70
Sport totale lasten en baten jaarrekening	7.752	2.207
waarvan incidenteel	247	247
specificatie:		
betreft diverse projecten sport die worden gedekt door bijdragen	-113	-113
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	360	360

Gezondheid en zorg totale lasten en baten jaarrekening	45.256	6.812
waarvan incidenteel	2.592	3.075
specificatie:		
betreft diverse projecten die worden gedekt door bijdragen	612	612
BTW-voordeel Regio		45
nazorg ex gedetin./huisvesting bijz. doelgroepen/huiselijk geweld	-339	
implementatie sociaal domein	551	
Terugvordering reserve DATO Leger des Heils		650
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	1.068	1.068
organisatiekosten sociaal domein	700	700
Raad en Raadsgriffie totale lasten en baten jaarrekening	2.093	77
	0	0
Bestuur en dienstverlening totale laste en baten jaarrekening	33.937	19.643
waarvan incidenteel	1.482	938
specificatie:		
betreft diverse projecten die worden gedekt door bijdragen	938	938
storting in pensioenvoorziening Loyalis	544	
Exploitatie gronden totale lasten en baten jaarrekening	44.288	40.047
	0	0
vastgoedmanagement totale lasten en baten jaarrekening	16.845	17.842
waarvan incidenteel	364	364
specificatie:		
betreft diverse projecten die worden gedekt door bijdragen	364	364
Financiering en alg. dekkingsm. totale lasten en baten jaarrekening	28.167	203.226
	0	0
TOTALEN JAARREKENING	**444.458**	**447.462**
WAARVAN INCIDENTEEL	**40.965**	**39.774**

3.5 Overzicht van reserves

Nr.	Reserve	Stand per 1-1-2014	Toevoeging resultaat vorig jaar	Toe-voeging resultaat rente	Toe-voeging resultaat bestem-ming	Onttrekking resultaat bestemming	Stand per 31-12-2014
	1. Weerstand- en risicoreservering						
C01	Algemene reserve	17.286.241	-767.609		18.378.025	8.545.417	28.348.796
	vanwege een stelselwijziging is de voorziening	1.997.556					
	derivaten ingaande 2014 omgezet in C01						
S01	Inkomensdeel WWB	1.918.742			48.000	1.966.742	0
S04	WMO	666.833				666.833	0
	Totaal Weerstand- en risicoreservering	21.869.372	-767.609	0	18.426.025	11.178.992	28.348.796
	2. Reservering gekoppeld aan kostendekkingsbeginsel						
E01	Egalisatie afvalstoffenheffing	5.763.826				615.057	5.148.769
	vanwege een stelselwijziging moet deze reserve ultimo 2014 omgezet moet worden in een voorziening						-5.148.769
E02	Egalisatiereserve riolering	5.481.781			2.868	776.088	4.708.561
	vanwege een stelselwijziging moet deze reserve ultimo 2014 omgezet moet worden in een voorziening						-4.708.561
P01	Begraafplaatsen	496.203				105.914	390.289
P04	Egalisatiereserve rijbewijzen/eigen verklaringen	377.553				140.606	236.947
	Totaal Reserv.gekopp. aan kostend.beginsel	12.119.363	0	0	2.868	1.637.665	627.236
	3. Reservering voor lopende exploitatielasten						
	a. ter dekking kapitaal-/exploitatielasten						
A01	ICT investeringen	200.538			470.907	406.835	264.610
A03	Dekking kapitaallasten bedrijfsverzamelgebouw	6.020		241		6.261	0
C06	Afkoop regelingen LVS/WI	90.000				60.000	30.000
E03	Kapitaallasten wagenpark	62.619				10.415	52.204
O01	Algemene bedrijfsreserve Vastgoed	1.561.498			5.071.372	5.511.179	1.121.691
O12	Dekking kapitaallasten Morsestraat	308.115		12.325		21.317	299.123
O13	Dekking kapitaalasten verb.SH/SK	523.334		20.933		65.267	479.000
O18	Dekking kapitaallasten kunstgras	2.188.261		87.530		254.324	2.021.468
O20	Toekomstige exploitatie gronden	7.864.380		314.575	2.160.523	2.263.790	8.075.689
O32	Dekking kapitaallasten binnenklimaat PO	160.987		6.439		26.563	140.863
O33	Dekking kapitaallasten Almeloos Kanaal	0			128.000		128.000
O34	Dekking kapitaallasten Zuiderzeehaven	287.722		11.509		36.302	262.929
	b. onderhoudsreserveringen						
A02	Onderhoud panden gemeentelijke organisatie	833.460			127.206	1.244	959.422
E04	Reserve civiele infrastructuur	225.001			388.800	457.316	156.485
E05	Onderhoud Wythmenerplas	266.325			10.000		276.325
E06	Onderhoud Kleine Veer	77.467				7.350	70.117
E07	Gronddepot Anth. Fokkerstraat	270.128				51.822	218.306
O05	Onderhoud wijk- en buurtcentra	183.379				136.000	47.379
O06	Onderhoud sportaccommodaties	670.261			205.884	265.809	610.336
O27	Onderhoud verhuurde panden	2.393.330			2.970.770	2.738.940	2.625.160
O30	Onderhoud gemeentelijke huisvestingspanden	2.287.185			434.517	679.135	2.042.567
	c. rechtspositionele verplichtingen						
C51	Garantieverplichtingen personeel concernstaf	30.767				30.767	0
C53	Res.Alg.Pensioenwet Polit.Ambtsdr.(APPA)	1.061.977			132.855	73.890	1.120.942
P51	Rechspositionele verplichtingen publiekszaken	170.196		6.808		28.447	148.556
S51	Rechtspositionele verplichtingen sociale zaken	114.947		4.598		119.545	0

Nr.	Reserve	Stand per 1-1-2014	Toevoeging resultaat vorig jaar	Toe-voeging resultaat rente	Toe-voeging resultaat bestem-ming	Onttrekking resultaat bestemming	Stand per 31-12-2014
	d. bedrijfsvoeringsreserves						
A52	Bedrijfsvoeringsreserve a&f	180.244			43.000		223.244
C10	Bedrijfsvoeringsknelpunten directie	277.972			31.549		309.521
C52	Bedrijfsvoeringsreserve concernstaf	74.000			9.000		83.000
E52	Bedrijfsvoeringsreserve expertisecentrum	382.000			46.000		428.000
O52	Bedrijfsvoeringsreserve ontwikkeling	219.000				141.017	77.983
P52	Bedrijfsvoeringsreserve publiekszaken	215.097				215.097	0
R51	Bedrijfsvoeringsreserve raad(sgriffie)	12.000			2.000		14.000
S52	Bedrijfsvoeringsreserve soc.zaken en werkg.	310.077				90.757	219.320
	Totaal Reservering voor lopende exploitatiel.	23.508.287	0	464.958	12.232.383	13.699.389	22.506.240
	4. Overige bestemmingsreserves						
	a. nog uit te voeren werken						
A50	Nog uit te voeren werken a&f	340.159			135.000	97.642	377.517
B50	Nog uit te voeren werken brandweer	17.496				17.496	0
C50	Nog uit te voeren werken concernstaf	2.632.493			120.000	1.456.305	1.296.188
E50	Nog uit te voeren werken expertisecentrum	3.300.522			1.039.592	1.900.086	2.440.028
O50	Nog uit te voeren werken ontwikkeling	13.410.548			5.371.940	5.333.114	13.449.375
P50	Nog uit te voeren werken publiekszaken	948.148				133.797	814.351
R50	Nog uit te voeren werken Raad(sgriffie)	1.512				1.512	0
S50	Nog uit te voeren werken soc.zaken werkg.	2.184.857			1.487.129	1.699.943	1.972.043
	b. overige bestemmingsreserves						
C05	Reserve incidentele bestedingen (v/h MIB)	7.808.996			3.121.000	6.460.500	4.469.496
C03	Stadsontwikkelfonds	0			4.981.000		4.981.000
O04	Stimuleringsreserve podiumkunsten	94.709				84.408	10.301
O21	Stadsuitleg	14.652.503			176.458	987.473	13.841.489
O22	Recreatieve voorziening	157.610				105.518	52.092
O23	Parkeren (vh Bereikbaarheidsfonds)	5.362.316			2.669.326	2.311.638	5.720.004
O24	Stimuleringsfonds volkshuisvesting	3.866.908			40.302	1.414.818	2.492.392
O25	Hoofdinfrastuctuur Stadshagen (HIS)	11.041.163				5.261.593	5.779.570
O26	Bestemmingsplannen	491.570			180.000	159.897	511.673
O28	Openbaar vervoer	352.147			135.000	264.866	222.281
O29	Decentralisatiefonds stadsvernieuwing	9.009.625			1.117.909	4.205.980	5.921.554
O31	Rekening courant NRF	0					0
O35	Gebiedsbeheersplan	0			7.392.792	541.946	6.850.847
P02	Verkiezingen	240.221				169.372	70.849
S03	Wet Inburgering Nieuwkomers	49.608				49.608	0
S53	Regionaal Coördinatiepunt Fraudebestrijding	360.318				-306	360.624
	Totaal Overige bestemmingsreserves	76.323.429	0	0	27.967.448	32.657.206	71.633.674
	TOTAAL RESERVES	133.820.451	-767.609	464.958	58.628.724	59.173.252	123.115.946

3.6 Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

(bedragen x € 1.000)		
Reserve	**Toevoeging**	**Onttrekking**
Egalisatie afvalstoffenheffing		615
Egalisatie riolering		776
(beide reserves zijn per ultimo 2014 omgezet naar voorziengen)		
Begraafplaatsen		106
Verkiezingen		169
Parkeren	2.669	2.312
Gebiedsbeheersplan		542
Bestemmingsplannen	180	160
Reserves ter dekking kapitaallasten	139	420
Onderhoudsreserves	4.137	4.338
Totaal	**7.125**	**9.438**

3.7 Onvoorzien

Onderwerp	Begrotingswijziging Raadsbesluiten/ B&W besluiten	Bedrag
Beschikbaar voor onvoorziene uitgaven 2014		
1. opgenomen in oorspronkelijke begroting		500.000
Via begrotingswijziging toebedeeld aan programma's:		
1. Parkeren/buitenruimte Hedon	Rb.14-11-2014	- 48000
2. Garantiesubsidie St. Bevrijdingsfestival Overijssel	Rb.14-11-2014	- 25.000
3. Financiering huldiging olympische sporters	Rb.14-11-2014	- 17.000
4. Financiering huldiging PEC Zwolle	Rb.14-11-2014	- 51.000
5. lichtaanpassing attentiemast Zwolle-Noord	Rb.14-11-2014	- 21.000
Restant post onvoorzien		**338.000**

3.8 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

WNT-verantwoording 2014 Gemeente Zwolle

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Gemeente Zwolle van toepassing zijnde regelgeving het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2014 voor de Gemeente Zwolle is € 228.599. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Bezoldigingsgegevens: 2014

Naam	functie	(gewezen) topfunctionaris (ja/nee)	met dienstbetrekking (ja/nee)	beloning	belastbare vaste en variabele onkosten-vergoedingen
RE Riemersma	gemeente secretaris	ja	ja	123.866	0
ABM ten Have	raadsgriffier	ja	ja	96.491	0

Naam	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaal-baar op termijn	Totale bezoldiging	duur van het dienstverband in het jaar (in dagen)	omvang van het dienstverband in het jaar (fte)	(herrekende)WNT norm
RE Riemersma	20.365	144.231	365	1	228.599
ABM ten Have	14.821	111.312	365	1	228.599

Bezoldigingsgegevens: 2013

Naam	functie	(gewezen) topfunctionaris (ja/nee)	met dienstbetrekking (ja/nee)	beloning	belastbare vaste en variabele onkosten-vergoedingen
RE Riemersma	gemeente secretaris	ja	ja	42.211	0
O Dijkstra	gemeente secretaris	ja	nee	89.651	1.198
ABM ten Have	raadsgriffier	ja	ja	90.757	0

Naam	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaal-baar op termijn	Totale bezoldiging	duur van het dienstverband in het jaar (in dagen)	omvang van het dienstverband in het jaar (fte)	(herrekende) WNT norm
RE Riemersma	8.138	50.350	139	1	87.055
O Dijkstra	14.775	105.624	243	1	152.190
ABM ten Have	15.698	106.455	365	1	228.599

3.9 Analyse begroting (on)rechtmatigheid

De programmabegroting is ingericht naar 18 programma's. Op het niveau van de programma's is voor de onderstaande programma's sprake van een begrotingsoverschrijding van het totaal van de lasten ter grootte van € 100.000 of meer. Hiervan geven wij het volgende begrotingsoverzicht :

Programma	Overschrij-dings-bedrag	In % van de totale lasten	Type over-schrijding	Telt niet mee	Telt mee
4. Groene leefomgeving en milieu - Bodembeheer	263.000	2	3	X	
5. Ruimte en cultuurhistorie - Visie prog. en projecten	666.000	6	3	X	
9. Integraal beheer openbare ruimte - Gras en water	330.000	1	3	X	
10 Sociaal econ. zelfredzaamheid - Sociale werkvoorziening	539.000	2	3	X	
12 Cultuur - Podiumkunsten	289.000	1	3	X	
16 Bestuur en dienstverlening - Diverse producten	130.000	0	3	X	
17b. Vastgoedmanagement - Vastgoedmanagement	177.000	1	3	X	

Uit dit overzicht blijkt dat de begrotingsoverschrijding past binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders en dus niet worden meegewogen in het accountantsoordeel.

Toelichting:

Programma 4. Groene leefomgeving en milieu
Deze overschrijding is mede tot stand gekomen doordat er een hogere storting in de reserves heeft plaatsgevonden. Er is in 2014 voor een hoger bedrag aan afkoopsommen ontvangen dan het bedrag dat bij de 2e Berap was verwacht. Deze afkoopsommen zijn bestemd voor het gebiedsbeheersplan en zijn daarom in de reserve gebiedsbeheersplan gestort.

Programma 5. Ruimte en cultuurhistorie
De overschrijding komt voornamelijk tot stand door het overhevelen van middelen uit de reserve ISV naar de reserve Nog uit te voeren werken. Deze middelen zijn gereserveerd inzake het project Binnenstad.

Programma 9. Integraal beheer openbare ruimte
De overschrijding is het gevolg van een uitspraak over een claim. De rechter heeft eind 2014 onverwachts toch een uitspraak gedaan over de claim die de baggeraar bij het Waterschap Groot Salland heeft ingediend voor één van de eerste fasen in het project baggeren ‘Zwolse wateren’. De claim is uiteindelijk toegekend, nadat het jaren bij de rechtbank in behandeling was geweest. Bij Berap-2 is besloten de gereserveerde middelen vrij te laten vallen en het risico, dat de claim alsnog zou worden toegekend in de risicoparagraaf op te nemen. Nu tot daadwerkelijke uitkering is overgegaan komt het nadeel ten laste van de algemene middelen.

Programma 10. Sociaal economische zelfredzaamheid
De extra lasten worden met name veroorzaakt door de bijdrage aan de wezo voor het resultaat op inkoop en resultaat op de bedrijfsvoering. Voor de inrichting voor de regionale werkbedrijven is door het ministerie van SWZ een bedrag ad. € 1.000.000 voor de arbeidsregio beschikbaar gesteld. Het bedrag wordt in delen via de algemene uitkering van de gemeente Zwolle verstrekt. De eerste termijn ad. € 100.000 is in de reserve nog uit te voeren werken gestort.

Programma 12. Cultuur
Odeon de Spiegel ontvangt jaarlijks een subsidie die gebaseerd is op het theaterseizoen dit loopt van juli t/m juni. De gemeentelijke subsidie verantwoording vindt plaats in het kalenderjaar waarop het theaterseizoen eindigt. De accountant heeft erop gewezen dat dit administratief niet juist is. Dit is bij berap 2 2014 gemeld en er is voor vijf maand correctie gemeld, terwijl er op zes maanden correctie vermeld had moeten worden.

Programma 16. Bestuur en dienstverlening
De overschrijding van de lasten ad € 130.000 op de 24 producten die onder het programma bestuur en dienstverlening wordt met name veroorzaakt door:

- Burgemeester en wethouders - Als gevolg van verlaging van gehanteerde rekenrente extra storting in de pensioenvoorziening bij Loyalis € 544.000

- Saldi kostenplaatsen - Via het product saldi kostenplaatsen wordt het bedrijfsvoeringresultaat verantwoord. Het resultaat bestaat uit vele mee- en tegenvallers op de diverse afdelingen van de organisatie. Per saldo resulterend in een voordelig resultaat van € 247.000. Na verrekening van de voor- en nadelen met de bedrijfsvoeringreserve van de eenheden resteert een nadeel van € 7.000.
  Alleen gekeken naar de lasten resteert een verschil t.o.v. de begroting van € 271.000

- Reisdocumenten - Doordat het rijk de geldigheidsduur van reisdocumenten voor personen ouder dan 18 jaar heeft verlengd van 5 naar 10 jaar zijn de rijksleges ook sterk verhoogd. Hierdoor stijgen onze inkomsten maar ook onze afdrachten.€ 304.000

- Bouw – Met name de afboeking leges doordat enkele bezwaarschriftenprocedures zijn afgerond en het uitbetalen van twee schadevergoedingen € 155.000

Tegenover deze tegenvallers staan ook meevallers op met name het product ondersteuning bestuurlijk proces voor ca. 1 mln. Deze lagere lasten voor o.a. de bezuinigingsoperatie en duurzaamheid worden veelal gecompenseerd door een lagere onttrekking dan geraamd aan de reserve nog uit te voeren werken.

Programma 17b. Vastgoedmanagement
De overschrijding wordt met name veroorzaakt door hogere energielasten. Deze lasten komen tot stand door leegstand en ontvangen afrekeningen van voorgaande dienstjaren. Hier staat tegenover dat er voor €166.000 meer ontvangen huur en bijdrage energiekosten waren.

De typen van begrotingsafwijkingen
De typen van begrotingsafwijkingen en de gevolgen daarvan voor het accountantsoordeel zijn ontleend aan paragraaf 3.3.3 van de Kadernota Rechtmatigheid 2013 van de Commissie BBV. Deze worden als volgt omschreven.

Nr.	Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
1	Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
2	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
3	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X 1	
4	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X 1	
5	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
6	Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar		
6a	'- geconstateerd na verantwoordingsjaar		X
6b		X	
7	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. '- jaar van investeren		X
	'- afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	

[1] Voor dit type begrotingsoverschrijdingen doet de Commissie BBV aan gemeenteraden de aanbeveling om regels vast te leggen over de vraag of de accountant deze moet meewegen in zijn oordeel. Deze kostenoverschrijdingen zijn strikt formeel onrechtmatig. Er zijn echter verschillende situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleid zijn gebleven. In overeenstemming met het Bado is het dan niet de bedoeling dat de accountant deze overschrijding betrekt bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring kan worden gegeven. Voorwaarde is wel dat deze kostenoverschrijdingen dan goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. Daarnaast moet de accountant in het verslag van bevindingen deze kostenoverschrijdingen, waarvan het college in de jaarrekening aan moet geven dat ze nog dienen te worden geautoriseerd, aan de orde stellen. Wanneer de raad wel nadere regels stelt, gelden uiteraard deze nadere regels als norm voor "passend in het beleid".
Tenslotte zijn er nog de budgetafwijkingen welke weliswaar in financiële zin binnen de begroting blijven, maar waarbij zeer duidelijk is dat aanzienlijk minder prestaties zijn geleverd c.q. activiteiten zijn ontplooid dan in de financiële begroting specifiek als doelstelling was aangegeven en welke niet in de jaarrekening zijn toegelicht vormen een aparte categorie “begrotingsoverschrijdingen”. Indien de accountant dit waarneemt heeft dit geen gevolgen voor de strekking van de controleverklaring. Wel zal de accountant deze waarnemingen opnemen in zijn verslag van bevindingen.
Voor een nadere/ meer uitgebreide uitwerking van het begrotingscriterium wordt verwezen naar de Commissie BBV website.

3.10a SISA Bijlage

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 2 januari 2015

OCW	D1	**Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: D1 / 01*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicatornummer: D1 / 02*				
		Besluit regionale meld-	€ 889.820	€ 0				
OCW	D9	**Onderwijsachterstanden beleid 2011-2015 (OAB)** **Gemeenten**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 04*		
			€ 1.601.170	€ 17.000	€ 0	€ 776.966		
I&M	E3	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai (inclusief bestrijding spoorweglawaai)** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)**	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 01*	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E3 / 02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E3 / 03*	Eindverantwoording Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 04*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E3 / 05*	
		1	BSV2011057670	€ 0	€ 423	Nee	€ 0	
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 06*	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 07*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 08*	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 09*		
		1	BSV2011057670	€ 99.816	€ 74.894	€ 89.003		
I&M	E11B	**Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) SiSa tussen medeoverheden** **Provinciale beschikking en/of verordening** **Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr) (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11B / 01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E11B / 02*	Besteding (jaar T) ten laste van eigen middelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E11B / 03*	Besteding (jaar T) ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente) *Aard controle R* *Indicatornummer: E11B / 04*	Besteding (jaar T) ten laste van rentebaten gemeente op door provincie verstrekte bijdrage NSL *Aard controle R* *Indicatornummer: E11B / 05*	Teruggestort/verrekend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E11B / 06*
		1	2008/0051087	€ 0	€ 1.411	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11B / 07*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11B / 08*	Cumulatieve besteding ten laste van eigen middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11B / 09*	Cumulatieve besteding ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente) tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11B / 10*		
		1	2008/0051087	€ 308.000	€ 168.077	€ 0		
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11B / 11*	Cumulatieve besteding ten laste van rentebaten gemeente op door provincie verstrekte bijdrage NSL tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11B / 12*	Cumulatief teruggestort/verrekend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11B / 13*	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor het komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11B / 14*		
		1	2008/0051087	€ 27.313	€ 0	Ja		

I&M	E27B	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden** **Provinciale beschikking en/of verordening** **Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen**	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 03*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 04*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 05*	
		1	2011/0310733 - 1185929	€ 764.212	€ 161.277			
		2	2009/0197958 - 957696 2011/0314430 - 957696 2014/0261206 - 957696	€ 456.871	€ 928.515			
		3	2012/0262499 - 1946306	€ 129.109	€ 0			
		4	2013/0006503 - 1992156 2014/0359915 - 1992156	€ 26.568	€ 202.962	€ 11.729	€ 51.835	
		5	2013/0004267 - 1992068	€ 250.000	€ 250.000			
		6	2014/0030613 - 2445875	€ 142.500	€ 47.821			
		7	2014/0022487 - 2445825	€ 0	€ 0			
		8	2012/0022650 - 1569142 2014/0053855 - 1569142	€ 16.765	€ 19.708			
		9	2013/0011551 - 1992104	€ 94.659	€ 835.712			
		10	2014/0294841 - 2895769	€ 64.086	€ 64.086			
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 07*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 09*	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 10*	
		1	2011/0310733 - 1185929	€ 3.021.280	€ 1.175.419		Nee	
		2	2009/0197958 - 957696 2011/0314430 - 957696 2014/0261206 - 957696	€ 988.093	€ 1.603.861		Nee	
		3	2012/0262499 - 1946306	€ 371.591	€ 0		Nee	
		4	2013/0006503 - 1992156 2014/0359915 - 1992156	€ 38.297	€ 335.474		Nee	
		5	2013/0004267 - 1992068	€ 250.000	€ 250.000		Ja	
		6	2014/0030613 - 2445875	€ 142.500	€ 47.821		Ja	
		7	2014/0022487 - 2445825	€ 0	€ 0		Nee	
		8	2012/0022650 - 1569142 2014/0053855 - 1569142	€ 75.000	€ 77.944		Ja	
		9	2013/0011551 - 1992104	€ 100.000	€ 869.096		Ja	
		10	2014/0294841 - 2895769	€ 64.086	€ 64.086		Nee	
SZW	G1	**Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_gemeente 2014** **Wet sociale werkvoorziening (Wsw)** **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of er in (jaar T) geen, enkele of alle inwoners werkzaam waren bij een Openbaar lichaam o.g.v. de Wgr.**	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: G1 / 01*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G1 / 02*				
			0,00	Nee				
SZW	G1A	**Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2013** **Wet sociale werkvoorziening (Wsw)** **Alle gemeenten verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G1C-1) na controle door de gemeente.**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G1A / 01*	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G1A / 02*	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G1A / 03*			
		1	60193 Zwolle	595,24	5,77			
SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB_gemeente 2014** **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.**	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Wet werk en bijstand (WWB) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Wet werk en bijstand (WWB) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 06*	
			€ 43.095.812	€ 1.110.954	€ 1.753.424	€ 22.462	€ 121.487	€ 7.890
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 09*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2 / 10*			
			€ 44.637	€ 0	€ 6.329	Ja		

SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2014** **Besluit**	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 01*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 02*	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 03*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 04*	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 05*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 06*
			€ 272.197	€ 112.442	€ 154.036	€ 111.007	€ 43.417	€ 91.551
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 07*	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 08*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3 / 09*			
			€ 75.193	€ 0	Ja			
SZW	G5	**Wet participatiebudget (WPB)_gemeente 2014** **Wet participatiebudget (WPB)** **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.**	Het aantal in (jaar T) bij een ROC ingekochte contacturen Let op: Dit is de enige gelegenheid om verantwoording af te leggen over deze taakuitvoering Let op: Deze verantwoording kan niet door een gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd, ongeacht de keuze van de gemeente bij indicator G5/07 *Aard controle D1* *Indicatornummer: G5 / 01*					
			2.072					
			Besteding (jaar T) participatiebudget *Aard controle R* *Indicatornummer: G5 / 02*	Waarvan besteding (jaar T) van educatie bij roc's *Aard controle R* *Indicatornummer: G5 / 03*	Baten (jaar T) (niet-Rijk) participatiebudget *Aard controle R* *Indicatornummer: G5 / 04*	Waarvan baten (jaar T) van educatie bij roc's *Aard controle R* *Indicatornummer: G5 / 05*	Reservering besteding van educatie bij roc's in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) *Aard controle R* *Indicatornummer: G5 / 06*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee De zelfstandige uitvoering betreft de indicatoren G5/02 tot en met G5/06 *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G5 / 07*
			€ 6.859.209	€ 313.016	€ 50.000	€ 0	€ 0	Ja
SZW	G7	**Verzameluitkering SZW** **Regeling verzameluitkering** **Gemeenten**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: G7 / 01*					
			€ 449.694					

3.10b IMG Bijlage - IIO Bijlage

IMG-verantwoording gemeente Zwolle 2014

	Beschikkings-nummer provincie	Project afgerond / eindverant-woording Ja - Nee	In de verlenings-beschikking opgenomen subsidie voor dit project	Werkelijk besteed tlv provinciale middelen jaar 2014 (conform b&I stelsel)	Werkelijk besteed tlv gemeentelijke middelen jaar 2014 (conform b&I stelsel)	Werkelijk besteed tlv middelen derden jaar 2014 (conform b&I stelsel)	Cumulatief besteed tlv provinciale middelen t/m jaar 2014 (conform b&I stelsel)	Cumulatief besteed tlv gemeentelijke middelen t/m jaar 2014 (conform b&I stelsel)	Cumulatief besteed tlv middelen derden t/m jaar 2014 (conform b&I stelsel)	Geplande einddatum	Optionele toelichting op één van de voorgaande kolommen
Aard controle	D 1	D 1	R	R	R	R	R	R	R	D 1	D 1
Pilot ZorgSaam in de Palestrinalaan	2010/0157845 - 1095324 2012/0182824 - 1095324 2014/0020419 - 1095324	Ja	475.000	13.801-	-	-	305.294	125.000	-	1-7-2014	De baten in 2014 zijn het gevolg van een lagere vaststelling van een verstrekt subsidiebedrag in 2013. Deze subsidie is in 2013 volledig meegenomen als last. Bij de eindverantwoording bleek dat de subsidie 13.801,- te laag is vastgesteld.
Gem. Zwolle, vervanging spoorbrug Blaloweg	2010/0150816 -1185926 2011/0203311 - 1185926 2014/0294841 - 2895769	Ja	-	-	-	-	-	-	-	n.v.t.	Subsidiebeschikking 2010/0150816 is ingetrokken bij beschikking van 4 dec. 2014, kenmerk 2014/0294841 (zaaknr. 2895769), waardoor dit project als afgerond kan worden beschouwd. Dit is afgestemd met de Provincie.
Fietsstraten (Fietsstratenplan)	2010/0127940 - 1185828 2011/0203018 - 1185828 2012/0219868 - 1885828	Ja	1.415.000	17.272	17.272	-	882.770	882.770	-	1-1-2015	
Verbetering toegankelijkheid bushalte (2e fase)	2010/0134475 - 1185869 2011/0165109 - 1185869 2013/0015111 - 1185869 2014/0116105 - 1185869	Ja	500.000	67.279-	214.866	-	400.000	682.145	-	1-7-2013	Correctie beslag provinciale middelen i.v.m. lagere subsidietoekenning (naar rato prestatie).
Externe veiligheid Overijssel - Deel 1 van de subsidie	2011/0100049 - 1447473	Ja	209.866	35.144	-	-	187.275	-	-	1-1-2015	
Projecten warmtenet Stadshagen en renovatie warmtenet en aanleg Diezerpoort (Visie op de ondergrond)	2011/0035605 - 1308944 2012/0069851 - 1308944 2013/0364846 - 1308944	Ja	1.300.000	830.000	251.000	-	1.300.000	558.784	26.000	1-1-2015	
Broerenkerk renovatie stucwerk/ramen/Moer	2011/0326049 - 1660246 2012/0275870 - 1660246 2013/0217190 - 1660246 2013/0332797 - 1660246 2014/0064655 - 1660246	Ja	200.000	-	2.745	-	200.000	610.833	-	1-7-2014	
Zwolle, Burg. Roelenweg Oost	2010/0132836 - 1186020 2011/0335925 - 1186020 2012/0169051 - 1186020 2012/0189061 - 1186020	Nee	2.189.239	-	14.956	-	1.300.000	1.314.956	-	1-1-2016	De provinciale bijdrage bedraagt 50% van de gemeentelijke bijdrage. De gemeente doet de uitgaven en de provincie draagt bij. Om die reden worden de bruto-uitgaven verantwoord in de kolom van de gemeente.
Versterking landschappelijke en recreatieve relatie Stadshagen – Nationaal Landschap IJsseldelta.	2010/0140095 - 1185902 2010/0191823 - 1185902 2014/0058248 - 1185902	Ja	600.000	-	-	-	600.000	600.000	-	1-1-2015	
Externe veiligheid (MEVO 2) deel 2 jaar 2014	2014/0043929 - 2579962	Ja	38.997	38.997	-	-	38.997	-	-	1-1-2015	

4 Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeenteraad van gemeente Zwolle

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2014 van de gemeente Zwolle gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en het overzicht van baten en lasten over 2014 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SiSa bijlage en IMG-bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwolle is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening alsmede voor het opstellen van het jaarverslag beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Het college van burgemeester en wethouders is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Zuiderzeelaan 53, 8017 JV Zwolle, Postbus 513, 8000 AM Zwolle
T: 088 792 00 38, F: 088 792 94 61, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2 lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door de gemeenteraad bij raadsbesluit van 8 december 2014 vastgesteld. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeente Zwolle een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2014 als van de activa en passiva per 31 december 2014 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

30 april 2015
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door

F.E. van Kommer RA

Bijlagen

Lijst van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AED	Automatisch Externe Defibrillatoren
AMA	Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ASS	Autisme Spectrum Stoornissen
AVO	Algemeen Volwassenen Onderwijs
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
Batsc	Binnenkort af te sluiten complexen
BB	Bijzondere bijstand
BBV	Besluit begroting en verantwoording
Bbz	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BCF	BTW compensatiefonds
BDU	Bijzondere Doeluitkering
BG	Bevoegd gezag
BHV	Bedrijfs HulpVerlening
BIS	BestuursInformatieSysteem
BISON	Breed Ict Samenwerkingsverband Onderwijs
BI-Z	Bedrijfsinvesteringszone
BIZ	Bedrijveninvesteringszorg
BLS	Besluit Locatiegebonden Subsidies
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOR	Beheersinstrumentarium Openbare Ruimte
BOS	Buurt, Onderwijs en Sportvereniging
BREZ	Bereikbaarheid REgio Zwolle
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BvB	Buurt voor buurt-onderzoek
bvo	bruto vloeroppervlak
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAD	Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCO	Centrale Commissie Oranje
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
Concilium	Overleg gemeente, corporaties, ontwikkelaars en makelaars
COSBO	Ouderenbond
CPO	(Collectief) Particulier Opdrachtgeverschap
CtC	Communities that Care
CVAH	Centrale Vereniging Ambulante Handel
Cvites	Een project voor alleenstaande ouders
CVO	Continu Vakantie Onderzoek
CVZ	Centrum Voor Zorgverzekeringen
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DATO	Dakloze Asielzoekers Tijdelijke Opvang
DDB	Duurzaam Dienstenbedrijf
DEOZ	Duurzaam Energie en Ontwikkel Bedrijf Zwolle
Diftar	Gedifferentieerd tarief afvalstoffenheffing
DigiD	Digitale Identiteit
DRIP	Dynamische Route Informatie Panelen
ECO	Extra Comptabel Overzicht
EFRO	Europees Fonds Regionale Ontwikkelingen
EKD	Elektronisch Kind Dossier
EPODE	Ensemble, prevenons l'obesite des enfants (Bestrijding zwaarlijvigheid bij kinderen)
ERIS	EigendomsRegistratie en InformatieSysteem
ESLN	Een Spiegel liegt niet
EVC	Erkenning van verworven compententies
EVO	Vereniging van en voor verladers, ontvangers en eigen vervoerders, gespecialiseerd in logistiek
EZ	Economische Zaken
FSC	Forest Stewardship Council
FLO	Functioneel Leeftijds Ontslag
FWI	Fonds Werk en Inkomen
G27 / 31	31 Grote Steden in het kader van het Grote Stedenbeleid (voorheen 27)
GAN	Gegevens Autoriteit Natuur
GAP	Gemeentelijk AfvalstoffenPlan
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie
GBD	Groene en Blauwe Diensten
GBT	GebiedsBeheersTeams
GFT	Groente, Fruit en Tuinafval
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGP	Gemeentelijk Grondstoffenplan

GGV	Gemeenschappelijke Gegevensvoorziening
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GOBT	Gelders Overijssels bureau voor Toerisme
GP	Generaal Pardon
GPA	Grote Podium Accommodatie
GPK	Gehandicaptenkaart
GPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
GPR	Gemeentelijke Praktijk Richtlijn voor Duurzaam Bouwen
GPS	Global Positioning System
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GS	(College van) Gedeputeerde Staten
GSB	Grote Steden Beleid
GSBIII	Grote Stedenbeleid 2005 – 2009
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan
HBD	Hoofdbedrijfschap voor de Detailhandel
Hbh	Hulp bij huishouden
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
HCZ	Hockey Club Zwolle
HH	Hulp bij het Huishouden
HIS	Hoofd Infra Structuur Stadshagen
HOV	Hoogwaardige Openbaar Vervoer
HP	Hessenpoort
HRM	Human Resource Management
IBA	Individueel Behandelingssysteem voor Afvalwater
ICT	Informatie en communicatie technologie
IJVD	IJssel Vecht Delta
ILG	Investeringsbudget Landelijk Gebied
IMG	Investeren Met Gemeenten
Ioaw/z	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers/gewezen zelfstandigen
ISV	Investeringbudget Stedelijke Vernieuwing
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren Op Gezond Gewicht
KCC	Klanten Contact Centrum
KGA	Klein gevaarlijk afval
KIES	Programma voor kinderen in een achterstandsituatie
KISS	Kennis Instituut Stedelijk Samenwerking
KIZ	(Stichting) Kreatieve Industrie Zwolle
KPT	KermisProjectTeam
KvK	Kamer van Koophandel
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
KWO	Koude Warmte Opslag
LEA	Lokale Educatieve Agenda
LLV	Leerlingenvervoer
LNV	Landbouw, Natuur en Visserij
LOF	Lokaal onderwijsfonds
LVS	Leefbaarheid, Veiligheid en Stadseconomie
mGBA	Modernisering Gemeentelijke Basis Administratie
MBO	Middelbaarberoepsonderwijs
MIB	Meerjarige investeringen en bestedingen
MIP	Meerjarig InvesteringsProgramma
MIRT	Meerjarenprogramma Infra Ruimte Transport
MIT	Meerjarenprogramma Infrastructuur
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MoMo	Modernisering Monumentenzorg
MOP	Meerjarig OntwikkelingsPlan
MOP	Meerjaren Onderhoudsplanning Onderwijshuisvesting
MOR	Meldingen Openbare Ruimte
MPI	Meerjarig Programma ICT
MPG	Meerjaren Prognose Gebouwen
MPV	Meerjaren Prognose Vastgoed
MTO	Medewerkers Tevredenheids Onderzoek
NICIS	Netherlands Institute City Improvement Studies
NIROV	Nederlands Instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
NLY	Nationaal Landschap IJsseldelta
Nniegg	Nog niet in exploitatie genomen gronden
NRF	Nationaal Restauratie Fonds
NUG	Niet Uitkerings Gerechtigden
NUTW	Nog uit te voeren werken
NVM	Nederlandse Vereniging van Makelaars
nWRO	Nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OGZ	Openbare Gezondheidszorg
OHV	Onderwijshuisvesting
OPDC	Orthopedagogisch Didactisch Centrum
OOZ	Openbaar Onderwijs Zwolle
ORRA	Online Raadpleegbare Reisdocumenten Administratie
OTA	On Track Again
OV	Openbaar Vervoer
OZB	Onroerend Zaak Belasting
PDR	Programma Directie Ruimte voor de Rivier

PGB	Persoonsgebonden Budget
PIB	Persoonlijk inburgeringsbudget
PM10	Fijn stof
PPN	Perspectiefnota
PRB	Persoonsgebonden Re-integratie Budget
PS	Provinciale Staten
PvA	Plan van Aanpak
PvE	Programma van Eisen
PVG	Project Verglazing Onderwijs
PVVP	Provinciaal Verkeers- en vervoersplan
RAAK	Regionale aanpak kindermishandeling
RAO	Regionaal Ambtelijk Overleg
ROB	Regionaal Bestuurlijk Overleg
RBZ	Regionaal Bureau Zelfstandigen
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
RMF	Regionaal Mobiliteitsfonds
RO	Ruimtelijke Ordening
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
ROVA	Regionaal Orgaan voor Afvalverwerking
RPA	Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid
RSO	Richtlijnen Sportdeelname Onderzoek
RUD	Regionale UitvoeringsDienst
RVI	Regeling Vrijwillige Inburgering
RWS	Rijkswaterstaat
SEZZ	Stichting Exploitatie Zwolse Zwembaden
SH	Stadhuis
SHV	Schuldhulpverlening
SIZ	Steunpunt Informele Zorg
SK	Stadskantoor
SMS	Short Message Service
SMVP	Stichting Maatschappij Veiligheid en Politie
SMWDS	Samen maken wij de stad
SOT	Subsidie Op Termijn
SPLIJ+	Stichting Particuliere Landschapsdiensten IJseldelta Plus
SpvE	Stedebouwkundig programma van Eisen
SPP	Strategisch Personeels Plan
SROI	Social Return on Investment
SSC	Shared Service Centre
SSZ	Sport Service Zwolle
SVO	Stichting Vluchtelingenwerk Overijssel
SWOZ	Stichting Welzijn Ouderen Zwolle
SWUNG	Samen Werken aan de Uitwerking van Nieuw Geluidbeleid
SWZ	Stichting Wonen Zwolle
SZW	Sociale zaken en werkgelegenheid
TLN	Transport en Logistiek Nederland
TSC	Telefonisch Service Centrum
UWV	Uitvoeringsinstelling Werknemersverzekeringen
V&W	Verkeer en Waterstaat
VAC	Vrouwen Advies Commissie
VAK	Voor Arbeid en Kansen
VAVO	Volwassenonderwijs
VIA	Vangnet Informatie en Advies
VMBO	Voortgezet middelbaar beroepsonderwijs
VNG	Vereniging voor Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
VRI	VerkeersRegelInstallatie
VRIJ	Veiligheidsregio IJsselland
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VSV	Voortijdig schoolverlaten
VTA	Visual Tree Assessment
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVI	VerVangingsInvesteringen
VWA	Voedsel en Waren Autoriteit
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAVE	Gebiedsbeheersplan bodem Zwolle Centraal/Zwolle Oost
WAZ	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
Wet HOF	Wet Houdbare OverheidsFinanciën
Wet OKE	Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
WEZO	Werkvoorzieningsschap Zwolle en Omgeving
WI	Werkgelegenheidsimpuls
WI	Wet Inburgering
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WIJ	Wet Investeren In Jongeren
WION	Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WLZ	Wet Langdurige Zorg
WOZ	Wet Onroerendzaakbelasting
Wpg	Wet Publieke Gezondheid

WRO	Wet Ruimtelijke Ordening
WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WVG	Wet Voorziening Gehandicapten
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWI	Wonen, wijken en integratie (onderdeel Ministerie van VROM)
Wwik	Wet Werk en inkomen kunstenaars
WZU	Wijkzaken Uitvoering
ZAS	Ziektemelding als Signaal
ZAT	Zorg en adviesteams
ZK/ZKN	Zwolle - Kampen Netwerkstad
ZOO	Zwolle Op Orde
ZSM2	Zichtbaar, Slim, Meetbaar (uitbreiding van de capaciteit van een aantal snelwegen)
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZWA	Zwolle Werkt Aanpak
ZZH	Zuiderzeehaven
ZZP	Zelfstandig ondernemer zonder personeel
ZZP	ZorgZwaartepakket

Colofon

Uitgave: Gemeente Zwolle
Vormgeving: Repro, Gemeente Zwolle
Druk: Repro, Gemeente Zwolle

www.zwolle.nl